سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال :

ادریس ازاد

تاريخي داستان

Ketabton.com

ژباړن :

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلمانانو پر خلاف د صليبي سازش دزنځيري کړيوبربندونکې په زړه پورې ناول

سلطان محمد خانِ فاتح

ليکوال:
ادريس ازاد

ژباړن:
قريب الرحمن سعيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: سلطان محمد خان فاتح

ليکوال: ادريس ازاد

ژباړن: قريب الرحمن سعيد

کمپوز: ژباړن

د ښېښتې طرحه او انلاين چاري: مختار احمد احسان - د لراوبر برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

ددې تاریخی پیښو په اړه ۵
-دلیکوال د زړه خواله ۷
-ا. سکندربیګ ۱۰
-۲. د پنځه زره کیسز فوځ سالار ۲۷
-۳. شاهي خارګر ۵۷
-۴. د قیصر جاسوس ۹۴
-۵. د زیجیډین تړون ۱۳۲
-۶. د بوسنیا شهزادګۍ ۱۷۴
سلطان محمد فاتح : دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې» ۲۱۳
سلطان محمد خان ۲۲۷
طلايي ښکر ۲۵۵
ایا صوفیاء ۲۹۱
د ډوډۍ په سر اختلاف ۳۳۳
د روم قیصر ۳۶۹
مقدسه نقشه ۳۹۹
د فاتح یلغار ۴۲۴
د پای څو ټکي ۴۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ددې تاریخی پیښنو په اړه

که څه هم دا کتاب په څرګنده توګه د یوه داستان په شکل لیکل شوی ، اولیکوال یی هڅه کړی چی تاریخي پیښې په کی داسی را ونغاړي چی لوستونکی یی هم د لوست څخه او هم د تایخي پیښنو څخه پوره پوره ګټه پورته کړای شي ، خو په حقیقت کی دا همغه تاریخ دی چی اوس هم د شکل او بڼی په بدلون سره په اسلامی هیوادونو کی تکراریږی.

سلطان محمدخان فاتح دهغو مسلمانو ، ویاړلو حکمرانانو څخه دی چی عیسویانو ته یی په خپل مرکز قسطنطنیه کی ماتی ورکړه او قسطنطنیه یی په استنبول (اسلام بول) باندی بدله او د اسلامی خلافت برخه یی وګرځوله.

دسلطان محمدخان سوبه ټول اسلامی امت ته یو درس دی. دعزم ،میړانی ، استقلال او هوډ درس. دزرګونو کالو تاریخ لرونکی قسطنطنیه په استنبو له باندی بدلول دا ډاګیزه کوی چی که چیری په اسلامی امت کی یووالی ، عزم او استقلال وی نوکولی شي صلیبیان که هرڅومره په وسلو سنبال هم وی دماتی سره مخ کړی .

دسلطان محمد خان فاتح عزم د اسلامی ډلو ټپلو مشرانو ته هم یو درس دی ، او هغه داچی دصلیبیانو دمترکو لاندی د راتلو په ځای که دعزم او هوډ خاوندان شئ نو صلیبیان به په خپله ستاسو تر متروکی لاندی راځي.

دا باید په ډاګه وی چی سلطان محمدخان فاتح د عثماني امپراطورۍ اتم ځوان سلطان دی ، اودغه کورنۍ په اصل کی افغان ترکان وو چی هغه وخت یی دافغانستان(خراسان) څخه د چنګیزیانو د وحشت له ویری د خپلو کورنیو سره یو ځای سوریی ته اوبیا ترکیی ته لیږد کړی و او هلته یی دخپل اتحاد او یووالی په واسطه ستره امپراطوري جوړه کړه چی نژدی شپږسوه کاله یی د نړۍ په یوی ستری برخی حکومت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا ته اسلام دهمدی عثمانی حکمرانانو (افغانی ترکانو) له خوا راوړل شوی خو نن افغانانا د خپلمنځی اختلافاتو په لومه کی داسی را نغښتی چی هر غلام پری حکمرانی کوی.

دا داستان د افغان ولس له پاره ځانګړی درس لری. ځکه زمونږ دولس تاریخ دا ډاګیزه کوی چی افغانانو هم د هند په ستره وچه او هم په اورپایی هیوادونو په مختلفو شکلونو سره حکمرانی کړی ده ، او شونی ده چی دخپل اتحاد او یووالی په اساس به که خدای کول یو ځل بیا د نړی د یوه غښتلی اسلامی هیواد په څیر راڅرګندیږی.

دهغی ورځی په هیله،

قریب الرحمن سعید

۲۰۱۱کال داګست میاشت ، ناروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

دلیکوال د زړه خواله

بالاخره د قسطنطنیې د سوبې ویاړ اووم عثماني سلطان «سلطان محمد فاتح» ته ور په برخه شوه.

دا په حقیقت کې د اسلام د ستر پیغمبر رسول الله صلی الله علیه وسلم له اړخه بشارت او زیرې و چې ویلي یې وو: تاسې به هرومرو قسطنطنیه فتحه کوئ ،... نو بیا به ډیر ښه امیر دهغې امیر وي او ډیر ښه لښکر به همغه لښکر وي .« (مسند امام احمد، څلرم ټوک، ۳۳۵ م مخ).

د رسالت همدغه فرمان وو..... چې د هر دور او وخت مسلمان فاتحین یې د قسطنطنیې د نیولو له پاره هڅول. خو د پرلپسې حملو او بیا بیا هلو ځلو سره سره بیاهم ددې پخواني ښار دروازې دمسلمانو فاتحینو تر مخه نه پرانستل کیدې.

هغه وخت چې سیدنا معاویه رضی الله عنه خلیفه شو نو هغه د لمړي ځل له پاره د خپل زوی یزید په مشرۍ د قسطنطنیې د سوبې له پاره دمسلمانانو لښکر ورولیږه. په دې حمله کې ډیره ستر ستر جلیل القدره صحابه رضی الله عنهم اجمعین په شهادت ورسیدل. چې په دې ډله کې سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه هم شامل و. ددې ښار دکلابندۍ په وخت کې سیدنا ایوب انصاري رضی الله عنه سخت ناروغه او بیا شهید کړل شو او هملته د قسطنطنیې د دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو.

د سیدنا عمر بن عبدالعزیز رحمة الله علیه، هشام بن عبدالملک، مهدي عباسي او هارون الرشید په څیر ستر ستر خلفاؤ هم ددې ښار د نیولو له پاره زبردستې حملې وکړې خو د قسطنطنیې په نیولو بریالي نه شول

قسطنطنیه یو نه تسخیریدونکې ښار و، ددې ښار درې واړو خواو ته سمندر بهیږي، یواځې یو اړخ یې د وچې سره نښلي، دښار چارچاپیر نژدې ۱۴ میله دایروی شکله ستر دیوال و، په دې دیوال یوسل اویا فته لرې ستر او مستحکم برجونه جوړ کړل شوي وو، ددې دیوال په داخل کې یو بل دیوال جوړ کړل شوې و اوبیا ددې دواړو دیوالونو ترمنځ یو ستر خندق کیندل شوې و چې شپیته فته پراخوالي یې درلود او سل فته یې ژوروالې و. دهغې اخوا یو بل دیوال هم موجود و چې ددې ښار سل زره خلک یې په خپله لمن کې خوندي ساتلي وو. په دې توګه د دې ښار سوبه کول نژدې بلکل ناشونې ګرزیدلې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطنیه د عیسایی روحاني نړۍ ستر مرکز و . همدا علت و چې د مسلمانانو ستري ستري لښکرې به د خپلو ټولو شتو وسایلو سره یو ځای ددې ښار د سوبې کولو له پاره را تللې..... خو هر ځل به ناکامه بیرته ستنیدلې. خو بلاخره د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بشارت ور د عثماني دولت اووم حاکم « سلطان محمد فاتح » و ګرزید.

«عثماني ترکان » .... چې مونږ یې د «عثماني خلافت » په نامه پیژنو ،.... د خراساني کوچیانو (طغرال) د زوې « عثمان» د زوزاک څخه وو. کله چې دوي کوچنۍ اسیا ته را ننوتل نو د خپلو ځانو له پاره یې د یوه سلطنت بنسټ کیښود. خو د درې سوه کالو په جریان کې ددوې څخه د نړۍ ډیر ستر ځواک جوړ شو، په شرق کې ددوې عروج په «سلطان سلیم» او په غرب کې یې په « سلطان اعظم» باندې پای ته ورسید. خو دعثماني دولت تر ټولو مشهور حاکم « سلطان محمد فاتح » وو ، چې په لاس یې د عالمیانو دسردار (صلی الله علیه وسلم) بشارت تکمیل ته ورسید.

ددولسم « قسطنطین» او د «سلطان محمدفاتح» تر منځ دا جنګ په ډیرو حیرانونکو پیښو او تاریخ باندې مشتمل دې. په ځانګړې توګه هغه وخت چې عثماني سلطان خپلې بحریې ته په وچې باندې د بیړیو د چلولو حکم وکړ اوبحري لښکرو یې نژدې لس میله غرنۍ تیږلوړه واټن د کشتیو په راښکودو سره وواهه.

دا ستره او نه زوال موندونکې معرکه په حقیقت کې د تاریخ یوه ډیره ستره نه هیریدونکې پیښه ده چې ما د یوه مکمل ناول په بڼه کې بیان کړې ده. غربي تاریخپوهان د قسطنطنیې فتحه ، د منځنیو پیړیو او اوسنی عصر تر منځ یو حد ګڼي ،.... او دا هم یو حقیقت دې چې د پخوانۍ بازنطینی سلطنت پایتخت او د ټولې عیسایی نړۍ روحاني مرکز تسخیرول ... د جهالت په تیارو کې د را نغښتو غربي نسلونو اخري ماتې او د مسلمانانو اخري فتحه وه.

هغه وخت چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمې عیسوي پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړ نوهمدا ښاریې خپل پایتخت وګرځاوه ، نو دهمغه وخته یې نوم قسطنطنیه پاته شو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې ښار باندې جهاد کونکو ته د مغفرت زیرې ورکړې دې. د قسطنطنیې پادشاه ته یې د روم قیصر وایه ، د سلطان محمد فاتح په وخت کې هلته د قسطنطین په نوم دولسم قیصر حکمراني کوله. په دې جنګ کې اخري قیصر هلاک شو او قسطنطنیه د تل له پاره ...« اسلامبول ، یا استنبول» وګرزیده ، او په دې توګه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه بله وړاند وینه ، لکه د نورو په څیر ، ریښتونې ثابته شوه. لکه چې ویلې یې وو: (اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده) « کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر را پیدا نه شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هڅه کړې چې ددې ناول تاريخ د افسانې په بڼه وړاندې نه کړم او نه ددې افسانې څخه د تاريخ د جوړولو هڅه وکړم. ما هڅه کړې چې د دې ناول ټول تاريخي کرچار په حقيقت باندې ولاړ وي. اوزه په دې کار کې تر ډيره پورې بريالې شوې هم يم. خو ما ددې کار له پاره خپل ډيروخت مصرف کړې دې او په دې وختو کې مې د (ايډورډ ګين ، کريسي ، عثماني دولت ، د اسلام تاريخ، او جهان ديده ،) څخه علاوه دجغرافيې او صليبي جنګونو دتاريخ زيات کتابونه تر سترګو تير کړي دی.

ددې ناول له مخې د پنځلسمې پيړۍ منځنې وخت و، دا پيړۍ په دې اساس ډيره مهمه ده چې دهمدې پيړۍ په منځنۍ برخه کې دعيسايانو مقدس ښار قسطنطنيه فتحه شوه .... او دهمدې پيړۍ په اخرې لسو کلونو کې د اندلس مسلمانان د تل له پاره له منځه ولاړل.... ما غوښتل چې...که نور نه وي نو لږ تر لږه د ال عثمان تاريخ خو په لنډه توګه په دې ناول کې را ونغاړم. خو د ناول په ډيره په زړه پورې برخه کې دې ليکنې ته ځاې پيدا نه شو. همدا علت و چې ما د بلې برخې پيل « د تيروشو پاڼو» تر عنوان لاندې يو لنډ فصل وليکه ، په دې کې د طغرال څخه ان تر سلطان محمد فاتح پورې دعثماني حکمرانانو تاريخ په لنډه توګه وړاندې کړل شوې دې ، په دې اساس دا ناول يوازې ناول نه بلکه يو مکمل تاريخي سند ګرزيدلې دې. لنډه دا چې زه دخوښئ احساس کوم چې دا تاريخي ناول د خپلو لوستونکو تر مخ وړاندې کوم او په دې وياړم چې ما په خپله خوښه عثماني تاريخ په ډيره ښه بڼه بيان کړې دې ، خو دا پريکړه به ددې ناول لوستونکې کوي.

په اخر کې زه .... د منيراياز، رياض امين ، عبدالرحمن طاهر ، محمدسليم سني ، او د قاسم يادڅخه ممنون يم ، ځکه چې ددې دوستانو د علمي همکاريو نه پرته ددې ستر ناول سرته رسول اسانه کار نه و .

ستاسې د آندونو منتظر

ادريس آزاد

P.O.Box No:1064

اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

سکندر بیګ

دعربي نسل یو ځواکمن آسپ ، په داسي حال کي چي یو نقاب پوښه پرې سپور و ، په ډېر طمطراق سره میدان ته را ننوت. دا میدان «اورنه» یا (اینډریانویل) نومیده. دمیدان په ځلورو خواو کې ګڼ شمیر تماشاچیان ناست و. ددې آسپ سپور نقاب پوښه درا ننوتلو سره سم په ټولو خلکو کې چپه چپتیا خپره شوه. نن د ترکانو کلنۍ میله وه .او په دې لوبغالي کې د تورې وهلو ، نیزې ویشتلو او نورو لوبو مقابلې رواني وې. دغه نقاب پوښه اس سپور په داسي حال کي چي خپله الباني دوه سرې توره یې په هوا کې خوځوله دمیدان منځته را غی ، او دلږ څه ځنډ وروسته یې خپل نقاب لرې واچاوه. دا آس سپور پخپله « سکندربیګ » وو. سکندر بیګ د سلطان مراد خان منل شوی زوی و. دهغه د آس تر شا په یوه نرۍ شانته لښته د « سلطان بایزید یلدرم» بیرغ رپیده ، په دې وخت کې سکندر بیګ په میدان کي ولاړو ، او د (ینې چرې) سالارانو ته یې ور غږ کړ. دا سالاران په دې لوبغالي کې د مقابلو منصفین وو. سکندر بیګ ورته وویل چې:

« د ال عثمان په جاه و جلال مې سوګند: چې په ټول عثماني سلطنت کې داسې ځوان نه میندل کیږي چې په لاسو یې سکندر بیګ مات شي.... که چیرې داسې کوم ځوان دلته په دې میدان کې شتون ولري نوزه ورته د زور د ازمیښت له پاره بلنه ورکوم.»

د عثماني سلطنت د ستر پادشاه « سلطان مراد خان ثاني» ناست ځاې بلکل د سکندر بیګ مخامخ وو. کله چې سلطان د سکندربیګ دا چلنج واورید نو په ډېر ویاړ سره یې و خندل ، خو د سلطان څخه څو ناست ځایه لرې دناستې «مارسي» په وچ تندي باندې دا خبره ښه و نه لیګیده ، مارسي د سکندر بیګ په دې چلنج باندې ډیره تاوه راتاوه شوه. دغه الباني حسینه ، مارسي ، د سکندر بیګ ښه نه راتله. دسکندر د چلنج په اوریدو سره د یني چري د فوځ یو ځوان سالار « اغاحسن» را مخته شو ، د اغاحسن دکتلو سره سم د سکندربیګ په مخ ډیره تحقیرونکي خندا خپره شوه. اغا حسن په یوه ستر قوي ذاته ایراني نسله آس باندې سپور و ، او په لاس کې یې دیمن جوړه شوې درنه توره وه. کله چې د مقابلې دواړه ګډونکونکي یو دبل مخې ته راغلل نو په ټول میدان کې حیرانونکي چپتیا خپره شوه. د تماشاچیانو تر منځ جوش و جذبه راپیدا شوه ، مارسي هم په خپل ناست ځاې کې پورته پورته غورزیده. یوه منصف د تکبیر د غږ په پورته کولو سره دمقابلې د پیلیدو اعلان وکړ. په دې وخت کې دواړه سپاره په داسي حال کي چي خپلي تورې یې بربنډې نیولې دي یو بل ته را نژدې شول. سکندر بیګ ورته په هیبت ناکه توګه وویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیر ښه ځوانه.... ! زه ستا د جرءت په کتلو باندې ډیره زیات حیران شوې یم. زه تا ته د لمړی حملې اجازه درکوم.»

اغا حسن د سکندربیګ څخه د څه ویرې پرته ورمخته شو او په پوره ځواک سره یې په هغه وار وکړ. سکندر د برق په څیر خپل ځان تاو راتاو کړ او د اغا حسن د ګذار څخه یې ځان خوندي وساته. بیا یې وخندل، خو اغا حسن یو ځل بیا په ډیره بیړه مخته راغې اویو ځل بیا یې په سکندر باندې په پوره ځواک سره حمله وکړه، خو د سکندر اس د خپل مالک د مزاج څخه پوره پوره خبر و، آسپ په یوه درنګ سره خپل ځای بدل کړ او په دې توګه د اغاحسن دویم وار هم خطا ولاړ. اغا حسن دریم ځل بیا خپل آس پونده کړ، خو اوس نو سکندر هم خپله اراده بدله کړې وه. هغه د ځان دتاوولو په ځای د اغاحسن د تورې ګذار په خپله توره تم کړ او بیا یې په ډیره حیرانونکې توګه دبرق په څیر په اغا حسن باندې دخپلې تورې وارونه پیل کړل. په میدان کې د تورو شرنګار تر ډیره لرې پورې اوریدل کیده. د اغاحسن په شاته تلو باندې د مراسي ګلرنګه څیره تکه سپینه شوه. ځکه هغې چې کومه هیله درلوده هغه له منځه ولاړه. هغې غوښتل سکندر له ماتې سره مخ شی، په داسې حال کې چې سلطان مراد خان د فخر او ویاړ نه خپله غړۍ تاووله او خندونی و. هغه به دسکندر په هر وار باندې عش عش کاوه او پورته پورته به لګیده.

د لږ ځنډ وروسته د مقابلې پریکړه وشوه، د اغاحسن توره د سکندر د درنې تورې په یوه ګذار دوه ټوټې شوه. په ټول لوبغالي کې دخوشحالۍ څخه لاسونه و پړکیدل، سکندر دپخوا په څیر مقابله وګټله، دسلطان مراد خان تر څنګ ناست دهغه نوې ځوان زوې، دخوشحالۍ څخه دخپله ځایه را پورته شو او په دواړو لاسو یې لوښې ډبول. خو مارسي په ډیر خراب حالت کې ناسته وه. هغې نه غوښتل چې سکندر بیګ یو ځل بیا ووینې. ځکه سکندر پر هغې باندې خپل رعب حاکمول غوښتل خو مارسي ته د سکندر ټول کړچار ناخوښه و ..... او د خپلې مور یې هم.

دپوخ عمر «مارتها» د مارسي مور وه. دا ښځه د البانوي شهزادګانو سره یوځای د «اورنه» شار ته راغلې وه. سکندربیګ هم البانوي شهزاده و، دهغه البانوي نوم « جارج کسټریاټ» و، سلطان مرادثاني ډیره موده مخته دالبانیا فرمانروا « جان کسټریاټ» د تورې په زور دخپل ځان تابع ګرځولې و. جان کسټریاټ بیا سلطان ته عذر و زاري وکړې او خپل ریاست یې ترې بیرته وغوښت، سلطان هم دهغه غوښتنه و منله خو دهغه د څلورو زامنو په ضمانت کې داخستو وروسته یې هغه ته خپل ریاست بیرته ورکړ. ددې شهزادګانو سره یو ځای البانوي کنیزه « مارتها» هم د سلطان قصر ته روغله. کله چې مارتها د عثماني سلطنت دارالخلافې، اورنه، ته ورغله نو ډیر ژر یې هلته په اشرافي طبقې کې اثر و رسوخ پیدا کړ. مارسي دهمدې مارتها لور وه او جارج کسټریاټ یعنې سکندربیګ هم دهمدې مارتها په کور کې خاپوړې کړې وې او را ځوان شوې و. سکندربیګ د ینې چرې د طبیعت په مطابق عیسایی مذهب پریښود او اسلام یې قبول کړ. خو مارتها تر اوسه هم په خپل عیسایی مذهب باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلکه ولاړه وه. که څه هم د مارسي په زړه کې د اسلام له پاره ډېره مینه وه خو د مور له ویرې هغه تر اوسه پورې همغسې عیسایی پاته شوې وه. مارتها ډېره کلکه مذهبي ښځه وه او د اسلام پر خلاف یې ډېره سخته کینه او حسد درلود. خو مارسي هغه وخت ډېره حیرانه شوه چې د هغې مور مارتها د سکندر په مسلمانیدو باندې هیڅ هم و نه ویل. مارسي خپلې مورته د شک په سترګو کتل. هغې دا شک کاوه چې د هغې مور به پخپله سکندر بیګ د اسلام په منلو باندې مجبور کړې وي. هغې د خپلې مور او په خپل کور کې د رالوې کړل شوې ځوان جارج کسټریټ په کړچار باندې شک کاوه او داسې یې انګیرله چې د دوې دواړو د کړچار څخه د عثماني سلطنت پر خلاف د سازش بوی رازي.

مارسي ته ددې شک په پیدا کولو کې «ابوجعفر» ډیر رول درلود، ابوجعفر یو عمر رسیدلې وګړی و. چې هملته په «اورنه» کې د یوه مذهبي مشر او د جومات د امام په څیر اوسیده ،خو په حقیقت کې د (قسطنطنیې د قیصر) جاسوس و. هغه دلته «اورنه» ته د یوه مذهبي مشر په څیر رانتوتی و او د مارتها د راتلو تر مخه یې د سازش جال خپور کړی و. هغه وخت چې مذهب پاله وینځه مارتها د سلطان محل ته را ننوته نو د ابوجعفر سازش نور هم په زیاتیدو شو، هغه تر هر څه لمړی مارتها ته د صلیب اعظم سوګند ورکړ او په خپل سازش یې کې را ګډه کړه. پخپله ابوجعفر په قسطنطنیه کې د « ایاصوفیاء» د چرچ سره تړلی و او ښه پوخ راهب و. کله چې قیصر سلطان مراد ثاني د عثمانیه سلطنت په تخت باندې کیناستی وکوت نو دیوه نوي چال په لوبیدو یې پیل وکړ. ابوجعفر چې اصل نوم یې « ډیمونان» و د ستر عیسایی سلطنت د پادشاه یعنې د قسطنطنیې د قیصر جاسوس و. هغه د قسطنطنیې قیصر (مینومیل) ته دعثماني سلطنت د دارالخلافی « اورنه» څخه هره میاشت د هر کوچنې او غټ خبر په اړه معلومات ور کاوه. ځکه په اورنه کې د قیصر د ټولو جالونو د غوړولو مشري پخپله همدې ابوجعفر په غاړه درلوده. لمړی ابوجعفر د مارسي د مور کورته په پرلپسې توګه دولس کاله تګ راتګ کاوه. مارسی د هغه څخه ان د کوچنیوالې په وخت کې هم سخته کرکه کوله. هغې به د هغه د مکار شکل دلیدلو څخه بد راتلل خو د ابوجعفر د دې سازشونو په اړه یې هیڅ ډول معلومات نه درلود خو د هغه دعاداتو او کړچار څخه یې دا انګیرله چې دا مکار شخص هغسې نه دې لکه څنګه یې چې د شکل اوصورت څخه معلومیږي. کله به چې ابوجعفر د مارتها کورته را ته ، نو دواړه به بیا په یوې بندې خونې کې کیناستل او تر ډیره به یې خبرې کولې. دوې به کله کله سکندربیګ هم راباله. خو مارسي ته د خپلې مور سره د مسلمانانو ددې مذهبي مشر ځانته ناسته ښه نه ښکاریده او په دې اړه ډیره شکمنه وه.

سکندر بیګ چې د کومه وخته مسلمان شوې و نو د هغې وروسته یې کړچار نور هم کرکجن او د بداخلاقیو نه ډک ګرزیدلی و. هغه به چې څومره ډیره دلته د مارتها په کور کې تم کیده نو همغومره وخت به یې مارسي ته په ډیرو بداخلاقه سترګو کتل. مارسي د کوچنې والې څخه د سکندر بیګ دغه کړچارنه خوښاوه. ځکه سکندربیګ لا د همغه ورکتوب څخه بداخلاقه او بدمزاجه انسان و. کیدې شي چې د هغه ددې بدمزاجی لامل دا وي چې د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مخه دهغه پلار ... جان کسټریاټ ته سلطان مرادخان ثاني ډېره د ذلت نه ډکه ماتې ورکړې وه. اوبیا یې هغه د خپلو نورو دريو کوچنيو ورونو سره يو ځاې يرغمل کړ او تر «اورنه» پورې يې راوست. اوبیا دا چې دهغه دغه درې واړه ورونه د همدې ليږد په وخت کې ناروغه اوبيا ددې د سترګو تر مخه ددې دنياګۍ څخه ولاړل. نو دا ټول هر څه د سکندربيګ د سترګو تر مخه وو. ددې ترځنګ د مارتها غوره ژبه او سازشي کرچار هم و چې سکندربيګ يې دومره بدله اخستونکې او مغرور کړځولې و.

نن يو ځل بيا مارسي و کتل چې سکندر بيګ د مقابلې ميدان وګاټه. دسکندربيګ په سوبه د مارسي په وجود کې د قهر او غصې څپې راپيدا شوې وې. او نن خو دهغې د غم او غصې يو علت دا هم و چې سکندر بيګ سهار وختې دکوره د وتلو سره سم مارسي ته ويلي وو چې:

« نن د توري د وهلو د مقابلو ورځ ده. او زه به نن يوځل بيا د «اورنه» د جنګجويانو اتل و ګرځم .... دا سپک ترکان زما دمقابلې توان نه لري ، نو نن که چيرې زه بريالی شم او د بريالیتوب مډال و ګټم نو د مارتها کاني څخه به ستا د لاس غوښتنه کوم.»

سکندر بيګ ، مارتها ته د کاني په نامه غږ کاوه. کله چې مارسي دهغه دا خبره واوريده نو دغصې څخه تکه سره شوه او ورته يې وويل :« دومره کبر مه کوه .... په حقيقت کې سلطان په تا باندې ډېر باوري دې. به دې خاطر د شاهي درنښت په اساس ستا مخې ته هيڅوک نه راځي. زه ډاډمنه يم چې د «ينی چري» کوم سالار به په ډېره اسانۍ سره تاته ماتې درکړي.»

سکندر بيګ دمارسي ددغې د زهرو نه ډکې جملې باندې ډېر و قهريد او په غصه دکوره ووت. او اوس مارسي کتل چې د يني چري يو سالار د سنکدر بيګ په لاسو په ډېره بده توګه ماتې وخوړه. دمارسي سترګې د ميدان څخه را واوښتې او په خپلو پښو باندې و ننښتې. هغې د نن سهار خبرې را يادولې ، هغه وخت چې سکندر بيګ ورته ويلي و چې: «زه به نن ستا دمور څخه ستا لاس غواړم»

مارسي ډېره نا ارامه وه ، او د راتلونکې وخت څخه په ويره کې. د مارسي سترګې ښکته وې ، په همدې وخت کې په لوبغاړي کې شور و غوغا شوه ..... د لاسونو د پړکار شور ،کله چې مارسی ميدان ته وکتل نو دحيرانتيا څخه يې خوله خلاصه پاته شوه. يو اجنبي ځوان چې په عربي کاليو کې پټ و د لوبغاړی په يوې غاړې کې په يوه سپين آس سپور را ښکاره شو ، ددې ځوان خدوخال هم حجازی و ، هغه په ترکي نسله بهترين آس باندې سپور و او په ښې لاس کې يې درنه ځليدونکې توره نيولې وه. د هغه په وجود باندې نه زره وه اونه بل څه. دهغه په سر هم د اوسپنيزې خولۍ په ځاې خالصه حجازی پګړۍ تړلې وه. ددې ځوان ټول عمر د اولس کالو په شاوخوا کې و. تماشا چيانو ورته په پوره زور سره لاسونه و پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجنبي ځوان په کتلو او راتللو سره سم د سکندر بیګ په تندي باندې لیکې را پیدا شوې. هغه ته ددې عرب ځوان را تلل ډېر حیرانونکې وو. په همدې وخت کې د لوبغالي اعلان کونکي په لوړ اواز اعلان وکړ او خلکو ته یې ډاګیزه کړه چې دا اجنبي ځوان « قاسم بن هشام» نومیږي ، او د حجاز د مکې دښار اوسیدونکې دې ، د مکې ددې ښاره داسلام دلمر وړانګې را خپرې شوې دي. ډنډورچي اعلان وکړ چې قاسم د عثمانی روزن ځاې د توري وهونکو د استاد (طاهر بن هشام) کوچنې ورور دې. خو په دې وخت کې د مارسي حالت هم د کتلو وړ و. هغې بیا بیا په خپل ناست ځآې کې ځنګ بدلاوه او خپلې لاسونه به یې موټې کول اودخپلو احساساتو ځرګندونه به یې کوله.

کله چې دغه عرب آس سپور د سکندر بیګ مخې ته راغې نو سکندر د خندا کولو هڅه وکړه ، هغه د پخوا په ځیر دغه عرب آس سپور ته په کرکجنه توګه وکتل او ورته یې وویل: «ځوانه ! زه ستا په مخ کې د جرءت او میړانې نښې وینم. خو په افسوس سره باید ووایم چې ستا دا ټولې هیلې به د سکندر د لمرې وار سره سمې له منځه ولاړې شي. دا مکه نه ده ، بلکه د عثماني خلافت مرکز «اورنه» ده او زه د سلطان مرادخان ثاني تر ټولو تکړه او غښتلې توره وهونکې یم.»

قاسم ، دسکندر بیګ فرعونیت په پوره توګه احساس کړ او په عارفانه توګه یې وخندل اوبیا یې په ډېره سوکه توګه هغه ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« زه د وخته مخته لویې لویې دعوی نه کوم ، خو زه همدومره درته وایم چې زما په وجود کې د خالد بن ولید وینه بهیږي ، زما ډېره کلکه هیله داده چې زه یوه ترک شهزاده ته د حجازي تورې اوسپنه وروښایم.»

قاسم همدومره وویل اوخپل آس ته یې پونده ورکړه. سکندر هم په پوره توګه دهغه دحملې له پاره تیار و. قاسم خپله توره په هوا کې پورته کړه او په خالصه عربي ژبه یې دالله اکبر غږ پورته کړ اوپه سکندر بیګ یې ورحمله کړه. په دې وخت د لمر وړانګې د قاسم په عربي توره باندې ولګیدې اوبیرته یې د تماشاچیانو سترګو ته ور منعکس کړې. دا یوائې د تورې شعلې نه وې بلکه د اسماني تندر په ځیر شعاعې وې.... د قاسم دغه درنه حمله د سکندر له پاره د هزیمت او ناکامی پیغام و. ځکه دهغه ټول چالونه خوشې ولاړل ، هغه به پرلپسې توګه هڅه کوله چې د قاسم هر ګذار په خپله توره باندې تم کړي ، داسې ځرګندیده چې قاسم به ډېر ژر ستومانه شي ، مارسي به د قاسم په هر وار باندې د ځایه پورته پورته کیده ، خو په اخر کې دخپل ناست ځاې څخه پورته شوه او ودریده. ټولو تماشاچیانو قاسم ته لاسونه پړکول، سلطان هم د مرحبا ، مرحبا چغې وهلې ، ترځنګ یې شهزاده «محمد» خپله شاهي مرتبه تر پښو لاندې کړه او دکوچنیانو په ځیر یې لاسونه پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم د يوې نوې حربې څخه کار واخست. هغه يې وکړه چې خپل ځان ستومانه وښيي ، سکندر هم د قاسم په وارونو کې کمزورتيا احساس کړه ، سمدستي يې خپل ډوب شوي زړه ته تکيه ورکړه او په قاسم باندې يې حمله راوسته. اوس نو قاسم د سکندر د هر وار څخه خپل ځان ځنګ کاوه. د هغه آس به لږ لږ شاته ته. او د هغه توره به هر ځل د سکندر د تورې سره په ټکر کې وه او د هغه د تورې وارونه به يې تمبول. سکندر هم نور ډير ستومانه شوي و ، غوښتل يې په يوه ډول نه يوه ډول دا مقابله پای ته ورسوي. په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم د خپل آس د زين څخه خپله پښه شاته کړه او د زين د پاسه کيناست. په دې بلې لمحې کې ، هغه وخت چې تماشاچيانو د قاسم چال وکوت نو ټول حيران پاته شول ، ځکه قاسم د خپل وجود بار په خپلو پښو باندې واچاوه او په يوه ټکان سره و دريد ، په دې وخت کې د لوبغالي ټولو ناستو خلکو د لاسو د پړکولو تر ځنګ د قاسم د دې چال په وړاندې و دريدل. اوس نو د اوږود قد خاوند قاسم د سکندر نه په لوړه وه ، هغه ته په سکندر باندې د حملې کولو له پاره هم لاره پرانستې وه. هغه د آس په زين د دريدو سره په سکندر باندې داسې سخت ګذار وکړ چې د سکندر وار پار يې وارخطا کړ. مارسي هم د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سکندر بيګ د اوږود قاسم دغه ګذار و نه شو زغملي ځکه د قاسم توره د سکندر په اوسپنيز خول باندې لګه د اوسپنې د ګرز په څير راپريوتې وه ، سکندر هڅه وکړه چې په خپله توره د قاسم ګذار تم کړي خو قاسم دومره سخت ګذار کړې و چې سکندر د آس په زين باندې ټينګ نه شو او لاندې را پريوت. قاسم هم د يوه لوبغاړي په څير د آس د زين څخه ښکته را ټوپ کړ او د سکندر د راپورته کيدو د مخه يې د هغه په سر پښه کيښوده. د سکندر په تندي باندې د خولو د څاڅکو په کتلو سره مارسي د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سلطان هم د خوشحالۍ په جذبو کې ډوب و او لاسونه يې پړکول.

په زمکې باندې د پښو د ايښودو سره سم قاسم سکندربيګ تر خپلو لاسو لاندې کړ. که څه هم سکندر بيګ هڅه کوله چې خپل ځان کنترول کړي خو قاسم پرې ناڅاپي سخته حمله وکړه او بيرته يې څملاوه. اوس نو سکندر ته خپله ماتې تر سترګو شوه. قاسم په يوه ټکان سره خپل اړخ بدل کړ او د سکندر په اړخ يې ځواکمن ګذار وکړ سکندر هڅه وکړه چې د خپلې تورې په واسطه د قاسم دغه ګذار تم کړي خو هغه د قاسم په چال و نه پوهيده ، قاسم د ښي اړخ په ځاې خپله اراده بدله کړه او د سکندر په چپ اړخ يې قوي حمله وکړه ، د سکندر په اړخونو او بازو ګانو باندې اوسپنيز خولونه تړلي وو. خو د قاسم تورې د هغه دغه اوسپنيز بندونه له منځه يوړل بلکه د سکندر بازو يې هم زخمي کړ، او د هغه دويني څاڅکې په زمکه را پريوتل. په دې وخت کې په لوبغالي کې ناست تماشاچيان غلي شول، قاسم د حالاتو نزاکت احساساوه نو په دې خاطر يې د خپلو حملو لړۍ بنده کړه او سکندر يې په خپلو زخمونو کې تاورا تاو پريښود او په شا ترې ولاړ. دلته د مقابلې منصفين په يوه ليکه کې ولاړ وو. د ټولو خلکو په مخونو کې يو ډول حيرانتيا ، يو ډول احساس او يو ډول جذبه ډاګيزه کيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په پوره بې خبرۍ سره د لوبغالي د تماشاچيانو په لور کتل چې په دې وخت کې سکندر د پوره بې اصولۍ څرګندونه وکړه او په ډېره بيړه د قاسم په لور و ور وخوزيد. که چيرې په همدې وخت کې ماسی دخپله ځايه په قاسم باندې غږ نه وې کړې نو په ډاډمنه توګه به سکندر د قاسم ورميږ ور پرې کړې و. قاسم د مارسي غږ وا وريد او سمدستي دحالاتو په لور متوجه شو ، هغه نه يوائې د سکندر د ګذار څخه ځان خوندي وساته بلکه پر هغه يې يو ځل بيا ځان وړونکې حمله وکړه. په دې وخت کې د تورو د شرنګار اواز تر لرې لرې پورې اوريدل کيده. اوبيا تماشاچيانو وکتل چې د قاسم په ګذارونو سره د سکندر توره ټوټې ټوټې شوه او په هوا کې د نڅا وروسته لاندې زمکې ته را پريوته. اوس نود سکندر لاس خالی شوې و ، قاسم هم خپله توره خطا کړه او د سلطان مراد ثاني په لور دکتلو پرته يې د عراقي پهلوانۍ په خير داسې يو داو وکړ چې سکندر يې د زمکې څخه څو فټه پورته کړ او بيرته يې زمکې ته راخلاص کړ ، سلطان د قاسم په دې ميړانې باندې د خپله ځايه پورته شو او حکم يې وکړ چې مقابله پاې ته ورسوئ.

مقابله خو هسې هم پاې ته رسيدلې وه. ځکه سکندر د قاسم په لاسو مات شوې و اوپه زمکه باندې پړمخ پروت و او دزمکې خاورې يې ښځلې.مارسي چې سکندر په داسې حال کې وکوت نو دخوشحالۍڅخه دليونتوب مرحلې ته رسيدلې وه. دلوبو په پاې ته رسيدلو سره سلطان مراد ثاني د لوبو د ګډونکو تر منځ انعامونه وويشل. او ټولو ته يې په خپل خپل وار شاباسې ووايه. خو کله چې د قاسم نوبت راغې نو سلطان ، قاسم د اوږو څخه و نيوه ، په ډېر غور سره يې ورته وکتل او بيا يې ورته وويل: « قاسم بن هشامه ! ستا د تورې د وهلو فن د ستاينې وړ دې. عثماني سلطنت ستا په خير ځوانانو ته سخته اړتيا لري.د عيسايانو تر ټولو ستر جرنيل « هونياډې» دخپل يونيم لک فوځ سره همدا اوس زمونږ په پولو باندې پروت دې ، د «هونياډی» د تورې مقابله ، يوائې ستا توره کولې شې. زه غواړم چې ته زمونږ په روزل شوي فوځ ينې چرې کې شامل شې ، زه به تا د ينې چرې د «زرکسيزې ډلې سالار» و ټاکم.»

د سلطان دا پريکړه د قاسم له پاره د هيلو نه پورته وه.هغه ولړزيد ځکه هغه خو يوائې د يو څو ورځو د تيرولو له پاره دلته «اورنه » ته دخپل ورور طاهر بن هشام کور ته راغلې و . او که نه هغه د مکې په ښار کې پوره مصروفيات درلودل ، دخپل مور اوپلار د خدمت ، دکښت او زراعت ، مال او حيواناتو ساتنه ....ددې هر څه ښه سبنالول او ساتل د هغه په دندو اومسؤليتونو کې شامل وو. دهغه مشر ورور طاهر لا دمخه د سلطان مراد ثاني ملازم و. طاهر په عثماني روز ځاې کې د تورې وهلو د فن استاد و. توره وهل او پهلواني د قاسم ميراثی کورنۍ لوبه وه. دهغه پلار هشام د حجاز يو نوموړې او ستر پهلوان تير شوې و، اوس قاسم يوائې دخپل ورور دکتلو له پاره راغلې و . هغه يوائې يوه ورځ مخته « اورنه » ته را غلې و، دلته د راتلو وروسته ورته دکلنۍ ميلې په اړه معلومات ور په برخه شول ، هغه ډېر خوشحاله شو او سهار وختې دخپل ورور طاهر هشام سره يو ځاې لوبغالې ته ورغلې و. اوس نو دا يو ناڅاپې کار و چې دهغه په سر راپريوتې و. هغه د سکندر کبر اوغرور و نه شو زغملې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخپل مشر ورورسره د سلا کولو وروسته يې دې مقابلې ته را و دنګل.تر څو سکندر ته دهغه ددې لويې کولو سزا ورکړي. خو دمقابلې وروسته هغه ته د سلطان له اړخه همدلته په « اورنه » کې داوسيدو حکم شوې و ، دسلطان دحکم په اوريدو سره قاسم په سکته کې راغې او چپ چاپ و دريد. سلطان د قاسم ددغه چوپيا په کتلو سره ووېل چې:

« اې ځوانه ! ته زما په دې خبره خوشحاله نه شوې ؟ تر اوسه ستا عمر کم دې نو په دې خاطر مې د زرو کسو سالار و ټاکلې. خو که ته په دې دنده خوشحاله نه اوسې نو زه به تا د پنځه زرو غوره او ښه عسکرو سالار و ټاکم.»

داسې بريښيده چې قاسم اوس د کوم ژور خوب څخه را ويښ شوی وي ، هغه يو ناڅاپه دسلطان په لور وکتل اوبيا يې لړ څه په ټيټ اواز سره ووېل چې:« نه ! درونده سلطانه ! زه دکوم لالچ په خاطر خاموشه شوې نه وم. بلکه زما د چوپتيا علت زما مور او پلار دي ، ځکه زما مور اوپلار هلته په کور کې دخپل کرکيلې او مالدارۍ په خاطر يوازې دی. په داسې حال کې چې زما مشر ورور طاهر بن هشام دلته ستا په عسکر ځاې کې دتورې وهلو د فن استاد دې.»

سلطان په ډيره ښه توګه د قاسم خبرې واوريدې. اوبيا يې په ډيره نرمه لهجه قاسم ته ووېل چې:« مال او مالدارې يا کور ددنياوي ژوندانه له پاره تکيه ده. د يوه رېښتوني مسلمان او مومن عسکر له پاره د دنياوي ژوند څخه د راتلونکې اخروي ژوند ارزښت ډير وي.... ته په داسې حال کې چې يو ډيره ښه عسکر او د تورې د وهلو دفن ماهر يې ولې خپل وخت په مال او مالدارۍ باندې ضايع کوې ؟... تر هغو چې ستا د مور او پلار پورې اړه لري نو زه به هغوې همدلته را وبلم...زه به په دې اړه ستا د ورور طاهر هشام سره خبرې وکړم.»

اوس نو دقاسم سره بله کومه لاره نه وه. په ټيټه خوله يې د تسليمۍ سره ټيټ کړ ، سلطان دهغه دخوښې څخه خوشحاله شو او سمدستي يې د خپل «يني چري» فوځ سپه سالار را و باله اوهغه ته يې حکم وکړ چې د قاسم بن هشام په مشرۍ دې هغه ته پنځه زره فوځونه ورکړي. په دې توګه يې قاسم هشام د پنځه زريز فوځ ستر سالار و ټاکه. پخپله قاسم حيران و چې سلطان يواځې د يوې تورې د وهلو د مقابلې په کتلو هغه ته دومره ستر فوځ ورحواله کړ خو تر څنګ يې هغه د سلطان د پريکړې څخه ډير خوشحاله هم و ځکه هغه کولې شو چې په دې توګه د خپلې خوښې جنګجويانه ژوند څخه خوند واخلې.

مارسي هلته د ښځو په ناست ځاې کې ناسته وه او دسلطان او قاسم تر منځ خبرو ته يې غوږ ايښې و. اوس نو د هغې په زړه کې د قاسم په نوم غوټه پرانستل شوې وه. ځکه دا دښه قد و قامت خاوند عربې ځوان د سکندر د تکبر او غرور بت ورمات کړې و اودهغه د فرعونيت له پاره د اجل پيغام ګرزيدلې و. په دې اساس دا اړينه وه چې مارسی پرې ځان قربان کړي..... هغې په خوږو خوږو سترګو سره د قاسم بن هشام غنمرنګه مخ ته کتل. ترهغو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د سلطان تر څنګ ولاړ و نو مارسي د همغې لورې ته متوجه وه. خو کله چې قاسم د سلطان څخه جدا شو نو د مارسي سترګو د هغه قدمونه څارل. هغه هلته لرې د معزیزنو په لیکو کې د خپل ورور طاهر هشام څنګ ته ولاړ او کیناست. اوس نو د مارسی له پاره په لوبغالي کې بل کوم کار نه و پاته. د خپله ځایه پورته شوه او بیرون ولاړه.

کور ته په رسیدو سره مارتها په مارسي باندې خوله و لګوله. او ورته یې وویل چې: «نجلۍ! ستا کړچار ډیر خرابیږی، نن سهار یو ځل بیا تا د سکندر سره د بداخلاقۍ څرګندونه کړې ده!»

د خپلې مور مارتها په دې خبره مارسي سر ټیټ کړ، بیا یې په لړه ترخه ژبه وویل چې: «درنې مورې! ته دې دا زړه څخه و کاږه چې زه به د سکندر بیګ ناوې کیږم....زه ستا د غه نازولې یوه لحظه هم نه شم زغملې»

مارتها ورته په قهر سره وویل:

خبردار! چې کومه غلطه خبره د خولې نه و نه کاږې. بدبختې نجلۍ! ته ولې خپل ځانه هیروې؟ سکندر بیګ د البانیه شهزاده دې. او ډیر ژر به د سیمې پادشاه شی. په داسې حال کې چې مونږ د هغې غلامان یو. د سکندر بیګ نه علاوه به بل هیڅوک هم تا دومره خوشحاله و نه شي ساتلای.»

« واه! دا څه خبره دې وکړه؟ شهزاده صاحب خو پخپله د سلطان مراد ثاني په لاسو کې یرغمالی دی. او د هغه پلار « جان کستریاټ» د سلطان مراد خان ثانی باج ورکونکې ..... ته د یوه یرغمالي په اړه څنګه وایې چې هغه به په راتلونکې کې د البانیه پادشاه وې؟» مارسي په طنزیه توګه خپلې مور مارتها ته ځواب ورکړ. خو مارتها یو ناڅاپه خاموشه شوه. ځکه هغې نه غوښتل یو ځل بیا ووایی چې سکندر بیګ د البانیه راتلونکې پادشاه دې. هغه په دې پوهیده چې د هغې او جعفر ترمنځ د دولس کلنې جوړکړل شوې سازش پوره کیدو ته لا څو ورځې پاته دي. او هغې د داسې نازکې خبرې د کولو په اړه د ډیره احتیاطه کار اخست. کله چې مارسی خپله مور مارتها خاموشه و کتله نو د موقع نه یې په ګټه اخستو سره په ډیره بیړه د انګړ په لور ور منډه کړه. او دلته یې مارتها د خپل سازش په فکرونو کې ډوبه پریښوده.

مارتها او ابوجعفر دواړه سکندر په مکمله توګه په خپل جال کې را نغاړلې و. سکندر د مارتها تر سترګو لاندې ورکتوب تیر کړې و. هغې ته هغه وخت ډیر ښه په یاد و کله چې دالبانیه پادشاه «جان کستریاټ» د عثماني سلطنت د سلطان مراد خان ثاني په لاسو ډیره بده او ذلت ناکه ماتې خوړلې وه .... په هغه وخت کې مارتها په البانوي محل کې د یوې وینځې په توګه شپې تیرولې. مارتها د ځوانۍ او ښایست تر څنګ یو ذهینه او چالاکه پیغله وه. په محل کې د وینځیتوب نه مخته هغې د یوه البانوي امیر څخه د محبت دوکه هم خوړلې وه. د هغې په غیږه کې د خپل همغې محبوب یوکلنه نجلۍ هم پرته وه. البانوي امیر په لمړیو کې د مارتها سره ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله. خو کله چې د مارتها غیبږه ډکه شوه ، نو هغې مارتها په ډیره بې عزتۍ سره دکوره وویسته. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله لاره نه وه چې تر پادشاه پورې خپله شکایت و رسوي. هماغه و چې هغه د البانیا دپادشاه جان کسټریاټ دربار ته ورسیده اوپادشاه ته یې خپله ټوله قصه واوروله. خو کله چې پادشاه د البانوي امیر نوم واورید نو په هغه ولایت کې یې د بغاوت دخپریدونه د مخنوي په خاطر هغه امیر ته هیڅ هم و نه ویل. خو مارتها ته یې په خپل محل کې ځاې ورکړ. او هملته یې دخپل ځان سره د وینځې په توګه و ساتله.

مارتها ډیره ذهینه او چالاکه ښځه وه ، همدا علت و چې ډیره ژر د پادشاه تر سترګو شوه. هغه ټول څلور شهزادګان چې سلطان مراد خان ثاني له ځانه سره یرغمل راوستې وو، د پخوا څخه د مارتها سره اشنا وو. همدا علت و چې جان کسټریت سلطان مراد خان ثاني ته دخپل زوې سکندر بیګ د ورسپارلو په وخت کې مارتها هم دهغوې سره یو ځاې ور کړه. مارتها اودغه څلور واړه شهزادګان همـلته د سلطان په محل کې اوسیدل. مارتها د خپلې لور اودهغو څلور شهزادګانو سره یوځاې د محل په اخري شاتنۍ برخه کې په ازادۍ سره زیست کاوه. سلطان هغه څلور واړه شهزادګان په مکتب کې داخل کړل او د پادشاه په مصارفو باندې تر روزنې لاندې و نیول شول.

« اورنه » ته د مارتها د راتلو ډیر کمې ورځې شوې وې ، خو هغې ډیر ژر دمحل دننه خپل اړیکې و غځول.هغه ډیره مذهبي ښځه وه . د بله اړخه ابوجعفر هم همـلته په اورنه کې موجود و . ابو جعفر یو روزل شوې هوښیار جاسوس و. هغه هلته په « اورنه » کې د سلطان په خلاف د جاسوسۍ جال خپور کړې و ، د کوټوال نه نیولې د ینې جرې فوځ د یو شمیر سالارانو پورې یې د خپل پټ کار تارونه غځولي و. ان تر دې چې دسلطان په دربار کې یې هم کارندې موجودې وې. داسې بریښیده چې په اورنه کې ابوجعفر بې تخته پادشاه و. هغه به په څرګنده توګه د یوه مذهبي لاربښود په څیر را ښکاره کیده ، خلکو به ورته د غرب خطیب وایه. خو په حقیقت کې هغه د قسطنطنیې د ارتوډکس دچرچ «ایا صوفیا» یو روزل شوې پادری و. هغه هلته په اورنه کې دخو کالو څخه اوسیده او جاسوسانو به یې ورته د عثماني سلطنت د ټولو کړو وړو په اړه خبرونه ور رسول

د البانیه دماتې وروسته مارتها او البانوي شهزاده «اورنه»ته راغلل ، دهغوې راتګ ابوجعفر ته د هغه د سازش د جال د خپرولو له پاره نورې اسانتیاوې هم راپیدا کړې. هغه د ټولو دمخه د مارتها کمزورتیاوې راپیدا کړې اوبیا یې دغه ښایسته ښځه په خپل جال کې د راښکیلولو له پاره منډې ترړې پیل کړې. دیوه مذهبي مشر اولاربښود په څیر ،خلکو ته د سلطان د محل شاتنۍ برخې ته د هغه تګ راتګ دومره عیبجن نه ښکاریده. لمړۍ ځل چې هغه دمارتها کورته راغي نو مارتها هغه د مسلمانانو مذهبي لاربښود وګاڼه او څه ځانګړې پاملرنه یې ورته و نه کړه. خو دغه مکار ابوجعفر په خپلې همغې لمړنۍ کتنه کې مارتها په خپل بوتل کې بنده کړه. په لمړیو کې مارتها د عیسویانو د دې سازش څخه په ویره کې وه. خو د ابوجعفر غوږه مالۍ هغه ډیره ژر په خپله ولکه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوسته ، اوس هغه د يوې البانوی وينځې په ځاې د «قيصر» يوه ډيره مهمه جاسوسه وه. مارتها به د ابوجعفر له پاره سلطانی محل ته ورتله اودهغه ځايه به يې مکمل را پور ابوجعفر ته ورکاوه او په دې توګه يې د يسوع مسيح د دين له پاره خپل ځان وقف کړې و.

په دې وخت کې يوه ډيره مهمه پيښه رامنځته شوه. د سربيه پادشاه (لارډ ستيفن) خپله شهزاګۍ لور «سروين» د سلطان مرادخان ثاني په نکاح کې ورکړه. دسربيه پادشاه لارډ ستيفن که څه هم په مذهبی توګه عيسايی و خو د مرادخان ثاني د نيکه (سلطان بايزيد يلدرم) د وخته راهيسې دعثماني سلطنت خيرغوښتونکې او وفاداره پاته شوې و. دبايزيد يلدرم د وخته راهيسې ستيفن دمسلمانانو سره يو ځاې په ډيرو جنګونو کې ګډون کړې او په هر محاذ به د سلطان تر څنګ ولاړ و. د انګورې په جنګ کې هغه وخت چې د تاتاريانو حاکم (امير تيمور) سلطان بايزيلدرم ته سخته ماته ورکړه ، نو ستيفن هم د سلطان سره يو ځاې ولاړ و. په هغو وختو کې ستيفن نوې ځوان شوې و ، ستيفن سلطان بايزيديلدرم ته د وفادارۍ د نښې په توګه خپله خور هغه ته په نکاح ورکړه. او اوس يې سلطان مرادخان ثاني ته ، چې دبايزيديلدرم لمسې او د سلطان محمدخان اول زوې و ، د وفادارۍ د نښې په توګه خپله لور شهزادګۍ «سروين» واده کړه. کله چې شهزداګۍ سروين د سلطان محل ته را غله نو د مارتها او ابوجعفر غوږونه را پورته شول. په دې وخت کې ابوجعفر مارتها ته وويل چې:

« مارتها ! دا شهزادګۍ ستا دمنګلو څخه لرې نه د ه. هغې ته د سترصليب سوګند ورکړه او د خپل ځان سره يې په جهاد کې شريکه کړه.»

مارتها هم شهزادګۍ سروين سره خپل اړيکې و غځول اودهغې محل ته يې تګ را تګ پيل کړ. خو هغې ته ډيره ژر څرګنده شوه چې د لارډ ستيفن لور دخپل پلار په څير په پاک زړه د عثماني سلطنت ملاتړې ده. مارتها ډيره ژر ناهيلې شوه او ابوجعفر ته يې وويل چې شهزادګۍ سروين دومره غوره مرۍ نه ده چې په اسانه د ستونې تيره شي. خو ابوجعفر نا هيلې شوې نه و. په دې خاطر يې په خپل جال کې د شهزادګۍ سروين د راښکيلولو له پاره هلې ځلې جاري و ساتلې.

په حقيقت کې ابو حعفر يو ډير سفاک او ظالم انسان و. هغه د البانيې پادشاه جان کسټرياټ ، دسلطان پر خلاف بدګمانه کاوه او هغه يې د بغاوت په لور را کشاوه ، ددې کار له پاره هغه يو ستر پلان جوړ کړې و. خو کله يې چې دخپل دغه پلان څخه مارتها خبروله نو هغه ډيره په ويره کې شوه ، ځکه چې د ابوجعفر سازش ډير ظالمانه اوسفاکانه و. دسلطان پر خلاف د البانيې د پادشاه جان کسټرياټ دبدګمانه کولو له پاره ابوجعفر ، دسلطان په محل کې د اوسيدونکو البانوي معصومو شهزادګانو د وژلو پلان جوړ کړ. مارتها چې په يوه ډول ددې کوچنيانو مور ګڼل کيده ، نه غوښتل چې د ابوجعفر په دې سفاکانه سازش کې راګېر شي ، خو ابوجعفر څو ورځې په پرلپسې توګه مارتها ته ددې کوچنيانو د وژلو له پاره حکم کاوه. خو کله چې مارتها دهغه خبره و نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منله نو ابوجعفر پيغله مارسي د مارتها څخه په زوره جدا کړه ، مارتها ډيره سخته په جال کې را ګيره شوې وه. اوس نو هغه د ابوجعفر سره دهغه د زمکې لاندې جاسوسي پروګرامونو کې داسې ورننوتې وه چې د بيرته راتګ ټولې لارې يې په خپل مخ تړلې وې.

بلاخره مارتها په لړزان توګه د ابوجعفر حکم منلو ته غاړه کيښوده او د البانوي پادشاه جان کيستريات دريې واړو معصومو کوچنيانو ته يې په ډوډۍ کې زهر ورکړل. سکندر په خپلو ورونو کې تر ټولو مشر ، او تر يوه ځايه چالاکه او هوښيار هم و. مارتها د ابوجعفر په سلا سکندر ژوندې پريښود خو پاته درې واړه شهزادګان يې د سفاکې ښځې په څير په زهرو ووژل. په حقيقت کې دغه کوچنيان د خپل مور او پلار نه لرې په يو ډير لرې هيواد کې دهمدې مارتها درحم او کرم پورې تړلې وو. نو کله چې دغه درې واړه کوچنيان د لوبو نه وروسته دسترخوان ته را غلل نو د غذا خوړلو په لوبو کې هغوې ته مرګ انتظار کاوه. دا زهر ابوجعفر راوستي و چې کرار کرار يې اغيز شينده.

کوچنيان د غذا د خوړلو وروسته بيرته په لوبو کې مشغول شول. خو يوساعت وروسته ترټولو کوچني شهزاده ته د قې کولو تکليف پيدا شو اوبيا د لږ ځنډ وروسته د هغه روح دهغه دتني څخه ووت، هغه نور کوچنيان تر يوه وخته پورې پاته شول او دڅو ورځو سختې ناروغتيا وروسته يو په بل پسې له دې نړۍ و کوچيدل.

د دې درې واړو شهزادګانو په مړينې سلطاني ماڼۍ په لړزيدو راغله. سلطان مراد خان ثاني سمدستې دربار را وغوښت او ددربار حاضرينو ته يې دغه ټول حالات ترمخ کيښودل. سلطان پخپله هم ډيرزيات غمژن او پريشانه و. ځکه چې دهغه تر پالنې لاندې د البانيه درې کسه معصوم شهزاداګان په ډيره پټه توګه يو په بل پسې وفات شوي وو ، دهغوې د ډلې څخه يوازې يو شهزاده «جارج کستريات» ژوندې پاته شوې و. په حقيقت کې دا ديوه مسلمان پادشاه له پاره د ډير شرم او خجالت ځاې و. دسلطان خپل زوې «شهزاده محمد» ددې البانوي شهزادګانو همصنفې او همځولې و. دسلطان له پاره د ډيرې زياتې انديښنې خبره دا وه چې د البانيې پادشاه به اوس دهغه پر خلاف راپاڅيږي او د عثماني سلطنت په شمالي ولايتونو کې به په بغاوت لاس پورې کړي. ددربار حاضرين ټول په فکرونو کې ډوب ناست وو. ځکه د دې شهزاداګانو دغسې پټه مړينه د ټولو له پاره معمه وه ، او د مجرم په اړه هيڅ ډول معلومات نه ترلاسه کيدل. په اخر کې سلطان د خپلې څارګرۍ د محکمې مشر ددې مړينو د پټو رازونو درا برسيره کولو له پاره مامؤر کړ. تر څنګ يې د البانيه د پادشاه په لور يې د تعزيت له پاره يو درونده هيئت و استاوه. خو هغه ته يې دا پيغام و ليږه چې دا معصوم شهزادګان د کومې نه پيژندل شوې ناروغتيا له امله وفات شوي دي. ددې ترڅنګ سلطان مراد خان ثاني دا يو قدم بل هم واخست چې جارج کستريات يې نيغ په نيغه د خپلې څارنې لاندې واخست اودهغه د روزنې له پاره يې پوه او وفاداره وګړي و ټاکل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ابوجعفر او مارتها ته د البانیا د پادشاه له لوري د بغاوت هیله پیدا شوې وه او دهمدې له پاره په انتظار کې ناست وو. ابوجعفر د دې معصومو شهزادګانو د مړینې په اړه د قسطنطنیې قیصر ته په خپل راپور کې و لیکل چې:

«معظم شهینشهاه او د مسیحیت ستر محافظ ، د قسطنطنیې دروند قیصر !

ما ددرې کسو معصومو عیسایي کوچنیانو په پاکو وینو باندې د سلطان مراد خان له پاره پرلپسې عذاب ولیکه. او د عثماني سلطنت البانوي پولې مې د بغاوت دبارودو څخه ډکې کړې دي. سلطان زمونږ د هیلو سره سم څلورم شهزاده نیغ په نیغه دخپلې څارنې لاندې نیولې دي او اوس زه دمسیح ددین په مطابق ددې څلورم شهزاده فکري اوذهني روزنه کوم ، زه به ډیر ژر هغه دسلطان په کور کې دننه د یوه ستر دښمن په څیر تیار کړم.»

دقیصر خیر غوښتونکې

ډیمونان.

اوس نو ابوجعفر مارتها ته دا دنده ورکړې وه تر څو شهزاده چارج د سلطان پر خلاف ښه و پړسوي. ددرې ګونې قتل وروسته ، اوس مارتها په مکمله توګه د ابوجعفر په لاسو کې نښیده. دهغې له پاره د ابوجعفر دخبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. په دې اساس مارتها همغه څه کول چې ورته به د قیصر د جاسوس ابوجعفر « ډیمونان» له اړخه ویل کیده. مارتها شهزاده جارج ته د انتقام اوبدلې د اخستلو په خاطر دا ویل چې دهغه درې واړه ورونه د سلطان مرادخان ثاني له خوا په زهرو وژل شوي دي. جارج لا تراوسه پورې د لس یولس کالو هلک و. هغه دخپلو بې اسرې ورونو په مړینه باندې سخت غمژن شوې و . هغه به د مارتها له خوا دسلطان پر خلاف را پړسول کیده ، په دې خاطر دهغه د وجود دهر رګ په وینه کې د انتقام اوبدلې اخستلو وینې ګرمیدې. هغه ته به د سلطان هر قدم او هر کار دظلم یوه نمونه څرګندیده. دهغه تر مخه به د خپل مفتوح هیواد او خپل مغلوب پلار مخ تر سترګو کیده ، هغه ته د خپلې بدحالۍ هغه وخت هم را په یادیده چې پلار او مور یې ورڅخه بیلیدل ، او پخپله د کوچنیوالي په عمر د خپلو درې نورو ورونو سره یو ځای یو بیګانه هیواد ته د بندیانو په څیر بوتلل کیده. بیا یې خپل کمرعمره ورونه په داسې حال کې کتل چې دمرګ په خاطر د زهرو په نشه کې لاس و پښې وهلې او کانګې یې کولې. مارتها دغه نوې ځوان شهزاده د خپلې غوړې ژبې په جال کې را نغاړلې و.

که څه هم البانوي شهزاده جارج کستریاټ نیغ په نیغه د سلطان تر څارنې لاندې راغلې و خو دهغه په سینه کې د غم او غصې جهنم را خوټیده. مارتها به په دې لمبو نور هم تیل ور شیندل. خو تر څنګ به یې هغه د سمدستې بدلې اخستلو څخه منه کاوه. مارتها به هغه ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« جارج ! کوم داسې کار د رخته په بیړه کې تر سره نه شي چې دهغې په واسطه دا پټ راز ټول را څرګند شی او بیا ته د خپلې بدلې د اخستلو څخه بې برخې شي.»

اوس نو جارج په مستقیمه توګه په شاهي مکتب کې ښوونه او روزنه تر لاسه کوله. دلته هغه د شهزاده محمد سره هم ملګرې شو. خو شهزاده محمد د جارج څخه په عمر کې پوره کوچنې و. جارج هوډ وکړ چې د بلوغ د مرحلې وروسته به د سلطان مرادخان ثاني دا زوې شهزاده محمد وژني او د خپلو ورونو د بدلې د اخستلو تنده به پرې ماتوي. د جارج خام ذهن ددې خیالاتو او فکرونو سره ورځ په ورځ پخیده. کرکې، غم او غصې هغه بدمزاجه او بدکرچاره کړ. شاهي ښوونې او روزنې د جارج پټې وړتیاوې هم را بربنډې کړې، کله چې هغه ځوان شو نو د یوه ضدي بلکه تجربه کار شهزاده په توګه ځوان و ځلید. د شاهي مکتب څخه د فارغیدو وروسته هغه د ینی چري په عسکری روزن ځای کې د عسکری فن د ښوولو او زده کولو جوګه شو. هغه ډیر ژر د تورې وهلو او نیزې ویشتلو فن زده کړ. چې ددې روزنې استاد یې« طاهر هشام» و.

د ینی چرنې روزن ځای په حقیقت کې د عیسایی بندیانو له پاره د اسلام د ښوولو او د مسلمان په څیر دهغوې د روزلو له پاره جوړه کړل شوې وه، خو دجارج ذهن په دې روزن ځای کې هم بدل نه شو، جارج که څه هم د سلطان دغوښتنې په اساس خپل مذهب په ښکاره توګه تبدیل کړ خو په زړه کې همغسې عیسایی پاته شو. مارتها اوابوجعفر هم هغه ته په ښکاره توګه د مذهب د بدلیدو مشوره ورکړې وه. جارج هم دهغوې دمشورې په اساس مذهب بدل کړ او اسلام یې و مانه. سلطان د جارج اسلامی نوم «سکندر بیګ» کیښود. او جارج ته یې دخپل زوې حیثیت ورکړ. خو سلطان ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه یو مار په خپل لستوڼي کې پالي. داسې یو مار چې شاته یې د ابوجعفر په څیر یو زهري ښامار او دمارتها په څیر یوه خطرناکه ښاماره ولاړه ده.

۱۴۴۳زیږدیز کال پیلیدونکې و، دپسرلي ښایسته موسم پیل شوې و او د تخت کیناستې کلنۍ میله په خپل اوج کې وه. نن سکندر بیګ ته غابښ ماتونکې ماتې ورکړل شوې وه. او دهمدې ماتې په خاطر د مارتها لور مارسي دخوشحالۍ څخه پورته پورته غورځیده. خو مارتها او ابوجعفر دسکندر د ماتې په خاطر ډیر غمژن ښکاریدل. خو سلطان ددې میلې دغه مقابله یوه لوبه وګڼله او شاته یې ورغورځوله

سلطان د لوبې او میلې د پاې ته د رسیدول وروسته سکندربیګ خپل محل ته را وباله اودهغې په چپ بازو باندې د راپیداشوي زخم په اړه یې و پوښتل. سکندر لا تر اوسه پورې دخپلې ماتې د اغیز څخه نه و راوتلې. کله چې سلطان، سکندر په خپل حال کې وکوت نو ترې ویې وپوښتل:

«سکندربیګه ! مونږ ستا په میړانې او ځواک باندې قایل یو، تاته په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. مونږ پریکړه کړې ده چې تا د غربي پولو د جاګیر او زمکو والي و ټاکو. اوس وخت را رسیدلې دې چې تاته د حکمرانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو دنده در وسپارل شي. مونږ ستا د ښووني او روزني څخه ډاډمن یو ،اوتا خپل زوی ګڼو. ستا دماتې خوړلو د اغیز د له منځه وړلو له پاره همدا لاره مونږ ته غوره ښکاري.»

دسلطان دپریکړې په اوریدو سره د سکندر بیګ احساسات را ژوندي شول. هغه سمدستي دخپلې ماتې ټول غم له یاده وویست. او یوناڅاپه یې ورته دخپلې بدلې منزل را لنډ ل و ښود. سکندر خپله ملا ټیټه کړه او د سلطان د پریکړې څخه یې خوښي و ښوده او دخندا کولو هڅه یې وکړه او ویې ویل:

دروند سلطان ! تا یو یرغمالي شهزاده ته دخپل زویوالي لقب ورکړ. اودا چې تا ماته تر ټولو ستره او ښه روزنه را کړه ، زه به ستا دا ښیګڼه هیڅکله هم له یاده و نه کاږم او نه به یې د بدلې د پوره کولو ورتیا ولرم. زه ستا ددې ټولو ښېګڼو په بدله کې یواځې دا ژمنه کولې شم چې د سلطان هر خدمت به د زړه له کومي په پوره خوشحالۍ سره تر سره کوم.»

سلطان د سکندربیګ د خبرو په اوریدو سره ډیر خوشحاله شو او بیا یې وویل چې:

« سکندره ! مونږ په تا پوره پوره باور لرو !....ته همدا سبا سهار وختي د غربي پولو په لور د تللو له پاره ځان تیار کړه. هلته د سرحداتو د جاګیر والي ته زمونږ دغه شاهي فرمان له ځانه سره یو سه ، دنن نه اخوا ته زمونږ دسلطنت یو ستر جاګیردار یې. او زه هیلمن یم چې ته به خپله دغه دنده په ډیره ښه توګه تر سره کړې.»

اوبیا د میلې په دریمه ورځ سکندر د خپلو ساتونکو سره یو ځای دغربي پولو په لور روانیدونکې و. د تللو تر مخه سکندر مارتها ته په کلکه وویل چې د تللو د مخه مارسی مجبوره کړی چې له ماسره واده وکړی او بیا یې له ځانه سره یوسي. مارتها هم همداسې هیله درلوده. خو مارسي په سپینه پاڼه ترې ددې کار کولو په اړه ښننه و غوښته، خو کله چې سکندر نور هم زیات فشار راوست نو مارسي دیوه بل چال په لوبولو باندې پیل وکړ اوپه علني توګه یې وویل چې هغه نه غواړی د یوه مسلمان سره واده وکړي. هغې اعلان وکړ چې که چیرې سکندر بیرته عیسایی مذهب ته را وګرځي نوبیا دهغه سره واده کولو ته تیاره ده. دمارسي ددې اعلان سره سم سکندر ، مارتها او ابوجعفر ټول حیران دریان پاته شول. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله چاره نه وه چې مارسي د اصل حقیقت څخه خبره کړي ، مارسي هم د وخت پیژندونکې مارتها لوروه. هغې یو چال ولوباوه اودخپلې مور څخه یې حقیقت را وسپړوده. مارتها خپله لور مارسی یوې بلې ځانته خونې ته یوړه او دا حقیقت یې ورته ډاګیزه کړ چې سکندر بیګ په اصل کې مسلمان نه دې بلکه هغه د خپل ځان اودخپلو ورونو د بدلې داخستلو په خاطر د اسلام د منلو ډرامه جوړه کړې ده. د مارتها د خبرو په اوریدو سره د مارسي سترګې د حیرانتیا څخه بوټې را ووتې. دهغې دزړه درزار نور هم زیات شو او هغه یو ناڅاپه دې ته متوجه شوه چې هغه د یوې سترې پټې څخه خبره شوې ده. هغې دخپلو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره خپله مور نوره هم و ګړوله او ترې ویې پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« موري ! نن ماته رېښتيا رېښتيا ووايه چې د دغه ابوجعفر حقيقت څه دي او دا څه ډول انسان دي ؟ څکه دغه کس لکه څنګه چې په ښکاره توګه تر سترګو کېږي په حقيقت کې هغسې نه برېښي ؟»

دمارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها و لړزيده . هغې خو نه غوښتل چې د سکندر راز هم را بربنډ کړي خو مجبوره شوه داسې قدم واخلي. خو د ابوجعفر په خير د يوه خطرناک جاسوس د مخ څخه يې د نقاب دلرې کولو په اړه رنګ تک ژيړ شو خو د خپل ځان د سنبالولو هڅه يې وکړه او مارسي ته يې وويل:

« لورې ! دا وخت ددې خبرو نه دې. تا شرط اېښې و چې ته به د يوه عيسايي سره واده کوې ، په دې خاطر ماتاته د سکندر بيګ په اړه حقيقت ډاګيزه کړ . اوس نو ته نور وخت له لاسه مه ورکوه او ژر دخپل واده له پاره ځان تيار کړه .»

دمارسي په ذهن کې توپان را پورته شوې و . هغې ته په لومړي ځل دا احساس راپيدا شوې و چې دهغې مور په خومره لوې سازش کې را ښکيل شوې ده . هغې د خپلې مور په سترګو کې سترګې ور ننويستې اوپه پوره زړه ورتيا يې ورته وويل چې:« سهې ده ، کومه ورځ چې ته ما ته دا ډاګيزه کړې چې دا مکار ابوجعفر څوک دې ؟نو زه به په همغې ورځ د سکندر سره د واده کولو له پاره ځان تيار کړم.»

د مارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها په خولو کې ډوبه شوه . اوس نو ورته د خپلې لور قانع کول ستونزمن شوي و . هغې دا هم نه غوښتل چې دهغې د ضدي لور کرچار د سکندر بيګ او ابوجعفر تر مخه را برسيره شي . څکه هغه په دې پوهيده چې سکندر څومره خطرناک وګړي دي . که چيرې هغه يو ځل دهغې د لور څخه يو ځل مخ واړوي نو په ډاډمنه توګه له منځه به يې يوسي. د مارتها له پاره هر ډول پريکړه ستونزمنه شوې وه. سريې ټيټ کړې و او په فکرونوکې ډوبه ناسته وه. بلاخره د سکتې نه را بيرون شوه ، د خونې نه باهر ورته سکندر بيګ او ابوجعفر دواړه منتظر ناست و . مارتها په درندو قدمونو سره مخته راغله او په داسې حال کې چې خپل ځان يې نورمال ښوده ويې ويل:

« سکندره زويه ! مارسي د واده کولو له پاره تياره ده . خو د دومره ژر واده کولو څخه ويريږي ، ته په اطمينان سره ولاړ شه ، زه به پخپله مارسي هلته ستا جاګير ته د له ځانه سره دروړم. بيا مونږ ټول همهلته له تاسره واوسو .

ابوجعفر په ډيره عجيبه توګه د مارتها په مخ باندې خپلې سترګې ور ننبلولې وې. هغه دمارتها خبرې په ډير غور اودقت سره واوريدې اوبيا يې په تفهيمي او طنزيه توګه دهغې سره دهوکړې سر و خوځاوه . مارتها د ابوجعفر په نيت پوه شوې وه او دننه وجود يې ټول د ويرې په لړزه کې و . هغې ته دا معلومه شوې وه چې دې خطرناک شخص ته به د ټولو کړو وړو اندازه معلومه شوې وي ، په هر صورت سکندر دمارتها خبرې په ډيره حوصله سره واوريدې او د هغې په اړه يې د کوم قهر او غصې څرګندونه و نه کړه بلکه مارتها ته يې وويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ترورې سهې ده ! زه به دهغه ځاې د چاپيريال د کتلو وروسته ، ډير په تاسې پسې هلته د راتلو له پاره ځوک را و ليږم.»

د سکندر د خبرو څخه د مارتها ويره لږ څه کمه شوه خو ابو جعفر ورته وويل چې:

هو هو ! په دې کې د انديښنې کولو څه خبره ده. مارسي او سکندر دواړه د يوه کور کوچنيان دي. مونږ چې کله هم وغواړو دهغوي تر منځ واده کولې شو .... اخر مارسي به دسکندر پرته بل چيرې ځی ؟ د ابو جعفر اخري خبرې دوه معناوې درلودې. دا چې سکندر به پرې پوه شوې او که نه ، خو مارتها پرې رسيدلې و ه.

خداې خداې يی کول او سکندر دهغه ځايه ولاړ. دهغه دتلو سره سم دمارسي په وجود کې ساه راپيدا شوه. د شپې مارسی وکتل چې دهغې مور په خپله بستره باندې اوړي را اوړي ، بيا نژدې نيمه شپه وه چې مارتها دخپلې بسترې څخه را پورته شوه، دلور خواته راغله ، هغه ډيره زياته نا ارامه وه. کله چې مارسي دخپلې مور دا حالت وکوت نو پرته له ځنډه يی ترې وپوښتل: « درنې مورې ! ولې دومره انديښمنه يی ؟ مارسي دخپلې مور دکيناستو سره سم دا خبره وکړه. مارتها اوريده ساه واخسته او په ډيره مرژواندې ژبه يی وويل :« مارسي ! زه ستا په اړه انديښمنه يم. ته پوهيږې چې سکندر يو ضدی او جګړه کونکې انسان دې. هغه به ستا دانکار کولو څخه په غضب شي. دا غنيمت دې چې تر اوسه پورې هغه تا دخپلې وينځې لور ګڼي ، او په دې هم پوهيږې چې ته د هغې پرته دبل چا کيدې نه شې. خداې دې نه کوې ، که هغه ته دا ډاګيزه شي چې ته دهغه سره واده کول نه غواړې نو حالات به ډير کړکيچن شي.»

د مارتها دخبرو په اوريدو سره مارسي راپورته شوه ، کيناسته ، او دمور د اوږې سره خپل سر يو ځاې کړ او ورته يی وويل: « مورجانې ! ته انديښنه مه کوه ! هيڅ ستونزه به نه راپيدا کيږي.»

مارتها او مارسي تر ډيره وختّه پورې په همدې خبرو کې مشغولې وې ، خو دسهار نه لږ څه مخته د مور اولور سترګې ورغلې او بيدې شوې.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲

دپنځه زره کسیز فوځ سالار

دخپل ورور کور ته د قاسم د راتلو نن پنځمه ورځ وه ، دري ورځې مخته یې د توريې وهلو په فن کې چې کومه کارنامه تر سره کړې وه په هغې دهغه ورور طاهر هشام اووراندار یې «سکینه» دواړه ډیر خوشحاله شوي وو . دهغوې دواړه کمر عمره زامن هر یو «عمر» او «علي» له ده سره دهمغه دریمې ورځې څخه وروسته را بلد شوي و . هغوي نن ټوله ورځ د خپل مکتب د همعمره کوچنیانو سره د خپل کاکا د توريې د وهلو دمقابلې د ګټلو قصې کولې .

سبا سهار وختې قاسم خپلې دندې ته حاضریده . دهغه ورندار ورته سهار وختی د زیتونو په غوړیو کې حلوه تیاره کړې وه ، کله چې ماښام طاهر کورته راستون شو نو هغه یې په لاسو کې د سمندري ماهیانو څو ټوټې و کټلې . داسې څرګندیده چې نن د قاسم له پاره ځانګړې میلمستیا تیاره کړل شوي وي . ماښام یې ورندار د زورلو په خاطر ، دسترخوان په سر ورته وویل چې :

« بس ، اوس نو وخت ستا د واده کولو له پاره هم مناسب دې ، زه به کومه ښه ښایسته ترکي پیغله پیدا کړم او ستا د رشتې خبره ورسره و چیړم .»

ددې خبرې په اوریدو سره کوچنیانو دخوشحالۍ نه ټوپونه پیل کړل (دکاکا واده دې ....دکاکا واده دې) ، طاهر هم د سترګو لاندې خندل ، خو قاسم احتجاجا پورته شو او ویې ویل چې :« نه ورندار نه ، د اوس نه دا تیرې را سره مه کوئ ، زه خو اوس باید نړۍ ووینم غواړم سلطان «قیصر» ته د درس ورکولو له پاره قسطنطنیه کلابنده کړم . دبله اړخه د غربي اروپا خطرناکه سپه سالار « هونیاډې » دصلیبي ځواکونو د قومندې د اخستو له پاره راستون شوې دې ، عثماني سلطنت د څلورو خواو څخه په ګواښونوکې ډوب دې . نو په داسې وخت کې به د ینی چرې د فوځ د پنځه زرو عسکرو سالار څه ډول د واده جنجالونه وپالي» قاسم د واده د نه کولو له پاره ډیره معقوله لاره خپله کړې وه . سکینه د قاسم دځواب څخه ډیره حیرانه پاته شوه .

«او هو ... ! تا خو داخبره ډیره جدي واخسته . سهي ده ، وروره سهي ده ، ته لمړۍ قسطنطنیه فتحه کړه اوبیا واده وکړه . بلکه دهمغه ځایه له ځانه سره کومه اروپاې میم راوړه .» سکینې ورته په خندا کې وویل اوخبره یې واړوله .

طاهر دخپل ورور او خپلې ښځې د بحث څخه خوند اخست ، بیا یې په خندانه خوله وویل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سکینه بیګم ! سلطان د قاسم څخه ډیر اغیزمن شوی دی ، نو لري نه ده چې هغه به پخپله د قاسم له پاره کومه ښه رشته را پیدا کړي.»

دطاهر په دې خبره دري واړو وخندل. په همدې وخت کې د کور دره چا و ټکوله. دوی ټول چپ چاپ شول ، د طاهر په تندي ګونجې راپیدا شوې او په لوړ غږ سره یې وویل چې:

« په دې وخت کې به څوک وي ؟... خیر زه به یې ووینم ...» هغه د دروازې په لور د ورتلو له پاره پورته کیده چې قاسم پرې ور مخته شو ، « ته کینه وروره ! زه به یې وینم چې څوک دی ؟» قاسم چې دروازه پرانسته نو مخې ته یې یو د پوخ عمر اجنبي ولاړ وموند. دا ابو جعفر و. قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. د ابو جعفر په سترګو کې د مار په څیر ځلاوه. ابو جعفر د قاسم دکتلو سره سم هغه ته په خندانه خوله سلام وکړ او بیا یې ورته وویل:

« ته ما نه پیژنې خو ستا ورور زما دوست دی. په هرصورت ، نن خو زه یواځې ستا د زیارت کولو له پاره راغلی یم ».

دابو جعفر دخبرو داوریدو وروسته ، قاسم هغه ته د میلمستون دروازه پرانسته. اودغه پوخ عمري ابو جعفر ته یې هلته د کیناستو له پاره اشاره وکړه.« ته دلته کینه ، زه مې ورور خبروم اوبیرته را ستنیږم. خو که مهرباني وکړې اوخپل نوم دې را ته و ښایې تر څو یې زه خپل ورور ته ووایم.» « بلې ، زما نوم ابو جعفر دی ،» کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته د ابو جعفر د راتلو په اړه وویل نو دهغه د تندي ګونجې نورې هم ژورې شوې.

«ابو جعفر !...د غرب خطیب ، دا سړی دلته څنګه راغلی دی ؟ تر څو چې ما ته معلومه ده دا سړی خو د ښار په هغه سر کې د «بغدادی دروازې » د جومات خطیب دی.» طاهر دفکر په نړۍ کې ډوب ، دخپل تندي خولې په لاس وچې کړې اوویی ویل:« هغه وایی چې له ماسره د کتلو له پاره راغلی دی ، هغه ستا دوست دی....هغه همداسې ویلي دي که نه...»

« زما دوست.....؟ نه ، ما خو هغه یو ځل نیم چیرې کتلی دی. خیر ورځه ، ور به شو چې خبره څه ده.»

دواړه ورونه د ابو جعفر دکتلو له پاره میلمستون ته راغلل ،او هلته دمیلمه سره کیناستل ، ابو جعفر په خپلې چاپلوسانه لهجې سره وویل:

« شیخ طاهر !...ستاورور خو ډیر جنګجویه دی. د میلې په ورځ د هغه دکړچار څخه سلطان ډیر اغیزمن شوی دی په دې خاطر یې هغه د ینی چرې دپنځه زرو کسانو سالار و ټاکه. زه د هغه دهمدې بریاو د مبارکۍ په خاطر دلته راغلی یم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر په ډېره حيرانتياسره دابوجعفر خبرې اوريدې اوبيا يې په پوره ادب سره ورته وويل: « ستا څخه ډېره ډېره مننه ، تا زحمت و ګاله ... رېښتيا هم په ينې چرۍ کې زما د ورور مقرريدل زما او زما دکورنۍ له پاره د سعادت خبره ده.»

قاسم او طاهر دواړو ته تر اوسه دا ډاګيزه نه وه چې ابوجعفر څومره خطرناک انسان دې. خو ابوجعفر د طاهر په اړه دهر څه نه خبر و . خو اوس د هغه توجه د قاسم په لورې وه. ځکه چې د ينې چرې سالار دهغه د سازش ځانګړې ښکار وه. تر اوسه هغه د ينې چرې د فوځ درې کسه سالاران په خپل خپور کړې جال کې را ښکيلولي وو.... دهغه کار داو چې هغه به ناوادوه شوي او کمعمره سالاران د عيسايي تنکيو پيغلو په لومو کې راګيرول.... اوبيو ځل به چې ځوک دهغه د راز ملګرې شو او په جرم کې به ورسره شريک شو نو بيا به دهغه بيرته را ستنيدل شونې نه ښکاريدل. هغه به د ينې چرې مهم سالاران د بغاوت په لور رابلل. ينې چرې د سلطنت تر ټولو مهم او جنګجو فوځ و.

دا فوځ د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکي « عثمان خان» زوې « اورخان» دخپل ورور «علاؤالدين » او « قراء خليل» په سلا باندې منځته راوست. د « اورخان » په وخت کې ، کله چې کوچنۍ اسيا د عيسايي حکومتونو څخه پاکه شوه نو د عثماني سلطنت خاص مامورين د ټول هيواد په جاګيرونو کې خپاره کړل شول ، په پخوا وختونو کې ګڼ شمير عيسايان بنديان کړل شوي و او نور ګڼ شمير يې دسلطنت رعايا ګرزيدلي و او دذميانو په څير يې په دې کوچنۍ اسيا کې خپل ارام ژوند کاوه. صدراعظم علاؤالدين خپل ورور «اورخان» ته سلا ورکړه چې ستر ستر جاګيرداران چې د سترو سترو فوځونو خاوندان هم دي ، ځينې وختونه د سلطنت له پاره دګواښ سبب ګرځي.

په دې وخت کې ترکانو کوم منظم فوځ نه درلود. او صدراعظم علاؤالدين ددې خبرې څخه په ويره کې و چې يو وخت به دهغه جاګيرداره عيسايي رعيت د ګاونډيو عيسايي سلطنتونو سره پټ تارونه و ځغلوي او دمخالفت او بغاوت کولو وړتياوې به پيدا کړي. په دې خاطر هغه دا اړينه و ګڼله چې د عيسوي بنديانو او عيسوي رعاياو څخه ځوان او دنوې عمر خاوندان د سلطنت د ځارنې لاندې وروزي اوپه دې توګه هغوې ته اسلامي ښوونه او روزنه ورکړي ،مسلمانان يې کړي او يو ځواکمن فوځ ترې جوړ کړي.

دې فوځ ته به ځانګړې شاهي فوځ ويل کيږي. ددې خلکو څخه به د بغاوت او سرکشۍ هيله نه کيږې. او تر څنګ به يې ددې نوو ځوانو مسلمانانو خپلوان هم د سلطنت مخالفت نه کوي. ددې برعکس به هغوې ته هم په اسلام کې د راننوتلو ترغيب ورکول کيږي. همدا علت و چې دا وړانديز سمدستي ومنل شو.

ددې کار دپلي کولو له پاره په لمړي کال کې زر کسه عيسايي ځوانان ددې کار له پاره را وړل شول اوهغوې ته فوځي روزنه ورکړل شوه، په پيل پيل کې چې کله دوه زره کسان د فوځي روزنې څخه فارغ شول نو دوې ټول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان د خوندي ساتلو د ګارډ په څير وګمارل شول ، سلطان دهغوي دروزنې له پاره يوه ستر صوفي « حاجي بکطاش» ته ددعا له پاره ورغې ، دغه خداې پاله بزرګ ديوه ځوان په اوږه باندې لاس کيښود او دې فوځ ته يې دعاينه وينا وکړه او د «ينې چرې فوځ » نوم يې پرې کيښود.

په دې ډله کې قاسم بن هشام لمرۍ کس و چې عيسايي نه و . خو بيا هم په ينې چرې کې شامل شوې و ، عيسايي ځوانانو به داسلام د قبلولو وروسته دسلطان تر ځارنې لاندې د حرب د فن په اړه اعلې روزنه تر لاسه کوله .دهغوې په فوځې روزنه کې به ډيره سختې کيده ، همدا علت و چې هغوې به هر ډول ستونزې په اسانۍ سره زغملې. دخپل مورو پلار ، وطن او مذهب د پريښولو وروسته به دهغوې ټولې هيلې دسلطان سره تړلې وې نو په دې خاطر د اسلام ملاتړ دهغوې د ژوندانه مقصد او نصب العين ګرزيده. سلطان به هم په هغوې ډير باور کاوه ، دا فوځ به په ډير شان وشوکت سره اوسيده او ځنګه به چې د سلطان آند و په همدې توګه به عيسايانو ته په خپله په دې فوځ کې د ورننوتلو هيلې په زړه کې را ټوکيدې. همدا علت و چې هر کال به د بلې دورې له پاره د خلکو شميره په خپله پوره کيده بلکه کله به دخلکو شميره دومره زياته شوه چې خلک به بيرته تللو ته مجبوريدل.

خو دا ځل سلطان د هيلو پر خلاف يو مسلمان ځوان په ينې چرې فوځ کې راننويستې و. خو د سلطان ددې پريکړې حقيقې حکمت دا و چې هغه غوښتل چې په دې نوې مسلمانو فوځونو کې يو پوخ مسلمان هم ورګډ کړې تر څو د راتلونکې وختو د سازشونو څخه اګاه و اوسې. ابوجعفر د ينې چرې يو شمير سالاران بيرته مرتد کړې و او عيسايت ته يې را ګرځولې وو. په ينې چرې فوځ کې د ابوجعفر فعاليتونه ورځ په ورځ پراخيدل.

د بله اړخه دسلطان اګاه غوږونه ددې حالاتو څخه پوره خبر وو . همدا علت و چې سلطان د پوره بصيرت څخه کار واخست او قاسم يې په دې نوې مسلمان فوځ کې شامل کړ. خو دا خبره د ابوجعفر له پاره ښه و نه بريښيده. هغه د سلطان د پريکړې څخه سخت په ويره کې پريوتې و . ځکه چې اوس نو د يوه پوخ عرب مسلمان په شتون کې د ابوجعفر له پاره په ينې چرې کې دبغاوت کولو پلان جوړول ستونزمن شوې و . دابوجعفر په ګيډه کې همدا درد و چې هغه يې دعثماني فوځې روزن ځاې د استاد طاهر هشام کورته په راتلو مجبور کړې و . او س نو ابوجعفر د قاسم دايمان داندازې داخستلو هڅه کوله.

خو قاسم بن هشام د څو پښتو نه مسلمان ، مجاهد او جنګجو و . ابوجعفر ته د طاهر او قاسم دخبرو د اوريدو څخه پوره ناهيلې را پيدا شوې وه ، ځکه چې دهغې مکارو او تجربه لرونکو سترګو دا احساس کړې وه چې په خپل جال کې ددې دواړو عربو وروڼو را تاوول اسانه کار نه دې.

هغه د اخوا ديخوا خبرو کولو نه وروسته نيغ په نيغه د قاسم څخه وپوښتل چې:« ددې علت به څه وي چې سلطان دلمړي ځل له پاره په ينې چرې فوځ کې يو مسلمان سالار و ټاکه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د پخوا څخه د ابوجعفر مارشکله سترګي کتلي وې اودهغه کړو وړو ته سخت متوجه شوې و . اوس چې هغه دا پوښتنه وکړه نو قاسم ته هم حیرانونکې وه. خو پخوا له دې چې قاسم په دې اړه څه ووایې ، طاهر په خبرو پیل وکړ : « اوریدلي مې دي چې په یني چري کې کوم بغاوت را ټوکیدونکې دې . غالبا چې سلطان به دهمدې حقیقت د را بربنډولو په خاطر زما په ورور باور کړې وي»

دطاهر په دې خبره د ابوجعفر زړه نور هم غمژن شو ، ځکه په یني چري فوځ کې د بغاوت مشري پخپله دهمدې په غاړه وه . دطاهر هشام خبرو په میلمستون کې یو انقلاب راوست ، ابوجعفر ډیر وارخطا شو ځکه چې قاسم په پرلپسې توګه د ابوجعفر سترګو ته کتل . ابوجعفر ددې عربو ورونو سره نور پاته کیدل نه غوښتل په دې خاطر یې ډیره ژر اجازه واخسته او دهغه ځایه ووت.

بله ورځ قاسم خپل نوې کالي واغوستل او دخپلي خوښې په آس سپور شو او د یني چري مرکزی قرارګاه ته ورغې . دلته هغه تر ټولو لمړی د اغا حسن سره وکتل ، دا همغه ځوان و چې دمیلې په ورځ یې د سکندربیګ څخه ماتې خوړلې وه . قاسم ته ددې ځوان په مخ کې عجیبه شانته سادګي او خلوص تر سترګو شو. قاسم ته ډیره ژر دا ځرګنده شوه چې ددې ځوان سره دهغه دوستي کیدونکې ده . اغاحسن د قاسم څخه په عمر کې زیات و ، ترڅنګ یې د یني چري د فوځ یو تجربه لورنکې سالار هم و . هغه د خپلو بریاو او کړچار له کبله ډیره ترقي کړې وه او د لس زره کسیز فوځ مشری ور په غاړه وه . کله چې اغاحسن قاسم وکوت چې د یني چري د فوځ مرکزي چاپیریال ته را ننوځي نو پښه یې و نیوله ، ځکه هغه ته د همغې میلې په ورځ د قاسم میړانه خوښه شوې وه . د قاسم په کتلو سره هغه یو ناڅاپه دهغه مخې ته روغې . قاسم هم سمدستي دخپله آسه را ښکته شو ، په دې توګه د یني چري دواړه سالاران یو بل ته ورغاړی وتل . اوبیا یې په خبرو خبرو کې ددفتر په لور مخه کړه .اغاحسن ورته د تللو په وخت کې وویل چې :« زه ستا مشر ورور طاهرهشام پیژنم. هغه هلته په روزن ځاې کې د توري د وهلو درس ورکوي اوزه هم کله کله د خپل شوق په خاطر دهغه درسونو ته ورځم.»

« ډیربنه !.... ددې مطلب دا شو چې زما ورور به هم تاسې پیژني...... زه ډیر خوشحاله یم چې د ټولو تر مخه مې له تاسره لیده کاته وشول. په هغه ورځ تا ډیر ماهرانه ګذارونه وکړل. که چیرې ستا توره نه وې ماته شوې نو په ډاډمنه توګه به تا سکندر بیګ ته ماتې ورکړې وه »

اغا حسن د قاسم دغه ماهرانه آند ته حیران پاته شو ، دا حقیقت و چې دهغې توره په دوکه کې ماته شوه او که نه هغه نورهم دخو ساعتو له پاره د جنګ کولو توان درلود .

قاسم ټوله ورځ د اغاحسن سره پاته شو ، هغه د اغاحسن دکمانډ لاندې د زر کسیزو ، پنځه سوه کسیزو ، سل کسیزو ، لس کسیزو عسکرو د سالارانو سره لیده کاته وکړل. دیني چري ټول فوځ په یوه ځاې کې سرا راټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. ددې فوځ ټولو وګړو خپل وطنونه ، کورنۍ ، او مذهبونه پرېښې و اوپه دې وخت کې د اسلام دسرلوړۍ په خاطر دخپلو ځانو د ځارولو له پاره تيار ناست و.

کله چې ماښام کورته د راتلو له پاره قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته نو هغه ته يو ناڅاپه ابوجعفر په ياد راغې.اوبيا ورته په ينې چرې کې د بغاوت خبره رايادہ شوه. هغه د ټولې ورځې دملګرتيا څخه په دې پوه شوې و چې اغا حسن يو باوري سالار دې ، همدا علت و چې هغه په ډېر راز سره د اغاحسن څخه په دې اړه وپوښتل: «دا خبره به څومره سهي وي چې په ينې چرې کې يو شمير خلک دسلطان پر خلاف په فعاليتونو کې مصروف دي ؟ ايا ته په دې اړه څه معلومات لرې ؟»

اغاحسن ټکان وخوړ او دقاسم په لور يې و کتل اوبيا يې په ډېره محتاطه توګه وويل چې: «نه زه په دې اړه ډېر معلومات نه لرم. ماته همدومره ډاګيزه شوې ده چې يو شمير خلک د تنخواګانو د لوړلو او نورو اسانتياو د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کوي»

قاسم ورته په تفهيمې توګه سر و خوځاوه او د اغا حسن څخه يې اجازه واخسته او ولاړ.

د ينې چرې په فوځ کې قاسم ډېر ژر د يوه وړ او مقبول سالار په څير را څرګند شو ، اوس يې « مور و پلار» هم همدلته «اورنه» ته دهغه دمشر وروړطاهر هشام کورته راغلى وو. اوس نو هره ورځ په خپل آس سپور د ينې چرې د فوځ مرکز ته تګ او بيرته راستنيدل د قاسم معمول ګرزيدلې و . کله کله به هغه د داغاحسن سره د ډوډۍ د خوراک له پاره هم تم کيده او کور ته به ناوخته راته.

يوه ورځ قاسم د خپل عسکرى مرکز څخه دکور په لور روان شو ، په لاره کې د زيتون څو باغونه مخې ته راتلل، دلسمې شپې سپوږمۍ د زيتون په ونو باندې خپله رڼا غوړولې وه ، ددې باغونو سره نژدې دغره په څنډه کې د اوبو يو ستر ډنډ و چې څلور خواو ته يې شين والې خپله قالينه خپره کړې وه. قاسم چې د اوبو ددې ډنډ غاړې ته ورسيد نو لږ څه تم شو ، ځکه چې کوم کس د کومه ځايه دتالاب په لورې کاڼې وويشت. دا کاڼې په اوبو کې پريوت او د اوبو څپې يې راپيدا کړې. قاسم سمدستي خپل آس و دراوه او د برق په څير يې په ډېره بيړه خپله توره را وويستله « دلته څوک دي ؟ مخته راشئ ! او که نه ، که ما پخپله پيدا کړئ نوبيا به مو د څټ د وهلو پرته پرې نږدم.»

ژمنۍ هوا هره پانه په نڅا مجبوروله ، دسپوږمۍ په دغه رڼا کې د ونو سيورې لکه د جادو وزمه ښار په څير تورې په ديو شکله توګه خاموشه ولاړې وې.هرې لورې ته خاموشي خپره وه. د آس د سومانو لاندې د زيتون د ونوو چې پانې په ټول چاپيريال کې يونوې رنګ راپيدا کړې و . دقاسم غوږونه پورته و او خپل ټول حسونه يې بيداره کړې و او د چا د شتون د محسوسولو هڅه يې کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ناڅاپه هغه د آس د هنړیدو اواز واورید. دا اواز د انار دکوچنیو ونو د شا څخه راته. قاسم د خپلې تورې لاستې نور هم ټینګ کړ او آس یې همغې لورې ته ور وګرځاوه. هلته په ور نژدې کیدو سره یې و کتل چې هلته یو آس نه بلکه دوه آسونه وو چې دیوې بګۍ مخې ته تړل شوي و. دلته په دې ورانې ویجاړې کې د بګۍ په کتلو سره قاسم نور هم حیران شو ځکه داسې بګۍ دلته په «اورنه» کې ډیر وخت د خانانو ښځې استعمالوي، دقاسم تندې ګونج شو او فکر یې وکړ چې حتما دلته کومه خبره شته. هغه همدې بګۍ ته نزدې ورغې او په لوړ اواز یې وویل چې « دلته څوک دي ؟..... زه پوښتنه کوم چې دلته څوک دي ؟» هغه تر لږه وخته پورې همداسې څو اوازونه وکړل، کله چې هغه ته ځواب ورنه کړل شو نو هغه ددې بګۍ شاته پرده دتورې په څوکه پرانسته، خو دلته هم څوک نه وو. اوس نو قاسم نور هم محتاط ګرزیدلې و. تر اوسه هغه د دې حالاتو په نزاکت باندې فکر کاوه چې د انار د ونې د شا څخه ورته یوه غټه بلا شانته را ښکاره شوه، قاسم سمدستې توره په تیکې کې کیښوده او د آس د زین څخه یې کمان را پرانست، په دې کمان کې یو غشې لا دمخه اینښودل شوې و، هغه سمدستې دغې غټې شانته بلاته حکم وکړ او ورغږ یې کړ چې: « خبردار ! ته څوک یې ؟ هملته تم شه، یوقدم هم مخته را نه شې، او که قدم دې واخست نو په غشي دې ولم.»

دغه هیولا هم په خپل ځاې و دریده، اوبیا لږه شیبه وروسته یوه ډیره ښکلې نقره یې قهقهه دزیتونو په دې باغونو کې واوریدل شوه. ددې خندا په اوریدو سره قاسم حیران شو چې دا خندا خو د کومې ښځې خندا ده. قاسم داسې و انګیرله چې هغه دکومې جادوګرې ناولې ښځې سره مخ شوي دې. خو هغه په انتظار کې اړود پاته نه شو. ځکه هغه دښځې په څیر هیولا په خپله په خبرو پیل وکړ.

« وویریدې !...... د یني چرې د پنځه زره کسیز فوځ سالاره، وویریدې.»

دا دمارسې اواز و. هغه سمدستې د ونو د سیورې څخه را ووتله او مخې ته راغله. قاسم ته دمارسې په اړه هیڅ ډول معلومات نه و. مارسې په نرمو قدمونو باندې په کراره کراره راغله اود قاسم تر څنګ و دریده. اوس نو هغه په څرګنده توګه په سترګو کیده، د لسمې شپې د سپوږمۍ درڼا وړانګو دهغه روڼ اوښایسته مخ نور هم ښایسته کړې و. دهغې غټې سترګې دنیل رنګه ډنډ په څیر ځلیدې. هغه په خندا خندا د قاسم خوا ته راغله او په ډیره ښه لهجه یې ورته وویل:

« درونده سالاره ! زه له تاسره په دې توګه د کتلو په اړه بښنه غواړم، خو ماسره ددې نه پرته بله لاره نه وه. که چیرې ددې نه مې زیات ځنډ کړې وې نو شونې وه چې ډیره زیاته تباهي به خپره شوې وې. په دې اساس ما دا غوره وګڼله چې ستا لاره و نیسم او له تاسره خبرې وکړم..... زه د ډیره وخته راهیسې ستا انتظار کوم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دخبرو څخه قاسم ټکان وخوړ. خو هغه تر اوسه پورې پهلاره کې ددې ولاړې پيغلې په خبرو باندې باور نه شو کولې. هغه د مارسي څخه داسې پوښتل چې هغسې پوښتل يې حق هم و.

« ته چې ماته څه ويل غواړې هغه به را ته وروسته ووايې ، خو لمړی راته دا ووايه چې ته يې څوک؟»

مارسي خپلې زلفې او سترګې را پورته کړې او د شونډو څخه يې خندا لرې کړه او په پوره دقت سره يې وويل چې :« درونده سالاره ! ته زما په اړه د پوهيدو څخه مخته دغه مهم راز په غور سره واوره چې زه يې درته را بربنډوم.» مارسي ددې خبرې سره سم ورته وويل:« درونده سالاره ! ته يقين وکړه چې د سلطان له اړخه منل شوې زوې سکندربيګ د زړه نه مسلمان شوې نه دې. بلکه هغه د عيسويانو د يوه ژور چال اوسازش له مخې د جان کستېرياټ څخه په سکندر بيګ باندې بدل شوې دې. سلطان هغه ته په ناپوهی کې دغربي پولو جاګير ور وسپاره. تا ته به دا ډاګيزه وی چې هغه دالبانيه د مړشوې پادشاه جان کستېرياټ مشر زوې دې ، هغه غواړې چې د يو شمير عيسوي جاګيردارانو او د فوځ د يو شمير سالارانو په کومک بغاوت وکړي ، هغه غواړي د البانيه د سلطان د باج ورکولو څخه ځان ازاد کړي او د سلطان څخه بدله واخلي ،ځکه دهغه په آند دهغه درې کوچني ورونه د سلطان لخوا په زهرو وژل شوی دي.

درونده سالاره ! ته زما په خبرو باندې يقين وکړه ، په دې ژور پلان اوسازش کې ابوجعفر نومې يو شخص هم شريک دې....زه تاته ددې نه زيات نور څه ويل نه غواړم.»

مارسي همدومره خبره وکړه اوبيا په ډيره بيړه دخپلې بګۍ په لور ور روانه شوه. قاسم تر اوسه پورې دحيرانتيا څخه هملته په خپل ځاې د وچ لرګې په څير ولاړ و . هغه وکتل چې د ونو د بوټو څخه يو ځوان راووت چې د ګاډيوان په څير کالي يې اغوستې وو. هغه هلک په تيزۍ سره په بګۍ کې کيناست او آسونو ته يې لښته ورکړه ، قاسم د حيرانتيا ددې ډنډ څخه هغه وخت را ويښ شو چې د مارسي بګۍ دهغه ځايه تللې وه.

هغه ته دهغه ځايه په ناڅاپې توګه ددې اجنبي پيغلې تلل د خفګان وړ و ګرزيدل ، له ځانه سره يې پريکړه وکړه په آس سپور شو او د آس واګې يې سستې کړې ، اوس نو هغه مارسي تعقيبوله ، هغه غوښتل چې ددې پيغلې په اړه معلومات تر لاسه کړی چې هغه څوک وه ؟ او هغه څه يې چې ده ته ويلې تر کومه ځايه پورې حقيقت لري ؟ دهغوې بګۍ هم په لمړيو کې ډيره ګړندی ځغليدله. خو ښاری ابادۍ ته په رونژدې کيدو سره هغې خپل ګړنديتوب پريښود او کرار کرار روانه و ه. د يني چري عسکري کالوني د « اورنه» څخه بيرون اروپايي لورې ته پرته وه. دهغه ځايه د ښاره پورې د راتللو له پاره خو کوسه واټن وهل کيده. دښار ديوالو ته د ورسيدو سره سم دمارسی بګۍ په ناڅاپې توګه تم کړل شوه. دلته هم سپوږمې ټوله سيمه په خپله رڼا باندې ښايسته کړې وه. دقاسم آسپ چې د بګۍ څنګ ته ورسيد نومارسي د بګۍ شاته پرده پورته کړه ، قاسم هم د بګۍ شاته برخې ته ور ورسيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهلته ودريد. اوس نو مارسي اوقاسم يودبل سره مخ په مخ و. دواړو يو دبل په سترګو کې سترګې ور ننويستې. خو بيا معلومه نه شوه چې ولې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې، قاسم داسې و انګيرله چې هغه پخوا هم مارسي چيرې کتلې وه. هغه په خپل ذهن باندې زور راوست، خو هيڅ ورته په ياد را نه غلل. بلاخره قاسم په ډيره باورې توګه د مارسي څخه وپوښتل:

«ګوره محترمې! هغه څه چې تا ماته وويل هغه نامکمله او نا قابل باور دي. زه په همدې خاطر ستا تر شا راغلم تر څو له تا څخه نور معلومات هم تر لاسه کړم. ددې نه علاوه زه هم غواړم له تا وپوښتم چې تا ددې خبرې د ويلو له پاره زه ولې انتخاب کړې يم؟» که تا غوښتلې نوپخپله تر سلطانه پورې ور تللې شوې، د سلطان نه اخوا د سلطنت نور مهم مشران هم دلته شته، خو ددې ټولو په شتون کې زه، بلکه يو نوې او اجنبي شخص ولې غوره کړ؟ قاسم ددې خبرو کولو په وخت کې دآسه را کيوتې و.

مارسي قاسم ته ځواب ورکړ، «درونده سالاره! ته به د «اورنه» له پاره اجنبي اوسې خو زما له پاره بلکل اجنبي نه يې. ما وکتلې چې ته زما تر شا را روان يې نو پخپله مې بګۍ و دروله تر څو ښار ته د ورننوتلو دمخه تاته خپله مجبورى ووايم. په دې وخت کې دلته په اورنه کې ستا نه اخوا بل داسې کس ماته نه ترسترګو کيږي چې زه ورسره په اسانۍ سره ووينم او باور پرې وکړم. ما ته ددې له پاره هم انتخاب کړې چې تا دميلې په ورځ سکندر بيګ ته ماتې ورکړې ده او په همغې يوې مقابلې کې دې دهغه د شيطانى فطرت په اړه اګاهي تر لاسه کړه .... زه له تانه دا غواړم چې دخداې له پاره، چې زما په اړه اوس د پوهيدو هڅه مه کوه، ځکه چې زه مجبوره يم. کله چې کومه مناسبه خبره مخته راغله نو زه به پخپله ستا مخې ته راځم او خبروم به دې. بيا به زه تاته دا هم ډاګيزه کړم چې زه څوک يم.»

اوس نو د اوږد قد قاسم د مارسي سره ډير نژدې ولاړ و، هغه د مارسي په سترګو کې د سهار د ستوري په څير ځلا هم کتله او د شفق په څير سوروالې هم. دا پيغله د قاسم د آند څخه هم ډيره ښايسته او حسينه وه. د مارسي پراخه تندې د هغې د ذهانت ثبوت وړاندې کاوه. دهغې وجود نازکه هم وا و سخت هم، داسې څرګنديده لکه د ياقوتو کانې ته چې لباس ور اغوستل شوې وي. دقاسم ذهن دمارسى دښايست په کتلو سره راپاريدلې و. هغه خپل ځان سنبال کړ او تر شونډو لاندې مسکا کې يې وويل:

«تا چې ماته څه وويل، زه هغه سلطان ته نه شم ويلې، ځکه د کوم ثبوت پرته سلطان ته د سکندر په څير د نژدې وګړي په اړه داسې ګوته پورته کول دعقل خلاف کار دې.....هو، زه به دخپله اړخه د سکندربيګ په اړه ځانته د معلوماتو د ترلاسه کولو هڅې وکړم.....اوس که ته چيرې ماته دخپل ځان په اړه څه نه وايې نو مه يې وايه.... خو زه غواړم چې په دې لړ کې يو ځل بيا له تا سره ووينم. کيدې شي چې تا زما خبره درک کړې وي.» قاسم د مارسي نيل رنګه سترګو کې د غوټې خوړلو په وخت کې وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي د قاسم په حالاتو پوه شوې وه او په زړه کې يې ډېره خوشحالي احساسوله ، مارسي ته پخپله هم د قاسم په خير د يوه توانمنده انسان اړتيا وه . نو هغې که د قاسم سره د زړه سودا کولې او قاسم هم د هغې د محبت خواب په محبت ورکړې وې نو دا د مارسي له پاره دراتلونکو ګواښونو او خطرونو څخه د خوندي پاته کيدو يوا ځنۍ لار وه . مارسي د قاسم خبرې واورېدې او د څه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل:

« سهى ده ! ...... زه به پخپله له تاسره ووينم..... خو ته زحمت مه باسه ».

«نو تاته به څه ډول ډاګيزه شي چې زه له تاسره کتل غواړم ؟» قاسم د مارسي خبره ور غوڅه کړه او ترې وپوښتل. مارسي ورته د مسئلې حل و ښود او ورته يې وويل : « ددې حل دادې چې کله کله به زما باوري ملازم «اکبر» ستا په خدمت کې حاضرېږي»

قاسم ورته يو ځل بيا وويل چې « ايا ستا ملازم خو به همدا کوچوان نه وی چې همدا اوس ستا بګۍ ځغلوي ؟»

« هو ! ...... همدا دې ،.....زه به هغه ښه وپوهوم چې هغه به څه کوی !»

ښه ، ډېر ښه ، يوه اخري خبره راته وکړه ، تا ديوه شخص نوم واخست ....ابو جعفر ... ايا ته ددې وګړي په اړه لږ نور څه هم ماته ويلې شې ؟ قاسم ته په همدې وخت کې د ابو جعفر نوم به ذهن کې راغې نو سمدستي يې د مارسي څخه د هغه په اړه وپوښتل ، مارسی ورته وويل:

في الحال زه ددې نه زيات څه نه شم ويلې ، چې دا شخص د عثماني سلطنت پر خلاف په هر سازش کې شريک دې . خو اوس ددې نه زيات ځکه زه نه شم ويلې چې ددې وګړي پر خلاف له ماسره هيڅ ډول ثبوت نه شته . خو دا سړې ډېر مکار او سازشي شخص دې اوزه په دې ډاډمنه يم چې همدې سړې د «يني چرني» سپه سالار انو او د سلطان يو شمير خپلوانو ته هم لاره پيدا کړې ده.»

د ابو جعفر په اړه د داسې خبرې په اوريدو سره قاسم نور هم په حيرت کې پريوت ، ځکه چې هغه د ابو جعفر سره کتلې وو. ابو جعفر د هغه د ورور کور ته راغلې و او په همغې ورځ قاسم د هغه د مارصفنه سترګو دکتلو وروسته ډېر محتاط شوې و . قاسم غوښتل خبره اوږده کړي او لږ څه نور معلومات هم تر لاسه کړي چې مارسي ترې سمدستي اجازه و غوښته ، مارسي مسکې مسکې کيده او د شاتو په څير په خوږه ژبه يې وويل :

« اوس ماته اجازه راکړه چې پر ما ناوخته کيږي.»

قاسم ورته زړه نازړه سر و خوځاوه . مارسي کوچوان ځوان ته اشاره وکړه ، بګۍ روانه شوه او لږه شيبه وروسته هوايي شوه . قاسم په درنو پوندو بيرته راستون شو او په اس سپور شو او د خپل کور په لور روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه وخته راهیسې چې سکندر بیګ « اورنه» پرېښوده او ددې ځایه ولاړ نو د ابوجعفر فعالیتونو دپخوا څخه نور هم ډېر ګړندي شوي و. ځکه چې دهغه تر ټولو غوره او مهمه مهره اوس د خپل مقصد په لور روان شوې و. سکندر بیګ د غربي سیمو په لور د تللو په وخت کې ډېر مذموم مقاصد له ځانه سره وړي و. اوس نو ابوجعفر همدلته په «اورنه» کې ناست او دوه ستر پلانونه یې مخته بوتلل. لمړی یې په البانیه کې دسکندربیګ بغاوت او هلته د خپلې خپلواکۍ پلان و. اوبلی یې د ینې چرې فوځ د یوه ستر بغاوت له پاره تیاروله و. هغه څه چې اوبوجعفر د سکندربیګ په اړه غوښتل هغه ټکي په ټکي پوره شوي و او سکندر هم د ابوجعفر څخه اخري هدایت اخستې و اود خپل مقصد په لور روان شوې و. او په یو څو ورځو کې سلطان مرادخان ثاني ته دالبانیه له لورې د یو ستر زیان خبر رارسیدونکې و. دبله اړخه ابوجعفر په یني چرې فوځ کې د خپل بغاوت د پلان د پلي کولو په اخرۍ لیکو کې و. په یني چرې کې یو شمیر داسې نوي مسلمانان هم وو چې د زړه له کومې یې د اسلام په منلو کې لا تر اوسه ډېر وخت پاته و. ابوجعفر به همداسې ځوانان ښکارول. هغه په همدې توګه ډېر شمیر ځوانان د مختلفو لارو څخه دخپل پلان اوسازش په دې جال کې را ښکیل کړي و.

ابوجعفر ډېر خوشحاله و ځکه دهغه پلان په پوره بریالیتوب سره مخته روان و. هغه د تیرو څو کالو راهیسې همدلته په «اورنه» کې پروت و. خو هیڅکله د چا سترګو ته رانغې. او اوس خو دهغه ټول کارونه په اورنه کې پاي ته رسیدونکې وو. هغه اوس د سکندربیګ له اړخه د بغاوت انتظار کاوه. هغه ته د البانیه دخپلواکې د اعلان په اړه بیړه وه، ځکه دهغې اعلان سره سم دلته په اورنه کې د ینې چرې د فوځ یو شمیر سالاران راپورته کیدل او ددې ځاې اوسیدونکې یې یرغمالول. همدا راز د ینې چرې یو شمیر سالاران او د سلطان یو شمیر خپلوان د سلطان د محل د نیولو له پاره لاس بهوهلي ناست وو. په دې توګه ابوجعفر د قسطنطنیې دقیصر په حکم د عثماني سلطنت د تباه کولو له پاره هر څه تیار کړي و. د بله اړخه د څو ورځو راهیسې دا خبر هم خوله په خوله کیده چې دسلطان یو شمیر اروپایي باج ورکونکې ریاستونه د بغاوت په لور روان دي اویوشمیر خو یې لا ترمخه دا اعلان کړې دې.

په داسې حال کې چې د بوسنیا، سربیه او هنګرې فوځونه د «هونیاډې» تر بیرغ لاندې سره را ټول شوي و. په حقیقت کې دسربیه دپادشاه « ستیفن» چې د سلطان مرادخان ثاني خسر هم و، دمړینې وروسته سربیه د عثماني سلطنت څخه د بیلتون او دخپلې خپلواکۍ اعلان کړې و. د لاړ ستیفن ځاې ناستې یوبل عیسوي « جارج برنیک وچ » نومیده. دا وګړې دخپل سلف په څیر عاقل او سنجیده انسان نه و. په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغه په خلکو کې د تارونو د ځغلولو له پاره ښه کار و کړ. قیصر دهغه په ولس کې د عثماني سلطنت پرخلاف دکرکې د راپارولو له پاره ډېر ګړندې کار وکړ او په دې لاره کې یې جارج برنیک هم دخپل ځان ملګرې کړ. د هنګرې خلکو هم، چې په دې وخت کې یې د «نکوپولس» د ترخې ماتې تجربې له یاده ویستلې وې نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی هم د عثماني سلطنت پر خلاف دبغاوت له پاره خپل ځانونه تیارول پیل کړل. هغوی په دې تیاریو کې څو کاله وخت مصرف کړ.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني په (۱۴۳۰) کال کې « د زانتي جزیره » او د «یونان» د جنوبي برخو تر څنګ د «سالونیکا» پورې ټوله سیمه فتح کړې وه او دلته یې وینسیانو ته ماتې ورکړې وه. تر څنګ یې د وینس ریاست په ډیرو خرابو شرایطو سره د سلطان سره سوله وکړه ، څرنګه چې وینس دقسطنطنیې د قیصر ملاتړې و نو په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغوی په ماتې اوذلت باندې ډیر خوابدې شو. همدا علت و چې قیصر په خپلو سازشي پلانونو کې د پخوا څخه زیات ځآن مصروف کړ. د یوه اړخه دلته په اورنه کې دهغه جاسوسان خپلو مقاصدو ته ور نژدې شوې و اود بله اړخه سربیه ، رومانیه ، هنګري ، کروتیا عیسایی سلطنتونو هم د بغاوت بیرغ را پورته کړې و. که څه ددې بغاوتونو د ټکولو له پاره یو ځل سلطان په ۱۴۳۸ کال کې یو لښکر واخست او د جنګ په ډګر کې یې نژدې اویازره عیسایان بندیان له ځانه سره راوړل. خو کله چې سلطان دهغو میدانو څخه بیرته راستون شو نو په هغوې سیمو کې یو ځل بغاوتونو سر را پورته کړ.

په همدې ورځو کې د غربي اروپا د جنګونو تجربه لرونکي سپه سالار « جان هني ډیز» یعني « هونیاډې» هم د هنګرې څخه راستون شو. هونیاډې د سجمنډ پادشاه نا جایزه بچې و. دهغه مور «ایلزبت مارسي» یوه ښکلې حسینه اوبدکاره ښځه وه. هونیاډي هنګرې ته د رارسیدو سره سم د فوځ سالاري په خپله ولکه کې واخسته او دراتلو سره سم یې د ترکانو پر خلاف د جنګ اعلان وکړ. هغه د « ټرانسلونیا» د ولایت څخه ترکان وویستل. د ترکانو جرنیل « فریدبیګ » چې دسلطان له اړخه هلته د چارواکې په خیر ټاکل شوې و د هونیاډې په لاسو په شهادت ورسید. په د ې جنګ کې د فریدبیګ ځوان زوې او شل زره نور عثماني عسکر د هونیاډی له لاسه په تورو و ریبل شول. او هغوی چې د هونیاډې لاسو ته ژوندي ورغلي و دهغوې سره یې هم ډیر ناروا سلوک وکړ. هغه د دې سوبې په خوشحالیو کې په هنګري کې جشنونه اومیلمستیاوې جوړې کړې او په دې جشنونو کې به یې کله کله مسلمان بندیان په ډیره بې دردۍ سره وژل. په دې توګه د خوشحالیو په غونډو کې د دې ترکي فوځیانو وژل یوه په زړه پورې لوبه ګرزیدلې وه.

کله چې سلطان مرادخان ثاني ته د فریدبیګ او نورو شلو زرو فوځیانو د وژلو او د بندیانو د بې رحمانه وژلو خبر را ورسید نو هغه د هونیاډی پر خلاف او د بدلې اخستلو له پاره د یوه ستر لښکر د ورلیږلو پریکړه وکړه ، خو هغه ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې عیسایی دنیا یو ځل بیا متحده شوې او د اروپا د براعظم څخه یې د ترکانو د ویستلو پرکړه کړې ده.

دا ځل ترکانو ته د ماتې ورکولو او د اروپا د لویې وچې څخه دهغوې د ویستلو له پاره په اروپایی ولسونو کې ډیره زیاته جوش او جذبه را خوټیدلې وه چې مثال یې ددې نه مخته نه و لیدل شوې. د هنګري پادشاه « لارډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلاس » اود هنګري سپه سالار « هوينادې» په دې اړه د هر چا څخه مخته وو. او اوس خو د فريدبيګ د وژلو وروسته دهغه دميړاني اوبهادرۍ قصې په ځاې ځاې کې کيدې. په دې خاطر د ټولې اروپا هر ځوان غوښتل د عثماني سلطنت پر خلاف په دې جنګ کې شريک شي. ددې ترڅنګ د رومن کتوليک دکليسا پوپ دې جنګ ته د مقدس جنګ نوم ورکړ او خپل کارډينل «جولين» يې ددې صليبي جنګ په خاطر دخپل نماينده په څير روم ته و استاوه.

کارډينل جولين د شرقي اوغربي اروپا بيړنۍ دوره وکړه اوپه هر ښار کې يې د مسلمانانو پر خلاف دخلکو راپارولو له پاره تبليغ پيل کړ. هغه به هر چيرې چې ورته ، نو هلته به يې د مسلمانانو په اړه د درواغو قصې جوړولې اوخلکو ته به يې اورولې او د اروپا عيسويان ته به يې د غفلت د خوبه د راببداريدو تلقين کاوه. کارډينل جولين د يولسمې پيړۍ د «پطروس هرکوليس» د ژوند تاريخ پوره لوستې و. هرکوليس لمړنۍ کس و چې دصليبي جنګونو بنسټ يې کيښود. هغه د سلطان صلاح الدين ايوبي پرخلاف د ټولې اروپا فوځ را يو ځاې کړې و اودهغه دمقابلې له پاره يې راوستې و. هرکوليس هم پخپله پادري و اودمسلمانانو سره سخته دښمن پاته شوې و. هغه ددې مقصد له پاره خپله ځوانه لور لوڅې پښې او شکيدلې کالي په کوڅو او سرکونو ګرځوله.... خو تر شا به يې دعيسوي راهبانو يو لښکر هم را روان و. هغوې ټولو به په غاړو کې دصليب ستري ستري نښې را ځړولې وې. اوستر صليب به يې د ټولو تر مخه وو. هغوې به خلکو ته ويل چې مسلمانانو ستر صليب په کوړو وهلې دې اود مقدس صليب سپکاوې يې کړې دې.

د پطروس هرکوليس په قدمونو د تلو له پاره جولين هم همدا کار وکړ. هغه د اروپا اوسيدونکو ته وويل چې ټوله عيسوي نړۍ د ترکانو په لاسو تباه کيدونکې اوډوبيدونکې ده نو که اوس هم عيسوي ځوانان د جنګ ډګر ته را ونه دانګي نو بيا به دمسيح نوم اخستونکې په نړۍ کې پاته نشي. همدا علت و چې ډير ژر د هنګرۍ ،سربيا ، واليشيا ، پولينډ ، جرمني ، ايټاليې ، فرانسې ، استريا او بوسنيا فوځونه د هونيادې تر قومندې لاندې سره راټول شول.

دابوجعفر ځانګړې لاس پوڅې سکندر بيګ په همدې حساسو وختو کې دالبانيې په لور روان شوې و . سکندربيګ د ډير لږ وخت له پاره هلته په خپل جاګير کې تم شو ، هغه هم د ترکانو پر خلاف د هونيادې د راتلو انتظار کاوه ، څنګه چې د هونيادې لښکر مکمل شو نو سکندر هم د خاصې البانيې په لور ورغې اوبيا همغه څه وشول چې......

د سلطان مرادخان ثاني منل شوې زوې ، دهغه په محل کې د اولاد په څير پالل شوې سکندر..... دچاسره چې سلطان ډيره زياته مينه کوله او څوک چې سلطان يواځې د اتلس کلنۍ په عمر کې د يوه «سنجق» حاکم ټاکلې و او بيا ورته دسکندر بيګ لقب ور کړې و .... غدار وخوت. سکندر د خپل کړچار څخه دا ثابته کړه چې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغې مار په خير دې سلطان ورته شيدې ورکړل او را ځوان يې کړ . سکندر دسلطان ټولې ښيګڼې له ياده وويستلې او دخپل سازش په اخري مرحله کې يې په پوره بريالیتوب سره قدم واخست.

داسې وشول چې ..... هغه وخت چې سکندر د اورنه ځخه تلو ته تيار و نو غوښتل يې چې مارسی هم له ځانه سره يوسي خو ابوجعفر وته سلا ورکړه چې « مارسي اوس له ځانه سره مه وړه ....» هلته په البانيه کې د خپل کورني پادشاهۍ د جوړولو وروسته به بيا ستا له پاره د محل دکنيزې مارتها او دهغې دلور مارسي درغوښتل اسانه وي ، ځکه چې دا مور اولور دواړه په خپل عيسوي مذهب باندې ولاړې دي»

سکندر ته هم د ابوجعفر خبره معقوله ښکاره شوه. نو هغه وخت چې مارتها هلته په خونه کې دننه دخپلې لور مارسي سره خبرې کولې اوبيا بيرون را ووتله نوهمغه وخت ابوجعفر او سکندر په خپلو منځو کې دا پريکړه کړې وه. همدا علت و چې دمارتها په دې خبرې چې مارسي له تاسره اوس تلل نه غواړي ، سکندر خفګان و نه ښود .

سکندر دهغه ځآيه د غربي پولو په لور ولاړ او څو مياشتې يې هلته د هونياډې د فوځونو د تياريدو له پاره انتظار و کيښن. خو کله چې په ۱۳۴۳ کال ترکي فوځونو د هونياډې په مقابل کې ماتې وخوړه ، فريدبيګ د شل زره نورو کسانو سره په کې شهيد کړل شو نو سکندر هم په خپل آس سپور شو د غربي پولو په لور ولاړ ، په دې وخت کې دهغه سره يواځې يوه ساتونکې ډله وه. سکندر په ډيره ګړندۍ توګه سفر کاوه. هڅه يې کوله چې په پټه لارو باندې ولاړشي ، هغه د سلطاني لښکر د قرارګاه پورې راغې خو دې قرارګاه ته د رارسيدو دمخه يې څو کوسه لرې دمه وکړه او د شپې د راتلو انتظار يې وکړ.

نيمايي شپه سکندر دخپلو ملګرو سره يو ځاې دسلطاني لښکر خيمو ته را ورسيد. سکندر خپل ساتونکې دخپله ځانه د يوې کلا په څير راتاو کړل اوپه خپله د سلطان رئس الافندي « ميرمنشي » خيمې ته ورننوت. ميرمنشي په خواړه خوب ويده و چې سکندر توره يې د ورميږ سره و نښته ، سکندر د خپلې تورې په څوکه باندې ميرمنشي و ټومبه ، ميرمنشي سمدستي راپورته شو ، خو کله يې چې سترګې پرانستې نومرګ يې په سر سپور و . کله چې هغه حالات وکتل نو سکندر ورته تر سترګو شو . په دې وخت کې ورته سکندر وويل:

« رئيس الافندي ! زه تاته حکم کوم چې همدا اوس او همدا ګړۍ د البانيا صوبيدار ته شاهی مکتوب وليکه.... هغه ته وليکه چې سکندر بيګ چې دسلطان له اړخه د وائيسراې په څير هلته دررسيدلې دي ، ورته د البانيه د دارالسلطنت په ګډون د ټولو سيمو واکمني وروسپاره.»

درئيس الافندي د پښو لاندې زمکه و تښتيده ،هغه دا فکر هم نه شوکولې چې دسلطان روزل شوي غلام به تر دې حده پورې مخته ولاړ شی. هغه ته په خپلو غوږونو يقين نه راته ، په دې خاطر هغه د لږ څه ځنډ نه کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخست ، سکندر سمدستي دخپلي تورې سر ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، په دې وخت کې د رئيس الافندي ساه بنده شوه ، او سمدستي يې دحکم د تعميل کولو اشاره وکړه. سکندر يې د غاړې څخه توره لرې کړه.

افندي په لړزان ځان پورته شو او په ډيره بيړه يې سلطاني حکم نامه وليکله. ددې مکتوب د ليکلو وروسته يې پرې د سلطان مرادخان ثاني مهر ثبت کړ او هغه يې سکندر بيګ ته ورکړ ، سکندر بيګ په يوه لاس مکتوب واخست او په بل لاس يې توره پورته کړه او کمزورې ريس الافندی يې پرې داسې وواهه چې دهغه سر له تنې څخه پرې کړل شو . اوس نو هغه د البانيې د ښار « کروټيه » دترکي صوبيدار په نامه حکم نامه تر لاسه کړې وه . هغه غوښتل دهمدې فرمان په واسطه په البانيه باندې ولکه وکړي.

سکندر خپل کار په پوره برياليتوب سره تر سره کړ اودخيمې څخه ووت ، دهغه ملګرو په پوره احتياط سره پهره کوله ، سکندر خپل ساتونکي له ځانه سره واخستل او په پوره بيړه د البانيې په لور ولاړ. هغه د خپل سفر په دريمه ورځ دکروټيه « آق حصار» ته ورسيد. سکندر د شاهي فرمان له مخې د ترک صوبيدار څخه د خپل پلار تخت بيرته واخست او ترکي فوځونو ته يې د البانيې څخه د سمدستي وتلو حکم وکړ. په البانيه باندې ولکې کولو وروسته ، بله ورځ هغه په ښار کې اعلان وکړ چې هغه د اسلام دين پرې اينبې اوبيرته عيسوي شوې دې. البانوي خلکو چې دخپل پخواني پادشاه زوې په دومره ميراني سره د سلطنت په ولکه کولو وکوت نو پرې زيات خوشحاله شول . هغوې د سکندر بيګ لاس نور هم ورکلک کړ او دهغه په فوځ کې ډلې ډلې را شامل شول.

سلطان مرادخان ثاني ته دترکي فوځې سالار فريدبيګ د وژلو اوماتې وروسته د خبر هم سخت ټکان ورکړ ، هغه په څو ورځو کې مات رامات شو ، ځکه چې هغه سکندر بيګ په ډير نازو نعمت کې پاللې و . دسکندربيګ بې وفايي سلطان ته داسې ټکان ورکړ چې هغه يې دناروغتيا له امله د کټ کړ. نن سبا د ابوجعفر په مخ خوشحالۍ هم وې او حيرانتياوې هم. ځکه دهغه له اړخه تيار کړل شوې سازش برياليتوب ته رسيدلې و ، سلطان لا تر اوسه پورې ددې ټکانونو څخه را وتلې نه و چې يوبل بد خبر ورته را ورسيد. دهغه دسلطنت په اسيايي برخه کې د کوچنۍ اسيا په ښار « قونيا»کې قيصر يو لوې سازش بريا ته رسولې و . د قونيا سردارانو هم دبغاوت بيرغ پورته کړ ، دې کار سلطان دخواږه خوبه را ويښ کړ. دغې دريم بد خبر سلطان د ناروغتيا اومړينې څخه را وويست او نوې ژوند يې ورپه برخه کړ. هغه د يوه سيلۍ اوتوپان په څير را پورته شو ،خپله توره يې د تيکې څخه را وويسته او نيغ دسلطنت دربار ته ورغې.

اوس نودهغه ذهن پرانستل شوې و ، په شاهي مسند کيناست او دربار يې را وباله..... خاصدارانو منډې ترړې ووهلې او په څو لمحو کې يې د عثماني دربار ټول ستر ستر وزيران ، امران ، رئيسان اوسالاران را ټول کړل. نن د ټولو وګړو په مخونو کې يو ډول تجسس اوپلټنه وه. په دربار کې داسې چپه چپتيا وه چې د ستنې د لويدو اواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په کې اوريدل کيدې شو . په دې وخت کې سلطان خپله توره په زمکه کې و ټومبله او را پورته شو . او دزمري په ځير و غوريد.

«دسلطنت مشرانو ، وزيرانو ، امرانو او سپاهيانو ..... !

مونږ ته په پرلپسې توګه خراب خبرونه را رسيږي ، لمړۍ د سربيا پادشاه بغاوت وکړ ، چې مونږ ورته سزا ورکړه .دهغه سره د جنګ په ميدان کې مونږ اويا زره عيسويان بنديان و نيول او هغوې ته مو د نافرمانۍ کولو سزا هم ورکړه . تاسې ټول په دې ښه پوهيږئ چې اوس يواځې په دې درې کالو کې د اروپا ټول عيسويان د هونياډې تر بيرغ او قومندې لاندې سره راټول شوي دي ، هغوې زمونږ يو ولايت (ټرانسلونيا) زمونږ څخه تر لاسه کړې دې او زمونږ يو ډير ميړنې اوبهادر جرنيل « فريدبيګ » اودهغه زوې يې د شل زره نورو عسکرو سره يو ځاې شهيدان کړې دي ، عيسايانو يواځې په دې باندې صبر و نه کړ او اوس په هرې ميلمستيا اوميلې کې ترک بندي فوځيان راوړي اوپه ډيره بې دردۍ سره يې وژني. او بيا تاسو ټول په دې پوهيږئ چې د سکندربې وفايي هم يو لړزونکې خبر و . خو دا ياد ساتئ چې سلطان ددې معمولې خبرونو په اوريدو باندې زړه بدې نه دي ، په دې اساس ما پريکړه کړې ده چې ددې بغاوتونو سر په پوره ځواک سره و ځپوم.

پخوا مو په خپلو پريکړو کې لږ څه ځنډ کاوه خو همدا اوس مونږ ته خبر را رسيدلې دې چې په کوچنۍ اسيا کې زمونږ د ښار د « قونيا» سردارانو هم دعثماني سلطنت په مقابل کې د بغاوت بيرغ پورته کړې دې په دې اساس مونږ سمدستي .... په يوه وخت کې ددوو لښکرو د تلوپريکړه کړې ده . لمړۍ به په اتيا زرو کسو مشتمل فوځ د « شهاب الدين پاشا » تر مشرۍ لاندې داروپا په لور ورځي اودويم لښکر به زما د قومندې لاندې د قونيا په لور حرکت کوي تر څو دهغه ځاې بغاوت و ځپوي اوبيا دهغه ځايه د کوچنۍ اسيا په لور حرکت وکړي ، په دې اساس ټولو سالارانو ، سپاهيانو او دحکومت نورو مسؤلينو ته حکم کيږي چې همدا اوس ددې دواړو لښکرو د تيارولو له پاره هلې ځلې پيل کړي.»

سلطان ډير په قهر و او دا ټوله وينا يې په پوره جذباتو سره واوروله . هغه خپلې خبرې خلاصې کړې اوبيرته په شاهي مسند باندې کيناست. په دربار کې په مکمله توګه خاموشي خپره و ه. ټول خلک دسلطان ددې ناڅاپي پريکړې څخه حيران شوي و ، ځکه چې دا ډيره ستره پريکړه وه. په يوه وخت د لرې لرې محاذونو له پاره ددوو لښکرو ورليږل څه داسې وړه خبره نه وه.

تر لږه وخته پورې په دربار کې خاموشي خپره وه. بيا دسلطنت يو وزير را پورته شو او په پوره ادب سره يې وويل: « د معظم سلطان پريکړه په يقيني توګه په پوره درائيت باندې ولاړه ده.خو که چيرې معظم سلطان لمړۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هونیاډې دبغاوت د ځپلو او بیا د کوچنۍ اسیا د بغاوت د ځپلو له پاره توجه وکړي نو شونې ده چې په دې توګه به دواړه محاذونه په اسانۍ سره فتحه شي.»

وزیر په داسې حال کې دا سلا ورکوله چې ټول وجود یې لړزیده. سلطان دهغه د سلا په اوریدو باندې وخندل او په نرمه لهجه یې وویل: « مونږ به همداسې کوو. د شهاب الدین پاشا لښکر به لا تر هغه وخته پورې خپلې لیکې نه وي جوړې کړې چې مونږ به د قونیا د بغاوت دځپلو څخه فارغه شو او دهغوې سره به یو ځای شو.»

د سلطنت وزیر د سلطان د ځواب په اوریدو سره ډاډمن شو ، اوس نو د سلطان دځیرې څخه سختې لرې شوې وه. او په دربار کې ناستو خلکو د اوسنیو تازه حالاتو په اړه یو دبل سره په خبرو لګیا شول. په همدې وخت کې د سلطان دځانګړي فوځ ینې چري سپه سالار را مخته شو او په ډیر آدب سره یې سلطان ته وویل: « معظم سلطانه !.... ما ته څه حکم دی ؟»

سلطان ورته ځواب ورکړ چې:

« ته به هم د شهاب الدین پاشا تر بیرغ لاندې دهغه سره د اروپا په لور خوزیږې ، له ماسره به د یني چري پنځه زره کسان هغه لورې ته ځي. او پاته به ددې نور فوځ څخه وي.»

کله چې سلطان خپله خبره پوره کړه نو سپه سالار بیا وویل :

دمعظم سلطان سره د ینی چري کوم پنځه زره کسان هغه لورې ته ځي ؟

سلطان تر لږه وخته پورې فکر وکړ او بیا یې یو نا څاپه ټکان وخوړ او حکم یې وکړ « هغه عرب ځوان چیرې دې چې د میلې په ورځ یې سکندربیګ ته ماتې ورکړې وه ،هغه سمدستې را وغواړئ او زما سره د تللو له پاره یې تیار کړئ.»

د یني چري سالار دحکم دتعمیل له پاره سر ټیټ کړ او شاته ولاړ. ددې وروسته تر څو ساعتو پورې د فوځونو د لیږلو په اړه خبرې کیدې ،په همدې وخت کې قاسم بن هشام هم را وغوښتل شو. کله چې قاسم د سلطان مخې ته راغې نو د سلطان توجه دهمغه لورې ته شوه ، سلطان قاسم خپل ځان ته راوباله او ورته یې وویل چې:

قاسم بن هشام ! ته به زمونږ سره بله ورځ سهار وختې د قونیا په لور سفر کوې ،که چیرې ته په دې لړ کې څه ویل غواړې او یا دکوم شي له پاره اړتیا ولرې نو پرته له ځنډه یې ویلې شې»

قاسم په ډیر ادب سره د سلطان خبره واوریده او بیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! ستا تر سيورې لاندې ماته د هيڅ شي اړتيا نه شته. ستا په رکاب کې ماته جهاد کول به زما د ژوندانه تر ټولو ستره نيک بختي وي. ته به بله ورځ سهار وختي د ټول لښکر څخه مخکې ماهلته بيا مومې.... البته...»

قاسم غوښتل څه ووايي خو يوناڅاپه يې خوله و نيوله. هغه د لمري ځل له پاره د کوم سلطان دربار ته راغلې و ، همدا علت و چې د هغه الفاظ په ژبه باندې نه راتلل. خو سلطان ورته سمدستي وويل:

هو ، هو ! ووايه ، تا څه ويل غوښتل ؟

قاسم په غټه ژبه ورته وويل:

درونده سلطانه ! زه غواړم يوه ډيره عاجزانه مشوره درکړم. معظم سلطان غواړي خپل يولښکر د شهاب الدين په مشرۍ د اروپا په لور وليږي اوپخپله غواړي چې د کوچنۍ اسيا په لور وخوزيږي ، خو زه انديښمن يم چې د «اورنه» داسې پريښوول به په دې سيمه کې د قسطنطنيې د قيصر له پاره د خپلو جاسوسيو د تارونو د غزولو له پاره فرصت برابر کړي ، زه دا احساسوم چې په اورنه کې يو شمير پټ لاسونه د معظم سلطان د سلطنت په خلاف په سازشونو کې ککړ دي. اودا همغه لاسونه دي چې سکندريې بغاوت ته اړ کړې دي.»

سلطان د قاسم په خبرو باندې ټکان وخوړ دهغه په سترګو کې د خونړي زمري دسترګو په څير ننبې راپيدا شوې ، په خپلې ګدۍ کيناست او سترګې يې په قاسم کې ورښخې کړې. او د کومې مهمې خبرې د کولو په فکر کې شو ، د لږ څه ځنډ وروسته سلطان وويل:

« قاسم بن هشامه ! زه ستا ددې آند ډير درنښت کوم دلته زمونږ پخوانې ډير پوه او تجربه لرونکې ملګري هم شتون لري خو تا دهغوې ټولو څخه خپلې سترګې ډيرې پرانستې دې. مونږ همدا اوس اوس پريکړه کړې ده چې مونږ به تا د خپله ځانه سره قونياته نه بوځو. بلکه مونږ ه ته دلته په اورنه کې د شاهي سلطنت د څارګري اداري مشر و ټاکلې....مونږ پخپله هم په دې شک کې وو چې دسکندر بيګ تر شا د قسطنطنيې د قيصر لاس دې ،خو مونږ دې لورې ته توجه نه وه کړې چې په اورنه کې په کوم سازش باندې هم څارنه وکړو. مونږ له تا څخه ډيره زيات خوشحاله يو او دحکومت ټولو مسؤلينو ته حکم کوو چې د اړتياو په وخت کې له تاسره پوره پوره مرسته وکړي.»

د قاسم له پاره دسلطان دا پريکړه د هيلو پر خلاف وه. په همغه لمرۍ ورځ پنځه زره کسيز فوځ دسالار په څير د قاسم ټاکل هم هغه ته دحيرانتيا وړ وو. قاسم لږ څه فکر وکړ..... پادشاهان همداسې وي ، چې په هر وخت کې د توقع اوهيلو پر خلاف پريکړې کوي. اوس نو دقاسم سره سلطان ته د ويلو له پاره نور څه نه و. قاسم د حکم سره سم خپل سر ټيټ کړ نو سلطان ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به له ماسره ددربار دخلکو د تللو وروسته ځانته ويني ..... مونږ غواړو چې له تا سره څه ډيرې اړينې خبرې وکړو .» قاسم يوځل بيا خپل سر د تعظيم له پاره ښکته کړاو شاته ولاړ.

کله چې درباريان ولاړل نو ددربار خاص دربان قاسم د سلطان د قصر تر دروازې پورې وروست. دلته خاص خادمې قاسم له ځانه سره يو ړ او دسلطان د اوسيدو د ځاې په لور ورسره ولاړه. دا د « يلدرم قصر» وو. ددې ځاې ټوله لاره د شيشيي تيږو په واسطه ښايسته کړل شوې وه. په شاهي ګلستان کې رنګ رنګ فوارې نصب کړل شوې وې، قاسم خاص ديوان ته ورننوت. مخامخ ورته په شاهې کاليوکې ملبوس يو ښايسته شکله ځوان ولاړو. دا ځوان شهزاده محمد نوميده. دمعظم سلطان دويم زوې. د سلطان د ستر زوې نوم شهزاده «علاؤالدين » و. شهزاده محمد په خندانه توګه د قاسم استقبال وکړ. په دې وخت کې خاص خادمه يوې لورې ته ودريده. شهزاده محمد د قاسم سره په ډيره مينه ورغاړيوت. اوبيا يې په خندا خندا کې وويل:

« د ميلې په ورځ مې ستا د تورې وهلو فن ډير زيات خوښ شو. اودهمغې ورځې راهيسې مې غوښتل چې له تاسره ووينم. خو کله مې چې نن ستا د راتلو په اړه واوريدل نو ستا د ليدلو له پاره راغلم..... خو د معظم سلطان سره دکتلو وروسته يوځل هرومرو له ماسره هم ووينه. زه به په همغه ځانګړې خونه کې ستا سر د ليدلو منتظر اوسم.»

قاسم ته شهزاده محمد ډير ښه انسان ښکاره شو. ژمنه يې ورسره وکړه چې دبيرته راستنيدو په وخت کې به ورسره هرو مروويني. بيا قاسم د همغې خادمې په لارښوونه د سلطان مرادخان ثاني تر مخه حاضر شو. سلطان قاسم دمينې اوشفقت له مخې د خپله ځانه سره کيناوه. او خپلې خاص خادمې ته يې د قاسم د خدمت کولو له پاره حکم وکړ. دا د سلطان دليدلو کتلو ځانګړې خونه وه. په خونه کې څلورو خواو ته تکيه لرونکې ګدۍ ايښول شوې وې. په ديوالونو يې د عثماني سلطنت د خطاطانو او انځورګرانو ډير ښه انځورنه او ليکنې موجودې وې. په چت کې يو قرمزي فانوس را ځړول شوې دې، دکمرې په فرش باندې ديونان څخه راوړل شوې سره تيږه يا « سنګ احمر» ځليده، او دکړکيو رنګينه پردې را ځوړندې شوې وې. سلطان د قاسم څخه خپله لمړۍ پوښتنه وکړه :

« تاته څه ډول معلومه شوه چې د اورنه په قصر کې جاسوسان فعاله دي ؟»

درونده سلطانه ! زه کالونې د تلو په لاره کې ديوې اجنبي پيغلې په واسطه تم کړل شوم. هغې خپل نوم او ادرس د ښوولو نه ډډه وکړه خو دا يې راته وويل چې سکندر بيګ د معظم سلطان پر خلاف د بغاوت کولو اراده لري.ما ددې پيغلې څخه په دې اړه د نورو معلوماتو اوهم دهغې دنوم او ادرس په اړه وپوښتل خو پيغله د سترګو په رپ کې په خپله بګۍ کی کيناسته او ترې تم شوه.....ځرنګه چې سکندر ستا ډير نژدې زوې ګڼل کيده ، نو په دې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دهغې پيغلې خبره درواغ وګڼله او هسې مې پرېښوده» قاسم پخپل دغه ناوړه عمل باندې د شرم احساس وکړ او دا خبرې يې وکړې.

دسلطان سترګې د حيرانتيا څخه وازې پاته شوې وې ، په ډېره بې صبرۍ سره يې د قاسم څخه وپوښتل «دا د څه وخت خبره ده ؟دسکندر د تلو څخه د مخه او يا دهغې وروست ؟»

«دسکندر د تلو وروسته خبره ده»

هو !....سلطان د قاسم دخبرې د اوريدو وروسته په تفهيمي توګه وويل چې:« ددې نه ډاګيزه شوه چې سکندر بيګ د پخوا څخه غدار و. اودا هم ډاډمنه شوه چې دلته په اورنه کې هم دقيصر جاسوسان شتون لري..... ډېر ښه ددې نه علاوه تاته په دې اړه نور څه معلوم هم شته ؟»

قاسم ورته په نازړه توګه ځواب ورکړ: « ددې نه علاوه زه د يني چري په څو کسو سالارانو باندې هم شکمن يم. زه يې څارم او وينم چې هغوې د باغيانه فکر خاوندان دي. او څو نور شخصيتونه هم زما له آنده مشکوک دي.... خو تر اوسه پورې مې دهغوې په اړه شواهد نه دي تر لاسه کړي، اوس چې تاسې ماته دا مسؤليت را سپارلې دې نوزه به انشاء الله د سر په قيمت باندې ددې ټولو سازشونو جرړې راسپړم»

« ډېر ښه ! مونږ له تاڅخه همداسې هيله لرو. زه غواړم چې دقونيا څخه زما دراستنيدو وروسته به ته مونږ ته دلته په اورنه کې د جاسوسانو د نيولو زيرې راکړې. پخوا خو ما د قونيې څخه د اروپا په لور د تللو اراده درلوده خو اوس مې پريکړه کړې ده چې مونږ به يو ځل دقونيه څخه بيرته دلته اورنه ته راستنيږو او غدارانو ته به عبرتناکه سزا ورکوو . مونږ ستا سره د بسپنې له پاره دخپلې څارګرې ادارې مشر بهران هم ټاکو او د ښار کوتوال ته هم په دې اړه ضروری هدايات ورکوو .»

قاسم د لږ څه فکر کولو وروسته سلطان ته وويل:

« درونده سلطانه !.... تا خو زه د ټول دربار تر مخه د شاهي څارګرې ادارې مشر و ټاکلم، ددې کار څخه خو به دلته په اورنه کې مشغول جاسوسان ټول خبر شي او په خپلو فعاليتونو کې به محتاط شي. زه غواړم چې تاسې بهرام خان او دښار کوتوال ته زما په اړه هدايات ور نه کړئ،ځکه زه غواړم چې خپل دښمنان په بې خبرۍ کې را ګير کړم ».

سلطان مراد خان ثانی يو فقير مزاجه انسان او يو ډېر غښتلې او ميړې عسکر و. هغه ته د قيصر په څير ددغسې سازشونو چل نه ورته. خو دسلطنت علماء اوپوهان د سلطاني بصيرت اوتدبير څخه خبرو. غالبان سلطان دخپل دور انديشۍ له مخې غوښتل چې بهرام او ښار کوتوال په دې کار باندې خبر کړي خو قاسم هغه ددې کاره منه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د قاسم مشوره و منله. د دې وروسته قاسم او سلطان دواړه تر ډېره وخته پورې د غدارانو او جاسوسانو په اړه په خبرو اترو کې مشغول پاته شول ، د ډېره وخته وروسته کله چې قاسم د سلطان د درباره راووت نو شهزاده محمد ورته هلته په خپله خونه کې منتظر ناست و. هغه د قاسم د کتلو سره سم د هغه د ښه راغلاست له پاره راپورته شو او قاسم یې له لاسه و نیو او د خپل ځان سره په نژدې ګدۍ یې کیناوه.

درونده قاسم بن هشامه ! د هغې ورځې د مقابلې په جریان کې که چیرې زمونږ د وینځې لور په وخت په تاباندې غږ نه و کړې نو سکندر به ستا سر له تنې پرې کړې و. »

د شهزاده محمد د خبرې په اوریدو سره قاسم د حیرانتیا څخه ټوپ شانته کړ.

« وینځه ، کومه وینځه ، او د هغې کومه لور ؟.... زه خو ، درونده شهزاده ، ستا په خبره و نه ورسیدم »

شهزاده د قاسم د خبرو په اوریدو مسکې شو او بیا یې وویل.« ایا تاته در په یاد نه دي چې د مقابلې په وخت کې کله چې ته د مصنفینو تر څنګ ولاړ وې او د تماشاچیانو په لور دې کتل نوستا تر شا سکندر پر تا باندې ډېر خطرناکه ګذار وکړ ، په همغه وخت کې ستا د خبرولو له پاره چې کوم چا غږ پورته کړ هغه د سکندر د البانوي وینځې لور « مارسي » وه.»

قاسم د حیرانتیا په سمندر کې غوټې وهلې ، بیا یې لږ څه په سادګۍ سره وویل

« اواز خو نه و ،البته ما یوه چیغه واوریده ، خو زه پوه نه شوم چې دا چیغه د کومه ځایه راغله»

« اوس نو شهزاده محمد مسکې و اویو ځل بیا یې وویل: « هو ! ښاغلیه. هغه د مارسی چیغه وه..... خیر دا خبره به پریږدو ، ... مونږ د څه له پاره دلته ناست یو او څه خبرې مو را وسپړلې ....اوریدلي مې دي چې ته یې د شاهي ښارګرې اداري مشر و ټاکلې. درونده وروره ! د خداې له پاره ، زما له پاره هم یودوه رازونه هم را بربنډ کړه .» شهزاده ذومعنې جمله استعمال کړې وه. دواړه پرې دزړه د اخلاصه وخندل. خو د قاسم ذهن په پرلپسې توګه په همغې چیغې کې راګیر و. او تر اوسه یې فکر کاوه چې دې پیغلې په ډېر نازکه وخت کې د هغه ژوند خوندي ساتلې دي اوپر دې یې ډېر احسان کړې دي. په دې سوچ اوفکرکې شو چې څه ډول د هغې کنیزې لور ته ځان ورسوي او د هغې د دې احسان په اړه ترې خپل ممنونیت څرګند کړي.

په کوم خیال کې ډوب قاسم د شهزاده محمد څخه وپوښتل « محترم شهزاده !.... حق خو دا دې چې زه د دې پیغلې شکریه ادا کړم. خو نه پوهیږم چې هغه به چیرې پیدا کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په ذهن کې څه نور خیالات هم را څرخیدل ، داسې معلومیده چې دهغې په وجود کې ځارګرې را نغاړل شوې وه. او که نه په دې توګه ، په خپلې لمړنۍ لیدنه کې به یې د یوه شهزاده سره دومره بې تکلفه خبرو کولو هڅه نه وې کړې. شهزاده محمد د قاسم خبرې واوریدې او په زوره یې وخندل.

« ډیر ښه !..... په دې څو لمحو کې خبره تر دې ځایه راورسیده. هسې نه چې زمونږ دځارګرۍ مشر په غیب کې عاشق شوی وي.» نوې ځوان شهزاده ! خپله خبره کلکه کړه ، خو قاسم ورته وویل چې:

« نه درونده شهزاده ! داسې کومه خبره نه شته ...... ما هسې په اخلاقي توګه دا خبره کوله ،ځکه چې هغې پیغلې زما ژوند خوندي کړې دې.»

شهزاده محمد یو ځل بیا مسکې شو « درونده وروره !.... ستا اخلاق په خپل ځای د قدر وړ دي. خو یاد ساته چې ته یو مسلمان یې او هغه د یوې عیسایي مور عیسوي لور ده.»

د قاسم له پاره دا خبره حیرانونکې وه ،هغه په خپل تقدیر باندې رشک کاوه چې د ځارګرۍ دپیل سره سم ورته تر ټولو لمړۍ اطلاع ورکړل شوه. دهغه ذهن دیوې عیسوي پیغلې په پیدا کیدو کې مشغول شو ، چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و. اودا پیغله د البانوي سکندر د کنیزې لور وه. داخوربښتیا ډیره عجیبه پیښه وه. ددې په خبریدو سره د قاسم وېښتان زیږه شول ، هغه په بې صبرۍ سره خبره وکړه او ویې ویل:

« خو درونده شهزاده ! ماته خو ددې پیغلې دځای په اړه معلومات هم راکړه. تر څو زه دهغې د ممنونیت د ادا کولو له پاره هغې لورې ته ورشم.»

« ډیره ښه ! ....سبحان الله .... داسې معلومیږي چې زمونږ د پنځه زره کسیز فوځ سالار او د ځارګرې ادارې مشر قاسم بن هشام د یوې عیسوي پیغلې د مینې او محبت په زلفو کې را ګیر کړل شو.»

شهزاده محمد په کړس کړس خندل او قاسم بن هشام هم ورسره دخنداکولو ټوکیزه ډرامه کوله . شهزاده محمد ورته بیاوویل.

« سهي ده ، زه به تاته د مارسي ځای ځیرې و ښایم. خو په یوه شرط. لمړۍ هغه شرط پوره کړه.»

قاسم ورته سمدستي وویل « بې شکه...... امر وکړئ ، څه ډول شرط ؟»

شهزاده محمد ورته په خندا کې وویل :« زما شرط دادې چې ته به له ماسره ددوستۍ کولو ژمنه کوې ....ته به له ماسره ژمنه کوې چې ته به زما سره ښکار ته هم وځې. او زما سره دکتلو له پاره به دلته سلطاني قصر ته هم تشریف راوړې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرو په اوريدو سره د ډاډ ساه واخسته. « ستا سره دوستي ؟.... دومره د ښه نصيب خاوند ! ماته ستا ټول شرطونه منظور دي.»

دقاسم دخبرو سره سم دواړو په زوره زوره و خندل ، قاسم ددې نوې ځوان شهزاده سره لاس ورکړ او ورته يې وويل : « سهې ده ! درونده شهزاده . اوس راته ووايه چې د سکندربيګ د البانوي کنيزې لور مارسي چيرې اوسيږي ؟ »

شهزاده محمد قاسم ته دهغې درک ورکړاو ورته يې وويل چې د شاهي محل شاته کالونۍ کې د البانوي کنيزې مارتها کور دې. اوس نو د قاسم له پاره د شهزاده سره نور پاته کيدل شوني نه و. هغه ته دخپل مشن لمړۍ سراغ په لاس ورغلې و . همغه و چې دلږځه ځنډ وروسته يې د اجازې د اخستلو غوښتنه وکړه ، نوې ځوان شهزاده هغه ته اجازه ورکړه او ورسره د خاص ديوان تر دروازې پورې راغې اوهلته يې پريښود ، او کله چې قاسم دهغه ځايه ولاړ نوشهزاده يوه ډيره عجيبه خبره وکړه:

دوسته ! مونږ په دې ښه پوهيږو چې ته د البانوي کنيزې کور ته د شکريه د ادا کولو په ځاې دسکندربيګ د سازش جرړې راسپړې ، خو مونږ به تا و نه ځنډوو .»

قاسم په ساده توګه د شهزاده په لور وکتل او په زړه کې يې دهغه بصيرت ته افرين ووايه. قاسم په دې وپوهيده چې د سلطان مراد خان ثاني په نسبت دهغه زوې « محمد» ډير ښه ذهن اوبصيرت خاوند دې... بيا قاسم شهزاده ته سلام وکړ اومحل څخه راووت.

اوس نو دهغه په ذهن کې دجذبو او احساساتو آسونو ځغاسته کوله. هغه غوښتل چې څومره ژر چې کيدې شي دمارسي سره ووينې ، د وخت په تيريدو سره دهغه يقين پخلنې ته رسيدلې و او په دې پوه شوې و چې مارسي همغه پيغله ده چې د زيتون په باغونو کې يې دده سره ليده کاته کړي و. تر اوسه پورې دماښام تيارغونې ته لا وخت و ، ځکه هغه غوښتل چې دشپې په تياره کې د مارتها کور ته ورشي. هماغه و چې دهغه ځاې په لور د تللو په ځاې خپل آس د خپل کور په لور را وګرځاوه. هلته په کور کې يې ورور طاهر هشام موجود و. کورته د راتلو سره سم بې وريرونو مخې ته ور و ځغاستل او په پښو پورې يې ور ونښتل ، اوس نو دهغه وريرونه دهغه سره پوره پوره اشنا شوي و. کله به چې قاسم کور ته راغې نو دهغه سره به يې لوبې کولې ، دهغه مور وپلار هم په اورنه کې د ژوند څخه خوشحاله و. ځکه چې هغوې دلته دخپلو دواړو زامنو ،نګور ، او لمسو سره يو ځاې اوسيدل. دقاسم مور تر اوسه دومره زړه شوې نه وه. هغه يوه نيکه او ديندراه ښځه وه. همدا علت و چې دهغې دواړه زامن ددينې عقايدو خاوندان و. قاسم هلته په خپله کمره کې دکوچنيانو سره په لوبو کې مشغول و چې طاهر پرې را ننوت.

« اوريدلې مې دې چې ته نن سلطان ور غوښتې وې؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته څنګه وپوهيدې ؟ ما خو هيڅ ته هم نه دي ويلي ؟» قاسم ترې په لږ څه حيرانتيا سره و پوښتل.

« ماته ستا دوست دلس زريز فوځ سالار اغا حسن دا خبره وکړه. طاهر ورته په خندا کې وويل ،او بيا د قاسم سره يو ځاې په فرش باندې کيناست.

« هو ! سلطان غواړي په يوه وخت کې دوه لښکرې وليږي ، يو د « هونيادې» د مقابلې له پاره اروپا ته ، او بل د « قونيا» په لور د بغاوت د ځپلو له پاره . قاسم ورته وويل. « ته يې په کوم لښکر کې شامل کړې يې ؟» « ماته سلطان حکم کړې دې چې همدلته پاته شم او د قيصر د جاسوسانو جرړې را وسپړم. هغه زه د شاهي څارګرې ادارې مشر ټاکلې يم.» قاسم ورته لږ څه ټيټ اواز سره وويل. « دا څه خبره ده ، شاهي څارګر، ايا ته اوس د پنځه زريز فوځ سالار نه يې ؟ طاهر ترې په حيرانتيا سره و پوښتل.

قاسم ورته وويل چې « نه ، داسې کومه خبره نه شته ، په حقيقت کې ما پخپله سلطان ته ويلي و چې دلته په اورنه کې د قيصر جاسوسان شتون لري.»

په دې وخت کې قاسم ته يو فکر را پيدا شو او سمدستي يې د خپل ورور څخه وپوښتل: « وروره ! ته د ابوجعفر په اړه څومره معلومات لرې ؟ همغه ابو جعفر چې يو ځل دلته زمونږ کور ته راغلې و.»

طاهر په حيرانتيا سره د قاسم په لور وکتل ، او د لږ څه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل چې « زه خو دهغې په اړه همدومره پوهيږم چې هغه د « بغدادي دروازې » د جومات امام او خطيب دې. خو ماته دهغه ځاې دومره معلومات هم تر لاسه شوې چې دهغه اړيکې ان د شاهي دربار پورې غځيدلې دي. دطاهر د خبرو په اوريدو سره قاسم په دې منځ کې را ټوپ کړ.

« نه ، ايا ته په دې پوهيږې چې هغه «اورنه» ته له کومه ځايه راغلې دې ؟ دهغه څلور خواوې څه دي ؟ اودا چې ايا په اورنه کې دهغه کوم خپلوان هم شته او که نه ؟»

طاهر لږ څه فکر کې پريوت. اوس نو دهغه په تندې د فکرونو ګونجې را پيدا شوې وې ، د څو ثانيو د خاموشۍ وروسته يې وويل: « تر هغې چې ماته معلومه ده ، په اورنه کې ابوجعفر هيڅ خپلوان نه لري. دا سړې دعربو اوسيدونکې دې او دڅو کالو راهيسې دلته په اورنه کې مقيم شوې دې.»

ددې ډاګيزه کيدو نه وروسته چې ابوجعفر دلته په اورنه کې کوم خپل خپلوان نه لري د قاسم سترګې را وځليدې. هغه نيغ کيناست. او طاهر ته يې وويل: « ورور جانه ! تا کله هم ابوجعفر ته په غورسره کتلي دي ؟... ته يې په ياد راوړه ، هغه به هرو مرو د عربو په څير سور ښېن اودښه روغتيا خاوند وي ، خو دهغه سترګې دعربو سره هيڅ مشابهت نه لري ، دهغه د سترګو شينوالي د لاطينې ولسونو په څير دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو په اوریدو سره طاهر مسکي شو « او هو وروره ! ته خوربښتیا هم جاسوس شوې يې.... دومره لرې لرې تارونه سره را یوځای کوې.... تاته به هسې وهم وګمان را پیدا شوې وي ، ابوجعفر د تیرو شلو کالو راهیسې دلته اوسیږي ، تر نن ورځې پورې پرې هیڅ شک نه دې کړې ، ...او اوس ته يې چې هغه د عرب په ځیر هم نه منې ..... حال دا چې هغه ډیره ښه عربي وايي .»

قاسم دخپل وړور خبره واوریده خو خاموشه پاته شو . ځکه دهغه دماغ بل کوم ځای کې و . کله چې طاهر قاسم په خلا کې په فکرونو کې ډوب وکوت ورته يې وویل:

« راځه ، اوس دې دا سراغ رسانې او څارګري پریږده ، راځه چې ډوډۍ تیاره ده !»

قاسم په دسترخوان باندې دکیناستو نه وروسته هم همغسې خاموشه پاته شو . د هغه وخته چې سلطان ورته څارګري سپارلې وه ، نو دهغه دماغ ډیر فعاله شوې و . اوس هم هغه د قسطنطنيې دقیصر او ابوجعفر په فکر کې ډوب و . هغه ته دا محسوسیده چې هغه مسؤلیتونه چې ورسپارل شوي دي دهغه د ترسره کولو له پاره اړینه ده چې هغه ته د قسطنطنيې د قیصر په اړه پوره معلومات تر لاسه شي. هغه دهمدې فکرونو په ژورتیا کې دخپل وړور څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« وړور جانه ! د قسطنطین په اړه دا مشهوره ده چې هغه د جنګ په ځای دښمن د سازشونو له لارې له منځه وړي ، .... ایا دا خبره ریښتیا ده ؟»

طاهر د قاسم خبره په پوره دلچسپۍ سره واوریدله . او ویې ویل « دا ریښتیا دي ..... قیصر د زمکې لاندې سازشونو کې یو نوم لري..... زمونږ د سلطان نیکه « سلطان بایزید یلدرم » او د اسیاد مشهور فاتحَ«امیر تیمور» تر منځ د اسلامي تاریخ تر ټولو رسوا کونکې جنګونه په حقیقت کې دهمدې قیصر د پټوسازشونو پایلې وې. ما د تربیت ځای په کتابتون کې دهغې مکتوب نقل وکوت چې قیصر دبایزیدیلدرم پر خلاف امیر تیمور ته لیکلې و . هغه په کې لیکلي و چې.....

«زما سلطنت تر ټولو زوړ دې ، دسیدنا محمد صلی الله علیه وسلم او د اصحابو کرامو په وخت کې هم زمونږ سلطنت په قسطنطنیه کې موجود و . دهغې وروسته د بنوامیه او بنو عباس په وختو کې هم دخلفاو سره مونږ بیا بیا سولې کړې دي ، ددوې څخه یې هیڅ یو هم د قسطنطنيې د نیولو هڅې نه دی کړي.

خو اوس عثماني سلطان زمونږ په ډیرو سیمو باندې ولکه کړې ده ،او غواړي زمونږ دارالسلطنت قسطنطنیه هم تر غاښو لاندې کړي . دهمدې حالاتو په اساس مونږ مجبور شو چې له تاڅخه بسپنه وغواړو ، او دا څرګنده ده چې ستا نه پرته مونږ دبل چا څخه دا سې غوښتنه هم نه کوو . که چیرې ته د بایزید یلدرم دمسلمانیدو او زمونږ د عیسایت په اړه فکر کوې نو تا ته دې دا ډاګیزه وي چې بایزیدیلدرم دلته په اروپا کې په پرلپسې توګه فتوحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او په ځواکمني کې یې ورځ په ورځ ډیرښت راځي ، داسې معلومیږي چې هغه به ددې لورې څخه ډیر ژر ځان بیغمه کړي اوستا په ولکه شوو سیموباندې به یرغل دروړي اوبیا به تاته دا ستونزمنه وي چې د هغه مقابله وکړای شئ. بایزید خان « سلطان احمد جلائر» او « قراء یوسف ترکمان» چې له تا څخه را تښتیدلې و د خپل ځان سره د عزتمندو میلمنو په توګه ساتلي دي. او دا دواړه باغیان ستا پر خلاف د جنګ کولو له پاره هڅوي ، تا ته به داخبره د بې عزتۍ نه کمه نه وي چې ستا باغیان د سلطان بایزید یلدرم سره د میلمنو په څیر واوسیږي او ته یې د هغه څخه بیرته و نه غوښتې شې. نو اوس خو ډیره مناسبه داده چې ته په کوچنۍ اسیا باندې حمله وکړې ، ځکه دا هیواد باید په طبیعي توګه ستا تر ولکې لاندې اوسي......

او قاسمه ! امیر تیمور دومره ستر پادشاه و خو بیا هم دقیصر د چال لاندې راغې. دقیصر دې لیک په اسلامي نړۍ کې د باروتو کار و کړ ، او ددوو مسلمانو پادشاهانو تر منځ د « انګورې» په سیمه کې داسې خونړۍ جګړه و شوه چې د جنګ په ډګر کې د مسلمانان خپل منځي عامې وژنې باندې اسمان هم و ژړل. په هغه جنګ کې تیمور بایزید ته سخته ماتې ورکړه ...... او سلطان بایزید یې د اوسپنو په پنجره کې بند کړ او کوڅه په کوڅه یې و ګرځاوه او رسوا یې کړ.

قیصر دتل له پاره د همداسې لویدلو لارو کار اخلې ، کله چې کمزورې شي نو بیا د مسلمانانو لاندې خپلې ریښې ځغلوي ، خو کله چې لږ څه فرصت هم تر لاسه کوي نو بیا د هیڅ لویدلې حرکت څخه هم ځان نه سمپوی. تاته به ډاګیزه شوي نه وي چې د« سلطان مرادخان اول» څخه د ویریدو په خاطر ، قیصر درې ډیرې ښایسته او حسینې پیغلې لمرې مراد خان ته ورکړې ، یوه پخپله د هغه له پاره اودوه د هغه د زامنو له پاره. خو د هغې سره سره بیا هم قیصر د سلطان اول په خلاف په سازشونو کې را ننښتې و . په ۷۸۲ هجرې کال کې د قسطنطنیې قیصر « پلیولوګس» لمرۍ د سلطان پر خلاف ډیر ناوړه سازش جوړ کړ او بیا چې کله د سلطان د غضب څخه وویرید نو د خپل زوی «تهیوډورس» یې د سلطان دربار ته راولیږه او د هغه څخه یې وغوښتل چې هغه ته هم دیني چرې په فوځ کې د ورداخلیدو عزت ورو ښښې.

قیصر د مسلمانانو پادشاهانو محلونو ته د خپلو لوڼو او خویندو د ورلیږلو څخه هم کار اخست. د عثماني سلاطینو په محلونو کې به هم د قیصر شهزادګانې هر وخت په خطرناکو سازشونو کې ککړې وې.»

طاهر ، قاسم ته د قیصر په اړه په پوره تفصیل سره خپله خبره وکړه. او دا د هغه کار و چې داسې پیښې په همداسې تفصیل سره ولولي او بیا یې بیان کړي. ځکه هغه یو تجربه لرونکې معلم و. قاسم د خپل ورور په خبرو کې داسې ډوب شوی و چې د وخت دتیریدو احساس یې هم نه و کړې. هغه یو ناڅاپه متوجه شو چې هغه خو د مارسي سره کتل غواړی په دې اساس یې دندې ته په دلچسپې باندې غوره والې ورکړ او د مارسي د کور په لور یې د تللو پریکړه وکړه. د ډوډۍ خوړلو وروسته یې لاس پریمنځه او بیا را پورته شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر چې قاسم را پورته کیدونکې وکوت نوترې ویې پوښتل:«څه خبره ده ؟ ایا ته چیرې ځې ؟»

« هو ! زما تګ ډیر ضروري دې. تا چې د معلوماتو لړۍ په کوم ځاې کې پرې ایښې ده ، دهمغه ځآیه وروسته به یې زه د اوریدو تمنا لرم. ستا خبرې ډیرې په زړه پورې او هر اړخیزه دي. اوس زه ستاسې څخه اجازه اخستل غواړم»

دډوډۍ دخوراک وروسته کوچنیان دخوبه ډک و ، هغوې دخوب خونو ته ولاړل. قاسم خپل آس را پرانیست او د کوره بیرون ووت. شپه شوې وه. هوا هم لږ څه یخیدو ته روانه وه ، په اسمان کې ستورې ځلیدل ، دقاسم آسپ هم د «اورنه» په کوڅو کې په ګرزیدو باندې مصروف و. هغه بیړه نه کوله. هغه غوښتل چې ډیر وخت داسې تیر کړي ، دیخنۍ د راتلو وخت و او خزان په پوره عروج کې و. د «اورنه» بازار بند شوې و خو په کوڅو کې یو یو کس خوزیده ، دقاسم آسپ هم د ګرزیدو وروسته دمحل شاتنۍ برخې ته ولاړ. دلته دوه دوه او درې درې منزله عمارتونه و ، دلته دښار اشراف ، امران ، رئیسان او وزیران اوسیدل ، تر څنګ یې د سالارانو او بیروني هیوادو د سفیرانو کورونه هم و. قاسم د شهزاده محمد له اړخه د ورښوول شوي کور په لټه کې و ، هغه په یوه کوڅه کې ور ګرزید او خپله ننبه یې و موندله. په څو لمحو کې دمارسي دکور تر مخه ودرید. لاس یې ور مخته کړ او د دروازې زنځیر یې و ټنګاوه. اوبیا یې د کوم کس د راتلو انتظار پیل کړ. څو لمحې وروسته د دننه څخه د دروازې دپرانستلو اواز راغي ددې سره دقاسم تجسس نور هم زیات شو ، دروازه پرانستل شوه او یوه عمر تیرې ښځه ترې را بیرون شوه. قاسم سمدستي یو دوه قدمه ورمخته شو او دهغې زړې خادمې تر مخه ودرید او ورته یې وویل:

«درنې ! زه غواړم د محترمې مارسي سره ووینم.»

قاسم په نازړه توګه دمارسي نوم واخست. خادمې هم ورته په حیرانتیا سره وکتل ، اوس نو هغه په مکمله توګه د دروازې څخه بیرون راوتلې وه.

مارسي ؟؟..... درونده ! تا ماته څه وویل ؟ زه خو پوه نه شوم ؟

« زه غواړم دمارسي سره ووینم. قاسم ورته خپله خبره راغبرګه کړه ، اوس نو دغې ښځې په پوره دقت سره قاسم ته کتل.

« ستا نوم ؟..... تر څو زه یې مارسي ته ووایم» خادمې ترې په استفهامیه توګه و پوښتل.

« بس ته هغې ته همدومره ووایه چې د شهزاده محمد یو دوست راغلې دې» قاسم خپله پیژنه همداسې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه د زاړه عمر خادمې د يو څو لمحو له پاره فکر وکړ ، بيا کور ته ورننوته او دروازه يې په ځان پسې بنده کړه ، قاسم د حيرانتيا په نړۍ کې ولاړو. تراوسه هغه نه وپوهيدلې چې څه پيښيږي ، چې په دې وخت کې دغه عمر خوړلې خادمې يوځل بيا دروازه پرانسته ، په دې وخت کې د دې خادمې سره يوه بله معززه ښځه هم مل وه. دا پخپله مارتها وه. مارتها د قاسم د سلام د ځواب د ويلو وروسته هغه ته د را ننوتلو وويل. او پخپله دهغې نه مخته مخته روانه شوه. کورته د ورننوتلو په وخت کې قاسم وکتل چې د مارتها تر څنګ يو حبشي غلام هم په پوره ورتيا سره روان دې او ورسره دوه سرې توره يې هم له تيکې راويستلې ده.

قاسم په پوره بې پروايي سره د مارتها ميلمستون ته ور ننوت. په ميلمستون کې ډيره ښه سامانونه ځاي په ځاي شوې و. په دې سالون کې د مسلمانانو د رواياتو پر خلاف د لرګي چوکۍ پرتې وې ، په مخامخ ديوال باندې د عيسې عليه السلام مجسمه (صليب) را ځوړنده شوې وه. مارتها د قاسم سره د کيناستو په ځاي ولاړه پاته شوه او د قاسم څخه يې و پوښتل « درونده ځوانه ! ايا ته ماته ويلې شې چې ته ولې زما د لور مارسي سره کتل غواړې ؟» دهغې په لهجې کې لږ څه درونډوالې و.

قاسم دشرم نه سر ټيټ کړ او ويې ويل « زه د محترمې مارسي څخه ممنونيت کول غواړم..... ځکه چې هغې زما ژوند خوندي کړ او پر مايې ډير احسان وکړ.»

د قاسم د ځواب سره د مارتها په تندی ګونجې را پيدا شوې او ويې ويل:

« ځان ؟....مارسي ستا ژوند خوندي ساتلې ؟.... کله ؟ څه ډول ؟ په کوم ځاي کې ؟» د مارتها په لهجې کې حيرانتيا وه.

قاسم ورته په خندانه توګه ځواب ورکړ « په اصل کې ما د سکندر بيګ سره د تورې وهلو مقابله درلوده ، په همدې وخت کې ، کله چې سکندر پرما د تورې ناڅاپي وار کاوه نو مارسي ماته په لوړ اواز غږ وکړ او.....»

لا تراوسه قاسم خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې يو ناڅاپه مارسی هلته کمرې ته را ننوتله.دهغې په سترګو کې د حيرانتيا سپينوالې و. او په سخت عصبي کشمکش کې ډوبه وه. کمرې ته د را ننوتلو په وخت کې دهغې سترګې دغضب نه خلاصې پاته شوې وې ،کله چې دننه را ننوتله نو مارسي د قاسم تر مخ ودريدله ، قاسم هم د مارسي د درنښت له ځايه پورته شو او و دريد. مارسي په سترګو کې قاسم و پوهاوه او ورته يې وويل:«آآآ، ته..... غالبا چې ته به همغه ځوان يې چې دميلې په ورځ يې سکندر بيګ ته ماتې ورکړه.....ما ته هملته کتلې وې.»

مارسي دخپلې مور او غلام په شتون کې د قاسم د نه پيژندګلوي ادا کاري وکړه. قاسم هم د مارسی په دې کارپوه شوې و نو ځکه يې په خندا کې په ډيره ټيټه لهجه وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه د همغې ورځې دا حسان د ممنونیت په خاطر دلته حاضر شوې یم. تا زه په همغه ورځ په ښه وخت کې خبر کړم او زما دژوند په خوندي کولو کې دې را سره مرسته وکړه ، نوې ژوند دې را وباښه ، چې دهغې له پاره زه ستا د احسان ممنون یم. او ستا له پاره خدمت کول خپله نیک بختي ګڼم.»

د قاسم دخبرو په اوریدو سره مارسی وخوزیده او مسکی شوه ، « واه ،....دا څنګه خبره ده. ته ددومره اوږدې مودې وروسته زما داحسان د ممنونیت له پاره دلته راغلې یې...... ډیره ښه» کله چې مارسی دا خبره وکړه نو قاسم غلې شانته شو اوبیا یې په مړاوي اواز سره وویل « په اصل کې ماته ستا نوم او ستا دځاې درک خرک همدا نن معلوم شو ،همدا علت دې چې زه دومره ناوخته ستاسې په دربار کې حاضر شوی یم.»

په دې وخت کې مارتها همانته ولاړه وه او دقاسم د خبرو څارنه یې کوله. خو اوس دهغې وهم او بدګماني له منځه تللې وه. دا سې معلومیده چې قاسم او مارسي په خپلو اداکاریو کې بریالي راوتلې و. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ریښتیا هم یو ساده سپاهی دې نو مسکی شوه او ویې ویل:

« سهی ده ، هیڅ خبره نه شته ، مونږ دومره ناوخته هم ستا شکریه او ممنونیت منو. تاسې کینی ، زه به ستا د درنښت له پاره څه مشروبات راولیږم.» مارتها په ډاډمنې لهجې سره قاسم ته دا خبره وکړه. اوبیا یې خپل حبشي غلام له ځانه سره واخست او دکمرې څخه بیرون ووتله. مارتها خو ولاړه خو قاسم ته ډاډ نه و وریه برخه شوې. هماغه و چې خپله اداکاري یې په ځاې وساتله او مارسی ته یې وویل:

« ګوره ! تاسې ما خپل خادم وګڼئ ، که چیرې زه په خپل ژوند کې ستاسې کوم خدمت وکړاې شم نو زما له پاره به ویاړ وي.»

مارسي د شونډو لاندې خندل او د قاسم خبرې یې اوریدې. اوبیا یې په ډیر ټیټ اواز قاسم ته وویل:

« تا خو وعده خلافي وکړه. ځکه چې تا زما د منه کولو سره سره بیا هم زما درک پیدا کړ ، خو زه حیرانه یم چې تاته زما درک او ادرس چا در وښود ؟»

« ما ستا مور ته ویلي دی چې زه د شهزاده محمد دوست یم. او د شهزاده څخه مې ستا درک تر لاسه کړ. په اصل کې ما غوښتل چې ستا کور ته یو ځل راشم. ما غوښتل ستا دمور سره ووینم او ورسره لیدنه وکړم»

قاسم د مارسي سر خپل ځانته رانژدې کړې او په غوږ کی یی ورته څه خبره وکړه ، د قاسم خبره د مارسي په غوږونو کې انګازې کولې او د هغې ذهن کې ورکیوته. قاسم ته د مارسي دومره را نژدې کیدل دتعجب خبره وه. مارسی هم په خپل وجود کې دیخوالې احساس وکړ ، دهغې دمخ غومبرې سره شوې و اوسترګې یې ښکته وې. قاسم ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او له تاسره ليدنه هم اړينه وه ، ته که سبا ورځ ماته لږ وخت راکړې.... څه ډيرې ضروري خبرې دي چې له تاسره يې کول ډير اړين ګڼم.» « وخت ؟...... دورځې ؟ ......ليکن چيرې؟» مارسي د موم په څير ويلې شوه او ويې ويل.

اوس نو هغوې دواړو يو بل سره په پټه خبرې کولې ، قاسم ورته په ځواب کې وويل: « زما په فکر چې که ته د لاله شاهين يادګار ته راشې.... هلته زړه هديره هم ده ، زه به تاته د لاله شاهين د يادګار سره نژدې د شاه توتو د ونې لاندې انتظار کوم.»

په دې وخت کې د بيرون څخه د کوم کس د راتلو پښنار تر غوږو شو ، او قاسم خپله خبره بدله کړه ، اوس يې نو په لوړ اواز وويل « ستا مور خو ډيره درنه او سليقمنده ښځه ښکاري ، زه ستا د مور د دې کار څخه ډير اغيزمن شوې يم.»

د قاسم د خبرې د کولو سره سم خادمه ميلمستون ته را ننوتله. د هغې په لاسو کې د مشروباتو څخه ډک پتنوس و. د خادمې نه لږه شيبه وروسته مارتها هم هغې خونې ته را ننوتله. اوس نو دلته د قاسم کار سر ته رسيدلې و. او د نورزيات تم کيدو اړتيا يې نه ليدله. ځکه چې هغه د مارسی مور له نزدې څخه کتلې وه. او هغه يو اځې د همدې ښځې د کتلو له پاره د مارسې کور ته راغلې و. هغه شاهي ښارګر و نو په دې اساس يې د سکندربيګ په لاسو روزل شوې البانوي کينزه مارتها د سترګو نه شوه غورځولې. اوس نو هغه د مارتها د کور او د هغې د ټول کړچار په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې و .او د هغې په اړه يې خپله رايه جوړولې شوه.

د دې نه وروسته ، قاسم تر لږ وخته پورې د دې خلکو سره اخوا ديخوا خبرې کولې او بيا يې ترې اجازه واخسته او ولاړ.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

شاهي څارگر

د لاله شاهین یادگار دښار د جنوبي دروازې څخه بیرون دښار ددیوال تر څنگ جوړ کړل شوې و. دا په یوه وخت کې شاهي پارک و خو نن سبا په قبرستان بدل شوې و. دلته د شاهي کورنۍ او نورو امراو خپلوان او مړي ښخول کیده. په ونو به گونگیان کیناستل او په خپله ژبه به یې خبرې کولې. ددې ځاې دشاهي باغ ټولې ننبې ننباني له منځه تللې وې، دلته به د ورځې هم د انسان غونې زیږیده، کله ناکله به کوم کس ددې ځاېه تیریده.

دمارسې بگۍ د دې باغ دننه ورننوتله. دبگۍ نوې کوچوان ځوان د خپل عمر نه زیات زیرکه او هوښیار ښکاریده. هغه د مارسي بگۍ د ابنوس د ونو سیورې ته یوړه، او گښو بوټو شاته یې و دروله.مارسي د بگۍ نه راښکته شوه او د یاردگار تر څنگ د باره دورې د ماڼۍ لورې ته ورغله. هغې په خپل لوې پړونې کې خراسانۍ توره را نغاړلې وه. مارسي..... دمارتها لوروه او دخپلې مور مارتها په خیر هوښیاره .....او میړنۍ وه. هغې دومره ویران ځاې ته د راتلو څخه هیڅ ویره نه احساسوله. مارسي د باره درې زړو پاتخو ته ورسیده او بیا هلته باره درې ته ورننوتله. خو د ننوتلو مخته یې د احتیاط نه کار واخست او په ډیره محتاطه توگه یې غږ وکړ: « سالاره ! ..... محترمه سالاره ! ..... ایا ته همدلته یې ؟»

ددې سره سره چې مارسي د قاسم د نوم سره پوره بلده وه خو هغې به قاسم ته سالار وایه. دمارسي غږ ته چا ځواب ورنه کړ. نو هغه دا و انگیرله چې قاسم تر اوسه لاندې راغلې په داسې حال کې چې هغه باید دمارسي څخه مخته دلته راغلې وې. مارسي ته اندیښنه پیدا شوه او خنجریې په لاس کې کلک و نیوه، خو د لږ ځنډ نه وروسته دمارسي تر شا د ونو د ځنگله څخه یو اوږود ښایسته ځوان را ووت. دا پخپله قاسم و. قاسم د راتلو سره مارسي ته وویل چې:

« زه ښښنه غواړم، په حقیقت کې ما تر ډیره پورې هڅه کوله چې ستا د تعقیبونکو شک له منځه یوسم. ما غوښتل و پوهیږم چې که چیرې څوک ستا په تعقیب پسې راغلې وي نو باید مخته راشي.»

مارسي اوږده او یخه ساه واخسته. خو هغه ته د قاسم ددې کار څخه دا ډاډ ور په برخه شو چې قاسم یو محتاط وگړې دې، اوس نو قاسم او مارسي د باره درې په زینو ور وختل اوهلته د نیم تیاره او وراسته چت لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيناستل. د باره دري په زمکه باندې په ځاې ځاې کې ګياه را شنه شوې وه. دا وخت خزان په عروج کې و او وچې پاڼې هرې لورې ته پرتې وې ، دوې دواړو دخپلو کيناستو له پاره ځاې پيدا کړ اوبيا دواړه يو بل ته نژدې کيناستل. دا د مارسي او قاسم لمړنې ليدنه کتنه وه. دواړه تر يوه وخته پورې خاموشه ناست و.

تر ډيره پورې يوبل ته نژدې ناست و ، او سترګې يې د مخامخ يادګار په کنډرو نښتې وې. ددواړو د زړونو کيفيت څه بله ډول و. هغوې يو بل ته څه ويل غوښتل خو دهغې و ديلو له پاره يې الفاظ نه شو پيدا کولې. بالاخره مارسي دا سکوت مات کړاو وويې ويل:

«غالبا چې تا زه دکوم کار له پاره دلته را بللې وم.» دمارسي په لهجه کې نرې شانته طنز هم شامل و. قاسم ورته متوجه شو:

«هووووو !.... کار ! ...... هو ! ريښتيا هم ما تاته د يوه کار په خاطر دلته د راتلو تکليف درکړې دې» قاسم ورته په تتره ژبه وويل. هغه په فکرونو کې ډوب و چې ايا ريښتيا هم هغه مارسى دکومې خاصې خبرې له پاره دلته رابللې ده؟ اوکار به څه شې وې؟ دهغه تر مخه ټول حالات را بربنډ شوي و. دنمونې په توګه ، هغه په ابوجعفر باندې شک کاوه ، ابوجعفر دمارسی د مور مارتها کور ته تګ راتګ کاوه ،مارتها پښخه عيسايه وه ، سکندر بيګ د مارتها په غيږه کې ځوان شوې و. هرومرو دسکندر او ابوجعفر تر منځ هم ژور اړيکې موجود و. مارسی دخپلې مور ، ابوجعفر ، اوسکندربيګ دحالاتو څخه ښه خبره وه. خوپخپله يې دڅه وجوهاتو په اساس سکندر بيګ ښه نه ايسيده. شونې ده چې دا به سکندر بيګ خپل مزاج و. په هر حال دا ثابته وه چې مارسی د سکندر بيګ پر خلاف وه.

قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. اوس به نو قاسم دمارسي څخه نور څه پوښتل ؟ يواځې همدا چې هغه د ابوجعفر په اړه نور څومره معلومات لري ؟که چيرې همدومره خبره وايي نوبيا خو دمارسي په ځاې د ابوجعفر معلومات په خپله پلټلې شول. قاسم په خپل فکر کې را نښتې و .... اخرولې يې مارسي دلته رابللې ده. بالاخره د شونډو لاندې مسکې شو او د اتمام حجت په خاطر يې همغه پوښتنه وکړه.

« ما غوښتل له تا څخه د ابوجعفر په اړه و پوښتم.»

څرګنده نه ده چې د قاسم په لهجه کې به څه وو چې مارسي پرې په زوره زوره و خندل..... قاسم فکر وکړ چې دا به قهقه خندا نه وی ، داسي بريښيدل چې د هندوانو په کوم مندر کې طلايې ګنګرې و شرنګول شو. مارسي يواځې ښايسته او ښکلې نه وه بلکه د ډير ستر او عالي شخصيت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته دميراڼې او په پوره جرءت سره دنيغ په نيغه د تنقيد کولو فن هم وروښولې و. مارسی دا و انګيرله چې قاسم په زړه کې غل دې ، څه لري خو نه يې وايي. غالبا چې د محبت او مينی غل ، خو دهغه دقاسم په خير د يوه جرير

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا د هغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایښه ده او د مسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځاې را ستر شوې دې خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې ...... بس همدا خو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې...»

د مارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر یې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وویل. اوس نو هغه داډ من شوې چې مارسي یې یو اځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې لیدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پایلو کې تر ډیرو ورځو پورې بې نومه پاته کیږي اوکله چې ورته نوم ورکول کیږي نو بیا یې د محبت په نامه یاد وي. قاسم یو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اود خپله ځانه سره یې وویل:....قاسم جانه ! په هوش کې راشه ...... ته یو سپاهي یې او ستا ژوند ستا ددین له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د یوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پیمان او ژمنه وکړې ...... اوبیا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، یوه عیسایی پیغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته یو فکر راپیدا شو اود مارسي څخه یې یوه حیرانونکې پوښتنه وکړه.« ډیره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګیرل کیږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقیدې په نسبت ډیره همدردي لرې. ایا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډیره حیرانونکې وه ، مارسي یو ټکان وخوړ او قاسم ته یې په کلکو سترګو وکتل او ورته یې وویل:

« قاسم صیب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې یم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دې خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغیزمنه شوې یې ، نو ویلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپیدا شو ، د هغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي ؟ زه خو چې تر اوسه پورې په څه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي . او هر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي .... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، او هره ښه خبره خوښوم ...... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او د مارسي په ځای په خپل ځان د سکندر نوم کیږدم .؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو . هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه د مارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو . او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده . خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دي. » مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وي. او تر ټولو لمړی به دا کیده چې د سلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل . په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي . او پاته شوه دا خبره چې د خلکو په سترګو کې به زما د اسلام د منلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دي. عزت باید زیات کړل شي خو د الله تعالي په دربار کې ، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شوني دې.

مارسي یوازې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه . د هغې تجربه کارې مور ، مارتها ، هغې ته د میراني او په پوره جرءت سره د نیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و . مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دي ، څه لړي خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینی غل ، خو د هغه د قاسم په څیر د یوه جریر انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دي ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دي او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دي. ددې نه اخوا د هغې وخته چې زه په ښه او بد پوه شوې یم نو موړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایینه ده او د مسلمانانو پر خلاف د هر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. تر هغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دي. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوې دي خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دي...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر يې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وويل. اوس نو هغه داړ من شوې چې مارسي يې يواځې ددې له پاره دلته نه وه راېللې بلکه ددې ليدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پايلو کې تر ډېرو ورځو پورې بې نومه پاته کيږي اوکله چې ورته نوم ورکول کيږي نو بيا يې دمحبت په نامه ياد وي. قاسم يو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره يې وويل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته يو سپاهي يې او ستا ژوند ستا ددين له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د يوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پيمان او ژمنه وکړې ...... اوبيا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، يوه عيسايي پيغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته يو فکر راپيدا شو اود مارسي څخه يې يوه حيرانونکې پوښتنه وکړه.«ډېره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګيرل کيږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقيدې په نسبت ډېره همدردي لرې. ايا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډېره حيرانونکې وه ، مارسي يو ټکان وخوړ او قاسم ته يې په کلکو سترګو وکتل او ورته يې وويل:

« قاسم صيب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه ترلاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې يم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغيزمنه شوې يې ، نو ويلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپيدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وويل:

«ايا په دې اړه اعلان کول اړين دي ؟زه خو چې تر اوسه پورې په څه پوه شوې يم هغه دادي چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دې. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غير اسلامي دي....... زه غير متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ايا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څير د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځاې په خپل ځان د سکندر نوم کيږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې ديوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډېره وخته خاموشه پاته کيدو وروسته يې وويل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ايا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنيزه توګه ډير ښه ژوند ميسر دي.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وې. او تر ټولو لمړی به دا کیده چې د سلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دې. عزت باید زیات کړل شي خو د الله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شوني دې.

قاسم دا سې انګیرله چې دکومې عامې پیغلې په ځای د کومې عالمې ، فاضلې او پوهې پیغلې سره ناست دې ،اوس نو هغه د زړه له کومې به مارسي باندې ځاریده. هغه خوښایسته هم وه او دهغې ذهانت ، اودخبرو کولو انداز دهغې شخصیت نور هم را برسیره کاوه ، پههمدې خیالونو کې ډوب قاسم یو ځل بیا وویل:

« لیکن مارسي ، که چیرې ته په ځرګنده توګه اسلام و نه مني نو بیا به ستا ژوند د کوم مسلمان ملګرې سره څه ډول منسلک کړل شی ؟ زما مطلب دادې چې که چیرې ته په عیسایې مذهب باندې همداسې ولاړه اوسې نو شوني ده چې ستا واده به هم دیوه عیسایې ځوان سره تر سره شي.»

قاسم په ډیره ساده توګه د مارسي څخه دا پوښته وکړه. خو ددومره پوهې سره خبرې کونکې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې او په مخ یې سرې سرې نښې را ځرګندې شوې . دواده کولو یادونه هغه بلکل اوبه اوبه کړې وه. کله چې قاسم دمارسي مخ ته وکتل نو په زړه کې یې دا خیال راغې ..... چې هر څنګه چې وي دا پیغله له ماسره مینه کوي ، قاسم ته دا فکر په پوره ډاډ سره په زړه کې را وګرزید . خو مارسي دقاسم د پوښتنې په اړه یواځې همدومره وویل چې:

« ماته په ځرګنده توګه د اسلام منل د اعتراض وړ خبره نه ده. زه خو یواځې دخپلې مور دروېی په خاطر خاموشه پاته شوې یم.»

کله چې مارسي خاموشه شوه نو قاسم د خوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځایده. ځکه نن نه یواځې مارسي دمسلمانیدو په اړه اقرار کړې و بلکه په دې توګه یې دهغه د محبت پیغام هم منلې و. اوس نو قاسم خپله خبره لکه څه په ځرګندو ټکو کې وکړه .

« مارسي ! ستا جادو کونکې شخصیت زه دخپل جادو د اغیز لاندې راوستې یم. ته په داسې حال کې چې یوه پیغله یې خو د ډیرو تکړو اوپوهو نارینه و څخه هم د عقل او فکر نه ډکه خبره کوی. اوس خوستا د سترګو څخه زه ویره احساسوم.» ددې اخرې خبرې د کولو په وخت کې قاسم په ذومعنې توګه وخندل.

مارسي ترې هم په خندا کې و پوښتل چې: « ایا زما سترګې دومره بد شکله دي ؟ » ددې خبرې سره یوځای مارسي خپلې سترګې راپورته کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د مارسي په سترګو کې و ننوت او وېې ويل « وېرېږم چې د دې سترګو په بحر کې ور ډوب نه شم»

دا خو يو شرارت و ، مارسي بلکل په دې خبره اوبه شوې وه. د هغه مخ د انارو په څېر تک سور ګرزيدلې و ، کله چې قاسم او سپنه ګرمه وکتله نو بيا يې وويل چې:

« مارسي ! که چيرې ماته په ژوند کې ستا د مشورو تر څنګ ته هم يې ، نو شوني ده چې په دنيا کې به د نيمايي فساد د جرړو د له منځه وړلو جرءت پيدا کړم.»

مارسي د قاسم په دغه خبره باندې په زړه کې عش عش وه ، اوس هغې غوښتل څه ووايي ، خو دلږ څه ځنډ وروسته يې په الفاظو تکيه وکړه او وېې ويل:

« زما مشورې ستا دبصيرت څخه ډيرې ارزښتناکه نه دي ، ماته به ددې څخه بله ستره رتبه دکومه شی چې ستا په څير ديوه شجاع او زړه ور سالار مشيره را ته وويل شي.»

دقاسم زړه په ګوګل کې ټوپونه وهل ، ځکه هغه دا انګيرله چې مارسي دهغه اقرار منلې دې ، خو په دې وخت کې يو ناڅاپه مارسي څه شرارت لورې ته ولاړه اووېې ويل:

« سالار صيب ! ايا تا زه دهمدې خبرو له پاره دلته رابللې وم......ما خو فکر کاوه چې دملک اوملت کومه مهمه خبره او دنده به وي چې ته يې دې کنډوالو ته په راتلو مجبوره کړې يې.»

په دې خبر قاسم لږ څه زوږند غوندې شو ،خو په ژولې ژبه يې وويلې « په حقيقت کې په محبت او جنګ کې هر څه روا دي.»

قاسم د محاورې لار غوره کړه. خو مارسي يو ناڅاپه يو نوې رنګ اختيار کړ او خپله خبره يې داسې را غبرګه کړه .«نه ! دروند ه ! دا بلکل غلطه خبره اوفلسفه ده. په محبت او جنګ کې هر څه نه شي روا کيداې، ډير داسې څه شته چې نه خو په محبت کې روا دي او نه په جنګ کې. خو شرط دادې چې د روا اوناروا پريکړه بايد د انساني آند په واسطه وکړل شي. دامحاوره خو په حيواناتو باندې تطبيقيږي ، ځکه چې هغوې په محبت او جنګ کې هر څه روا بولي.»

اوس نو قاسم ته د خپلې کمزورتيا احساس شوې و. دهغه په اعصابو باندې ډيره يوه او عاقله پيغله سپره شوې وه ، هغه خپل ويده ضمير ته ور غږ کړ او په لږه شيبه کې يې مارسي حيرانه دريانه پريښوله.« مارسی ! په دې کې هيڅ شک نه شته چې ستا آند ډيرې ژورې خبرې هم را سپړې ، خو حقيقت دادې چې محبت په خپله د جنګ بل نوم دي. اويا جنګ د محبت . زه يو عسکر يم ، او دهيواد د پايښت اوبقا له پاره جنګيدل زما دنده ده. خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي دندې د تررسولو له پاره محبت زما دتکمیل لاره ده..... په دې خاطر که ما د محبت له پاره رابللې یې او یا د ملک او ملت د بقا په خاطر ، دواړه یوه خبره ده.»

دقاسم ددې ښکلو خبرو په واسطه د مارسي سترګې خلاصې پاته شوې. اوس نو هغه بې ځوابه پاته شوې وه. په دې خاطر هغې وخندل او په مرموزه توګه خاموشه پاته شوه.

پوره ډیر وخت تیرشوی و. په دې وخت کې نا څاپه کوم شوپرک د چت دکوم درز څخه راوالوت ، اوپه یوه ترپ د مارسي او قاسم تر مخه را پریوت. مارسي د ویرې او وار خطایی څخه چغې کړې ،او یوناڅاپه د قاسم په لاسو کې را پریوته ، دهغې چپ لاس د قاسم په ښي لاس کې پریوت ، هغه داسې شو لکه برق یې چې په سینه کې راننوتې وي ، دمارسي زړه په زوره زوره په ټوپونو شو. اودقاسم په زړه کې یوه نوې غوټې په پرانستو شوه. خو دا ټول هر څه د څو ثانیو له پاره وو. څکه د لږ ځنډ وروسته مارسي د قاسم څخه بیله شوه او بیرته په خپل ځاې کې کیناسته. دهغې مخ د شرم اوحیا څخه لکه د انار په څیر سور شوې و ،اوس نومارسي بیرته تلل دخپل ځان له پاره غوره وګڼل. څکه په دې توګه د قاسم دبدن سره د یوځاې کیدو اوبیرته جدا کیدو په واسطه دهغه وجود ټول په لړزا راغلې و ، هغې د خبرو کولو توان هم له لاسه ورکړې و.......

هغه په لړزیدلو پښو را پورته شوه اوپه زمکه پرتو وچو پاڼو ته یې په کتلو سره وویل:« اوس نو باید مونږ له دې ځایه ولاړ شو»

د قاسم له پاره د نن ورځې لیدنه دهغه د دویشت کلن ژوند بهترینه اوښکلې تجربه وه. هغه ډیر خوشحاله و ، دمارسي سره دهغه یو ځاې والي داسې معلومیده لکه هغه چې د اوه براعظمونو پادشاهی تر لاسه کړی وي. قاسم هم راپورته شو اودمارسي سره قدم په قدم مخته ولاړ. په لاره کې یې یو ځل بیا د مارسی څخه وپوښتل:

« اوریدلې مې دي چې ابوجعفر د سلطان د خپلوانوسره هم اړیکې عځولې دی. ایادا ریښتیا دي ؟»

مارسي ځواب ورکړ چې « هو ! ما هم همداسې اوریدلی دی، زما مور به ویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره ډیر نژدې اړیکې لري ، »

« د شهزاده علاوالدین سره ؟......دا ته څه وایی ؟.....نوایا شهزاده علاوالدین ، یعنې د سلطان مشر زوې هم دهمدې غدارانو ملګرې دې ؟» قاسم ترې په ډیره حیرانتیا سره په ډیر لوړ اواز سره و پوښتل.

« نه ! په یقین سره چې نه ، زه شهزاده علاوالدین په شخصې توګه پیژنم ، هغه هیڅکله هم داسې کار نه کوي ، ابوجعفر به دکوم چال اوپلان په خاطر هغه په خپل جال کې را ګیر کړي وی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ډاډ ساه واخسته ، خو هغه ددې نوې خبرې په معلومولو خوشحاله و ، چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره هم تګ راتګ لري. يعنې هغه ته يو نوې راز را څرګند شوې و.

قاسم او مارسی په خپلو کې خبرې اترې کولې او ابنوس ترونو راورسيدل ، نوې ځوان «اکبر» بګۍ تياره کړې وه او همدلته ولاړ و. مارسې او قاسم دواړه پښه نيولې شول. مارسې د قاسم څخه د اجازې اخستلو په توګه وويل .

«ته خو ديني چري سالار يې. داسې بريښې چې ته به هم د محاذ په لور د روانيدونکې لښکر سره سبا هغه لورې ته سفر کوې. ما غوښتل چې يو وخت پخپله ستا ناست ځای ته حاضره شم اوستا د کورنۍ سره ووينم.» مارسې په ډيره خلاصه توګه دا خبره وکړه.

قاسم ورته وويل : اتفاقا چې زه يې د دواړو لښکرو سره د تللو څخه بې برخې کړې يم. ما ته يې ويلې چې همدلته په «اورنه» کې و اوسم او د کومکې موادو د استولو څارنه وکړم» قاسم د مارسی څخه خپله نوې دنده پټه کړه. اودخپل نه تګ په اړه يې اخوا ديخوا خبرې وکړې. مارسې د قاسم د ځواب څخه تر ډيره پورې حيرانه ولاړه وه، هغې هيڅ هيله نه درلوده چې د قاسم په څير يو ميړنې عسکر دې د جهاد د دندې څخه شاته پاته شي. په دې اساس يې په استفها ميه توګه ترې وپوښتل :

ايا سلطان ستا په څير يو وياړلې توره وهونکې سپاهي يواځې د غنمو د دانو د لټون له پاره پريښې؟» د مارسی دخبرې په اوريدوسره د قاسم روح په لړزه راغې ، هغه د څه ځنډ کولو پرته وويل «نه سلطان چې ما ته کوم کار سپارلې دې ، دهغې نه بيانول زما دندې لمړنۍ غوښتنه ده. زه شاته پاته کيدونکې سپاهی نه يم..... کيدای شي چې تر اوسه د جنګ په ميدان کې زما د وړتياو د ازميښت وخت نه وي راغلې ... زه هيلمن يم چې سلطان به دقونيا څخه دبيرته راستنيدو په وخت کې ما ته هم دصليبيانو پر خلاف په ستر جهاد کې دګډون وياړ راکړي.»

مارسی د قاسم په خبره وپوهيده او په تفهيمې توګه يې سر وخوځاوه ، او دخپلې خبرې په اړه يې ښښنه وغوښته. قاسم هم په خندا شو. دلږڅه خاموشې وروسته مارسی د قاسم دسترګو څخه سترګې راوويستې ، را وګرزيده او په بيړه د بګۍ په لور ور روانه شوه. او په بګۍ کې کيناسته.

دبله اړخه سلطاني لښکر کوچ کړې و. خو شهاب الدين پاشا دهغوې څخه شو ورځې وروسته روانيدونکې و. دقاسم په زړه کې که څه هم د جنګ دميدان څخه د لرې پاته کيدو غم ځپې وهلې خو دمارسی خبرو دهغه په دماغ د نشتر په څير داغ لږولې و. هغه غوښتل چې دصليبيانو په مقابل کې دجنګ په ميدانو کې خپله ميړانه را څرګنده کړي ، دهغوې سره پنجه په پنجه شي ، دهغوې د اوسپنو سره اوسپنه ټکر کړي ، اوهغوې ته دا ډاګيزه کړي چې د مکې عرب اوس هم دخالدبن وليد په څير زړه ور او ميړنې دځواک خاوندان لری ، خو اوس هغه ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اورنه» کې د تم کیدو حکم شوی و ، په همدې خیالونو کې ډوب د ینې چرې دخیمه ځای په لور ور روان و. دهغه په ذهن کې د راتلونکې پلانونه اوختل را اوختل.

لږ څه مخته په یوه چوک کې ودرید اوشاته یې مخ را واړاوه ،هغه غوښتل د اغاحسن ځای ته ورشي. ځکه اغا حسن د ینې چرې د لس زریز فوځ قومندان و. هغه هم نوی مسلمان و خو په ایمان او قول کې د اوسپنې په څیر پوخ اوکلک و. اوس نو د قاسم دهغو فوځې تمځایو په لور روان و چې د خښتو او تیږو څخه د فوځې سالارانو له پاره جوړ کړل شوی و.

قاسم داغاحسن کمرې ته نژدې را ورسید نو د کمرې دننه یې په زوره زوره خندا وې واریدې. داسې بریښیده چې دننه په کمره کې ښه ټوکې ټکالې روانې دې. قاسم دتم کیدو پرته د اغاحسن کمرې ته ورننوت. د اغا حسن کمره د ینې چرې د ځوانو افسرانو څخه ډکه وه. کمره په ډیر ښه فرش فرش کړل شوې وه. او دیوالونو ته تکیه ګانې ایښوول شوې وې. قاسم د ټولو سره دترغاړې وتو وروسته وویل:

« نن خو محفل د دزعفرانو دکشت په څیر ګرزیدلې دې ، داسې بریښې چې تاسو ته میاشتنۍ تنخوا تر لاسه شوې ده.» دقاسم په خبرو باندې خندا نوره هم زیاته شوه. خو سالار امیر خان په لوړ اواز ځواب ورکړ چې « وروره ! مونږ ته خو همدا معسکر کور هم دې او دنیا هم. دلته خو هره ورځ زمونږ اختر وي او هره شپه مو دبرات شپه وي» په دې خبره ټولو یو ځل بیا ښه په زوره وخندل.

د ینې چرې په فوځ کې امیر خان تر ټولو زیات خنده کونکې او لوړ غږې وګړی و. قاسم خان ته داسې ډاګیره شوه چې نن دهمدې امیر خان په برکت دا محفل دومره رنګین ګرزیدلې دې. کله چې ټول کیناستل نو قومندان اسلم خان لږ څه په سخته لهجه وویل:

« محترما ! د تنخوا ګانو خبره به څه وي ؟ اوریدلې مې دي چې د بایزید یلدرم په وخت کې به ډیرې اوچتې اوچتې تنخواګانې ورکول کیدې. تر څنګ یې د اورنه د خلکو تر منځ د ینې چرې د فوځیانو ډیر ستر مقام او ښه دبدبه وه. اوس خو یې ینې چرنې دکوهیانو په ویستلو او دپلونو د جوړولو په څیر په سپکو کار و مصروف کړې دي.»

داسلم خان دخبرو سره سم د محفل رنګ بدل شو. د اغاحسن په ګډون په یو شمیر سالارانو دا خبره ښه ونه لګیده. خو یو شمیر نورو د اسلم خان دخبرې سره سر تاو کړ. قاسم تر اوسه پورې یو ډیر پوه او ماهر جاسوس ثابتیده. هغه دراتلوسره سم د محفل څخه داسې یوه پوښتنه وکړه چې دهغې په واسطه په ینې چرنې کې درا ټوکیدونکې بغاوت له پاره لمړنې معلومات تر لاسه کیدې شول. د اسلم خان د خبرو سره دقاسم خان تندې و غوړید ، هغه به ډیره ساده ګۍ سره بل غشې پریښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دوستانو ! دا راته وواياست چې دسلطان سره کوم کوم کسان تللي دي او د شهاب الدين پاشا سره به څوک ملګرتيا کوي ؟»

اغا حسن سمدستي ځواب ورکړ ، « دسلطان سره د يني چري يوا ځې پنځه زريز فوځ تللي دې ،پاته ټول فوځ په جاګيردارانو او سردارانو باندې مشتمل دې. ددې پنځه زريز فوځ قومندانی زمونږ دوست «رياض بيګ » کوي ، خو دشهاب الدين سره به د يني چري د فوځ ديارلس ډلې روانيږي . په لمړيو ليکو کې به زه او امير خان د قومندانانو په څير درومو. پاته نور ټول چې دلته ناست دې ، د اسلم خان پرته ، به دفوځ په قلب کې پاته کيږی. په ميمنه او ميسره باندې جاګيرداران او سرداران ټاکل شوي دي. و ددرې زره پياده فوځونو کمان پخپله د سلطان دخور دخاوند «محمد چلپې » په غاړه دې...... دا خو زمونږ حال دې خو زه حيران يم چې ستا نوم په هيڅ ليست کې نه تر سترګو کيږي.

اغا حسن د شهاب الدين د فوځ دتللو تفصيلي خبره وکړه او په اخره کې يی د قاسم څخه همغسې پوښتنه وکړه چې مارسي ترې کړې وه. قاسم داغا حسن پوښتنه له نظره و غورځوله اود اسلم خان په لور يی وکتل او ورته يی وويل :

« دا اسلم خان يی ولې دلته تم کړې دي ؟»

اسلم خان ددې پوښتنې څخه حيران پاته شو . هغه په تړ ترې ژبه وويل چې:

«تا تا تاسې...... خپله خبره ګول مول کړه او زما په اړه دې وپوښتل ، لمړی ته ووايه چې ته ولې دلته پاته کړل شوې يی او له ځآنه سره يی ملګرې کړې نه يی.؟

پخوا له دې چې قاسم په خبرو پيل وکړي ، سالار عبدالرحمن په خبرو شروع وکړه « زه به درته ووايم چې قاسم بن هشام ولې د لښکرو سره يو ځاې نه کړل شو .»

ټول محفل خاموشه کيناست او د پوخ عمري سالار « عبدالرحمن» په لور متوجه شو .

« سلطان قاسم ته دلته په اورنه کې د اوسيدو په وخت کې د جنګ کولو حکم کړې دې . داسې اوريدل کيږي چې دلته دقيصر پټ فوځ شتون لري.»

دعبدالرحمن دخبرو په واسطه اسلم خان خپل څنګ بدل کړ اوپه سترګو کې يی د ويرې نښې را څرګندې شوې، هغه فکر کاوه چې قاسم خان به پخپله د کوچ څخه ځان په څنګ کړې وي ، خو دلته اوس خبره بلکل برعکس شوه. دعبدالرحمن دخبرو سره سم په ټول محفل کې يو حيرانونکې څرنګوالې راپيدا شو .« پټ فوځ ! دا ته څه وايی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنه خو د عثماني سلطنت زړه دې ، نو که چيرې دلته هم پټ فوځ شتون ولري نو بيا د هونياډې پر خلاف د جنگ کولو له پاره تلو ته څه اړتيا ده ؟ امير خان په تندې باندې ديولس لکيرې جوړې کړې او ويې ويل:

اسلم سمدستې د امير خان دخبرې سره ځان يو کړ « هو ! که چيرې همدلته دهغوې فوځ شتون ولري نو بيا خو عثماني سلطنت د سختو گواښونو سره مخ دې ، په داسې حالاتو کې هغې لورې ته د سلطان تللو ته څه اړتيا ده ؟»

د اسلم دخبرو په وخت کې قاسم په مکمله توگه د هغه لورې ته متوجه و . د اسلم خان د خبرو په پاې کې قاسم خان يو ځل بيا خپله پوښتنه تکرار کړه او ويې ويل:

« هو ! تا غوښتل چې ووايې چې ته ولې د لښکرو سره يو ځاې ولاړ نه شوې ؟»

دا ځل د قاسم په خبرو کې يو ډول سختوالې هم و چې اسلم خان ډير ښه محسوسا وه ، هغه يو ځل بيا ترټې شو او په لړزانده اواز يې وويل:

« په حقيقت کې زمونږ په کور کې کوچنې پيدا کيږي. او زما دکورنۍ د پاملرنې له پاره زما څخه اخوا بل څوک نه شته.»

قاسم خان ترې په حيرانتيا څخه وپوښتل چې «ايا ته دلته د معسکر په اقامت ځاې کې نه اوسيږې، لکه څنگه چې دا نور سالاران هم اوسيږي ؟ ما ته خو دا هم ډاگيزه شوې نه وه چې ته به واده ولرې.»

دقاسم دخبرې ځواب همغه عمرتيرې عبدالرحمن ورکړ « په حقيقت کې چې د يني چري کوم سپاهي اويا سالار واده کوي نو هغه ته د چونۍ په سيمه کې د سلطان له اړخه يو کور ورکول کيږي ، ته خو پوهيږې چې مونږ ټول پخوا غير مسلمان و . او ته په دې هم پوهيږې چې ديني چري ډيره کې سپاهيان هغه بنديان دي چې عثماني سلطنت په مختلفو جنگونو کې بنديان کړې دي ، په دې خاطر نه دلته زمونږ کومه کورنۍ شته او نه مور او پلار ، او خويندې ورونه. ستا خبره بيله ده. ديني چري په تاريخ کې ته لمړی کس يې له بيخه مسلمان يې او مسلمان پيدا شوې يې.»

قاسم خان ته په دې اړه پخوا دومره معلومات نه و . هغه د کوم شک په بنسټ د اسلم په اړه تحقيقات کول. ځکه هغه ته معلومه شوې وه چې د يني چري يوشمير سالاران د ابوجعفر په اشارو باندې ناځي. په دې وخت کې يو ناځاپه قاسم خان ته کوم فکر پيدا شو او مصنوعي خندا يې وکړه او بيا يې وويل:

« ياره ، بس پريږه ، تاسو خو ډير ښه اورنگين محفل جوړ کړې و . ما هسې په هسې ستاسې په رنگ کې بنگ ورگډ کړل ، راځئ دا خبره پريږدو او دا راته ووايا ست چې زما د راتلو تر مخه مو په کومه خبره خنداگانې کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم نه غوښتل چې اسلم دخپل ځان په اړه حساس کړي. اوبيا دخپل شک په اساس بل کوم کار و نه شي کولې. دقاسم دخبرو د اوریدو سره سم اغا حسن په خندا شو او ویې ویل:

« ستا د راتلو تر مخه دلته د مشاعرې محفل جوړ شوې و، او قومندان امیر خان خپل فارسي شعرونه اورول.

ددې خبرې د اوریدو سره قاسم دامیر خان په لور وکتل او په خندا یې ترې وپوښتل. « ډیر ښه، ته شاعری هم کوې. لږ خو مونږ ته هم واوروه ، چې تا څه لیکلي دي ؟ امیر خان سمدستي ځواب ورکړ: « هو د شاعرۍ به څه وایم ، مونږ ته خو په اندلس کې شاعري په کار وه. مونږ به هلته د « الحمرا » په دربار کې شعر وایه. اودخاص دیوان شهزادګیو به د برنډو څخه پر مونږ ګلان را شیندل.

دامیرخان په دې خبره یو ځل بیا محفل دخندا ډک شو او دخونې فضا بلکل بدله شوه. په همدې وخت کې قاسم خان عبدالرحمن ته وویل:

« قاسم بن هشام. ته خو عرب یې ، ایا فارسي شاعرې باندې هم پوهیدې شې؟

ته د پوهیدو خبره کوې، زه به درته په فارسی کې اشعار واوروم.

په دې وخت کې ټول محفل غوږ په اواز شو. قاسم د شونډو لاندې خندل ، او د لږ څه ځنډ نه وروسته یې په ډیر ښه اواز سره داسلم خان په لور د کتلو په وخت کې دا شعر ووایه.

ان نه من باشم که روز جنگ بیني پشت من   آن منم که درمیان خاک وخون بیني سرې.

د قاسم دا شعر دومره ښایسته و چې د اغا حسن په کمره کې د واه واه اوازونه پیل شول.د شعر دویلو په وخت کې دقاسم سترګې په اسلم خان ورښتې وې ، هماغه و چې هغه په ډیره بده توګه په خپل ځاې کې راغونډ شوې و.

اغاحسن او امیر خان د قاسم خان د شعر په اوریدو سره په وجد کې راغلل او د قاسم خان څخه یې وغوښتل چې خپل شعر یو ځل بیا واوروی. قاسم مسکې شو او خپل شعر یې یو ځل بیا ووایه. دا ځل په ستاینه کولو کې اسلم خان هم را یوځاې شو ،

د ینی چري د سالارانو دا غونډه همداسې ګرمه وه چې کمرې ته یو پوخ عمرې شخص را ننوت ، دهغې په مخ باندې د وقار او دبدبې نښې وې ، قاسم دهغه په کتلوسره دا و انګیرله چې دا هم د یني چري د فوځ کوم سالار دې. دا کس پخپله « محمد چلپي » و ، نوموړې دسلطان مراخان دخور میړه او د شهاب الدین باشا ددریزره ایز پیدل فوځ سالار ...... په خونه کې شته دیني چري ټول سالاران دهغه په درنښت و دریدل ، محمد چلپي خونې ته مسکې را ننوت. اوبیا یې د ټولو سره د ښه راغلاست وروسته داغا حسن تر څنګ کیناست. اوبیا همله په فرش

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې د کیناستو وروسته یې ټولو سالارانو او قومندانو ته وویل « سپه سالار شهاب الدین حکم کړې دې چې دنوې میاشتې د سپوږمۍ د کتلوسره سم به د دوشنبې په ورځ زمونږ لښکر د اروپا په لور کوچ کوي ، هیله ده چې تاسې ټول به تر هغه وخته پورې تیار اوسئ ، زمونږ د فوځ دکوچ کولو له پاره یواځې پنځه ورځې پاته دي ، داخل چې کوم جنګ مونږ ته مخته دې هغه به دټولو جنګونو څخه مختلف وي ، مونږ د هونیاډې د فوځ پر خلاف جنګ ته ورځو . تاسې ته به معلومه وي چې څو اونۍ دمخه د ټرانسلوانیا د هربان سټاټ په سیمه کې هونیاډې زمونږ سالار فرید پاشا ته سخته ماتې ورکړې ده ، بیا دغه هونیاډی ترکې بندي فوځیان په بیلا بیلو میلمستیاو کې دخلکو تر مخه د تیغه تیر کړل او په بې ګناه توګه یې د جنګي بندیانوویني توې کړې مونږ به دهونیاډی څخه ددې شهیدانو د وینو بدله اخلو .

دهونیاډې په دې برې اوزمونږ د فوځونو پرلپسې ماتې په ټوله اروپا کې د اروپایانو تر منځ د خوشحالۍ څپې راپیدا کړې دی ، په همدې اساس یې دترکانو د مکملو ویستلو له پاره په اروپا کې یوه ستر یووالې را منځته کړې دې . « شاه لارډ سلاس » چې په دې وختو کې د هنګرې اوپولینډ دواړو هیوادونو مشرې په غاړه لرې دې غورزنګ ته نوې روح ورکړې دې. په دې اتحاد کې هنګري ، پولینډ ، لاچیا ، اوبوسنیا حکومتونه په پوره ځواک سره شریک شوی دی. سربیا هم چې دلارډ ستیفن په وخت کې د عثمانیانو دسلطنت ملاتړې وه د هغه د ځاې ناستې « جارج برنیکوچ » په مشرۍ دهمدې اتحادې فوځونو په لیکوکې ورګډه شوی ده . فرانس او جرمني هم دخپلو جګړه مارو ډیره شمیره دې لیکو ته ور لیږلې ده . ددې نه علاوه د اروپاېي هیوادونو زیات شمیر عسکر په خپله خوښه دې لیکو ته راغلې او په کې راګډ شوې دې . تر ټولو مهمه خبره داده چې صلیبیانو دې جنګ ته دمقدس جنګ نوم ورکړې ، په دې اړه د روم پوپ ډیر په جوش او جذبه کې راغلې اوخپل نماینده کارډینل « جولین سیزراینی » یې د یوه ستر وسلوال فوځ سره هلته ور استولې د ې. ددې نه علاوه د اروپا دهرې سیمې څخه ددې فوځ د بسپنې له پاره مالې او خوراکې تعاون را روان دې . په حقیقت کې دا یو صلیبي جنګ دې اویاد ساتئ چې دا جنګ دعیسایت مذهبی جوش د اسلام پر خلاف راپارولې دې. د وینس او جینوا دجمهوریتونو بحرې بیړۍ هم د عیسایی لښکرو د بسپنې له پاره رارسیدلې دی...... په دا سې حال کې چې د بدقسمتۍ څخه دعثماني سلطنت بحرې ځواکونه د نشت سره برابر دې . په دې خاطر هونیاډ فکر کوي چې زمونږد سلطان فوځونه به د کوچنۍ اسیا څخه، چیرې چې هغوې د قونیا د امیرکرمانیا په سیمه کې په جنګ کې مصروف دي اروپا ته ولاړې نه شي...... اتحادي ځواکونه په ښکاره توګه دلارډ سلاس تر قومندې لاندې دي خو په حقیقت کې دهغوې سردار دهنګرې د پخوانې پادشاه « سجمنډ» نا جایزه زوې « هونیاډې » دې چې په دې وختو کې دعیسایی نړۍ تر ټولو ستر اتل ګڼل کیږي.

د محمدچلبي په ژبه کې دومره اغیز و چې په کمرې کې ټول سالاران خاموشه او غلي ناست و ، محمد چلپې د هونیاډې دفوځ داسې یو انځور وړاندې کړ چې قاسم خان یې هم په عسکری مهارت اوپوهه باندې قایل شو . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې هغه ته دا ډاګيزه شوه چې د جنګ په اړه دا خبرې کونکې ، نړۍ کتونکې او عزتمنده وګړې د سلطان دخور ميړه دې.

قاسم په ډيره مؤدبه توګه د محمد چلپي څخه وپوښتل:

« درونده سالاره ! که د محاذ حالات دومره خراب وي نو بيا خو معظم سلطان ته پخپله په کارو چې د اسلامي فوځ قيادت وکړي .»

محمد چلپي د قاسم په لور مخ ور و ګرځاوه او په خندانه توګه يې ورته وويل:« داسې بريښي چې ته به قاسم بن هشام اوسې. ستا د ميړانې او بهادرۍ قصې هلته سلطاني محل ته رارسيدلې دی. خير په هر صورت. ستا د پوښتنې ځواب دادې چې: معظم سلطان به په خپله د جنګ قيادت کوي ، زمونږ دغه اتيازره کسيز لښکر خو يوازې د لمړيو دلګيو په څير مخته ورځی»

خو قاسم د يوه فکر په اساس يوه ځل بيا ترې وپوښتل:« دورنده سالاره ! که د محترم سلطان دراستنيدو دمخه زمونږ فوځ د هونياډی د فوځ سره لاس و ګريوان شی نوايا په هغه وخت کې به هم زمونږ ځواکونه د سلطان د رارسيدو انتظار کوي؟

« نه ! که داسې وشول نو مونږ به په کلکه مقابله کوو . او انشاء الله دمعظم سلطان د رارسيدو دمخه به دښمن ځپوو .» دمحمد چلپي په لهجې کې عزم او هوډ وو. هغه په جګه غاړه ځواب ورکړ.

په دې وخت کې اغاحسن ترې وپوښتل:« درونده سالاره ! اوريدل کيږي چې دلته په اورنه کې دقيصر خطرناکه جاسوسان شتون لري او هغوې دمعظم سلطان په مقابل کې په سازشونو لګيا دی؟

د اغا حسن دخبرې سره سم ټول سالاران غوږ په اواز شول ، محمد چلپي ځواب ورکړ.« دغه ډول راپورونه ماته هم را رسيدلې دي خو تر اوسه پورې په چا لاس نه شی تر پورته کيدې. خو تر هغې چې د قيصر پورې اړه لري نو هغه خو دهمغه لمړۍ ورځې راپدی خوا د مړانو دجنګولو ، خنزيرانو ، سپيو او مرزانو د لوبولو شوق لري. ډاګيزه ده چې داسې شخص به نيغ په نيغه د جنګ ميدان ته د راتلو په ځاې په همدې ډول سازشونو تکيه کوي.....مونږ په افواهاتو باندې کنترول پيدا کړې او معظم سلطان ددې خبرو د چاڼولو له پاره ډير پوه او ماهره وګړې ټاکلې دي .

داسې معلوميده چې محمد چلپي د قاسم د منصبي دندې څخه خبر و. خو په عام محفل کې يې دهغې د يادولو څخه ډډه کول مناسب و ګڼل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغا حسن په خونه کې تر ډېره پورې په مختلفو موضوعاتو باندې خبرې کیدې ، ان تر دې چې د ماسپښین د لمانځه واخت راغې . دسلطان دخور میړه محمدچلپې دنورو سالارانو څخه اجازه واخسته او په کومې لورې ولاړ. تر څنګ یې د اغاحسن په کمره کې ټول نور سالاران هم د ماسپښین دلمانځه د ادا کولو له پاره را ووتل ، اوس نو په دې خونه کې یواځې اغا حسن او قاسم دواړه ځانته پاته شوې و. قاسم د نورو وسالارانو د وتلو وروسته تر ډیره ځنډه پورې خاموش ناست و اوبیا پورته شو اود خونې دروازه یې د دننه څخه کونډه کړه . اغاحسن په ډېر تجسس سره د قاسم خان دې کار ته کتل او بیا یې ترې په ډېره رازداره توګه وپوښتل:

« قاسمه ! څه خبره ده ، نن خو ډیر په فکر کې ډوب معلومیږې»

قاسم اغا حسن ته دخپل سره د رانژدې کیدو اشاره وکړه اوبیا یې په ډېر ټیټ اواز سره اغاحسن ته وویل: « آغا !.....تاوکتل چې قومندان اسلم زما د تنخوا په خبره باندې څه ډول تبصره وکړه . ؟»

اغا حسن ځواب ورکړ: « څه ډول ؟ په ما خو دهغه خبرې ښه و نه لګیدې . د ینې چرې ټول سپاهیان د سلطان د زامنو په خیر دي ، مونږ ته د تنخوا او مال و دولت سره کومه دلچسپې نه شته . اسلم خان ډیره ناوړه خبره وکړه او زما په آند چې په ټولو ډیره بده ولګیده . خو تا ترې څه مقصد تر لاسه کړې دې ؟»

اغا حسن یو پاک سپاهي و ، د سراغ رسانۍ سره یې سروکار نه درلود . د اسلم خان خبره پرې په ښکاره توګه بده لګیدلې وه ، خو قاسم ، داسلم خان په اړه په شک کې لویدلې و . ځکه هغه په ینې چرې کې د غلطو افواهاتو دخپرونکو پلټنه کوله . سلطان مراد خان ثاني په رینښتیا چې یو تجربه لرونکې پادشاه و. دا چې هغه د سراغ رسانۍ د کار له پاره د قاسم بن هشام په څیر ځوان ټاکلې و دهغه د بصیرت ښه ګټل کیده . قاسم دهمغه لمړۍ ورځې څخه هر چاته د شک په سترګو کتل . هغه د اغاحسن خبرې واوریدې او اوپه تأدیبې توګه یې وویل: « اغا ! دعقل څخه کار واخله . دې ته هم ووینه چې اسلم خان د لښکرو سره د تللو څخه ځان په څنګ کړې دې . په داسې حال کې چې د سلطان پټه محکمه وایې چې دسلطان سره غداران به د سلطان په نه موجودیت کې دسلطنت پر خلاف بغاوت جوړوې ، اودا هم ویل شوې چې د ینې چرې یو شمیر سالاران هم ددې غدارانو سره ملګرې شوې دي.»

د قاسم په خبرو اغا حسن په فکر کولو مجبور شو . اغاحسن په پلټونکو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« دا خو ماته ډاګیزه شوې ده چې زمونږ په فوځ کې تور لیوان شتون لرې . خو د اسلم خان په اړه ما ددې نه مخته هیڅ دا ډول فکر نه و کړې . ستا خبره مې زړه ته را غورزې . ځکه تر هغو چې زما معلومات دي ، دهغې په اساس د اسلم خان په کور کې د کوچنې د پیدا کیدو له پاره لا تراوسه ډیر وخت شته . هغه زما دوست دې . څو ورځې دمخه یې ماته ویلي و چې خداې تعالې به ورته د شوال په میاشت کې لمړنې اولاد ورکړې . خو نن چې هغه کوم عذر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړې نو زه هم پرې حیران شانته شوم ، اوبیا تر ټولو ستره خبره داده چې یو سپاهي د جنګ میدان ته د تللو په وخت کې هیڅکله هم عذر نه کوي ، ولو که هر څومره ستونزې هم ولري.»

قاسم ډاډمن شو . اوس ورته ډاګیزه شوه چې په اسلم خان یې شک کول سهي وو . هغه دغه ویلو له پاره خوله پرانسته چې یو ناڅاپه یې خبره و دروله دهغه سترګې د دروازې په لور واوښتې. دهغه شپږم حس رابیداره شوې و ، دقاسم د سترګو په ځلیدا اغا حسن هم په پلټنې پیل وکړ. قاسم په خپلو شونډو باندې ګوته کیښوده او اغا حسن ته یې د چپ پاته کیدو اشاره وکړه. اوپخپله دخپله ځایه راپورته شو . اوس نو هغه په پټوپښو د دروازې په لور ولاړ . دروازې ته نژدې ورسید او په یوه بې اوازه توګه یې د دروازې کونډه پرانسته. اوبیا یې و ناڅاپه ددروازې دواړه پلې په یوه شرک سره پرانستې ، د دروازو دپرانستو سره سم یو درز شو او د یني چري یو فوځي دکوټې دننه راپریوت. داسې بریښیده چې هغه د دروازې دپلې سره غوږ اېښې و او د اغاحسن او قاسم خان دخبرو د اوریدلو هڅه یې کوله.

قاسم اواغاحسن دواړه ژر تر ژره خپلې تورې د نیام څخه را وویستې ، قاسم خپله توره په هوا کې و خوزوله او مخته ولاړ او ددروزاې کنډه یې بیا کلکه کړه. دا دیوه سراغ رسان په خیر دهغه لمړی معرکه وه. د یني چري دغه سپاهي د اغاحسن او قاسم د تورو په کتلو سره وارخطا شو . دهغه په مخ باندې د مرګې زیړې راخپور شوې و . او په چغو او سورو یې پیل وکړ. قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په ورمیږ کیښوده اوشاته یې ټیل واهه او ددیوال سره یې و نښلاوه. قاسم تر ې په ډیر غضب اوقهر سره و پوښتل:« تاولې زمونږ خبرې اوریدلې ......؟ ته څوک یې ؟..... اود چاپه وینا دلته د جاسوسی له پاره راغلې یې ؟»

ددې ځوان ستونې وچ شوې و . هغه توکانې تیرې کړې تر څو خپل حلق تازه کړي. په همدې وخت کې اغا حسن چې دغه ځوان ته یې په پوره غور سره کتل وویل « دا د یني چري د دوویشتم دلګې عسکر دې چې د اسلم خان د قومندانی لاندې جنګیږي.»

د اغا حسن په خبره قاسم خان په ډیرو معنې لرونکو سترګو دهغه په لور وکتل اوبیا یې ددې ځوان څخه وپوښتل : « نوم دې څه دې ؟»

«تت ....تر....ترکبا....ترکباز...» ځوان د ویرې په ترتړی ژبه خپل نوم ووایه. « زمونږ د خبرو د اوریدو له پاره ته دلته چا را استولې یې ؟» قاسم ترې یوځل بیا وپوښتل.

خو دا ځوان خاموشه پاته و. قاسم د خپلې تورې څوکې ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، دترکباز د سترګو اوښکې راغلې. دهغه د ستونې څخه د حلالیدونکې وزې د اواز په څیر اواز را وت. قاسم ترې یو ځل بیا خپله همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه تکرار کړه.«ووايه چې تا دلته چا را ليږلې وې ؟» که چيرې را ته يې و نه وايي نو ياد لره چې زه به ستا پښې اولاسونه پرې کړم او په چوک کې به يې ګوذار کړم.»

دويرې څخه د ترکباز رنګ د خزان د پاڼو په څير ګرزيدلې و ، خوبيا يې هم څه ونه ويل. کيدې شي چې هغه نه غوښتل د چا نوم واخلي. کله چې قاسم وکتل چې ترکباز په اسانۍ سره اقرار نه کوي نواغا حسن ته يې د ترکباز د پښو اولاسونو د تړلو اشاره وکړه.

اغ حسن خپله توره کېښوده او دخپل صندوق څخه يې رسۍ را وويستله او لکه شيبه وروسته ترکباز لاس و پښې تړلې د زمکې په فرش باندې تړلې پروت و. اوس نو اغاحسن او قاسم دهغه تر څنګ ناست و، قاسم ورته وويل :«ګوره ! مونږ ته ووايه چې ته دلته چا را استولې يې. اوکه نه ته پوهيږې چې مونږ به ستا غوښې ټوټې ټوټې کړو» ددې خبرې سره سم قاسم په خپله توره دهغه مټ ورزخمې کړ، دهغه کميس و شکيد اود اوږې څخه يې وينې را روانې شوې. اوس نو هغه بلکل ويرې اخستې و هغه دخپلې مړينې له ويرې په فرياد او ژړا کې وويل چې:

« زه ..... زه ....اس.....اس.....ودي....اس ودي..... اسودي راليږلې وم..... او زه ....»

په دې وخت کې دکمرې دکړکۍ نه يو غشې راغې او دترکباز په ستونې کې و ننبت. ..... تر يوه وخته پورې خو قاسم او اغاحسن هم په دې و نه پوهيدل چې دا څه وشول. ترکباز په خپلو وينو کې ککړ پروت و. لاس و پښې يې تړلې وې ، اوسترګې يې دخپلو ګاټوسره راوتلې وې. ..... هغه دمړينې په حال کې و .غشې دهغه د ستونې سره يو ځاې ننبتې و اودهغه ساه يې وربنده کړې وه.

خو کله چې قاسم خپل فکر راسم کړ نود برق په څير يې ټوپ کړ او دکمرې دروازه يې پرانسته او بيرون ووت. اوس نو هغه هلته د بيرکونو تر مخ جوړې شوې برنډې کې منډې وهلې. هغه د عمارت اخري برخې ته روان و .څکه هلته په چت باندې دختلو له پاره د خټوڅخه زينې جوړې شوې وې. قاسم په ډيره بيړه په زينو باندې ور وخوت. دهغه تر شا اغا حسن هم په منډه کې و خو دواړو شاته نه کتل. هغوې څو ثانيې وروسته دبام سر ته ورختلې وو. خو دلته په راتلو سره هغه نا هيلې شول ، څکه دترکباز وژونکې دبام هغه بلې لورې ته ټوپ وهلې و او تښتيدلې و. کله چې قاسم اغا حسن بام ته د راختلو په وخت کې وکوت نور ورغږ يې کړ« منډه کړه ....دلته نه شته......هغه بلې لورې ته...... د بوټو په لور يې ووينه.... هغه د بام څخه ټوپ وهلې دې.»

قاسم هم په خپله بيرته شاته منډه کړه او د سيلۍ په څير د عمارت شمال لور ته ورغې خو دلته هم اغا حسن او قاسم ناهيلې شول ، څکه دښمن د ولکې څخه وتلې و ، قاسم او اغا حسن د فوځ د يوه دلګې سره يوځاې ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

معسکر شاوخوا ټوله سیمه وکتله خو د ترکباز قاتل داسې غیب شوی و لکه دخره د سره نه چې ښکر غیب وي. د ماښام دلمانځه وروسته چې کله بیرته کمرې ته راغې نو اغا حسن ته یې وویل.

« د ترکباز لاش سره دې څه وکړل ؟»

« هغه خو د جاسوسۍ د څانګې مشر بهرام خان له ځانه سره یوړ. کوم وخت چې مونږ د قاتل په لټه کې و نو بهران خان دلته راغلی و اوخپل کار یې تکمیل کړی و ، » اغاحسن ځواب ورکړ او قاسم یو اوږود ...... اووو وکړ.

قاسم ترې یو ځل بیا و پوښتل « ښه ، دا راته ووایه چې ستا په ذهن کې ددې پیښې په اړه څه معلومات را پیدا شو ، اودا چې دا « اسودي» به څوک وي ؟ ځکه ترکباز د مړینې نه مخته د اسودي نوم اخستی و.»

« نه ، ماته په دې اړه کوم خاص معلومات نه شته ،..... کله چې هغه ټک ټک کاوه ...... او آس آس یې وایه نو مافکر کاوه چې هغه به اسلم خان ویل غواړي. خو هغه بیا د اسودي نوم واخست. ..... څرګنده نه ده چې دا اسودي څوک دې ؟ د اغا حسن په مخ باندې دژور فکر کولواغیز و. قاسم د کوم خیال سره اغا حسن ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اغا ، ته د اسلم دقومندې لاندې بل کوم سپاهي را وبوله. کیدې شي چې د اسلم تر لاس لاندې وګړي هغه ته د اسودي په نوم غږ وکړي. ځکه چې په عمومي توګه د فوځ عسکر خپلو سالارانو ته دخپلې خوښې نوم ورکوي. د اسلم مخ اوخیره هم توره ده ، کیدې شي دهغه د لاس لاندې وګړي د هغه د تور رنګ په خاطر هغه ته اسودي غږ کوي.

د قاسم دخبرو سره اغا حسن یو ټکان وخوړ ، او په ستایونکو سترګو یې د قاسم په لور وکتل او ویې ویل: « په خداې چې ته ډیر ذهین انسان یې. ته باید د همدې پټې څانګې مشر اویا شاهي سراغ رسان واوسې. ته بلکل سهي خبره کوې ، د اسلم خان دغه نوم دهغه تر لاس لاندې خلکو نه دې ایښې ، بلکه په یوه وخت کې پخپله سلطان هغه د اسودي په نوم یاد کړې و . په دې اساس اسلم خان کله کله دخپل نوم سره د اسودي لقب هم استعمالوي. خو بدې دا ده چې ماته دا خبره مخکې ولې په یاد را نغله. په حقیقت کې د قاتل لټون زما دماغ هغه لورې ته متوجه کړې و .» هغه حسن په ډیره څرګنده او ډاګیزه توګه دا خبرې کولې. قاسم خان هم په ډیر عجیب حالت کې ناست و. ځکه یو ډیر مهم سراغ یې موندلې و. هغه لږ څه په ژولې توګه اغا حسن ته وویل.

« اغا ! ...... فکر کوه چې اسلم ددې پیښې څخه خبر نه شي. زه غواړم هغه په کومې ځانګړې توګه تر خپلې ولکې لاندې راوړم.» د قاسم په خبرو اغا حسن ډیر زیات حیران شو اوویې ویل « غواړې هغه ونیسې ! مقصد دې څه دې ؟ ته په کوم حیثیت په هغه باندې لاس بړدې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم ته دا احساس پیدا شو چې هغه باید د اغاحسن تر مخه په قاسم باندې د ولکې کولو خبره نه وې کړې ،خو اوس یې خبره د خولې څخه وتلې وه. په دې خاطر یې د درواغو ویلو په ځاې هوډ وکړ چې د اغاحسن په څیر مجاهد شخصیت د خپل ځان ملګرې کړي.

« په حقیقت کې زه د سلطان له اړخه په وختي ډول د سراغ رسانۍ له پاره ټاکل شوې یم. ما ته په دې لړ کې ستا کومک ته اړتیا ده. زه د پخوا څخه یو شمیر خلک تر خپلې څارنې لاندې لرم. خو دکوم څرګند ثبوت د نه لرلو په اساس دهغوې پر خلاف لاس نه شم پورته کولې. خو اوس د لمړي ځل له پاره ماته ددې سازشي زنځیر یوه کړۍ تر لاسه شوې ده. په دې خاطر زه غواړم اسلم خان اسودي په ناڅاپي توګه و نیسم.»

دقاسم ددې نوې دندې د اوریدو په اړه اغا حسن ته کومه حیرانتیا پیدا نه شوه. بلکه تر یوه حده پورې خوشحاله شو . بیایې په خندانه توګه قاسم ته وویل. « اسلم خان اسودي ته خو به معلومات ورپه برخه شوی وي چې دهغه رالیږل شوی عسکر دمړینې په وخت کې د اسودي نوم اخست.»

د اغا حسن خبره بلکل په ځاې وه. قاسم دیوې لمحې له پاره فکر وکړ اوبیایې وویل. « زما په آند ، تر هغو چې اسلم خان ته دا یقین تر لاسه شوې وی چې زمونږ په لاسوکې د هغه د نیولو له پاره کوم څرګند ثبوت نه شته ، نو هغه به د تیښتې هڅه نه کوي ، او پخوا تر دې چې هغه وتښتي نو زه به یې څټ ورمات کړم»

په همدې وخت کې قاسم د کوم آند په اساس یو ځل بیا وویل : « اغا ! ایا تاته د اسلم خان اسودي د اوسیدو د ځاې په اړه معلوما ت شته.؟»

« مقصد دې څه دې ، ایا نن شپه خو به نه غواړې هغه ونیسې ؟» اغا حسن ورته په پلټونکو سترګو وویل. قاسم ورته د هوکړې په خاطر سر و خوځاوه.« بې شکه چې زه د نیکۍ په کار کې دځنډ کولو قایل نه یم. زه به همدانن ددې غدار په سر د تندر په څیر راپریوځم ، زه به د هیواد ددې دښمن څخه د قیصر د ټولو جاسوسانو نومونه را باسم.»

اغ حسن په پوره دلچسپۍ سره د قاسم خبرو ته غوږ اینبې و. بیا یې سمدستي وویل:

« سهې ده ، زه هم له تاسره یو ځاې ځم.» « یوائې ته نه بلکه قومندان امیر خان هم له ځانه سره یو ځاې وړو. کیدې شی چې اسلم دفاع وکړی اویا دهغه څه نور ملګرې دهغه د ملاتړ له پاره را و ځغلي.»

ددې خبرو نه وروسته تر ډیره وخته پورې اغا حسن او قاسم په خپل راتولنکې پلان او په مختلفو امورو باندې خبرې اترې وکړې ، ان تر دې چې شپه پخه شوه ، قاسم را پورته شو او ویې ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به نیمه شپه دخپل پلان دپلي کولو له پاره حرکت کوو .دا ډیره ښه شوه چي تاته داسلم خان دکور لاره اوګودر معلوم دي...... اوس نو ستا په غاړه دا کار هم دي چي امیر خان هم په دغه ټول پلان باندي خبر کړي او په خپل وخت یی له ځانه سره د چونی تر دروازي پوري راوړي.»

قاسم خان ، اغا حسن ته خپله دنده ور وښوله ، دقاسم د هري خبري سره اغا حسن د اثبات سر خوځاوه. د ټولو اموراتو د ترسره کولو وروسته ، قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته او خپل کور ته رهي شو.

شپه تر نیمایي زیاته تیره شوي وه. د اورنه په فوځي چوني په سیمه کي دافسرانو د اوسیدو دځایو ته نژدي دري آس سپاره تر سترګو شول. دا دهغوي افسرانو داوسیدو ځای و چي کورني یی درلودي. ددي د اوسیدو د ځایو شاتني برخه کي د شاه توتو ګڼي وني ولاړي وي ، دلته به ټوله ورځ د افسرانو کوچنیانو خپلو ځانو ته شاتوت را ټولول. دغه دري واړه آس سپاره د شاتوتو دي ونو ته راورسیدل او همدلته و دریدل. دلته د ونو سیوري دتیارو په ډیرښت کي کومک کاوه. دا دري واړه دخپلو اسونو څخه را کیوتل او خپل اسونه یی د شاتوت په ونو پوري وتړل. اوس نو دغه دري واړه سیوری د عمارت په لور روان شول.

د عمارتونو په دریم کتار کي لمړنی کور د اسلم خان د اوسیدو ځای و. دغه دري واړه سیوري همغه لوري ته ورغلل. کله چي د اسلم خان کور ته ورنژدي شول نو و دریدل. دا دپښو ښنتو څخه جوړ شوي یو کوچني داوسیدو ځای و. ددي کور بیروني دروازه دکوڅي په لور خوارلس فټه ستره وه ، شاته یی د کور داوسیدو د کوټو دیوالونه وو. دامیر خان سیوري د کور شاته برخي په لور ولاړ. اغاحسن او قاسم ددروازي په لور ور غلل. دیني چري دغو دري واړو افسرانو خپل مخونه را نغاړلي وو. هغوي د چیتا په څیر په پوره چالاکی سره دکور دروازي ته راغلل او دروازي ته یی غوږ ونیوه. هغوي غوښتل دکور دننه کوم اواز واوري ، تر ډیره وخته پوري د دروازي څنګ ته ولاړ و تر څو دکور دننه د حرکت څخه ځانونه خبر کړي. وروسته بیا قاسم په دي ډاډه شو چي اسلم خان اودهغه کورنی د خرګوش په خوب ویده دي ، په دي خاطر یی سمدستي د دروازي په سر د ورختلو له پاره ورټوپ کړ ، دهغه وجود په تور رنګه کالیو کي پټ و او په خپله ملا یی دوه عدده خنجرونه تړلي وو. بلي لوري ته یی د توري خالي نیام را ځوړند و ، ځکه توره قاسم خان په خپله خوله کي نیولي وه. تر شا یی د غشو ستره کڅوړه وه ، قاسم په ډیر احتیاط سره هغه لوري ته ورکوز شو ، اغا حسن هملته په کوڅه کي ولاړ و تر څو د اسلم خان د کور ددړي دپرانستو وروسته ور ننوځي. قاسم خان په ډی احتیاط سره دروازه پرانسته ، او اغا حسن یی دننه راننویست.

په بل اړخ کي امیرخان هم خپل کمالونه ښوول ،هغه د کور د شا له مخي د ونو په کومک د کربوښي په څیر خپلي پنجي لګولي اود کور چت ته را وښوت. دچت په منځ کي دتللو په ځای یی دبام په یوي لوري دیوال باندي په پټو پښو لکه دپیشو په څیر تګ کاوه ان تردي چي د کور دبام تر زینو یی ځآن راورساوه. هغه ددي ځآیه دکور تیاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګړ په ښه توګه کتلي شو. امير خان په تر ټول پورته پاټکي باندې غلي کيناست. هغه دهمدې ځايه د اغا حسن او قاسم خان د فعاليت څارنه هم کوله.

قاسم او اغا حسن دبيروني دروازې څخه دننه راغلي و، هغوې هم دلته د کور په انګړ کې و، په انګړ کې د شاتوتو يوه ستره ونه ولاړه وه.ددې ونې سيوري لکه د پيرې په څير په ديوالو باندې پريوتې و. دسپوږمۍ شپه وه. خوسپوږمۍ خپل څو منزلونه وهلي و او نژدې و چې د لمر په تعقيب کې دهغې د شفق څخه ور ټوپ کړي. قاسم او اغاحسن مخته ورغلل او برنډې ته ور ننوتل.دلته ډيره تياره وه او دکوټو دروازې دد ننه څخه تړل شوې وې. قاسم او اغا حسن په بيلو بيلو دروازو باندې غوږون کيښودل تر څو د ددننه څخه کوم اواز و اوري. خو په کوټو کې پوره پوره خاموشي وه. قاسم ته دا کار څه غير قدرتي ښکاره شو. خوهغه پرې و نه پوهيده. بلاخره يې په دروازې باندې زور وکړ ، خو هغه وخت ډير حيران شو چې دروازه کونډه شوې نه وه. هغه سمدستې دروازه پرانسته ، اواغا حسن ته يې هم دخپل ځان په لور د راتللو اشاره وکړه. په خپله همدې تيارې خونې ته ور ننوت.

څو لمحې وروسته هغه په خونه کې دننه ور ننوتې و خو کوټې ته و رننوتلو سره سم نژدې و چې په هغه يو افت را پريوځي. په هغه چا د توري داسې دروند ګذار وکړ چې نژدې و سر يې له تنه جدا کړي خو معلومه نه ده چې هغه کوم ځواک و چې قاسم يې ټوپ وهلو ته اړ کړ. قاسم ټوپ کړ اويوې لورې ته ودريد اوپه دې توګه په تياره کې دپټ دښمن دتورې دغه وژونکي ګذار هسې ولاړ.

اوس نو قاسم ځان سنبال کړې و. هغه د خپل دښمن دتورې بل ګذار دهغه د تورې د پړک په واسطه و کوت اودبيا يې هغه دخپلې تورې په زور تم کړ. اوسپنه د اوسپنې سر و جنګيده او د ټنګ اواز ترې راپيدا شو ،داسې برينښيده چې دښمن يواځې نه دې بلکه دهغه بل کوم ملګري هم دلته شاوخوا کې پټ شوی و. هغه ملګري يې په اغا حسن باندې يرغل وروستې و ، ددې نه دا را څرګنده شوه چې اسلم خان اودهغه ملګری لا دپخوا څخه په سنګر کې ناست و.قاسم په همغو تيارو کې ددښمن د تورې ګذار تمباوه. بيا هغه يو ناڅاپه يو بل داو ولوبوو. هغه خپله پښه و غځوله او په زمکه پريوت. اوپه همدې ملاسته کې و خويد او ددښمن پښو ته يې ځآن ورساوه. مقابل لورې غوښتل چې په قاسم د پاسه راپريوځي خو په دې وخت کې قاسم دخپلې تورې څوکه پورته ونيوله ، په دې وخت کې مقابل لورې په قاسم راپريوت خو توره يې په ګيډه کې ولاړه او ترشا يې ووتله. دغه تياره خونه يوې چغې ولړزوله اودمقابل لورې دګيډې څخه د وينو سيلاب راسر شو. قاسم ددښمن را پرځولو وروسته بيرته پورته شو اوپه بيړه بيرون ووت. خو دلته اغا حسن خپل مقابل لورې دښمن څو لمحې دمخه ختم کړې و. اغاحسن اوقاسم ته د زينو په لور د يوه سيوري دمنډې اواز تر غوږو شو ،اوبيا دلږ ځنډ وروسته دتورو د ټنګار اواز راغې ، داسې معلومه شوه چې اميرخان هم ددښمن سره په ټکر کې لويدلې دې. کله چې اغا حسن او قاسم د زينو په لور ورمنډه کړه ، خو پخوا تر دې چې هغوې په زينو ور وخيژې د زينو څخه د يوه درونډ شي د راپرزيدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواز یې واورید، خو دا کس دقاسم په پښو کې د لویدو سمدستي وروسته بیرته و درید ، اغا حسن هغه د سپوږمۍ په رڼا کې و پیژانده چې اسلم خان دي. دهغه څخه توره لویدلې وه او پخپله د زینو څخه رالویدلې و خو روغ و جوړ و. قاسم خپله توره پورته کړه او د اسلم په ورمیږ یې ور کیښوده. اسلم جرءت وکړ او په لوړ اواز یې وویل: « څو......څوک یاستئ ؟اوزما څخه څه غواړئ ؟»

کله چې اسلم اواز راوویست نو قاسم خپلې تورې ته نور هم زور ورکړ او د زمري په څیر یې په غړمبار پیل وکړ او ورته یې وویل:

« اسلم خانه ! ته مونږ ډیر ښه پیژنې چې مونږ د اسلام او وطن د غدارانو له پاره مرګ ثابتیږو. ته که غواړې څه مراعات تر لاسه کړې نو ستا خیر په دې کې دې چې ته باید هر څه چې درسره وي مونږ ته یې ډاګیزه کړې.»

«څه......څه درو ته ډاګیزه کړم ؟......ما ....ماته خو څه معلوم نه دي ، که چیرې تاسو ماته څه وویل نو تاسو به پخپله هم خوندی پاته نه شئ. تاسې د یني چري په یوه سالار لاس پورته کړې دې» په دې وخت کې اسلم خان حوصله په ځای کیده.....

قاسم په ناڅاپي توګه د اسلم خان د ورمیږ څخه خپله توره را دیخوا کړه ، اسلم په حیرانتیاسره د قاسم په لور وکتل ، خو څو لمحې وروسته دهغه دردناکه چیغو ټوله فضا و خیرله. قاسم خپل توره په پوره توګه دهغه د ښې اړخ په ورون کې ور ننویستې وه. د تکلیف اوزخم ددرد په خاطر دهغه ستوني نور د چغو څخه چاودیده. کیدې شي چې دهغه چیغې په شاوخو کورنو کې هم اوریدل شوې وي ، اوس نو چې اغاحسن او قاسم څه کول غوښتل باید سمدلاسه یې تر لاسه کړې وې. امیر خان هم تر دې وخته پورې هملته په چټ باندې ناست.و. هغه د یوه ښه روزل شوي عسکر په څیر خپله مورچه پرې نه ښوده. قاسم د اسلم په ورون کې خپله توره ننویستې وه خو بیرته یې و نه ویستله. اسلم دتکلیف د زوره چغې او سورې وهلې. خو اغا حسن ورمخته شو او دهغه په خوله یې لاس کیښود او خوله یې وربنده کړه. قاسم د یوه وینه تویونکي انسان په څیر د اسلم خان په سترګو کې ورکیوت او ورته یې وویل:

«اسلم خانه ! د ژوند څخه ډیر ارزښتناک بل کوم څیز نه شته. په ځانګړې توګه ستا په څیر غدارانو ته. اوس کې ته غواړې ژوندې پاته شې نو ریښتیا ریښتیا ووایه چې ستا رالیږل شوې کس ولې زمونږ خبرې اوریدلې.؟...... دا راته هم ووایه چې د ابوجعفر سره دې اړیکې تر کومه ځایه دي ؟ .... او په یني چري کې ستا نه اخوا نور څومره کسان د قیصر جاسوسان دي. ؟..... اویاد ساته ، چې نورې چغې و نه وهې ، او که نه زه به دې غوړونه در پرې کړم.

»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په خبرو کې ډېره زياته سفاکي او بې دردي وه. اسلم خو پرېږده چې اغا حسن هم د قاسم په خبرو باندې لړزيده. اغاحسن دقاسم په اشارې سره د اسلم دخولې نه لاس لرې کړ، اسلم د قاسم د سفاکۍ څخه دومره ويريدلې و چې ډېرو سختو دردونو سره سره يې بيا هم ژبه و دروله. دقاسم دبيا پوښتنې په اړه هغه د طوطی په څير په خبرو پيل وکړ. هغه وويل چې په حقيقت کې ابوجعفر د قيصر جاسوس دې اودعثماني سلطنت د تباه کولو په خاطر دلته د تيرو شلو کالو څخه ميشت شوې د ې. هغه دا هم وويل چې ابوجعفر په يني چري کې هم دخپلو جاسوسانو جال خپور کړې دې. خو هغه په يني چري کې دموجوده جاسوسانو نوم او ادرس و نه ويلې. هغه ديوه سالار نوم واخست چې څټ يې ځوړند شو ، داسې معلوميده چې هغه بې هوشه شوې وي ،په همدې وخت کې امير خان د چت څخه په مرموزه توګه دوې ته وويل چې « تر څنګ کور کې څه حرکت تر سترګو کيږي ، ،تاسې په بيړه خپل کار تر سره کړئ»

قاسم په مايوسۍ سره د اسلم په لور وکتل او د لږ ځنډ وروسته يې خپله توره دهغه د ورانه څخه را وويستله. اسلم د بې هوشۍ په حال کې په زمکه ترپيده .خو سترګې يې پرانه نستې ، قاسم ، اسلم په همغه ځاې کې پريښود . او اغا حسن ته يې د پورته ختلو او د اميرخان سره دخبرو له پاره ورولېږه ، خو پخپله هغه بلې بندې خونې ته ورغې. دقاسم په آند چې دلته د اسلم ښځه بنده پاته وه. هغه دروازې ته ور ورسيد اودروازه يې ور ټيل وهله. قاسم هملته پرته ډيوه رڼا کړه او دبرنډې په ديوال کې يې پروت مشال هم روښانه کړ ، اوس نو مشال په لاس قاسم بندې دروازې ته ودريد اود هغې د پرانستلو هڅه يې کوله. د لږڅه هڅې وروسته دروازه په يوه کړک سره پرانستل شوه خو هغه ته کمرې ته ور ننوتل په نصيب نه شول ، معلومه نه ده چې د زينو سره پروت بې هوشه اسلم کله په هوش کې راغلې و او په زمکه باندې په ښويدو ښويدو کله د قاسم تر شا را رسيدلې و ،اوس نو دهغه په لاسو کې يو اوږود خنجر د ورايه ځليده. کله چې قاسم د دروازې پټې ورماتې کړې نو اسلم هغه نيمه دړه را پورته کړه او په قاسم يې د تورې دروند ګذار وکړ ، قاسم بلکل په همغه اخري لحمې کې د شا له خوا اواز واوريد اوپه بيړه را وګرزيد. خو اوس ډېر ناوخته شوې و د اسلم خان خنجر د قاسم په ښې اوږې باندې راپريوتې و اودهغې دغوښې دپرې کولو ورسته بلې لورې ته وتلې و. په دې توګه اسلم خان د خپل زخم بدله واخستله. قاسم په زوره زګيروې وکړ. خو په خپل ځاې باندې ثابت قدمه پاته شو، مشال دهغه د لاسو څخه ولويدخو تر اوسه پورې يې رڼا خپروله. قاسم دخپل زخم هيڅ پروا و نه کړه او په پوره زور سره يې خپله توره راخلاصه کړه او داسلم سر يې د تنې څخه جدا او دکوټې منځ کې ور وغورځاوه. دمشال رڼا تر ډېره پورې دننه کوټه روښانه کړې وه. داسلم پرې کړل شوې سر د کمرې په صحن کې رغړيده. اوبيا په هغه بله خونه کې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا د اسلم دښځې چغې وې.

قاسم رالويدلې مشال بيا راواخست. او کمرې ته دننه ور ننوت. هغه د رڼا په مرسته وکتل چې هلته يوه ښځه ناسته ده، ټول وجود يې د ويرې نه ريږديږي ،دهغې په پښو کې يوه تيزه توره هم پرته ده. داسې معلوميده چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره اسلم خپلې ښځې ته د خپل ځان د دفاع له پاره ورکړې وه. خو هغې ښځې دخپلې کمزورتیا په اساس هغه استعمال نه کړای شوه. او د ویرې نه یې لاندې غورځولې وه. د اسلم ښځې چې کله د خپل میړه پرې کړل شوې سر وکوت نو خپل ذهني توازن یې له لاسه ورکړ ،هغې په راوتلو سترګو تر ډیره پورې نقاب پوشه قاسم ته کتل اوبیا یې یو ناڅاپه په پښو کې پرته توره را پورته کړه او د یوې پاګل وحشي حیوان په څیر یې په قاسم باندې حمله وکړه. قاسم څو قدمه شاته شو او بیا ددې ناروزلې ښځې د تورې ګذار په خپله توره باندې تم کړ ، دهغې ښځې توره دهغې له لاسه ولویده او ددیوال سره ولګیده. په همدې وخت کې د بیرون څخه د منډې اواز راغې ،دا اغا حسن چې قاسم ته یې ویل چې څو کسه وسله وال کسان غواړې دغه کور د مخې له لورې تر کلابندۍ لاندې راولې. قاسم ددې خبرې په اوریدو سره د برق په څیر بیرون ته ور ودنګل اود درې درې زینې خیزونو په وهلو سره د کور بام ته ورسید. اغا حسن یې هم تر شا په منډو و. امیر خان لا د پخوا څخه هلته په چت باندې موجود و . هغه د عسکري پوهې څخه په ګټې اخستو سره مخکې د مخکې یوه رسۍ دلاندې کیوتلو له پاره دکور شاته غوځولې وه. تر ټولو د مخه اغا حسن لاندې کیوت ، ....بیا قاسم او په اخر کې امیر خان هم لاندې را کیوت. اوس نو هغوې بلکل خوندي و . درې واړه په ډیره محتاطه توګه د شاتوت د ونو سیورې ته راغلل او پخوا ددې څخه چې هغه وسلوال کسان دې کورته را ننوځې د یني چرې دغه درې واړه سالارانو خپل کار تکمیل کړې و او د فوځې چونۍ د سیمې څخه وتلې و.

سهار د اورنه په خلکو کې عجیبه عجیبه خبرې کیدې. هرې لورې ته حیرانتیا خپره شوې وه. خلکو په ځاې ځاې کې د شپې د پیښې شوې پیښې په اړه خبرې کولې ، ځکه په یوه ورځ کې د یني چرې په عسکرۍ چونۍ کې څلور کسان وژل شوي وی ، دهر چا په ژبه همدا خبره وه چې د قیصر جاسوسان په اورنه کې را خپاره شوې دې.

خو قاسم په بل کوم فکر کې و. دهغه سره ډیر کم وخت و ، خو تر مخ یې کارونه انبارونه وو. په دې وخت کې هغه د بغدادي دروازې ترخنګ ګرزیده را ګرزیده . ځکه ابوجعفر همدلته اوسیده . اوس ورځ وه خوهغه دا ځاې یواځې په دې خاطر کوت چې په راتلونکې ګام اخستو کې ورته اسانتیاوې پیدا شي، بازار کې هم پوره ګڼه ګوڼه وه. خلکو ترکې خولۍ په سر کړې وې او درانه کالی یې اخستې و ، ټول په خپل کاروباري زوند کې نښتې وو. قاسم په کرار کرار په بازار کې ګرزیده. خو یواځې یو څو کسان د پرونیو پیښو په اړه په خپلو منځو کې خبرې اترې کولې. قاسم عربی کالی په تن کړی و چې کمیس یې تر پښو پورې را غځیدلې و ،په سر یې حجازی لونګۍ تړلې وه ، هغه د بازار د غوغا څخه بې پروا د بغدادي دروازې په لور روان و. هغه غوښتل د بغدادي دروازې جامع جومات ته ورشي. هغه د بغدادي دروازې جومات ته ور ګرزیدونکې و چې په دې وخت کې یې سترګې د مارسی په ځوان کوچوان باندې ولګیدې. دمارسي کوچوان په بازار کې د څه اړینو شیانو د اخستلو له پاره راغلې و ، هغه غوښتل د مارسی کوچوان (اکبر) سره ووینې ، کله چې د اکبر لورې ته ورنژدې شو نو اکبر هغه وپیژانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او.... صاحبه ته !.....ته دلته څه کوي ؟..... مارسي ستا ډیره ستاینه کوي ، نن خو زمونږ کورته هغه راغلې دي..... هغه زما دمشرې مالکې دوست دې......هغه د چوغې خاوند ....؟

داسې ډاګیزه شوه چې اکبر د قاسم ستونزه اسانه کړه. هغه چې د چا لټون کاوه هغه پخپله د قاسم مخې ته راغې. قاسم سمدستې د اکبر څخه وپوښتل.

« څوک ؟..ابوجعفر ؟»

« هو ! هماغه ابوجعفر..... دنیلا ستګرو خاوند ..»

کله چې اکبر ورته د نیلا ستړګو خاوند وویل نو د قاسم ذهن بیا په را وځرخید.د نیلا ستړګو خاوند عرب اوسیدونکې ، ابوجعفر به تل دقاسم په زړه کې را ټکیده. قاسم سمدستې پریکړه وکړه چې هغه به مارسی ته یو پیغام استوي ، په همدې خاطر یې اکبر ته وویل :

« زه تاته یو لیک درکوم. ایا ته یې په سهي توګه خپلې کوچنۍ مالکې ته ور رسولې شې ؟« هو ! بلکل ، زه به لیک هرو مرو کوچنۍ مالکې ته ور سپارم.»

د مارسي کوچوان دخپل عمر نه زیات چالاکه و. خو اوس قاسم ته ستونزه راپیدا شوه ، څکه هغه غوښتل په بازار کې دخط د لیکلو کوم ځاې پیدا کړي ، هغه فکر وکړ چې دکوم سراې د منشي د کاغذ او قلم څخه باید کار واخلي. په دې خاطر هغه د مارسی دکوچوان سره یوځاې د یوه سراې په لټه کې روان شو. په بازار کې پوره ګڼه ګوڼه وه. خلک په پښو تلل راتلل، خویوشمیر خلک په خرو اواسونو سپاره په بازار کې ګرزیدل. دهرشي اوهر ډول وسایلو څخه دوکانونه ډک و ، ښځه او نر ټول په پیرلو او پیریدلو کې مصروف و. دا د اورنه تر ټولو ستر بازار و. دا د بغدادی دروازې څخه پیلیده او دښار تر منځه پورې رسیده. قاسم او اکبر د سراې د لټون له پاره ان د بغدادې دروازې تر چوکه پورې را ورسیدل ، قاسم د اکبر د وینا په اساس په یوه ځاې کې تم شو ، دا ډیر ستر او ښایسته سراې و ، قاسم اکبر له ځانه سره واخست او سراې ته ور ننوتل. د سراې د عمارت په کتلو سره حیران پاته و ، دا تیرو څخه جوړشوې یو ډیر ښکلې عمارت و ، قاسم دعمارت له منځه تیر شواو د استقبالیه میز په لور ورغې ، هلته یو دپوخ عمر سړې دهغوې ښه راغلاست وکړ ، قاسم ورته د کیناستو سره سم خپله خبره وکړه. هغه پوخ عمري سړې سمدستي کاغذ او قلم د قاسم تر مخ کیښوول تر څنګ یې د قلم رنګ هم رامخته کړ. قاسم خان قلم او کاغذ راواخست او مارسي ته یې ولیکل:

«نن یوځل بیا عقاب ستا په انګړ کې دې ، پخوا له دې چې هغه ستا د کیناستو ځاې زیانمن کړي دهغه عزایم ځانته ډاګیزه کړه ، د ستورو د چال چلند په اساس نن ورځ زمونږ له پاره ډیره غوره ورځ ده. د چمن د مرغانو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د دې عقاب خطر کميدونکي دې. اميد دې چې د شاهين تر راتلوپورې به دغه عقاب دکوم ښکارى ښکار وګرځي. خو دهغه په تګ راتګ باندې ، په ځانګړې توګه نن ورځ ځانګړې څارنه په کار ده ، والسلام»

دا د رازه ډکه ليکنه وه. خو مارسى ذهينه نجلۍ وه ، هغه ته ددې مسئلې ډاګيزه کول ستونزمن کار نه و، قاسم مارسي ته ليکلى دغه ليک را تاو کړ او بيا اکبر ته ورکړ. اکبرپه دې و پوهيده چې کار پوره شوې دې ، نو سمدستې د تللو له پاره تيار شو. خو قاسم يوځل بيا هغه تم کړ. په چوترې باندې ناست دغه پوخ عمرى سړې چې د قاسم دا ليک يې دخپلو عينکو لاندې کوت ، حيران پاته و. ځکه د قاسم د ليک مضمون ډير عجيب و. که چيرې ليک د مارتها اويا ابوجعفر لاسو ته هم ورغلې وې نوبيا يې هم راز ترې نه شو پيدا کولې. قاسم تر اوسه پورې د يوه ډير پوه سراغ رسان په څير خپل ځان ثابت کړې و. هغه اکبر ته وويل:

«ګوره اکبره ! .....خپلې مالکې ته دې ووايه چې ددې ليک ځواب به همدا نن راکوي اوهغه هم ژر تر ژره...... اکبره ! ته په خپله د خپلې مالکې ځواب ماته راوړه. زه به نن ماسپښين ستا د راتلو انتظار کوم. ... هلته د لاله شاهين ديادګار تر څنګ.....»

د قاسم د هداياتو د اوريدو سره سم اکبر خپل سر د درنښت په خاطر و خوځاوه. هغه ولاړ اوقاسم هم پريښود چې ژر تر ژره ولاړ شى. له يوې خوا قاسم اکبر د مارسي دکور په لور وليږه خو دبله اړخه يې اراده وکړه چې هغه به په خپله د ابوجعفر د څارنې له پاره د مارتها تر کوره ورځي. خو اوس هغه داکبر د بيرته راستنيدو انتظار کاوه. کله چې اکبر د سراې د منشي څخه ووت نو قاسم هم د منشى شکريه ادا کړه او بيرون وتلو له پاره را پورته شو. هغه د سراې څخه د را وتلو په حال کې و چې په دې وخت کې يې سراې ته د يوه اجنبي په را ننوتلو ستر ګې ولګيدې. دا سړې دخپل شکل اوصورت څخه د هنګرې عيسايى معلوميده ، اوهمدا خبره وه چې قاسم يې دهغه لورې ته متوجه کړې و .دا اجنبي مسافر و اودهغه په شا بار کړل شوې سامان ددې ګواه و چې هغه همدا اوس اوس اورنه ته را ننوتې و ، پخوا ددې څخه چې قاسم دهغه په اړه څه نور فکر کړې واې ، اجنبي بلکل د قاسم سره نژدې تير شو ،خو تم شو او په ډير معصوميت سره يې دقاسم څخه و پوښتل.

«ايا دا سراې دې ؟»

د اجنبي د لهجې څخه د قاسم ګمان په يقين بدل شو. دا رېښتيا هم دهنګرې اروپايى اوسيدونکې و ، د قاسم په څير سراغ رسان د هنګرې ددې اوسيدونکې پوښتنه غنيمت وګڼله اوپه مکمله توګه دهغه اجنبي په لور متوجه شو.

« هو ! تاسې دکومه ځايه راغلي ياست ؟..... ايا ته د سراې په لټون پسې يې ؟» قاسم اجنبي ته دځواب ورکولو په ځاې په عامه توګه ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهنګرى ځخه راغلي يم ، او همدا اوس دې ښار ته رانتوتم.» داجنبي په خبرو کې بلکل ساده ګي وه ، هغه د شکل او صورت نه دقيصر جاسوس اويا د عيسايي فوځ سپاهي نه معلوميده. دهغه په مخ ساده شانته خندا وه اودسترګو شاوخوا يې توري حلقې وې. دهغه سترګې هم داروپايي خلکو په څير شنې شانته وې. دهغه په کتلو سره دقاسم اعصاب ارام شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې دا شخص خطرناکه نه دې. دهغه لهجه ، خبرې او قواره د جاسوس په څير نه معلوميده . کيدې شي چې دا کوم سوداګر اويا سيل کونکې وي ، په همدې خاطر قاسم د زړه له کومې د تللو پريکړه وکړه، خو دخپلو معلوماتو په خاطر يې داجنبي ځخه اخري پوښتنه وکړه. هغه دهغې دمخه يې اجنبی ته وويل:

« هو !دا سراې دې او ډير ښه سراې دې.... ته را ته سوداګر معلوميږې.» د قاسم په استفهاميه لهجه ورته وويل:

هغه سرېې وخندل. او خپل سر يې د نفي په خاطر و خوځاوه.« نه ، نه ، ماته سوداګر مه وايه. زه د دنيا د اخستلو له پاره نه يم راغلي ، او نه يې د پلورلو له پاره راغلې يم. زه خو په دې خاطر را وتلې يم تر څو خلک وپوهوم چې د دنيا پيرل اوپيرودل بندکړئ ،ژوند ډير لنډ دې اودغه لنډ ژوند په پيرلو اوپيردلو باندې له لاسه مه ورکوئ.»

قاسم يو ناځاپه د اجنبی په خبرو کې دلچسپې واخسته. هغه اجنبي ته په مسکا وويل چې:

« ستا د سوداګرئ خبره سهي ده. خو د ژوند د لنډون خبره دې غلطه ده. ژوند به ولې مختصر وي ، ژوند خو ډير اوږود دې. لمرې په دې دنيا کې ژوند کول په کار دي اوبيا هغې دينا کې. دمرګ ملايکه خو يواځې دانسان بدن لمسوي ،..... هغه د روح دمرکز ځخه لرې اوسي.....»

اجنبي د قاسم خبرې په پرانستو سترګو اوريدې. بيا يې په بيړه دخپلې شا ځخه سامان را ښکته کړ ، او د قاسم سره ورغاړې وت. « واه ! زه څومره خوش نصيبه يم ، په اورنه کې د لمرې قدم د اينبودو سره سم زه د يوه ډير مناسب انسان سره مخ شوې يم. تا د ژوند په اړه ډيره ښه خبره وکړه..... دا ډيره ستره خبره ده. ايا ته خو به حکيم نه يې ؟»

د اجنبی په خبرو قاسم وخندل او ورته يې وويل « نه !دروند ه ميلمه ، دا دومره ستره خبره نه ده. دا خو عامه خبره ده . دا خبره خو تاته د مسلمانانو يو کوچني ماشوم هم کولې شی.»

اوس نو اجنبي د پخوا ځخه هم ډير حيران پاته شو .

« ايا رينښتيا هم دمسلمانانو کوم کوچني ماشوم دا خبره همداسې کولې شي ؟»

« هو ! يو کوچني ماشوم هم !» قاسم ورته په خندا کې ځواب ورکړ . اوس نو هغه دغه اجنبي کوم خبطې وګڼې ګاڼه. ځکه هغه وکتل چې اجنبي خلا ته ګوری او دخپل ځان سره خبرې کوي. اجنبي ويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ددې مقصد دا شو چې د مذ هب سره هم د کائناتو په اړه د ستونزمنو پوښتنو ځوابونه شته. ما خو دا فکر کاوه چې مذهب د یوځو کسو پوهو خلکو د لوبو وسیله ده ..... که چیرې مسلمان په مرګ قایل نه وي نو په یقیني توګه به دهغو سره د انسان دموخو له پاره اعلې او برتر شعور شتون ولرى ..... ددې مقصد خو دادې چې زه بلکل سهی لورې ته راغلې یم .....هو ! زه بلکل سهي ځاې ته راغلې یم. اوس به زه د تندې احساس نه کوم ، اى اربانه ! تا وا وریدل چې زه سهي ځاې ته راغلې یم.»

د اجنبي ددې خبرو د اوریدو سره دقاسم دلچسپې نوره هم زیاته شوه. خو دهغه سره دوخت کمښت و. ځکه هغه غوښتل د ابوجعفر د نیولو له پاره پلان جوړ کړي. په دې خاطر ددې نه زیات د پاته کیدو جوګه نه و. هماغه و چې داجنبى څخه یې رخصت واخست او روان شو. خو اجنبى هغه له لاسه و نیوه « ته چیرې ځې ،.....را ځه لما سره راشه. زه یو اجنبى یم ، ماته لاره و ښیه ، ته ماته ډیر نیک انسان معلوم شوې.»

قام ودرید او په ډیر متانت سره یې اجنبي ته وویل:« درونده ! زه خو اوس له تاسره نه شم تم کیدې ، خو ته همدلته په سراې کې اوسه زه به ستا دکتلو له پاره یو ځل بیا راځم ....خو تا ماته خپل نوم او دلته اورنه د راتلو مقصد و نه وایه. نو که ته په دې اړه څه ونه وایې نو زما او ستا تر منځه به دغه بیګانګې څنګه له منځه ولاړه شي.؟

اجنبي په ډیره ټیټه لهجه وویل« زه ښننه غواړم چې ماتاته خپل نوم و نه ښود. زما نوم «اربا ن» دې ، د هنګرې اوسیدونکې یم اوهمدا اوس اوس د قسطنطنیې څخه دلته اورنه ته راغلې یم ، زه کوم ځآنګړې کار نه کوم خو داوسپنې د ویلې کولو په کار کې پوره مهارت لرم ..... اوسپنه زما په لاسو کې ویلې کیږې ... په دې خاطر ما دکسب له اړخه ددې وخت داود وګڼه.»

اوس نو قاسم په خلاصو سترګو اربان ته کتل ، قاسم په پوره جوش او ولولې سره اربان د لاسو ونیو او په ډیره مینه یې ورته وویل:

درونده اربانه ! ته دلته زمونږ معزز میلمه یې. ته همدلته په سراې کې اوسه. ستا ټول مصرف به زه ورکړم ، خواوس زه په بیړه کې یم سبابه څه وخت ستا په خدمت کې حاضر شم.

قاسم په معذرت سره داربان څخه رخصت واخیست. او د سرایه راووت. اوس نو دهغه مخ د سلطاني قصر په لور و. ځکه هلته د امرانو د اوسیدو ځایونه و. هغه غوښتل د سلطان دقصر شاتنۍ برخې ته د ابوجعفر دڅارنې له پاره ور وځغلي ، اوغوښتل یې چې دمارتها تر دروازې ور ورسیږي.اوبیا دڅارنې له پاره باید یو داسې ځاې و ټاکي چې دهغه ځایه دابوجعفر په تلو راتلو باندې څارنه وکولې شي. خو هغه ته د مارتها د دروازې پورې د ورتلو اړتیا پیدا نه شوه.ځکه هغه د لرې څخه دمارسی کوچوان وکوت. ځکه قاسم لږه شیبه مخته همد ې کوچوان ته دمارسی په نوم یو لیک ورکړې و ، قاسم فکر وکړ چې دهمدې کوڅې په سرکې په اکبر باندې ورغږ کړي .....بیا هغه یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریکړه وکړه اوهمغې لورې ته روان شو په کومې چې اکبر روان و . هغه څو کوڅې داکبر تر شاولاړ اوبیا په یو موړ کې را وګرزید ، ویې کتل چې اکبر د ښار دننه سړک لورې ته روان دې. په دې خاطر یې په هغه ور غږ کړ. اکبر د غږ سره سم و درید کله یې چې شاته وکتل نو خوله یې دحیرانتیا څخه وازه پاته شوه . هغه په ډیره بیړه د قاسم لورې ته راغې ،قاسم دهغه سره دغیرمعمولی یوځاې کیدو په ځاې دمعمول مطابق په لاره دتلو په وخت کې دیو ځاې کیدو پریکړه وکړه . د لږ څه وخت وروسته قاسم او اکبر یوځاې په لاره روان و . اکبر لکه د طوطې په څیر په خبرو لګیاو.

«نن زما مالکه ډیره خوشاله وه . ستا دلیک نه وروسته یې دخوشحالۍ نه ټوپونه وهل ، خو بیا پوه نه شوم چې ولې زما مالکې د مشرې مالکې اودهغې د میلمه دخبرو داوریدو له پاره کړکۍ ته ورغله اوهملته ورته ولاړه وه اوغوږ یې ورته ایښودې . مالکې مې ماته هم وویل چې دهغوې خبرې واورم ......نن مالکه ډیره خوشحاله ده ، صاحبه ! ما ددې نه مخته هیڅکله هم هغه دومره خوشحاله نه وه کتلې.»

اکبر تر اوسه پورې خبرې کولې. خو قاسم دهغه خبرې غوڅې کړې او ورته یې وویل چې « ایا تا هم د ابوجعفر او مارتها خبرې واوریدې ؟

«هو !» اکبر په لنډه ورته وویل:

قاسم ترې بیا وپوښتل : « هغوې څه ویل ؟»

اکبر تندې را ګونج کړ او د لږ فکر نه وروسته یې وویل « هغوې دواړو په ینې چرې کې د راپورته شوو پیښو په اړه خبرې کولې، ابوجعفر ورته ویل چې دا کار د شاهې سراغ رسان کړنه ده . .....اومارتها ، یاد ساته چې دا شاهې سراغ رسان ډیر زیات خطر ناکه او چالاکه انسان دې...... ما هغه کتلې دې . دهغه وجود دا سپ د وجود به څیر او دپړانګ په څیر سترګې ، او د ګیدړې په څیر تیزدماغ لری.

اکبر همدومره وویل اوبیا خاموشه پاته شو . قاسم ترې یو ځل بیا په پلټونکې لهجې سره و پوښتل.

« بس !......ایا همدومره څه دې اوریدلې و یا نور څه دې هم ؟»

اکبر یوځل بیا وویل :« ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره د کتلو خبره هم کوله . هغه مارتها ته داخبره کوله چې شهزاده دهغه په لاسو کې دې او دا چې مارتها ته په دې اړه د ویریدو اړتیا نه شته . هغه په ډیره ټیټه توګه دا خبرې کولې. داسې کومه کومه خبره به ترې را وتله ، خو زما مالکه ټوله ورځ هلته د کړکۍ سره سر یو ځاې کړې و ، ولاړه وه اودهغوې خبرې یې اوریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره همدومره خبره کافي وه. هغه په تلو تلو کې اخرى پوښتنه وکړه. «ایا ابوجعفر تر اوسه هم هملته دې».

« نه ، هغه لږ څه دمخه دهغه ځآیه را ووت. خو دا راته ډاګیزه نه شوه چې هغه چیرې ولاړ ، کیدې شې چې زما مالکې ته په دې اړه معلومات وي.»

قاسم د تلو تلو په وخت کې یو ناڅاپه و درید. هغه چې داکبر څخه څه غوښتل و پوښتي ، هغه یې پوښتلي و. اوس نو هغه ته د اکبر سره یو ځاې په کوڅو کې تګ مناسب نه ښکاریده. په ډیره مینه یې اکبر ته دوه درې اشرفۍ په لاسو کې کیښودې ، هغه یې په اوږه باندې و ټپاوه. او پخپله په یوې بلې لورې ولاړ. هغه په لاره کې په همدې فکرونو کې ډوب و چې دابوجعفر په غداریدو کې خو هیڅ شک پاته نه شو. دهغه په ذهن کې یو ځل بیا دهغه نیلې سترګې را ځلیدې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې ابوجعفر د عثماني سلطنت له پاره یو خطرناک جاسوس او مهمه مهره ده. خو دهغه په ذهن کې را ټوکیدونکې دغه خیال تر اوسه پورې یوه مفروضه وه. هغه دا انګیرله چې ابوجعفر د یوه عربي په ځاې یو اروپایي اوسیدونکې دې هغه غوښتل چې د ابوجعفر اصلي بڼه را برسیره کړي. خو ددې ویرې چې بغاوت په هروخت کې شوني دې چې په ټولو ځایو کې سر راپورته کړي ،خپلې پلټنې ته یې ددوام ورکولو په ځاې پریکړه وکړه چې ابوجعفر ته ددې نه زیات وخت ورنه کړي او لاس پرې پورته کړي او په خپله ولکه کې یې راوړي . په همدې خاطر یې په ډیره بیړه ځان د پټې محکمې مشر بهرام خان ته ورساوه ، ځکه هغه ته ددې کار د ترسره کولو له پاره یوه ډله عسکرو ته اړتیا وه. تر څو دسلطان له اړخه ورکړل شوي خصوصي اختیارات استعمال کړي او ابوجعفر په ړنا ورځ و نیسي اوبندي یې کړي.

دهغه دغه نتیې ورځ ډیره مصروفه تیره شوه، هغه ته ماسپښین ناوخته دمارسي پیغام هم رارسیدونکې و. په دې خاطر هغه باید د لاله شاهین یادګار ته ورغلې وي. او همدا نن ورځ یې د ابوجعفر په څیر د یوه ځواکمن او بانفوذه وګړي د نیولو پلان هم درلود تر څو دهغې له لارې د سازشونو ټولې کړۍ راو سپړي. هغه د سهاره تر اوسه پورې پیدل روان و . خو اوس ورته د یوې وسله والې ډلې اړتیا پیدا شوې وه. ترڅنګ یې دخپل ځان له پاره دیوه بهترین آس اړتیا هم. هغه ددې کار د تر سره کولو له پاره دخپل ځان سره د بهران خان رایوځاې کول مناسب وګڼل. هغه نیغ دسلطاني قصر تر څنګ د سرکاري دفترونو دعمارت په لور ورغي ،ځکه هغه کولې شو دبهرام خان سره همدلته ووینې.

دبهرام خان څنګ ته د رسیدو سره سم هغه ورته خپله مدعا وویله. خو بهرام خان داسې خیز وواهه لکه لږم چې په کو خاص ځاې کې ټک ورکړې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«دا ته څه وایی ؟ مونږ څنګه کولي شو دابوجعفر په څیر شخصیت و نیسو .؟ هغه خو دامراو د ډلې څخه دې. او د سلطاني قصر سره نیغ په نیغه اړیکې لري.»

قاسم خان د بهرام خان خبرې واوریدې او خوله یی را جوړه کړه ، لږ څه په قهر یی وویل « که هغه د سلطاني قصر سره اړیکی لری ، نو څه وشول. دا خو پخپله د معظم سلطان حکم دې چې هر هغه څوک پرته له ویرې ونیسئ چې اړیکې یی دغدارانو سره ثابتې شي. زه به د ابوجعفر دنیولو پرته ارام کینم. دا به زما په دنده کې زما غفلت وي ،دقیصر جاسوس به زمونږ تر سترګو ګرځي را ګرځي او مونږ ورته هیڅ هم ونه ویلې شو. دا به څه ډول شوني وي ..؟»

بهرام د ابوجعفر د نیولو په لاره کې خنډ و. ځکه هغه ددومره سترې خطرې بار په غاړه نه شو اخستې. چالاکه ابوجعفر دخپلو غوره مالیو په اساس د شهزاده علاوالدین نه علاوه د سلطنت نور ډیر مسؤلین هم په خپلو لاسو کې لوبول. بهرام داسې انګیرله چې د ابوجعفر په نیولو سره به شهزادګان ،ستر ستر وزیران او امران دهغه د ملاتړ له پاره په خوزښت راشي ، هغه د لږ څه فکر کولو وروسته قاسم ته وویل:

« قاسم بن هشامه ! زه له تاسره د ابوجعفر په څیر د شاطر انسان دنیولو له پاره نه شم تلاې. ځکه که ما ابوجعفر و نیوه نو شهزاده علاوالدین به زما په لاسو کې زنځیرونه واچوی..»

اوس نو قاسم په هغه څه پښیمانه ښکاریده چې سلطان یی دده په اړه د هدایاتو د ورکولو څخه منه کړې و. هغه ته دسلطانی دماغ د لرلید اوباریک بینۍ په اړه اوس معلومات تر لاسه شو. هغه داسې انګیرله چې سلطان به یواځې یو سپاهي وي خو اوس ورته د ډاګیزه شوې وه چې هغه یواځې یو سپاهې نه بلکه یو ډیر پوه او د سترو تجربو خاوند دي. هغه ته د خپلې عاقبت نا اندیشۍ په اړه احساس کیده. ځکه که نن سلطان بهرام ته حکم کړې وي نو بیا به دا ستونزه نه رامخته کیده. خو په هر صورت هغه داخرې حربې په توګه بهرام ته وویل :

« بهرام خانه ! سلطان ستا په شتون کې زه د ټول دربار تر مخه شاهي سراغرسان ټاکلې یم ، په دې اساس زه تا ته حکم کوم چې دابوجعفر په نیولو کې زما سره مرسته وکړه.»

اوس نو بهرام خپل تخرګونه ګرول. ځکه دا ریښتیا و ، کله چې سلطان قاسم د شاهي سراغ رسان په څیر ټاکه نو بهرام خان هم هلته موجود و. خو اوس بهرام خان په دې خاطر وړاندې وروسته کیده چې سلطان ورته په ځآنګړې توګه کوم حکم نه و صادر کړې. څنګه چې قاسم بهرام ته دسلطان دحکم په اړه وویل نوبهرام یو رامات شو او په مړاوې لهجه یی وویل.

« قاسم بن هشامه ! سهي ده ..... زه ستا په مسؤلیت ددې کار کولو له پاره تیار یم. خو یاد ساته چې که شهزاده علاوالدین ماته حکم وکړ نوزه ابوجعفر سمدستې پریږدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د بهرام خان دومره څه هم د ځان له پاره غنیمت وګڼل. او ویې ویل:

«سهي ده ، د شهزاده علاوالدین د وینا په اساس ته ابو جعفر بیرته پریږده.»

ددې وروسته قاسم خان او بهرام خان د ابو جعفر د نیولو له پاره په پلان باندې خبرې اترې پیل کړې ، ان تر دې چې ماسپښین پیل شو. قاسم خان د بهرام خان سره د پلان د جوړولو وروسته دبرق په څیر راووت او د کرایې د اسونو د اخور په لور ولاړ او د لاله شاهین دیادګار پورې د تللو له پاره یې یو آس کرایه کړ. دماسپښین دکیوتو تر مخه هغه دیادګار دروازې ته رسیدلی و. خو د ژمنه کړل شوي وخت نه لږ څه وروسته رسیدلی و. کله چې دروازې ته ورننوت نو اکبر یې تر سترګو شو. هغه دابنوس د ونو سره نژدې په یوه مات دیوال باندې د پاسه ناست و. اکبر هم ددروازې په لور کتل. هغه سمدستې ددیواله را ټوپ کړ او بیا د قاسم په لور په منډه ورغی. په همدې وخت کې د قاسم سترګې هم هلته د ونو په ګڼو بوټو کې دولاړې بګۍ په لور ونښتې. هغه حیران شو. ځکه ددې مطلب دا و چې مارسي پخپله هلته راغلې ده. دمارسی په جرءت باندې حیران و ځکه نن سبا مارتها اودابو جعفر دخپلو سازشی کړیو په اخری سر کې و. او همدانن هم ابو جعفر دمارتها دکوره راوتې و ، مارسي ته احتیاط کول په کار و ،په یقین سره چې مارتها او ابو جعفر به په مارسي باندې شک کوي اودا هم شوني ده چې دابو جعفر جاسوسان به دمارسي پټه څارنه هم کوي ، قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په بیړه بیړه د باره درې په لور ولاړ. اوس نو اکبر هم ورته را نژدې شوی و ، قاسم اکبر ته په خندا کې وویل :

«داسې معلومیږي چې ستا مالکه هم په خپله دلته باره درې ته راغلې ده.»

اکبر په پوره جوش سره ورته د اثبات په توګه سر وخوځاوه. اودقاسم سره یې د لاس د ورکولو وروسته وویل

«مالکه په باره درې کې نه شته بلکه هملته په بګۍ کې ناسته ده. ته هم هملته ورشه ، نن مونږ دتعقیب څخه ویریدو. په دې خاطر د مختلفو لارو څخه په پټه توګه دلته راغلي یو»

قاسم دمارسي پوهې ته حیران و ،یعنې هغه څه چې هغه انګیرلي و مارسي هم همغسې انګیرنه درلوده.

د مارسي سره خپلو خیالاتو دهماهنګۍ د کتلو وروسته د قاسم په زړه کې نورې هم دخوشحالۍ څپې ګرمې شوې . هغه بګۍ ته ور نژدې شو اود بګۍ شاتنۍ پرده یې پورته کړه او په بګۍ کې ناستې مارسي ته یې سلام وکړ. مارسي په خندا سره د قاسم د سلام ځواب ووایه. اوهغه ته یې دننه بګۍ ته د راتلو له پاره اشاره وکړه. اکبر بیرته منډه کړه او د څآرنې په خاطر دهمغه مات دیوال د پاسه وخوت. اوس نو هغه دیوه هوښیاره چیتا په څیر څلور خواوې تر څارنې لاندې نیولې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي او قاسم په بګۍ کې د لرګيو څخه په جوړو شوو چوکيو باندې يو بل ته مخامخ کيناستل. دا څلور ضربې لس فټه کوچنۍ کمره وه. مارسي او قاسم يو بل ته دومره نژدې ناست و و چې دهغوی زنګونونه يو دبل سره ښتيل. نن مارسي په ساده کاليو کې وه اودپخوا څخه ډيره ښايسته او ښکلې ښکاريده. دهغې په لويو لويو سترګو کې يو ډول تجسس اوپلټنه وه. يو ناڅاپه دهغې شرارتي زلفې دهغې د سر څخه راپرانستل شوې او په اوږو او مخ يې راوغوړيدې. هغې بيرته په بيړه په لاسو خپلې زلفې را جوړې کړې او مسکۍ شوه. قاسم ته دا سې څرګنديده لکه د ګل غوټۍ چې را سپړيدلې وي. تر يوې لمحې پورې هغه خپل ټول مسؤليتونه له ياده ويستلي و. هغه په دې آند و چې دهغې ښکلتيا دهغه په اعصابو باندې سپره شوې ده. خپل سر يې و ځنډه او په پوره غور سره يې وويل.

«نن ابوجعفر ستاسې کور ته درغلی و»

مارسي دقاسم خبره واوريده اوپه زوره يې وخندل او بيا يې داثبات له پاره سر وخوځاوه او ويې ويل: «تا ماته د ابوجعفر د جاسوسۍ له پاره ويلي و ، خو ددې څخه ماته ستا اصليت را څرګند شو ..... درونده شاهي سراغ رسانه ...!

قاسم لمړی پوه نه شو خو وروسته چې وپوهيده او د شرم څخه يې سرښکته کړ او مسکې شو.

« زه سهي ده ، که چيرې تاته ډاګيزه شوې وی نو ته يې داسې وګڼه چې مادرته د سلطنت له اړخه يوه نيکه دنده درسپارلې وه. خو اوس راته دا ووايه چې ستا د مور او ابوجعفر ترمنځ څه خبرې شوې دي.

مارسي په پوره متانت سره وويل « زه نن هغه وخت ډيره زياته حيرانه شوم چې وامې وريدل چې زما مور اوابوجعفر د قسطنطنيې د قيصر جاسوسان دي اودهغه له پاره کار کوي. زما په ذهن کې هم نه راتله چې زما مور دې په دومره خطرناکه سازش کې را نغښتې وي .... هو ! دا خلک دسازش په کړيو کې را ښتي دي ،پرون چې د ينې چري کوم سالار وژل شوې دې ، نو ابوجعفر وايی چې په دې قتل کې شاهي سراغ رسان يعنې قاسم بن هشام هم شريک دې. دينې چري سالار اسلم خان د ابوجعفر ډير نژدې سړې و اوابوجعفر يې په مړينه باندې ډير خواشينې ښکاريده. هغه تاته د څه زيان د درسولو خبره هم کوله. تر هغې چې زه د خپلې مور او ابوجعفر دخبرو څخه پوهه شوې يم نو زه فکرکوم چې هغوی به اورنه ته دسلطان د راستنيدو د مخه کومه خطرناکه لوبه لوبوي. په دې خاطر ما تاته دخط د ليکلو په ځای پخپله دلته د راتلو او له تاسره دمخامخ خبرو کولو پريکړه وکړه.

دمارسي دخبرو په اوريدو سره قاسم حيرانتيا ونه ښووله. ځکه هغه ته ددې خبرو په اړه د پخوا څخه معلومات تر لاسه شوې و خو هغه لږ څه شک يې چې په زړه کې و هغه هم اوس له منځه ولاړ ، هغه ته اوس دا ډاډمنه شوې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دلته په اورنه کې به ابوجعفر اودهغه ملګرې د سلطان د راستنيدو دمخه فساد اوبغاوت خپروي ، هغه د لږڅه خاموشۍ نه وروسته په هوډمنه توګه مارسي ته وويل:

« ته اندېښنه مه کوه زه به همدانن شپه ابوجعفر نيسم ، تر څو هغه پخپله د خپلو سازشي پلان ټولې کړۍ را بربنډې کړي»

مارسي ورته په حيرانتيا سره وکتل او په پوره جذبې سره يې ورته وويل: « ايا رېښتيا هم ته داسې کولې شې؟ ما خو اوريدلي دی چې ابوجعفر ان تر شاهي دربار پورې خپلې اړيکې غوځولې دي. هغه خو زما مور ته تسلي ورکوله چې شاهي سراغ رسان زمونږ هيڅ نه شي کولي ، ځکه چې هغه له ځانه سره شهزاده علاوالدين ملګرې کړې دې »

دشهزاده د يادونې سره سم د قاسم تندې ګونجې شو ، ځکه هغه دهره ځايه همدا خبره اوريده ، اوس نو دهغه په زړه کې دا شک را پيدا شو چې هسې نه چې د سلطان مشر زوې علاوالدين د ابوجعفر د نيولو په کار کې ورته خنډ پيدا نه کړي. هغه اوس په دې فکر کې شو چې څه ډول شهزاده د ابوجعفر د ملاتړ څخه لرې وساتي. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ګونګ ناست دې نو خپله نازکه ګوته يې دهغه په زنګون کيښوده او زور يې ورکړ ، دمارسی په ګوته کې لکه دبرق په څير ټکان و .داسې وبريښيده لکه قاسم ته يې شاک ورکړې وي ، يوناځاپه را نيغ شو ، مارسی دهغه په کتلوسره مسکۍ شوه او رته يې وويل:

«په خداې ! ته يوخالصه عرب مسلمان يې. ستا ټول کړچار د يوشريف الطبع انسان نمايندګي کوي.... کله چې تاته وينم نو په زړه کې مې را ګرځي چې يوه لحظه هم له تا جدا نه شم. » ددې اخري خبرې په کولو سره دمارسی سترګې د حيا نه ښکته شوې.

اوس نو د قاسم نوبت وو ، هغه په شرارتې او مينه ناکه توګه وويل :« که چيرې د لرې کيدودومره ويره درسره وي ، نو يوځل ولې نه راتڼدې کيږې. زما درنه مور او ورندار به ستا په کتلو ډيرې خوشحاله شی ، ته کله زمونږ کور ته راشه ، » دقاسم لمړۍ خبره بلکل ډاګيزه وه ، دمارسی مخ د شرم څخه تک سور شو اوپه خپل ځاې باندې ييغه نيغه شوه . قاسم داسې و انګيرله چې يوه ډيره ستره خبره يې ډيره ژر اوبې وخته کړې ده. په دې خاطر يې دخپلې خبرې د جوړولو هڅه وکړه:

«زما په آند چې په تا زمونږ دکور په لور دور تللو خبره ښه و نه لګيده. په دې خاطر خاموشه پاته شوې.»

مارسی د قاسم د خبرې په اوريدو سره ټکان وخوړ او سمدستي يې خپل سر راپورته کړ او دخپلې چپتيا په اړه يې څرګندونې پيل کړې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه ، نه ، داسې مه وايه ، اوس خو ستا نوم زما له پاره ژوند گرزيدلې دې. تاته به ډاگيزه شوي نه وي چې زه سکندر خومره تنگه کړې یم. په حقیقت کې زه اوسکندر یوځاې را ستر شوي یو. زما مور دهغه د پلار وينځه وه. په دې خاطر هغه ما دخپل پلار جاگیر گڼي ...... سکندر هغه لورې د تللو دمخه هڅه وکړه چې ما هم له ځايه سره یوسي خو ما ترې ځان په دې خاطر شاته کړ چې هغه یومسلمان دې او زه یوه عیسایی ، زه نه غواړم چې دیوه مسلمان سره واده وکړم. ما خو ترې په همدې بهانه ځان په څنگ کړ. خو اوس هغه دا سلام څخه بیرته اوختې دې. اوعیسایی شوې دې. زه هره لحظه دخپل ځان د خوندې پاته کیدو په اړه اندیښمنه یم. ځکه زما مور غواړې زه د سکندر سره واده وکړم. سکندر چې هغه لورې ته ورته ، نو دايي ويلي و چې هغه به ډير ژر ما هلته ور وغواړی ، نو په داسې حالاتو کې ستا وجود زما له پاره دپناه اخستو بهترین ځاې دې.

دمارسي دخبرو څخه دقاسم په جود کې د سکندر پر خلاف د قهر او غضب څپې را پيدا شوې. هغه ددې نه مخته د مارسي په دغه قصه او غم باندې نه وخبر. هغه ته دا ډاگيزه شوه چې مارسي سهي خبره کوي ، د سکندر په څير د يوه حیوان صفته انسان څخه هر عمل شونې دې. اوس نو قاسم مارسي له خپله ځانه سره نوره هم نژدې احساسوله ، په يوه عزم سره يې هغې ته وويل:

مارسي ! تا ډيره ښه وکړه چې په وخت دې دسکندر د عزايمو څخه خبر کړم. اوس به زه هڅه کوم ستا په اړه هم ځان اگاه و ساتم. ته اندیښنه مه کوه ، زه نن شپه ابوجعفر نیسم ، زه هیلمن یم چې دلته په اورنه کې به زه دهغه او د سکندر د ملگرو په اړه پوره معلومات تر لاسه کړاې شم. او ډير ژر به ټولې مهرې را بربنډې کړم او په دې توگه به ستا داندیښنو لړۍ هم پاې ته ورسیږي

قاسم تر اوسه پورې خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې د بگۍ نه بیرون دپښو ترپار شو ، قاسم لکه دپړانگ په څير متحرک شو اوسمدستي يې د بگۍ شاتنۍ پرده پورته کړه ، اکبر په بیړه دبگۍ په لور ور روان و دقاسم په تندې باندې غونجې پیدا شوې وې. هغه فکر کاوه چې هرو مرو کومه خبره راپیدا شوې ده، پرته له ځنډه د بگۍ څخه را ووت. په دې وخت کې اکبر هم را ورسید. اکبر دراتلو سره سم وويل:

« مايو آس سپور وکوت چې ددې يادگار په شاوخوا کې گرزيده. او د ديوال دچاودنو څخه دننه يې ديادگار د کتلو هڅه کوله.»

دې خبرې د قاسم په اعصابو باندې بد اغیز وکړ ، سمدستي يې خپله توره را وویسته او اکبر ته يې وويل ، ته په بگۍ کې کینه ، زه به بیرون دحالاتو څارنه وکړم. اوس باید مونږ ددې ځآیه و لاړ شو.» قاسم ددې خبرې په کولو سره دخپل آس په لور ورغې ، ماسي هم داکبر خبرې اوريدلې وې ، دهغې زړه ددې نوو حالاتو په را پيدا کيدو سره درزيده. په دې خاطريې دخپل پړونې لاندې پټ خنجر را وویست اوپه لاس کې يې ونیو ، قاسم په خپل اس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور شو او د یادګار ددروازې څخه بیرون ووت. هغه داس په شا هم دهر ډول حالاتو سره دمقابلې له پاره تیار و. په یوه لاس کې یې توره نیولې وه او په بل کې دآس قیضه. هغه خپل آس په بیړه باندې و ځغلاوه او د یادګار شاوخوا یې ټوله سیمه و څارله. دهغې سترګې په پوره تیزۍ سره هرې لورې ته متوجه وې او غوږونه یې دهر ډول اواز داوریدو له پاره خلاص وو. هغه څلورو خواوته نظر و ځغلاوه خو هیڅوک یې تر سترګو نه شول، بیرته راستون شو او اکبر ته یې اشاره وکړه تر څو بګۍ راوکاږي. دې په خپل اس سپور و او بګۍ یې تر څنګ تیره شوه. مارسی دبګۍ پرده پورته کړه او په استفهامیه توګه یې قاسم ته وکتل اودسترګو په اشارې سره یې د حالاتو په اړه معلومات تر لاسه کړ. قاسم ورته په ټیټ اواز سره وویل:

« داندیښنې خبره نه شته. کیدې شي اکبر ته کومه غلط فهمي پیدا شوي وي. په هر صورت تاسې ولاړ شئ. په لاره کې هیڅ ډول خطر نه شته. لږ وروسته لمر پریوځي اودماښام تیارې خپریږي. په دې خاطر د تیارو دمخه تاسې خپل کور ته ستانه شئ»

کله چې یادګار ته رانژدې شول نو اکبر د بګۍ اس ته لښته ورکړه، اوبیا په څو لمحو کې بګۍ دښار منځته رسیدلې وه.

قاسم د ابوجعفر دنیولو له پاره د شپې د نیمایی وروسته خپل پلان تر تیب کړی و، ننۍ ورځ د قاسم له پاره د ټولو مصروفترینه ورځ وه. تر اوسه پورې هغه د خپل پلان دپلي کولو له پاره پوره وخت درلود، په دې خاطر یې دښاره کرایه کړې آس بیرته هغه ځای ته ورساوه اوپه خپله دخپل کور په لور روان شو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴

دقيصر جاسوس

پخښنه نیمه شپه وه چې بهرام خان او قاسم دواړه د روزل شوو امنيتي عسکرو سره يو ځاې د ابوجعفر کور تر خپلې کلابندۍ لاندې راوستې و. غوښتل يې په څو لمحو کې خپل کاري پلان پلې کړي. کله چې ټول کسان په خپلو خپلو ټاکلو شوو ځايو باندې و دريدل نو بهرام خان او قاسم خان دواړه ور مخته شول او د ابوجعفر د کور دروازه يې ور و ټکوله. دا يو ستر او عالي شانه مانۍ وه. په روازې د ټک ټک کولو اواز د شپې په چپتيا کې تر ډيره ډيره ځايه پورې رسيده. دبهرام خان رنګ تک ژيړ تښتيدلې و. ځکه هغه ويريده چې د غرب په خطيب باندې به دلاس دپورته کولو څخه په ښار کې فساد اوبغاوت را پورته شي. بهرام تر اوسه دې ته تيار نه و چې دابوجعفر دجاسوسۍ خبره و مني. ځکه هغه د بهرام خان د امنيي د ندې داختسو تر مخه هم همدلته ميشت و. هغه حيران و چې دا سړې څنګه يو ناڅاپه جاسوس وخوت. هغه په دې فکر کې ډوب و چې د سراغ رسان په څير د قاسم په ټاکلو کې سلطان ډيره غلطي کړې ده. هغه ته قاسم يوبې تجربې او احساساتي ځوان ښکاريده ، هغه په همدې غمونو کې ډوب و او دزړه درزار يې وار په وار زياتيده. په همدې وخت کې د کور ددروازې د پرانستو اواز واوريدل شو ، بهرام يو دم د دروازې په لور وروکتل ، دروازه دابوجعفر غلام څوکيدار پرانستې وه. هغه هم د دروازې د پرانستو سره سم په ډيره خرابه لهجه وپوښتل:

« څوک ياستئ..؟ تاسې نه پوهيږئ چې نيمه شپه ده ، د څه له پاره دلته راغلي ياست ؟»

ددوې سره مله نور عسکر شاوخوا تيار ولاړ و. ددې څوکيدار مخې ته يواځې بهرام او قاسم خان ولاړ وو. قاسم ورمخته شو او د څوکيدار سره يې په خبرو پيل وکړ.

« مونږ غواړو د غرب دخطيب سره ووينو ...... مونږ دهغه په نوم د قونيا څخه د سلطان خاص پيغام له ځانه سره راوړې دې. ابوجعفر ته ووايه چې سالار رياض بيګ د قونيا څخه د سلطان خصوصي پيغام له ځانه سره راوړې دې.

دقاسم دخبرو په اوريدو سره څوکيدار دخپلې غصې څخه را ټيټ شو او شاته ولاړ او په يوه منډه يې ځان د ابوجعفر خونې ته ورساوه. قاسم ددې فرصت نه ګټه پورته کړه او عسکرو ته يې خپلې شاته د راتلو او کور ته د ورننوتو حکم وکړ. اوس نو هغه خپله توره هم را ويستلې او په لاس کې نيولې وه. او د توپان اوسيلۍ په څير دکور دننه ورغې. هغه څوکيدار کوت چې په کومه ولاړ ، دهمغسې پسې قاسم ، بهرام او نور عسکر هم همغه لورې ته ورغلل او په دهليز کې و دريدل. قاسم په اخري کونج کې دبندې کمرې په لور ورغې ، دقاسم تر مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوکیدار هم همدې خونې ته ورننوتې و . کمرې ته د ورننوتلو سره سم قاسم ودرید ، خو هلته هیڅ اواز نه اورېدل کېده. دروازه یې لږ څه ور ټېل وهله ، ویې کتل چې ددیوال تر څنګ یو مشال روڼ دې خو هغه کمره خالي وه. هغه په پټو قدمونو سره دننه ورغې او په حیرانتیا سره یې ځلورو خواو ته کتل ، دا دهغه ځاې منځنۍ کمره و ه. او په ډاډ سره چې دهغې تر شا د کور نورې خونې هم وې. ځکه چې ددې کمرې په دیوال کې دروازه هغه لورې ته پرانستل کېده .....دا دروازه پرانستې وه ، دا سې ځرګندېده چې ځوکیدار همدا اوس اوس دهمدې دروازې څخه دننه ورغلې و. کله بې چې دهغه بله اړخه اواز واورید نو همله‌ته تم شو ، داسې معلومېده چې دهغې لورې کوم کس دې لورې ته را روان دې ، قاسم سمدستي شاته ولاړ او تر شایې خپلو عسکرو ته هم حکم وکړ تر څو ددیوال سره ځانونه تکیه کړې. لږه شیبه وروسته د راتلونکو قدمونو اواز واورېدل شو اوبیا چا دروازه دهغه لورې څخه پرانسته ، قاسم خپله توره تیاره په لاسو کې نیولې وه، بهرام اودهغه ملګرې ساه نیولې ولاړ و، دهغوې سره دې کمرې ته یواځې ځلور کسه عسکر راغلې وو . پاته نور عسکر بیرون په خپلو خپلو ځایو کې ولاړ و . د دروازې د پرانستلو سره سم لمړۍ ابوجعفر خونې ته راننوت. هغه د شپې کالي په ځان کړې و او سترګې یې دخوبه ډکې وې. په کمره کې د قدم د ایښودو سره سم یې دحیرانتیانه خوله خلاصه پاته شوه. په کمره کې یې د شپږو وسله والو کسانو په کتلو سره سترګې پرانستې پاته شوې،خو اخر هغه هم ابوجعفر و ، هغه دخپلې حوصلی په ځاې کولو کې ځنډ ونه کړ ، سمدستي یې خپل ځان ډیر غضبناکه ونیو، او په ډیره قهرجنه توګه یې بهرام ته وویل:

« بهرامه !.....دا څه بدتمیزي ده ...؟تاسو زما کورته ، زما د اجازې پرته څنګه را ننوتي یاست ؟

دابوجعفر په خبرو د بهرام پښې په لړزیدو شوې ، هغه غوښتل په معذرت ډوله توګه څه ووایی ، خو قاسم ورمخته شو او خپله لوڅه توره یې د ابوجعفر په سینه کیښوده او مار په څیر د پرشیدو سره یې ورته وویل:

« دښنو سترګو نقلي عربه او د قسطنطنیی دقیصر خطرناکه جاسوسه ، ته په مسلمانو عسکرو باندې سترګې را باسې. لمړۍ خپل ګریوان ته ووینه.» دا د قاسم له اړخه یوه رواني حربه وه. چې دهمدې حربې له مخې ورته زیاته بریا په برخه شوه. ځکه ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس و ، دهغه په سترګو کې دقاسم خبره تر یوې لمحې پورې ګرزیده خو وروسته یې بیرته خپله حوصله په ځاې کړه او په ډیرې غصې سره یې وویل:

« ته څه اپلتې وایې ؟ دا څنګه دجادې نه وتلې خبرې کوې. ته څه ویل غواړې ؟..»

بهران چې پخپله هم یو ډیره پوه سراغ رسان ګڼل کېده ، د ابوجعفر مخ ته یې په ډیر غور سره کتل ، هغه په زړه کې وویل ...... قاسم په ابوجعفر باندې په لاس پورته کولو کې غلطي کړېده. دا هغه ځوک نه دې چې قاسم یې په لټه کې دې ...... قاسم هم د ابوجعفر د ځواب څخه نا هیلې شوې و ،خو هغه د ابوجعفر د پرواه کولو پرته خپلو سپاهیانو ته حکم وکړ چې: « لاس و پښې یې و تړۍ او د پټې محکمې ځمکنۍ برخې کې یې ور وغورزوئ ، »

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو سره سم دهغه عسکرو پر ابوجعفر باندې لاسونه وتړل او د تورو ترمنځ یې را ښکیل کړ. ابوجعفر خپل ځان ډیر ډاډه او مطمئن ښوده خو په حقیقت کې هغه ټول دننه وجود به لړزان وو. عسکرو دهغه لاسونه د شالورې ته په زنځیرونو تړلي و و. دبهرام مخ د ویرې څخه ژیړ ګرزیدلی و ، قاسم د بهرام حالت ډیره ښه احساساوه ، دهغه په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« بهران خانه ! ته اندیښنه مه کوه ، له ما سره راځه ، زه به ستا تر مخ دهغه څخه دا را ډاګیزه کړم چې اصلی نوم یې څه دې. ته دا فکر مه کوه چې هغه د شلو کالو راهیسې دلته میشت دې. ایا تا ته دقیصر دسازشي لوبې او په دې اړه د اوږدو پلانونو په اړه معلومات نه شته. له ما سره یو ځای راځه... !

بهرام خان چې دقاسم پریکړه واوریده نو په لړزه شو. ځکه قاسم غوښتل د ښار یو مذهبي لارښود ته دهغه په پټنځای کې اذیت او تکلیف ورکړي ، د بهرام له پاره دا خبره دزغم وړ نه وه. هغه فکر کاوه چې که چیرې قاسم د غرب خطیب ته اذ یت ورکړې نو په ښار کې به اړو دوړ را پیدا شي. هغه په زړه کې پریکړه وکړه چې قاسم به د اذیت ورکولو د فکر نه تیر کړي ، په همدې فکرونو کې هغه د قاسم او ابوجعفر سره یو ځای بیرون راووت. په همدې وخت کې دهغه په ذهن کې یوه خبره راغله او بیرون ته د را وتلو سره سم یې خپلو سپاهیانو ته وویل :

« تاسو اوس ابوجعفر د ښار د کوتوال په زندان کې واچوئ ، دهغه څخه به د پلټنې کار سبا سهار وختی پیلوو. په دې وخت کې پټې محکمې ته دابوجعفر وړل اړین نه دي.»

قاسم غوښتل څه ووایي خو بهران دلاس په اشارې څخه هغه منه کړ او ورته یې وویل:

« څه ویلو ته اړتیا نه شته ، زه د سرکاري لیکنو پرته دومره مهمه شخصیت په خپلو پټو پلټنځایو کې نه شم ساتلی. کله چې هغه د کوتول په زندان کې ور پریوځي او نوم یې هلته ثبت شی نو بیا یې مونږ خپل پلټنځایو ته ور وړلي شو.»

داسې بریښیده چې بهران په سهي وخت کې غلط قدم واخست. څرګنده وه چې د امنیت عسکر د بهران خان دحکم لاندې و ، قاسم ته سمدستي داسې ډاګیزه شوه چې په لاس راغلي ښکار له لاسه ووت.. سپاهیانو ابوجعفر له ځانه سره بلې لورې ته بوت ،دهغوې سره د دې پټې محکمې ټوله ډله ملګري وول ، په همدې وخت کې بهرام قاسم خان ته وویل:

« تا ډیره ستره غلطی وکړه ، اوس دعا کوه چې په ښار کې د ابوجعفر د نیولو دخبرونو څخه کومه غوغا اوفسا د را پیدا نه شي ، ځکه بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ ده او په دې ورځ به په ټولو غونډو کې دابوجعفر د نیولو په اړه خبرې کیږي ، که داسې پیښ شول نو مونږ دواړو ته به ډیره ستونزه را ولاړه شي. دسلطان زوې به پرمونږ باندې لاس پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهرام دخولې څخه د سلطان دزوې دکليمې د راوتلو سره سم ، قاسم د سلطان محمد په اړه په فکر کې شو ، هغه ته دا راياد شول چې سلطان محمد ورسره د دوستۍ لاس ورکړې ، هغه هوډ وکړ چې سباسهار وختي به د شهزاده محمد سره د ابوجعفر د نيولو خبره مطرح کوي ، همدغې خبرې هغه ته يو ډول ډاډ ور په برخه کړ او دخپل آس په لور ولاړ، په دې وخت کې بهرام هم په خپل آس سپور شوې و . دوې دواړه تر ډيره ځايه يو دبل سره يو ځاې روان و . بيا قاسم دبهرام څخه اجازه واخسته او دخپل کور په لور ولاړ.

نن قاسم ډير ستومانه شوې و . ځکه هغه په يوه وخت کې ذهني او جسماني جنګ را ښکيل شوې و ، کله چې په خپله بستره کې ځملاست نو متوجه شو چې بدن يې ټول مات مات دې. کمبله يې په ځان را واچوله او څو لمحې وروسته په خواږه خوب ويده شو .

هغه تر ډيره پورې ويده و ، دهغه ورور او ورندار هم دا فکر کاوه چې هغه ستومانه شوې دې نو په دې خاطر يې د سهار چاېو ته را پانه ځاوه . دهغه ورور او وريرونه يې خپلو خپلو مکتبونو لورې ته تللې وو ، او ورځ ښايسته ډيره راپورته شوې وه .

د ورځې د يوې برخې دتيريدو وروسته دهغه سترګې د دروازې په ټکار باندې را پرانستل شوې . ځکه چا د طاهر هشام دکور بيرونۍ دروازه په زوره زوره ووهله . هغه خپلې سترګې مښلې او په دې حيران و چې ويې کتل دومره ورځ يې په خوب کې تيره کړې ده . د بسترې نه راووت او څپلې يې په پښو کړې او د بيرونۍ دروازې په لور ورروان شو ، ددروازې دپرانستلو سره سم يې هغه وخت سترګې پرانستې پاته شوې چې ......

دهغه تر مخه ابوجعفر ولاړ و . دهغه په مخ زهرجنه خندا وه ، تر څنګ يې څلور کسه سپاهيان او څو نور لاس پوځې هم ولاړ و . دابوجعفر د کتلو سره سم د قاسم خان دخولې نه په نا ځاپې توګه را ووتل: «ته ؟»

دهغه سترګې دحيرانتيا څخه بوتې راوتلې وې. هغه باور نه شو کولې چې هغه ابوجعفر چې هغه څو ساعته مخته په پوره ميړانې سره نيولې و او د کوتوال په زندان کې يې اچولې و ، هغه اوس په رڼا ورځ په پوره ازادۍ سره دهغه تر مخه ولاړ دې. ابوجعفر چې قاسم دومره حيران دريان و کوت نو په خپله زهرجنه خندا کې يې وويل: « قاسم بن هشامه ! زه دشلو کالو راهيسې په اورنه کې په پوره عزت اودرنښت سره شپې سبا کوم. خو دلته ستا د راتلو څخه تر اوسه څو په شمار ورځې تيرېږي ..... هغه څه چې تا له ماسره وکړل دهغې دحساب ورځې به ډيرې ژر راشي. خو اوس زما سره د غه سرکاري مامورين غواړي تا دشهزاده علاوالدين دربار ته وړاندې کړي. دا بايد ډاګيزه وي چې زه دشهزاده علاوالدين د ځانګړې حکم په واسطه راپريښول شوې يم.

د ابوجعفر په خبرو د قاسم وجود ټول دقهر اوغصې څخه په اور کې سوزيده ، د ابوجعفر په سترګو کې يې سترګې ور ننويستې او ورته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ابوجعفره ! ته زما د ولکې څخه خوندي نه شې پاته کیدې. زه ستا د ټولې لوبې څخه خبریم. زه به د شهزاده علاوالدین تر مخه ستا له مخه دغه نقاب لرې کړم. او یاد ساته کله چې زه تا یو ځل بیا ونیسم نو بیا به هیڅوک هم تاته زما د غضب څخه نجات در نه کړای شي.

ابوجعفر د قاسم په خبرو باندې په زوره زوره وخندل ،دهغه په مخ د شیطانت نښې د ورایه ځلیدې ، ابوجعفر په زهرجنې خندا سره وویل: « ته نور ما نه شې نیولې ، ځکه له تاسره زما په خلاف هیڅ داسې ثبوت نه شته چې شاهې دربار کې یې وړاندې کړای شې. ما شهزاده ته ستا په اړه ټولې خبرې کړې دي. اوس به ته د ینې چرې د یوه سرتیرې قومندان « اسلم خان» د وژلو په اتهام بندې خاې ځې.

د ابوجعفر د مکر نه ډکې خندا ټوله فضا را نغاړلې وه. او قاسم ته دابوجعفر دخبرو انداز د زغم نه وتلې و. خو هغه یې کوله چې خپل ماغزه ساړه کړې ، نو ځکه یې یو سرکاري مامور ته و کتل او ورته یې وویل:

« تاسو وواياست ، چې تاسو د څه له پاره دلته راغلي ياست ؟ د قاسم په خبرو کې نرې شانته طنز و ، سرکاري مامور چې یو ښایسته او ښکلې ځوان و په لږ څه سخته ژبه وویل:

مونږ له ځانه سره ستا دبوولو له پاره راغلي يو .....مونږ د شاهي ګارډ د ساتونکو د ډلې عسکر یو ، او دلته د شهزاده سلطان علاؤالدين بن سلطان مرادخان ثاني په حکم راغلي يو .....

قاسم دهمدې حالاتو له پاره تيار شوي و. هغه دځوان څخه کورته د وبيرته ورننوتلو اجازه واخسته، کورته دننه ورغي ، دهغه مور ،پلار او ورندار په دې نه و خبر چې ددروازې نه بيرون څه روان دي. قاسم په کور کې دڅه ويلو پرته د ضروري کارونو څخه ځان فارغه کړ اوبيا يې خپلې ورندار ته وويل چې د شاهي دربار په لور ورځي، ددې خبرې سره سم بيرون راووت.

دا دشهزاده علاوالدين سره دقاسم خان لمړنی ليدنه کتنه وه ، هغه په لږ څه بې پروايي سره د شهزاده تر مخه و دريد ، شهزاده ورته په ډيره غصه وويل :

اوريدلي مې دي چې ته معظم سلطان شاهي سراغ رسان ټاکلي يې. داسې معلوميږي چې دروند سلطان نور زوړ شوې دي ، دلته په اورنه کې کوم قيامت راتلونکې و چې دشاهي سراغ رسان دټاکلو پورې يې خبره ورسيده. تا خو زمونږ د سلطنت په يو ډير عزتمنده سلاکار باندې لاس اچولې اوهغه ته دې سپکاوې کړې ، مونږ به دروند سلطان ته ستا ددې کار او ددې سپکاوي په اړه شکايت کوو. ترڅو چې معظم سلطان د قونيا څخه را ستنيږي نو تر هغه وخته به ته دلته زمونږ سر بندي يې. ستا د بې باکۍ او بې عقلۍ سزا به په خپله سلطان ټاکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره د قاسم دپښو لاندي زمکه و خویده. ابوجعفر ریښتیا ویلي و، لوبه بلکل بدله شوي وه ، د شهزاده د خبرو څخه ډاګیزه کیده چې د قاسم دخبرو اوریدو ته تیار نه دي. خوبیا هم قاسم جرءت وکړ او ویې ویل:

دورنده شهزاده ! زما په نظربند کولو کې بیړه مه کوه ...... لمړی.....

شهزاده قاسم خبرو ته پرې نه ښود او دهغه خبرې یې په منځ کې غوڅې کړې:

چپ شه ! خبرو کولو ته دې ضرورت نه شته. که چیرې معظم سلطان تاته دومره عزتمنده ځای نه وې درکړې نو مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه ستا سر له تنې جدا کړې و.

اوس نو قاسم ته د ویلو ځای نه و پاته. ځکه د شهزاده دروازه چیان د بربنډو تورو سره هملته دحکم منلو ته په لیکه ولاړ و و. قاسم په پوره ناهیلۍ سره د شهزاده په لور وکتل او د بې وسۍ نه یې سر ښکته کړ، هغه په همدې فکر کې و چې د ابوجعفر پلان بریالې شو او قاسم و نه توانید چې اورنه د قیصر د جاسوسانو څخه خوندي و ساتلاې شی. د شهزاده د حکم سره سم ساتونکو قاسم خان په خپله ولکه کې واخست. او هملته په شاهي محل کې یې په خصوصي زندان کې بندي کړ. دا زندان د نورو په څیر د اوسپني د سلاخو څخه نه و جوړ شوي، دا یوه پراخه کمره وه او څلورو خواو ته یې کړکۍ وې، خو هرې کړکۍ ته بیا د اوسپني سلاخونه لګیدلي و او بیرون ترې وسله وال ساتونکو پیره کوله.

اوس نو قاسم د اورنه دخوندي ساتلو له پاره هیڅ نه شو کولاې. ان تر دې چې په دې شاهي زندان کې یې بل زنداني ملګرې هم نه وچې خبرې یې ورسره کړې واې ، هغه ټول وخت په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول به وتوانیږي چې اورنه د بغاوت اوفساد څخه خوندي و ساتلاې شي.

خو دهغه دهمدې کار په واسطه ابوجعفر په خپله په یني چري کې د بغاوت را پاڅولو پلان شاته غورزولې و. هغه ډیر زیات چالاکه او شاطر انسان و. هغه فکر کړې و چې په داسې حال کې چې دهغه رقیب اوس دشهزاده علاؤالدین تر مخه د بغاوت در اپیدا کیدو خبره کړې ده ، ......نو په دې خاطر دا به مناسبه نه وي چې دومره ژر بغاوت راپورته کړي، که چیرې دا کار وشي نوبیا به دشهزاده باور را باندې له منځه ولاړ شي ، په دې خاطر هغه سمدستې دخپل سازش ټولو کړیو ته خبر ورکړ چې دبغاوت اوفساد له پاره جوړ کړل شوي پلان تر یوه وخته پورې شاته و غورزوي ...... هغه نه غوښتل چې د بهران اوشهزاده تر مخه دقاسم خان خبرې او اندیښنې سهي ډاګیزه شي. همغه و چې هغه د قاسم خان د درواغژن کیدو په خاطر خپل پلان و ځنډاوه. د بله اړخه قاسم خان د وخت په تیریدو سره ورځ په ورځ نا ارامه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو ورځې تيرې شوې ،مارسي هم ډيره انديښمنه او غمژنه وه ، دقاسم د کورنۍ کسان هم وراخطا او ويرې اخستې و.ځکه قاسم دهمغې ورځې څخه چې ترې تم شوې و ، تر اوسه پورې يې درک نه و لګيدلې. دهغه ورور طاهر د ښار کونج کونج و لټاوه ، هغه د ښار د کوتوال د سپاهيانو سره يو ځاې د ښار ډير ځايونه تر سترګو تير کړل خو د قاسم په اړه يې کوم معلومات تر لاسه نه کړاې شو . اوځنګه به ورته معلومات تر لاسه شوې واې ځکه هغه خو دسلطان په محل کې زنداني پروت و .

مارسي به هره ورځ خپل کوچوان اکبر دقاسم پسې استوه. خو هغه به بيرته هر ماښام ناهيلې را ستنيده. هغې اکبر د لاله شاهين يادګار ته هم څو ځله استولې و. او دوه درې ځلې د طاهر کور ته هم.

يوه ورځ مارسي فکر وکړ چې د ابوجعفر په اړه معلومات تر لاسه کړي. ځکه چې قاسم ورته په اخري کتنه کې د ابوجعفر د نيولو په اړه د خپل پلان خبره کړې وه.

په داسې حال کې چې اکبر مارسي ته همدومره ويلې و چې ابوجعفر سهي سلامت دې او په ښار کې موجود دې. مارسي داسې انګيرلې وه چې ابوجعفر تر اوسه پورې بلکل نيول شوې نه دې. خو هغې ته د انديښنې خبره دا وه چې هغه ولې ددومره وخت دتيريدو سره سره بيا هم دهغې دمور دکتلو له پاره دهغوې کورته رانغې مګر دهغې مور پخپله دوه درې ځلې دکوره وتلې وه. مارسي ډيره هڅه وکړه چې دخپلې مور د سترګو څخه ځان اخوا کړي ، خو مارتها ډيره روزل شوې جاسوسه وه او دمارسي په دا م کې و نه نښته. مارسي خپل کوچوان اکبر د ابوجعفر په لور ور وليږه ، تر څو دهغه د نوکرانو څخه دهغې شپې په باره کې تفصيلات را ټول کړي په کومه شپه چې دهغه د نيولو له پاره دهغه په کور قاسم د پوليسو سره يو ځاې يرغل وروړې و .....خو اکبر هم ونه توانيد کوم خاص خبر تر لاسه کړي .او د قاسم په اړه به هغه څه ډول خبر تر لاسه کړې و ،ځکه چې هغه خو دهغه نا پوهه شهزاده په ځآرن ځاې کې بندي پروت و .

او بيا يوه ورځ خبر را غې چې د شهاب الدين پاشا په مشرۍ د ترکانو فوځ د «نيش» په سيمه کې د «هونياډې» د لښکروسره د ټکر وروسته ډيره سپکه ماتې خوړلې .

پيښه داسې منځته راغلې وه چې سلطان مرادخان ثاني د کوچنۍ اسيا د قونيا په ښار کې د «کرمانيا دامير» سره په جګړه کې بوخت و ، خو دبله اړخه عثماني لښکر د شهاب الدين پاشا او محمد چلپي په مشرۍ د «هونياډې» دبې شميره لښکرو د غشو د ګذار لاندې و. عيسايي لښکر د «ډينوب د درياب» څخه تير شوې و او د «نيش» په سيمه کې د عثماني لښکرو په مقابل کې يې خيمې وهلې وې. دهونياډې د بيرغ لاندې د ټولې نړۍ د عيسايانو ډيره نامتو جګړماران را ټول شوي و ، په داسې حال کې چې د شهاب الدين پاشا تر قومندې لاندې يوا ځې اتيا زره تجربه لرونکي فوځ و . سهار وختي ددواړو فوځونو تر منځه جنګ پيل شو ، د ۱۴۴۳ کال د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښین په وخت کې د «نیش» په سیمه کې ددې دواړو ځواکونو ترمنځ سخته زمکنۍ جګړه و نښته. د محمد چلپي پیاده عسکر په ډېره میړانه و جنګیدل. محمد چلپي پخپله هم په اس سپور دخپلو عسکرو لار ښوونه یې کوله.

دماسپښین په وخت کې ، کله چې د جنګ میدان د هرې لورې ګرم و او هرې لورې ته د انسانانو لاشونه په خپلو وینوکې تړپیدل ، نو داسې ډاګیزه شوه چې د مسلمانانو پله درنه شوې ده ، په همدې وخت کې قومندان امیر خان هم خپله پنځه زره عسکر د غرونو د پټنځایو څخه رابیرون کړل او د الله اکبر په نعرې سره یې په صلیبي ځواکونو باندې یرغل راوست. هغه د دښمن په میسره باندې یرغل وکړ او دهغوې لیکې یې یو په بله پسې و ځیرلې اوان د دښمن تر قلبه پورې ورسید. هغه د پخوا څخه دا پلان درلود چې د دښمن د فوځ په اعلی قومندان هونیاډي به حمله کوي ، هغه په ډېره میړانه خپل ځان د هونیاډی پورې ور ورساوه ، خو کله یې چې شاوخوا وکتل نو پوه شو چې د دښمن د تورو د ګذار لاندې راغلې دې. خو امیر خان د ویریدو په ځاې په خپلو متوکې نور توان هم را پیدا کړ او د هونیاډي ساتونکې ډله یې ځیرې کړه ، په دې وخت کې د هونیاډي اس د هغه تر مخه و. هغه تر ډېره وخته پورې توره چلوله خو ناڅاپه متوجه شو چې بازو یې له کاره وتلې دې ، هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې د شهادت وخت یې را رسیدلې د ې. په همدې وخت کې یې په ذهن کې یو ډېر عجیب فکر را ګرزید ، په ډېر قوت یې خپله توره د نیزې په څیر د هونیاډي په لور ور و توغوله. توري هم فضا ځیرې کوله اونیغه دهونیاډي په شا کې ور ونښته. هونیاډي دخپله اسه لاندې راپریوت. خو د بله اړخه امیر خان بې وسلې شوې و ، په دې اساس ډېرې تورې پرې په یوه وار راپریوتې او دهغه وجود یې ټوټې ټوټې کړ...... دبله اړخه هونیاډي خو داسه راپریوتې و خوبیرته سمدستې را پورته شو ، د توري د ور شغولو په وخت کې د امیر خان په لاسو کې دومره ځواک نه وچې توره یې دهونیاډي په وجود کې ور ننوځي ، په دې اساس یواځې د توره څوکه دهونیاډی په وازده کې لږ څه ورننوتې وه، چې د هونیاډي د راپریوتو سره سم ترې بیرته پخپله را و غورزیده. که څه هم هونیاډي زخمي شوې و خو د پوره میړانې څخه یې کار واخست او بیرته په خپل آس سپور شو.

په دې جنګ کې اغاحسن او دیني چرې ګڼ شمیر سالارانو ګډون درلود. خو په دې ټولو محمد چلپي ډېر مصروف و. هغه خپل لښکر ان د دښمن تر قلبه پورې رهبري کړې و ، دهغه لښکریانو په ډېره میړانه د دښمن په لښکرو باندې ګذارونه کول ، پخپله چلپي هم په اس سپور د دښمن په لیکو کې د برق په څیر ښي او چپ لورې ته ګذارونه کول. په همدې وخت کې محمد چلپي د دښمن د نیزې د ګذار لاندې راغې او دهغه د آس سینه یې ځیره کړه او بلې لورې ته ترې ووتله. خو محمد چلپي د آس د راپریوتو دمخه دهغې څخه ټوپ کړ او لاندې ودرید ، اوس نو هغه هم پیاده شوې و ، توره یې لکه د برق په څیر هرې لورې ته پرکیده ، او په پرلپسې توګه یې د دښمن ګڼ شمیر سپاهیان له منځه یوړل ، خو هغه هم به ناڅاپې توګه د یوه افت لاندې راغې ، یوه غښتلې رسۍ چې یو سر یې ګنډه شوې و په هواکې لامبو وهونکې تر محمد چلپي پورې را ورسیده او پخوا ددې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپله دفاع وکړای شی ، رسۍ یې په څټ کې وننبته او د لږ مقاومت وروسته هغه په یوه جتکې سره په زمکه راپریوت، ځکه چې درسۍ را غورزونکې خپل آس په مخالف لورې و ځغلاوه او محمد چلپې یې هم له ځانه پسې کشاوه.

د محمدچلپې د نیولو خبر د عثماني لښکر تر منځ لکه د اور په څیر خپور شو ، ددې خبر سره سم دعسکرو حوصلې کمزورې شوې او په دې توګه دماښامه نه مخته د جنګ پریکړه وشوه. د ترکانو لښکر په ډیره بده توګه ماتې خوړلې وه ، څلور زره ترکې عسکر ژوندی نیول شوي و او ګڼ شمیر نور بندیان شوي و او په دې توګه د شهاب الدین پاشا زړه ور لښکر د هونیاډې د ګڼ هیوادی لښکر په لاسو د عبرتناکې ماتې سره مات شو.

د ترکانو لښکر ته د ماتې د ورکولو وروسته د هونیاډې حوصله نوره هم ځواکمنه شوه. هغه د ترکانو د فوځ تر شا ان تر «صوفیه» پورې ولاړ او هغه ځاې یې هم دمسلمانانو څخه ونیوه. څو ورځې وروسته یې د بالقان دغرونو څخه په تیریدو سره د «فلیپوپولس» په ښار حمله وکړه ، دلته ترکانو یو ځل بیا دمقابلې کولو هڅه وکړه خو داځل یې هم ماتې وخوړه. اوس نو دعیسایانو له پاره ډګر خالي و، دهغوې حوصلې د پرلپسې فتوحاتو په واسطه ډیرې قوې شوې وې.

تر اوسه پورې سلطان مراد خان د قونیا څخه بیرته نه و راستون شوې ، خو دخپلو لښکرو دماتې څخه همله په کوچنۍ اسیا کې خبر شو. په دې خاطر یې ژر تر ژره د بیرته راستنیدو له پاره ځان تیار کړ. هونیاډې د «روملیا» او «د بالقان د درې» دتباه کولو وروسته د عثماني سلطنت دپاې تخت اورنه په لور په اسانۍ سره راتلای شو ، ځکه سلطان په اورنه کې نه و او د هونیاډې ځواکمن فوځ ته دسلطان په نشتوالي کې په اورنه باندې ولکه کول کوم ګران کار نه و. خو هغه غوښتل د خپلو دغو بریاو په اړه د عیسایې دولتونو څخه داتلوالې سند واخلي ، همدا علت و چې هغه په اورنه باندې د ولکې کولو په ځاې د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه او د «بوډا» په سیمه کې یې دښنګ ټکور ،عیش ونوش او مستۍ کولو مجلسونو جوړ کړل.

قاسم ددې ټولو حالاتو څخه بې خبره پاته و. دمارسی اود قاسم د کورنۍ حالت ، دهغه په ورکیدو باندې ، نورهم ډیر خراب شوې و ، طاهر دخپل ورور قاسم په ورکیدو دومره اندیښمن و چې بلاخره یوه ورځ د سلطاني قصر په لور ولاړ.غوښتل یې چې د شهزاده محمد سره ووینې ،ځکه قاسم ورته د شهزاده سره دخپلو اړیکو په اړه خبر ورکړې و. نن هغه هوډ درلود چې دشهزاده سره دلیدلو په وخت کې به ورته دقاسم د ورکیدو په اړه خبر ورکوې. کیدې شي شهزاده دهغه په راپیداکولو کې ورسره مرسته وکړې. ځکه چې شهزاده پخپله قاسم ته د دوستۍ کولو وړاندیز کړې و. طاهر ډیر زړه نازړه د شهزاده د کتلو له پاره ورغې ځکه هغه پوهیده چې شهزاده ایله اوس د ښوارلس کالو ځوان دې اودهغه څخه دکومې ټیګې پریکړې اخستل دهیلو نه لرې بریښې. خو بیا هم طاهر هغه لورې ته ورغې. په دې وخت کې ډوب شوې په ډکې هم تکیه کوې ...... په همدې ډکې د تکیه کولو له پاره طاهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشهزاده کتلو ته ورغې ، کله چې محل ته ور ننوت نو دمحل ناظم هغه په خپله خونه کې کیناوه ، اودهغه د راتلو په اړه یې شهزاده محمد ته پیغام ورکړ. شهزاده محمد ته چې کله څرګنده شوه چې دقاسم بن هشام ورور راغلې دې نو هغه د دربار دکوم شخصیت د ورلیګلو په ځاي په خپله هلته ورغې، هغه دطاهر د کتلو له پاره د انتظار خونی ته ورغې ، د محل اعلې منتظم او نور سرکاري افسران دشهزاده د درننبت له پاره و دریدل.

شهزاده د طاهر سره ورغاړیوت او سمدستي یې ترې و پوښتل..

قاسم بن هشام چیرې دې ؟.... هغه خو له ماسره ژمنه کړې وه چې کله کله به دلته سلطانی قصر ته راځې او له ماسره به وینې، خو دهغه وخته چې هغه تللې دې نو بیا یوځل هم دې لورې ته نه دې راغلې. که مونږ غوښتلې نو هغه مو را بللې شو خو فکر مو وکړ چې کیدې شي په خپلو کارونوکې مصروف و اوسي.

هغه وخت چې شهزاده دا خبرې کولې نو دمحل اعلې منتظم د شهزاده دخبرو په اوریدو سره ټکان وخوړ ،خو شهزاده او طاهر دواړه په خپلومنځوکې په خبرو و او هیڅ یوه هم د منتظم په لور توجه نه درلوده. کله چې شهزاده محمد د قاسم بن هشام د ورکیدو په اړه واوریدل نو حیران پاته شو. او دنور څه د ویلو نه پرته یې طاهر بن هشام له ځانه سره خپلې کمرې ته یوړ. دهغه په ذهن کې ډیرې زیاتې خبرې ګرزیدې . په اورنه کې د قاسم په څیر د یوه وګړي داسې ناڅاپه ورکیدل ددې خبرې نښه وه چې په اورنه کې کوم ژور او خطرناکه سازش روان دې ،اوس نه هغه هم په خپرو شوو افواهاتو باندې باور پیدا کړ ، او دا چې په اورنه کې دقیصر جاسوسان موجود دی ، خپلې د ناستې خونې ته د رسیدو سره سم شهزاده د طاهر څخه یو ځل بیا وپوښتل:

څومره ورځې کیږي چې قاسم غایب شوې دې ؟اودا راته ووایه چې په اخرې ځل هغه کومې لورې دتلو په خاطر دکوره وتلې و.

طاهر هشام حوسیلې وکړ او لږڅه په ټیټ اواز یې وویل :

اخرې ځل قاسم خپلې ورندار ته ویلې و چې د سلطانې قصر په لور ورځې ، دهغه د ورکیدو نن دریمه اونۍ برابره شوه ، پخوا مونږ دا باور درلود چې هغه به دخپلو کارونو په لړ کې کورته د راتلو وخت نه شي پیدا کولې، اوبیا زمونږ کور ته یو اجنبي شخص دا پیغام راوست ، چې قاسم د سلطان سره دکتلو له پاره قونیا ته تللې دې. خو دوه ورځې دمخه ماته څرګنده شوه چې قاسم قونیاته نه دې ورغلې بلکه بلکل د اورنه څخه وتلې نه د ي.ماته ډیره اندیښنه راپیدا شوې ده ، په همدې فکر کې مې هوډ وکړ چې سلطانې قصر ته ورشم او دشهزاده محمد څخه د کومک غوښتنه وکړم.

ځوان شهزاده په ډیره غور سره د طاهر خبرې اوریدې. د طاهر دهرې خبرې سره د هغه حیرانتیا په زیاتیدو وه. په ځانګړې توګه کله چې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې قاسم د اخرې ځل له پاره دسلطانې قصر په لور راغلې دې......

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه داسې وانګیرله چې قاسم دهغه د کتلو له پاره دلته راغلي و ،خو تر څنګ یې په ذهن کې دا فکر هم را ټوکیده ، چې په دې اړه باید د محل د مؤظفینو څخه پوښتنه وکړي. په دې خاطر یې د دروازې د ساتونکې په کومک دمحل اعلي منتظم راوغوښت. اوس نو هغه د طاهر سره نورې خبرې ونه کړې بلکه د اندیښنې په حال کې یې د کمرې فرش ته کتل ، په همدې وخت کې دمحل منتظم هم کمرې ته را ننوت. دهغه په مخ کې هم د اندیښنې نښې تر سترګو کیدې. هغه کمرې ته را ننوت او په ډیره مؤدبه توګه یوې لورې ته و درید. شهزاده محمد ورته وویل:

علي خانه !......د نن نه درې اونۍ مخته شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام زمونږ سره دکتلو له پاره دلته سلطاني محل ته راغلي و ،خو هغه مونږ ته نه دې رارسیدلې.... ته په دې اړه ماته څه ویلې شې؟

دشهزاده دخبرو په اوریدو سره د علي خان په مخ کې د ویرې سیورې را ښکاره شول او په لړزیدلې اواز سره یې ځواب ورکړ « درونده شهزاده ! هو ! درې اونۍ مخته قاسم بن هشام دلته راغلي و خو ستا سره دکتلو په ځاې هغه د شهزاده علاؤالدین سره دکتلو له پاره ورغلې و. او شهزاده علاؤالدین ......

علي خان څه ویل چې ناڅاپه تم شو .....دهغه ویناد شهزاده تر څنګ طاهر هم خپل ځانته متوجه کړې و. ضرور کومه داسې خبره شته چې علي خان یې د ویلو څخه ویریده. شهزاده محمد ورته په غصه شو او ورته یې وویل:

علي خانه ! خبره دې ولې بنده کړه... ماته ووایه چې قاسم بن هشام زما د ورور سره دکتلو وروسته بیا چیرې ولاړ ؟مه ویریږه ، څه چې درته معلوم دې ټول مونږ ته ووایه.

اوس نو د طاهر زړه په سینه کې په درزهار و. خداې پوهیږې چې علي خان به څه ویل غوښتل. د شهزاده محمد او طاهر سترګې دعلیخان په مخ نښتې وې. په دې وخت کې ورته علیخان ډاګیزه کړه چې شهزاده علاؤالدین خو قاسم بن هشام په اورنه کې د فسادونو د پیداکولو او امن ته د زیان رسولو په جرم د معظم سلطان دبیرته راستنیدو پورې په شاهي زندان کې بندي کړې دې. داخبر د شهزاده محمد له پاره غیر متوقع و. هغه ته دا څرګنده وه چې دهغه مشر ورور د سلطنت ولیعهد دې او دسلطان په نه موجودیت کې احکام جاري کولې شي خو هغه ته دا څرګنده نه وه چې دهغه مشر ورور د قاسم بن هشام په څیر میړنې ، مخلص او دامن راوړنکې مجاهد شخصیت په بندیخانه کې هم اچولې شي ، ښکاره ده چې شهزاده علاؤالدین د شهزاده محمد څخه ستر هم و او دواک او اختیار خاوند هم. دطاهر بن هشام حالت هم ډیر غمژن و ، هغه ته بلکل دا ډاګیزه نه وه چې شهزاده علاؤالدین دکوم ډول خطرې د راپیداکیدو په اړه دهغه ورور بندي کړې دې. طاهر او شهزاده محمد دواړه په همدې فکرونو کې ډوب ناست و چې اعلي منتظم علي خان دوې ته یو بل ټکان ورکونکې خبر هم واوراوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«درونده شهزاده ! په حقیقت کې شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام په ناڅاپي توګه د غرب خطیب ابوجعفر نیولې و او په هغه یې داشک پیدا کړې وه چې هغه د قیصر د جواسیوسو د شبکې مشر دې.... او تاته معلومه ده چې شهزاده علاؤالدین د غرب د خطیب ابوجعفر ډیر درنښت کوي، شهزاده علاؤ الدین فکر کړې چې قاسم بن هشام د ښار او سلطنت په یوه ډیر عزتمنده انسان باندې لاس اېښودې دې او په دې توګه یې په اورنه کې دامن ثبات ته دزیان داړولو هڅه کړې ده......همدا علت دې چې هغه قاسم بن هشام د خپله ځانه سره نظربند کړې دې.

اوس نو شهزاده د ډاډ ساه واخسته. ځکه هغه ته دپیښې په اړه معلومات تر لاسه شو. سمدستي یې دخپل مشر ورور سره د کتلو پریکړه وکړه او علی خان ته یې د بیرته تللو اجازه ورکړه. اوس نو هغه غوښتل د شهزاده علاوالدین دربار ته ورشي. طاهر بن هشام یې په میلمستون کې په انتظار کې کیناوه. او په خپله د شهزاده علاؤالدین خاص کمرې ته ورننوت.

د شهزاده علاوالدین له پاره د شهزاده محمد خبرې هسې دکوچنیوالي خبرې معلومیدې. په دې خاطر یې د شهزاده محمد د خبرو د اوریدو وروسته وویل: زه به د سلطان د راتلو تر مخه دا نالایقه شاهي سراغ رسان ازاد نه کړم. که چیرې خداې ناخواسته دسلطان په نشتوالي کی دلته په اورنه کې بغاوت را پیدا شی نوبیا به دهغه مسؤلیت د چا په غاړه وي ؟

خو شهزاده محمد دهغه د خبرو څخه ډاډمن نه شو. او په احتجاجي توګه یې وویل : درونده اوعزتمنده وروره !......ته ولې په دې فکر نه کوې چې دغه ځوان په خپله سلطان دلته په اورنه کې د سازش کونکو د جرړو د پیداکولو له پاره شاهي سراغ رسان ټاکلې دې ،اوس نوکه ستا په خاطر دهغه په کار کې کوم خنډ راشي نوبیا به دهغې مسؤلیت د چاپه غاړه وي ؟

د شهزاده محمد خبرو په علاوالدین باندې هیڅ اغیز و نه کړ. بلکه هغه دپخوا په څیر په سخته لهجه باندې وویل:

محمده ! ته ، تر اوسه پورې کوچنې هلک یې. تاته څه معلوم ، چې قاسم بن هشام په اصل کې څوک دې ؟ مونږ ته خو د مغرب خطیب ابوجعفر ویلی دي چې دا سړې په تیره میله کې ناڅاپی راپیدا شوې دې او په یوې مقابلې کې یې د معظم سلطان زړه ګټلې دې. اوبیا چې کله سلطان د قونیا په لور روان شو نو هغه دغه سړی ته دلښکر سره دتللو حکم کړې و خودغه سړې د بهانو په جوړولو سره دلته دپاتې کیدو له پاره ځانته زمینه برابره کړه او د یوه نامعلوم سازش د ځپلو له پاره یې سلطان ډاډمن کړ. ساده زړې معظم سلطان هم ددې شکمن شخص په خبرو باور وکړ او هغه یې د جنګ میدان ته دوړلو په ځاې همدلته په اورنه کې پرېښود....ته پوهیږې چې ابوجعفر زمونږ دسلطنت پخواني وفاداره شخصیت دې ، همدا خبره قاسم بن هشام ته د زغم وړ نه وه نو په دې خاطر یې زمونږ د سلطنت په وفاداره شخص باندې حمله وکړه ،کله چې بهرام خان ماته دهغه د نیولو په اړه خبر را کړ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ سمدستي ابوجعفر خوشي کړ او د قاسم خان د بندي کولو احکام مو ورکړل .....ته داده اوسه ،مونږ چې هر څه کړي دي د سلطنت د ګټو په خاطر مو تر سره کړي دي، معظم سلطان به هم په دي خو ورځو کې بيرته راستنيږي ، دمعظم سلطان د راتلوسره سم به مونږ ټول حقيقت د هغه تر مخ بيا ن کړو .... شهزاده محمد ته اوس پوره ډاډګيزه شوې وه چي ابوجعفر دهغه ورور شهزاده علاؤالدين په مکمله توګه په خپل جادو کې را ښبلولي دي. په دې اساس يې فکر وکړ چې شهزاده علاؤالدين به دهغه هيڅ خبره و نه مني اونه به قاسم خان د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. هغه په همدې فکر کې ډوب ناست و ، بيا يې دخپل ورور څخه اجازه واخسته او بيرون راووت. اوس نو هغه په خپل فکر کې بله کومه خبره ګنده کړې وه. په بيړه تر ميلمستونه پورې راغې او د راتلو سره سم يې دقاسم ورور طاهر د خپل پلان څخه خبر کړ ، هغه طاهر ته وويل:

داسې ډاګيزه کيږي چې ابوجعفر زما ورور شهزاده علاؤالدين په خپل جادو کې را ښکيل کړې دي. نو په دې خاطر دهغه څخه دا هيله نه کيږي چې هغه دې قاسم بن هشام دسلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. خو زه انديښمن يم چې د قاسم بن هشام د نظر بندۍ په وخت کې او دسلطان دراتلو تر مخه دسلطنت غداران کومه توطئه جوړه نه کړي ..... ته زما وړانديز و منه ، دا به ستا له پاره ، د سلطنت له پاره او زمونږ د ټولو له پاره ډير غوره وي .

شهزاده محمد غوښتل خپل پلان ډاګيزه کړي خو دهغه د خبرې تر مخه طاهر ترې و پوښتل :« ته چې څه ويل غواړې پرته له ځنډه يې راته ووايه ، زه به ستا هره سلا د سر په سترګو و منم.» دطاهر دخبرو په اوريدو شهزاده محمد ډير زيات خوشحاله شو او بيا يې وويل : «ته به داسې وکړې چې سبا سهاربه په يو ډير ګړندي اوتيز تلونکې آس باندې سپور شې او زما ليک به کوچنۍ اسيا کې د معظم سلطان دربار ته ورسوې اوهغه به د ټولو حالاتو څخه پخپله خبر کړې. زه باوري يم چې معظم سلطان به شهزاده علاوالدين ته سمدستي يو بيړني پيغام را وليږي.» طاهر دهغه دخبرې سره سمدستي موافقه وکړه او په ډيره احساساتي توګه يې وويل:

« ستا ليک به ماته څه وخته پورې تر لاسه شي.؟»

« ته همدا اوس خپل ځان دسفر کولو له پاره تيار کړه ،سبا سهار وختي د تلو تر مخه به زما ليک تاته در ورسيږي»

د شهزاده محمد او طاهر هشام تر منځه تر ډيره وخته پورې په همدې مسئلې باندې خبرې اترې رواني وې اوبيا طاهر اجازه واخسته او سلطاني قصر ته ولاړ. اوس نو دهغه حالات ډير بدل شوي وو. هغه تر ډيره پورې ډاډمن و ځکه ورته ډاګيزه شوې وه چې ورور يې چيرې دې؟ او په څه حال کې دې ؟ هغه په بيړه د آسونو د اصطبل پورې راغې او خپل آس يې را پرانست او دکور په لور رهي شو. هغه په دې فکر کې ډوب وو چې کله يې کوچنيان خبر شي چې دروند کاکا يې په خير خيريت سره په سلطاني قصر کې موجود دې ، نو ډير زيات به خوشحاله شي. تر څنګ يې د راتلونکې ورځې د سفر له پاره يې هم ځان تياراوه ، خو کله چې دکور دروازې ته را ورسيد نو هلته يې

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوې کوچنۍ بګۍ وکلته چې ولاړه ده ، د دې بګۍ په دریدو او کتلو سره یې حیرانتیا نوره هم زیاته شوه ، داسې څرګندیده چې کومه میلمنه ښځه دهغوی کور ته راغلې وي. طاهر په همدې فکرونوکې شو چې هغه ښځیه میلمنه به څوک وي چې ددوي کور ته راغلې ده. ځکه هغه پوهیده چې په اورنه کې دهغه اړیکې د ډیرو کم شمیر خلکو سره جوړې شوې دي. خو په هغوي کې داسې څوک نه شته چې ښځې یې په بګیو کې سفر ونه کوي. په دې اساس دا به هرومرو د امراو د طبقې دکورنۍ د ښځو څخه کومه ښځه وي. طاهر دهمدې خبرو په فکرونو کې ډوب کور ته را ننوت. کوچنیانو یې په انګړ کې لوبې کولې. دخپل پلار دکتلوسره سم یې دهغه په لور را منډه کړه. اوخپل پلار ته یې وویل:

« پلار جانه ! کورته یوه ښځه راغلې ده ......اود قاسم کاکا په اړه پوښتنه کوي ، مور او نیامې دهغې سره په خبرو لګیادي ...»

د طاهر د تندي ګونجې نورې هم زیاتې شوې ...دا به څوک وي ؟ دهغه تجسس نور هم زیات شو. دا سې بریښې چې کومه ښځه چې دلته دقاسم پوښتنې ته راغلې ده هغه قاسم پیژني. هغه ته دا خبره نوره هم دحیرانتیا سبب وګرزیده. ځکه قاسم خو یواځې څو میاشتې مخکې اورنه ته راغلې و نو دومره ژر به یې څنګه د یوې ښځې سره اړیکې پیدا کړې وي. په همدې فکرونو کې ډوب هغه دکور یوې بلې کمرې ته ولاړ. دواړه کوچنیان یې ښې او چپ لورې ته روان وو او په پرلپسې توګه یې خبرې کولې ، طاهر دهغوي خبرې له نظره وغورځولې او ورته یې وویل:

« ولاړه شئ ، اوخپله مور مو دلته را وبولئ ،...... شاباس !

دواړو کوچنیانو منډه کړه او څو لمحې وروسته د طاهر ښځه دهغه تر مخ ولاړه وه. هغه مسکۍ وه او خوله یې دخندا نه وازه پاته وه. دهغې په مخې دخندا په کتلو سره د طاهر حیرانتیا نوره هم ډیره شوه نو سمدستې یې ترې وپوښتل:

« څه خبره ده ؟ دا میلمنه ښځه څوک ده اودکومه ځآیه راغلې ده ؟ اود قاسم په اړه څه پوښتي ؟ د طاهر دښځې سکینې په مخ د شرارت نه ډکه خندا وه ، اوپه همدې خندا کې یې وویل:

« ته قاسم و لټوه ، الله مونږ ته د سپوږمۍ په څیر ناوې راکړې. » طاهر دخندا په ځاي نور هم حیران شو او ویې ویل: « دا ته څه وایې ، د یوې بیګانه نجلۍ سره په لمړي ځل په خبرو کې داسې دومره پر مخ تللې یاست ، اول خو راته ډاګیزه کړه چې دا څوک ده ؟

اوس نو سکینې هم په ډیر غور سره خپله خبره وکړه. ځکه هغې ته دخپل میړه مزاج بلمنګه محسوس شو ،په ټیټه لهجه یې وویل: « دا مارسی ده ..... دا هغه نجلۍ ده چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و. دا نجلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم په اړه ډیره معلومات لرى ، دومره معلومات چې زه او ته یې هم نه لرو . زه ښځه یم او دمحبت په معامله کې زما سترګې دوکه نه خوري. ما ددې نجلۍ په سترګو کې د قاسم له پاره دسمندر په څیر څپې وکتلې. دا پیغله د څو ورځو راهیسې د قاسم د بیلتون څخه سخته نارامه وه او نن مجبوره شوې چې دلته راشي اودهغه په اړه و پوښتي .او که نه هغې دلته د راتلو څخه د شرم احساس کاوه. په ظاهر د سکینې خبرې له یوه اړخه ښې ولګیدې اوپه دې اړه په فکر کولو مجبور شو چې ددې پیغلې نوم خو مارسی دې.....او دا د مسلمانانو په څیر نوم نه دې ، نو ایا قاسم دکومې عیسایې پیغلې سره دمحبت تارونه غځولې دي . هغه په دې فکر کې هم و چې هسې نه چې دا نجلۍ د ابوجعفر جاسوسه وي اودقاسم په اړه دهغه د ورور د راتلونکې پلان څخه ځان خبروي . اوپه همدې خاطر دلته راغلې وي . دهغه ذهن په اسانۍ سره دا خبره نه منله چې مارسي دې دهغه د ورور سره مینه اومحبت وکړې ، خو کله کله به یې چې دا فکر کاوه چې مارسی دهغه د ورور محبوبه ده نو په سینه کې یې دخوشحالۍ ګیګړې شړنګیدل. کله چې سکینې طاهر په فکرونو کې ډوب وکوت نو ورته یې وویل: « یوائې زه نه ،بلکه ستا دروند پلار او درنه مور هم د مارسي سره دخبرو کولو وروسته ډیره خوشحاله دي . دا پیغله د ډیره وخته راهیسي دلته موجوده ده او مونږ په دې خاطر دلته ستنه کړې چې ته دسلطاني قصر څخه دقاسم په اړه څه معلومات راوړې نو مارسي به هم دهغې څخه خبره کړو .

طاهر په دې فکر کې شو چې که دا پیغله دابوجعفر جاسوسه وي نو بیا خو ترې د قونیا په لور دتللو خبره پټول په کاردي ، خو د قاسم د بندي کیدو په اړه ابوجعفر پخپله هم معلومات لري نو په دې خاطر به دې پیغلې او خپلې کورنۍ ته دد ددې خبرې یادول دومره زیانمنونکې نه وي ،بلکه ښې پایلې به ورکړې. تر څنګ یې که ابوجعفر ته دا ډاګیزه شي چې د قاسم ورور طاهر تربندي خانې پورې د قاسم پورې ور رسیدلې دې نو هغه به لږ څه نور هم محتاط شی. اوپه اورنه کې به د کوم بغاوت د راپیدا کولو پروګرام شاته و غورځوي. د همدې فکر په بنسټ طاهر پریکړه وکړه چې هغه به ددې میلمنې پیغلې مارسي تر مخه دقاسم د بندي کیدو یادونه کوي. په همدې خاطر یې خپلې ښځې سکینې ته وویل:

« سهي ده ، ته دا پیغله تر دې ځآیه راوړه ، چې زه یې یو وار ووینم.»

سکینې دخوشحالۍ نه ټوپ کړ او دخپل میړه په لور دکتلو وروسته په بیړه دهغه ځآیه ووتله. کوچنیان لا د پخوا څخه ددې کمرې څخه وتلي وو او په انګړ کې په خپلو لوبو کې مصروف و . د لږڅه وخت دتیریدو وروسته قاسم دهغه پیغلې مخ وکوت. کله یې چې سترګې په مارسي و نښتې نو حیران پاته شو، په دې فکر کې شو چې ایا دا ډول ښکلې مخونه هم شته ؟ دا ستري ستري سترګي ، اوږدې اوږدې زلفې، داسې خوزیدې لکه دوه تورې کونترې چې په هوا کې وزرونه رپوي. مارسي په داسې حال کې چې سر یې د شرم نه ښکته و دې خونې ته را ننوته او د طاهر تر مخه د لرګي په چوکۍ کیناسته. دطاهر مور اوښځه هم دمارسی تر شا دې خونی ته را ننوتل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په کېنې او ښي اړخ کې کيناستل. تر اوسه لا طاهر خبره نه وه کړې چې د پلار يې په ډېرو کمزور قدمونو سره کمرې ته رانُنوت او دطاهر تر څنګ په کټ کې کيناست. طاهر مارسی ته په ډېر غور سره کتل ، هغه ته ددې پيغلې په مخ د پرېښتو په څېر معصوميت تر سترګو کيده. طاهر په خپله په جاسوسی باندې نه پوهيده بلکه يو نيغ په نيغه توره وهونکې ماهر او استاد و ،په دې خاطر يې په ناڅاپه توګه په فکر کې راغله چې مارسی دکوم غلط قدم له پاره دهغوې کور ته نه ده راغلې ، سمدستي يې د مارسي څخه خپلې سترګې واړولې اوخپلې درنې مورته يې مخ کړاو ورته يې وويل:

« درنې مورې ! د قاسم درک خومعلوم شو.»

دهغه ددې خبرې سره په خونه کې ناست دهر چا خوله دحيرانتيا څخه خلاصه پاته شوه. په دې وخت کې دمارسی حالت هم دکتلو و. هغې د تجسس ، پلټنې ، احساس ، محبت او مينې څخه ډکو جذباتو کې طاهر ته په ډکو سترګو و کتل او تر ټولو دمخه يې وويل:

«آ..آ.......آيا ته رښتيا وايې ؟دهغې په لهجه کې شرم وحيا را نغښتې وه ، دمارسی نه وروسته د قاسم مور په ډېره بيړه وويل: « زما زوې چيرې دې...... چيرې دې هغه...؟تا خو ويلي و چې هغه به له ځانه سره راوړم. د طاهر ښځې هم همداسې وويل او زياته يې کړه: ددې نه ډاګيزه شوه چې زمونږ د ناوې نګور قدم زمونږ له پاره د خير او عافيت سبب وګرزيد. همدا نن مارسی زمونږکورته راغله او همدا نن د قاسم په اړه هم مونږ ته خبر تر لاسه شو،

تر ټولو وروسته دقاسم پلار په پوره غور سره وويل : « څنګه معلومات يې شوې دې......؟اوس قاسم چيرې دې ، ايا هغه دکوم کار پسې سلطان استولې دې ؟» دا دهشام خبرې وې ، چې دخپل وخت ډېر مشهور پهلوان هشام بن عدی ......

د ټولو دخبرو داوريدو وروسته طاهر په ټيټ اواز وويل:« نه !درونده پلاره..... سلطان خو قاسم ته ډېر مهم کار ورسپارلې و . خو دسلطان مشر زوې علاؤالدين د غرب د خطيب ابوجعفر په وينا دتيرو درې اونيو راهيسې دخپل ځان سره نظر بند کړې دې.

دطاهر د خبرو داوريدو وروسته مارسي په خپل ځاې کې ورخبنه شوه ، داسې معلوميدل چې ابوجعفر خپل کار کړې دې. مارسی ته دا ومنله چې ابوجعفر يو ډېر بنه روزل شوې جاسوس دې ځکه هغه مارتها ته ويلي و چې هغه به ډېر ژر قاسم دخپلې مخې څخه لرې کړي ،مارسي په همدې فکر کې وه چې ابوجعفر خبله خبره پوره کړه.... د بله اړخه طاهر خپل پلار ته د پيښې په اړه تفصيلي معلومات ورکوي ، په دې وخت کې ناڅاپی د طاهر په زړه کې يو فکر راغې اودقاسم قصه يې په نيمايي کې پرېښوده او دمارسی په لور متوجه شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« محترمي ! ستا په اړه مې ماته ښځې څه ویلي دي خو هغه ماته کافي نه دي. نوکه ته یې بده نه ګڼې مهرباني وکړه او خپله کورنۍ راته را وپیژنه ، تر څو زما په ذهن کې اندیښنې له منځه ولاړې شي.

دا ډول پوښتنې دمارسي له پاره غیر متوقع نه وې. خو څرنګه چې دهغې ذهن د قاسم په لور متوجه و نو په دې اساس د طاهر په پوښتنه یې ټکان وخوړ. او بیا یې د لږ ځنډه وروسته په داسې حال کې چې سره یې ښکته کړې و داسې وویل:

« زه له تاسو څخه څه نه پټوم. په دې دنیا کې یواځې تاسې زما له پاره هر څه یاست. زه به تاسو ته دخپل ژوندانه یوه یوه پاڼه پرانزم او در ته به یې بیان کړم»

ددې خبرو نه وروسته مارسي د خپل ځان او خپلې کورنۍ په اړه د طاهر کورنۍ ته پوره تفصیلي معلومات ورکړل . هغې دالبانوي قصر نه نیولې د سلطان تر محله پورې او بیا د سلطان د قصر نه نیولې د قاسم سره د کتلو پورې ، څه چې ورته یاد وو بیان کړل.....دهغې په قصه کې د سکندربیګ یادونه هم وشوه او ابوجعفر یې هم یاد کړ..... هغه دقاسم سره دخپلو لیدنو کتنو په اړه هم تفصیلي خبره وکړه او دخپلې مور مارتها د جاسوسۍ دکرچار په اړه هم. کله چې مارسی خپله قصه پوره کوله نو دطاهر دمور اوښځې د سترګو څخه اوښکې رواني وې ،طاهر او پلار یې په خپل ځاې ناست و او دمارسي د مینې ډک داستان یې اورید. په دې وخت کې د طاهر مور پورته شوه او مارسي یې د سینې سره یوځاې کړه، دمارسی د غټوغټو سترګو څخه د اوښکو څاڅکې لکه دباران په څیر په زمکه راپریوتل. سکینه هم ور پورته شوه او دمارسي سره یې دمینې غاړه ورکړه.

« زه خو وایم چې ته اوس همدلته اوسه. ځکه چې ته په خپل کور کې دخپلې مور مارتها څخه هم خوندی نه یې. خداې نا خواسته که څه درته پیښ شی نو مونږ به دقاسم تر مخ څنګه سر پورته کړو.

دسکینې خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې هشام په خبرو پیل وکړ.« ګوره لورې ! تا مونږ ته هر څه په ریښتیا سره بیان کړل او زمونږ په زړونو کې دې دخپل ځان له پاره ډیر ښه ځاې پیدا کړ. ددې څرګندونې وروسته چې تا اسلام منلې دې زه نور هم خوشحاله شوې یم. زه تاته نصیحت کوم چې ته خپل نوم هم په یو مسلمان نوم بدل کړه ، او ځانته یو مسلمان نوم کیږده.

مارسي د قاسم دپلار دخبرو په اوریدو سره په شرمناکه لهجه باندې وویل: « نو بیا همته ما ته یو ښه نوم پیدا کړه ، هر هغه نوم چې تا ماته راکړ همغه به پس له دې زما نوم وي.»

اوس نو هشام دخپل راتلونکې نګور د نوم په اړه فکر کاوه. د لږڅه وخته وروسته هشام وویل: سهي ده لورې ! مونږ ستا له پاره یو نوم پیدا کړې دې. » ټولو د هشام په لور وکتل نوهغه هم وخندل او په خندا کې یې مارسي ته ور غږ کړ..... غزاله.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهشام دخولي څخه مارسی دخپل نوی نوم په اوریدو ډیره خوشحاله شوه، دا نوم بلکل سهي و. د مارسي له پاره دغزاله په څیر د غټو سترګو خاوندي ته همدا نوم مناسب و. کله چې سکینې مارسي ته دغزاله د نوم په اړه تشریح ورکړه نودهغې مخ د شرم څخه تک سور وګرزید. هغه په دې فکر کې شوه چې عربي ځوان قاسم به په څومره مینه هغې ته دغزاله نوم اخلي.

مارسی څو ساعته د قاسم په کور کې پاته شوه. په پیلامه کې دهغې راز داره کوچوان اکبر د دروازې نه بیرون ولاړ و. خو وروسته مارسی هغه بیرته ولیږه او ورته یې وویل چې د ماسپښین نه وروسته راشي اوهغه پورته کړي. اوس نو هغه مارسی نه وه بلکه یوه مسلمانه پیغله غزاله وه. خو هغې تر اوسه پورې خپل دغه نوم د خپلې مور او ابوجعفر څخه پټ ساتل غوښتل.

ماسپښین ناوخته و چې اکبر د مارسي د بیرته وړلو په خاطر خپله بګۍ راوسته. مارسي هم د طاهر د کورنۍ د ټولو غړو سره د مینې او محبت په فضا کې پوره وخت تیر کړې و او اوس بیرته خپل کورته ستنه شوه.

بل سهار طاهر د قونیا په لور و خوزید ، هغه یوآځې خپلې ښځې ته ویلي و چې د سلطان سره د کتلو له پاره کوچنۍ اسیا ته ورځي تر څو دقاسم د ازادولو له پاره څه وکړای شي. تر څنګ یې خپلې ښځې ته لارښوونه وکړه چې د اوس له پاره قونیا ته دهغه د تللو خبره پټه و ساتي ، سکینې هم سهار وختی د لمانځه وروسته د هغه د تللو له پاره تیارې نیولې و.

د بلې اړخه مارسی د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه. همدا نن سهار هغې پریکړه کړې وه چې هغه به سلطاني قصر ته ورځي او د کومې لارې څخه به د قاسم سره لیدنه کوي. سلطاني قصر ته د مارسي تل راتلل څه نوې خبره نه وه. ځکه چې هغه د البانوي وینځې مارتها لوروه او دسکندر محبوبه هم..... خو نن سهار د روانیدو سره سم یې مور و دروله.

« اې نجلۍ..... ! دا نن بیا چیرې روانه یې؟ د پوښتنې ایګنې پرته روانه یې ؟

په مارسي د مور خبره ډیره بده و لګیده. مخ یې را وګرځاوه او مورته یې وویل. « دلته نژدې ورځم ، د سلطاني قصر پورې..... »

غالبا چې مارسی به هلته په قصر کې د کومې ملګرې نوم اخیستې و ، خو نن د مارتها سلوک څه بلمنګه ښکاریده. په دې اساس یې په سختې ژبې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خبردار ! ....ته هیچیرې نه شې تلاې. تاته ډاګیزه ده چې ته دالبانیا راتلونکې ملکه یې. سبا به په البانیه کې سکندر سره یو ځاې په تخت کینې. دخپل حیثت په اړه دې فکروکړه. دا ته هره ورځ چیرې اوکومو ځآیو کې ګرځې را ګرځې. ما همدا نن سهار اکبر د دوو ورځو په رخصتۍ لیږلې دې.

مارسي دخپلې مور د خبرو څخه لږ څه پښه نیولې شوه او یوه نامعلومه ویره یې په زړه کې کیناسته. هغه ته داسې څرګنده شوه چې دا خبرې دهغې مور نه دې کړې بلکه ابوجعفر دهغې دمور په ژبه غږیږي. هغه فکر وکړ چې دهغې مور خو پخوا داسې نه وه ، ځکه هغې ته به یې تل ناز ورکاوه او په ډیرو نازونو کې یې را ستره کړې ده. یو ناڅاپه یې فکر خراب شو پریکړه یې وکړه چې سلطاني قصر ته به هرو مرو ورځو ، ابوجعفر ته په قهر وه په دې اساس یې پریکړه وکړه چې سلطاني قصر ته به هرومرو ورځي. په دې خاطر یې وویل:

« مورجاني !څه درباندې راغلل..... زه خو تر محله پورې ورځم..... پیدل په پښو هم ورتلاې شم... زه د ملکې سروین سره هم کتل غواړم او د سربیایی وینځو سره هم غواړم ووینم.... ډیر وخت وشو چې هغه لورې ته نه یم ورغلې.

مارسي د خپلې مور په خوږ رګ باندې ګوته کیښوده. ځکه سربیایی شهزادګۍ سروین او دهغې وینځې هغې ته ډیر ارزښت درلود. په ځانګړې توګه د ملکې سروین وینځې د عیسایی توب په خاطر هم مارتها ته ډیرې ورنژدې وې. کله چې مارتها د مارسی دژبې څخه دهغوې نومونه واوریدل نو خاموشه شوه او مارسي ته یې دتللو اجازه ورکړه.

مارسي دکوره ووتله او په پښو تر سلطاني قصر پورې ولاړه. هغې په لاره کې فکر کاوه چې دملکې سروین سره کتل به د قاسم دازادیدو له پاره ګټور وي. په داسې حال کې چې پخوا ددې هغې فکر کاوه چې دخپلو سهیلیو په منځګړتیابه د شهزاده علاؤالدین سره نیغ په نیغه ووینې او په دې اړه به ورسره خبرې کوي. خو اوس هغې خپل فکر کې بدلون راوستې و او دد ې کار له پاره یې سربیایی شهزادګۍ ملکه سروین چې د سلطان مرادخان ثاني ملکه وه مناسبه وګڼله. ځکه هغې کولې شول د قاسم په را خلاصیدو کې ښه او غوره کړچار ادا کړي. هغه په دې پوهیده چې دواړه شهزادګان ، شهزاده محمد او شهزاده علاوالدین د ملکې سروین ډیر قدر او درنښت کوي او دمور په سترګو ورته ګوري.

ملکه سروین د سربیا دپادشاه لارډ ستیفن لور وه. دسربیا دغه پادشاه د سلطان مرادخان ثاني ډیر وفاداره ملګرې او دوست و. دهمدې وفادارۍ په بنسټ یې سلطان مراخان ثاني ته خپل لور شهزادګۍ سروین په نکاح ورکړه. او بیا شهزاداګۍ سروین د خپلو څو کسو وینځو سره یو ځاې اورنه ته دسلطان دناوې په څیر راغله.

مارسي محل ته درا ننوتلو سره سم نیغه محل سراې ته ورغله. هلته یې د ټولو دمخه دملکې سروین خواجه سراې سره وکتل. دهغې له لورې ورته وویل شول چې ملکه سروین د شاهي باغ شاته سیمه کې مرغیو ته دانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور کوي. مارسي به ددی نه مخته هم کله کله د ملکې سروین سره کتل. همدا علت و چې هغه پرته له کومه ځنډه د شاهي باغ شاتنۍ برخې ته ورغله. کله چې ملکې سروین مارسی وکتله نو په خندا یې ورته وویل:

« خوش امدید.......نن خو زمونږ البانوي خور زمونږ لیدلو ته راغلې ده .....»

دملکې په ژبه کې د بورې په څیر خوږلني و، د ملکې د لهجې نه د مارسي حوصله نوره هم لوړه شوه. او ویې ویل:
« درنې ملکې !...... ستاسې محبت مې کله کله دې ماڼیو ته د راتلو له پاره را کاږي. او که نه....

په شاهي بزم کې د غریبانو تیریدل څه معنې لري.........

ملکې یو دم د مارسي په لور وکتل او دهغې ددې خبرې څخه یې په خوند اخستلو سره وویل: « سبحان الله ! نن خو ته په مشکو او عنبرو کې را لتاړې خبرې کوې.....داسې معلومیږې چې کوم زخم دې خوړلې او دلته راغلې یې.

مارسي د شونډو لاندې و خندل او سریې ښکته کړ اوبیا یې وویل: د درنې ملکې د ژبې څخه د سبحان الله د کلیمې په اوریدو سره داسې ډاګیزیږي چې درنې ملکې د اسلامي معمولاتو سره هم دلچسپې پیدا کړې ده .ملکې ورته پر ته له ځنډه وویل: « ولې نه ...... د اسلام سره خو زما مینه دهمغې لمړۍ ورځې څخه شته ، زما درونډ او معظم پلار لارډ ستیفن هم د زړه له کومې مسلمان و. همدا علت دې چې هغه د ترکانو د سلاطینو ددرې نسلونو سره د عثماني سلطنت د ټینګښت له پاره کار کړې دې.

اوس نو مارسي په ډیره مینه او محبت دغې ښکلې اوښایسته ملکې ته کتل. لږوروسته ملکې دمارسي څخه وپوښتل: « وایه مارسي ! څنګه دې پیښه راکړې ؟ داسې ډاګیزیږی چې نن ته زمونږ څخه د څه غوښتنې له پاره راغلې یې؟

مارسی د حیرانتیا څخه سترګې راپورته کړې اوبیا یې په پوره خوشحالۍ سره وویل: عجیب........ درنې ملکې ! ډیره عجیبه...... ته خو اوس د زړونو په حال هم پوهیږې. »

« د زړونو په حال یواځې الله تعالي پوهیږي.... مونږ یواځې ستا په مخ لیکل وکتل ، تا نه دې اوریدلي چې خیرې مکمل کتاب وي.» ملکې نرمه شانته خندا وکړه او بیایې وویل. اوس نو مارسي هم ورته خپله خبره پیل کړې وه .....

« درنې ملکې !.....تا به اوریدلي وي چې معظم سلطان یو عرب ځوان د شاهي سراغ رسان په څیر ټاکلې دې.......»

« داسې بریښې چې هغه سراغ رسان ستا د زړه سراغ لګولې دې.....ولې ؟..... ایا زړه خو به دې پرې نه وې بایلودې ؟...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي ځيره د حيا څخه سوربښنه شوه . سترګې يې ښکته کړې او دلږڅه ځنډ نه وروسته يې وويل : « ددرنې ملکې سترګې هر څه ويني ...... خو اوس ما د عثماني سلطنت د پايښت سوال له ځانه سره راوړې دې.

دمارسی په خبرو باندې ملکه حيرانه شوه او سمدستې يې وويل : « خداې دې نه کړې چې عثماني سلطنت ته پيښ شي . تا څه ډول پوښتنه له ځانه سره راوړې ده . . . . . »

مارسي لږ په تتره ژبه وويل : « درنې ملکې ! هغه عرب ځوان چې معظم سلطان په اورنه کې د سازشونو د بربنډولو له پاره په خصوصی توګه ټاکلې دې نو په دې وخت کې ديوه غدار په خبره شهزاده علاوالدين نظر بند کړې دې ...... په داسې حال کې چې هغه غدار د سلطنت پر خلاف په خطرناکه سازش کې مصروف دې.

دملکې رنګ تغير وکړ او په ډير غور سره يې وويل : « هغه غدار څوک دې چې شهزاده علاوالدين يې په خپله ولکه کې اخستې دې ؟ ..... مارسي تو خو په هوش کې يې ؟ تاته معلومه ده چې ته څه وايې ؟ ته خو په يوه ترک شهزاده او ولیعهد باندې الزام لګوې ؟ »

دملکې دخبرو د تکميل سره سم مارسي په پوره عزم سره ورته وويل : « درنې ملکې ! زه يواځې الزام نه لګوم بلکه دا وايم چې شهزاده علاوالدين قاسم بن هشام په زندان کې اچولې دې ، درنې ملکې ، په دې وخت کې په اورنه کې قاسم هشام ته سخته اړتيا ليدل کيږي ، دخداې له پاره څه وکړئ ، هسې نه چې د معظم سلطان په نشتوالې کې ابوجعفر په اورنه کې دفساد اوبغاوت اور بل کړي.

اوس نو دملکې سترګې د حيرانتيا نه وازې وې ، او په لږ څه تيزې لهجې سره يې وويل:

« ابوجعفر ؟ .... ايا دا هغه سړې نه دې چې دسترګو رنګ يې د لاطيني ولسونو په څير نيلي دې ؟ او د غرب د خطيب په نامه يې شهرت موندلې دې ..... اې مارسي ! هغه سړې خو ستا دمور خواته ډير تګ راتګ کوې ، ...... همداسې ده که نه ؟

ملکې خپلې سترګې په خلا کې اړولې را اړولې اوپه څه فکر کې ډوبه وه . هغه ته په ياد راغلل چې يو وخت ابوجعفر او مارتها په دې شهزادګۍ باندې دخپل اثر ور رسوخ د وراچولو هڅې کولې . په هغه وخت کې سروين نوې نوې را واده شوې ناوې وه . په دې خاطر د نا اشنايي په اساس خاموشه ناسته وه . خو نن چې مارسي د ابوجعفر د سازش په اړه خبره وکړه نو د ملکې سروين سترګې هم را وغوړيدې ، هغې دمارسی خبرې هم په ډير غور سره واوريدې ، مارسي ورته وويلې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنې ملکې ! ابوجعفر زمونږ کورته تګ راتګ کوي.... په همدې خاطر زه ددې سازش په اړه پوره معلومات لرم. درې اونۍ مخته قاسم بن هشام د قیصر دجاسوسانو دسراغ د پیدا کولو له پاره د ابوجعفر تر پوزې پورې ور رسیدلې و. خو شهزاده علاؤالدین ټوله معامله سرچپه کړه..... اوس نو ته که څه کولای شې ویې کړې......»

اوس نو ملکه په ټولو حالاتو ښه پوه شوې وه .... هغې فکر کاوه چې د شهزاده علاوالدین سره ددې مسئلې په اړه څه ډول خبرې وکړي ، هغې دمارسي په خبرو پوره باور وه ځکه چې هغه پخپله د ابوجعفر دکړچار څخه خبره وه. هغې فکر کاوه چې نه یواځې قاسم بن هشام را خلاص کړل شي بلکه په یوه ډول نه یوه ډلو د ابوجعفر ستونې هم ورخفه کړي. هغه په دې پوهیده چې اوس دهغې په اوږو باندې ډیر درونډ بار را پریوتې دي.... مارسي ته یې وویل:

مارسي ! ستا ډیره زیاته ممنونه یم... چې مونږ ددې نازکه حالاتو څخه خبر کړو. مونږ به همدا نن د څه کولو هڅه وکړو.

دملکې په خبرو مارسی د ډاډ ساه واخسته. اوبیا یې په ټیټ اواز سره وویل:

« درنې ملکې !زما یوه غوښتنه ده ....»

ملکې د مارسي په لور وکتل او ترې ویې وپوښتل: « هو هو ، ووایه».

«درنې ملکې ! زه غواړم دقاسم بن هشام سره ووینم ، هغه همدلته په شاهی قصر کې په زندان کې بندي دی. نو که ملکه دزندان مسؤل ته حکم وکړي چې هغه ماتم نه کړی....»

ملکه یو ځل بیا حیرانه شوه.... دڅو لمحو له پاره په فکر کې ډوبه شوه. اوبیا یې د یوه نوي عزم سره وویل:

« زما سره یوځاې راځه... مونږ به همدا اوس شاهي زندان ته ولاړ شو اودقاسم بن هشام سره به ووینو.» ملکې په پوره احساس سره قدم پورته کړ او د مارسي په زړه کې د خوشحالۍ ګوړه په ماتیدو شوه.

دشاهي زندان مسؤل چې ملکه سروین وکتله نو پښې یې په لړزیدو شوې ، دا سیمه د محل په شمال غرب کې پرته وه ، دمحل سراې ښځې به دلته هیڅکله هم نه ورتللې. یوازې ددې ځاې کارکونکې خلک د محل په دې سیمه کې اوسیدل. دلته شاهي آسپ ځاې هم و او دمحل وسله تون هم همدلته پروت و. دهمدې ستر عمارت په منځ کې یوه ستره کمره د شاهي زندان له پاره ځانګړې شوې وه. کله چې ملکه د زندان داروغه ته ور نژدې شوه نو هغه تر ملا پورې را ښکته شو اودملکې له پاره یې درنښت په ځاې کړ. ملکه هم هملته و دریده. او په تحکمانه توګه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاهي زندان کې څومره بنديان پراته دی ؟» ملکې په شاهانه انداز کې خبرې کولې. داروغه په لړزيدو شو او په تړتړې ژبه يې وويل :

« مم....ملکه معظمه ! دلته يواځې يو بندي موجود دی.»

ملکې ترې بيا وپوښتل: « دهغه نوم څه دې ؟»

د زندان داروغه ورته په ډيره درنه ژبه وويل : « قاسم بن هشام»

ملکې چې د قاسم نوم واوريد نو يو ځل يې دمارسي په لور و کتل ، دمارسي مخ هم د احساساتو ډک و،ملکې داروغه ته مخ کړ او ورته يې وويلې« مونږ همدا اوس اوهمدا وخت د قاسم بن هشام سره کتل غواړو . ولاړ شه او هغه د ډير زيات درنښت سره يو ځاې دلته له ځانه سره راوړه.»

د زندان داروغه سمدستي شاته و ګرزيد او په منډه منډه د زندان دروازې ته ولاړ . د لږ وخت وروسته قاسم د مالکې او مارسي تر مخ ولاړ و. په دې درې اونيو کې دقاسم روغتيايي حالت ډير خراب شوې و، دهغه مخ ژيړ ګرزيدلې و خو سترګې يې لا تراوسه هم روښې او روښانه وې ، مارسي د قاسم په کتلو سره ډيره نا ارامه شوه ،خو هغې دقاسم سره د ملکې او دزندان د داروغه په شتون کې په بې تکلفۍ سره خبرې و نه شوې کړاې. هغه يوې لورې ته و دريده او په ډيره غمژنه توګه يې دقاسم روغتيايي حالت ته کتل.قاسم مخته راغې او ملکې ته يې سلام وکړ ، ملکې ورته په خندا ځواب ورکړ او بيا يې ورته وويل:

« قاسم خانه ، زه د سلطان مرادخاني ثاني ، دعثمانيه سلطنت د پادشاه ، ملکه يم. مونږ ته نن مارسی ستا د حالاتو په اړه په تفصيل سره خبره کړې ده ، په دې خاطر مونږ په خپله ستا سره د کتلو له پاره دلته راغلې يو .... ته انديښنه مه کوه ، مونږ به همدا نن د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو اوتا به د زندان څخه خوشې کړو.»

قاسم چې د پخوانه يی دا انګيرلې وه چې دهغه سره ليدونکې د شاهي کورنۍ کومه درنده غړې ده ، نو دملکې د خبرو په اوريدو سره نور هم مؤدب و دريد اودملکې په درنښت کی يی خپلې سترګې ښکته کړې او په نرمې لهجې سره يی وويل:

« د معظمې ملکې بخت دې نور هم ستر شي...... ماته دخپلو بندې کيدو په اړه کومه انديښنه نه شته.خو په دې اړه ډير انديښمن يم چې شاهي حکم مې په ځاې نه کړاې شو . خداې پوهيږې چې دسلطنت غداران تر کومه حده پورې رسيدلې دي، ماته خودا هم نه وو معلوم چې زمونږ لښکر د جنګ ډګر ته روان شوې دې او اوس په څه حال کې دې ؟.....

ملکې په پوره ډاډ سره د قاسم خان خبرې واوريدې او په لږې شانته غمژنې لهجې سره يی وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اروپا په لور زمونږ تللي لښکر د صليبي ځواکونو څخه ماتې خوړلې ده. زمونږ د درووند سلطان د خور او زمونږ د اندرور ميړه سپه سالار محمد چلپي هم د هونياډې په لاسو بندي شوي دي ، د صوفيا ښار زمونږ د لاسو څخه وتلې دي او زمونږ لښکرو د بلقان په دروکې هم دصليبي دښمن له لاسه ډير زيانمن شوي دي. تر څنګ يې يو بنه خبر هم شته اوهغه دا چې معظم سلطان د کرمانيا امير ته ماتې ورکړې ده او دقونيا بغاوت يې ځپلې دي. اوس به معظم سلطان په څو ورځو کې بيرته اورنه ته را ستون شي. دهغې وروسته به معظم سلطان د هونياډې پر خلاف د جنګ له پاره د اورنه څخه روانيږي.

ملکې د روانو حالاتو اودلښکرو دحال په اړه قاسم ته په تفصيل سره خبره وکړه. د خبرو د تفصيل داوريدو سره سم قاسم ډير زيات احساساتي شو، په ځانګړې توګه کله يې چې د سلطان دخور د ميړه سپه سالار محمد چلپي د بندي کيدو خبره واوريده ، ځکه هغه ته د محمد چلپي سره خپله هغه ليدنه په ياد راغله چې د اغاحسن په خونه کې يې فوځي افسرانو ته د خبرو کولو وروسته دده سره درلوده. هغه په ډير خلوص سره ملکې ته وويل:

« د محترم سالار محمدچلپي د بندي کيدو په اړه ډير زيات خواشيني شوي يم. زه دا احساسوم چې په داسې حالاتو کې ماته سلطنت ډيره سخته اړتيا دلوده.»

ملکې دقاسم په خبرو باندې سر خوځاوه. اوبيا يې په دلاسه کوونکې لهجې باندې ورته وويل: « بس ته به همدا نن ازاد کړل شې. زما له تاسره همدا ژمنه ده.... اوس به نو مونږ بيرته ولاړ شو.....»

ملکې دبيرته ستنيدو دمخه دمارسي په لور وکتل اوبيا د شونډو لاندې وخندل ، مارسی هم د شرم اوحيا څخه سترګې ښکته اچولې وې. کله چې ملکې خپلې سترګې واړولې نو مارسی هم دوخت نه په ګټې اخستو سره دقاسم په لور په ډيره غمناکه توګه وکتل اوبيا د ملکې سره روانه شوه. په دې کتلو کې ددواړو سترګې ځلور شوې وې او په همدې کتو کې يې يو بل ته ډير څه منتقل کړي و. قاسم په ډيره نرم اواز سره دمارسي نوم واخست نو مارسي هم د يوې لمحې له پاره پښه نيولې شوه اوپه تلو تلو کې يې قاسم ته مخ کړاو ورته يې وويلې چې « مارسی نه.....غزاله...... دا ستا د درووند پلار له اړخه راکړل شوې نوم دې....»

دهمدې خبرې سره سم مارسی هم د ملکې په لور ورګرځنده شوه او په بيړه دهغه ځآيه ووتل. خو دمارسی د اخرې خبرې دقاسم په غوږونو کې همغسې انګازې کولې..... هغه وانګيرله چې مارسي دهغه دکورنۍ دغړو سره هم کتلي دي. په دې وخت کې د قاسم زړه دمحبت او مينی د نغمو څخه ډک و.

دبله اړخه طاهر بن هشام د توپان اوسيلۍ په خير سفر کاوه او د سلطان دلښکرو په لور ور روان و. خو هغه لا په لاره کې و چې د سلطان دلشکر د بيرته را ستنيدو خبر ورته ورکړل شو. خو ددې سره سره بياهم هغه خپل تګ ته دوام ورکړ. هغه له خپله ځانه سره د شهزاده محمد ليک هم درلود او دهمدې ليک په کومک يې هڅه کوله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ورور د شهزاده علاوالدین د زندان څخه را ازاد کړي. هغه د دانیال ددریاب څخه تیر شو او کوچنۍ اسیا ته ور ننوت. هملته ورته د سلطاني لښکر دبیرته راستنیدو نښې نښانې تر سترګو شوې. بله ورځ هغه د سلطاني لښکر تر مخه و، په خپل ستومانه آس سپور د لښکرو قرارګاه ته ورننوت. او سمدستي یې د شهزاده محمد لخوا لیکل شوې لیک د سلطان تر مخ کیښود.

سلطان چې کله د شهزاده خط ولوست نو غومبري یې تک سره شول، په مخ کې یې د غصې اوقهر نښې را وځلیدې، خو د خط د لوستلو وروسته خاموشه پاته شو. بیا یې د څو لمحو نه وروسته طاهر بن هشام ته وویل:

« تا ډیره ښه وکړل چې مونږ دې خبر کړو. زه پخپله ډیر ژر اورنه ته رسیدونکي یم، خو هلته به زمونږ په رسیدو کې وخت لګیږي، او کیدي شي په همدې وخت کې دښمن هلته د بغاوت دپیلامې له پاره کار وکړي. په دې خاطر مونږ غواړو چې یو تیز تلونکې قاصد له تاسره یو ځای و استوو تر څو قاسم بن هشام د شاهي زندان نه ازاد کړي»

طاهر هم همداسې غوښتل. همدا علت و چې دارام کولو په ځای یې په همغه ورځ دماښام نه مخته د شاهي قاصد سره یوځای د کوچنۍ اسیا څخه لکه دباد او توپان په څیر د اورنه په لور راوالوت.

خو پخوا تر دې چې طاهر اورنه ته را ورسیږي، دملکې د وینا په اساس شهزاده علاوالدین قاسم بن هشام را زاد کړي و. او کله چې طاهر بیر ته ا ورنه ته را ورسید نو قاسم هم په کور کې موجود و. طاهر د سلطاني قصر څخه فارغ شو نو قاسم اومارسي دواړه یې د کوچنیانو سره په انګړ کې د لوبو کولو په حال کې وکتل. کله یې چې په قاسم سترګې و نښتې نو سمدستی یې ټوله ستوماني له منځه ولاړه. کله چې قاسم خپل مشر وررور وکوت نو ورمنډه یې کړه اودهغه استقبال یې وکړ. هغه ته ورغاړې وت. عمر اوعلی چې کله خپل پلار وکوت نو د خوشحالۍ نه یې داسې چیغې کړې چې اسمان یې په سر واخست......هغه دې...هغه دې پلار مو راغې، پلار مو راغې ....چغې یې هرې لورې ته وهلې. دواړو د پلار په لور ورمنډه کړه او دهغه د پښو څخه چاپیره شول. د کوچنیانو د چغو سره سم سکینه او د قاسم مور اوپلار هم دخپلو کمرو څخه راووتل، مارسی هم دخوشحالۍ نه شنه وه، طاهر چې کله خپله ټوله کورنۍ په خوشحالیو کې وکتله نو په زړه اوخوله دواړو یې د الله تعالې شکر ادا کړ.

خوابوجعفر تر اوسه پورې ازاد و. دبله اړخه شهزاده علاوالدین هم قاسم ازاد کړ خو په دې شرط چې هغه به بیا په ابوجعفر حمله نه کوي، هماغه و چې هغه د ابوجعفر او دهغه په یوڅو ملګرو د څارنې کار پیل کړ. اوپه ینې چري کې یې خپلو ډلګیو ته دتیارسۍ حکم وکړ. خو اوس یې د سازشي کړیو د نیولو په ځای د سلطان تر بیرته راستنیدو پورې په انتظار کې کیناست. تر څنګ یې په ټول ښار کې دیني چري فوځي دلګې خپاره کړل او دهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول حالاتود مقابلې له پاره يې خپل ځان تيار کړ. تر څنګ يې په ډېره ناقرارۍ سره دسلطان د بيرته راستنيدو په انتظار کې کيناست.

څو ورځې وروسته اورنه ته د سلطان د رارسيدو خبر را ورسيد. دښاروالۍ مسؤلينو د ښار پاکوالې پيل کړ او دشاهي دربار پورې اړونده خلک هم د سلطان د رارسيدو له پاره په ذهني توګه تيار شول. دابوجعفر زړه هم په سينه کې په لړزيدو و. خصوصا دهغه وخته چې قاسم ازاد شوې و، هغه ته د خپلو خطرناکه پايلو په اړه په زړه کې ويره راګرزيده. په دې وخت کې هغه ته دا هم ډاګيزه شوې وه چې د مارتها لور مارسي دقاسم بن هشام کور ته تګ را تګ کوي، هغه په مارسی ډېر په قهر و. ځکه چې هغه نه شو کولې چې اوس مارسي د قاسم دکوره بنده کړي، په دې توګه قاسم ته دنورو ثبوتونو په اړه معلومات تر لاسه کيده. تر اوسه پورې هغه خپل زړه ته تسلي ورکوله چې سلطان به هيڅکله هم په هغې لاس پورته نه کړي ،خو بيا يې هم دسلطان مرادخان ثاني له اړخه په زړه کې ويره درلوده. هغه به ښکته پورته کيده ، ناسته پاسته به يې کوله خو د وخت په اړه به يې فکر کاوه. هغه د راتلونکو ګوابنونو دمقابلې له پاره دخپلې اداري لاندې جاسوسي کړيو ته خبر ورکړې و اوهغوی يې تيارسئ کړې و. د هغه پلان دا و چې که چيرې سلطان يې و نيسي نو د قيصر جاسوسان دې خپل مخونه پټ کړي اودښار په ګوټ ګوټ کې دې اورونه بل کړي اوفسادونه دی پيل کړي. په يني چري کې موجود جاسوسانو ته هم لارښوونه شوې وه چې که يو ځل په ښار کې اوربل شي نو دوی دې هم دخلکو کورنو ته ورننوځې او لوټمار او قتل وقتال دې جوړ کړي. ابوجعفر په خپله يو پخوانې جاسوس و اوهغه هيڅکله هم کوم خام کار نه کاوه په همدې خاطر يې سمدستي د خپلو تښتيدو له پاره هم پروګرام جوړ کړې و. د هغه پلان داو چې څنګه چې شاهي دلګې دې ونيسي نو په همغه وخت کې دې د يني چري د غدارو سپاهيانو يوه خونړۍ ډله د کوم اړخه په شاهي ډله باندې حمله وکړي او ابوجعفر دې تري خلاص کړي، هغه د قاسم بن هشام د له منځه وړلو له پاره هم پټ پلان جوړ کړې و او ددې کار له پاره يې ځانګړې ډله ټاکلې وه. دې ډلې به هروخت د قاسم څارنه کوله او ورته حکم شوې چې د مناسب وخت سره سم هغه له منځه يوسي.

په دې توګه ابوجعفر دسلطان دراتلو سره سم دخپل پروګرام د پيل له پاره تيار ناست و. اوس نو دهغه له پاره ديوه کار دپيلامې مناسب وخت په کار و. اوهغه دمارتها د لور مارسي تښتول اودالبانيه پادشاه سکندر بيګ ته دهغې روغ رمټ رسول و. همدا علت و چې هغه به کله هم مارسی د قاسم کور ته د تلو راتلو په وخت کې کتله نو دمارپه څير به ورته تاويده راتاويده.

دهغه وخته چې سکندربيګ د اورنه څخه د البانيا په لور تللې و نوابوجعفر دهغه سره په رابطه کې و. څو ورځې مخته سکندربيګ ابوجعفر ته پيغام استولې و چې دهغه امانت يعنې مارسی هغه ته ور ورسوي او اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر غوښتل چې د سلطان در اتلو دمخه هغه ددې مسئلې څخه هم خبر کړي. همغه و چې یوه ورځ یې دمارسي د تښتولو پروګرام جوړ کړ.

هغه شپه ډیره یخه او سړه هوا په کې چلیده ، ستورو هم د غرب له لورې شرق ته خپل پړاونه وهل او د اورنه خلک په دې یخو شپو کې په خپلو کوټو کې بند د ګرمو برستونو لاندې ویده پراته وو. په ورانو او شاړو کوڅو کې کوڅه ډپو سپیو حکمراني کوله. په همدې وخت کې د سلطاني قصر تر شا تعمیرونو کې څلور کسه اس سپاره را ښکاره شول ، ددوې تر مخه ابوجعفر روان و. دې څلورو واړو آس سپورو نقابونه اغوستې و. ابوجعفر خپل دغه نقاب پوشه ملګري را روان کړي و او دمارتها دروازې ته یې و درول ...... هغه دخپله اسه راکیوت او دمارتها دانګړ دروازه یې دخپل خنجر په لاسکې و ټکوله. په دې وخت کې دهغه نقاب پوشه ملګري هم دخپلو اسونو څخه را کیوتي وو. دهغوې څخه دوو نقاب پوشو دخپلو آسونو واګې یو دریم نقاب پوش ته ورکړې ځکه هغه دریم نقاب پوش د ابوجعفر دآس واګې هم په خپلو لاسو کې نیولې وې. هغه څلور واړه آسونه و نیول اود لارې یوې خواته و درید. دابوجعفر سره دوه نور نقاب پوشان د دیوال تر څنګ پټ و دریدل تر څو د دروازې د پرانستلو په وخت کې یې څوک و نه ویني. ابوجعفر خپله توره په تیکې کې ایښې وه او ددروازې د ټکولو سره سم یې خپل نقاب له مخه لرې کړ. کله چې ددروازې دهغې لورې څخه د مارتها زړې خادمې اواز وکړ...... څوک یې ؟ .....نو ابوجعفر ورته ځواب ورکړ « زه ابوجعفر یم. دروازه پرانیزه او خپلې مالکې مارتها ته زما د راتلو په اړه خبر ورکړه.» دمارتها خادمې ابوجعفر و پیژانده. او سمدستی یې دروازه پرانسته. د دروازې د پرانستلو سره سم ددې خادمې سر د تنې څخه پرې کړل شو او هلته په انګړ کې یې ټوپونه وهل پیل کړل..... ابوجعفر د تورې په راویستلو او دخادمې د سر په پرې کولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړ. ددې کار نه د فراغت وروسته هغه خپلو دواړو ملګرو ته د راننوتلو اشاره وکړه. اوبیا دریواړه د مارتها کور ته ورننوتل. دمارتها په کور کې ټول پنځه کسه اوسیدل ، مارتها ، مارسي ، دمارسي کوچوان اکبر ،د مارتها خادمه ، او بل دهغې زوړ خادم چې لږه شیبه مخته د ابوجعفر په توره یې سر پرې کړل شوې و. ابوجعفر ته د نور مقاومت هیله نه وه. په دې خاطر پرته له کومې اندیښنې د مارتها اودهغې د لور کوټې ته ورغله. اوس نو هغه هڅه کوله چې مارتها د کوم مقاومت پرته خپله لور مارسی هغه ته ورحواله کړي،خو هغه په دې هم پوهیده چې مارتها د خپلې لور سره ډیره زیاته مینه کوي. خو تر څنګ یې هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې مارتها په خپله سکندر ته مارسی ورکړې تر څو د البانیې ملکه وګرځي. هغه دا هم کولې شو چې نیغ په نیغه مارتها ته ووایی چې مارسي دهغه ددې کسانو سره یو ځای د سکندر بیګ په لور و استوي. خو هغه په دې هم ډاډمن و چې مارسی به هیڅکله هم دهغه د کسانو سره البانیا ته د تلو له پاره زړه ښه نه کړي. په همدې خاطر یې د مارسی د تښتولو په اړه پریکړه کړې وه. په دې توګه هغه فکر وکړ چې په یوه غشي دوه ښکاره ښکار کړي. خو دلته د راتلوسره سم دهغه دپلان پایلې دهغه دهیلو برعکس وختې. دهغه له پاره مارسی غوره ډوډۍ ثابته نه شوه. بلکه په مرۍ کې یې نښتې اغزي وګرزید. هغه وخت چې هغه مارتها ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ د دروازې د پرانستلو وویل اوبیا دننه ورننوت نو مارسي یې توره په لاس وکتله ، او ویې کتل چې دهغه په تندي باندې خولې راماتې دي. مارسي په خپلو لاسو کې توره نیولې وه او دمرګ او مړینې له پاره تیاره ولاړه وه. ابوجعفر سمدستي خپله توره په نیام کې کیښوده او په پوره مکارۍ سره یې وویل :« مارتها ! زه ستا د لور د بوتلو له پاره راغلی یم. هغې ته دعا وکړه ، ځکه هغه به د سکندربیګ ملکه ګرځیږي ....»

خو لا تر اوسه د ابوجعفر خبرې خلاصې شوې نه وې چې مارسي پرې لکه د زمرۍ په شیرو غړمبیده : « خبردار ! که یو قدم دې زما په لور راواخست نو ټوټې ټوټې به دې کړم ....»

دمارتها له پاره دا صحنه دهغې د هیلو پر خلاف وه . هغې غوښتل چې لور یې ملکه وګرځي خونه د تښتولو له لارې . هغې دمارسي سره د لیوتتوب تر پولو پورې مینه کوله . مارتها هغه وخت ډیره قهرجنه شوې وه چې ابوجعفر یې وکوت چې په نیمه شپه دهغې کور ته دهغې د اجازې پرته ، لوڅه توره را ننوتې دي . اوس نو هغې د یاده ویستلې و چې د مارسي له پاره د سکندر بیګ ښځه بله ښه رشته نه شته . هغې ته دا هم ډاګیزه وه چې دهغې لور مارسي ددې لوچکو کسانو په لاسو کې خوندي نه شي پاته کیدې نو په همدې اساس یې په پوره همت سره وویل :

« ابوجعفره ! ما له تا ښځه د اهیله نه درلوده .... خو نن تا دا ثابته کړه چې ته یو ښه عیسایي نه یې . بلکه یو بدفطرته انسان یې ..... ته ولې د مارسي د تښتولو له پاره راغلی یې . په داسې حال کې چې ما له تاسره وعده کړې وه چې زه به مارسی سکندر بیګ ته واده کوم او زه ددې کار له پاره تیاره ناسته وم. په دې کې شک نه شته چې زه د صلیب په خاطر ستا سره په ډیرو شیانو کې ملګرې وم خو یاد ساته چې زه به هیڅکله هم اجازه ورنکړم چې څوک زما لور زما تر سترګو و تښتوي.

کله چې مارتها خپله خبره پوره کړه نو ابوجعفر په زوره زوره دومره وخندل چې ټوله کمره یې د خندا دانګازو ډکه شوه . دهغه په مخ د نرۍ دشیطانت ټولې څپې ګرزیدې. هغه نه یوازې په زوره خندل بلکه په خپل مکروه اواز کې یې خپله خندا همداسې اوږدوله . بیا یې په ډیر مشکل سره خپله خندا و دروله او ویې ویل : « واه ، مارتها بیګم ! چې زه به ستا دا نازدانه لور په ډولۍ کې کینوم او وړم به یې. اویا به ورته په لارو کې ګولونه شیندم. مارتها بیګم ! ستا په ذهن کې به هم دا خبره را ونه ګرځي چې د ابوجعفر ذهن تر کومه ځایه پورې رسیږي. اوس نو واوره چې زه ولې ستا د لور د تښتولو له پاره په دې نیمه شپه کې ستا کور ته راغلی یم.

مارتها ! ته اوس د قاسم بن هشام او ډیرو نورو خلکو په سترګو کې راغلې یې . او په دې توګه ته زما له پاره یوه کمزوري ګرزیدلې یې . زه په دې پوهیږم چې ته یوه کمزورې ښځه یې . که چیرې د قاسم بن هشام په سلا سره سلطان تا ونیسي نو بیا به ته د پټې محکمې د جلادانو سختۍ ونه شې زغملاې اوزه په دې هم ډاډمن یم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالبانوي شهزادګانو د وژلو نه تر اوسه پورې چې څومره حالات تیرشوي دي ټول به دې پټې محکمې ته بیان کړې او ته به دې هم پوهیږې چې زه د خپل ځان پر خلاف هیڅ ډول ثبوت نه پریږدم......اوس وخت راغلې چې زه ستا د خدمتونو بدله تاته درکړم.

دابوجعفر خبرو دمارتها وینه و چه کړه. اوس نو هغه پوه شوې وه چې په دې نیمه شپه ابوجعفر دهغې کورته ولې راغلې دې. ابوجعفر خپلې خبرې بندې کړې اویوځل بیا یې په ډیره مکروه او ناولې توګه په خندا پیل وکړ. دهغه خوله دخندا نه وازه وه او توره یې په نیام کې وه چې مارسي پرې یو ناڅاپه مرګوني ګذار وکړ خو ابوجعفر یو اړخ ته ځآن واچاوه او دمارسي د تورې دګذار څخه یې ځان خوندی کړ ،که چیرې دمارسي ګذار پرې لګیدلې وې نو دهغه اوږه به یې شکولې وې اودهغه د زړه پورې به رسیدلې وې. اوس نو نه یوازې هغه خپل ځان خوندې کړ بلکه خپله توره یې هم را وویسته او خپلو دواړو ملګرو ته یې هم د را ننوتلو حکم وکړ. کله چې هغه دواړه نقاب پوشان کمرې ته را ننوتل نو په مارسی باندې یې را هئ کړل خو ابوجعفر هغه وخت ډیر حیران پاته شو چې مارسی د یوې ماهرې تورې وهونکې په څیر ددواړو نقاب پوشانو توره وهونکو سره درنه مقابله کوله. او مارسی به ولې دهغوې مقابله نه کوله ، هغې دقاسم د ازادیدو وروسته دقاسم څخه په پرلپسې توګه دتورې وهلو درس اخسته. او اوس هغې د یوې پوهې اوماهرې توره وهونکې په څیر مقابله کولې شوه.

ابوجعفر او مارتها یوې لورې ته ولاړ و او د مارسي او دوو نقاب پوښانو تر منځه یې دمارسی دتورې دوهلو دفن سیال کاوه. مارتها هم ډیره حیرانه ولاړه وه او مارسی یې کتله چې څه ډول یې کورته د راننوتو غلو دتورو په مقابله کې خپله توره جنګوله اوځان یې خوندې ساته. دشپې په تیارو کې د تورو شرنګار تر لرې لرې ځایو پورې اوریدل کیده ، زړه خادمه او ځوان کوچوان اکبر هم په خپلو خونو کې رابیداره شوي وو. دخادمې په زړه کې ویره او د ځوان اکبر په زړه کې میړانې ټوپونه وهل. اکبر په یوه ټوپ سره خپله بستره پریښوده او په یوه منډه یې په دیوال باندې ښتې برچه راواخسته ، دهغه ذهن په ډیره ګړندی توګه دې لورې ته متوجه شوې و چې په کور باندې غلو داړه اچولې ده او یا دا چې دښمن په مارسي باندې یرغل راوړې دې. په ډیره بیړه د خپلې کمرې څخه ووت اودخپلې مالکې د کمرې په لور ورغې ،کمرې ته د ورننوتلو وروسته یې چې کله وکتل چې دمارسی او دوو نقاب پوشانو تر منځه دتورو مقابله روانه ده او ترڅنګ یې مکروه اوشیطان شکله ابوجعفر خپله توره د تیکې را ویستلې اودمارتها په لور ور روان دې نو ډیر زیات حیران دریان و درید. هغه باور نه شو کولې چې ابوجعفر به هم مارتها ووژني. همدا علت و چې هغه مارتها پریښوده اودمارسی دکومک له پاره یې ورمنډه کړه اوپه یوه ګذار یې د یوه نقاب پوښ په ملا کې خپل خنجر ور ننویست. په دې وخت کې مارسی هم د مقابلې څخه ستومانتیا احساسوله. په ملا خنجر خوړلې نقاب پوش د زمکې سره زمکه شو خو په همدې وخت کې مارسی او اکبر دمارتها زړه چاودیدونکې چغې واوریدې اودهغې په لور یې ورمنډه کړه .داکبر سترګې دحیرانتیا څخه بیرون را وتلې وې. ځکه هغه باور نه شو کولې چې دمارتها ډیر پخوانې د زړه ملګرې ابوجعفر به هم مارتها په داسې بې دردۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ووژني. کله چې مارسی خپله مور په وینوکې ډوبه و کتله نو هر څه یې پرېښوده اوهغې لورې ته یې ورمنډې کړې ، خپله توره یې هم ایسته اچولې وه ، هغې فکر کاوه چې مور یې هغوې د تل له پاره پرېښودل. منډه یې کړه اودمور سره ورغاړې وته او په چیغو چیغو یې مور ته اواز کاوه ، مورې ....مورې ... خو دمارتها په ګېډه کې د ابوجعفر توره ښه ګرزیدلې وه . او هغې خپله اخري ساه اخسته. مارسی دخپلې مور سر را پورته کړ اوپه خپل زنګون یې کېښود او هغې ته یې په زوره زوره غږ کاوه تر څو هغه د بلې نړۍ د تللو څخه راستنه کړي.

دکمرې بل منظر هم د لیدلو وړ و. دمارسي څخه لویدلې توره اوس د اکبر په لاس کې وه او اکبر د هغه بل پاته شوې نقاب پوښه پر خلاف په جنګ کې لګیا و. ابوجعفر خالي لاس و او په دې انتظار کې و چې که موقع او فرصت تر لاسه کړي نو دهغه وژل شوي نقاب پوښه توره به راواخلي. ځکه دهغه خپله توره دمارتها په ګېډه کې پاته شوې وه. او دمارتها تر څنګ په غم او غصې کې ککړه مارسي ناسته وه. همدا علت و چې ابوجعفر مارسي ته د ورنژدې کیدو څخه په ویره کې و. اکبر د تورې د وهلو په فن نه پوهیده. خو بیا یې هم د هغه نقاب پوښه هر ګذار په خپلې تورې باندې لکه د یوه ماهر سپاهي په څیر تم کاوه او په پوره همت سره یې مقابله مخته وړله...... خو تر څو پورې به دغه دیارلس ، څوارلس کلن هلک د ابوجعفر د روزل شوي تجربه لرونکي غدار سپاهي سره مقابله کوله ،....او بیا همداسې وشول ، دغه تجربه لرونکي نقاب پوښه اکبر پوره ستومانه کړ او بیا یې پرې د تورې سخت ګذار وکړ او داکبر یو لاس یې دهغه د تنې څخه پرې کړ. د اکبر پرې کړل شوي لاس دمارسي تر څنګ پریوت . مارسی تر اوسه پورې هڅه کوله خپله مور د مرګ دکومې څخه را وکاږي. خو دمارتها سترګې دهغې دبدن څخه بیرون را وتلې وې اودهغه وجود هره شیبه د وینې د بهیدو په خاطر زیږیده. خو ناڅاپه دمارتها د وجود رګونه ساړه شول دخپلې لور مخ ته یې و کتل.... مارسي چغې کړې او مور ته یې وویل:

مورې .....مورې.....دخداې له پاره ما ځانته مه پرېږده......

مارتها د مړینې په حال کې وه ،اخري ساه یې اخسته. هغې مارسي ته وکتل او د څه ویلو هڅه یې کوله دهغې اخري الفاظ داسې و....

«مم....مم....مار ......سي ! ..... اب .....بو .....فر....... دقیصر جاسوس دې........مم......مم .... ما ال....بان وي ....شاه زادګانو ته ......زهر ....ور.......کړ..........کړی....ووو....»

مارتها مړه شوې وه ،مارسي چې کله د خپلې مورسترګې بې نوره وکتلې نو اسمان څیرونکې چیغه یې دخولې ووتله ، اوس نو هغه په دې نړۍ کې ځانته پاته شوې وه. بلکه د ابوجعفر په څیر د یوه وحشي حیوان رحم وکرم ته پاته وه. خو پخوا ددې څخه چې دخپلې مور په اړه څه نور فکر وکړي ، خپل شاته یې دځوان اکبر چغې تر غوږو شوې. مارسي داسې شوه لکه څوک چې د خواره خوبه رابیدا ر شی. دنقاب پوښه توره دهغه په سینه کې ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتي وه..... کله چې مارسی خپل وفادار ملازم په دغه حالت کې وکوت نودهغې په وینه کې دقهر او غصې څپې نورې هم تاندې شوې ،هغه داور د بڅرکي په څیر ورمخته شوه او د اکبر توره یې راواخسته اود زخمي زمری په څیر یې په نقاب پوښه باندې حمله وکړه . کله چې نقاب پوشه دمارسی حملې ته متوجه شوه نو خپله توره یې دکبر دسینې څخه را وویسته او ځای یې بیرته په وسله سمبال کړ. مارسی لکه د توپاني سیلۍ په څیر په دواړو باندې حمله ور وړه اوهمدا دهغې غلطي وه ، کله چې ابوجعفر وکتل مارسی لکه د لیونۍ په څیر هرې لورې ته حملې کوي نوپه ډیر زغم سره یې دهغې ګذار په خپله توره تم کاوه. مارسي دغصې څخه دې حد ته رارسیدلې وه چې د ستونې څخه به یې ډول ډول اوازونه راوتل ، د بله اړخه نقاب پوښه هم دمارسی د تورې ګذارونه په پوره حوصلې سره اخستل ، ابوجعفر اونقاب پوشه نه غوښتل مارسی له منځه یوسي ځکه هغوې دهمدې له پاره راغلی وو چې مارسي له ځانه سره و تښتوي. په دې اساس هغوې هوډ درلود چې دغه بې عقله نجلۍ ژوندۍ و نیسي.

دمارسي څخه هم برق او بریښنان جوړه شوې وه، هغه به هرې لورې ته ټوپونه وهل اوپه هغوې دواړو به یې حملې کولې ، هغې به دومره په چالاکۍ سره حمله کوله چې ابوجعفر او هغه بل نقاب پوشه به دهغې حمله په مشکل سره دفعه کوله ، خو دا ډاګیزه نه شوه چې د مارسي تورې به په ابوجعفر او نقاب پوش کې څومره زخمونه پیدا کړې و خو هغوې اوس هم غوښتل مارسي ژوندۍ ونیسي ځکه مارسي د ابوجعفر له پاره ډیر اهمیت درلود ، ځکه که هغه مارسی له لاسه ورکولې نو بیا خو ابوجعفر دسکندر بیګ څخه دقیصر د جاسوسۍ له پاره کار نه شو اخیستلای. په همدې خاطر ابوجعفر دمارسی دتورې هر ګذار په ډیر احتیاط سره اخسته. خو دلږ ځنډ وروسته مارسي احساس کړه چې نوره ډیره ستومانه شوې ده او دستومانتیا څخه یې دزړه درزهار وار په وار زیاتیږي او نژدې ده چې په زمکه راپریوځي.

کله چې دمارسي په حملو کې کمښت راغې نو ابوجعفر او نقاب پوښه دواړو دهغې د نورو ستومانه کولو په خاطر په هغې پرلپسې حملې پیل کړې. اوس نو دمارسی همت نور ځواب ورکړې و ، ابوجعفر او نقاب پوښه دواړه قوی او تنومنده وګړي وو ،په داسې حال کې چې مارسی دهغوې په مقابل کې یوه ځوانه او د کمزوري وجود خاونده پیغله وه. خو نن هغې د خپل همت نه پورته مقابله کړې وه او د ابوجعفر اودهغه د نقاب پوښه ملګرې وار پار یې وارخطا کړې و. خو اوس هغې دا احساس کړې وه چې ددې دواړو غلو مقابلې ته نور دوام نه شي ورکولې ، په همدې وخت کې هغې یوه ډیره عجیبه و غریبه پریکړه وکړه او دابوجعفر په څیر د بدکرچاره خلکو څخه یې دخپلې ابرو اوعزت د خوندي ساتلو په خاطر دا و پتییله چې خپل ژوند پای ته ورسوي،هغې نه غوښتل چې ابوجعفر یې ژوندۍ و نیسي. په همدې فکر کې یې خپل ځان په زمکه را و غورزاوه او سمدستي یې دخپلې تورې څوکه په خپلې ګیډې کې ورننویسته.......

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغه ډول له منځه تلل ابوجعفر ته د زغم وړ نه و ، هغه ډیر زیات وارخطا شو ،هغه داسې وانګیرله چې ټول کار یې اوبو ویوړ. سمدستي ورمخته شو او دمارسي د ګیډې څخه یې دهغې توره راوویستله. او په ډیرې واخطایی په حال کې یې خپل نقاب پوښه ملګری ته حکم وکړ چې سمدستې مارسي په اوږه کړي او ددې ځآیه یې و کاږي. نقاب پوښه هم رامخته شو او بې هوشه مارسي یې په لاسو کې واخسته او په ډیره بیړه بیرون ووت. ابوجعفر هم ور پسې په بیړه ووت. اوس نو دابوجعفر له پاره دمارسي ژوند ډیر ارزښتناکه و. هغه غوښتل ژر تر ژره مارسي ته طبي کومک ورسوي ، کله چې ابوجعفر او هغه نقاب پوښه مارسی د وژل شوې مارتها له کوره را وویستله نو هغې زړې خادمې په ډیر احتیاط سره د اواز دپیدا کیدو پرته د کور د انګړ دروازه و تړله. همدا زړه خادمه اوس ددې ټولو کړنو یواځنۍ شاهده وه.

ابوجعفر دخپله ځآنه سره زخمي مارسی د خپل یوه بل جاسو او فعال غړي سلیم پاشا کور ته ور ورسوله. سلیم پاشا د اورنه ډیر مشهور معالج ډاکتر پیژندل کیده ، خو په حقیقت کې هغه هم د قیصر مهم جاسوس و ، هغه د جراحت او د طب په علومو کې پوره پوره مهارت درلود . اود خپل ذهانت او تجربې په اساس یې تر سلطاني قصر پورې لاره پیداکړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د طبیبانو شمیره شل کسو ته رسیدله. اوسلیم پاشا هم دهمدې ډلې څخه یو و. په تیرو څو ورځو کې سلطاني قصر ته دشهزاده علاو الدین د کتلو له پاره د سلیم پاشا تګ راتګ ډیر زیات شوی و. ځکه چې شهزاده علاؤالدین د ډیرو ورځو راهیسې د ځګر په ناروغتیا ککړ شوې و ، کله چې شهزاده علاوالدین دخپلې ناروغتیا په اړه ابوجعفر خبر کړ نو هغه ورته دسلیم پاشا څخه دعلاج کولو له پاره مشوره ورکړه. په داسې حال کې چې پخپله شهزاده علاؤالدین د ابوجعفر په واسطه د ځګر په ناروغتیا اخته شوې و . هغه دڅو میاشتو راهیسی شهزاده علاؤالدین ته په مختلفو خوراکونو او مشروباتو کې داسې زهر ورکول‌و چې هغه په کرار کرار له منځه یوسي.

څو میاشتې مخته ابوجعفر داسې محسوس کړې وه چې کار یې نور په اورنه کې پوره کیدونکې دې نو په دې خاطر یې د عثماني سلطنت ددغه میرنۍ او فعال شهزاده د له منځه وړلو له پاره دغه پلان پیل کړ. ځکه د سلطان مرادخان ثاني وروسته همدغه شهزاده و چې د فوځ قیادت او قومنده به یې په غاړه اخیسته. خو ابوجعفر دهغه بل شهزاده په لور کوم فکر نه کاوه، ځکه چې له یوه اړخه هغه تنکۍ ځوان و اودبله اړخه ابوجعفر دا انګیرله چې په هغه کې دسلطانۍ ورتیاوې نه شته . همدا علت وچې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره اړیکې پیدا کړل اودخپلو مذمومو موخو د ترسره کولو له پاره یې دهغه له منځه وړل اړین وګڼل. او اوس چې په اورنه کې دابو جعفر کارونه پاي ته رسیدونکې وو نو هغه شهزاده ته د سست اغیزکونکې زهرو نسخه ورکړه ، سلیم پاشا د شهزاده علاؤالدین طبیب و خو په حقیقت کې دغه وګړې په اورنه کې د ابوجعفر نه وروسته د قیصر ستر جاسوس و. ددې ترڅنګ سلیم پاشا لا تراوسه پورې د قاسم بن هشام د سترګو هم خوندي پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابوجعفر زخمي مارسی له ځآنه سره د سلیم پاشا کور ته وروړه. نو سلیم پاشا یې پرته له ځنډه علاج پیل کړ ، مارسي ډېره زیاته وینه له لاسه ورکړې وه. اودهغې د ښایسته ښهري رنګ د خزان د پاڼې په څیر تک ژیړشوی و. هغه د ډېره وخته راهیسی بې هوشه وه اودهغې ښایسته ښو دهغې سترګې داسې ور پټې کړې وې لکه تابه ویل چې په خواږه خوب ویده ده......

پاته ټوله شپه سلیم پاشا د مارسي تر څنګ ناست و او دهغې د زخمونو په علاج کې مصروف و. سهار وختي یې ابوجعفر ته خبر ورکړ چې د البانیې دراتلونکې ملکې ژوند اوس د خطر نه بیرون دې نو په لمړي ځل د ابوجعفر په مخ باندې دمکر اوفریب خندا را پیدا شوه. اوس نو دابوجعفر پلان تکمیلیدونکې و. یو نظر یې مارسي ته وکتل ،کله یې چې هغه دخوب په حالت کې وکتله نو ډاډمن شو ، ابوجعفر دکمرې څخه بیرون را ووت ،دهغه تر شا سلیم پاشا هم را ووت ، په دې وخت کې ابوجعفر سلیم پاشا ته وویل:

« ډېر ښه ډاکتر صیب. زه اوس در څخه ځم. دانجلۍ به یو څو ورځې همدلته له تاسره اوسي. ددې ساتنه او څارنه په تا ده. که دیسوع مسیح خدای وغواړي نو مونږ به ډېر ژر هغه د سکندر بیګ لورې ته ور ولیږو اودهغه سره به خپله ژمنه پوره کړو. هغه به زمونږ ددې کار څخه دومره خوښ شي چې خپل ټول فوځ به د هونیاډې د فوځ تر قومندې لاندې ورکړي ، سلیم پاشا ! زه ډاډمن یم چې دا پیغله به څو ورځې له تاسره همدلته خوندي پاته وي .....»

سلیم پاشا ورته په مثبته توګه هوکړه وکړه او ورته یې وویل « مقدسه پلاره ! ته اندیښنه مه کوه ، اوس به دانجلۍ دلته زمونږ سره خوندي پاته وي.....»

ابوجعفر ورته یو ځل بیا وویل: « را ته ووایه ، چې د شهزاده علاوالدین علاج دې کوم ځآې ته رسولې دې ؟» ددې خبرې دکولو سره سم دابوجعفر په څیره کې دشیطانت مسکاهم را ډاګیزه شوه.

سلیم پاشا هم په همغه توګه خندا وکړه او ورته یې وویل: « مقدسه پلاره ! شهزاده علاؤالدین به ډېر ژر دتل له پاره دنړۍ د ستومانتیاو څخه بیغمه او ازاد شي، ما په ډېره احتیاط سره دهغه علاج تر سره کړې دې.....»

ابوجعفر د سلیم پاشا دخبرو داوریدو وروسته د ډاډ او اطمینان ساه واخسته ، سر یې و خوځاوه او بیا یې دځانه سره فکر وکړ چې څومره ستر جاسوس دې چې د عثماني سلطنت په مرکز اورنه کې یې دسلطان مراد خان ثاني پر خلاف د جاسوسۍ پراخه جال خپور کړې دې او اوس دهغه دغه پلان د بریالیتوب اخري پړاونو ته رسیدلې دې. هغه فکر کاوه چې اوس نو هغه د شاهي سراغرسان او نورو خلکو په سترګو کې را لویدلې دې په دې خاطر بایدهر وخت د اورنه د پریښولو له پاره تیار و اوسي. هغه فکر وکړ چې دهغه نایب ډاکټر سلیم پاشا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دچا تر سترګو شوې نه دې. نو په دې خاطر پاته کار به سلیم پاشا ته ور وسپارل شي. په همدې فکر کې ډوب و چې سلیم ته یې وویل:

« سلیمه ! زه فکر کوم چې نور نو په اورنه کې زما کار پای ته رسیدلی دی. زما خبره په غور او دقت سره واوره. کله چې دا نجلۍ د تللو ورو کرځي نو زه به یې د خپله ځانه سره یو ځای البانیه ته یوسم ، خو تر شا وروستې کارونه ، په اورنه کې بغاوت خپرول او د شهزاده علاؤالدین او قاسم بن هشام وژل او دسلطان عزل او دهغه دتخته د را پرزولو ټولې دندې تاته درسپارم. ته د یني چرې ټول عیسایی مجاهدین ډیر ښه پیژنې او زمونږ دسازش د پلې کولو په وخت کې به د ټولو خلکو سره اړیکې موجودې وې. په دې اساس ته به په دې اړه د هیڅ ډول ستونزو سر مخ نه شې.

دسلیم پاشا له پاره دا ډیره دعزت خبره وه ، او تر څنګ یې یو درونه مسؤلیت هم و. هغه په مؤدبانه توګه خپل سر وخوځاوه،ابوجعفر ته یې تسلي ورکړه او ورته یې وویل: « مقدسه پلاره ! تا چې ماته د صلیب اعظم دخدمت کوم فرصت را کړې دې ، دهغې فرصت څخه به زه پوره پوره ګټه واخلم او دا به درته ثابته کړم چې ستا پریکړې تر څومره پورې سهي وې.»

ابوجعفر بیرته ستون شو. د ټولې شپې جنګ و جدل هغه پوره ستومانه کړې و. اوس هغې غوښتل چې ولاړ شی او ارام وکړي ، دطبیب سلیم پاشا څخه یې اجازه واخسته.او دهغه د کوره را ووت. په دې وخت کې د هغه دواړه نقاب پوښه ملګري دخپلو خپلو ځآیو په لور تللي و. هغه مارسی هملته دسلیم پاشا په کور کې دهغه تر څارنې لاندې پریښوده.

سلیم پاشا هم په حقیقت کې سلیم پاشا نه و ،دهغه خپل نوم « لوګان » اودهنګري اوسیدونکې و، نوموړې د تیرو څو کالو راهیسې دلته په اورنه کې میشت و. خو دخپل قدو قامت نه په ګټې اخستو سره یې خپل ځان ترک ښکاره کاوه. اورنه ته د راتلو وروسته هغه خلکو ته دا ډاګیزه کوله چې هغه یو ډیر ستر طبیب دی او د تاتاري سیمو څخه عثماني سلطنت ته راغلی دی. هغه خلکو ته داهم وویل چې دهغه پلار د امیر تیمور په دربار کې شاهي طبیب او جراح و. همدا علت و چې دسلطنت امراء ډیر ژر دهغه سره اشنا شول. اوهغه یې دخپلو ځانو له پاره خاص طبیب و ټاکه. مارسي د سلیم پاشا ځآی ته رارسیدلې وه او تر اوسه د خوب په حالت کې پرته وه. همدا علت و چې سلیم پاشا خپلې زړې خدمتګارې ته د مارسي په اړه ځانګړې لارښوونې وکړې او پخپله د ارام کولو له پاره خپلې خونې ته ولاړ.

سهار چې د قاسم سترګې دخوبه پرانستل شوې نو فکریې وکړ چې ډیر خطرناک خوب یې کتلی دی. دهغه وجود ستومانه و او زړه یې په نااشنا توګه درزیده. خو هغه نه شو احساسولې چې دا خوب څه ډول تعبیر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې خوب په اړه یې فکر کاوه او د بسترې څخه راپورته شو، دسهار دلمانځه له پاره جومات ته ولاړ. د لمانځه د فراغت وروسته بیرته کورته راستون شو ، په دې وخت کې کوچنیان هم دخوبه را ویښ شوي و. په دې وخت کې دعمر او علي عمرونه هم د پنځو او درې کالو شوی و . عمر بلکل دخپل پلار په شکل و خو علی خپلې مور سیکنې سره په شکل او قواره کې یو شانته والې درلود. خو په دې وخت کې دې دواړو کوچنیانو دخپل مور اوپلار په ځای د قاسم او مارسې سره ډیره اشنایی پیدا کړې وه. دتیرو څو ورځو راهیسې به مارسې هره ورځ د قاسم کور ته راتله. په دې اساس دقاسم دکور دهر وګړي سره هغه پرته له کومه تکلفه کیناسته. مارسې پخپله هم یوه شوخه او شقبه پیغله وه ، په دې خاطر په څو ورځو کې دټول کور ستورې وګرزیده. یوه ورځ د قاسم مور قاسم ته دسهار د ناشتې په وخت کې وویل:

«اوس نو څه ته انتظار کوې .... اوس خو زمونږ لور غزاله جانه باید زمونږ کور ته راوستل شي . څکه هغه هلته دخپلې عیسوي مور سره دخوندیتوب احساس نه کوي.»

قاسم دخپلې مور په خبرو ډیر حیران شو . هغه ته داسې څرګنده شوه چې په دې سهار کې د هغه د مور د خبرو او دهغه د تیرې شپې دخوب تر منځه یو ډول یوشانتوالې تر شترګو کیږي. هغه ته په ناڅاپي توګه د مارسې هغه خبره هم یاد ته راغله چې ډیره موده مخته یې قاسم ته ویلې وو ..... « زه هر وخت د خپل خوندیتوب په اړه اندیښمنه کوم »...... ډاګیزه نه شوه چې قاسم ته څه ورپیښ شول چې یو ناڅاپه یې د سهار د ناشتې څخه لاس واخست. هغه په ډیر غمژنه توګه خپلې مور ته وویلې:

« مورجانې ! داریښتیا ده چې زه د غزالې د خوندیتوب په اړه ډیر اندیښمن یم، خو دسلطان د راستنیدو دمخه زه هیڅ داسې قدم نه شم اخستلې ، څکه زه سلطان دلته په اورنه کې څارونکې اوسراغ رسان ټاکلې یم. نو اوس که زه چیرې په دښمن باندې دڅارنې په ځای دواده په مراسمو کې مصروف شم نو بیا به زه دسلطان تر مخه خجالت و اوسم...... بس یو څو ورځې نور هم صبر وکړئ، څنګه چې سلطان دخپل فوځې مهم څخه بیرته را ستون شي نو مونږ به هم غزاله کور ته راوړو »

په د ې وخت کې د قاسم ذهن بل ځای کې مشغول و ، هغه چې څه ویل هغه یې په خپله هم نه اوریدل. خو دهغه په دماغ کې د تیرې شپې خوب یو ځل بیا خپلې نوکې ښخې کړې وې. ډیره نا ارامي یې احساسوله. په همدې وخت کې د قاسم دکور دروازه چا و ټکوله. د قاسم کور ته دمارسی نه پرته بل څوک دومره نه راتلل. قاسم ددروازې دهمغه لمړي ټکټک سره را پورته شو خو یو ناڅاپه ډیره حیران پاته شو چې مارسی به ولې دومره وختي زمونږکور ته راغلې وي ؟ هغه راپورته شو او په ډیر بیړه دروازی ته ورغي. خو کله یې چې په دروازې کې د پټې محکمې مشر بهرام خان وکوت نو ډیر حیران پاته شو ، مارسې یې له یاده ووته او دا فکر یې په ذهن کې را وګرزید

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هسې نه چې په ښار کې ابوجعفر دبغاوت اور نه وي لګولې. هغه دروازه و تړله او بیرون د بهرام خان سره په خبرو شو.

« بهرام خانه ! خیریت دې... ته ؟...... دومره سهار وختي......؟؟»

خو دبهرام څیره دقهره تک شنه وه. دقاسم زړه هم په زوره زوره درزیده او اعصاب يې ستومانه شوي و. هغه خپل ځان د هرډول بدې خبرې اوریدو ته تیار کړې و. په همدې خاطر يې د بهرام خان څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« بهرام خانه ! ته خو هیڅ نه وایې ؟.... دومره سهار وختي دلته څنګه راغلې يې ؟»

بهرام خان په نیولې ژبه ورته وویل « ستا له پاره زه ښه خبر نه لرم قاسم بن هشام ! زه تاته لږ څه زحمت درکول غواړم.....»

د بهرام خان د لهجې څخه دقاسم خان په تندي خولې را ماتې شوې. ځکه ضرور داسې کومه خبره شته ...هغه د بهرام خان په لهجه کې نه یوازې طنز محسوساوه بلکه دهغه تحکمانه انداز يې هم له پامه و نه ویست. خو بیا يې هم تري و پوښتل:

مقصد دې څه دې ؟..... ته ما ته څه ویل غواړې ؟..... کومه خبره زما له پاره ښه خبر نه دې ؟»

«قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې په کور باندې چا حمله کړې ، حمله کونکو هغه هم وژلې ده او ترڅنګ يې دهغې زوړ ملازم او ځوان کوچوان هم له منځه وړې دي. دهغې ځوانه لور هم حمله کونکو له ځانه سره تښتولې ده . ددې ټولو حالاتو او ګواهیو نه دا څرګندیږي چې ددې وژونکو عملیاتو شاته یو شخص قرار لري.....»

بهرام دهمدې خبرو وروسته خاموشه شو. خوپه ددې وژونکې خبر په اوریدو سره په قاسم سر وګرزید. هغه دخپلو پښبولاندې زمکه خویندونکې احساسوله. دمارتها، اکبر او زوړ خادم د وژلو خبر دقاسم لپاره لړزونکې و. اوس نو هغه دبهرام خان تحکمانه لهجه هیره کړې وه. هغه دې ته هم متوجه نه و چې د بهرام خان سره د پټې محکمې درې څلور کسان عسکر هم ولاړ دي.

هغه لا تراوسه د پیښې په چار چاپیر کې ډوب و چې یو ځل بیا يې ټکان وخوړ. بهرام خان ورته وویل:

قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې لور مارتها د خو ورځو راهیسې ستا کور ته تله راتله. او د بهرام خان دسترګو څخه دا خبره پټه نه وه...... ما ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې البانوي وینځې له تا او له تا سره دملګرې پیغلې مارسې څخه کرکه کوله. اوس ددې نجلۍ ژوندۍ غیبول او په بې رحمۍ سره دمارتها وژل همدې لورې ته اشاره کوي چې زه باید تا سمدستي له ځانه سره بوځم او بندي دې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم پښتیـ سره ورغلې وې. دهغه د بدن ویښتان را زیږه شوي و. اود یوې لمحې له پاره بې روحه ولاړ و اوبیا یې د ویرې پرته په ډیر قهر سره بهرام ته وویل: « څه ؟.......دا ته څه چټیات وایې ؟ تا خو اصل جاسوسان پریښې دي اوزما څارنه دې پیل کړې ده. دومره ستره پیښه شوې ده ، زه د سلطنت شاهي سراغ رسانه یم او همدا وخت دې چې د مجرمانو څېړنه ورمات کړم...... خو ته زما دبندي کولو خبرې کوې ؟.....»

د قاسم د ژبې څخه اور وریده ، خو بهرام خان سمدستي خپله توره لوڅه کړه او برق په څیر و غرید او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ته د بهرام خان په سترګو کې نه شې ور ننوتلې. زه ستا د نیولو اوبندې کولو د ټول تیاري سره یو ځاې دلته راغلې یم. ما د پیښې د پلټون د تکمیلیدو نه وروسته ، تر هر څه دمخه شهزاده علاوالدین ته مراجعه وکړه. او دروند شهزاده ماته په ذاتي توګه حکم وکړ چې تا سمدستي له ځانه سره بندي کړم، زه د سلطاني قصر څخه نیغ په نیغه دلته راغلې یم.

اوس نو دقاسم احساس را ژوندې شوې و ، هغه ته ډاګیزه شوه چې هغه په ډیره بده توګه د جاسوسانو په جال کې را ښکیل شوې دې ، هغه فکر وکړ چې داخل بندیتوب به یې د سلطنت له پاره ډیر زیات زیانمن ثابت شي. ځکه ددښمن سازشونه هم خپلو اخري پوړونو ته رسیدلي دي. هغه دې ته هم متوجه و چې دا ځل به سلطان علاوالدین هغه په عزتمنده توګه له خپله ځانه سره نظر بند نه کړي بلکه شوني ده چې نومړې به دهغو درې ګونو قتلونو په جرم دجلاد تورې ته ورحواله کړي. په همدې خاطر یې پریکړه وکړه چې جالات هر ډول چې وي باید د بهرام خان لاسو کې ځان و نه نښلوي. هغه په همدې فکر کې ډوب و چې تر شا یې دروازه پرانستل شو ه، دا طاهر و ، د قاسم ورور ،هغه د بهرام خان قهرجن اواز اوریدلې و ، په دې خاطر ددروازې نه بیرون راووت. طاهر د کومې ترمخه خطرې له مخې خپله توره همداسې لوڅه راخستې وه. کله چې د دروازې څخه را بیرون شو نو سترګې یې د بهرام خان په لوڅې تورې ور ونښتې. هغه لا تر اوسه په موضوع نه و پوه شوې چې بهرام خپلو عسکرو ته حکم وکړ :

« دا سړې بې وسلې کړئ او ویې نیسئ..»

عسکر را مخته شول خو طاهر دخپله ځایه هم ونه خوزید ، هغه د حجاز د درې منل شوې توره وهونکې او دعثماني سلطنت د تورې د وهلو د فن تر ټولو ستر استاد و. هغه درې واړه عسکر هملته تم کړل ، په داسې حال کې چې د بهرام خان سره یې ذاتي پیژندګلوي هم درلوده او په کار ورته داو چې هغه د بهرام خان څخه د مسئلې حقیقت ځانته معلوم کړې و ، خو هغه د بهرام خان په نیت باندې وپوهید. هغه دا هیله نه درلوده چې د بهرام خان څخه داسې کومه نا خوښه خبره واوري. همدا علت و چې هغې دمحکمې ددرې واړو عسکرو تر مخ خپله توره پورته کړه او د بهرام خان په ګډون یې پرې حمله وروړه. ددروازې ترمخه د طاهر او د بهرام عسکرو ترمنځه د تورو د وهولو شرنګار له لرې لرې څخه اوریدل کیده. طاهر دخپلې تورې په زور څلور واړه سپاهیان په نڅا نځول. اوس نو دغو عسکرو اوبهرام خان دا احساس کړې وه چې هغوې نه شي کولې ددې پوه اوماهره توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهونکې په مقابل کې بریا تر لاسه کړي. ...... بهرام د قاسم په سر توره نیولې وه او هغه یې په خپل قابو کې راوستې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او قهر و غضب هم. ځکه دهغه تکړه اوروزل شوي سپاهیان د طاهربن هشام ترمخه لکه د نانځکو په څیر نخیدل، بلاخره یې په قهر اوغضب سره وویل:

« طاهر بن هشامه ! زه درته حکم کوم چې توره دې کیږده ، ستا د ورور د نیولو په اړه پخپله شهزاده علاوالدین حکم کړې د ي. که چیرې ته خپله توره ونه غورزوی نوزه به په شاهي کارونو کې ستا مداخله ستر جرم وګڼم او ستا د وژلو څخه به هم دریغ و نه کړم.»

خو د طاهر بن هشام توره لکه د جادو د خنجر په څیر په هوا کې نڅیده ، هغه پخپله د بادو توپان په څیر څلور واړه سپاهیان پسې واخستل اوبیا یې د تورې په خوزولو سره لکه د سر تیرې په څیر وخندل :

«بهرام خانه ! که ته وایې چې زه توره و غورزوم ، نه ته دهر څه لمړۍ زما د ورور د سر څخه توره لرې کړه. او که نه زه به تا او ستا دا کارندې د ګازرو اوملیو په څیر پرې پرې کړم.»

بهرام هیڅکله هم داسې هیله نه درلوده چې طاهر دې دشهزاده سلطان علاوالدین د نوم د اوریدو وروسته هم خپله توره و نه غورزوي. لږ څه فکر یې وکړ اوبیا یې دقاسم دسر څخه توره لرې کړه. دا د قاسم له پاره بهترین وخت و. هغه لکه سمدستي یوې لورې ته شو او بیا یې په یوه منډه ځان د هغه ځایه وویست. دا حالت د بهرام خان د هیلو پرخلاف و. کله یې چې وکتل چې قاسم خان یې د لاسو څخه ووتنو هر څه یې هیر کړل او سمدستي یې دهغه تر شا ورمنډې کړې ، هغه نور سپاهیان چې د طاهر سره په توره وهلو کې مصروف و د بهرام د تلو سره سم یې د طاهر سره مقابله بس کړه او یوې لورې ته شول ، هغوې لا دپخوا څخه دعاوې کولې چې په کومه توګه ددې مصیبت څخه خلاصون ومومي. ځکه د طاهر توره پر هغوې د الله دعذاب په څیر را نازلیده. خو څنګه چې ورته د دې عذاب څخه د خلاصون لاره پیدا شوه نو شا یې را واړوله او په تیښته یې دهغه ځایه ځانونه وویستل. اوس نو بهرام خان اودهغې عسکر د قاسم په لټون پسې وتلي وو. خو په حقیقت کې هغوې قاسم له لاسه ورکړې و ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د زیجیدېن تړون

قاسم د بهرام خان او دهغه دملګرو څخه داسي ورک شو لکه دخره دسر نه چي ښکرونه ورک شوي وي ، خو په حقیقت کي هغه دخپل کور تر څنګ په یوه کوټه کي د یوه کور په ډیوډۍ کي ور ننوتي و . خوبهرام خان او دهغه ملګرو داسي انګیرله چي هغه به تر لري کومه ځایه پوري تللي وي . په دي خاطر هغوي دخپل فکر له مخي په یوي لوري منډي وهلي. کله چي قاسم دبهر ام خان او دهغه دملګرو دسترګو څخه پټ شو نو دبرق په څیر بیرته راستون شو او دخپل کور مخي ته راغي ، دلته یی ورور لا تر اوسه توره په لاس حیران و پریشانه ولاړو. قاسم په ډیره بیړه طاهر ته وویل :

« وروره ! غزاله یی تښتولي ده.دهغي مور او دهغي ملازمین یی چي کوچوان اکبر هم په کي شامل دي وژل شوي دي ، خو بهرام خان ددي ټولي قضیی شک پر ما کوي او یو ځل بیا یی د شهزاده علاوالدین څخه زما د نیولو اوبندي کول احکام راوړي دي. خو زه غواړم چي غزاله را پیدا کړم خو شهزاده اوبهرام خان به ما دي کار ته همداسي پري نه ږدي. خو ما پریکړه کړي چي پخپله د البانیه په لاره د غزالي د را پیدا کولو هڅي وکړم، ځکه زه په دي ډاډه یم چي غزاله د ابوجعفر کسانو د سکندربیګ له پاره ددي ځایه تښتولي ده . ځرنګه چي دا ټوله پیښه د شپي په نیمایی کي ترسره شوي ده نو په دي اساس به تښتونکي تر ډیره لري پوري نه وي تللي.»

کله چي قاسم خپل ورور طاهر ته داخبري کولي نه هغه دخپل کور ددروازي تر مخه هملته په کوټه کي ولاړ و . خو دخبرو د خلاصیدو سره سم یی د کور اخور ته ورمنډه کړه ، طاهر هم دهغه خبري اوریدي اودهغه سره یو ځاي د اسونو اخور ته ور ورغي. کله یی چي قاسم دآس دزین کولو په حال کي وکوت نو ورته یی وویل:

« زه به هم درسره یو ځاي ولاړ شم....»

« نه ! ته له ماسره مه ځه..... دلته په اورنه کي هرساعت د بغاوت د راپیدا کیدو ګواښ موجود دي. ته همدا اوس د شهزاده محمد او ملکي سروین سره ووینه او د ابوجعفر د نیولو احکام تري تر لاسه کړه. زه سل په سلو کي ډاډمن یم چي مارتها د ابوجعفر کسانو وژلي ده.»

قاسم خپل آس تیار کړي واوپه کور کي د چاسره د کتلو پرته راووت. طاهر هم ورسره یو ځاي را روان و . په دي وخت طاهر یو ناڅاپه د قاسم د اس د زین سره تړلي وسلي ته وکتل او ورته یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوه ......ستا دغشو په کڅوړه کې خو ډیر کم غشي دي......لږ صبر وکړه چې زه په کې نور غشي هم کیږدم......»

«نه ! ...زه ددې نه زیات وخت نه شم ضایع کولی ،ځکه بهرام به په څو لمحو کې بیرته راستنیږي ، ته هڅه وکړه چې دهغه سره د سوال ځواب په ځای سلطاني قصر ته ولاړ شې....»

طاهر هم دوخت د نزاکت احساس وکړاو خپل سر یې د اثبات په خاطر و خوزاوه.

قاسم هم سمدستي خپل آس ته قمچینه ورکړه ، خپل مخ یې د پګړۍ په لمن کې را پټ کړ، آس یې هم دهوا په څیر پورته روان و او دښار په لور ورننږدې کیده.

هغه غوښتل په ډیره بیړه ډیر لرې سفر وکړي ، دهغه په آند چې مارسي د تبنتونکو له اړخه سهار وختي د اورنه څخه تبنتول شوې ده. هغه غوښتل ژر تر ژره پنځوس کوړه سفر وکړي ځکه هغه انګیرله چې تبنتونکو به لا تر اوسه پورې پنځوس کوسه سفر نه وي وهلي. او که کړې یې هم وي نو ستومانه شوي به وي. دهغه ځواکمن آس د اورنه څخه لکه د الوتونکي په څیر د البانیه په لور الوت.

دبله اړخه طاهر هم سلطاني قصر ته ور رسیدلې و او شهزاده محمد او ملکه سروین یې د مارتها د وژلو او دمارسی د تبنتولو څخه خبر کړل دا دملکې له پاره یو دردونکې خبر و . هغې ته مارسی ډیره ګرانه وه اودمارتها په اړه یې هم تر یوه ځایه معلومات درلود. خو کله چې طاهر د ملکې څخه د ابوجعفر د سمدستي د نیولو غوښتنه وکړه نو ملکه په ډیره سخته توګه متوجه شوه او سمدستي یې وویل:

« بې شکه چې دا وګړي سمدستي او بې له ځنډه بایدونیول شي»

خو شهزاده محمد ورته وویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره خاص اړیکې لري او شهزاده علاوالدین دابوجعفر د نیولو په ځاې دقاسم بن هشام د نیولو حکم ورکړې دي ، شهزاده محمد هغې ته دا هم وویلې چې قاسم د بهرام خان د پنجو څخه دخلاصون وروسته دمارسي د را پیداکولو له پاره د البانیه لاره نیولې ده..... اوس نو ملکه هم د حالاتو د نزاکت څخه پوره پوره خبره شوه او د لږڅه فکر کولو وروسته یې وویل:

« سهي ده ...... نو مونږ باید د شهزاده علاوالدین سره خبرې وکړو ..... راځئ تاسې دواړه هم زما سره یو ځاې ولاړ شئ ، زه به همدا اوس د شهزاده سره خبرې وکړم....»

طاهر اوشهزاده محمد دملکې سره یوځاې د شهزاده علاؤالدین ځانګړې خونې ته راغلل . ملکه تر ټولو دمخه روانه وه. دهغې دوه کسه خادماني دهغې ښي او چپ لورې ته رواني وې ، کله چې ملکه د شهزاده علاوالدین کمرې ته ورننوتله نو په پالنګ باندې دپریوتې شهزاده په کتلو سره حیرانه پاته شوه. هغه په بستره باندې پروت او دښار مشهور حکیم او طبیب سلیم پاشا یې د کټ تر څنګ ناست و . شهزاده د ملکې د کتلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل پلار ددې سربیانی ملکې د درنښت په خاطر د راپورته کیدو هڅه وکړه. هغه د بسترې څخه بالښت را واخست او تکیه یې پرې وکړه. خو د لږ ځنډ وروسته ورته ډیر سخت ټوخې پیدا شو ، اوس نو شهزاده محمد او ملکه دواړه د شهزاده علاوالدین د ناروغتیا په اړه ډیر اندیښمن شوي و. ځکه هغوې ته دا نه وه ډاګیزه شوې چې شهزاده علاوالدین دومره سخت ناروغه شوی دی. شهزاده محمد ددې څخه ځو ورځې مخته د خپل ورور د کتلو له پاره راغلی و خو په هغو ورځو کې شهزاده علاوالدین بلکل روغ رمټ و ، یوائې د تبې اوبخار تکلیف یی احساساوه. خو نن یی کله چې خپل ورور په داسې سختې ناروغتیا کې وکوت نو وجود یی ولړزید. شهزاده علاوالدین د عثماني سلطنت ولیعهد و او د سلطان مرادخان ثاني د مشرزوې اودهغه د ځاې ناستې په اساس ، سلطان ته ډیر ګران او منلی و. سلطان د شهزاده علاو الدین سره ډیره زیاته مینه کوله. محمد فکر وکړ چې که چیرې دهغه پلار ته دهغه ددې نازولي زوې دداسې خطرناکې ناروغتیا په اړه معلومات ترلاسه شي نو دغم نه به لیونې شي. محمد په ډیره غمګینه توګه مخته ورغې او خپل ورور ته یی وویل:

« ورور جانه ! ته دومره سخت ناروغه یی....... او مونږ ته یی یو خوله خبر هم را و نه لیږه.....»

محمد د خپل ورور دځواب دمخه د طبیب په لور ورمخ کړ « طبیبه ! دا ستا مسؤلیت و ، زما ورور خو ناروغه دې ، او ته دهغه معالج ډاکټر یی. تاته په کار و چې مونږ ته دې په دې اړه خبر راکړې وې.»

ملکې هم خپل شاهي شان وشوکت له پامه و غورزاوه او د شهزاده سره دهغه په تخت کیناسته ، دشهزاده لاس یی په خپل لاس کې و نیوه او ورته یی وویل « علاوالدینه ! ایا ته زمونږ څخه ناراضه شوې یی ؟ ته دومره سخت ناروغه یی او مونږ ته دې یو خوله خبر هم نه دې راکړې ؟»

« نه ! درنې ملکې ! هیڅکله هم ، دا سې څه خبره نه شته. زه تر پرونه پورې بلکل روغ رمټ وم خو نن سهار مې ناڅاپه روغتیایی حالت خراب شو ، تبه او کمزورتیا را ته د پخوا څخه وه خو نن سهار د یوه خراب خبر په اوریدو سره زما روغتیایی حالت نور هم خراب شو.»

« ستا په دښمنانو دې وي......، خداې دې نه کړي چې تاته به داسې کوم خراب خبر راغلي وي، هغه به کوم داسې خبر وي چې ته یی داسې خراب تراب کړې یی ؟» ملکې په ډیره مینه د علاوالدین لاس زور کاوه او تری وپوښتل.

« په حقیقت کې زما څخه یوه ډیره ستره غلطی شوې ده چې ما ستاسو په اصرار باندې د سلطنت یو ستر دښمن ازاد کړ. همدا علت دې چې مونږ نن ددې بد اوخراب خبر تر اغیز لاندې را غلو. مونږ ستاسو په غوښته قاسم بن هشام ازاد کړ خو هغه تیره شپه زمونږ د سلطنت ډیره پخوانۍ میلمنه مارتهابیګم وژلې او دهغې ځوانه لور یی تښتولې ده......همدې خبر ...... همدې خبر مونږ ته دخپلې غلطۍ احساس را پیدا کړ او مونږ یی په بستره کې را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریوستلو . مونږ بهرام خان ته د قاسم بن هشام د ژوندي یا مړ نیولو حکم کړی دی ، تاسې اندیښنه مه کوئ که دا ځوان یو ځل زمونږ په لاسو کې راشی نو بیا به زما روغتیایی حالت پخپله ځای ته راشي.»

په کمرې کې شتو خلکو ټولو د شهزاده علاوالدین خبرې واوریدې او ټول پرې په خپلو خپلو ځایو کې حیران او ګوته په خوله پاته و . د سلیم پاشا په وجود کې د خوشحالۍ ځپو منډې وهلې. شهزاده محمد اوملکه دواړه په دې خاطر ګوته په خوله و چې هغوې چې دکومې خبرې له پاره راغلي وو دهغې دکولو ځای نه لیدل کیده. اود طاهر وجود د شهزاده د نیت په کتلو سره په لړزه راغلی و .

ملکه په دې فکر کې شوه چې اوس باید څه وکړل شی ؟ ناروغه شهزاده چې دسلطنت وارث و د قاسم بن هشام په اړه دخبرې اوریدو ته هم تیار نه و . نو په داسې حال کې به د ابوجعفر د نیولو له پاره حکمنامه څه ډول ترلاسه کړل شي. هغې په زړه کې دا دعا کوله چې کاشکې یا سلطان پخپله اویا د هغه کوم قاصد دهغه له اړخه کوم پیغام راوړي. شهزاده ناروغه و او ملکې نه غوښتل هغه نور هم په اندیښنو کې را لتاړ کړي. شهزاده محمد هم د ملکې په څیر په فکرونو کې ډوب و . خو طاهر په خپل ځای ولاړ او وجود یې په دې فکرونو کې لړزیده چې که دهغه ورور د شهزاده علاوالدین په لاسو ورشي نو پایلې به یې ډېرې خرابې وي. هغه هغې ورځې ته بد رد ویل په کومې چې سلطان دهغه ورور قاسم ته د سلطنت د سراغ رسانۍ ډیر درنده او خطرناکه دنده ورسپارلې وه ، ټول خلکو په خپلو خپلو ځایو کې په فکرونوکې ډوب ناست وو چې په دې وخت کې دروازه چې دغې ځآنګړې خونې ته د راننوتلو اجازه وغوښته. شهزاده علاوالدین دروازه چي ته په پلټونکې سترګو وکتل اوبیا یې اجازه ورکړه چې را ننوځي.

دروازه چي د راننوتلوسره سم وویل چې د پټې محکمې مشر بهرام خان له تاسې سره دکتلو اجازه غواړي. شهزاده د بهرام خان د نوم د اوریدو سره سم نیغ را پورته شو او سمدستي یې بهرام خان ته د راتلو حکم وکړ. کله چې بهرام خان کمرې ته راننوت نو دهغې دحالت په کتلوسره په کمرې کې ناست ټول خلک حیران پاته شول ، ځکه دبهرام خان ویښتان په خاورو ککړ و اوڅیره یې د حده زیاته لویدلې اوخړه پړه وه. شهزاده ترې په سخته لهجه وپوښتل:

« بهرام خانه ! داسې معلومیږي چې تا دسلطنت غدار له ځانه سره نه دې راوړی ؟»

خو بهرام خان شهزاده ته دځواب ورکولو په ځای په ویستلو او بربنډو سترګو طاهر ته وکتل اوبیا یې دیوه ماشوم په څیر د شاهی ادابو د په نظر کې نیولو پرته چیغې کړې او ویې ویل:

« دغه دي.......دغه دې دروند شهزاده !دغه دې هغه شخص چې خپل ورور قاسم بن هشام ته یې د تیښتې له پاره لاره برابره کړه ، دا د قاسم بن هشام مشر ورور طاهر بن هشام دی. سمدستي ددې نیولو حکم ورکړئ. درونده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده ! دغه وګړي په همغه وخت کې چې ما غوښتل د قاسم بن هشام په لاس کې زولنې ور واچوم ، زما په سپاهیانو یې حمله وکړه او معامله یې بدله کړه. درونده شهزاده ! دا د قاسم بن هشام ورور دې او ډېر خطرناکه توره وهونکې دې ، بې شکه چې دا به هم د خپل ورور سره په دې سازش کې ورګډ وي.»

طاهر خو پرېږده چې دغه حالت د شهزاده محمد ، ملکې او ان د سلیم پاشا له پاره هم د توقع وړ نه و. د ملکې او شهزاده محمد په امیدونو باندې ګرد پریووت. طاهر هم په ډېره بده توګه وارخطا شوې و. هغه هیڅکله هم دا نه وه انګیرلې چې د داسې حالاتو سره به هم مخ کیږي په داسې حال کې چې شهزاده علاوالدین خپلې سترګې پرانستې وې او په طاهر کې یې ورننویستې وې ، د طاهر زړه هم په زوره زوره درزیده ، خو ځرګنده نه شوه چې ملکې څه ډول همت وکړ او شهزاده علاوالدین یې خپلې لورې ته متوجه کړ. او ورته یې وویل:

بلکل غلط..... د بهرام خان پلټنه بلکل غلطه ده. مونږ په پوره ډاډ سره ویلې شو چې دالبانوي وینځې وژل او دهغې د لور د تښتولو په پیښه کې قاسم بن هشام هیڅ ډول لاس نه لري بلکه دا کار د قیصر دجاسوسانو له اړخه تر سره شوې دې. دا جاسوسان نه یوازې په اورنه کې دبغاوت د پیداکولو له پاره کار کوي بلکه غواړي خپل ستر دښمن قاسم بن هشام هم د خپلې مخې څخه لرې کړي. علاوالدینه ! ته د غصې او قهر په وخت کې په بیړه کومه پریکړه ونه کړې. معظم سلطان به څه کتلې وی چې قاسم بن هشام یې شاهي سراغ رسان ټاکه.

شهزاده ته د ملکې خبرې د زغم وړ نه وې ، او لکه د تنور په اور کې سوزیده. بیا یې په لږ څه سخته لهجه وویل:« درنې ملکې ! د سلطنت په امورو کې زمونږ د سترګو لید تر هغو ځایو پورې رسیږي چې د محل درنې بیبیانی یې نه شي کتلې. ته په کومو دلایلو د قاسم بن هشام څخه دومره ملاتړ کوې ؟ په داسې حال کې چې دهغه په خلاف زمونږ سره دهغه د جرم ټول شواهد موجود دي. د شهزاده په خبرو سره ملکه په خپل ځای کې په لړزه راغله. په دې وخت کې په خونه کې موجود طبیب سلیم پاشا مخته راغې او په ډېره مؤدبه توګه یې شهزاده ته وویل :

«درونده شهزاده ! د درنې ملکې همدردی دقاسم بن هشام سره شوني نه ده بلکه دهغې همدردي به دمارتها بیګم سره شوني وي. ځکه چې درنې ملکې به په یقین سره د البانوي وینځې مارتها بیګم سره سیمه ایزه مینه او محبت درلود. په دې اساس د معظمې ملکې خبره باید له نظره و نه غورزول شی.»

د سلیم پاشا په خبرو ملکه و بګنیده، که څه هم دا په ځرګنده توګه د ملکې سره د خواخوږۍ جمله وه ، خو په حقیقت کې دا یو زور طنز و ، شهزاده محمد هم دا طنز په ښه توګه محسوس کړې و ، خو شهزاده علاوالدین د سلیم پاشا په دې خبره ډېر سخت غبرګون و ښوداو په قهرجنه توګه یې سلیم پاشا ته وویل: «طبیبه ! ته پوهیږې چې د ملکې په ملاتړ کې ته څومره په غلطه روان یې. معظمه ملکه د کومې البانوي وینځې سره د سیمه ایز محبت په ځای زمونږ سره ډېره مینه او محبت کوي. زه ستا په خبرو باندې ډېر زیات خفه شوم ، » ناروغه شهزاده په سلیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاشا باندې سترګې را برګې کړې ،سليم پاشا د شهزاده دقهر څخه ډير وارخطا شو او پښې يې په لړزيدو راغلې. او د يوه مکارې ګيدړې په څير يې خپل لاسونه غبرګ کړل اودملکې په پښو کې ولويد او په ډير منت او زاريو سره يې ورته وويل:

« درنې ملکې ! دا حقير او کمتر شخصيت په خپلو خبرو ډير زيات پښيمانه او نادم دې ، زما د وينا مقصد هغسې نه و چې څنګه ترې واخستل شو ، په دې اساس زه د زړه له کومې له تاسې څخه د خپلو دغو خبرو په اړه بښنه غواړم»

ملکې د سليم پاشا دغه غوړزې پرزې دسترګو وغوړزولې او شهزاده علاوالدين ته يې وويل:

« علاوالدينه ! په دې وخت کې په اورنه کې ددښمنانو له اړخه د بغاوت ګوابنونه تر مخه دې. زه غواړم چې ته کوم تيز تلونکې قاصد سلطان ته ورولیږې اودهغه څخه نيغ په نيغه لاربښوونې تر لاسه کړې. مونږ ته مارتها بيګم ډيره ښه معلومه وه. او د هغې کورته د غرب دخطيب ابوجعفر د تلو راتلو په اړه مو هم پوره معلومات درلود. اوس هم مونږ په همدې فکر کې يو چې تاسې د قاسم بن هشام پر خلاف خپله نيوکه کمه کړئ اودهغه په ځاې د ابوجعفر څارنه پيل کړئ.»

ملکې د شهزاده لمړنۍ خبرې هم له ياده وويستې او دخپل مقصد خبره يې بيرته د هغه تر مخه راغبرګه کړه . ان تر دې چې هغه ته يې د ابوجعفر د نيولو مشوره هم ورکړه. اوس نو شهزاده محمد هم غوښتل چې د ملکې ملاتړ وکړې نو په دې اساس يې وويل:

« درونده وروره ! مونږ د قاسم بن هشام د دوست په څير تاسې ته دا په دعوې سره وايو چې دقاسم په څير سرښندونکې مجاهد به هيڅکله هم د سلطنت دښمن و نه اوسي.»

د شهزاده محمد په خبرو سليم پاشا مات مات شوې و. طاهر هم اوس لږ څه په ځان پوهيدلې و. خو شهزاده علاوالدين د هيچا دخبرو منلو ته تيار نه و. هغه د ټولو مشورې اوخبرې له پامه وغورزولې او نيغ په نيغه يې دبهرام خان څخه دقاسم د نيولو او دهغې د تيښتې په اړه د راپور داوريدو حکم وکړ. بهرام خان اوس هم طاهر بن هشام ته په سوزونکو سترګو کتل. هغه مخته ورغې اودشهزاده تر مخه يې په ډيرې مؤدبې توګه خپلې خبرې پيل کړې:

« درونده شهزاده !مونږ قاسم بن هشام نيولې و. خو دهغه ورور طاهر د کوره راووت او دخپلې تورې په واسطه يې زمونږ په سپاهيانو باندې حمله وکړه ، قاسم هم د همدې فرصت نه ګټه واخسته او زمونږ د لاسو څخه ووت.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خو بهرام خانه ! ......هغه نجلۍ څه شوه چې تاسې ویل چې قاسم بن هشام تښتولې ده. ایا د قاسم د کور څخه هغه نجلۍ یا بله کومه داسې نښه نښانه ترلاسه شوې ده ؟»

کله چې شهزاده د بهرام خان څخه دا پوښتنه وکړه نو سلیم پاشا په خپل ځای په ځمکه کې ننوت. ځکه مارسی دهغه په کور کې وه. خو هیچا هم دهغه په لور کومه توجه ونه کړه. خو دشهزاده دپوښتنې سره سم په بهرام خان سر وګرزید. که چیرې مارسي قاسم تښتولې وي نوهغه به خامخا دهغه په کور کې را پیدا شوې وې. بهرام ډیره پلټنه وکړه خو مارسي یې پیدا نه کړه اوپیدا کولې یې هم نه شوه. او اوس دبهرام خان څخه شهزاده د مارسي په اړه پوښتلي وو. بهرام خان ورته په ماته ژبه وویل:

«درونده شهزاده ! زه خجالت باسم چې ما تر اوسه پورې مارسي نه ده پیدا کړې»

په کمرې کې عجیب حالت حاکم و. شهزاده ناروغه او کمزورې و. په همدې خاطر شهزاده محمد او ملکې نور څه ویل نه غوښتل. بلاخره شهزاده په داسې حال کې چې خپل اړخ یې بدلاوه بهرام خان ته وویل:

« بهرام خانه ! هغه نجلۍ باید را پیدا کړل شي ، د اورنه کونج کونج و لټوئ ، قاسم که ګنګار وي او که نه ، تر نن ماښامه پورې یې زما مخې ته راوړئ.»

شهزاده ستومانه شوې و، دابوجعفر ارامو زهرو دهغه وجود دننه خوړلې و. ملکې محسوس کړه چې شهزاده نور دخبرو ورتیا نه لري. نو را پورته شوه او د تللو اجازه یې واخسته.

« علاوالدینه ! په دې خبرو ځان دومره مه کړوه. دغه ډول پیښې باید د شهزادګانو په ژوند باندې اغیز ونه کړي. ته زما د مشورې په مطابق د سلطان په لور یو ګړندي قاصد و لیږه ، انشاءالله چې ټول حالات به په سهې لاره ولاړ شي»

کله چې شهزاده محمد ، ملکه او طاهر د شهزاده علاوالدین دکمرې څخه بیرون را وتل نو شهزاده د طاهر په لور مخ کړ او ورته یې وویل :

« طاهر بن هشامه ! د سلطنت مجرم ته د تیښتې لاره ورکول ډیر ستر جرم دې. خو مونږ تا ته د معظمې ملکې دملګرتیا په اساس بښنه کوو. اوس ستا دنده ده چې دبهرام خان سره یو ځای دد ې نجلۍ په پیدا کیدو او د قاسم بن هشام په نیولو کې مرسته وکړې.»

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره طاهر بن هشام په ډیره ناخوالې سره د اثبات په توګه سر و خوځاوه ، اودملکې تر شا بیرته روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر دسلطاني قصر څخه د راستنیدو وروسته نیغ په نیغه کور ته راغي. ډیر زیات اندیښمن و ، کله چې کورته راغي نو ټولو ترې د قاسم په اړه وپوښتل. خوطاهر ورته په لنډه توګه وویل چې قاسم روغ رمټ دي او ډیر ژر به بیرته راستون شي. خو په حقیقت کې هغه په خپله ډاډه نه و. هغه ټوله ورځ د قاسم اودهغه د سفر په اړه په فکر کې ډوب و. کله چې شپه شوه نو د طاهر نا ارامتیا نوره هم ډیره شوه. په داسې حال کې چې هغه دخپلې کورنۍ ټول غړي په یوه ډول ډاډمن کړي و خو پخپله ټوله شپه په بستره کې اوښت را اوښت. ټوله شپه یې په همدې حال کې تیره کړه خو قاسم بله ورځ هم را ستون نه شو.

ډیرې ورځې شوې وې چې قاسم د البانیې په لور په سفر روان شوی و ..... همدا نن سهار طاهر ته خبر راغلې و چې سلطان بیرته را ستون شوی دی. د طاهر له پاره دا خبر ډیر خوشحالونکې و. خو دخپل ورور قاسم د ورکیدو په اړه اندیښمن و. هغه هوډ وکړ چې همدا نن د سلطان سره مخ شی او د حالاتو څخه یې خبر کړي. تر څو سلطان دقاسم او غزالي د ورکیدو په اړه کوم قدم واخلي.

هغه دسلطان دربار ته ورغي ، او دسلطان سره یې وکتل ، سلطان یې خبرې په ډیره سړه سینه واوریدې. خو څه ځانګړې دلچسپي یې دهغه دخبرو سره څرګنده نه کړه. یوازې همدومره یې وویل: « طاهر بن هشامه ! ته په ډاډمنه توګه په خپل کور کې اوسه.مونږ د ټولو حالات څارنه کوو. تاته ډاډ درکوم چې ستا ورور ته به هیڅ زیان نه رسیږي ، ته ولاړ شه او په دې اړه هیڅ ډول اندیښنه مه کوه.»

دطاهر له پاره دسلطان خبرې هسې غولونکې معلومې شوې خو بیا هم طاهر یوه نا اشنا حوصله محسوس کړه. دا ځل چې کورته را ستینده نو اندیښنې یې نیمایی را کمې شوې وې.

سلطان د قونیا د بغاوت د ځپلو نه وروسته بیرته بریالي را ستون شوی و.ځکه د کرمانیا امیر د سلطان دلښکر تر مخه په هیڅ ځای کې نه و تم شوی. بلکه د کوچنۍ اسیا په ټوله سیمه کې هغه مخته په تیښته و او سلطان یې تر شا ور روان و. بلاخره د کرمیا امیر د سلطان په لاسو سخته ماتې وخوړله. او سلطان دهغه دماتې څخه وروست اورنه ته را ستون شوی و. هغه دخپل پخواني پلان له مخې باید د قونیا دبغاوت د ځپلو وروسته دشهاب الدین پاشا په لور تلوتللې وای. خو د کرمیا دامیر سره د پرلپسې جنګ په واسطه په هغه ناوخته شوی و. او شهاب الدین پاشا هم د «وازاګ» د سیمې څخه د بلقان تر درې پورې ماتې خوړلې وه ، سلطان ته هم د شهاب الدین پاشا دماتې خبر په کوچنۍ اسیا کې ور رسیدلې و. همدا علت و چې هغه په ډیره بیړه بیرته اورنه ته را ستون شو ، دهونیاډې سره د جنګ په وخت کې دسلطان دخور میړه محمد چلپې هم ددښمن په لاسو کې پریوتې و. کله چې سلطان بیرته خپل شاهي محل ته راستون شو نو دهغې غمځپلې خور ورته په ژړیدونکو سرو سترګو مخې ته راغله. اودخپلو کوچنیانو واسطه یې ورکوله او دخپل میړه د راخلاصون له پاره یې ترې غوښتنه کوله. دبله اړخه دسلطان مشر زوې علاوالدین دمرګ په بستره باندې پروت و ، هغه ته اورنه ته د راستنیدو دمخه د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوې و خو محل ته د راستنیدو وروسته یې چې کله د شهزاده علاوالدین حالات وکتل نو هر څه ترې هیر شول ، سلطان دا محسوسوله چې الله تعالې هغه په ډیرو سختو ازمیښتونو کې را ګیرکړې دې. هغه دناروغه شهزاده څخه د قاسم یا ابوجعفر په اړه هیڅ ډول پوښتنه و نه کړه. بلکه دد خپلو ستونزو دحل له پاره یې شپې شپې په دالله په درګاه کې په عبادت تیرولې اودهغه څخه یې دخپلو ستونزو د حل له پاره مرسته غوښتله.

د حیرانتیا خبره دا وه چې هغه تر اوسه پورې دابوجعفر اویا بهرام خان په اړه هیڅ هم و نه پوښتل.او نه یې په هغوې باندې لاس واچاوه. پخپله ابوجعفر هم دسلطان په دې سلوک باندې حیران پاته و. په داسې حال کې چې د شهزاده طبیب سلیم پاشا هغه په دې پوه کړې و چې سلطان په ډیرو خبرو باندې پوه شوې دې. خو سلیم پاشا هم په دې حیران و چې سلطان ته دمحل درارسیدو تر مخه دا ټول معلومات څه ډول ور رسیدلې دې. اوس نو ابوجعفر دپخوا څخه ډیر محتاط ګرزیدلې و ، هغه دډیر چالاکه اومکار شخصت مالک و، دهغه شپږم حس هم را بیداره شوې و. هروخت به یې غوږونه بیداره و ،څکه هره ګړۍ دخپلو نیولو تر ګواښ لاندې و . هغه ته د قاسم ورکیدا اود سلطان د رازه ډکه چوپتیا د کوم ستر توپان دراتلو تر مخه دخطر زنګ حسابیده. اوس نو ابوجعفر په دې فکر کې شو چې دهغه پخوانې جوړ شوې پلان به اغیزمن ثابت نه شی ،اول یې فکر وکړ چې په جوړ کړل شوي پلان باندې باید سمدستي اوپرته له ځنډه عمل وکړل شي ...... خوهغه دسلطان په چوپتیا باندې نه پوهیده . په سلطانی قصر کې دهغه جاسوسانو هغه ته هر ګړۍ د قصر خبرونه ور رسول، ددې جاسوسانو په سر کې پخپله سلیم پاشا شامل و

یوه ورځ سلیم پاشا ابو جعفر ته وویل : چې سلطان د خپلې خور دمیړه محمدچلپې د خلاصون له پاره دصلیبیانو د فوځونو دمشر هونیاډې سره د خطونو دلیږلو را لیږلو په واسطه اړیکې کلکې کړې دې.... د ابوجعفر له پاره دا خبر دهغه دهیلو څخه پورته و. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دسلطان خور به سلطان مجبوروي چې هغه دهونیاډې د پنجو څخه دخپلې خورمیړه محمد چلپې را ازاد کړي ، په همدې اساس یې د حیرانتیا ښوولو پرته وویل:

« نو ایا دسلطان دهونیاډې څخه د بدلې د اخستلو او په هنګري باندې د لښکر کشۍ اراده پری ایښې ده؟»

دابوجعفر دخبرې په ځواب کې سلیم پاشا وویل: « نه ! سلطان دصلیبي لښکرو پرخلاف تل دخپلو عسکرو په تیارولو کې مصروف وي ......د خپلې خور د میړه دخلاصون لاره یې یوائې د دیپلوماتیکو لارو څخه اړیکې نیولې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن سبا سلطان د ځلورو خواو څخه په غمونو کې را ګير و. دهغه مشر زوي علاوالدين هم اوس ژر تر ژره دهغه ځاي ناستې نه شو کيداي. نو که چيرې په همدې حالاتو کې سلطان ووژل شي نو د عثماني سلطنت دروازې به په مکمله توګه و ترل شي»

دسليم پاشا دخبرو د اوريدو په وخت کې ابوجعفر دخندا اوخوشحالۍ نه شين و اوبيا يې وويل:

« ته څنګه دا ويلې شې ؟د سلطان کشر زوي شهزاده محمد هم دادې د ځوانۍ په درشل کې پښه ږدي.»

« نه !مقدسه پلاره !له يوې خوا محمد ډير کوچنې دې ،او دسلطان د وژلو وروسته به هغه ددې جوګه نه وي چې د عثماني سلطنت تخت باندې کيني او سلطنت کنترول کړاي شي. بله خبره داده چې هغه ډير بې عقله او نا اهله دې. مونږ ته دعلاوالدين له لورې پوره ګواښ موجود و چې د علاوالدين په لمنځه وړلو سره به هغه د تل له پاره تم شي.

ابوجعفر ډير خوشحاله و. د سليم پاشا دخبرو څخه هغه داسې انګيرله چې اوس نو د اورنه لوبه دهغه په لاسو کې ده. خو په ناڅاپې توګه د سلطان خاموشي ورته را ياده شوه. ددې سره نا ارامه شو او سليم پاشا ته يې وويل:

« لوګان ! زما شپږم حس د سلطان له لورې ډاډمن نه دې. ماته هره شيبه داسې ښکاري چې دسلطان خاورنکې ډله زما پټه څارنه کوي. اوهمدا اوس هم دلته چيرې موجود دي..... نن ماته ددې له پاره را بللې يې چې دمارسي د روغتيايي حالت په اړه درڅخه وپوښتم ، زه پوهيږم چې زه بايد ددې نه زيات په اورنه کې پاته نه شم .

سليم پاشا د ابوجعفر خبرې په ډير غور اودقت سره واوريدې خو کله يې چې دابوجعفر د تللو خبره واوريده نو غوني يې زيږ شو ځکه هغه پوهيده چې دابوجعفر د تللو وروسته به په اورنه کې دقيصر د جاسوسانو ټول مسؤليت دهغه په غاړه کې پريوځي. په دې اساس يې په ډيره ناهيلې توګه د ابوجعفر څخه و پوښتل:

« مقدسه پلاره ! مارسي اوس بلکل روغه رمټه ده. خو د اوږد سفر اويا د ګاډۍ د سپرلۍ څخه يې زخمونو ته زيان رسيدلې شي. غوره خو دا وه چې تاسې هغه په کومه نرمه ګاډۍ کې دالبانيې په لور بوتللې واې......تاسې خو ددې ځايه ځئ ، خو زه په دې انګيرم چې په اورنه کې به د اور دبليدو کار کله پيلوو .....»

« لوګانه !ته انديښنه مه کوه. ابوجعفر په خامو لوبو باور نه لري ، ما د هر څه له پاره پوره تياري نيولې دې. زه اوس د سلطان د عکس العمل منتظر يم. ياد ساته چې په اورنه کې د بغاوت د خپرول اصل مقصد دادې چې سلطان د صليبي مقدسو لښکرو پر خلاف دلښکرکشۍ جرءت هم ونه شي کړاي. هغه ته دلته په دارلسلطنت کې دومره ستونزې راپيدا کړل شي چې هغه پرې دهونياډې څخه د بدل د اخستو فکر پريږدی. نو که چيرې مونږ ته خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مقاصد په ښار کې د بغاوتونو اوفسادونو د پيلولو پرته تر لاسه کيدې شي نو بيا خو به مونږ په موقته توګه د بغاوت پلان شاته پريږدو . خو ته سلطان ته دزهرو د ورکولو په پروګرام باندې فکر وکړه ..... خو که چيرې سلطان د هونياډي پر خلاف د خپل لښکرو د ليږدولو فکر پرې نه ږدې نو بيا به دا ستا مسؤليت وي چې په يني چرې کې عيسايي مجاهدين د فساد اوبغاوت په لور را کاږې ، په ښار کې به په هر ځاې کې اورنه و لګوئ تر څو سلطان دلښکرو د کوچ کولو اراده پرې ږدې.

سليم پاشا په ډيره حيرانتيا سره دقيصر ددې جاسوس خبرې اوريدې. هغه ابوجعفر ته ددې پلان په جوړولو مبارکې ورکړه ، اوس نودهغه تر مخه حالات بلکل روښانه شوي و. د ابوجعفر د تللو وروسته هغه ته د سلطان په حرکاتو باندې څارنه کول ور په غاړه وو . نو که چيرې سلطان دصليبي لښکرو په خلاف د کوچ کشۍ څخه لاس اخسته نو په يني چرې کې دبغاوت اوفساد تم کول د سليم پاشا مسؤليت و او که سلطان دخپلې ارادې څخه لاس نه اخسته نو بيا دسليم پاشا دنده وه چې په يني چرې کې دبغاوت اوفساد را پارولو له پاره خپلو جاسوسي شبکو ته حکم ورکړي . خو دهغه تر مخه د سلطان د وژلو په پلان باندې دروند کار هم پروت و .

ابوجعفر اوسليم پاشا تر ډيره پورې په خپلو راتلونکو پروګرامونو باندې خبرې کولې. بلاخره دوې پريکړه وکړه چې د اورنه څخه دابوجعفر سمدلاسه وتل مناسب دي ځکه چې دقاسم ورکيدل او دسلطان د رازه ډکه چوپتيا د ابوجعفر له پاره د خطر د زنګ په څير شميرل کيده. په دې اساس د سلطان د وژلو څخه دابوجعفر تر تښتيدو پورې ټول پلان جوړ کړل شو ، ددې وروسته سليم پاشا د ابوجعفر څخه اجازه واخسته اودخپل کور په لور روان شو .

بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ وه . ابوجعفر د اورنه ستر اومشهور خطيب و . اوهغه نه غوښتل چې د اورنه خلک دجمعې دخطبې پرته پريږدي. په همدې خاطر هغه د جمعې دخطبې وروسته اوبيا د شنبې په شپه دشپې په تياره کې مارسي له ځانه سره داخستلو اود البانيه په لور د تللو پروګرام جوړ کړ. ترڅنګ يې د هر نا څاپې حالت د راپيدا کيدو له پاره يې هم خپل پلان تر تيب کړ . اوهغه دا و چې که چيرې ابوجعفر په ناڅاپې توګه د سلطنت د سپاهيانو له اړخه و نيول شي نو په يني چرې کې دهغه تياري ډلګۍ به هغه د پخوا څخه د جوړ شوي پلان سره سم د توري په زور دهغوې د لاسو څخه ازادوي او دښار نه به يې بيرون کوم پټځاې ته رسوي . هلته به دهغه تجربه لورنکې ملګري دمارسی سره يوځاې شتون ولري اوپه دې توګه به دا خلک د برق په څير په تيزۍ سره دهغه ځايه فرار وکړي.

شوني ده چې د ابوجعفر په برخليک کې به ددغې بلې لارې د تښتيدو پلان جوړ شوې و . ځکه ، هغه وخت چې هغه د سلګونو خلکو تر مخه د جمعې د لمانځه له پاره خطبه ورکوله نو ډير حيرانونکې حالت را مخته شو اوهغه دا چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر د جمعې د لمانځه د خطبې له پاره ولاړ و او خطبه یې ورکوله، خلک په ډېر ادب او درنښت سره ناست او خطبه یې اوریده. په همدې وخت کې د ممبر سره نژدې یو اوږود ځوان راپورته شو ، دې ځوان خپل مخ په خپلې لونګۍ باندې پوښلې و ،ابو جعفر په منبر ولاړ و خطبه یې ویله چې دغه ځوان د ممبر خواته ور روان شو او همله و درید. ټول خلک دهمدې ځوان لورې ته متوجه شول ، په جومات کې په سلګونو خلکو په ډېره حیرانتیاسره دې ځوان ته کتل. کله چې ابو جعفر دغه ځوان خپلې لورې ته په راتلو وکوت نو وینه یې وچه شوه. هغه هیڅ نه پوهیده چې څه کیږي ، لمړۍ خویې ژبه درنه شوه، بیا سمدلاسه خاموشه شو او په ترټره ژبه یې ددې ناپیژندل شوي ځوان څخه وپوښتل:

«ته څوک یې ؟او څنګه دې دجمعې دخطبې د ویلو په وخت کې د راپورته کیدو جرءت کړې دې ؟»

په جومات کې دناستو خلکو زړونه په سینو کې درزیدل، دې ځوان د ابو جعفر خبرو ته هیڅ اعتنا و نه کړه. او نه یې دهغه دخبرو ځواب ورکړ. هغه ودرید او خپل مخ یې په جومات کې ناستو خلکو ته را واړاوه. داسې بریښیده لکه چې په جومات کې ناستو خلکو ته یې څه ویل غوښتل ، بیا یې د څولمحو د ځنډ وروسته په لوړ اواز وویل:

د جمعې د لمانځه ډېرو درنو حاضرینو !......دغه کس چې تاسې یې د مغرب د خطیب په نامه پیژنۍ او ستاسې تر مخه د شلو کالو راهیسې دلته د جمعې د لمانځه خطبې ورکوي.....مسلمان نه دې..... بلکه یو پوخ عیسوي دي ، دا شخص دلته په اورنه کې دقیصر د جاسوسي دستګاه مشري په غاړه لري....

درنو حاضرینو ! تر اوسه پورې ستاسې په خاطر سلطان ددې شخص د نیولو څخه ځان ژغورلې دې. ځکه دروند سلطان په دې ویریده چې د ابو جعفر په نیولوسره به تاسې فساد جوړ کړئ ، په دې اساس هغه د ډیرې اوږدې مودې د انتظار او پلان جوړولو وروسته داپریکړه وکړه چې ابو جعفر په دې درنه ټولنه کې و نیول شي.»

په دې وخت کې دابو جعفر حالت هم دکتلو وړ و. دغه شخص چې په هر ډول ناوړه حالاتو یې د قابو پیدا کولو وړتیا درلوده ، نن یې وار و پار وار خطا و او ټولې تجربې یې تر مخه ناکامې معلومیدې. دسختې یخنۍ په موسم کې هم دهغه تندې اووجود په خولو کې ډوب و. دهغه مخ ته په کتلوسره به هر کس داسې انګیرله چې دهغې د رنګونو څخه وینه ویستل شوې وي.

اوس هغه ته د قاسم د ورکیدو او دسلطان د اوږدې خاموشئ اصلي سبب ډاګیزه شوې و، اوسلطان همداسې پلان جوړ کړې و. دابو جعفر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې ابو جعفر به د جمعې د ورځې دخطبې په وخت کې د خلکو د ټولنې تر مخ نیول کیږي. دلته نه دهغه تر څنګ کوم ساتونکې و او نه دهغه څخه دفاع کونکې. په دې ټولنه کې یواځې یو داسې کس و چې هغه د ابو جعفر د جاسوسي تنظیم غړیتوب درلود ، کله چې هغه ابو جعفر دغسې په شرمیدلې حال کې وکوت نو همت یې وکړ او ممبر سره نزدې ولاړ دغه اوږود قامته ځوان ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته درواغ وايې ، د جومات په خطيب باندې دداسې درونډ الزام په لګولو سره تا خپل مرګ ته اواز کړې دې. دا ټولنه به تا ژوندې پرې نه ږدي. که ته دومره بهادر انسان یې نو خپله خيره دې ولې پټه کړې ده .... له تاسره دخطيب په خلاف هيڅ ډول ثبوت نه شته ، مونږ د مغرب دخطيب مريدان او مقتديان يو، مونږ به تاته ستا داګستاخي هيڅکله هم ونه بښو.»

دې سرې په ډيره احساساتي توګه داخبرې کولې ،کله چې ابوجعفر خپل دغه جاسوس په دې توګه وکوت نوهغه هم خپل ځان کنترول کړ ، دهغه دماغ هم بيرته کار پيل کړ اوپه ډيره سخته توګه يې د لمانځه په دې جمعه کې خلکو ته وويل:

« دا بدکړچاره انسان و نيسئ...دې د اسلام يو ستر خدمتګار ته د لمانځه په دې ستره ټولنه کې عيسايي وويلې او په دې توګه يې دعثماني سلطنت سپکاوې کړې....»

خلک حيران دريان پاته و او لا دپخوا څخه په خپلو منځو کې پس پسکې پيل کړې وې ، يو شمير احساساتي ځوانانو په پرلپسې توګه خپل اړخونه بدلول را بدلول. کله چې دمغرب خطيب حکم وکړ نو هغه احساساتي ځوانان راپورته شول او دممبر په لور دهغه ځوان د نيولو له پاره را مخته شول خو تر اوسه لا هغوې يو قدم هم نه و اخستې چې په جومات کې يو انګازه کونکې غږ را پورته شو......دا انګازه کونکې اواز د چا وو ...... دا د سلطان مرادخان ثاني د ساتونکې ډلې د قومندان او سپه سالار « طغرل بيګ » اواز و . طغرل بيګ د زمري په څير و غړمبيد او وويې ويل:

« خبردار ! هيڅوک د خپله ځايه ونه خوزيږئ»

طغرل بيګ په خپلو لاسو کې خپله لوڅه توره نيولې وه اوهرې لورې ته يې خوزوله. دهغه ترشا د شاهي ساتونکې ډلې ډيرښه او غوره سپاهيان دخپلو لوڅو تورو سره يو ځاې ولاړ و. د لمونځ کونکو دډلې څخه چې هر څوک په کوم ځاې کې را پورته شوې و هغه بيرته هملته په خپل ځاې کې کيناست. اوس نو دممبر سره ولاړ نقاب پوشه ته کوم ګواښ نه و موجود. په دې خاطر يې د خپله مخه د پګړۍ څنډه لرې کړه. دا قاسم بن هشام و. چې څو ورځې مخته د مارسی د پيدا ښت له پاره د البانيه په لور تللې و. هغه په ډيره بيړه په يوه شپه اويوه ورځ کې خپل سفر وهلې و. خو هغه ته په ټوله لارکې داسې نښې نښاني ترلاسه نه شوې چې دمارسی تښتونکی پرې تللې وې. هغه په ځاې ځاې د خلکو او دهقانانو څخه هم په دې اړه و پوښتل خو هيڅ درک ورته و نه لګيد. اوس نو هغه ته څرګنده شوې وه چې مارسي تر اوسه پورې هم هملته په اورنه کې په کوم پټځاې کې ساتل شوې د ه. هغه په دې پوهيده چې د اورنه څخه يوازې دوه لارې بيرون وتلې دي ، يوه هغه چې د کوچنۍ اسيا په لور ورځې او بله د البانيه په لور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوچنۍ اسیا په لور د مارسي د تښتولو خو پوښتنه هم نه راپیداکیده ،په دې خاطر هغه د کوچنۍ اسیا لاره پرېښوده او د البانیه لاره یې و نیوله. خو کله چې په دې ډاډمن شو چې مارسي دهغې تښتونکو لا تر اوسه پورې د اورنه څخه نه ده راویستلې نو بیرته اورنه ته یې د رستنیدو پریکړه وکړه. خو هغه ته دا ډاګیزه وه چې اورنه ته دهغه د ورتللو ټولې دروازې بندې کړل شوې دي. ځکه شهزاده علاوالدین هم په غلط فهمۍ کې اخته شوې و، او بهر ام خان او د هغه کارندې د بوې کونکو سپیو په څیر د قاسم خان د بوې پسې ګرزیدل په دې خاطر یې پریکړه وکړه چې سمدلاسه به اورنه ته نه ور ننوځي. بلکه دنباره به پنځه کوسه لرې خپله لاره بدلوي او د سلطان لښکرو ته به ځان ور رسوي. هغه غوښتل چې سلطان د ټولو جریاناتو څخه خبر کړي او د خپل پلان په اړه نوې فکر وکړي. او همداسې وشول. هغه د خپل سفر په یولسمه ورځ د سلطان مراد خان ثاني په دربار کې حاضر شو.

سلطان د قاسم په کتلو سره حیران پاته شو . خو کله چې قاسم سلطان ته په اورنه کې د ورپیښو شوو حالاتو تفصیل ووایه نو سلطان حیران دریان پاته شو او د یوه ښه پلان د پلې کولو په خاطر یې قاسم د خپل ځان سره په لښکرو کې وساته. هغه د خپلې شاهې ساتونکې ډلې سپه سالار « طغرال بیګ» هم را وباله. او په اورنه کې یې د سازش کونکو د ځپلو له پاره په یوه عملی پلان باندې خبرې وکړې. قاسم د سپاهیانو یوه تجربه لرونکې ډله له ځانه سره واخسته او اورنه ته د یوې پټې لارې را ننوت. هغه په بدلو کالیو کې د ابوجعفر د جاسوسی شبکې د رینبو څخه د ځان دخبرولو له پاره کار پیل کړ. خو تر دې دمه یې په هیڅا باندې لاس نه و پورته کړې.په همدې وخت کې سلطان هم اورنه ته راستون شو ، قاسم به هم په پټه توګه دسلطان سره کتل ، دخپلمنځې مشورې نه وروسته پریکړه وشوه چې د ابوجعفر سره په شبکه کې د را ښکیلو وګړو د نیولو مخته باید ابوجعفر و نیول شي ، همدا علت و چې نن قاسم د جمعې دلمانځه په ستره ټولنه کې په ابوجعفر باندې د لاس پورته کولو له پاره هلته ورغلې و ،

اوس نو ابوجعفر ته هم د تیښتې بله لاره نه وه. دلمانځه په ستره ټولنه کې دابوجعفر د نیولو علت دا و چې عامو خلکو ته دهغه اصلی څیره را ډاګیزه کړي او هغه و نیسي. تر څو په ښار کې هر ډول فساد خپرولو څخه مخنیوي وشي.

د ابوجعفر حالت ډیر خراب شوې و . کله یې چې قاسم وکوت نو ساه یې په ختو شوه . اوس نو هغه خپل ځانته ښکنځلې کولې ، چې ولې یې دخطرې داحساسولو سره سره بیا هم اورنه پرې نه ښوده . سلطان او قاسم دهغه د هیلو څخه ډیر هوښیاران او د تدبیرخاوندان ثابت شول.

کله چې قاسم په دې لویه ټولنه کې دخپله مخه نقاب لرې کړ نو د جمعې ډیرو کسانو هغه وپیژانده . په دې خاطر په مجمع کې یوځل بیا مکمله خاموشي حاکمه شوه . ځکه خلکو قاسم د یوه میړنې ، بهادر او ښه انسان په څیر پیژانده. کله چې قاسم خلک ارام وکتل نو یو ځل بیا یې ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه په دې هم شکمن یم چې ستاسې دمغرب خطیب به په نسلي توګه عرب وي بلکه دا لاطینی وګړی دی....... خو له ماسره په دې اړه هیڅ ثبوت نه شته. خو تاسې به اوریدلي وي چې دیني چري په نوې مسلمانو فوځیانو کې چا د بغاوت تخم شیندلی دی. نو تاسې په دې پوه شئ چې هغه همدا وګړی دی.... تاسې به دا هم اوریدلي وي چې د سلطاني قصر تر څنګ اوسیدونکې یوه میلمنه البانوي کنیزه وژل شوې او لور یې تښتول شوې ده نو پوه شئ چې هغه همدا وګړی دی چې داسې ناوړه کار یې تر سره کړی دی.

درنو حاضرینو ! تاسو ته به ډاګیزه شوې وي چې دشهاب الدین پاشا په مشرۍ زمونږ لښکر دماتې سره مخ شوی دی... زمونږ ډیر ښه سپاهیان شهیدان شوي دي ، په داسې حال کې چې دمعظم سلطان د خور میړه محمد چلپې هم د څلورو زرو ترکو سپاهیانو سره یو ځای د صلیبیانو په قید کې پروت دی. مونږ باید دخپلې دغې ماتې بدله واخلو ..... او په دې لاره کې یني چري زمونږ ځواک دی ، په داسې حال کې چې ابوجعفر هغه وګړی دی چې په یني چرۍ کې یې یو شمیر سالاران او نوي مسلمان شوي سپاهیان بیرته خپل پخواني مذهب عیساییت ته را ګرزولي او دلته په اورنه کې یې د بغاوت د جوړولو ناولې سازش تر لاس لاندې نیولی دی. په دې اساس د معظم سلطان د ځانګړي حکم په اساس نن مونږ په دغه ستره ټولنه کې دغه غدار ابوجعفر نیسو اوبندی کوو یې......»

قاسم لا تراوسه اخري خبره نه وه خلاصه کړې چې د ټولنې څخه په ابوجعفر باندې لعنت ویل پیل شول. که چیرې د شاهي ساتونکې ډلې دلوخو تورو ویره نه وایی ، نو یوشمیر احساساتي ځوانانو د ابوجعفر په مرګ باندې هم صرفه نه کوله ، اوس نو دابوجعفر سره بله لاره نه وه. په څو لمحو کې شاهي وسلوالو ځوانانو د ابوجعفر په لاسو کې زولانې وروا چولې اودخپله ځانه سره یې و نیو.

داجومات و او د ابوجعفر د ساتونکې ډلې کسان دلته نه و موجود . په دې اساس دهغه له اړخه دپخوا څخه جوړ شوې پلان پلې نه کړای شو . شاهي ډلې دهغه لاسونه اوپښې ور وتړلې او له ځانه سره یې په ګاډۍ کې ور واچاوه. قاسم بن هشام ، طغرل بیګ او د شاهي ساتونکې ډلې کسان په خپلو اسونو سپاره د بګۍ ښې او چپ لورې ته روان شول اود اورنه د کلا د زندان په لورې ولاړل.

دابوجعفر د جاسوسۍ نظام درې ورې پاته شو . کله چې دهغه خلاصونکې ډلې ته دابوجعفر د نیولو خبر ور ورسید نوهغه وخت ابوجعفر د شاهي کلا په زیر خانه کې لاس و پښې تړلې پروت و. قاسم د خپلو پوښتنو ګرویزونو له پاره ابوجعفر همغسې تړلې پرینښود ، پاته سپاهیانو ته یې د تللو اجازه ورکړه. اوس دلته دزیرخانې څو ساتونکې او قاسم و طغرال بیګ پاته شوې و. کله چې قاسم خپلې پوښتنې ګرویزنې پیل کړې نو ابوجعفر یې په مقابل کې ډیر مقاومت و نه شو کړای ، هغه د اذیت په دویم پړاو کې د سازش ټولې کړۍ را وسپړودې. خوبیا هم هغه ابوجعفر و . یو تجربه کار او پوخ روزل شوی جاسوس. هغه نه دهغې ډلې په اړه چې تل د ابوجعفر د خلاصون له پاره تیار ولاړوو څه وویل اونه یې دطبیب سلیم پاشا په اړه کومه خبره ډاګیزه کړه.

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم د پوښتنو په لړ کې تر ټولو مهمه پوښتنه مخته راغلې وه .. هغه دابو جعفر متې د شاله اړخه تړلې وې اودپښو تر منځ یې د لرګې یوه ډنډه ورکړې وه او دهغه پښې یې ورسره په رسۍ تړلې وې ، درسۍ بل سر یې د زیر خانې د چت پورې تړلې و. دابو جعفر د پښو لاندې یو ډیر عجیب و غریب میز ایښودل شوې و ، ددې میز تښتې د یوه لاستي په واسطه ښکته پورته کیداې شوې ، قاسم به دغه لاستې خوزاوه او دمیز تښتی به یې ښکته پورته کولې ، دد ې کار سره به ابو جعفر په فضا کې زوړند پاته کیده، د ابو جعفر په پښو کې پرته رسۍ د میز د تښتو سره نښلول شوې وه،کله به چې دمیز تختی لاندې لورې ته حرکت کاوه نو دهغه په پښو کې تړلې رسۍ به هم هغه د لاندې په لور را کشاوه. اوپه دې توګه به هغه د چت او فرش تر منځ زوړند پاته کیده ،دقاسم په لاسو کې پایه شکله لاستې و ، کله به یې چې د میز دتختو د ښکته کولو له پاره دغه لاستې و ګرزاوه نو د ابو جعفر چغې به اسمان ته ورسیدې.

قاسم دابو جعفر تر مخه په لاستې باندې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« ابو جعفره ! یو ځل راته ووایه چې د مارتها لور مارسی چیرې ده ؟..»

خو څومره چې دا پوښتنه د قاسم له پاره مهمه وه په همغه اندازه اویا دهغې څخه زیاته د ابو جعفر له پاره هم مهمه وه. ځکه ،که هغه دمارسی په اړه ځواب ویلې نو هلته د سلیم پاشا راز را بربنډیده. او ددې سره بیا د شهزاده علاوالدین د روغتیا یې حالت ډاډمن کیده اودهغه د ژوندې پاته کیدو هیلې زیاتیدې. په دې خاطر ابو جعفر په ډیره کلکه توګه خپل غاښونه سره ورکړل او دقاسم د پوښتنې ځواب یې ورنه کړ. قاسم یو ځل بیا لاستې په پوره زور سره وګرزاوه ، ابو جعفر ته داسې څرګنده شوه لکه ټول وجود یې چې ټوټې ټوټې شوې وي.هغه چغې کړې او وییی ویل:

مارسي دلته نه شته...... مارسي دلته نه شته.....مارسي دلته نه شته.....دخداې له پاره ما پریږدئ.»

ابو جعفر په سختو دردونو کې پروت و. قاسم د لاستې د ګرزولو پرته ترې یو ځل بیا وپوښتل:

« که مارسي دلته نه شته نو بیا چیرې ده ؟»

« هغه.....هغه......هغه الب......هغه البانیا ته تللې ده»

د قاسم له پاره دا خبره دمنلو وړ نه وه.ځکه هغه پخپله دالبانیې په لور تللې و ،په همدې خاطر یې په ډیره سخته لهجه د ابو جعفر څخه وپوښتل:

« ته درواغ وایې.....مارسی همدلته چیرې ده..... همدلته په اورنه کې..... ما د البانیا ټوله لاره لټولې ده ، ایا هغه په هواکې والوته او البانیا ته ولاړه ؟..»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نن.....نه......او نه.....مم.....ما پرېږدئ ، هغه مو د کوچنۍ اسیا د لارې څخه دوه ورځې مخته استولې ده. بیا به هغه د سمندر د لارې ددانیال څخه تیرېږي اوالبانیا ته به رسیږي.....»

د قاسم له پاره دا خبر مرګوني و.د هغه خوله وازه پاته شوه ، هغه په دې ډاډ من شو چې ابوجعفر دهغه څخه زیات چالاکه دې. ابوجعفر د مارسی د لیږلو له پاره څه ډول لوبه لوبولې ده. قاسم د ابوجعفر په چال نه و پوهیدلې. په هرصورت ، قاسم د ابوجعفر څخه د را تلونکې ښځې په اړه معلومات تر لاسه نه کړای شو خو دهغې سره سره قاسم دا احساس کړې وه چې ابوجعفر ورته دهغه دهیلو پورته معلومات ورکړې دې. په دې خاطر تر ماښامه پورې د ابوجعفر څخه د پوښتنو ګرویزونو وروسته یې دماښام لمونځ ادا کړ او بیا یې د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په یوه کاغذ باندې ولیکل اودکلا څخه د وتلو او اورنه ته د بیرته راستنیدو تیارې یې وکړ. دابوجعفر لاس وپښې یې ازادې کړې او هغه یې هملته په زیرخانه کې بندي پرېښود اوپخپله د کلا څخه د بیرون را وتلو له پاره بیروني دروازې ته راغې.هلته یې دکلا د مسؤل څخه وپوښتل:

« ددې کلا دخوندي ساتلو له پاره څومره ساتونکې شته..؟»

« زمه سره ټول لس کسان دې»

قاسم په ډاډمنه توګه ورته سر وخوځاوه. هغه دا هیله هم نه درلوده چې په دې وړې کلا به دابوجعفر خلاصونکې ډله حمله کوي. دا په حقیقت کې یوه کوچنۍ جنګې کلا وه چې دښار د دیوال به شمال غربي برخه کې پرته وه. اوپه هغه وختو کې استعمالیده چې ښار به کلابند کیده. دې کلا دوه برجونه درلودل ، چې د شهرپناه څخه دلوړوالي په خاطرترې دښاره بیرون تر لرې لرې ځایو پورې حمله کونکې ځارل کیدې شول.

قاسم د کلا مسؤل ته دابوجعفر له پاره خوراک څښاک د برابرولو حکم وکړ. او تر څنګ یې دا هم ورته وویل چې د ابوجعفر د نیول کیدو په اړه هیڅاته خبره ونه کړل شی..... قاسم دهغه ځایه را ووت. طغرل بیګ هم ورسره مل و. نن قاسم تر ټولو ستر دنده تر سره کړې وه. ځکه چې هغه دټولو ستر ښکار ابوجعفر ښکار کړې و اودهغه څخه یې د سازش ټولې کړۍ را بربنډې کړې وې. اوس نو دننه په اورنه کې دکوم سازش دخپریدو ګوابښ کم شوې و ، قاسم د سلطان تر مخه د ابوجعفر څخه ترلاسه شوې معلومات په تفصیل سره بیان کړ. اودسلطان څخه یې د ټولو هغو وګړو د نیولو احکام واخستل چې په دې سازش کې ښکیل شوي و. په دې ډله کې یو شمیر ستر ستر وګړې هم وو. دیني چرې یو شمیر سالاران او سپاهیان هم په کې ورګډ وو. او تر څنګ یې دښار په مختلفو ځایو کې دقیصر څو کسه جاسوسان هم وو. خو که په هغوي کې یوا ځنې نوم نه و نو هغه دسلیم پاشا نوم و ، تر څنګ یې د ابوجعفر دهغې ځانګړې ساتونکې ډلې یادونه هم نه وه چې نن شپه یې ابوجعفر ددې شمالي کلا د زندان څخه خلاصه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان ددې ټولو وګړو د نیولو له پاره دشاهی ډلې سپه سالار طغرال و ټاکه ، دغه شاهي ډلې یی په څو برخو وویشلې او د مختلفو ځایو څخه یی د وګړو د نیولو له پاره لس لس اویا دولس دولس کسان ورولیږل.

نن ټوله ورځ د ابوجعفر د نیولو په اړه ځاې ځاې خبرې اترې کیدې. په یو ځاې نیم کې دابوجعفر کارندو بلوې اوفسادات هم جوړ کړل خو د سلطان وفاداره فوځ یني چرې دښار په ټولو سترو سترو ځایو اوکوڅو کې ګزمې کولې ، نن د سهاره څخه د ښار ټولې دروازې بندې کړل شوې وې ترڅو د ابوجعفر کوم ملګرې دخپلو نیولو د ویرې و نه تښتي. نن ورځ د اورنه په تاریخ کې د اهمیت وړ ورځ ګڼل کیده ، سلطان پخپله نیغ په نیغه ددې ټول حالاتو څارنه کوله.

خو قاسم ددې هر څه سره سره بیا هم غمګین و ، هغه هیله درلوده چې د ابوجعفر څخه به دپوښتنو ایګنو په واسطه د مارسي درک هم ځانته معلوم کړي. څومره یی چې مارسی ځانته نژدې احساسوله هغه ترې همغومره لرې شوې وه. د ابوجعفر د نیولو ترمخه د سلطان له اړخه په ښار کې اعلانونه هم شوي و.

« دیو شمیر شر اچونکو، چې په اورنه کې پټ شوي دي ، د نیولو له پاره په ټول ښار کې نظامی مقرارت اعلانیږي ، هیڅاته د اورنه څخه د وتلو اجازه نه شته. هیڅوک دې هم کوم اجنبي انسان نه میلمه کوی ،اونه دې دغسې وګړو ته پناه ورکوي ، په ښار کې ټولو بهرنیو ته حکم کیږي چې دښار د کوتوال سره خپل نومونه ثبت کړي او هملته حاضري ورکړي.....»

دهمدې اعلاناتو او انتظاماتو وروسته د قیصر د جاسوسانو دنیولو لړۍ پیل شوه. قاسم ټوله ورځ ډیر زیات مصروفه پاته شو، دښار په مختلفو سیمو کې یی د قیصر دجاسوسانو پر خلاف عملیات کول ، په ډیرو مهمو ځایو باندې قاسم پخپله حمله کوله. دشپې تر ناوخته پورې یی د سازشي کړیو زیات شمیر وګړي تر ولکې لاندې راوړي و. خو یو شمیر مجرم عناصر هملته په ښار کې یو ځاې بل ځاې پټ شوي و. دهغوې د پیدا کیدو په خاطر د بهرام خان دپټې محکمې ، دښار کوتوال ، د یني چري وفاداره فوځیانو او د شاهي دلګیو عسکرو په پوره محنت سره پلټنې کولې.

قاسم د شپې ناوخته ، هغه وخت کورته را ستون شو چې ډیر زیات ستومانه شوې و. خو اوس یی هم خوب د سترګو څخه غایب و. په خپله بستر و غوځید او سترګې یی په چت کې ونښتې. دهغه دماغ دلته و خو زړه یی البانیه کې و. تر ډیره پورې ویښ اوبیداره و. خوبیا معلومه نه شوه چې څه وخت یی سترګې ورغلې وې.

بله ورځ سهار چې دقاسم سترګې و غوړیدې نو دهغه له پاره همغه لمړنې خبر ډیر اندیښمن کونکې و. هغه ته سهار وختې خپل یوه کس راپور راوړ چې.... تیره شپه په شمالي کلا باندې چا دشپې حمله کړې ده ، دې حمله کونکې د قیصر خطرناکه جاسوس ابوجعفر له ځانه سره وړې دې ، دپیښې تفصیل څه داسې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیمایی شپې نه وروسته کومې وسلوالې ډلې وینه تویونکې حمله کړې ده ،دکلا مشر او دهغه د ساتونکو ډله یې له یوه سره د تیغه تیر کړي دي اوپه زیرخانه کې بندي ابوجعفر یې خلاص کړې اوله ځانه سره یې وړې دې. دشواهدو نه ډاګیزه کیږي چې دحمله راوړونکې ځوکسان هم په دې جنګ کې وژل شوې دي خو حمله کونکو د تللو په وخت کې دخپلو ملګرو مړي هم له ځانه سره وړي دي.

دقاسم د لړزولو له پاره همدې خبر بسنه کوله. هغه د پرون څخه تر نیمایی شپې پورې دسلو څخه زیات غداران نیولي وو. خو اصل مجرم یې یو ځل بیا د لاسووت. هغه په دې هم حیران و چې شمالي کلا ته یې ابوجعفر د ټولو امنیتی حالاتو د په نظرکې نیولو سره په ډیره پټه توګه وروړې و. او ددې کار په اړه ډیر کم اوخاص خاص خلک خبر وو .....دا خبره چې .....« ابوجعفر به په شمالی کلا کې ساتل کیږي »..... په ډیره محتاطه توګه د پخوا څخه مطرح شوې وه. هغه په همدې فکر کاوه چې هرو مرو به دابوجعفر کوم خاص کارنده تر اوسه پورې د نیولو څخه خوندي پاته شوي وي چې هغه ته نه یواځې په شمالي کلا کې دابوجعفر د بندی کیدو معلومات تر لاسه شوي بلکه دهغه دخلاصون لپاره یې په همغه لمړنۍ شپه قدم پورته کړې دې.

د بله اړخه ......ابوجعفر دمارسی او خپلو شپږو کسو نورو ملګرو سره یو ځاې د یوې غرنۍ درې څخه تیریدل، هغوې دالبانیی د محل په لور روان وو . مارسي په یوې بګۍ کې سپره وه. دا بګۍ درې اسونو کشوله ، د روانیدو ترمخه طبیب سلیم پاشا مارسي ته دخوب ادویه ورکړې وه ،همدا علت و چې مارسی لا تراوسه هم ویده پرته وه اوپه ځان نه پوهیده. ابوجعفر ځکه د ښار دکلابندۍ څخه راوتلې و ، چې دهغه خلاصونکې ډلې د ابوجعفر سره یو ځاې د کلا د دیوالو څخه ټوپ وهلې و او مارسي هم د سلیم پاشا داثرو رسوخ له مخې دښاره بیرون د لاله شاهین تر یادګاره پورې راوستل شوې وه. مارسي یې لا د ماښامه د ښاره راویستلې وه ، قاسم بن هشام د ابوجعفر د جاسوسۍ شل کلنې هڅې په یوه ورځ په اوبو لاهو کړې وې اودبغاوت ټولې کړۍ یې سره خوزولې وې. او ابوجعفر په دې خبره ډیره غمژن و . هغه په فکر کې ډوب و او هڅه یې کوله خپله غصه په دې سړه کړي چې د قاسم محبت «مارسي» یې له ځآنه سره راوړې وه.

په همدې ورځ د سلطان قاصد د هنګري دپادشاه لارډ سلاس پیغام له ځانه سره راوړې و . د هنګري پادشاه غوښتنه کړې وه چې سلطان مرادخان ثانی دې دخپلې خور دمیړه دخلاصون په خاطر دسربیا ازادي و منې او ددې هیواده څخه دې خپله شاهي ولکه پای ته ورسوي ، د «والیشیا» ولایت هنګري دې هم مونږ ته راکړې او نقدي زر دې هم ترشپیته زرو ډاکټ پورې مونږ ته تسلیم کړي»

د سلطان له پاره ددې شرایط منل ډیر ستونزمن کار و . ددې پیغام مقصد داو چې سلطان د خپل یوه کس د راخلاصون په خاطر دهنګري پادشاه ته خپل نیمایی سلطنت ور کړي. سلطان د لارډ سلاس ځواب ډیر شرمناکه وباله او پرې ډیر په غضب شو . غوښتل یې چې هغه ته لیک ور واستوي او ورته ګوانښ وکړي چې خپل بندي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه د تورې په زور را خلاص کړي. خو په دې وخت کې هم يو ځل بيا د سلطان خور او خورينه را مخته شول اوسلطان يې مجبور کړ چې دهنګري دپادشاه په مقابل کې سخته ژبه ونه کاروی. همدا علت و چې سلطان د هنګري پادشاه ته وليکل چې: خپل شرايط لږځه نرم کړي ځکه دپادشاهانو سره ښه نه ښکاري چې خپل يو بندي په دومره لوړ قيمت و پلوري.

ځوورځې وروسته مارسی البانيه ته ورسيدله. خو قاسم لا تر اوسه هم په اورنه کې اوخت را اوخت. دا هغه يې کوله چې څه ډول دځو ورځو له پاره اجازه واخلي اود سکندربيګ په محل باندې حمله وکړي او خپله مارسي ترې بيرته را ازاده کړي. په همدې وخت کې سلطان د ابوجعفر په ريښو کې رانښتې جاسوسانو ته په ريښتنې توګه سزا ورکړې وه. سخت مجرمين يې جلادانو ته ورحواله کړي و او معمولي مجرمين يې زندان کې ور اچولي وو.

د هنګري دپادشاه او سلطان تر منځ دخط و کتابت لړۍ دوام پيدا کړ، دا لړۍ دومره اوږده شوه چې بلاخره د صليبيانو اومسلمانانو تر منځ په يوه تاريخي تړون منتج شوه. د سلطان خور او دنورو بنديانو خپلوانو سلطان د هونياډې ځخه دبدل داخستو په ځای دهغه سره په سولې کولو مجبور کړ. دې خط و کتابت داسې بڼه خپله کړه چې بلاخره سلطان مرادخان ثاني او دهنګري پادشاه لارډ سلاس دواړه ديوه تړون د لاسليک له پاره د«زيجيډين» سيمی ته ورغلل. د روم دپاپا ځانګړي نماينده،«کارډينل جولين» د مسلمانانو سره دسولې په کولو سخت ناخوښه و. هغه ډيره هڅه وکړه چې هونياډې او لارډسلاس د سلطان سره د سولې د موافقې دکولو ځخه منه کړي. خو دا ځل د لارډ سلاس اودسلطان تر منځه سوله شوې وه. هماغه و چې د ۱۴۴۴ ز کال د جولای په دولسمه ددواړو پادشاهانو تر منځ په زيجيډين کې د سولې تړون لاسليک شو. ددې تړون له مخې سربيا د عثماني سلطنت له لاسو ازاده کړل شوه. د «واليشيا» دايالت يوه برخه د هنګري پادشاه ته ورکړل شوه اوتر څنګ يې سلطان دخپلې خور د ميړه دازادولو له پاره شپيته زره ډاکټ د فديې په توګه صليبيانو ته ورکړل. دا تړون په هنګري او ترکی دواړو ژبو کې ليکل شوې و اودواړو پادشاهانو په هغې دلاسليک کولو وروسته سوګندونه ياد کړي و چې ددې تړون دمندرجاتو درنښت به لکه دمذهبي صحيفې په توګه کوي. ددې تړون له مخې «ډينوب» درياب دسلطان له پاره اخري پوله ټاکل شوې وه. داتړون د لسو کالو له پاره و. اودغه لس کاله ټول په کې دمسلمانانو اوعيسايانو تر منځه د سولې دکلنو په نامه ياد کړل شوي و. لارډسلاس په انجيل سوګند وکړ او سلطان مراد خان په قران لاس کيښود.

اوس نو سلطان ډاډمن شوې و، محمد چلپي هم ازاد شوې و او بيرته اورنه ته ور رسيدلې و. په کوچنۍ اسيا کې هم امن قايم شوې و. ددې سولې د تړون له مخې په ځرګنده توګه په اروپا کې جنګ پای ته رسيدلې و. اوسلطان مرادخان ثاني دلمړي ځل له پاره د سکون ساه اخستې وه. تيرو شلو دوه ويشت کلونو جنګونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسفرونو هغه د سلطنت د امورو څخه ستومانه کړي و ،په دې اساس هغه غوښتل چې خپل پاته ژوند په ارام او سکون سره ، د الله په یاد کې ، تیر کړي ، هغه ددې سولې د تړون دلاسلیک کیدو وروسته د سیل اوتفریح له پاره د کوچنۍ اسیا د ښکلو اوښایسته ځایو د کتلو په لور مخه کړه.

شهزاده علاوالدین چې د څو ورځو راهیسې په پرلپسې توګه یې ناروغتیا زیاتیده ، د سلطان د بیرته راستنیدو نه وروسته یې دشاهي طبیبانو د ځانګړې توجه له مخې روغتیا مخ په ښه کیدو وه . د خپلې ناروغتیاد بسترې څخه پورته شوې او اوس په خپله د قدم وهلو جوګه ګرزیدلې و ، دمحل په داخل کې به یې آس سواری هم کوله او په یو شمیر لوبو کې به یې هم برخه اخستله. خو یوه ورځ یوناڅاپه دهغه روغتیایی حالت ډیر خراب شو او د څو ساعتو سختې ناروغتیا وروسته یې د دې فانې نړۍ څخه سترګې پټې کړې

شهزاده علاوالدین سلطان ته ډیر زیات ګران و. کله یې چې د وفات خبر سلطان ته ورسید نو سلطان سخت ټکان وخوړ. دهغه په فکر کې هم نه و چې ناروغه شهزاده به دغسې یو ناڅاپه ددې نړۍ څخه سترګې پټوي ، دخپل ځوان زوي ناڅاپي مړینې د سلطان په ځیګر باندې ډیر ناوړه اغیز وکړ، هغه د خپل زوي د تکفین له پاره په ډیره بیړه اورنه ته راستون شو، خو د زوي داخري رسوماتو داداکولو په وخت کې سلطان داسې معلومیده لکه یو ناڅاپه چې بوډا شوي وي. دهغه مخ داسې اغیزمن شوي لکه د یوه کیشتیبان مخ چې د کیشتۍ دغرقیدو په وخت کې د غم او اندیښنو څخه اغیزمن کیږي. شهزاده نه یوازې سلطان ته ګران و بلکه هغه دسلطنت وارث او ولیعهد هم و. دهغه ناڅاپي مړینې سلطان مړژواندې کړې و. اوس نو سلطان ته د مملکت د امورو ، او حکومت کولو سره هیڅ دلچسپي نه وه پاته. همدا علت و چې سلطان د شهزاده د مړینې په دریمه ورځ د سلطنت څخه دګوښه کیدو پریکړه وکړه. د سلطان ددې پریکړې په واسطه د سلطنت ګڼ شمیر مخلص عمایدین ، سپه سالاران او سالاران ډیر غمژن شوي و ، په دې اساس هغوي پریکړه وکړه تر څو سلطان مجبور کړي دسلطنت نه د عزل کیدو خپله پریکړه بیرته واخلي او عثماني سلطنت بې یاره او مددګاره پرې نږدي. خو سلطان دیوه خبره هم وانه وریده او په خپله پریکړه باندې کلک و درید.

دسلطنت په تخت باندې د شهزاده علاوالدین نه وروسته دهغه د کوچني ورور شهزاده محمد دکیناستو حق و ، په دې اساس سلطان شهزاده محمد ته د هغه په کوچنیوالي کې د عثماني سلطنت تاج ور په سر کړ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر څوارلس کاله و. ګڼ شمیر خلکو دا ګمان کاوه چې ځوان شهزاده به د حکومت امور په ښه توګه تر سره نه کړي. په دې خاطر سلطان دخپل نوي شهزاده له پاره د خپل سلطنت ډیر تجربه لرونکې سالاران او عمایدین د سلاکارانو په څیر و ټاکل. په دې لړ کې یې قاسم بن هشام په ځانګړې توګه په ځانته خونه کې ور وغوښت او ورته یې حکم وکړ چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« قاسمه ! مونږ پر تا باندې ډېر زيات باور او اعتماد کوو . د ابوجعفر د سازش په را بربنډولوکې چې تا کوم کړچار ادا کړې دهغې له رويه دې په عثماني سلطنت باندې ډېر زيات احسان کړې دې. چې اجر اوبدله يې مونږ نه شو درکولې. مونږ ستا د وړتياو او اخلاص ترمخه پريکړه کړې ده چې زما د تګ سره سم تاسې د شهزاده محمد د ځانګړې سلاکار په څير و ټاکو . هيله لرم چې ته به دا دنده په ډېره ښه توګه تر سره کړاې شې. مونږ پر تا پخوا له دې نه هم ډېر مسؤليتونه بار کړې دي ، هسې خو هم مونږ ته شاهي سراغ رسان او په اورنه کې د قيصر دجاسوسانو د جرړو د ويستلو له پاره ټاکلې يې..... خو څرنګه چې اوس د سازش او بغاوت ګوابښ کم شوې دې نو په دې خاطر مونږتا ددې مسؤليت څخه ازادوو اود شهزاده محمد سره دې د ځانګړې سلاکار په توګه ټاکو . اوس نو هغه شهزاده محمد نه دې بلکه « سلطان محمد خان » دې.

قاسم لا دپخوا څخه دحالاتو څخه ښه خبر و . اوهغه همدا هيله درلوده چې سلطان به ورته د شهزاده په اړه څه ځانګړې هدايات ورکوي. خو هغه ددې هيله نه درلوده چې هغه دې د شاهي سراغ رسانۍ څخه جدا کړی. په دې خاطر يې په څيرانتياسره تري و پوښتل:

« خو درونده سلطانه ! د ابوجعفر يو شمير جاسوسان لا تر اوسه هم زمونږ دپنجو څخه ازاد ګرځي ، زه ډېره هڅه کوم چې هغوې هم ونيسم.»

« ددې کار له پاره بهرام خان کافی دې. هسې هم ما تاسې د موقت سراغ رسان په څير ټاکلې واست. ته دجنګ د محاذ سرې يې. مونږ نه غواړو تا دلته په دې امورو کې له لاسه ورکړو .»

قاسم يې د شاهي سراغ رسانۍ د دندې څخه لرې کړ. او د نوې ځوان شهزاده سلاکار يې و ټاکه. خو په يني چرې کې د قاسم قومنداني همغسې په خپل ځاې پاته شوه.

دشهزاده محمد په تخت دکيناستونه وروسته سلطان دکوچنۍ اسيا د «ايدين» درياست په لور وخوزيد. په دې سيمه کې ډيرې په زړه پورې طبيعې ښکلې منظرې وې او تر څنګ يې هلته يوه خانقاه هم موجوده وه. په دې خانقاه کې به هروخت د ذکر وفکر او زهد اوعبادت غونډې جوړې وې. په ايدين کې دښارې ژوند په لړ کې کومه خاصه ستونزه نه تر سترګو کيده. بلکه ددې ځاې خاموشه چاپيريال او ښکلې طبيعې مناظرو سلطان ته د سلطنت د تخت نه په زرګونو واره زيات سکونت او ارام وربابنه. دلته سلطان په ذکر وعبادت کې مصروف شو . څکه سلطان مرادخان ثانی يو درويش صفته اوفلسفي انسان و اود ماده پرستۍ څخه يې سخته کرکه درلوده. هغه ته د ښارونو اوسيدونکی او ددولت را ټولونکی د جهنم خس ښکاريدل دهغه په وړاندې د دنيا له پاره منډې تړې دشيطان د پيروانو کار ګڼل کيده. هغه په دې پوهيده چې د حقيقي ژوند راز د الله تعالې په پيژندلو کې پټ دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر يې د سلطنت څخه د ګوښه کيدو پريکړه وکړه او پادشاهي ، زر ، جواهرات او هرڅه يې پريښودل او په دې اړه يې يوه لمحه هم د خفګان احساس و نه کړ.

سلطان اورنه پريښوده او ترې ولاړ. دسلطان مرادخان ثاني دسلطنت څخه ګوښه کيدل او يوه ځوان شهزاده ته د سلطنت امور ورسپارل د عيسويانو اوصليبيانو له پاره د خوشحالۍ سبب وګرزيدل. په دې اساس يې د موقع نه د ګټې په اخستو سره د لاسليک شوي تړون د ماتولو هڅې پيل کړې ، دهنګرۍ قومي غونډې داوخت داورپا څخه د ترکانو د ويستلو له پاره بهترين فرصت وګانه ، په دې لړ کې ډير ستر محرک عنصر د پوپ نماينده « کاردينال جولين» و . هغه د پوپ د پوره تاييد په اساس د تړون په ماتولو اصرار کاوه ، پوپ (پاپا يې روم) د روم دکيتوليک چرچ مشر و . په دې اساس هغه وخت چې پوپ دا فتوې ورکړه چې د مسلمانانو سره د تړون ماتول ګناه نه ده نو په ټوله اروپا کې د جوش او جذبې نوې ولولې را وټوکيدې. د قسطنطنيې قيصر هم په دې تحريک کې له ټولو مخته و. په داسې حال کې چې قيصر د (ارتوډکس د کليسا) پيرو و . ارتوډکس کليسا د ورمن کليسا سره سخت مخالفت درلود خو ددې سره سره بيا هم د قسطنطنيې قيصر د مسلمانانو پر خلاف د کارډينل جولين او د هنګرۍ دخلکو تر څنګ قدم په قدم روان و. دا حالات دصليبيانو له پاره د هيلو نه ډک و، ځکه د عثماني سلطنت د امورو مسؤليت د يوه ځوان شهزاده په اوږو بار وو، او کرميا امير هم ددې خبر په اوريدو سره يو ځل بيا په بغاوت لاس پورې کړ ، عثماني فوځونه د کرميا امير د ځپلو له پاره يو ځل بيا هغه لورې ته ولاړل.

دبله اړخه د «دانيال » په دره اوسيند باندې د (جينوا ، برګنډي او وينس) بحري بيړيو ولکه کړې وه. او عثماني فوځونو ته يې دا ستونزمنه کړې وه چې د دانيال دد رياب څخه په اسانۍ سره تيرې شي. اوس نو ټول حالات د صليبيانو په ګټه او دمسلمانانو په زيان باندې راڅرخيدل. خوددې ټولو خبرو سره بيا هم دهنګرۍ پادشاه لاړډ سلاس نه غوښتل د سلطان سره خپله کړې لوظنامه ماته کړی. تر څنګ يې د هنګرۍ دقومي غونډۍ يو شمير غړي هم دتړون دماتيدو پر خلاف و او دا کار يې غير اخلاقي ګانه. ان تر دې چې پخپله هونياډې هم د تړون د ماتولو پر خلاف و . خو کارډينال جولين دخپل مذهبي اغيز څخه کار واخست او د روم د پاپا د فتوې په اساس يې د پادشاه ضمير ارام کړ. اوهغه ته يې دا ډاډ ورکړ چې دغيرعيسوی خلکو سره تړون هيڅ معنا نه لری. په دې لړ کې دهنګرۍ د قومي غونډې د يوشمير کسانو مخالفت هم ددې فتوې تر اغيز لاندې راغې ، جولين په غونډه کې اعلان وکړ چې دا فتوې پخپله د پوپ د تائيد نه برخمنه ده. هغه غونډې ته په خپلې وينا کې چې تاسې يې « د عثماني دولت ، لمړۍ ټوک او د ګبن د ځلورم ټوک په ۴۲۴ مخ کې لوستلې شئ» داسې وويل:

« ايا تاسې په دې زرينه موقع کې خپلې ټولې هغه هيلې چې خلکو په تاسو پورې تړلې دي له منځه وړئ ، ددې خوش بختۍ څخه ګټه نه پورته کوئ چې تاسې ته در په برخه شوې ده. ستاسې ژمنه ، عهد او تړون ستاسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداي او ستاسې دمسيحي ورونو سره دې په دې اساس زمونږ هغه پخواني تړون چې زمونږ دمذهب دمخالفينو او دمسيح ددښمنانو سره شوې و ، له منځه تللي دي. نن په نړۍ کې دمسيح نماينده د روم پاپا دې اودهغې د اجازې پرته نه تاسو کوم تړون کولې شئ او نه يې پوره کولې شئ ، په دې توګه زه تاسې د هغه درواغو د سوګند څخه برې کوم اوستا سو فوځ ته برکت ورکوم ، د شهرت او خلاصون په لاره کې زما تر شاه را ځئ ،خو که چيرې اوس هم ستاسو په زړونوکې څه خبره وي نو زه به دهغې ګناه وبال په خپله غاړه واخلم.»

هونياډي لا تر اوسه د کارډينل جولين تر اغيز لاندې نه و راغلي ، ځکه هغه دترکانو سره د ژمنې ماتول ډيره ستره بداخلاقي ګڼله. خو کله چې د هونياډې سره دا ژمنه وشوه چې د ترکانو څخه د بلغاريې دبيرته اخستلو وروسته به هغه هيواد هونياډې ته ورحواله کړل شي او هونياډې به دهغه ځآې پادشاه ومنل شی نو هغه هم د کارډينال سره همغږې شو.

دهونياډې د راضی کيدو سره سم د صليبيانو لښکر چې دراتلونکو لسوکلونو له پاره يې د مسلمانانو سره د جنګ د نه کولو تړون لاسليک کړې و، په ډير جوش اوجذبې سره جنګ ته تيار شول. هونياډې وړانديز وکړ چې دتړون دماتولو اعلان دې د ۱۴۴۴ زکال د سپتمبر تر لمړۍ نيټې پورې پټ پاته شي ، هغه فکر کاوه چې عيسايي صليبي ځواکونه به د ستمپر تر لمړۍ پورې د وخت څخه پوره پوره ګټه پورته کړي اوپه هغو ټولو سيمو به ولکه ومومي چې ترکي فوځيان يې د دې تړون له مخې پريږدي . همدا راز يې سربيا پادشاه ،جارج برنيک وچ ته يې دهغه د سلطنت دپراخولو په اړه لالچ ورکړ اوهغه يې هم د تړون په ماتولو باندې اړ ويست.

دلين پول د وينا له مخې « دکومو لارو څخه چې دا غداري ترسره کيده، دهغې له مخې د اروپا د جنګي پوهانو او يوه ستر سپه سالار دشهرت له پاره ددې نه بله زياته معيوبه خبره په تاريخ کې نه شي تر سترګو کيدې.»

تر اوسه پورې د سوله ليک د ليکلو څخه لا يوه مياشت هم نه وه تيره شوې چې دماتولو له پاره يې صليبيانو سره لاسونه يو کړل. هغه وخت چې عثماني فوځيانو د سربيا، واليشيا (والاچيا) او د ډينوب د ساحلي سيمو او جنګي کلاګانو څخه خپل فوځونه را ويستل نو صليبي فوځونو د تړون څخه پوره پوره ګټه پورته کړه ، اوپادشاه لارډسلاس ، کارډينل جولين ، او هونياډې دعثماني سلطنت پر خلاف نژدې شل زره فوځونه راټول کړل او د سپتمبر په لمړۍ نيټه يې دحملې له پاره عملي ګامونه واخستل. ترکان دهغوې ددې فريب او چل ول څخه بې خبره وو . په دې اساس هغوې ګڼ شمير جنګي کلاګاني صليبانو ته پرې ايښي وې. صليبيانو هم په يو شمير جنګي کلاګانو باندې يرغل وروړ او هلته ميشت ترکي فوځونه يې يو په بل پسې يا ووژل او يا يې د غرونو د سرونو څخه لاندې را وغورول . دهنګري فوځونو دخبر ورکولو پرته د ترکي په پولو باندې يرغل راوست ، هغه سميې يې لوټ اوتالان کړې او دبلغاريه له لارې يې ځانونه بحر اسود ته را ورسول اوبيا يې دهغه ځايه د جنوب په لور مخه کړه. په دې توګه هغوې ګڼ شمير سيمې تر خپلې ولکې لاندې راوړې او تر «وارنا» پورې ور ورسيدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ښار یې کلا بند کړ ، دلته هم ترکي فوځونه ددومره ناڅاپي یرغل دمقابلې له پاره تیار نه وو. په دې اساس یې دمجبوریت له مخې خپلې وسلې په ځمکه و غورزولې او « وارنا » یې صلیبیانو ته ورحواله کړه. ددې نه مخته چې په لاره کې څومره ترکي فوځونه را روان وو ټول مقتول او مغلوب کړل شول. او ټولې سیمې د عیسایانو او صلیبیانو دبې رحمۍ اوسفاکۍ او دمسلمانانو د عامې وژنې شاهدې وګرزیدې.

د صلیبیانو دتړون د ماتولو دا خبر چې کله نوي ځوان سلطان ، سلطان محمدخان ته را ورسیدنو په هغه وخت کې د « وارنا» ښار هم د ترکانو د لاسو څخه وتلې و. ځوان پادشاه چې کله دا ډول غمژن خبرونه واوریدل نو وارخطا شو، سمدستي یې دسلطنت دربار جوړ کړ اوخپل سپه سالاران ، سلاکاران ، وزیران را ټول کړل اودهغوې سره یې په دې لړ کې مشورې پیل کړې. په دربار کې ناست هر سړې دغم اوغصې څخه تک سور ګرزیدلې و، د ینې چرې زوړ او تجربه لرونکې سپه سالار « خواجه خیري » تر ټول ګرم او جذباتونه ډک معلومیده . په دې وخت کې نوي ځوان سلطان غونډه پیل کړه او په خپلو خبرو کې یې ورته وویل:

« دسلطنت درنو وفادارانو ! لکه څنګه چې تاسو ټولو ته ډاګیزه شوې ده چې د اروپا بدفطرته صلیبیانو ، زمونږ د معظم سلطان سره خپل کړې تړون مات کړې او زمونږ ګڼ شمیر جنګي کلا ګانې او سیمې یې تر خپلې فوځې ولکې لاندې راوستې دي ، هلته یې چور او تالان کړې او خلک یې په عامه توګه وژلې دي او اوس یې د « وارنا » په ښار باندې هم ولکه کړې ده ، صلیبیان غواړي ترکان د اروپا څخه بیرون وکاږي ، هغوې ددتړون په ماتولو سره په انساني تاریخ کې ډیر بد کرچار ادا کړې دې.....

دا هغه حالات وو چې دهغې څخه دخلاصون په خاطر مې ستاسو دا غونډه رابللې ده. په دې وخت کې زمونږ د فوځونو زیاته برخه هلته په کریمیا کې دکریمیاد امیر د بغاوت په ځپلو کې مصروف دي ، دلته اوس زمونږ سره د ینې چرې د وفاداره اوتجربه لرونکې فوځونو په ګډون نژدې ۳۵ زره وسلوال فوځونه موجود دي ، چې مونږ کولې شو ددې فوځونو سره یوځاې د هونیاډې د مقابلې له پاره قدم پورته کړو. خو زه د څو ورځو راهیسې په دې فکر کې یم چې زمونږ یو شمیر پخواني سپه سالاران او وزیران اوس د صلیبیانو سره د پنجه په پنجه کیدو څخه ویره لري ، دهمدې حالاتو د په نظر کې نیولو په اساس له تاسو څخه د سلطنت د بهبود په خاطر اړینې مشورې غواړم.»

نوي ځوان سلطان دخپل عمر څخه د ډیرو پورته خیالاتو ښرګندونه وکړه او ددربار حاضرینو ته یې هر څه تر مخ کینښوول. په دې وخت کې ټول خلک په خپلو خپلو ځایو باندې ناست و او په ډیر تعجب سره یې د نوي سلطان خبرې اوریدې. په دې وخت کې د ینې چرې زوړ سالار « خواجه خیرې» تر ټولو دمخه پورته شو او ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! تا چې دکومو سالارانو او وزيرانو يادونه وکړه ، هغوی د سلطنت د پاینښت له پاره دخپلې وینې اخري ځاڅکي هم ځاروي. هیڅ يو ريښتوني مسلمان به د عيسويانو سره د جنګ او جهاد څخه دريغ ونه کړي ، په حقيقت کې د سلطنت يو شمير پخواني وفاداران دا هيله لري چې ستر معظم سلطان ، سلطان مراخان ثاني په خپله د صليبي فوځونو پر خلاف دهغوي قيادت په غاړه واخلي.»

دخواجه خيري د خبرو د خلاصيدو سره سم طبيب سليم پاشا سمدستي و دريد اوپه ډير قهر سره يې د خواجه خيري په لور وکتل او بيايې سلطان ته مخ کړ او ورته يې وويل:

« د دروند سلطان بخت دې بلند وي ! زما په آند چې خواجه خيري نور دخپل عمر په اخري وختوکې دی ، ځکه يې د ګوښه کيناستو څخه دمعظم سلطان دبيرته راستنيدو ورانديز وکړ. درونده سلطانه ! ستا په مبارک وجود کې نوې او تازه وينه ځغلي ، همستا قيادت دصليبي فوځونو له پاره دمرګ پيغام ثابتيدې شي ، ستا په قيادت کې چې عثماني فوځونه په څومره همت اوميړانه د صليبي ځواکونو مقابله کولې شی هغومره د پخوانيو سالارانو په قيادت کې نه شی کولې. په دې اساس زه هيله لرم چې تاسې محترم ، خپل درونډ پلار ته د ګوښه ناستې څخه د بيرته راستنيدو تکليف ورنه کړئ او په خپله دعثمانی فوځونو قيادت په غاړه واخلئ. »

سليم پاشا غدار و. دهغه اصلي نوم «لوګان» و. او د يوه طبيب په څير دابوجعفر په ملتيا اورنه ته را ننوتې و. همدغه وګړي د ابوجعفر په سلا شهزاده علاوالدين ته سست زهر ورکړي و اوهغه يې پرې شهيد کړې و. سليم پاشا غوښتل چې همدا ځوان سلطان په خپله د عثماني ځواکونو قيادت په غاړه واخلی او دصليبي ځواکونو مقابله ته ولاړشي. تر څو د هونياډي په څير د يوه تجربه کار سالار تر مخه ماتې وخوري. خو قاسم چې سليم پاشا يې په ژورو سترګو کوت دخپله ځايه پورته شو او نوي اوځوان پادشاه ته يې وويل:

« درونده سلطانه ! درونډ اومحترم سالار « خواجه خيري » چې کومه سلا درکړه نو په همغې کې دسلطنت له پاره ګټه او بهبود دي. دسلطنت په تخت کيناستل يوه خبره ده ...... او د جنګ په ميدان کې ددښمن په چالونو پوهيدل بله خبره. تاسې ته تر اوسه پورې په کوم ستر جنګ کې د برخې داخستو وخت نه دې تر لاسه شوې. په دې خاطر غوره داده چې درونډ او معظم سلطان يعني ستاسې محترم پلار يو ځل بيا دحکومت په تخت کښيني ، همدا دسلطنت د بقا او اسلام د بهبود له پاره غوره سلا ده.»

سلطان محمد دخپل دوست او ملګری قاسم خبره د زړه په غوږونو اوريده. هغه پخپله هم دا محسوسوله چې لا تراوسه د کوم ستر جنګ له پاره د فوځ د قومندې ورتيا نه لری. په دې خاطر يې نورې مشورې لازم و نه ګڼلې او خپل حکم يې داسې وليکه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه د خپل دوست او ملګري قاسم بن هشام او محترم سالار خواجه خیري د مشورو سره متفق یم . په دې خاطر زه د سلطنت خپلو همدغو دواړو وفادارو ملګروته حکم کوم چې دوې همدا نن د « ایدین » په لور ولاړ شي او سمدلاسه سلطان له ځانه سره بیرته اورنه ته راوړي ......»

سلطان محمد په ډیره عجیبه توګه د سلیم پاشا په لور وکتل او ورته یې وویل:

« ددې نه علاوه ، زه غواړم د سلطنت ملګرو ته ډاګیزه کړم چې مونږ د چاپلوسۍ کونکو او غوړه مالۍ څخه سخته کرکه کوو ....»

د همدومره خبرو وروسته سلطان خاموشه شو ، ددې وروسته په نورو ضروري خبرو باندې بحث پیل شو اوبیا د سلطان مراد خان ثاني ترراتلو پورې د دربار غونډه پای ته ورسیده او خلک ولاړل.

قاسم او خواجه خیري په همدې ورځ د « ایدین» په لور وخوزیدل، هلته دایدین په خانقاه کې د زاهدانو او درویشانو یوه کوچنۍ ډله وه ، سلطان هم په عام او ساده کالیو کې دهمدې درویشانو ترمنځه ناست و اوپه روحاني موضوعاتو به یې بحث او څیړنه کوله . کله یې چې قاسم او خواجه خیري په خانقا کې وکتل نو یوځکان شانته یې وخوړ اوبیا بیرته خاموشه کیناست . هغه فکر وکړ چې هرومرو کومه داسې خبره شته چې دهغه دوه تکړه سالاران قاسم اوخیري دلته ایدین ته راغلي دي . خوسلطان اندیښمن نه و . ځکه هغه یو درویش صفته انسان و اوهیڅکله هم دنیاوی امورو نه اندیښمن کاوه .

خواجه خیرې او قاسم سلطان ته ورنژدې شول ، سلطان اودهغه ملګرو درویشانو ددې دواړو میلمنو ډیر ښه استقبال وکړ . اوبیا یې دخپله ځانه سره نژدې په ځمکه کینول ، سلطان د قاسم مخ ته په غور سره کتل چې لږ څه پریشانه معلومیده . خو د زاړه خواجه خیري څیره د جوش او جذبې څخه ډکه وه . سلطان د خپلو پوهو او لرې کتونکو سترګو په واسطه دهغوې دحالاتو جایزه واخسته اوبیا یې ترې وپوښتل:

« داسې بریښي چې د سلطنت منتظمین دکومې سترې ستونزې سره مخ شوي دي ..... چې په خاطر یې تاسې دواړه تر دې ځآیه راغلي یاست ..... ووایاست ..... څنګه راغلي یاست ؟.....»

نن د سلطان لهجه د شاهي دبدبې څخه بلکل خالي وه ، داسې بریښیده چې دا سلطان مرادخان ثاني نه وي بلکه د خانقاه یوفقیر او درویش خبرې کوي . خواجه خیري ورته د مخکې څخه د جوړشوي پلان له مخې خپله خبره پیل کړه :

«دروند ه سلطانه ! نن سلطنت ستاسې مبارک وجود او حضور ته سخته اړتیا لري . ځکه هغو بدبختو صلیبیانو د ۱۴۴۴ ز کال د جولاې د دولسمې تړون مات کړې دې ، او دهغوې اتحادي فوځونو د لارډسلاس ، کارډینل جولین

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هونیاډې تر قیادت لاندې په عثماني سلطنت باندې یلغار کړې دې او تر ډیره پورې مخته راغلي دي ، زمونږ ټول سرحدي کلي او سیمې د وحشي صلیبیانو تر پښولاندې پایمال شوي دی ، ان تر دې چې زمونږ مشهور او پیژندل شوې ښار « وارنا» هم دصلیبیانو تر ولکې لاندې راغلې دې. دښمن د سپتمبر د لمړۍ څخه تر او سه پورې ،یعني په دې څو ورځو کې زمونږ تر نیمایي زیات سلطنت تر پښو لاندې کړې دې او هلته یې لوټ مار ، غلا و داړې او تاخت و تاراج کړې دې. بېګناه مسلمانان یوپه بل پسې وژني او د لارډ سلاس فوځونه دکوم خطر اوویرې پرته د اورنه په لور په ګړندۍ توګه را روان دي.»

دخواجه خیري د هرې خبرې سره سلطان خپل اړخ بدلاوه دهغه سترګې د حیرانتیا څخه پرانستې پاتې واې ، هغه د یوې لمحې له پاره هم په دې فکر کې نه و چې د لسو کالو له پاره شوې د «زیجیدین» تړون به لارډ سلاس په دومره چټکۍ سره او په دومره بې همتۍ سره مات کړي. ځکه په تړون د لاسلیک کولو په وخت کې لاردسلاس په انجیل او سلطان مرادخان ثاني په قران باندې لاسونه ایښې و اوسوګند یې یاد کړې و ، نو د لارډ سلاس دسوګند دماتولو خبر سلطان ډیر حیرانه کړ . هغه هیڅکله هم دا هیله نه درلوده چې یو پادشاه ددومره ستر سوګند د یادولووروسته ،په دومره لږه موده کې خپل سوګند ته بې اعتنا کیږي ، دهغه وینه وخوټیده او موټې یې سره ورغلل. شیبه په شیبه یې د لارډ سلاس په خلاف غصه اوقهر زیاتیده. هغه په خوب کې هم دا نو شو کتلاې چې ددومره امتیازاتو د اخستلو او ددومره ستر سوګند د پورته کولو وروسته دې لارډ سلاس داسې بداخلاقه قدم پورته کړي او دسلطان سره دې په دې توګه خپله کړې ژمنه ماته کړي. دخواجه خیري تر څنګ نورو ناستو درویشانو هم دسلطان دمخ رنګ به څرګنده توګه کوت.

سلطان دخواجه خیري دخبرو د اوریدو وروسته خاموشه کیناست ، او بیا یو ناڅاپه پورته شو او ودرید. دسلطان د راپورته کیدو سره سم ټول خلک راپورته شول ، خو اوس چې سلطان کومې خبرې کولې داسې معلومیدې لکه د اوه اقلیمونو شاهنشاه په پوره جاه و جلال سره غوریږي. سلطان وویل:

« مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه کې دسلطنت په لور ولاړ شو .... او خواجه خیري !.....» دسلطان د غورس له امله خواجه خیري په لړزه شو اوسمدلاسه یې وویل:

« بلې !درونده سلطانه !»

« خواجه خیري ! زما دا خبره یاد ساته ، چې مونږ به دغه بدفطرته او تړون ماتونکي لارډ سالاس ته د جنګ په ډګر کې داسې ماتې ورکوو چې دهغه راتلونکې نسلونه به یې هم په یاد لري اودهغوي له پاره به دعبرت درس وګرځي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدومره خبرې دکولو سره سم سلطان پورته شو او خپلې د اوسیدو خونې ته ورغې، دسلطان دارادې دکتلو سره سم ټول درویشان هم دې ته وهڅیدل چې د سلطان سره د یوځاې تللو له پاره ځانونه تیار کړي. په ډېر لږ وخت کې سلطان ، درویشان ، قاسم او خواجه خیرې ټول د فوځ د لښکر ځاې په لور لکه د الوتونکو مرغانو په څیر والوتل.

سلطاني لښکر په کرمیا کې د کرمیا د امیر د بغاوت د ځپولو نه وروسته لا تر اوسه هم هلته په کوچنۍ اسیا کې پراته و. سلطان خپل لښکر ته د ورسیدو سره یوه ګړۍ هم ارام و نه کړ او سمدستي یې د کوچ حکم ورکړ. په ډېر کم وخت کې سلطان دڅلوېښتو زرو تجربه لرونکو فوځونو سره یو ځاې د «اورنا» په لور حرکت وکړ. په دې لښکر کې د یني چري بهترین دلګي هم شامل و. په دې ډله کې لس زره کسان د خواجه خیرې سره ، لس زره داغا حسن سره اوترڅنګ یې د نور سالاران لکه عمرعبدالرحمن او ریاض بیګ هم دخپلو عسکرو سره شامل و. دا ځل قاسم بن هشام هم دخپلو پنځه زره فوځونو سره یوځاې دسلطان د قومندې لاندې روان و. دا لښکرې د ۱۴۴۴ز کال د اکتوبر په میاشت کې ددانیال ددریاب څخه تیرې شوې.

په څرګنده توګه د سلطان له پاره ددانیال ددریاب څخه تیریدل هم ستونزمن شوي و، ځکه د دریاب په دې مهمه لاره باندې صلیبی ځواکونو ولکه کړې وه. خو سلطان «جینوا» ځواکونو ته دخپل هر عسکر په سر یو ډاکټ محصول ورکړ، اوپه دې توګه یې خپل ټول لښکر اروپا ته ور پوریوست. د هونیاډې په وهم او ګمان کې هم نه وه چې د «جینوا» او «وینس» بحري بیړۍ به داډول رشوت اخلي او دسلطان خطر ناکه فوځونو ته به اروپا ته د راتیریدو اجازه ورکړي. په دې وخت کې لارډ سلاس او هونیاډې د «وارنا» په ښار باندې ولکمن و. دهغوې نور فوځونه د وارنا تر څنګ په میدانو کې په خپلو خیمو کې پراته و. صلیبي فوځونوته په خپلو فتحو باندې پوره ډاډ و. دهغوې په ذهن کې هم دا نه را ګرزیده چې دسلطان فوځ به دا ډول د سترګو په رپ کې د دانیال څخه را تیر شي او ددوې دسر دپاسه به و دریږي.

هونیاډې ته دهغه مخبرانو دا خبر ورکړ ې و چې سلطان مرادخان د ګوښه ناستي څخه را وتلي دې او د څلویښت زره ځواکمنو او تجربه لرونکو فوځونو سره یو ځاې ددوې مقابلې ته را رسیدلي دې. او اوس ددوې له ځایه یوآځې څلور میله لرې دخپلو فوځونو سره یو ځاې په خیمو کې پروت دې. ددې خبرې د اوریدو سره سم د هونیاډې وار و پار ورخطا شو ، په منډه یې ځان دلارډ سلاس خیمې ته ځان ورساوه. لارډسلاس سمدلاسه خپله مشورتي غونډه را وبلله. د مجلس د غونډې په پاې کې صلیبي فوځونو خپلې لیکې تیارې کړې ، هغوې ته د هونیاډې دپخوانیو بریالیتوبونو په رڼا کې خپل بري ډاډمن ښکاریده. په دې اساس هغه د غونډې د یو شمیر تجربه لرونکو سالارانو دا سلا و نه منله چې د لښکرګاه په چارچاپیر کې ځانوته سنګر و کني او تر څنګ یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان مرادخان د حملې انتظار وکړي. هونیاډې په خپله د سلطان مراد خان په خلاف دخپلو لښکرو سره یو ځای هغه لورې ته ورغې.

د ۱۴۴۴ز کال د نومبر په لسمه ددواړو فوځونو تر منځه دجنګ لیکي جوړې شوې ، دصلیبي فوځونو میسره کې د والیشیا فوځ و. دهنګري فوځ یې په میمنه کې و او د کارډینل جولین تر قومندې لاندې هم صلیبي مجاهدین د یوه ستر لښکر سره موجود وو. د هنګری پادشاه لاږ سلاس د خپلو سالارانو او جنرېلانو سره د لښکر په زړه کې و درید. د پولینډ دفوځ شاته دیو مشهور بیشف تر قومندې لاندې یو لښکر ولاړ و خو هونیاډې ددې ټول فوځ ستر سالار اود جنګ قومندان و.

په سلطاني فوځ کې لا د پخوا څخه دوه صفونه ، دپیاده او د سپرو فوځونو جوړ شوي و. د ښي لاس قومنده د «روميليا» د «بيلربې» په لاسو کې وه. او دچپ اړخ قومنده د «اناطوليا» د بيلر بې په لاسو کې وه. ددې لیکو تر شا د زړه په برخه کې سلطان مراد خان او دیني چري تجربه لرونکې فوځونه ولاړ و.

وارنا په دې میدانو کې دنومبر په لسمه سخته جګړه و نښته ، سلطان مرادخان د « زينجيدين » د ټرون ټولې مادې په غټو ټکو باندې په تختیو و لیکلې او د نیزې په څوکه یې پورته لکه دبیرغ په څیر پورته کړې او په هوا کې یې خوزولې.

مشهور تاریخپوه «کریسي » لیکي چې : « هغه ، هغه منتقم ذات ته غږ کاوه چې خلکو ته د ژمنې په ماتولو سزا ورکوي»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې «نن د صلیبیانو د ټرون د ماتولو څخه دوه میاشتې اولس ورځې تیرېدې ، په دې ټوله موده کې هغوې د عثماني سلطنت په سیمو باندې ولکې کولې او لوټ مار او چور وچپاول یې کاوه . جنګ پیلیدونکې و چې داسې یوه پیښه را منځته شوه. اودې پیښې د عیسویانو په زړونو کې بدفالي را پیدا کړه . په دې وخت کې سخته اوتنده هوا ولړېده اودصلیبیانو ټول بیروغونه یې له بیخه را وویستل.»

د جنګ په پیل کې هونیاډې دعثماني فوځونو په ښې اړخ داسې سخته حمله وکړه چې د ترکې لښکرو پښې یې سستې کړې وې. دصلیبیانو دا حمله ډیره بریالۍ وه. ځکه په همغې لمړۍ سر کې د ترکانو لمړې دوه صفونه په مکمله توګه ګډ وډ شوي و. په فوځ کې دومره انتشار را پیدا شوې و چې سلطان خپله ماتې یقیني وګڼله. په ژوند کې لمړۍ او اخري ځل سلطان خپل صبر او استقلال له لاسه ورکړې و. سلطان لا تر اوسه پورې په همدې اندیښنه کې پروت و چې د چپ اړخه پرې د صلیبي والیشیا جنګجویانو یرغل راوست. دهغوې ددې یرغل په مقابل کې د عثماني ترکانو دفوځ دا اړخ هم سالم پاته نه شو او د سلطان هغه لږ پاته امید هم په اوبو لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې فکر کې شو چې ددې جنګ څخه د تیښتې په ځای خپل اس ور مخته کړي او د هنګري دپادشاه لارډ سلاس په ساتونکې ډله باندې یرغل وروړي. او د همدې حملې په پایلو کې شهید کړل شي. سلطان په همدې فکرونو کې ډوب و چې داناطولیا بیلربې رامخته شو خپل اس یې ودراوه او عرض یې وکړ:

« درونده سلطانه ! د اندیښنې له پاره تر اوسه کوم ځای نه شته»

سلطان د بیلربې د خبرو په اوریدو سره داسې وځلید لکه څوک چې دخوبه را بیدار شوی وي ،سلطان خپله آس تم کړ او دینې چرې د دلګیو په لور متوجه شو او په لوړ اواز یې وویل:

« قاسم بن هشام...... دلته راځه....»

قاسم دسلطان څخه څو قدمه مخته د لارډ سلاس د ساتونکې ډلې لیکې څیرلې خوکله یې چې دسلطان اواز واورید نوخپل آس یې را شاته کړ او لکه په هوا کې د الوتونکې مرغه په څیر دسلطان خوا ته راورسید. سلطان قاسم ته حکم وکړ چې:« قاسم بن هشامه ! دینې چرې ټولو سالارانو ته زما حکم ورسوه چې زړونه واړه نه کړي ، مخته ورشئ او جنګیږئ او دښمن ته د ترون د ماتولو سخته سزا ورکړئ. بریا او فتحه زمونږ په برخه ده.»

لږه شیبه وروسته قاسم د ینې چرې ټولو سالارانو ته د سلطان پیغام ور رساوه. خو سلطان په خپله ناهیلې و. په دې وخت کې د سلطان غوږونو ته په ناڅاپې توګه د لارډ سلاس غږ ور ورسید...... لارډ سلاس په ډیر تکبر سره سلطان دخپل ځان سره دمقابلې له پاره راباله. سلطان سمدلاسه دکمان څخه یو غشې هغه لورې ته ورپریښود او د هنګری د پادشاه لارډ سلاس اس یې پرې ننبه کړ ، اسپ د غښې دلګیدو سره سم په هنړیدو شنړیدو شو او لکه د لیونې په څیر یې مخته منډې کړې ، لارډسلاس یې دکنترولو ډیره هڅه وکړه خو زخمې آس د سختو ځغلیدو وروسته د خواجه خیرې د عسکرو تر مخ را پریوت. دآس د راپریوتو سره سم لارډ سلاس هم دینې چرې د فوځونو په پښو کې راپریوت. خواجه خیرې سمدلاسه خپله توره راوویستله اودلارډ سلاس په ستونې یې ورکیښوده ، کله چې ترون ماتونکې لارډ سلاس مرګ په خپل سر وکوت نوپه زاریو یې پیل وکړ او خواجه خیرې ته یې لاسونه جوړه کړل او ورته یې وویل:

«سالاره !ما مه وژنه. ما ونیسه ، تاته به زما په سر څومره انعام چې ته غواړې درکړل شی»

خو قهرجن خواجه خیرې ته د لارډ سلاس د ترون دماتولو پرته نور څه په ذهن کې نه و. هغه د هنګرې دپادشاه یوه خبره هم وانه وریده اودخپلې تورې په یوه وار یې د لارډ سلاس سر له تنې پرې کړ. دهنګرې د پادشاه او زیجینډین دترون لاسلیک کونکې او د اتحادې فوځونو ځواکمن مشر لارډ سلاس خپل انجام ته رسیدلې و. خواجه خیرې د لارډ سلاس سر په خپلې نیزې کې را وپورته کړ او نیزه یې د عیسایانو په لور ورمخته کړه ، ددې ترمخه د ترون یو نقل لا دپخوا څخه د یوې نیزې په سر کې ټومبل شوې و او صلیبیانو هغه په خپلو سترګو کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې دصلیبیانو سترګې په خپل پادشاه په پریکړې سر باندې و نښتې نو زړونه یې له لاسه ورکړل ، هغوې ته د جنګ په پیلامه کې بدفالي پیدا شوې وه ، او اوس یې چې د لارډ سلاس پرې کړې سر وکوت نو صلیبیان په دې متیقین شول چې د ترون ماتولو سزا یې سر ته راغلې ده . کله چې دهونیاډې سترګې د خپل پادشاه لارډ سلاس په سر و نښتې نو هڅه یې وکړه چې د خواجه خیرې څخه د لارډ سلاس سر بیرته واخلي. څو ځله یې ډیرې کلکې حملې وکړې خو هر ځل یې ماتې په برخه شوه، لړوروسته د عیسایی مجاهدینو مشر او دپوپ نماینده کارډینل جولین د قاسم بن هشام تر حملې لاندې راغې ، قاسم هغه نه پیژانده مګر هغه قاسم پیژانده ، په همدې وخت کې دشا له اړخه اغاحسن چغې کړې چې:

« قاسمه ! ....دا همغه کارډینل جولین دې. چې د اروپا ټول فوځونه یې په مذهبی بنسټونو سره راټول کړې دی اوعیسویان یې د زنجیډین د ترون په ماتولو مجبور کړې و ....»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره لکه د اور سکروټه وګرزید ، رامخته شو اوپه کارډینل جولین باندی مرګونې ګذار وکړ، دقاسم عسکرو هم دقاسم سره په دې اړه بسپنه کوله خو قاسم په سخته توګه هغوې منه کړل ، قاسم کارډینل جولین ته د خپلې تورې د وهلو کمالات ورښوول . خو کله چې هغه بې هوشه کیده او نژدې و چې دخپله آسه راپریوزې د عیسوی لښکرو له اړخه یو غشې راغې او دقاسم پښه یې ورزخمې کړه ، اوس نو دقاسم سره دجونیل له پاره دلوبو وخت نه و پاته. په دې اساس یې خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ اوپه یوه درانه ګذار یې د کارډینل جولین د چپ اړخ ذره او دهغې بازو له تنې پرې کړ. جولین هغه څوک و چې ټول عیسویان یې د د ترون ماتولو ته هڅولی وو. نو کله چې صلیبیانو دهغه انجام وکوت نو پښې یې سستې شوې ، په همدې وخت کې د جولین سره دوه کسه نور بشپان هم له منځه ولاړل. اوپه دې توګه د جنګ دمیدان انځور په بل مخ واوخت. کله چې د ینې چرې ځوانانو عیسوې فوځونه دتیښتې په حال کې وکتل نو هغوې پرې خپلې حملې نورې هم ورزیاتې کړې.

اوس نو هونیاډې په مکمله توګه ناهیلې شوې و ، هغه یو ځل نیم دخپلو ماتې خوړلو فوځونو د راټولو هڅې وکړې خو بریا ور په برخه نه شوه. بلاخره یې دعیسوې فوځیانو په کومک ځان خوندې ځاې ته ورساوه او وتښتید. مسلمانانود سترګو په رپ کې دصلیبیانو څخه میدان و نیو. په دې جنګ کې د اتحادې ځواکونو دریمه برخه فوځونه له منځه تللې و. د شاه سلاس نه علاوه په دې جنګ کې څو کسه مشهوره بشپان هم له منځه تللې و ، خو تر ټولو زیات عبرتناکه لاش دکارډینل جولین و چې د ترون په ماتولو کې یې مهم رول لوبولې و .اوهمدا دعیسویانو د تباهۍ اصلی سبب ګرزیدلې و . هغه ددې ترون دماتولو ګناه په خپله غاړه واخسته اود هنګری د قانون جوړولو غونډه یې دې ته اړ کړې چې د ترون دماتولو ملاتړوکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نومبر په لسمه سلطان ، عیسویانو ته د ترون دماتولو سخته سزا ورکړه ، او په یولسمه ورځ یی د وارنا انتظام یو ځل بیا په خپلو لاسو کې واخست. خو دا ځل قهرجن سلطان بیرته ژر ستنیدونکې نه و. هغه خپل یلغار ته دوام ورکړ او په څو ورځو کې یې سربیا او بوسنیا هم ونیول. دا دواړه هیوادونه د یوناني کلیسا تر حکمرانۍ لاندې و. ددې دواړو هیوادونو پادشاهانو پرته له کوم شرطه د سلطان اطاعت ومانه.هونیاډې لاطینی کلیسا منله اود رومن کتولیک مذهب پیرو و.

دسربیا یو تاریخپوه « رانګي» لیکي چې:«یو ځل د سربیا پادشاه « جارج برنیکویچ» د هونیاډې څخه پوښتلې و چې که چیرې برې ور په برخه شي نو دمذهب په اړه به یی فکر څه ډول وي ؟ نو هغه ځواب ورکړې و چې: سربیا به د رومن کتولیک دمذهب په خپلولو باندې مجبوره کړم...... اوس چې سلطان مرادخان ثاني دخپلې لوځې تورې سره د سربیایانو په سر ورختلې و نو جارج همغه پوښتنه د سلطان څخه هم وکړه. سلطان ورته په ځواب کې وویل: چې دهر جومات سره به یو چرچ هم جوړوم. اوخلکو ته به پوره ازادي وي چې دخپلو مذهبونو په مطابق په مسجدونو کلیسا و کې خپل خپل عبادت وکړي.»

همدا علت و چې جارجبرنیکو وچ د سلطان دفوځونو د تم کولو هڅه و نه کړه او پرته له جنګه یی خپل هیواد هغه ته تسلیم کړ. بوسنیا هم په همدې توګه د سلطان تر مخ تسلیم شوه ، هغوې د خپلو اویاو جنګي کلاګانو دروازې دسلطان تر مخ پرانستې اوپه دې توګه د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه ولاړه او سیمه یی د عثماني سلطنت برخه وګرزیده.

د صلیبیانو د ترون ماتولو دهغوې په کورنیو باندې هم ډیر اغیز درلود، د بوسنیا او سربیا ګڼ شمیر عیسوي کورنیو په خپله خوښه اسلام و مانه ، د بوسنیا خلکو د ورمن کتولیک د مذهب څخه کرکه کوله او د سربیا زیات شمیر کورنۍ هم دهمدې نفرت له امله او د اسلام دحقانیت په خاطر په اسلام کې را ننوتې. سلطان په همغه لسم اویولسم نومبر د خپل سلطنت دایره پراخه کړه ، دبوسنیا د سوبې وروسته عثماني فوځونو ارام کاوه ، ځکه سلطان هم هملته په بوسنیا کې د څه وخت له پاره تم شوې و. دلته دپاته کیدو په وخت کې هغه د ښار ګوټ ګوټ کې ترکانو ته د میشت کیدلو مشوره ورکوله. سلطاني فوځونو په بوسنیا کې د صلیبي ځواکونو په څیر کوم بد کړچار ادا نه کړ اونه یی څوک ووژل ، اونه کوم سپاهي دخلکو د کورونو دلتیون له پاره د چا دروازه و ټکوله.

قاسم هم په بوسنیا کې موجود و. نن ددې ښار د فتحه کیدو دویمه ورځ وه. په لمړۍ ورځ قاسم په هغه لښکرو کې شامل و چې د بوسنیا په شاهي محل باندې یی حمله کړې وه. ددې حملې په دوران کې یو شمیر ځوانانو د قاسم اودهغه دملګرو پخلاف جنګ کړې و اوغوښتل یی د قاسم دحمله مخه ونیسي. خو هغوې ټول په دې مقابلو کې له منځه ولاړل. پرون کوم وخت چې قاسم محل ته د حملې په پایلو کې ورننوت نو د شاهي محل د ټولو ښځینو په لاسو کې یی دتورو په کتلو سره حیرانتیا و ښوولو. دې کار د یني چرې فوځیان د سترې ستونزې سره مخامخ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ، ددې ښځینو وسلوالو قومنده د یوې بوسنیایي شهزادګۍ په لاسو کې وه . دې ټول ښځو د محل په دهلیزونو کې خپلې فوځې ډلې درولې وې. قاسم خپلو فوځیانو ته د ښځو د وژلو څخه د لاس اخستو حکم وکړ او په خپله یې په لوړ اواز د بوسنیا شهزادګۍ ته ورغږ کړ:

« درنې شهزادګۍ !..... ستاسې ټول هیواد زمونږ د سلطان اطاعت منلې دې ، ستاجنګیدل هسې بې مقصده دي. ښه به داوي چې وسله و غورزوې اوزمونږ د تورو څخه امن وغواړې.»

خو شهزادۍ د زمرۍ په څیر و غړمبیده « مونږ مسلمانانو ته د ځانو د تسلیمولو په ځاې مرګ ته ترجیح ورکوو. مونږ اوریدلې دي چې مسلمان عسکر د وحشې حیواناتو څخه کم نه دي ....»

« درنۍ شهزادګۍ ! تا دا خبره غلطه اوریدلې ده ، ستاسې په ټول ښار کې هیڅ مسلمان عسکر د چا کور ته نه دې ورننوتې ، مونږ د چا د غلامولو له پاره جنګ نه کوو . بلکه زمونږ تورې د حق او صداقت پریکړې کوې»

د بوسنیا شهزادګۍ چې مخ یې د اور د لمبې په څیر تک سور ځلیده دقاسم دخبرو د اوریدو سره اغیزمنه شوې وه خو بیا یې هم په پوره رعب سره وویل:

« سهي ده ، که چیرې تاسې رینښتوني یاست نو زمونږ له پاره لاره پریږدئ ، مونږ د محل څخه وزو او په ښار کې پناه اخلو ......تاسې خپل عسکر زمونږ دلارې څخه لرې کړئ.....»

قاسم سمدلاسه خپل عسکر یوې لورې ته کړل. بوسنیایي شهزادګۍ لوځه توره په لاس د شاهي محل د ښځو سره یو ځاې په پوره جاه و جلال سره د محل څخه ووتله . قاسم دهغوې تعقیبول مناسب و نه ګڼل ، او دمحل ځلوبنبت پنځوس ښځینه غړي ، چې ټولې د شاهي کورنۍ پورې مربوطې وې ، په خو لمحو کې د قاسم اودهغه د عسکرو له سترګو پناه شوې.

نن قاسم دیني چرې دفوځونوسره یو ځاې په ښار کې ګشت کاوه اودهمدې شهزادګۍ په اړه یې فکر کاوه . هغه په دې فکر کې و چې خداې خبر چې دا د محل افت به اوس کوم ځاې کې وي ، سلطاني فوځونو ته په بوسنیا کې د جنګ کولو له پاره ډیره اړتیا پیښه نه شوه. یوائې په شاهي محل کې لږڅه مقاومت وشو خو هغه هم قاسم ډیر ژر تر ولکې لاندې راوست ، اوس نو قاسم د درې ځلورو آسپ سپرو عسکرو سره یو ځاې د ښار په کوڅو کې ګرزیده . دبوسنیا خلک لا تراوسه هم د فاتح لښکر څخه په ویره کې وو . یوائې یو کس نیم به دکوره د وتلو جرءت کاوه .

قاسم د یوه کور تر څنګ تیریده چې یو ناڅاپه ودرید. د کور څخه دیوې ښځې چغې او سورې اوریدل کیدې ، قاسم په پوره حیرانتیا سره دخپلو ملګرو سپاهیانو په لور وکتل اوبیا د لږ څه فکر کولو وروسته د خپله اسه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکته شو ، دهغه ملګري هم دهغه سره يوځاي دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. هغه په ډير احتياط سره ددروازې په لور ورغې ، توره يې رااوويسته اود خپلې تورې په لاستې يې دهغه کور دروازه و ټکوله. تر ډيره ځنډه پورې ددروازې ترمخه و دريد او انتظاريې کاوه ، د ژړغونې ښځې د ژړا اواز اوس هم همغسې اوريدل کيده ، بلاخره قاسم خپل دوه کسه ملګري همملته ددزوازې مخې ته و درول اوپخپله ددوو نورو عسکرو سره يو ځاي کور ته ور ننوت. دا يو کوچنۍ شانته کور و چې ددې کور د يوې کوټې څخه د يوې ښځې زړه بوګنونکې اوازونه راتلل. قاسم لوڅه توره په لاسو کې نيولې په ډير احتياط سره د هغه کوټې په لور ورغې. دکوټې دروازه يې پرانسته او د کوټې دننه يې وکتل. خو کله يې چې هلته يوه ځوانه ښځه وکتله چې ځانته پرته ده او چغې وهې نو سمدلاسه بيرته شاته شو ، ځکه دهغې ښځې اولاد کيدونکې و او د هغې سره په کور کې هيڅوک دويمګړې نه تر سترګو کيده.

قاسم په عجيبه حالت کې را ګير شوې و ، نه پوهيده څه وکړې. يوناڅاپه يې په فکر کې څه راغلل ، د کور څخه بيرون راووت ، هغه غوښتل د ګاونډيو کورونوڅخه څوک پيدا کړې اوددې ښځې کومک ته يې ور وړې. داسې کومه ښځې چې د ولادت په امورو کې بلدتيا ولرې. هغه هملته د يوه نژدې کور دروازه ور وټکوله ... او څو لحظې يې هلته ددروازې تر مخه انتظار وويست ، لږه شيبه وروسته وروته د کور دننه د قدمونو اواز تر غوږ شو اوبيا يو چا د دروازې تر شا په ويريدونکې توګه و پوښتل:

« څوک ؟.....»

دا د يوه زوړ سړې اواز و. قاسم فکر وکړ چې د مفتوحه قوم خلک څومره په ويره کې را ښکيل شوي دي. په داسې حال کې چې دسلطان لښکرو په بوسنيا کې دهيچا مال او سر ته زيان نه ورسولې. خو بيا هم د ښار خلکو دخپلو کورونو دروازې تړلې وې او په کورنو کې غلي اوپټ ناست و. قاسم ددې بوډا د اواز د اوريدو سره سم وويل:

« ګوره ! زه دسلطاني لښکر سالاريم..... ستاسې تر څنګ يوې ښځې ته د اولاد دپيدا کيدو له پاره کومک ته اړتيا ده. هغه چيغې وهې ، په دې خاطر دهغې سره د يوې ښځې د شتون اړتيا ده. ځکه هغه بلکل ځانته ده. که چيرې سمدلاسه دهغې کومک ته څوک ور و نه دانګې نو هغه به له منځه ولاړه شي.....ايا ستاسې په کور کې داسې کومه ښځه شته چې دهغې بې چاره سره کومک وکړې ؟

دقاسم دخبرو په اوريدو سره هغه بوډا خاموشه پاته شو. تر لږ ځنډه پورې همداسې چپه چپتيا وه اوبيا يې دروازه پرانسته ، دا يوکمزورې اروپايي بوډا سړې و ، دهغه په سترګو کې حيرانتيا هم وه او ويره هم. دغه زوړ سړې قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبيا يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته لکه چې زمونږ ددې ګاونډې دکور په اړه خبره کوې....ته لږ ځنډ وکړه زه دخپلې لور سره خبره کوم » زوړ همدومره وویل اوولاړ.

قاسم په دې خوشحاله شو چې د زوړ سړي د زړه څخه ويره تللې وه. ځکه هغه د بيرته ستنيدو په وخت کې دخپل کور دروازه پرانستې پريښوده ، شوني وه چې هغه ته دخپل ګاونډې د اولاد د پيدا کيدو په اړه معلومات و. همدا علت و چې بوډا ته دقاسم خبره ريښتيا ښکاره شوه او ويره يې له زړه څخه ولاړه. قاسم لا په همدې فکرونو کې ډوب و چې دهغه بوډا سره دوه ښځې را غلې. دې ښځو خپل وجودونه اومخونه په لويو لويو ټکريو کې را نغاړلې وو. کله چې قاسم هغوې وکتلې نو د هغوې ددرښنت له پاره يې د يوه ريښتونې مسلمان په څير خپلې سترګې ښکته کړې. اوس نو دقاسم انديښنه له منځه تللې وه ، ځکه هغه زوړ سړي دغه دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننويستلې ، قاسم هغه بوډا له ځآنه سره تم کړ او ورته يې وويل:

« ګوره ! که څه شي ته اړتيا پيښه شي نو د ويرې او خوف پرته يې ماته ووايه. مونږ به د کوچني دپيدا کيدو پورې همدلته ددروازې تر شا ولاړ اوسو او ستاسو له پاره دخير دعاوې کوو.»

د زوړ سړي په سترګو کې يوځل بيا حيرانتيا را وځليده. هغه فکر کاوه چې د فاتح قوم سپاهي خو داسې نه وي. هغه ته خپل پخواني ژوند را په ياد شو ، يعني هغه وخت چې د رومن کتوليک کليسافاتحين چې دهغه هممذهبه هم وو ، کله چې د فاتحينوپه څير دې ښار ته را ننوتل نو دښار هيڅ ځاې سلامت پرينښود. کورونه يې لوټ اوتالا کړل ، ځواني نجوني يې له ځانه سره يوړلې ، زاړه او کوچنيان يې په ډيره بې دردۍ سره ووژل او فصلونو ته يې اور ور واچاوه. هغه په همدې فکر کې و چې نن مسلمانان هم د فاتحينو په څير دلته راغلي دي خو دوې د هيچا کور ته د ورننوتلو هڅه نه ده کړې او نه يې چاته کوم زيان ور رسولي دي ، زوړ بوډا اوس د حيرانتيا په ځاې قاسم ته د مينې په سترګو کتل. هغه دې کورته دور ننوتلو نه مخته د قاسم څخه و پوښتل:

« زويه ! يوه پوښتنه درڅخه کوم....بده خو به يې نه ګڼې ؟»

په دې وخت کې د بوډا سره راغلي دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننوتې وې ، يواځې همدا بوډا ددروازې تر مخ پاته وو اودقاسم سره يې خبرې کولې. قاسم دبوډا د خبرو په اوريدو سره وخندل او ورته يې وويل:

« بلکل ! و پوښته.... په ما به ستا هيڅ خبره بده و نه لګيږي»

« ګوره زويه ! ته خوپوهيږې چې مونږ عيسايان يو اوزمونږ د نجات ورکونکي نوم يسوع مسيح دې. هغه د خداې زوې هم دې او دهغه رسول هم. خو ما اوريدلې دي چې تاسې مسلمانان هم يو نبي لرئ.... په دې خاطر زه له تاڅخه پوښتم چې ستاسو نبي د خداې څه کيږي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره د بوډا پوښتنه ډېره په زړه پورې او د توقع نه پورته وه. هغه ورته په خندا ځواب ورکړ اوورته یې وویل:

« زمونږ د نبي نوم «محمد الرسول الله صلی الله علیه وسلم» دې ، هغه د الله تعالې بنده او دهغه استازې دې. مونږ عقیده لرو چې الله تعالې وحده لا شریک ذات دې. او د هر ډول اړتیاو او احتیاجاتو څخه غني اوبې پرواه دې. نه یې کوم اولاد شته او نه په مخلوقاتو کې داسې موجود شته چې دهغه د ذات سره دهمسرۍ کولو دعوه وکړی.»

د بوډا سړې په تندې باندې دحیرانتیا لیکې راپیدا شوې اوپه سترګو کې یې په زړه پورې ځلا را وځلیده. بلکل همغسې ځلا لکه څوک چې یوه ورکه په نا څاپې توګه راپیدا کړې .... هغه په بیړنۍ توګه د قاسم څخه یوځل بیا وپوښتل:

« ته به هرو مرو همدلته تم کیږې ، زه دننه ورځم که چیرې دکوم شي اړتیا پیښه شوه نوښکاره ته چې همتا ته به یې وایم.» زوړ سړې دننه ورغې خو یو ځل بیا پښه نیولې شو ، هغه د څو قدمو د اخستو په وخت کې څه فکر کړې و نو په دې خاطر یې خپل مخ را وګرځاوه اوقاسم ته یې وویل:

«تاسې بیرون ولې ولاړ یاست ، دننه راشئ او کینئ د لږې شیبې خبره ده. زه به درته هلته په انګړ کې کټ واچوم.» زوړ سړې همدومره وویل اوبیا یې دقاسم دځواب د اوریدو پرته دننه قدم کیښود.

اوس نو قاسم اودهغه دوه کسه ملګري دننه په انګړ کې ناست و ، پاته سپاهیان دخپل ګشت په لور روان شول ، دننه دکوټې څخه تر اوسه پورې هم دهغه ښځې د تکلیف نه ډکې چغې اوریدل کیدې ، خو اوس قاسم ډاډمن و ، هغه په ډاډه زړه هلته په انګړ کې ناست و او دهغه زاړه بوډا سره په خبروکې بوخت و. په دې وخت کې هغه زوړ سړې ترې یوه بله پوښتنه وکړه:

« اوریدلې مې دې چې ستاسې سلطان پر چا باندې بې دلیله یرغل نه وروړې ...... عیسویانو په ډېره بده توګه خپله ژمنه ماته کړه نو په دې خاطر یې ترې په لوڅه توره بدله واخسته..... ایا دا رښتیا دې؟»

« هو ! دا رښتیادي. زمونږ سلطان د هونیاډې سره د لسوکالو له پاره دجنګ د نه کولو تړون لاسلیک کړې و. خو صلیبیانو هغه په همغه لمړۍ میاشت کې ماته کړه. نو دهمدې تړون دماتولو دسزا په خاطر مونږ یواځې د هنګري دپادشاه سر پرې کړ او په نیزه کې مو پورته کړ ، خو تر څنګ مو د تړون دماتولو ملاتړې دروم دپاپا نماینده کارډینل جولین هم دوه ټوټې کړ. ځکه دې سړې ټول عیسوی ملت د مسلمانانو پر خلاف د تړون د ماتولو او جنګ کولو له پاره را خوزولې و.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه سړي د قاسم خبرې په ډېر غور او دلچسپۍ سره اوریدې. داسې بریښیده چې د قاسم شخصیت اوخبرو پرې ډېر زیات اغیز کړې و ، هغه د مسلمانو سپاهیانو د کړچار څخه هم ډېر اغیزمن شوې و . په همدې وخت کې د کوټې څخه یوه ښځه راووته او په ګړندۍ توګه د دوې لورې ته راغله خو انګړ ته د راکیوتو د مخه هملته په برنډه کې تم شوه او زوړ سړې یې ځانته ور وباله. لږه شیبه وروسته هغه زوړ سړې بیرته راستون شو او قاسم ته یې وویل..... « دڅه ضروري شیانو له پاره اړتیا ده..» قاسم د هغې شیانو د راوړو له پاره خپل سپاهې و استاوه ، هغه ښځه بیرته ولاړه او قاسم یو ځل بیا د هغه بوډا سره په خبرو کې بوخت شو. په دې وخت بوډا ورته وویل:

« زویه ! تا ماته تر اوسه پورې خپل نوم و نه ښووده ...... اونه دې راته دا وویل چې ته په فوځ کې څه رتبه لرې. یوا ځې همدومره دې را ته وویل چې ته د سلطاني فوځ یوسالار یې. زه غواړم ستا په اړه معلومات ولرم.» قاسم د شونډو لاندې وخندل اوبیا یې په خندا کې ورته وویل: « زما نوم قاسم بن هشام دې... اوزه په سلطاني لښکر د پنځه زره فوځونو سالار یم ، خو ستا دروندو مشره ! ستا نوم څه دې ؟»

« زما نوم «بارټاکوزین» دې. ما خپل ټول ژوند په سمندر کې تیرکړې دې ، د عمر په لمړیو کې مې د عیسویت روزنه تر لاسه کړې وه خو وروسته مې د کشتۍ د چلولو روزنه تر لاسه کړه او ترڅو کالو مخته پورې د کریټ د جزیرې د یوه بحري جهاز کپتان وم...... اوس مې عمر خوړلې دې نو په دې اساس په کور کې ناست یم. اوس زما زوې د جهاز کپتان دې. په دغو دواړو نجونو کې یوه زما لور ده اوبله زما دلور ملګرې ده چې د پناه په خاطر زمونږ کور ته راغلې ده.»

زاړه سړې «بارټاکوزین» په ډېره لنډه توګه قاسم ته ځآن ور پیژانده ، اوس نو قاسم نور هم په ډېر درنښت د غه زاړه سړې ته کتل. دواړو تر ډېره پورې پخپلو منځو کې سره خبرې کولې ، ان تر دې چې هغه سپاهې هم د سامان د اخستو وروسته بیرته راستون شوې و. بارټا کوزین سمدلاسه پورته شو اوهغه سامان یې واخست اودکمرې په لور ورغې. د هغې ښځې چیغې او سورې لا تر اوسه هم لکه د پخوا په څیر اوریدل کیدې. داسې بریښیده چې هغه په ډېر سخت حالت کې وه. کله کله به د هغې دا چغې په سختو زګیروبو بدلیدې. بارټاکوزین دا ځل دننه ورغې خو بیرته زر راستون نه شو.....قاسم د خپلو عسکرو سره هملته په انګړ کې خاموشه ناست واو ددې ستونزمن وخت د تیریدو انتظار یې کاوه. څو شیبې او څو ساعتونه یو په بل پسې همداسې تیر شول اوبیا داسې شیبه هم راغله...... چې د کمرې دننه د یوه کوچني ماشوم د ژړا اواز را ووت. د ټولو زړونه وخوزیدل ،قاسم دخپله ځآیه ناڅاپه پورته شو ،خو لږه شیبه وروسته یې چې د کوچني ماشوم ژړا واریده نو اندیښنه یې لرې شوه،

اوس نو قاسم خپله دنده تر سره کړې وه. هغه د یوې اولاد پیداکونکې ښځې سره کومک کړې و ، د یوې داسې ښځې سره چې د جنګ په خاطر یې خپل ځان په کور کې بند کړې و اوهیڅ یار و مددګار یې نه درلود او د درد څخه یې چغې او نارې دکوره بیرون اوریدل کیدې. اوهمدا د یوه مسلمان سپاهې دنده وه. قاسم خپله دنده تر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې وه او اوس يې غوښتل چې ددې ځآيه ولاړ شي ، هغه خپلو ملګرو ته د تللو حکم وکړ او پخپله هم را پورته شو خو د تللو دمخه يې غوښتل دهغه زاړه سړی سره ووينې او د کوچنې اودمور د روغتيايي حالت په اړه يې ځان پوه کړي. هغه بارټاکوزين ته ورغړ کړ. کله چې هغه قاسم ته نژدې راغي نو قاسم وکتل چې هغه دخوشحالۍ څخه ټول لړزيږي ،دهغه تر شا دواړه ښځې ، په داسې حال کې چې هغه کوچنې يې په لاسو کې نيولې و ولاړې وې. ښځې د قاسم څخه يوڅو قدمه اخوا ولاړې وې ، بارټاکوزين قاسم په خپلو لړزانده لاسو کې ونيو او داحساساتو نه په ډک اواز يې ورته وويل:

« زويه ! ته چيرې ځې ؟نن به ته هيچرې هم نه ځې. مونږ به د زړه له اخلاصه ستا خدمت کوو. تاته دې مبارکه وې ، ستا اوزمونږ هڅو ډيرې ښې پايلې درلودې.« بريټا » د سپوږمۍ په څير ښايسته زوې وزيږوو. ته به ډير حيران شي چې ددې کوچنې پلار دسلطان پر خلاف دهونياډې په فوځ کې شامل دې ، کله چې هغه ته ډاګيزه شي چې دهغه مرګونې ښځه او نوې پيدا شوې زوې د سلطان د فوځ د يوه سالار له اړخه خوندي کړل شوي دي نو په هغه به څه تيريږي ! !.......

«زما لور او دهغې ملګرې ستا دکړچار څخه ډيرې اغيزمنې شوې دې ، هغوې دواړه غواړي له تاسره ووينې.»

دقاسم په څير يو مخلص سپاهي ته دداسې شيانوکومه اړتيا نه وه. .... ! هغه بيړه دلوده چې بيرته خپل لښکر ته ځان ورسوي. په دې خاطر يې بارټاکورين ته وويل.

« دورنده مشره ! دا څه چې ما کړې دا ټول زما په دندوکې و. زه دلته ددې نه زيات نه شم تم کيدې ، بس ماته به اجازه راکړې»

لا تر اوسه بارټاکوزين څه نه وويلي چې دشاته ولاړو ښځو څخه يوې ځان را مخته کړ اود قاسم تر مخه و دريده ، دهغې دغه حرکت نه يواځې قاسم اودهغه ملګري عسکر حيران کړي و بلکه پخپله بارټا کوزين يې هم په حيرانتيا کې اچولې و. خو دغې ځوانې ښځې د را تلو سره سم د خپله مخه پلو ايسته کړ ، کله چې دقاسم اودهغه دملګرو سترګې دهغې پر مخ باندې پريوتې نو درې واړه د حيرانتيا څخه ...... دا خو همغه ښځه وه چې د بوسنيا په شاهي محل کې يې د محل دښځې د ساتنې له پاره توره لوڅه په لاس کې نيولې او د قاسم تر مخه ولاړه وه. دا خو شهزادګۍ وه.د بوسنيا د شاهي کورنۍ ښايسته او حسينه شهزادګۍ..... قاسم دهغه په کتلو سره ګوته په خوله کې ونيوله ، هغه په دې فکر کې شو چې دبارټا کوزين په کور کې پناه اخستونکې ښځه همدا شهزادګۍ وه ، دحيرانتيا په اساس يې نور څه و نه ويل ، خو همدومره يې وويل:

« ت........ته ؟؟»

« هو ! ......زه !»

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ خندل ، دهغې په سترګو کې په يوه وخت د ممنويت ، احسان ، محبت او عقيدت جذبه ښکاريده . هغه خپله ښايسته څيره را پورته کړه اودقاسم تر مخه ډيره ويريدلې او اغيزمنه شوې ولاړه وه .دهغې په سترګو کې د قاسم له پاره دعقيدې او محبت اوښکې وې.

قاسم ته دهغې دغه انداز ډير ښه ښکاره شو . خو هغه يو مسلمان مجاهد شخصيت و ، سمدلاسه يې خپلې سترګې ښکته کړې. په دې وخت کې شهزادګۍ قاسم ته وويل:

« ما فکر هم نه کاوه چې مسلمانان به داسې خلک وي ، زمونږ دربار ته خو ځو مياشتې مخته کارډينل جونيل دپاپا پيغام را وړي و او بيا يې دمسلمانانو پر خلاف يوه وينا وکړه اوپه هغې کې يې مسلمانان ددې زمکې بدترينه وحشيان ثابت کړل. خو دپرونه تر اوسه پورې د مسلمانانو کړچار او کړنې ماته دا ډاګيزه کړه چې دروم د پاپا نماينده کارډينل جولين درواغ ويل».

قاسم همغسې دخندا نه شين و . بيايې په ډيره ټيټه لهجه وويل: « تاته به دا څه ډول معلوم شي .....چې د روم دپوپ نماينده کارډينل جولين ما پخپله دجنګ په ميدان کې دوه ټوټې کړې دې ،حال داچې کارډينل دصليبيانو د فتحو دعوا کوله او د ترون دماتولو ګناه يې په خپله غاړه اخسته. ما هغه ته عبرتناکه سزا ورکړې ده او عيسويانو ته مې دا ثابته کړه چې عيسائيت د خپل دين څخه ګرزيدلې دې ..... درنې شهزادګۍ ! ته باور وکړه چې د اسلام په سيورې کې سوزيدلې روحونو ته يخوالې او د لمنځه تلونکو ته تسکين ور په برخه کيږي.»

د قاسم دخبرو په اوريدو سره بارټاکوزين يو قدم نور هم رامخته شو او ويې ويل: « قاسم بن هشامه ! ايا ستا په مذهب کې داسې يو زوړ سړې هم را داخليدې شي چې خپل پخوانې ژوند يې ټول په عيسويت کې تير کړې وي ؟

د بارټاکوزين په خبرو قاسم يو ټکان شانته وخوړ او په سترګو کې يې دخوشحالۍ ځپې و ځليدې. سمدلاسه د بارټاکوزين په لور يې مخ کړ او ددواړو لاسو څخه يې ونيوه او ورته يې وويل:

«زمونږ په مذهب کې يو سړې دخپلې ساه په اخري شيبو کې هم داخليدې شي ، زه تاته د اسلام په لور د راتلو په اساس ښه راغلاست وايم . ته زما سره يو ځاې ولاړ شه او زمونږ دسلطان سره ووينه . اوپخپله دسلطان په لاسو اسلام قبول کړه.»

خو دبارټاکوزين د ځواب په اوريدو سره قاسم يوځل بيا دحيرانتيا احساس وکړ .ځکه کوزين ورته وويل:

« نه ، زه غواړم ستا په لاسو اسلام قبول کړم..... ما داوريدې مودې راهيسې د حق پلټنه کوله. ما دهمدې تندې د ماتولو له پاره ډير اوږده اوږده سفرونه کړې دي ،خو ستا سره مې دخوخبرو کولو وروسته دا احساس کړه چې زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تنده په لمړي ځل دماتيدو سره مخ ده . ما ته چې څومره دقدر وړ ته ښکاريږي هغومره راته سلطان نه ښکاريږي .»

اوس نو دلته قاسم ته تم کيدل اړين و ګرزيدل . ځکه هغه بايد بارتاکوزين مسلمان کړې وې . هغه فکر کاوه چې يوائې د کليمې په ويلو څوک نه مسلمانيږي ، په دې اساس دې ته اړتيا ده چې نوي مسلمان ته د اسلام د نظام په اړه څه وويل شي . په دې خاطر قاسم زوړ کوزين ته وويل:

« سهي ده درونده مشره ! اوس ته ماته د لږ وخت له پاره اجازه راکړه ، تر څو زه د خپل لښکر ځاي په لور ولاړ شم . زه به تر ماښامه پورې يو ځل بيا ستا دروازې ته راشم . او همغه وخت به تا ته د اسلام په اړه اړين معلومات درکړم .»

« سهي ده ته به د شپې ډوډۍ زموږ سره خورې ، او بيا به د ډوډۍ وروسته موږ ټول په دې موضوع خبرې وکړو .»

دا خبره د بوسنيان شهزادګۍ وکړه ...... که څه شهزادګۍ د مذهب د بدلون په اړه کومه اشاره نه وه کړې خو د قاسم په زړه کې دا خبره ننوتې وه چې اوس د بوسنيان شهزادګۍ هم د اسلام په لور را ماته شوې ده . دهمدې حالاتو په کتلو سره هغه بيرته د راستنيدو ژمنه وکړه او اجازه يې واخسته او ولاړ .

د بارتاکوزين څخه د اجازې اخستو وروسته قاسم نيغ په نيغه خپل لښکر ځاي ته ورغې . مسلمان سپاهيان ډير زيات خوشحاله و . دوارنا څخه نيولې تر بوسنيان پورې ټوله سيمه هغوې تر خپلې ولکې لاندې راوستې وه . د سر بيا پادشاه «جارج برنيکووچ» چې دلارډ ستيفن نه ورسته يې دهغه ځآي نيولې و ، دلارډ ستيفن د پاليسو برعکس يې دمسلمانانو سره سخته دښمنی درلوده . په داسې حال کې چې دلارډ ستيفن يوه خور د « بايزيد يلدرم » ښځه وه اودهغه لور شهزداګۍ «سروين» دسلطان مرادخان ثاني ملکه وه . په دې جنګ کې جارج برنيکووچ ته هم ماتې په برخه شوه اوسلطان د سربيا سلطنت ټول په خپله ولکه کې واخست . او دعثماني سلطنت يوه برخه يې وګرزوله .

کله چې قاسم لښکر ګاه ته ورننوت نو همدا فکر يې له ځانه سره کاوه چې سلطان بوسنيا ته په ور رسيدو سره په ښکاره توګه خپله د فتوحاتو لړۍ پاې ته رسولې ده او اوس به سلطان بيرته اورنه ته د تللو تکل کوي ، په دې خاطر هغه فکر کاوه چې په کومه توګه د سلطان څخه دلته د پاته کيدو له پاره لاره ولټوي اوبيا ددې ځايه د البانيه په لور ولاړ شي اوخپل محبت يعنې مظلومه مارسي د سکندربيګ د وينو تويونکو پنجو څخه را خلاصه کړي . هغه هوډ وکړ چې سبا به کوم وخت د سلطان سره ويني اودخپلې دغې پريکړې په اړه به ورڅخه د اجازې غوښتلو هڅه وکړي.

دماښام د لمانځه د ادا کولو وروسته قاسم يو ځل بيا بيرته ښار ته راستون شو . خو دا ځل هغه ځانته و .دا ځل هغه نيغ په نيغه د کوزين کور ته ور روان و . او بيا د لږ وخت وروسته هغه د بارتاکوزين کور ته رارسيدلې و او دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ناست و او په خبروکې ورسره مصروف و . د بارتاکوزین لور خپله هغه ګاونډۍ هم دخپله ځانه سره خپل کورته راوستې وه چې قاسم یې د اولاد په زیږیدو کې ور سره بسپنه کړې وه . د کوزین په کور کې د بوسنیا ښایسته اوښکلې شهزادګۍ هم د قاسم په انتظار کې ناسته وه ، دکوزین دوه ځوان زامن هلته په «وینس » کې نوکران و و . اودواړه دخپلو ښځو او کوچنیانوسره یو ځای هملته د وینس په ښار کې اوسیدل. دهغه یوائنۍ ځوانه لور کونډه شوی وه ، دهغه میړه یو کال د مخه د مسلمانانو پر خلاف په جنګ کې وژل شوې و. دبوسنیا شهزادګۍ چې کله د نیولو څخه خلاصه او روغه رمټه د محل څخه وتلې وه نوهغې دهمدې ښځې سره پناه اخستې وه ، اوس نو حالات ډیر په زړه پورې وو. ځکه بارتاکوزین اودهغه لور د اسلام دمنلو پریکړه کړې وه . خو شهزادګۍ لا تراوسه پورې په دې اړه هوډ نه درلود.

د لږ وخت وروسته بارتاکوزین قاسم د ډوډۍ خوړلو سالون ته یوړ . هلته په دستر خوان باندې قاسم ، بارتاکوزین ، دبوسنیان شهزادګۍ ، او د کوزین لور ټول یوځای کیناستل او ډوډۍ یې وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

د بوسنیا شهزادګۍ

« ستاسې سلطان د عیسویانو د عبادتځایو په اړه څه فکر لري ؟...... ایا کلیساوې به له منځه یوسي ؟ اوریدلې مې دي چې مسلمانان د خپل مذهب په اړه ډېر سخت او متشدد دی ؟»

« سلطان خو حکم کړې دې چې هر چیرې چې په سربیا او بوسنیا کې مسجد جوړیږي ، تر څنګ دې یې یوه یوه کلیسا هم جوړه کړل شی تر عیسویانو ته د خپل عبادت په اړه کومه ستونزه نه وي او ټول هغه پخوانۍ کلیساوي چې چیرې جوړې شوي دي هغه به همغسې په خپل ځاې پاته وی.»

« دا خو ډېر مهم قدم دې. ددې برعکس هونیاډې ویلي و چې هغه به په سربیا او بوسنیا کې ټول « یوناني کلیساوې» له منځه وړي او په ځاې به یې د «رومن کتولیک د مذهب» کلیساوې جوړوی.

د قاسم او د بوسنیان د شهزادګۍ تر منځه ډېر په زړه پورې بحث روان و، زوړ کوزین هم ددوې بحث په ډېره دلچسپۍ سره اورید. هغه لږ څه په ویریدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« دیسوع مسیح خداې او دهغه دمور په اړه ستاسې مذهب څه وایی ؟»

په داسې حال کې چې دقاسم خوله دخندانه وازه وه ویې ویل: « مونږ هغه ته خداې نه وایو. بلکه هغه دخداې یو غوره نبي او پیغمبر ګڼو. مونږ هغه دسیدنا عیسې علیه السلام په نوم یادوو. اودهغه درنې او محترمې مور ته سیدة مریم علیها السلام وایو، اسلام دا عقیده بلکل نه مني چې خداې دې وویشل شي اویا دې دکوم انسان پلار و ګرزي.»

د قاسم په خبره باندې شهزادګۍ یو دم را ټوپ کړاو ویې ویل:

«دا نو څه خبره شوه، که چیرې یسوع مسیح خداې د خداې زوې نه وي نو بیا هغه د چا زوې دې ؟ ایا ته دهغه دپلار نوم مونږ ته را ښوولې شې ؟»

د شهزادګۍ پوښتنه دقاسم ل پاره سخته وه. ځکه هغه به اوس څه ویلي اود چا نوم به یې اخسته. که چیرې دایی ویلي چې عیسې علیه السلام د پلار پرته دمور په ګیډه کې پیدا شوې و نوبیا به هم شهزادګۍ پرې باور نه کاوه. هغه ته نه چیرته د تللو اونه د پښو د ایښودو په خیر کیفیت پیدا شوې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په اصل کې ددې خبرې کول چې عيسې عليه السلام د خداې زوې دې ، د خداې تعالې ذات په يو جسماني قالب کې ور اچول دي ،په داسې حال کې چې خداې تعالې جسم ته محتاج نه دې. دا زمکه او اسمانونه د خداې تعالې د قدرت ښکارندوې دي ،..... څرګنده ده چې خداې تعالې يو نه ښکاره کيدونکې هستي ده نو بيا به هغه څه ډول د يوه انسان سره رشته پيدا کړي ...... او دهمدې ځآيه ويلې شو چې سيدنا عيسې عليه السلام دهمغه مطلق قادر ذات د قدرت يوه نمونه ده ځکه هغه خداې تعالې چې څه وغواړي کوی يې. »

اوس شهزادګۍ يو ځل بيا قاسم په يوه انديښنه کې ور واچاوه

« ته چې دا ځواب وايې چې خداې تعالې چې څه وغواړې کوی يې ، نو بيا ته دانساني واک او اختيار په اړه څه وايې ؟ ستاسو په مذهب کې دانسان سره څومره واک دې او د خداې تعالې سره څومره واک شته ؟

قاسم يو ځل بيا په فکر کې پريوت. ځکه هغه يو سپاهي و ، کوم مبلغ او عالم نه و چې د هرې پوښتنې ځواب ووايې. هغه د بوسنيايې شهزادګۍ له اړخه په يو ازميښت کې اچول شوې و. خوبيا يې هم دميړانې څخه کار واخست او ويې ويل:

« درنې شهزادګۍ !دغه ټولې پوښتنې په حقيقت کې د خدای تعالې په اړه د فکرکولو په وخت کې د انسان ذهن کې را پيدا کيږي. خو په دې پوهيدل په کار دي چې د پوښتنې کونکې په ذهن کې د خداې تعالې په اړه حقيقت څه ډول انځور شوې دي. هغه انځور چې په عيسوي کتابونو کې د خداې تعالې په اړه انځور شوې دې نو هغوې خداې ته يو جسماني وجود ورکړې دې ، دبايبل په لمړي باب کې ليکل شوي دي چې .....« خداوند خدا چې کله په يخو وختو کې په باغ کې ګرزيده نو کله يې چې خبرې وکړې نو ادم او حوا يې خبرې واوريدې» (بايبل د پيدا ايښت باب) ، په همدې توګه په نورو مذهبونو کې هم هڅه کيږي چې خداې تعالې په عجيبو عجيبو جسماني وجودونو کې و ويني. تاته به ډاګيزه وي چې په بت پاله مذهبونو کې د تيرو او ختو څخه په خپل تصور کې دخداې شکلونه جوړوي او بيا دهغوې عبادت کوي.

دا چې تا د اختيار او واک خبره کړې ده نو دهغې په اړه لنډ ځواب زمونږ په خپل ذات کې شته. که مونږ په ژوره توګه متوجه شو نو زمونږ په ذات کې دوه برخې دي ، يوه هغه برخه ده چې پرهغې ز مونږ واک او اختيار نه شته. يعنې د جسم جوړښت ، فطري اړتياوې ، خوراک ، څښاک ، خوب کول يا د کوچنيانو پيدا ايښت..... او بله برخه هغه ده چې مونږ پرې پوره واک لرو . لکه د يوه چاسره ښسپنه کول ، همدردي کول ، محبت کول ، رښتيا خبره کول ، د درواغو څخه ځان ساتل ، د خداې تعالې د مخلوق سره ښيګڼه کول او يا دبدۍ څخه د خلکو منه کول.....

زمونږ رسول کريم صلی الله عليه وسلم چې کوم کتاب راوړې دې هغه نيغ په نيغه دالله تعالې له اړخه دې اودهمغه کلام دې ، هغه دمقدس بايبل په څير نه دې ، ځکه په بايبل کې يواځې د سيدنا عيسې عليه السلام روايات او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه د ملګرو لیکونه موجود دي. زمونږ د کتاب نوم قران کریم دي ، په قران کریم کې الله تعالې فرمایلي دي چې «......فاالهمها فجورها و تقوها ......» یعني الله تعالې انساني شعور ته د نیکۍ او بدۍ دواړو په اړه الهام ورکړې دې ، اوس دا د انسان پورې اړه لري چې هغه د نیکۍ لاره خپلوي او که دبدۍ لاره. الله تعالې انسان ته بلکل همغسې الهام ورکړې لکه څنګه یې چې پاته مخلوق ته ورکړې دې ، تاسې د شاتو مچۍ ووینئ ، هغوې ته چا ویلي دي چې هغوې دې دیوې کورنۍ بلکه دیوه سلطنت په څیر و اوسي. په همدې توګه د مرغاویو بچیو ته چا ویلي دي چې د اوبو په ډنډ کې ځانونه ور وغورزوي. او دمرغۍ بچې ته چا الهام ورکړې دې چې د خپلې جالې څخه دې ټوپ نه وهي.

په همدې توګه یې انسان ته هم الهام ورکړې دې ، خو څرنګه چې انسان د ټولو مخلوقاتو څخه افضل دې نو په همدې خاطر یې ورته شعور ورکړې دې اود بدیو ددې دوو الهامونو څخه یې ورته د یوه دخپلولو پوره ازادي ورکړې ده. ټول مخلوقات د الله تعالې د قانون پابند دي ، خو انساني ذات یوا ځې د الهي د احکامو پابند دې. په حقیقت کې د انسان سره څه دومره زیاته واکمني هم نه شته. یوا ځې د یوې شیبې واک لري اوهغه شیبه هم همدا موجوده وخت دې. همغه وخت چې دانسان سره شته دهغې څخه باید په سهي توګه ګټه پورته کړي ، ان تر دې چې دپایلو په اړه یې هم انسان بې واکه دې. نو اوس که څوک دا وخت داسې استعمالوي چې خپل لاسونه په زوره په اور کې ږدي نو بې له شکه چې لاسونه به یې و سوځي. دا د وخت د غلط استعمال پایلې دي چې یو انسان یې په دواړو جهانونو کې تر لاسه کوي. په مادي نړۍ کې هم او په روحاني نړۍ کې هم. لاس به دې هم و سوځي اوروح به دې هم په کړاونو کې اخته وي. خو که چیرې ته دا واک اواختیار په سهي توګه استعمال کړې نو ستا راتلونکې به پخپله ښه شی. په همدې توګه به ستا راتلونکې وختونه ټول درست و ګرځي. ان تر دې چې اخرت به دې، چې مونږ ورته د روح نړۍ وایو ، هم سهي او درست شی. دا ده په اسلام کې دانساني اختیار او واکمنۍ طریقه .

د قاسم دخبرو په اوریدو سره دشهزادګۍ سترګې دحیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، زوړ بارټاکوزین داحساساتو تر اغیز لاندې راغلې و او ټول وجود یې لړزیده. لور یې «ماریا» هم د تیرې په څیر جامده ګرزیدلې وه او دوه سترګې یې په قاسم کې ور ننویستې وې تر څو لحظو پورې په خونه کې چوپه چوپتیا حاکمه وه خو دبوسنیا شهزادګۍ دا چوپتیا ماته کړه ، هغه ته خپل اواز لکه د ژور کوهي څخه راتلونکې محسوسیده:

« تا خو زمونږ سترګې را خلاصې کړې ، داسې بریښې لکه مونږ چې پخوا په یوه نالیدلې زندان کې بندیان و ، ددې حقیقت د رامنځته کیدو څخه اوس مونږ خپل ځانونه د لمړي ځل له پاره انسانان محسوسوو. خو دا داخرت خبره چې تا وکړه ، اخرت څه شي دي ؟»

اوس نو قاسم داسې احساسوله چې کوم غیبي قوت دهغه سره د کومک کولو له پاره مامور شوې دې. هغه پرته له ځنډه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اخرت ؟.....اخرت خو یو لازمي شي دي. څوک چې اخرت نه مني نو که هغه خداي هم ونه مني کوم توپير په کې نه راځي. داسې خداي چې په اخرت کې دانسان له پاره منصف نه وي ، ورته دخداي د ويلو اړتيا نه شته. قران کريم کې مونږ ته ويل شوي دي چې هر عمل او فکر لازمي پايلې لري ،تاسې چې دځه په اړه فکر کوئ دهغې له پاره هم اخرت شته او کوم عمل چې کوئ دهغه له پاره هم اخرت شته ، هغه وخت چې مونږ خپله موجوده لمحه درسته کړو نو دهغې له مخې زمونږه را تلونکې لمحه په خپله سهي کيږي ، اعمال په شخصيت باندې هم اغيز کوي ،ځکه چې اعمال دانساني روح اصلاح هم کوي او ديوچا چې انساني روح اودننه ذات اصلاح وي نو دهغه بيروني شخصيت او ذات هم باوقاره او ښايسته ښکاري. همدې ته نيک يا حسن عمل وايي. کله چې د يو چا ډير اعمال سهي او درست وي نوهغه بيا په خپلې ښکاره او پټ ژوند کې ډاډه او مطمئن اوسي او د خپل خداي شکر کونکې ګرځي. همدغې نفس ته په اسلام کې مطمئنه نفس ويل کيږي. څوک چې دهمداسې مطمئنه نفس خاوند وي نو که هغه ومري هم ، نو مړ نه حسابيږي ، دهغه جسم له منځه ځي خو روح يې پوره او سلامت د خپل ريښتونې پيداکونکې لورې ته ور رسيږي ، همدې ته اخرت وايي. هغه څوک چې مطمئنه نفس له ځانه سره يوسي نوهغه به تل پاتې ژوند تر لاسه کړي او همدې تل پاتې ژوند ته جنتي ژوند وايي. اوهر هغه څوک چې د مطمئن نفس خاوند نه وي او په ژوندانه کې ددغه ور په لاس شوې وخت غلط استعمال کړې وي او داسې اعمال يې تر سره کړي وي چې دهغه داخلي او بيروني شخصيت يې هم دتباهۍ سره مخ کړي وي نو هغه د مړيني وروسته بيابيا مړ کيږي او په تل پاتې سوځونکې اور کې به سوزيږي ، همدغې ته مونږ جهنم وايو ، اوهمدا ده د اخرت په اړه زمونږ عقيده.»

اوس نو شهزادګۍ ګوته په خوله په قاسم کې خپلې سترګې ور ننويستې وي،هغه په همدې فکر کې وه چې ټول مسلمانان به همداسې وي لکه قاسم چې دي. ددومره متوازنو اوبرابرو ، نيکو اوښه عقايدو خاوندان.... هغې هم هوډ وکړ چې د بارټا کوزين سره يوځاې به اسلام مني ، ځکه نور نو هغې ته د قاسم څخه د زياتو پوښتنو کولو اړتيا نه وه. هغه خاموشه کيناسته خو په دې وخت کې بارټاکوزين يوه پوښتنه وکړه:

« قاسمه زويه ! ددې معنې دا شوه چې تر اوسه پورې چې څومره انبياء اورسولان راغلي دي،دوې ټول دخداې تعالي غوره بندګان وو ، ددوې هيڅ يو هم پخپله خداي اويا د خداي زوې نه و.»

« بلکل دا ټول د خداي تعالي له اړخه ټاکل شوي خلک و. نبيان خو په هره زمانه کې او هر قوم ته ليږل شوي دي ، په حقيقت کې په پخوا زمانو کې چې هر نبي يارسول ددې نړۍ نه سترګې پټې کړې دي نودهغه وروسته دهغو منونکو د خپلو کم پوهيو اويا کم عقليو په اساس هغوې ته دخداې ، دخداې د اوتارو ، اويا د خداې دزامنو نوم ورکړې دي . تاسو د سمندر نه اخوا په هندوستان کې ووينئ هلته خلکو «رام» « کرشن» او « ګوتم» د خدايانو په څير منلي دي. حال داچې کيدې شي دا ټول وګړي دخداې نيک خلک واوسي ، په حقيقت کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ دور کې هم دنړۍ ټول خلک د یوه ډول شعور اوپوهې خاوندان نه اوسي. یوشمیر خلک دالله تعالې له اړخه غوره کیږي چې مونږ ورته پیغمبران وایو. دا وګړي د شعور اوپوهې په اړه تر ټولو د ستر مقام خاوندان اوسي. کله چې دا خلک خپلې خبرې نورو انسانانو ته ورښئ نو داسې خلکو ته یې ورښئ چې دعقل اوشعور خاوندان اوسي. دا خلک ورته خپله خبره پوره پوره ورښئ او هغوی د خپلو ځانو ملګري کوي، خو کوم خلک چې دهغوی په خبرو باندې و نه پوهیږي نو هغوی د شعور له اړخه په ښکته درجه کې اوسی. همداسې خلکو ته مونږ کافر وایو. خو یو شمیر داسې وګړي هم شته چې دخپلو عارضي ګټو په خاطر د حق لاره نه شي خپلولې او دسرو او سپینوزرو دځلا په کتلوسره په غلطو لارو باندې سر کیږي، دا ډول خلکو ته زمونږ په قران کې منافق اوسخت کافر ویل کیږي. زمونږ نبي او رسول صلی الله علیه وسلم چې دکوم شعور خاوند و نوهغې مرتبې ته هیڅ بل انسان نه شي رسیدلې. همدا علت د ی چې الله تعالې هغه صلی الله علیه وسلم دټولو انسانانو له پاره اود ټولو جهانو له پاره ټاکلې و. زمونږ عقیده داده چې اوس به بل کوم نبي نه راځي او مونږدا عقیده هم لرو چې زمونږ په نبي باندې نازل شوې کتاب قران کریم تر قیامته پورې د ټول انسانیت له پاره هدایت اولارښوونه ده، زمونږ په مذهب کې د نورو مذهبونو پر خلاف د ذرې په اندازه هم تعصب نه شته، مونږ ددنیا هر انسان د یوه امت وګړي ګڼو اوهیڅ انسان دبل کوم انسان په غلامۍ کې نه شو کتلې.»

دقاسم خبرو ددې درې واړو په زړونو پوره اغیز کړې و، هغوی ته دقاسم خبرې د یو ډول عام فهمه خبرو په څیر ښکاریدې، لږه شیبه وروسته شهزادګۍ په ویریدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

«دروندہ میلمه !ما د زړه له کومې پریکړه کړې ده چې زه به خپل پلرنې مذهب عیسویت پریږدم او ستاسې مذهب اسلام به قبلوم.»

د شهزادګۍ دخبرې د پای ته رسیدو سره سم بارټاکوزین وویل:

«دا خو نوره هم ډیره ښه شوه ! اوس نو ته مونږ درې واړه مسلمانان کړه. مونږ ته ووایه چې دمسلمانیدو له پاره کومو شیانو ته اړتیا ده. ایا مونږ به د صلیب په څیر کوم شې په غاړه کې را ځوړندوو. یا بله څه ؟»

«نه، تاسې ته به د داسې هیڅ کولو ته اړتیا نه وي، تاسې به یواځې په پاک زړه، پوره هوش او حواسو، او اخلاص سره دا منئ چې په دې عارضي ژوند کې د نړۍ ټول کاروبار هسې بې مقصده دې تر هغې چې د تلپاتې ژوند د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې او هڅې اوهاند و نه کړل شی. تاسې حیواناتو ته ووینئ نوځناور د بل د ژوند په خاطر له منځه ځي، تاسې ووینئ یوه پیشو موګک نیسي او وژنی یې، خو په حقیقت کې هغه د خپل پاته نسل د پایښت له پاره دا قرباني ورکوي. په اسلام کې دشهید مرګ د ټول قوم حیات ګڼل کیږي. مونږ په حیواناتو کې دا لړۍ وینو خو انسان په خپله په دې حقیقت باندې باور نه لري، ځناور خو یواځې دخپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکې نسل له پاره ژوندې اوسي،خو انسان ته دهغه ژوند دهغه دمړينې وروسته په لاس ورځي ، دهغوې ژوند يواځې د نسل دپايښت پورې را نغښتې نه وي بلکه دهرډول مادي تمايلاتو څخه پاک يو روحاني ژوند اوسي ، تاسو به دمسلمانۍ له پاره په دې ژوند باندې ايمان راوړئ اودا به منئ چې ددې ژوند مالک الله تعالې دې ، چې وحده لاشريک دې ، او دزمکې او اسمانونو يوآځنې مالک دې. انسان ته يواځې اويواځې دهمغه اطاعت کول په کار دي ، تر څنګ يې په دنيا کې د شتو ټولو شيانو ويره بايد له زړه څخه وويستل شي. همدغې ته توحيد وايي. تاسې به يوآځې ځو کليمې واييې. اوپه هغې به دزړه نه ايمان راوړئ، زه اوس تاسې ته دا کليمات درښايم ، د کليمې د لوست نه وروسته به تاسې په ظاهری توګه مسلمانان شئ....

« قاسم دبوسنيا شهزادګۍ ، ماريا او دهغې بوډا پلار بارټاکوزين ته کليمه يې طيبه وروښوله:

اوبيا يې په همدې فکر هغوې ته نوي اسلامي نومونه وړاندې کړل. تر څو د بوسنيا په خلکو کې هغو د خپلو همدې ځانګړې اسلامي نومونو په واسطه و پيژندل شي. قاسم د بارټا کوزين له پاره دعباس ، دبوسنيا دشهزادګۍ له پاره د « حميرا او دماريا له پاره د« مريم» نومونه وړاندې کړل. درې واړه نوې مسلمانان ډير زيات خوشحاله و ، قاسم تر ډيره پورې د هغوې سره د اسلامي اعمالو اوفرايضو لکه لمونځ ، روزه ، حج ، زکات او جهاد په اړه خبرې وکړې او هغوې ته يې په دې اړه تفصيلي معلومات ورکړل.ترڅنګ يې هغوې ته ددې امورو داجرا په اړه عملي څرګندونه هم وکړه.

هيچاته د شپې د تيريدو په اړه اندازه نه لګيده. سهار شو اوقاسم د سهار لمونځ دهمغوې سره په جمع ادا کړ اوپه ډيره خوږه ژبه يې ورته د قران کريم تلاوت وکړ. چې ددې تلاوت داغيز له امله ددرې واړو نوو مسلمانانو سترګې د ژړا نه ډکې وې.

دسهار د لمانځه دادا کولو وروسته قاسم خپلې لښکر ګاه ته ولاړ او په خپله خيمه کې په ارام ويده شو.

سلطان مرادخان ثاني خو ورځې هلته په بوسنيا کې پاته شو ، بيا يې د هغه ځايه لښکر ته دکوچ کولو امر وکړ ، اوس نو هغه بيرته د اورنه په لور را روان و. په همدې وخت کې قاسم د سلطان څخه د البانيه په لور د تللو اجازه وغوښتله. خو سلطان ورته د اجازې کولو څخه انکار وکړ او ورته يې وويل:

« قاسم بن هشامه ! دا سهي وخت نه دې چې تا د دارالسلطنت اويا لښکر څخه لرې بل چيرې واستوم. مونږ خو اوس د پرلپسې يرغلونو څخه فارغه شوي يو خو دحالاتو څخه پوره ډاډ من نه يو ، ځکه تر اوسه پورې هونياډې لا ژوندې دې اودهغه تر بيرغ لاندې د هنګرۍ ټول فوځ سلامت شتون لري. مونږ به هونياډې هرو مرو سبق ور ښايو. خو اوس غواړو خپل دغه ستومانه لښکر اورنه ته د ارام کولو له پاره يوسو. بيا به دهغه ځايه تاته دالبانيه په لور د تللو اجازه درکول شي».

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر قاسم هم د خپل لښکر سره یو ځای د اورنه په لور روان شو.

تر اوسه به لا د سلطان لښکر اورنه ته نه و رارسیدلې چې هلته په بوسنیا کې بوسنیایي شهزادګۍ چې اوس حمیران نومیده ، یوه ورځ اعلان وکړ ..... چې هغه غواړي په بوسنیا کې د اوسیدو په ځای اسلامي دارالسلطنت اورنه ته ولاړه شي. حمیرا په دې خپل هوډ کې ځانته وه. دهغې مور و پلار او نو خپلوان یا خو په جنګونو کې له منځه تللي وو اویا لرې نژدې سیمو ته تښتیدلي و. د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه تللې وه.او د عباس پرته دهغې د پوښتنې بل څوک نه و پاته. په همدې خاطر هغې یوه اسلامي ښار ته دتللو او هملته د پاته ژوند کولو په اړه هوډ ښوولې و. کله چې دهغې ددغه تصمیم څخه عباس اودهغه لور مریم خبر شول نو هغوي هم ورسره تللو ته تیار شول. همغه و چې ددې درې وګړو څخه جوړه شوې قافله دلښکر د تللو څخه درویشت ورځې وروسته د اورنه په لور روانه شوه.

سلطاني لښکر باغیانو ته د سزا د ورکولو، او د مملکت پولې د پخوا په نسبت د نورو پراخولو وروسته بیرته اورنه ته را ورسید. قاسم د جنګ په میدان کې بریالې او سرلوړې را ستون شوې و ، دهغه دخبرو او د ورپیښوشوو حالاتو د اوریدو وروسته دهغه کورنۍ باغ باغ شوې وه. دهغه ورور طاهر هغه په تندي باندې ښکل کړ او مورو پلاربې د خپلې سینو سره یو ځای کړ اووریرونو یې دخوشحالۍ نه ښه شور اوغوغا جوړه کړې وه. خو د قاسم په زړه کې تر اوسه پورې یو زخم پاته و چې هغه یې ارام ته نه پریښوده. اوهغه زخم د ورکې شوې مارسي په اړه و.

هغه دمارسي سره دتل پاتې ژوند له پاره د یوځای اوسیدو هوکړه کړې وه خو اوس د مارسي پرته هغه ته داسې بریښیده لکه ټوله دنیا چې ورانه شوې وي ، بلاخره د لښکرو د بیرته راستنیدو په دریمه ورځ هغه هوډ وکړ چې د سلطان سره به ویني او د البانیا په لور به ترې د تللو اجازه اخلي ، او هلته د ورتلو له پاره به ځآن تیاروي. هغه غوښتل چې داجازې د ترلاسه کولو سره سم به ډیل نه کوي او سمدلاسه به د البانیه په لور روانیږي.

هغه ماسپښین د کوره ووت. اوغوښتل یې دماښام د لمانځه وروسته دسلطان سره ووینې ، په خپل خاص اس سپور د اورنه د بازار څخه تیریده او په زړه کې یې دا دعا کوله چې سلطان ورته سمدلاسه د البانیه په لور د ورتللو اجازه ورکړي. د هغه وخته راهیسې چې سلطاني لښکر بیرته اورنه راستون شوې و نو په بازارونو کې سوداګرې او ګڼه ګوڼه زیاته شوې وه، دعیسویانو دلښکرو څخه په لاس راغلې د غنیمت مالونه ، غنم ، اسونه ، تورې ،هرډول کالي او ..... په بازار کې پلورل کیده. خو قاسم دهرڅه څخه بې نیازه و اویواځې دمارسي په اړه یې فکر کاوه او دبازاره په بیړه تیریده. خو یو چوک ته د رسیدو سره سم یې دخپل آس واګې راښکودې ، ځکه هغه د مارتها زړه خادمه وکتله ، دمارتها د زړې خادمې په کتلو سره یې سترګې دحیرانتیا خلاصې او خوله یې وازه پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هماغه خادمه وه چې دمارتها د قتل یوائنۍ شاهده وه ، دغه عمرتیرې ښځه په هغه شپه ژوندۍ پاته شوې وه ، دمارتها د کور ځخه د راوتلو وروسته هغه ځآې ځاې ټکرونه خوړل او ګرزیده. خلکو به د سوال کونکې په څیر لږ څه دخوراک ځښاک له پاره ورکول ، هغه به هم د ځآې د نشتوالي په خاطر همتله د جومات په دروازه کې ویده کیده. قاسم هغه پیژندله. کله یې چې دا خادمه وکتله نو سمدلاسه د آس څخه را ښکته شو او په ډیره بیړه یې ځان د یوه ډوډۍ پلورونکي ریړې ته چې دا خادمه یې تر څنګ ولاړه وه ورساوه. تر یوه وخته پورې خو خادمې قاسم و نه پیژانده خو کله یې چې وپیژانده نو سترګې یې داوښکو ډکې شوې او سمدلاسه د قاسم په پښو کې ور پریوته. اوس نو هغې سخته ژړا کوله. قاسم خادمه ددواړو لاسو څخه ونیوله او راپورته یې کړه او غوښتل یې له ځانه سره یې یوسي. اوس نو هغه د سلطان سره دکتلو اراه شاته غورزولې وه ، هغه دا وانګیرله چې د مارسي دخادمې سره په دې بازار کې لیدنه کتنه هسې یو خداېي معجزه ده. په دې خاطر دې ته اړتیا ده چې تر هر څه لمړۍ ددې خادمې څخه دټولو حالاتو په اړه تفصیلي معلومات تر لاسه شي، هغه دمارسي خادمه له ځانه سره په بازاري کرایه شوې سپرلۍ باندې کینوله اوکورته یې یوړه. په دې وخت لمر هم دماښام په غیږ کې د پریوتلو روان و. کله چې قاسم خپل کور ته ورننوت نو ویې کتل چې په کور کې ټول خلک حاضر دي ، تر ټولو دمخه د قاسم ورندار د دغې زړې غمجنې ښځې په کتلو سره حیرانه پاته شوه. خپل کار یې پرییښود او راپورته شوه ، قاسم هم په پوره ژورتیا سره دخپلې ورندار په لور وکتل او ویې ویل:

«دا د غزالې خادمه ده. دغزالې د تښتولو وروسته تر اوسه پورې په کوڅو کو څو کې ګرزي ، د نن نه وروسته به دا همدلته اوسي دکور په کارو بار کې به له تاسره مرسته کوي.....»

سکینې د قاسم دخبرو د اوریدو وروسته په چټکۍ سره مخته ورغله اودمارسي خادمه یې په خپله غیږکې را ونغاړله. خو دمارسي خادمې دقاسم دخبرو وروسته قاسم ته به غټو غټو سترګو کتل ، دهغې شونډو ته څه راتلل او غوښتل یې چې ویې وایې خو داسې بریښیده چې کوم نالیدلي ځواک دهغه ژبه ګونګه کړې وي ، بیا دهغې دژبې څخه په ډیره سخته توګه دا څو ټکې را ووتل:

« دا.....غزاله څوک ده ؟ ایا تاسې مارسي بې بي ته غزاله وایې؟ که چیرې تاسې وایی چې مارسي بې بي تښتول شوې ده نو تاسې خو بیا ډیره اشتباه کوئ»

خادمې دهمدې خبرو ورسته خوله بنده کړه ، د قاسم پښو څخه زمکه وتلې وه اوسمدلاسه یې وپوښتل چې ایا مارسي تښتول شوې نه ده ؟که چیرې هغه تښتول شوې نه وي نو بیا چیرې ده ؟دقاسم زړه په زوره زوره درزیده ، او په خپل زړه کې یې دا دعاوې کولې چې کاشکې مارسي په خیریت کې و اوسي. خو دخادمې دخبرو څخه دهغه افق تار تار شو. هغه فکر وکړ چې خادمه ورته کوم بد خبر اورول غواړي. نو همت یې وکړ او بیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مق......مقصد دې څه دې ؟ ته ماته څه ويل غواړې ؟...... که مارسی رېښتيا هم نه وي تښتول شوي نو بيا چيرې ده ؟» خو خادمې دقاسم د پوښتنې د ځواب د ورکولو په ځای په چغو چغو ژړا پيل کړه. دخادمې ددې ژړا په واسطه د قاسم مور او پلار او ورېرونه هم سره راټول شول ، خادمې سلګۍ وهلې او ژړل يې. دکور ټولو خلکو په ډيره ستونزمنه توګه هغه خاموشه کړه اودمارسي په اړه يې ترې وپوښتل. خاد مې د سلګيو په څپو کې وويل:

« مارسي بي بي هم دهغې د مور سره يو ځای تللې ده »

دا درواغ دي ، که داسې واې نو بيا به دهغه جسد هم دهغې دمور سره يو ځای را پيدا شوی و. د قاسم ورور ورته په ډيره احساساتي توګه وويل. خو په خپله قاسم ګم سم ولاړ و. دقاسم مور او ورندار هم همدا خبره تکرار کړه. بيا نو خادمې ورته وويل:

« ما په خپلو سترګو وکتل ، مارسي بي بي دخپلې مور د وژل کيدو وروسته په ډيره ميړانه د غلو مقابله وکړه اوکله چې ستومانه شوه نو بيا يې دخپلې ابرو دخوندي ساتلو په خاطر خپله توره په خپله ګيډه کې ور ننويسته. ما په خپلو سترګو وکتل چې دمارسي بي بي ټول وجود په وينو کې لت پت و او اخري ساه يې اخسته چې دخپلې مور لورې ته ورغله......بيا ابوجعفر او دهغه ملګرو دمارسي بي بي لاش راپورته کړ اوله ځانه سره يې يوړ ، د دروازې بيرون دهغوې يو بل ملګرې هم ولاړ وو. ما دا ټوله صحنه په خپلو سترګو کتله. ماغوښتل ددې پيښې وروسته ستا کور ته راشم خو نه پوهيدم چې تاسې چيرې اوسيږئ ، ما محل ته د ورننوتلو جرءت نه شو کولې ، په بازار کې مې د ډيرو خلکو څخه ستاسې په اړه و پوښتل خوهيچا راته ستاسې په اړه معلومات را نه کړ.

د قاسم وينه وچه شوې وه ، تک ژېړ رنګ ولاړ و او ديوال ته يې تکيه کړې وه. خو دهغې مور او ورندار د خادمې ددې خبرو په اوريدو سره ژړل. اوس نو دطاهر سره هم د ويلو له پاره نور څه نه و. په همدې وخت کې د زاړه هشام اواز راپورته شو.

« داهم شوني ده چې په دې وخت کې به غزاله بې هوشه وه اوهغوې دهمدې بې هوشی په حالت کې پورته کړې وي او له ځانه سره يې وړې وي. که چيرې هغه شهيده شوې واې نوهغو خلکو بيا د څه له پاره له ځانه سره وړله.»

خو دمارسی خادمې په زور زور خپل سر د نفې په خاطر خوځاوه او ويل يې « نه ، نه ! دمارسی بي بي ښځې لاندې را پريوتې و ، هغې چې په کومه توګه خپله ګيډه په توره سورۍ کړې وه نودهغې څخه دا ډاګيزه کيده چې که هغه بې هوشه واېې نو په هوش کې د راتلو سره سم به يې خپل ځان دوباره په توره سورې کاوه. زه په ډاډمنه توګه ويلې شم چې مارسی بې بي هم شهيده شوې ده.»

دا سې څرګنديده چې قاسم باندې سکته راغلې وي ، هغه ټول په همدې حال کې پرېښوول اوبلې خونې ته ولاړ. مارسي دهغه مينه وه. هغه او مارسي څو ورځو کې يود بل کيدونکې و. قاسم ته دهغې سره د تيرو ورځو دليدو نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتنو یوه یوه لمحه را یادیده. دهغه زړه هیڅ په دې نه ډاډ من کیده چې مارسی دې له منځه تللې وي. خو اوس دهغه سره ددې خبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. هغه داسې انګیرله چې ابوجعفر ورته دروا غ ویلي دي چې مارسی ژوندۍ ده. قاسم تر ډیره پورې په همدې فکرونو کې ډوب و ،هغه ته ابوجعفر ویلی و چې مارسي د البانیی په لور تللې ده ، هغه فکر کاوه چې شوني ده چې ابوجعفر به د اذیت کولو د ډیرې سختې ویرې له امله هغه ته دا بهانه کړې وي.

قاسم تر ډیره پورې د مارسي د مرک او ژوند په اړه په مختلفو فکرونو کې ډوب پاته و. خو اوس ورته داسې بریښیده چې مارسي ترې ډیره لرې تللې ده. په همدې وخت کې دهغه دکورنۍ خلک ټول راغلل اود هغه تر څنګ کیناستل.اوهغه یې دلاسا کاوه. هغه ته یې مور ، ورور ، ورندار ... ټول راغلي و. خوهغه د هیچا په تلو راتلو نه و خبر شوې. هغه دمارسي په بیلتون او د ابوجعفر په ژوندي په څنګ کیدو باندې کولمې خوړلې. هغه ته نن شپه تیریدل هم ستونزمن شوې و. هغه ټوله شپه ویښ پاته و او دمارسی په اړه په فکرونو کې ډوب و.

بله ورځ هغه د اغا حسن سره یو ځاې شو او دمارسي په اړه یې ددغې نوې انکشافاتو په رڼا کې خبرې وکړې ، اوس هغه غوښتل چې کوم وفاداره او نیک انسان البانیه ته و استوي اودمارسي په اړه معلومات را ټول کړي. هغه ته یوه موهومه هیله په زړه کې را ګرزیده چې کیداې شي مارسي ژوندۍ وي. هغه خپل دوست اغا حسن ته خپله ټوله قصه وکړه. او بیا یې دخپل منځې مشورو له لارې د یني چري یو ډیر تکړه او وفاداره سپاهي « ابراهیم» دالبانیه په لور د لیږلو پریکړه وکړه.

څو ورځې وروسته ابراهیم خپل ساده کالي واغوستل او د البانیه په لور روان شو ، په دې وختو کې قاسم دسلطان سره د کتلو هڅه ونه کړه. خو نن یې ددې خبر د اوریدو وروسته چې سلطان یو ځل بیا هوډ کړې چې سلطان محمد په تخت کینوي اوپخپله یو ځل بیا ګوښه ناستې شي او خپل عبادت ته دوام ورکړي ، نو د سلطان سره دکتلو له پاره محل ته ورغې. نن یې هوډ درلود چې د شهزاده محمد سره ووینې ، خو تر ټولو دمخه د سلطان سره دکتلو له پاره ورغې ،سلطان هغه ډیر ژر خپل حضور ته را وغوښت. کله چې قاسم د سلطان خوني ته ور ننوت نه د هغه په صوفیانه څیره یې نرۍ شانته خندا و کته. قاسم په ډیر ادب سره دسلطان په خونه کې حاضر شو او هغه ته یې سلام وکړ او بیا خاموشه و درید . سلطان قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې ورته په خندا کې وویل:

« مونږ خو داسې انګیرله چې قاسم بن هشام مونږ له یاده ویستلي یو. خو ستا را تلو یو ځل بیا مونږ ته د ډاګیزه کړه چې مونږ اوس هم ستا په یاد یو.» دسلطان په خبرو کې پټ طنز رانغښتي و ، قاسم ورته په ډیره شوخۍ سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه درونده سلطانه ! خداي تعالي دې زما په ژوند کې هغه ورځ نه راوړي چې زه به ستا په خير د انسانيت محسن له ياده وکاږم...... ما زما هيله دا وه چې هره ورځ ستاسې دربار ته حاضر شم. خو هر ځل راته مخکې خنډونه پيدا شوي دي خوکله مې چې نن يوځل بيا دسلطان دګوښه ناستې په اړه واوريدل ، نو ستاسو حضور ته د مشرف کيدو په خاطر راغلم.»

« ډيره ښه ! داسې ځرګنديږي چې د غم دولت ته د خبرو د ډيرو نيکو او ښو لارو څخه مالا مال کړې يی .»

« ددولت غم ؟...... درونده سلطانه ! زه ناپوهه په دې کنايه باندې ونه پوهيدم»

« زما مقصد دادې چې د البانوي کنيزې دلور مارسي ورکيدا ته بلکل له منځه وړې يی . مونږ همدې ته د غم دولت وايو .»

دسلطان داشارې په پوهيدو د قاسم سر ښکته شو اوسلطان ورته يو دوه قدمه نور هم رامخته شو . دقاسم په اوږه يی لاس کيښود« قاسم بن هشامه ! ته زما د زامنو په څير يی . ياد ساته چې مونږ ستا دحالاتو څخه بې خبره نه يو . مونږ د جنګ د محاذ څخه د راستنيدو وروسته سمدستي يو قاصد سکندر بيګ ته استولې و ، سکندر بيګ زمونږ قاصد ډير ښه پيژني . زه هيله لرم چې هغه به زمونږ دخبرې څخه انکار ونه کړي . ځکه ما دهغه سره دخپلو زامنو څخه پورته مينه کړې ده . زه پوهيږم چې هغه بغاوت کړې دې خو زه دهغه بغاوت د يوه نازولې ځوې د ضد په څير ګڼم اودهغې څخه زيات اهميت نه ورکوم.»

« خو درونده سلطانه ! سکندر بيګ يوائې بغاوت نه دې کړې بلکه خپل مذهب يی هم تبديل کړې دې . يا په بل عبارت هغه اوس مرتد شوې دې»

«هو ! زه په دې اړه معلومات لرم . خو زه په دې ډاډه يم چې هغه به يوه ورځ نه يوه ورځ زمونږ پلرنۍ مينه په ياد راوړي او بيرته به خپل اصل ته را ګرځي . ما هغه ته دخپلې مينې څه نښې نښانې هم ور ليږلې دي ، په دې اساس زه هيلمن يم چې هغه به زمونږ دهمدې احساناتو په بنسټ د البانوي ونيځې لور مارسي بيرته دلته را وليږي.»

خو قاسم د سلطان په خبرو باندې لږ څه ډاډ هم ونه ښوده . اودا چې سکندر بيګ به دهغه خبره و مني او مارسی به بيرته ورته را وليږي . لمړی خو هغه دمارسی د ژوند په اړه ډاډه نه و . خوبيا يی هم دسلطان څخه مننه وکړه او تر ډيره پورې هملته چپ چاپ ولاړ و . خو بيا يی وويل:

« درونده سلطانه ! شهزاده محمد لا تر اوسه پورې ډير کوچنې دې او دسلطنت دښمنان هر وخت په سنګر کې ناست دي ، زه دمعظم سلطان دربار ته په دې خاطر راغلې يم چې د ملت د پاسبان توجه د يني چري د فوځ په لور را وګرځوم ، ځکه په هغوې کې دځو ورځو راهيسې يو ځل بيا د تنخوا ګانو دکمښت په اړه زوګ اوريدل کيږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده سلطانه ! ماته داسې بریښې چې په اورنه کې یو ځل بیا سازش د پښیدو په حال کې دي. او د قیصر سلطان ددې جال دخپرولو له پاره دسلطان د غیابت نه د ګټې د پورته کولو هڅه کوي.

قاسم دسلطان دګوښه ناستې څخه د را پیدا کیدونکو اندیښنو په اړه د خپلو خیالاتو څرګندونه کوله ،تر څنګ یې د تازه حالاتو څخه هم سلطان خبر کړ ، خو دا ځل سلطان دهغه خبرو ته د توجه کولو په ځاې په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« ته اندیښنه مه کوه ماته د تنخواګانو د کمښت د بحث په اړه پوره پوره معلومات ترلاسه شوي دي. اومونږ د یني چري د فوځیانو دتنخواګانو د لوړولو له پاره حکم جاري کړې دي ،په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. دا غوښتنې د کوم سازش له مخې نه دي رامنځته شوي ، بلکه د ډیرې مودې څخه د سپاهیانو دا غوښتنې مونږ ته را رسیدې.»

خو دسلطان ددې تسلی څخه که سلطان پخپله ډاډمن و خو قاسم په هیڅ صورت ډاډ من نه و. داسې بریښیده چې دقیصر جاسوسان لا تراوسه هم په اورنه کې پټ پراته دي ، قاسم تر یوه وخته پورې دسلطان په خونه کې پاته شو ، په همدې وخت کې ورته سلطان وویل چې هغه غواړي یو ځل بیا د ایدین سیمې ته د خپلو پخوانیو مصروفیتونو له پاره ولاړ شي ، دا دسلطان پریکړه وه او قاسم ددې پریکړې دماتولو له پاره هیڅ وس نه درلود. په همدې خاطر چپ ولاړ و ، دبیرته راستنیدو په وخت کې قاسم د شهزاده محمد دکتلو له پاره ورغې اوپاته ټوله ورځ یې دهمغه سره یوځاې تیره کړه.

څو ورځې وروسته قاسم د ایدین خانقاه ته ور رسیدلې و اوشهزاده محمد یوځل بیا د سلطان ځاې ناستې ټاکل شوې و، په اورنه کې ښه خوشحالې وه. د نوې سلطان د تخت ناستې په وخت کې هرې لورې ته دجشن له پاره تیارې نیول شوې و، تیرو فتوحاتو هم دعثماني سلطنت اوسیدونکې ډیر خوشحاله کړې و ،بازارونه اوکوڅې د تجارتي اموالو څخه ډکې وې ، دلرې لرې ځایو سوداګرانو به خپل مالونه راوړل اود اورنه په بازارونو کې به یې پلورل. هره ورځ سهار به چې د اورنه د بازار دروازې پرانستل کیدې نو د مسافرینو قطارونه به ولاړ و ، د تلونکو په ځاې په د راتلونکو شمیره زیاته وه. دیني چري سپاهیانو به رنګ په رنګ خلک کتل ، قاسم به هم هره ورځ یني چري لښکر ځاې ته د بازار د دروازې څخه تیریده. په همدې وخت کې دهغه سترګې د اروپا څخه د راغلې قافلې په یوې ډلې ونښتې. دا قافله نه ډیره لویه وه او نه ډیره کوچنۍ ،..... خو د سوداګرانو قافله معلومیده ......په سامانونو بار اوښان قطار په زمکو باندې ګونډه شوي و اود قافلې نارینه اوښځینه ټول د اوښانو تر څنګ په زمکو ناست و. هرې چیرې یې خپل پوزکې غوړولې و او په خپلو خوراکو کې مصروف و. قاسم ددې قافلې څخه د تیریدو په وخت کې دخپلو معلوماتو له پاره د یوه سوداګر څخه و پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! دا قافله دکومه ځایه څخه راغلې ده ؟»

« زمونږ قافله د سربیا د پولو څخه راغلې ده.»

قاسم د خپل اس د تم کیدو پرته دا پوښتنه کړې وه اوبیا یې دخپل آس واګې سستې کړې وې. خو دسربیایې پولو دخبر داوریدو سره سم یې د بوسنیایې شهزادګۍ انځور په فکر کې را وګرزید. دقاسم آسپ په پوره ګړندۍ توګه د خپل معسکر په لور ور روان و.

دسربیایې پولو څخه راغلې قافله د اورنه ښار ته د ورننوتلو سره سم خپره وره شوه. په قافلې کې ګډون کونکې هر وګړې دخپلو خپلو کارو په لور تللې و. خو دوه اجنبې ښځې اویو زوړ سړې لا تر اوسه په اندیښنو کې ګرزیدل را ګرزیدل هغوې په اورنه کې یو اځې یو سړې پیژانده او هغه هم قاسم بن هشام و. ځکه دغه دواړه ښځې ، یوه یې مریم اوبله یې دبوسنیا شهزادګۍ حمیرا وه او زوړ سړې عباس نومیده.

دا خلک د بوسنیا څخه دلښکرو د روانیدو نه درویش ورځې وروسته د اورنه په لور را روان شوي و،خو د سوداګرانو هغه قافله چې دوې ورسره اورنه ته راغلې و ډیر ځنډ روانه شوی وه اوکه نه دوې به دلښکرو پسې سمدستې وروسته اورنه ته را رسیدلې واې.

نن قاسم دهمدې قافلې تر څنګ تیر شوې و ، او د یوه سوداګر څخه یې دقافلې په اړه پوښتنه هم کړې وه خو حمیرا اویا بل څوک یې نه و تر سترګو شوې.

عباس د پوره فکر او غور وروسته د ښار په لور د تللو پریکړه کړې وه ،حمیرا اومریم هم په خپلو ټکریو کې ځانونه رانغاړلي وچې ترې اسلامي پرده ډاګیزه کیده ، دوې د دیوال د لویې دروازې څخه ښارته را ننوتې وو او د چا څخه دپوښتنې ایګنې پرته دښار په لور روان و. دوې د خپله ځانه سره نه کومه سپرلۍ درلوده اونه څه ډیر سامان او وسایل ورسره و. شهزادګۍ له ځانه سره څه هیرې جواهرات او طلا درلودل. عباس او مریم هم له ځانه سره د خپل کور قیمتې وسایل را خستې و. هغوې فکر کاوه چې خپل دغه قیمتې وسایل وپلورې او هلته په اورنه کې پرې ځانته یوکور واخلي او تر څنګ یې په څه کاروبار پیل کړې. عباس ویل چې هغوې به دقاسم په واسطه دلته څه تجارتې کار پیلوې ، خو شهزادګۍ حمیرا هغه ددې کار څخه منه کړ ، خو معلومه نه شوه چې هغه ولې عباس ددې کار څخه منه کاوه. حال دا چې که هغوې غوښتلې نو هغوې د قاسم په واسطه پادشاهي میلمستون کی اوسیداې شول ، اخر هغه د بوسنیا شهزادګۍ وه ، خو داسې بریښیدله چې هغې د شاهي ژوند په ځاې ساده ژوند ته زړه ښه کړې و.

دوې د اورنه دبازار په منځ کې تر ډیره پورې ولاړل ، بلاخره عباس د یوه سراې تر مخه پړاووکړ ، اوس نو هغه حمیرا ته په استفهامیه سترګو کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«لورې ! زما په فکر چې مونږ به په همدې سراې کې پړاو کوو ، او مونږ باید یوځو ورځې همدلته واوسو.»

حمیرا دسراې په تعمیر باندې سترګې وګرځولې اوبیا یې په مثبته توګه خپل سر وخوځاوه او ویې ویل: «سهي ده کاکاجانه !.... څنګه یې چې ته مناسبه ګڼې....»

د لږځنډه وروسته هغوې د سراې دمنشي سره خپل نومونه لیکل ، دا سراې د ښار په منځنۍ برخه کې پروت و ، دسراې یوه ملازم دهغوې کالی اوسامونونه واخستل اوهغوې ته یې خپله د اوسیدو ځاې ور وښوده . دا یوه پراخه او هوا لرونکې کمره وه ،کړکیو ته یې پردې پرتې وې او زمکه یې فرش وه او په فرشي زمکه باندې بسترې غوړیدلې وې. خوعباس انګیرله چې دا کمره د ښځو د اوسیدو له پاره مناسبه نه ده خوبیا هم دوې همدې کوټې ته ور ننوتل او دروازه یې تر شا و تړله.

تر اوسه پورې لا داخلک سهي ناست هم نه و چې دکمرې روازه یې و ټکیده . دواړو نجونو دروازې ته وکتل ، عباس ور پورته شو او دروازه یې پرانسته . ویې کتل چې د پوښ عمر یو انسان یې تر مخه ولاړ و . هغه ډیر معصومه ښکاریده ، اوعباس ته یې په ډیر غو سره کتل . دعباس له پاره ددې سړې کتل د هیلو پر خلاف کار و. پخوا له دې چې عباس ترې څه وپوښتي هغه سړي پخپله په خبرو پیل وکړ:

«درونده مشره !..... ایا ستا نوم «بارټاکوزین» نه دې ، زه خو تا پیژنم»

د یوه اجنبی له اړخه دخپل نوم په اوریدو سره عباس.....ډیر زیات حیران پاته شو . دحمیرا او مریم غوږونه هم د خبرو اوریدو ته ولاړ پاته و. خو هغه اجنبي نور ځنډ ونه کړاو سمدلاسه یې وویل:

«ګورئ تاسې ویریږئ مه !......دا دنیا ده...... په دې دنیا کې یو انسان د بل سره لیدل کتل کوي. داسې بریښې چې تاسې زه و نه پیژندلم. زما نوم اربان دې .... دهنګري اهنګر یم. ما دکریټ څخه تر یونانه پورې له تاسره یو ځاې سفر کړې و . ته زمونږ دجهاز کپتان وې.

عباس ته داسې څرګنده شوه لکه یو ناڅاپه چې د خوبه رابیدار شوې وي. هغه ته ټول هر څه په یاد راغلل. هغه ته دا هم را په یاد شول چې د اربان سره یې یوځاې د جهاز په پورتنې پوړ کې پوره میله درلوده. ترڅنګ یې دهغه سره یې د ټولې نړۍ په سیاسي مسایلو باندې بحث هم کړې و . عباس په بیړه ددروازې پلې پرانستې ، د اربان سره ورغاړیوت. ددې کار سره دحمیرا او مریم په مخونو کې هم دخوشحالیو څپې را څرګندې شوې.

اهنګر اربان تر اوسه هم په همدې سراې کې اوسیده . دا همغه وګړې و چې یوه ورځ په ناڅاپې توګه دقاسم سره په همدې سراې کې مخ شوې و اوبیا قاسم ورسره دبیا کتلو ژمنه کړې وه. خو قاسم د خپلو زیاتو مصروفیتونو په اساس دهغه سره بیا نه وکتلي. دا همغه وګړې و چې د اوسپنې د خپرولو په فن کې یې ډیره پوهه درلوده. په هغو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختو کې به د اوسپنې څخه دشیانو جوړول دومره اسانه کار نه و. ډیر کم خلک د اوسپنې په پخښولو باندې پوهیدل. پاته ټول اهنګران یواځې د اوسپنې په ګرمولو او دهغې څخه د ستک او تبر د جوړولو په کارونو پوهیدل. اربان د اوسپنې څخه د ډیرو ښو شیانو په جوړولو پوهیده. هغه به اوسپنه ویلې کوله ځکه چې هغه ډیره پوه اوماهر ساینس پوه و. په هغه وخت کې به یې د ګندهک د استعمالولو په واسطه بارود استعمالول. خو تر دې وخت پورې د بارودو دوسلې استعمال ډیر کم و. اربان د جنګې موخو په خاطر یو ځانګړې ډول منجیق جوړول غوښتل تر څو دهمدې منجنیق په واسطه د بارودو تر ټولو ستر ګوله هم تر ډیره لرې پورې والوزوي.

اوس نو اربان دعباس پخوانې پیژندونکې و ، خو ورته معلومه نه وه چې عباس مسلمان شوې دی. تر اوسه یې عباس د بارټاکوزین په نامه پیژانده. هغه وخت چې عباس او ورسره نجونې دې کمرې ته ور ننوتلې نو همغه وخت اربان عباس کتلې و او پیژندلې یې و. په دې خاطر هغه ددوې د کتلو له پاره دلته راغې ، عباس په ښه توګه هغه ته ښه راغلاست ووایه او دننه کمرې ته یې ور باله. په کمرې کې یې دخپلې لور په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل :« دا زما لور مریم ده ..... اودا شهزادګۍ حمیرا ده .....»

« مریم؟ ..... حمیرا ؟ ...... ایا تاسو اسلام قبول کړې دې ؟ اربان تري په حیرانتیا سره وپوښتل.

عباس ورته په خندا کې وویل چې : « الحمدلله ، اوس زما نوم عباس دی ، مونږ بوسنیا پرې ایښې ده او هوډ مو کړې چې همدلته واوسیږو .»

خو اربان دعباس خبرې په غور سره نه وې اوریدلې. د شهزادګۍ حمیرا په لور یې وکتل او ورته یې وویل : « درنې شهزادګۍ !.....درونده مشره ! ایا دا ښځه شهزادګۍ ده ؟»

خو دعباس نه مخته شهزادګۍ ځواب ورکړ. « نه درونده میلمه ! زمونږ پلار به مونږ ته د مینې نه کله کله د شهزادګۍ په نوم غږ کاوه ....»

دحمیرا دځواب څخه اربان خاموشه شو ، عباس ورته دکیناستو له پاره وویل ،بیا دوې کیناستل او د اورنه په اړه یې خبرې پیل کړې .... اربان د څوتیرو میاشتو راهیسې دلته په اورنه کې اوسیده . او د ښار د تر ټولو مشهور اهنګر سره یې ملازمت اختیار کړې و. خوتر اوسه پورې په همدې سراې کې اوسیده. دسراې دمالک سره یې هم ددوستۍ اړیکې ډیر غځولې و چې دسراې مالک پخپله نه غوښتل هغه ددې ځآیه ولاړ شې. که هغه تلې هم نو چیرې به تللې وې ، په ښار کې یو تنها سړې یواځې په سراې کې اوسیدې شې، اربان د نن څخه څلور میاشتې مخته د قسطنطنیې څخه را روان شوې و ، دهغه ټول ژوند په سیر او سیاحت کې تیریده. ډیر ساده او درویش صفته انسان و. دکوچنیوالې څخه یې تر بلوغت پورې اوبیا تر دې دمه یې ژوند د ډیرې نژدې څخه کتلې و. او دنیا ته دتوجه د نه کولو په اساس په یو ځاې کې پاته کیدو اوتم کیدو ته زړه نه ښه کاوه. هغه تر څو کالو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په قسطنطنیه کې دخپلې پوهې ځرګندونه کوله ، خو یوه ورځ یې په ناسته ناسته دمسلمانانو سره داړیکو د نیولو اودهغوې په اړه د معلوماتو د تر لاسه کولو شوق په زړه کې و ګرځید. په همدې خاطر اورنه ته راغې. په اورنه کې یې لمړی د قاسم سره لیدنه وشوه. اوبیا یې تر څو ورځو پورې دقاسم د را تلو انتظار وکړ خو کله چې قاسم تر ډیرې مودې پورې را نغې نو بیا یې کرار کرار دنورو خلکو سره اړیکې جوړ کړل دسراې مالک دهغه سره د ورورګلوۍ اړیکې جوړ کړل

نن ورته په ناڅاپې توګه پخوانې بحري کپتان بارټاکوزین تر سترګو شو. همغه ملاح چې ده ورسره د کریټ نه تر یونان پورې سفر کړې و. عباس ته هم هغه سفر ، که څه ډیر لنډ و ، را په یاد شوې و. خو داربان جذاب شخصیت تول مسافرین دخپل ځان سره اشنان کړې و. په همدې خاطر دجهاز کارکونکو د عباس په ګډون دهغه سره په پوره ازاده توګه ګپ شپ لګاوه. داربان د سخاوت له مخې به هر وخت د جهاز پورته پوړ درنګینیو څخه ډک و. په همدې خاطر نن عباس د اربان په کتلو باندې ډیر خوشحاله و اوپه ډیره ښه توګه یې ورسره روغبړ وکړ اوبیا یې کمرې ته یوړ او دخپلې لور او شهزادګۍ سره یې د هغه پیژندګلوي هم وکړه. بیا عباس د اربان څخه وپوښتل.

« خو وروره ! ته دلته څه کوې اودڅه وخته راهیسې دلته میشت یې ؟»

« زه دمسلمانانو د ژوند طریقو اولارو تر دې ځایه راوستې یم .....زه غواړم به ژوره توګه اسلام مطالعه کړم او اوس خو دمسلمانو اهنګرانو سره یو ځای غواړم د بارودو د لرې ویشتلو له پاره منجنیق تیار کړم»

کله چې اربان ورته دخپل پلان په اړه خبره وکړه نو د عباس سترګې پرانستې پاته شوې « بارود ویشتونکې منجنیق ؟...... اربانه ! دا خو د جنګ ډیره خطرناکه وسله وي ، دا ته څه کوې ؟ ته خو دجنګ او حرب سخت مخالف وې.....»

اربان ورته مسکې شو اوبیا یې په هواکې سترګې ګرځولې اوورته یې وویل: زه اوس هم دانسانانو د وژلو سخت مخالف یم او دا ډول عمل په کلکه غندم. زه اوس هم همدا غواړم چې یو انسان د بل سره په مینه اومحبت ژوند وکړي خو هلته په قسطنطنیه کې ما وکتل چې یو شمیر خلک نه غواړي په زمکه باندې امن قایم شي ، ما د قسطنطنیې دقیصر خبرې اوریدلې دي، هغه دشیطان نماینده دې ، د امن نه ډک ښارونه ورانول ، د انسانانو وژل دهغه مشغله ده ...... دقیصر د کتلو وروسته زه په دې داډمن شوم چې دامن د راوستو له پاره جنګ کول اړین دي .....»

حمیرا د اربان خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدې ،دهغې په سترګو کې تحسین کونکې څپې وې. هغې په لمړي ځل اربان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«کاکا جانه ! ته به بارود ویشتونکې منجنیق څه ډول جوړ وې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به هغې ته منجنيق نه وايو بلکه توپ به ورته وايو ..... دعيسايي نړۍ يو شمير ساينس پوهان همدا ډول توپونه جوړوي ،خو هغه انځور چې زما په ذهن کې دې نو هغه به زمونږ د توپ د نړۍ بهترين اوغوره توپ وي. (عثماني دولت..) . زه به د پرانستې ګندهک په ځاې د توپ ګولۍ جوړوم ، دهغې ګولۍ په واسطه به ډير کلک ديوال هم له منځه ځي...»

بيا خو ته بايد دسلطان سره ووينې..... سلطان به ستا دخدمتونو ډيره قدرداني وکړي.....»

« زه هم غواړم چې دسلطان سره ووينم ، خو دهغې نه مخته زه غواړم چې دخپل توپ يوه کوچنې نمونه تياره کړم ،په همدې خاطر زه ديوه اهنګر سره کار کوم ،اوس خو زما د توپ نمونه نژدې ته چې تياره شی. او زه به يې ډيره ژر د سلطان تر مخ وړاندې کړم»

زاړه عباس هم اورنه ته د خپلو راتلو موخې بيان کړې. هغه ورته وويل چې اوس مونږ غواړو همدلته په اورنه کې و اوسيږو . اوخپل پاته ژوند دخپلومسلمانو ورونو سره يو ځاې تير کړو . هغه بيا تر ډيره پورې دخپل راتلونکې پلان په اړه خبرې وکړې....

څو ورځې وروسته عباس دخپلو دواړو لونړو يعنې شهزادګۍ حميران او مريم سره يو ځاې يو محل ته ولاړ. اربان هم ورسره ملګری و . شهزادګۍ حميرا دخپل ځان سره قيمتي جواهرات او سرزر درلودل ، هغه يې و پيريدل اود سراې د مالک په کومک يې يوښه کور پرې را ونيوه .زاړه عباس هم دخپلو وسايلو دخرڅون نه وروسته يوکوچنې کاروبار پيل کړ. اربان به هم خپله مياشتنې تنخوا همدې کورته راوړه اوپه دې تر تيب دوې ټول همدلته په دې کور کې سره يوځاې ميشت شول. اربان لا تر اوسه پورې په ښکاره توګه اسلام نه و قبول کړې خوپه زړه کې هغه مسلمان مسلمان و .

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني يو ځل بيا ګوښه ناستې شو او خپل ځاې ناستې شهزاده محمد يې په تخت کيناوه . قاسم يې دهغه ځانګړې سلاکار و ټاکه . اوپخپله بيرته « ايدين » ته ولاړ. اوس نو حالات هم ډير حيرانونکې وو. قاسم تر ډيره پورې ډاډمن شوې و چې مارسی شهيده کړل شوې ده . او د بوسنيا شهزادګې دقاسم د شخصيت څخه اغيزمنه شوې وه او ان تر اورنه پورې د هغه تر شا راغلې وه او همدلته په اورنه کې يې ساده ژوند پيل کړې و . هغې هڅه کوله چې خپل ځان را څرګند نه کړي. هونياډې دهنګری د پادشاه لاړښ سلاس د وژنې وروسته د هنګرې د پادشاهي تخت نيولې و . اوسلطان د درويشانو ليکو ته بيرته ورستون شوې و ، شهزاده محمد دخپل پلار ځاې ناستې ګرزيدلې و .... مارسي شهيده شوې نه وه او روغه رمټه د سکندربيګ محل ته ور رسول شوې وه . په داسې حال کې چې سليم پاشا تر اوسه هم په اورنه کې پروت و او دخپلې جاسوسۍ رينښې يې هرې لورې ته غځولې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې سلطان بیرته خپل ګوښه ناستي ځاې ته ورغي اونوې شهزاده په تخت کیناست نو د سلیم پاشا کارونه نور هم اسانه شول. اوس خو ابوجعفر په اورنه کې نه و ، اوسلیم پاشا ته د ابوجعفر دشتون اړتیا هم نه وه ، هغه دابوجعفر څخه هم تیز او ګړندې انسان و. هغه د سلطان د نشتوالې څخه ګټه پورته کړه او په ینې چرې کې یې دبغاوت تخم و شینده. هغه د ډیرې پخوانې مودې د تنخواګانو د کمښت مسئله یو ځل بیا را وسپړله اوپه نوو ځوانو سپاهیانو کې یې دبغاوت اور ته پوکې ورکړ. دا اور د ځنګل داور په څیر ډیر ژر هرې لورې ته خپور شو اوپه ډیر لږ وخت کې یې پوره سلطنت په خپلې لمن کې را ونغښت. دا د ۱۴۴۵ز کال پیښه ده.

سلیم پاشا د بغاوت په خپرولو کې څکه ډیره اسانتیا پیدا شوه چې ابوجعفر دشلو کالو راهیسې ددې بغاوت ریښې هرې لورې ته ځغلولې وې. دسپاهیانو دې بغاوت عثمانی سلطنت یو ځل بیا ولړزاوه. نوې ځوان سلطان سخت په ویره کې ولوید. په ښار کې باغیانو بلوا ګانې جوړې کړې او د سترګو په رپ کې د اورنه خوشحاله او امن ناکه ښار د فساد او بلواګانو په واسطه په ویر او ویرانې بدل شو. هرې لورې ته د بلواکونکو ډلې ټپلې ګرزیدلې ، چور ، چپاول ، لوټمار او وژنه هرې لوې ته روانه وه او سرکاری ځایونه د اور په لمبو کې سوځیدل. سلطان محمد خان ددې حالاتو څخه ډیر غمژن شوې و ، په دې نه پوهیده چې په څه ډول دا بغاوت و ځپوي ، بهرام خان هم په ښار کې د منډو ترړو په واسطه نور ستومانه شوې معلومیده خو هغه و نه توانید ددې سازشونو سرغنه ترولکې لاندې راوړې. دښار کوتوال هم په هر ځاې کې پلټنه کوله ، خو دیوه لاس هم د بلواګرو دمشرانو پورې نه ور رسیده. دا ځل د قاسم د لاسه هم څه پوره نه و. څکه چې هغه دشاهي سراغ رسانی ددندې څخه لرې کړل شوې و. او دبله اړخه دمارسي بیلتون په ذهني توګه مفلوج کړې و.....

څو ورځې تیرې شوې اوبلواګرانو په ښار کې دخلکو د امنیت نه خوندې ژوند د دوزخ په څیر ګرزولې و ، په ینې چرې کې هم درز پیدا شوې و ، او عثماني سلطنت یو ځل بیا په بنسټیزه توګه د ګواښونو سره مخ و. د سلطنت امرآء یو ځل بیا د نوې سلطان دربار ته راغلل اویو ځل بیا یې ترې د مشر سلطان مرادخان د بیرته راستنیدو غوښتنه وکړه ، دا ځل نوې سلطان ، قاسم بن هشام ته دادنده ور وسپارله...... خودا ځل دقاسم سره د خواجه خیرې په ځاې دهغه مشرورور طاهر بن هشام ملګرې شو. دسلطان محمد خان دحکم سره سم دا دواړه ورونه د ایدین په لور روان شول.

دا د جمعې مبارکه ورځ وه او خلک د ویرې او ترهې له لاسه په کورنو کې بند ناست و ، دښار په کوڅو کې دینې چرې باغې ډلګیو ګشت کاوه ، کله به دیوې کوڅې څخه د خلکو ډله را ښکاره شوه ، تیرې به یې وورولې ، املاکو ته به یې اور واچاوه او کله به د بلې کوڅې څخه. بلواګرانو د ښار د کوتوال دفتر هم کلابند کړې و.

په حقیقت کې ددې ټولو کارونو پرې د سلیم پاشا په لاسو کې و ، په داسې حال کې چې هغه به په خپله ټوله ورځ د نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد په دربار کې ناست و. هغه نه یواځې شاهي طبیب و بلکه د سلطنت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمایدینو کې یې هم ډېر ښه نوم درلود . هغه ورځ چې سلطان محمد خان قاسم بن هشام د ایدین په لور ورلیږه نو په هغه ورځ سلیم پاشا هم ناست و . هغه ته دا خبر چې قاسم بن هشام د سلطان مراد خان ثاني په لور ورلیږی تر څو هغه بیرته راستون شي ،د ډېرې اندیښنې وړ و . خو د قاسم او د هغه د مشر ورور طاهر د ایدین په لور د لیږلو د خبر سره سم د هغه په سترګو کې د مکارۍ یوه څپه را پیدا شوه اوکله چې قاسم او ورور یې طاهر د ایدین په لور روان شول نو سلیم پاشا سمدلاسه خپل لاس پوځې را وبلل او هغوې ته یې حکم وکړ:

« قاسم بن هشام او طاهر بن هشام د اورنه څخه بیرون تللې دي ، تاسې د هغه دکور څارنه کوئ، هسې نه چې په ښار کې بلواګران او فتنه اچونکي د هغه کورنۍ ته کوم زیان ور ورسوي.» ددې خبرې سره د هغه په شونډو کې دمکارۍ نه ډکه خندا وه اوپه سترګو کې یې شیطاني نڅا ځلیده. هغه ددې بغاوت مشر و او د ابوجعفر نائب او بسپنه کونکی و . د هغه دغو پټو ګماشتو د هغه خبره ډېره ښه درک کړې وه. او د هغې د پلې کولو له پاره سمدلاسه د خپلو ځایو څخه پورته شول.

دسلیم پاشا دحکم څخه یو ساعت وروسته د بلوا ګرانو یوه ډله چې نژدې پنځوسو کسانو ته رسیده ، شعارونه ورکول ، ځاې ځاې یې ویجاړوه او دقاسم د کور په لور ور روان و. دوې د یوه منظم پلان له مخې دلته را روان و و. سلیم پاشا خپل پخوانې دښمن قاسم ته سخت ټکان ورکول غوښتل. په دې وخت کې په ټول ښار کې داور اچولو پیښې او ورانې ویجاړې روان و نو که چیرې په همدې حالاتو کې هغه د قاسم په کور باندې یرغل راوړې نو په چا به شک کیږي ؟

کله چې د قاسم په کور کې ناستو خلکو په کوڅه کې شور و غوغا واوریده نو هغوې دخپل کور دروازې ددننه څخه و تړلې تر څو د بلواګرانو ډلې د تخریب له پاره کور ته را ننه نه وځي . دواړه کوچنیان علي او عمر بې له کومې ویرې دبام سر ته وختل. اوپه کوڅه کې یې موجوده بلواګران څارل. دقاسم زوړ پلار خپل پخوانې را یاد کړل او لوخه توره یې په لاسو کې ونیوله او دخپلې ښځې ، نګور ، او کوچنیانو د خوندي ساتلو له پاره هملته د دروازې تر څنګ و درید. دمارسی زړه خادمه هم په همدې کور کې ددوې سره یو ځاې اوسیدله.

بلواګران چې کله دروازې ته را ورسیدل نو سمدلاسه یې د دروازې په وهلو پیل وکړ ، دې دکار د هشام په اعصابو بد اغیز وکړ او په ذهن کې یې د نامعلومه خطرونو زنګونه اوریدل کیدل.هغه په زړه کې ویل چې کومه بده سانحه مخته راتلونکې ده. بلواګرانو اوس هم په پرلپسې توګه دروازه وهله. د طاهر ښځه په یوه منډه یوې کوټې ته ورغله او دطاهر غشي او کمان یې راواخستل او په یوې مورچې کې کیناسته. دهشام ښځې او د قاسم د مور فکر دکوچنیانو په لور واوخښت ،په یوه منډه یې بام ته ځان ورساوه او هغوې ته یې ورغږ کړ ، علی اوعمر اوس د سیل کولو په ځاې دویرې او خوف له لاسه د بام په یوه ځاې کې پټ ناست و . بلواګرانو دروازه په پرلپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه وهله او ویل یې ..... « دروازه پرانیزئ او که نه مونږ یې ماتوو ....» خو د زاړه هشام د دروند اواز په اوریدو سره بلواګران خاموشه او شاته شول. هشام هغوي ته وویل:

«« غدارانو د دروازې په ماتولو سره تاسو خپل مرګ ته اواز کوئ ، کورته د راننوتلو تر مخه زرواري فکر وکړئ ، ځکه دلته ستاسې تر مخه د حجاز ستر اوماهر توره وهونکي هشام بن عدي ولاړ دي.

خو څو ثانیې وروسته په بلواګرانو کې درې څلور کسو نقاب پوښانو د هشام بن عدي دکور دروازه ماته کړه ، دهشام اعصابو نور ځواب ورکاوه .دهغه مخ د غصې اوقهر څخه تک سور اوختې و .او نیغ ولاړ و. په همدې وخت کې ددروازې یوه دړه را پریوته او درې نقاب پوښان دکور دننه را ننوتل. خو زوړ هشام لکه د اوسپنې ددیوال په څیر دهغوي تر مخه ولاړ و. کله یې چې توره پورته کړه نو د ستونې څخه یې خالصه عربي لفظ الله اکبر را ووت. اوس نو حالات داسې و چې دغه زوړ هشام په ځانته ځان د درې څلورو کسانو بلواګرانو سره په جنګ کې ښکیل و . یوه ته هم دا مجال نه وه چې دکور دننه قدم واخلی. دقیصر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوه چې دغه وګړي په یوائې ځآن ددوي مقابله کوي اوددوي هڅې یې د ناکامۍ سره مخ کړې دي. ځکه د هشام یوې تورې د بلواګرانو څلور تورې تم کولې. په همدې وخت کې دکور دیوه سنګر څخه یو غنړیدونکي غشي راغې اودیوه نقاب پوښه په څټ کې ور ننبت. نقاب پوښه د غوایی په څیر لاندې راپریوت. په همدې وخت کې یو بل غشي هم راغې اوبل نقاب پوښه یې پرې را څملاوه ، دهشام توره هم دومره تیزه وه چې د بلواګرانو دڅو کسو مټې یې پرې کړې وې، د اسمان سترګو کتل چې دهشام ځواني بیرته راستنه شوې ده. سکینې هم د خپل ناست سنګر څخه یو یوکس په ننبه کاوه اوغشي یې ویشتل. ددې کار څخه بلوایانو ته هلته په ډیوډۍ کې تم کیدل ستونزمن شول ، او قدم په قدم شاته روان شول . په دې کار سره د هشام همت او جرءت نور هم زیات شو، ورمخته شو او دیوه اوږود نقاب پوښه په سر یې توره را خلاصه کړه او دهغه سریې پرې پرې کړ. همدا وګړي ددې ډلې د بلواګرانو مشر و . کله چې بلواګرانو دخپل مشر حالت وکوت نو په تیښته یې پیل وکړ او د سترګو په رپ کې یې هغه ځاې پریښود او و تښتیدل......اوس نو زاړه هشام خپله د وینو ډکه توره په لاسو کې نیولې وه او همل‌نه په دروازه کې ولاړو . او بې زړه اوبې غیرته بلواګرانو پسې یې غږونه کول. نن هغه دخپلې تورې د وهلو هغه هنر را ښکاره کاوه چې که چیرې دهغه زامنو هغه کتلې وای نو نن به یې دهغه د فن د وهلو مهارت په خپله منلې وای.

خو لا تر اوسه پورې د بلواګرانو ګوښ دمنځه نه و تللې. هشام د را لویدلې دروازې هغه پله بیرته پورته کړه اوبیرته یې په همغه ځآې کې و نښلوله د کوم ځآیه چې را غورزیدلې وه. اودکور دروازه یې لکه د پخوا په شان بیرته د دکور د دننه څخه و تړله. تر اوسه پورې هشام پوره ډاډ من شوې نه و . په دې خاطر هغه د وخت د پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدو سمدلاسه خپل ټول کوچنیان د ګاونډي کور ته بوتلل. ترڅو چې د بلواګرو د بیا یرغل څخه هغوي خوندي پاته شي. خو سکینې خپله مورچه پری نه ښوده. هغې وویل:

« پلار جانه ! زه به ستا تر څنګ اوږه په اوږه ددښمن سره مقابله کوم. مونږ به مور ، کوچنیان او دغزاله خادمه هلته د ګاونډی کور ته یوسو»

په همدې وخت کې کوچنیان او د هشام ښځه دبام څخه لاندې را ښکته شوي و خو دهغوې مخونه د ویرې او دهشت څخه تک ژیړ شوي و. هشام ته دا ښه ښکاره نه شوه. عمر او علي ته یې مخ کړ او ورته یې وویل: « عمر او علي !..... د ویرې کولو اړتیا نه شته. ومو کتل چې ستاسې زوړ دادا خپل دښمنان څنګه و ځغلول. یاد ساتئ چې د زمري دیوې ورځې ژوند د ګیدړ دسلو کالو د ژوند څخه غوره دې.»

دا چې کوچنیانو ته به د خپل نیکه د خبرو څخه ډاډ ور په برخه شوي وي او کنه. خو لږه شیبه وروسته هغوې ټول د ګاونډي کور ته بوتلل شول. دهغوې په ګاونډ کې هم د یوه زوړ سالار کور و. که څه هم هغه زوړ سالار څه موده مخته مړ شوي و خو دهغه ښځه او یو زوې هملته اوسیدل. دهغوې په کور کې اوس د ښځو نه علاوه یو ملازم هم موجود و. هشام ورته په ډیره بیړه څه خبرې وکړې اود خپل اصطبل څخه یې یو آس دهغه په واک کې ورکړ او هغه یې کومې لورې ته ولیږه. په دې ټول وخت کې ددې ځاې کوڅې دخلکو څخه خالي وې. بلواګر ان تللي و خو دهغوې دبیرته راستنیدو ګواښ موجود و. که چیرې د ښار به بازارونو او کوڅو کې فساد ، بغاوت او د اورلګولو پیښې نه واې نو هشام به هم کومې لورې ته تللې و. خو په دې وخت کې د اورنه ښار د کربلا انځور وړاندې کاوه. په دې خاطر هشام همدلته په خپل کور کې ددښمن سره دمقابلې کولو هوډ وکړ.

دبله اړخه ، کله چې سلیم پاشا ته خبر ورسید چې دقاسم او طاهر زاړه پلار د باغیانو پنځوس کسیزې ډلې ته په ځانته ځان ماتې ورکړې ده نو دقهراو غضبه سور شین کیده. هغه په خپلو باغیانو باندې سخت په قهر و ځکه هغه غوښتل د قاسم د نشتوالې څخه ډیره ګټه پورته کړي. هغه چې کله د ناکامۍ خبر واورید نو سمدستي را پورته شو اوخپله څیره یې پټه کړه او پخپله ددې شیطاني دندې د ترسره کولو له پاره را روان شو. دا ځل دهغه سره عام بلواګران نه و بلکه د ینې چرې د فوځ ډیره ښه توره وهونکې یې له ځانه سره راوړې و. دوې ټول په اسونو سپاره ، دوې غوښتل چې په هره توګه چې شوني وې قاسم ته زیان ورسوي ، داس سپرو دغه ډله په ډیره ګړندۍ توګه د قاسم د کور په لور ولاړه.

لا تراوسه پورې هشام د پخوانی جنګ ستومانتیا نه وه لرې کړې چې د سلیم پاشا ډله یې د کور دروازو ته ور ورسیده او دروازه یې ور وهله. دروازه لاندې را پریوته او دوې ټول په یوه وار کورته ور ننوتل. هشام د پخوا په څیر هغوې ته همدلته په ډیوډۍ کې ښه راغلاست وواېه...... اوسکینې هم دکمان څخه خپل غشي په پوره تیزۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ویشتل. خو دا ځل داسې بریښیده چې قسمت د زوړ هشام پر خلاف دې ، هغه په پوره میړانې سره ددې غدارانو مقابله وکړه ، دهغوې درې کسه سپاهیان یې دوزخ ته ور تیر کړل ، دسکینې د غشو د ویشتلو په واسطه هم څو کسه سپاهیان زخمیان شوي و، خو دسپاهیانو شمیره زیاته وه او د زوړ هشام متو نور ځواب ورکاوه. بلاخره د هشام توره نوره د ګذار د تم کولو جوګه نه وه. او زوړ توره وهونکې عرب تر اخره پورې د جنګیدو وروسته په شهادت ورسید......

دهشام د راپرزیدو سره سم د سلیم پاشا دباغیانو ډله په ټول کور کې خپره شوه، تر دې وخته پورې پخپله سلیم پاشا روغ رمټ و. هغه په دې جنګ کې بلکل برخه نه وه اخستې. هغه هغې خونې ته چې سیکنه په کې په سنګر کې ناسته وه د ور ننوتلو څخه هم په ویره کې و ، ځکه په دې وخت کې سکینې بې بې هم د غشو ویشتل پرې ښودې و او توره یې په لاس کې اخستې وه او د کوټې ددروازې تر شا ولاړه وه. بلواګران په ویره ویره دهغې خونې ته ور ننوتل ، لمړی یو نقاب پوښه اوتر شا یې سلیم پاشا خپله توره په لاس کې نیولې وه او کمرې ته ور ننوت. هغه په ډیر احتیاط سره کمرې ته ور ننوتې و ...خو دهغه احتیاط دهغه په کار رانه غې ، ځکه سکینه لکه د وږې زمرۍ په څیر د دروازې د شا څخه را ووتله اوپه یوه ناڅاپه یې په دې نقاب پوښانو باندې حمله وکړه. هغې په خپل لمړني ګذار سره د یوه نقاب پوښه کار ور ختم کړ او دیوې ماهرې تورې وهونکې په څیر په سلیم پاشا باندې حمله وکړه. سلیم پاشا دهغې د تورې وهلو دفن څخه په ویره کې لویدلې و ځکه هغه یوطبیب و ، په داسې حال کې چې سکینه د هشام ننګور او د طاهر ښځه وه. کله چې هغې د سکینې د تورې فن وکوت سمدلاسه شاته ولاړ خو پخوا ددې چې هغه شاته ولاړ شي او دسکینې د تورې څخه ځان خوندي کړي ، سکینې پرې د لیونۍ په څیر حمله راوړه. دسکینې توره د طبیب په لاسو ورپریوته اودهغه د لاس درې ګوتې یې پرې کړې او په لاندې فرش باندې یې ترې وغور ځولې. سلیم پاشا لکه د حلالې شوې وزې په څیر رمباړې وهلې او په داسې حال کې چې خپل لاس یې په تخرګ کې ننویستې و د کوټې یوه کونج ته ولاړ. اوس نو هغه ځانه سنبالاوه خو سکینه یې تر شاوه ، اما سکینې هغې ته و نه رسیده ځکه درې څلور کسو نقاب پوښانو په دغه میړنۍ او زړه ورې ښځې باندې دشا له اړخه حمله کړې وه ، سکینه و نه توانیده چې د څلورو واړو تورې له ځانه تم کړی په دې اساس سخته زخمی شوه ، دهغې دچپ اړخ اوږه پرې کړل شوې وه اوپه سر یې هم د تورو زخمونه و. یوناڅاپه یې د ستر ګو تر مخ اسمان و څرخید اوبې هوشه په زمکه راپریوته.

نقاب پوښان ددې میړنۍ ښځې څخه ډاډمن شول ، اوسمدلاسه دسلیم پاشا په لور ورغلل. ځکه سلیم پاشا د لاس د ګوتو د پریکیدو د درد څخه ډیر زیات نا ارامه و ،په همدې وخت کې نور حمله کونکې هم دې کوټې ته را ننوتل ، هغوې ټول کور لټولې و خو په کور کې یې ددې دواړو څخه بل څوک نه و موندلې. سلیم پاشا د همدې چغو او واویلاو په وخت کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دومره ژر نور خلک چیرې تللاې شی ؟..... هغوې به همدلته دګاونډې په کور کې وي ، تاسو سمدستي د شاوخوا ګاونډیانو په کورنو باندې حمله وکړئ.....»

دسلیم پاشا خبره لا نه وه تکمیل شوې چې بیرون په کوڅه کې د اسونو د تاخت اوازونه پورته شول ، دوې سمدلاسه متوجه شول او د سلیم پاشا شپږم حس هم دخطر احساس کړې و ، هغه یوه لمحه ځنډ هم مناسب و نه ګاڼه او بیرون ته یې منډه کړه .....دهغه سپاهیان دهغه تر شاو .هغوې لا په کوڅه کې و چې د مخالفې لورې یې مخې ته داس سپرو یوه ډله راغله.

دا همغه خلک وچې د رابللو له پاره یې هشام دګاونډې نوکر ور استولې و ، دوې د اغا حسن سپاهیان و ، قاسم بن هشام دوست اغاحسن چې کله باغیان د قاسم دکور نه د وتلو په وخت کې و کتل نو سمدلاسه یې پر هغوې دحملې له پاره خپل آس را تاو کړ خو دسلیم پاشا سپاهیانو دهغوې سره دجنګ تاب نه درلود په دې خاطر هغوې ټولو خپلې لکۍ تاوې کړې او د سترګو په رپ کې دهغه ځایه و تښتیدل ...... اغا حسن تر ډیره پورې دهغوې پسې خپل آس و ځغلاوه او ډیر ژر یې د قاسم دپلار اودهغه د ورندار قاتلین را لاندې کړل اوپه ډیر کم وخت کې یې دهغوې ګڼ شمیر له منځه یوړل...... خو .....

خوسلیم پاشا ..... دهغه ځایه وتلې و . ځکه هغه د ټولو دمخه بیرون راغلې و او دټولو نه مخته په خپل آس سپور شوې او تښتیدلې و .....

اغا حسن د بلواګرو د له منځه وړلو وروسته بیرته راستون شو خوزړه یې په زوره زوره درځیده ، او په ذهن کې یې ډول ډول خیالات را ګرځیدل .....هسې نه چې دښمن د قاسم کورنۍ ته زیان ور اړولې وي ... په همدې فکرونو کې ډوب د قاسم کور ته راغې . خو زړه یې هملته په ډیوډۍ کې ټکان وخوړ ..... ځکه د قاسم پلار دخپلې تورې لاستې په خپل لاس کې نیولې و او په وینو کې لت پت پروت و . دهغه په څیرې کې اوس هم ډیر زیات رعب او دبدبه وه . دهغه چپ اوښې لورې ته د بلواګرو لاشونه پراته و و . دوې ټول هغه په خپله اودخپلې ننګور په کومک له منځه وړې و. په کور کې مرګونې خاموشي خپره وه او هرې لورې ته د وینو لیکې خپرې شوې وې ، اغا حسن په ډیره غمژنه توګه را مخته شو او د هشام لاش یې را پورته کړ ، اوس یې غوښتل چې دننه کوټو ته ورشي ،هغه ډاډمن شوې و چې دظاهر ټوله کورنۍ شهیدان کړل شوې دي ،خو کله چې کمرې ته ور ننوت نو دیوې ښځې لاش یې تر سترګو شو ، دهغې سر او اوږه زخمې وه ، دې باوقاره اومیړنۍ ښځې لا تراوسه خپله توره په لاس کې نیولې وه او پړمخ پرته وه. په دې خونه کې د یوه نقاب پوښه لاش هم پروت و . اوفرش ټول په وینو کې ډوب و . دا د اغاحسن له پاره ډیره ستره صدمه وه ، هغه په دې ډیر غمژن و چې ولې په وخت د خپل دوست قاسم دکورنۍ د خوندی کولو له پاره نه و رارسیدلې. دکور ټول سامانونه خواره واره پراته و او هرشي په وینو ککړ معلومیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تر اوسه پورې د ګنګې په څير ولاړ و نه پوهيده چې څه وکړي، د هشام لاش يې په يوه تخت باندې کيښود او خپل ملګرو ته يې د ټول کور د لټون له پاره حکم وکړ.

په دې وخت کې يې ښځينه اواز تر غوږو شو . دا سې بريښيده چې دا به د سکينې اواز و . را منډه يې کړه او دسکينې په لور ورغې. داسې معلوميده چې هغه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. هغه په بيړه هلته ور غې او پړمخه پرته ښځه يې را سمه کړه ، دسکينې سترګې خلاصې شوې ، هغه په هوش کې راغلې وه، کله يې چې اغا حسن وکوت نو په مړژواندي اواز يې څه وويل: اغا حسن ورته سمدلاسه وويل چې:

«اغاحسن يم.....دقاسم دوست..... کوچنيان چيرې دي ؟»

اوس نو د سکينې پر مخ باندې يوه عارفانه شانته خندا وه ، هڅه يې وکړه چې خپل سر را پورته کړي ، اغا حسن ور مخته شو اودهغه سر يې راپورته کړ اوپه خپل زنګون يې کيښود. اويوه عسکرته يې اواز وکړ تر څو اوبه راوړي.....سکينې ورته په حسرتناکه سترګو کتل ،دهغې شونډو څخه په ډير کمزوري اواز سره څه راوتل. « تاسو دلته په راتلو کې ځنډ کړې ......ژون....ژوندته مو خداې پاماني ويلې ده .....پلا...پلار جان شهيد شوې دې. .....هغه.... دډيرو نقاب پوښانو سره مقابله وکړه .....هغ...هغوې دوه.... دوه ځلې حمله وکړه ......ما......دهغې ..... سر... دار...... زخمې .....زخمي.....»

دسکينې ساه خرابه شوې وه ، داغا حسن ملګري اوبه راوړې ، داغا حسن د اوبو پياله د سکينې په شونډو باندې کيښوده ، څو څاڅکي اوبه د سکينې په خوله کې ور توې شوې خو څه نورې دخولې نه بيرون توې شولې ، کله چې د اوبو څاڅکي د سکينې د ستونې څخه تير شول نو هغه يو ځل بيا په هوش کې راغله او ويې ويل : « زما .....کوچنيان..... کوچنيان ..... راوړس.....هغوې چيرې دي...؟»

اغا حسن سمدلاسه عسکرو ته حکم وکړ چې د ګاونډې دکوره دهغې کوچنيان را ورسوي ،پخپله يې هڅه کوله چې سکينې ته تسلي ورکړي.

« ميرنۍ ښځې ! مونږ سپاهيان ستا ميړاني ته سلام کوو. ته انديښنه مه کوه ، ته زخمي شوې يې. زه به دې همدا اوس د طبيب خوني ته ور ورسوم.»

خو دهغې په سترګو کې ناهيلي راپيدا شوې وه ، او دخپل ژوندي پاته کيدو ټولې هيلې يې له لاسه ورکړې وې. د لږ ځنډ وروسته په يوې کوټې کې د قاسم د مور د ژړا اواز واوريدل شو ، داسې ډاګيزه شوه چې د سکينې کوچنيان راغلي دي. داډير دردناکه حالات وو. عمر او علي ګم‌صم خوني ته را ننوتل ، دهغوې مخونه لکه د ژيړ لرګې په څير ژيړ شوي و. عمر او علي د خپلې شهيد کيدونکې مور سره يو ځاې کيدل غوښتل ، اغا حسن ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظر دلیدلو توان نه درلود ، کوچنیان خپلې مور ته راغلل او دخپلې مور په څنګ کې کیناستل. دقاسم مور هم په ژړا او واویلا کې کوټې ته را ننوتله. په همدې وخت کې اغاحسن خپلو عسکرو ته حکم وکړ:

« ځومره ژر چې شوني وي یوه ارامه بګۍ راوړئ ، ترڅو زه دا ترټول ښه طبیب ته بوځم.»

خو اغا حسن ډیر هیلمن نه و. سپاهیانو د برق په څیر منډې وهلې ، سکینې چې کله خپل کوچنیان و کتل نود یو لاس د راپورته کیدو هڅه یې وکړه ترڅو د هغوي په رخسارو یې را ښکاږي. خو ونه توانیده. دهغه پورته کړل شوي لاس را پریوت او هغه یو ځل بیا بې هوشه شوه.نن د قاسم په کور کې کربلا جوړه شوې وه. دمارسي خادمه همملته په دهلیز کې ناسته وه او ویر یې کاوه. د شاوخوا دګاونډیانو ښځې اونر هم همدلته را ټول شوي و ، دا ځل سکینه تر ډیره پورې بې هوشه پرته وه ، په همدې وخت کې سپاهیانو بګۍ راوړه ، اوبیا یې په ډیر کم وخت کې سکینه د ښار د طبیب سلیم پاشا ځای ته ورسوله.

خو دسلیم پاشا مطب بند و. اغاحسن کوچوان ته حکم وکړ چې بګۍ د سلیم پاشا کور ته بوځي. په ښار کې د بغاوت په اساس کوڅې او بازارونه بند و. کوم کس نیم که په سترګو کیده هغه هم د ویرې او خوف له لاسه ناارامه معلومیده. بلاخره د سلیم پاشا کور راغي ، سلیم پاشا هملته په کور کې موجود و. خو دخپل زخم په اساس یې د دې ښځې دعلاج کولو نه انکار وکړ. اوس نو د اغا حسن سره د زور څخه دکار د اخستلو بله لاره نه وه. توره یې راوویسته او د سلیم پاشا خادم ته یې وویل:

« سمدلاسه طبیب را وبوله او کنه سپاهیان به کورته ور ننوځي او په زوره به یې راوړي. ته پوهیږې چې په ښار کې افراتفري او بغاوتونه خپاره دي ، سمدلاسه ولاړ شه اوزما د حکم تعمیل وکړه.»

خادم سمدلاسه منډه کړه ، په دې وخت کې سکینه هم په هوش کې راغلې وه. خو ساه یې ډیره خرابه او تیزه وه. دهغې سینې ټوپونه وهل.شاید چې هغه خپلې اخری ساه ګانې اخستې. اغا حسن چې د سکینې دا حال وکوت نو پخپله د سلیم پاشا کور ته ور ننوت خوسلیم پاشا بیرون ته را روان وو ،دهغه ښې لاس په یوې پټۍ تړل شوې و. او څیره یې د زیړ لرګي په څیر ژیړه شوې وه ،قدم یې ډیر سست او وجود یې کمزروې شوې و ، خو داغا حسن په ګوابښنه باندې د هغې زخمې ښځې کتلو ته راغي ، اغاحسن هغه له ځآنه سره راواخست اوپه منډه منډه بې تر بګۍ پورې راوست. خو کله یې چې دسکینې مخ ته وکتل نو هوش یې والوت ،ځکه هغه ښځه چې دهغه د سترګو تر مخه وژل شوې وه ، بیرته راژوندۍ شوې اوغواړې دهغه په لاسو تداوي شي . دهغه پاته حواس هم له منځه تللي وو. هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې مریضه نه بلکه مرګ دهغه سر ته رارسیدلی دی. دغې غیر متوقع او نا څآپې پیښې پر هغه سکته راوړې وه. هغه په ډیر غور سره د سکینې مخ ته کتل په همدې وخت کې دسکینې پټې سترګې هم و غوړیدې اوپه سلیم پاشا ورونښتې. که څه هم د حملې په وخت کې سلیم پاشا په خپل مخ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقاب ترلې و خوبیا هم دهغه دسترګو د لیدلو وروسته ساه ورکونکې سکینۍ ډیره زیاته حیرانه شوه. هغې هڅه وکړه چې خپلې سترګې پوره پرانزي، لاس یې راپورته کړ او غوښتل یې دسلیم پاشا په لور د اشارې کولو په ترڅ کې څه ووایي. خو په هغې د مرګې څپه راغله او هملته یې ساه ورکړه.

د اغا حسن له پاره دا یوه عجیبه معما وه ، هغه ته داسې څرګنده شوه چې سکینې په خپل اخري وخت کې غوښتل سلیم پاشا طبیب ته څه ووایي. خو هغه په دې نه و پوه شوې چې سکینې طبیب پیژندلې و ، کله چې سکینې خپله اخري ساه اخسته نو داغاحسن د سیني څخه یخ تپ راووت ، هغه ډیر غمژن او پریشانه و ، دهمدې پریشانې په وخت کې هغه دسلیم پاشا حالت ته متوجه نه شو ، سپاهیانو ته یې د سکینی بی بی د لاش د وړلو حکم وکړ او په خپله یې دغم څخه سر ښکته کړې و او د هغوې تر شا روان و.

هغه وخت چې قاسم اوطاهر بیرته راستانه شول نود هغوې دخوشحالۍ نړۍ لوټ شوې وه،دهغوې خوشحاله کورنۍ په غم اوتیارو بدله شوې وه ، دهغوې میرنې او بهادر پلار د منونو خاورو لاندې ښخ پروت و او د طاهر د ژوند اودهغه دغم او خوشحالیو ملګرې سکینه هم په هدیره کې خاموشه پرته وه ، عمر اوعلي د خپلې مور او نیکه په غم کې په ژړا ګانو باندې ځانونه بلمنګه کړي و . د قاسم اوطاهر له پاره دا ټکان د زغم وړ نه و ، دوې دواړه د سلطان مرادخان ثاني دبیرته راوستلو له پاره ایدین ته تللي و. هغوې هملته سلطان ته د بغاوت کونکو یو انځور وړاندې کړ اودهمدې انځور د وړاندې کولو وروسته سلطان یوځل بیا هوډ وکړ چې بیرته اورنه ته راستون شي، هغوې خو په دې وتوانیدل چې سلطان دعزلت د ګوښه ناستې څخه رابیرون کړي اوبیرته یې له ځانه سره اورنه ته راوړي خو اوس دغم دزیادښت له امله دوې په خپله د عزلت ګوښې ته تلونکې و.

د قاسم د ذهن څخه د غم وریځې ولاړې خو د انتقام او بدلې اخستو احساس یې په زړه کې را و ټوکید،هغه غوښتل په هر حال دخپل پلار او ورندار تر وژونکو پورې ځانونه ور رسوي. اغا حسن ورته ددې پیښې په اړه ټول هغه څه چې یې کتلي وي په تفصیل سره وویل ، هغه دګاونډیانو څخه هم د هرې خبرې پوښتنه کړې وه ، دهغه مور او دمارسي خادمې هم ورته د پیښې په اړه تفصیل ویلې و . او ورته یې ډاګیزه کړې وه چې حمله کونکو نقابونه اغوستې و . خو معلومه نه وه چې ولې دقاسم په زړه کې کومه خبره زوړنده پاته ده. هغه ته اغا حسن ویلي و چې دهغه ورندار د سختې زخمېکیدو په وخت کې د حمله کونکو دسردار ګوتې پرې کړې وې ، اغا حسن ورته دا هم ویلي و چې طبیب سلیم پاشا دهغه د ورندار په تداوۍ کې د غفلت او سستۍ نه کار اخستې و خو اغاحسن ورته دسلیم پاشا د طبیعت او د لاس د زخمي کیدو په اړه خبره کول مناسب و نه ګڼل. هغه په دې شک کې و چې د شهزاده علاوالدین او سلیم پاشا تر منځه څه پخوانې پټو اړیکې شتون درلود. هغه اوس شپه او ورځ په همدې فکرونو کې ډوب پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان د راتلو وروسته په اورنه کې بغاوت تر کنټرول لاندې راغې ، سلطان د راتلو سره سم دبغاوت کونکو سترو سترو کسانو ته د مرګ سزا ورکړه او یو زیات شمیر نامسؤله افسران یې په ځندانو کې واچول. تر څنګ یې د یني چري ګڼ شمیر سپاهیان یې د بغاوت او ارتداد په خاطر له منځه یوړل.په دې کارو سره اورنه یوځل بیا د امن اوسکون ښار و ګرزید. خو لا تر اوسه سلطان د بغاوت جرړې نه وې پیدا کړې. سلیم پاشا تر اوسه پورې ژوندې و او دهغه لاس تر اوسه پورې تړلې و .دهغه د ښې لاس درې ګوتې پرې کړل شوې وې ، په دې خاطر یې لا تر اوسه روغتیا نه وه موندلې.

سلطان څو ورځې وروسته قاسم را وغوښت. او د قاسم د کورنۍ په دغه ډول وژلو یې د زړه له کومې افسوس ښکاره کړ او هغه ته یې حکم وکړ چې د بغاوت اصلي جرړې راپیدا کړي. قاسم پخپله هم همدا غوښتل چې هغه ته سرکاري اختیارات ور په برخه شي تر څو په ازادۍ سره خپل دښمنان و لټوي ، اوس نو هغه یو ځل بیا سرکاري سراغ رسان ګرزیدلې و، دا ځل بهرام خان او دهغه ټوله اداره دده تر کنټرول اوحکم لاندې و ه. په محل کې لرې کړل شوي سلطان محمد هم دقاسم سره خپله خواږي څرګنده کړه . اوهغه ته یې دخپله اړخه د هر ډول بسپنې اوکومک ډاډ ورکړ.

ددې پیښې څخه یویشت ورځې وروسته قاسم دیوې په زړه پورې پیښې سره مخ شو ، هغه د اورنه بازار د اهنګرانو کوڅې څخه تیریده چې د ارباب سره مخ شو ، دا داورنه د بازار یوه تنګه کوڅه وه چې اهنګرانو اونجارانو په کې کار کاوه ، په دې بازار کې توري ، نیزې ، کمانونهه او نور جنګي وسایل هم جوړیدل او پلورل کیدل. قاسم په لمړي نظر سره ارباب وپیژانده. ارباب هم چې قاسم وکوت نو ورغاړیوت. قاسم تر هر څه دمخه د ارباب څخه ښښنه و غوښته چې دخپلو زیاتو مصروفیاتو په واسطه یې و نه شوکولاې دهغه سره خپله ژمنه پوره کړي خو تر څنګ یې د ارباب څخه هم وپوښتل چې هغه په اورنه کې په کومو کارونو باندې مشغول دې ؟ او چیرې اوسیږي ؟ ارباب په ورته په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« زه خو په همدې بازار کې دیوه ستر اهنګر سره کار کوم. او همدلته د اورنه په یوې محلې کې اوسیږم» قاسم په دې ښه پوهیده چې ارباب یو بې ضرره انسان دې خوبیا هم یو اروپایی او عیسوي نژاده وګړې دې نو په دې خاطر یې پرې څه شک کیده . هغه غوښتل د ارباب څخه لږ څه نور هم وپوښتي خو په دې وخت کې ارباب په خپله خبرې پیل کړې او ویې ویل:

« درونده دوسته ! ... ته به زما په خبرو ډیر حیران پاته شې او خوشحاله به هم شې چې ما اسلام منلې دې او دبغاوت په ورځو کې چې کله زه په خپل کور کې بند پاته و م نو ما دقران کریم دلوست هڅه هم کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډېره حيرانونکې ده ......تا اسلام قبول کړې دې ؟.... اوس خو ته نه يوازې زما دوست يې بلکه مسلمان ورور مې هم يې ...... خو په تاکې دا بدلون څنګه راغې ؟ اودا چا په کومک درکې راغې ؟...

د قاسم په خبرو کې رېښتيا هم حيرانتيا وه خو کله چې اربان ورته دخپل مهربان نوم ووايه نوقاسم دحيرانتيا څخه يو ټکان وخوړ ځکه چې اربان ورته وويل:

« په ما کې دا بدلون زما د وريرو مريم اوحميرا په مهربانۍ سره راغلې دې ، زما دا وريرې ډېرې مهربانه دي ،هغوې پخپله هم اودهغو پلار عباس هم نوي مسلمانان دي ،مونږ ټول غواړو قرانکريم ولولو ،اوس مونږ دخپلو ځانو له پاره يو استاد هم نيولې دې ،ته خو کله زمونږ کور ته راشه....»

قاسم ته دا خبره داسې ښکاره شوه لکه يو ناڅاپه چې په هوا کې الوتې وي، د ډېرې حيرانتيا له وجهې يې دخولې څخه خبره نه راوتله. ځکه هغه عباس ، حميرا او مريم درې واړه پيژندل ، بلکه دهغوې نومونه هم قاسم ايښودي و. هغه به د بوسنيا هغه شهزادګۍ څنګه له ياده ويستلې وې چې په همغه لمړۍ ورځ يې د ينې چرې د پنځه زره کسيز فوځ دسالار سره ټکر کړې و. هغه په دې هم حيران و چې هغوې څنګه او څه ډول دلته اورنه ته رارسيدلې دي. اوبيا د اربان سره يوځاې دوې ټول په يوه محله کې اوسيږي. دهغه سترګې دحيرانتيا څخه خلاصې پاته شوې وې اوپخپلې بې علمۍ يې افسوس کاوه. هغه اربان له ځآنه سره واخست او په يوه قهوه ځاي کې ورسره کيناست او تر ډېره پورې يې ددې بوسنيايي نوو مسلمانانو په اړه ورسره خبرې کولې. اربان ورته ووېل چې هغه د سلطان او د مسلمانو عسکرو له پاره يو منجنيق شکله توپ جوړوی اوتر څنګ يې غواړې دسلطان سره ووينې. دقاسم له پاره دا ټولې خبرې نوې اوحيرانونکې وې ،هغه داربان سره ژمنه وکړه چې سبا به يې دسلطان سره د کتلو له پاره محل ته وړی. هغه د اربان څخه دهغه د اوسيدو د ځاې ادرس هم واخست. اوپه دې ژمنه يې ترې رخصت واخست چې هغه به نيغ په نيغه سلطانی قصر ته ورځې او د اربان د نوي توپ د جوړښت په اړه به ورسره خبرې کوي. ترڅنګ به يې سبا د اربان له پاره دسلطان سره د کتلو وخت هم وغواړی. د يوې اوږدې ليدنې وروسته هغه داربان څخه رخصت واخست او دسلطانې قصر په لور روان شو.

قاسم سلطان ته د اربان په اړه معلومات ورکړ اودهغه د نوي ايجاد په اړه يې هم ورته تفصيلی معلومات ورکړل. سلطان ډېر زيات خوشحاله شو او په پوره شوق سره يې د اربان سره د کتلو وخت ورکړ. قاسم ترې د سبا له پاره وخت غوښته خو سلطان دسبا پورې صبر ونه کړ ، قاسم يې له ځانه سره ستون کړ او د هغه څخه يې د اربان پوره پته او ادرس واخست او خپل سرکاري ملازمين يې دهغه د باعزته راوستلو په خاطر دهغه پسې ور واستول. قاسم داربان په اړه سلطان ته هر څه ويلي و. خو دبوسنيايي شهزادګۍ اوعباس په اړه يې ورته هيڅ و نه ويل. معلومه نه ده چې قاسم به په دې اړه دکوم مصلحت څخه کار اخست. قاسم د سلطان دهدايت په اساس همملته په محل کې پاته شو او داربان د راتلو انتظار يې پيل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لږ وخت وروسته ستر اهنګر اربان په پوره درنښت سره د سلطان په خدمت کې حاضر کړل شو . دا سلطان خاص دیوان ځاي و . او په دې ځآي کې د سلطان تر څنګ دغه ستر اهنګر او قاسم ناست و . اربان د دې ناڅاپی راتلو په اساس تر یوه ځایه حیران و خو اندیښمن نه و . سلطان د دې اهنګر د ښه راغلاست له پاره د خپله ځایه پورته شو ، په دې کار سره د اهنګر اربان په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده . ځکه هغه به کله کله د قسطنطنیې د قیصر په دربار کې حاضریده خو د مسلمانانو د سلطان په کتلو سره د هغه د زړه څرنګوالي بدل شوې و . هغه په دې فکر کې شو چې ایا پادشاه د پادشاهانو پرته د نورو عادي خلکو د استقبال له پاره هم را ولاړیږي. خو هغه په دې نه پوهیده چې سلطان مراد خان ثاني یو درویش صفته انسان دې ، اربان پخپله هم یو درویش صفته اوفلسفي انسان و . په همدې خاطر یې د سلطان په خندا کې د خپل ځان له پاره د خپلولۍ ځپې وکتلې ، سلطان د اربان سره د خبرو په وخت کې وویل: « مونږ د خپل دروند میلمه څخه ناخوالي یو .... ځکه چې د قسطنطیه ستر اهنګر د نژدې څلورو میاشتو را هیسې د لته په اورنه کې میشت دې خو زمونږ سره یې د کتلو له پاره زحمت نه دې ویستلې .»

خو اربان ورته په عجیبه توګه ځواب ورکړ . هغه ورته وویل:

« مونږ په سلطاني ذوق ډیر ښه پوهیږو ......د خانه بدوشو کوم پادشاه نه وي چې مونږ یې په خدمت کې حاضر شوې وي ... زه د ظلم څخه کرکه لرم ، نو زه د ظلم د له منځه وړلو په خاطر د اسلامي فوځ له پاره یوه تاریخ جوړونکې وسله جوړوم . خو فقیر د هغو انعاماتو او اکراماتو څخه چې د سلطان لخوا دا ډول فنکارانو ته ورکول کیږي بې پرواه دې .»

د سلطان له پاره دا ډول خبرې چې په هغې کې یو ډول معنویت و ډیرې په زړه پورې ښکاره شوې ، که څه هم هغه د یوه اجنبي او ناپیژندل شوې انسان له اړخه وې خو سلطان یو درویش صفته انسان و او د هغه هیڅ خبره یې هم بده وا نه خستله . خو په نرۍ شانته خندا کې یې وویل:

« مونږ پوهیږو چې شاهي انعامات د داسې ستر اهنګر دفن قیمت نه شي ګرزیداې ،خو بیا هم شاهي انعامات د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه ده چې باید په فخر سره ومنل شي .»

خو دا ځل هم سلطان ته د یوه ریښتوني درویش ځواب اوریدل ور په غاړه و .

« درونده سلطانه ! انعام خو به مونږ تاته درکوو . او په حقیقت کې همدا زمونږ انعام باید تر څو چې دنیا اباده وي د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه وګڼله شي . هغه هیرې او جواهرات چې سلطان یې داسې یوه فنکار ته بخشش کوي یوا ځې څو میاشتې اویا څو کاله دوام کولي شی ، خو هغه انعام چې مونږ یې عثماني سلطنت ته ور بښو په زرګونو کاله د عثماني سلطنت له پاره د ویاړ او عزت سبب ګرځي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دسلطان په سترګو کې داهنګر له پاره د تحسين او ستاينی احساسات را پيدا شوي و . دهغه په مخ باندې دسلطاني قهر و غضب نښې بلکل له منځه تللې وې، هغه ورمخته شو او د اربان په اوږه يې لاس کېښود او ورته يې وويل:

« واې قسمته !.... مونږ د عثماني سلطنت له پاره د معزز ميلمه انعام د سر په سترګو منو. مونږ دا منو چې مونږ خپل دربار ته ددومره ستر اهنګر د رابللو غلطي کړې ده ، حق دا و چې مونږ ددې ستر فنکار د فن د ستايلې اوارزښت له پاره دهغه حضور ته ورغلي واې. پر مونږ ستاسې خبرې ډيرې ښې و لګيدې. ترڅنګ يې مونږ ستا د توپ د جوړولو په اړه هم اوريدلي دي ، خو مونږ غواړو چې تاسې دا نوي وسله د عثماني سلطنت دخزانې په بسپنه جوړه کړئ. مونږ به همدا نن د يوې سترې کار خانې د جوړولو حکم ورکړو ترڅو په هغې کې ستاسې د څارنې لاندې هر ډول فوځي سازو سامان جوړ کړل شي.

دقاسم له پاره داربان اوسلطان تر منځ خبرې په زړه پورې هم وې او مزه يې هم ترې اخسته. هغه د اربان په جرءت باندې هم حيران و او دسلطان په فياضۍ باندې هم. خو هغه تر اوسه پورې ددې خبرو څخه مزه او خوند اخسته چې شاهي دروازه چې راغي او دده ټول حواس يې رابيداره کړل. ځکه چې شاهي دروازه چې پادشاه ته د شاهي ادابو د په ځای کولو وروسته وويل:

« دروندہ سلطانه ! سليم پاشا طبيب د ډيرې مودې د ناروغتيا وروسته غواړي ستاسې حضور کې باريابه شي.»

دقاسم له پاره د طبيب پاشا نوم اوريدل يو ډول احساساتي پيغام و. ځکه دا همغه شخص و چې په خپل وخت يې دهغه د ورندار دعلاج کولو څخه ډډه کړې وه. خو هغه ته دا ډاګيزه نه وه چې هغه د څه وخته راهيسې عليل او ناروغه شوې دې او کله يې روغتيا پيدا کړې ده. خو ده هم دڅو ورځو راهيسې دسليم پاشا شکل اوقواره نه وه کتلې. خو اوس چې دربان د سليم پاشا نوم واخست نو د قاسم شپږم حس را ژوندې شو ، هغه د يو ځل بيا شاهي سراغ رسان کيدو وروسته دا عملي حکمت خپل کړې و چې هغه به يو وخت ددې وګړې څلور خواوې معلوموي ، خو نن په ناڅاپي توګه سليم پاشا پخپله دهغه مخې ته راغلې و .

کله چې سليم پاشا خاص ديوان ته را ننوت نو د ادب له مخې يې سر ټيټ کړې و ، دسلطان مخې ته په رسيدو سره يې سر اوملا دواړه ټيټ کړل. خو کله يې چې سر راپورته کړ نو سترګې يې په قاسم بن هشام باندې و نښتې ، دقاسم په ليدلو يې زمکه د پښو څخه و تښتيده ، پښې يې په لړزيدو شوې او نژدې و چې په فرش باندې را پريوځي. سلطان او اربان دهغه دغه ډول حرکت ته په پوره حيرانتيا سره کتل.

دسليم پاشا د څيرې رنګ اوښت را اوښت. او په غير ارادي توګه يې خپل زخمي لاس چې په پټۍ يې تړلې و دخپلې چپنې لاندې پټاوه. دهمدې حرکت له مخې دهغه بدقسمتي پيل شوه. ځکه دقاسم له پاره دهغه لاس ډير

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت درلود. قاسم ډیر زیات په دې حیران وو چې د یوه نه جنګیدونکي طبیب لاس څنګه اوځه ډول زخمي شوې دي؟ دهغه په ذهن کې دخپلې ورندار اخري جملې ګرزیدلې چې اغا حسن ته یې ویلې و: دهغه ورندار د روح ورکولو په وخت کې ویلې وو ...... چې هغې د نقاب پوشاونو سردار زخمي کړې دې...... دا چې ولې هغه ته د سلیم پاشا د زخمي لاس د کتلو وروسته دا جمله را یاده شوه ،اودهغه دماغ یې په حرکت راوست او دبدن ویښتان یې پورته ودریدل. هغه ته دخپلې ورندار د وفات په وخت کې اغا حسن ته کړې خبرې په پوره ډول په یاد وې. ځکه کله چې هغې سلیم پاشا زخمی لاس وکوت نو هغې غوښتل په اشارې سره سلیم پاشا او اغاحسن ته څه ووایي. ... قاسم ته داسې احساسیدله چې ورندار یې په اخري وخت کې سلیم پاشا پیژندلې وی اودهغه په لور یې په ګوته اشاره کړې وې. اوس نودقاسم د ملا په هډوکو کې یو قسم برق راپیدا شوې و ، دهغه دماغ تر ډیر زیات فشار لاندې و او جامليې یې سره ورغلې وې. ځکه چې هغه یو په بل پسې ډیرې کړې یو دبل سره یو ځاې کولې. ځکه دهغه په ذهن کې دا خبره وه چې سلیم پاشا په اخري وخت کې دهغې ښځې د کتلو څخه انکار کړې و. قاسم په دې فکر کې شو چې هغه به همغه وخت و چې طبیب په خپلو زخمونو پټۍ اینبودلې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې سلیم پاشا دهغه دکورنۍ اصلي قاتل دې خو دسلطان خبرو د هغه دفکرونو څپې خپل ځان ته متوجه کړې وې ، سلطان سلیم پاشا ته وویلې:

«درونده طبیبه ! په مونږ ، د شاهي ادابو دغه طریقه چې تا وکړه ، ښه و نه لګیده. مونږ رکوع او سجود یوائې اویوائې د الله تعالي حق ګڼو ، خو په هر حال مونږ ستا د ناروغتیا په اړه افسوس کوو ، مونږ وکتل چې ستا په لاس باندې پټۍ تړلې ده ، داسې بریښي چې ستا د لاس ګوتې زخمي شوې دي.....ددښمنانو په برخه دې وي پرې شوې خو به نه وي ؟اوریدلې مې دي چې تاسې هم دبغاوت په ورځو کې دکومې پیښې سره مخ شوي واست.»

دبغاوت په ورځو کې د سلیم پاشا نوم اخستل د قاسم له پاره یوه بله کړۍ وه ، ځکه ددې نه دا ډاګیزه کیده چې دسلیم پاشا زخم دهمغې ورځو زخم دې چې دهغه ورندار او پلار په کې شهیدان شوي و. اوبیا کله چې سلیم پاشا دسلطان دخبرې ځواب ووایه نو دقاسم شک په یقین بدل شو. ځکه د طبیب ځواب ډیر غیر معقول اود عقل نه لرې معلومیده. سلیم پاشا ورته وویل:

« درونده سلطانه ! ....زه د شاهي ادابو څخه نا واقفه ، په خپل دغه کړچار باندې ډیر زیات شرمساره یم.....دورند سلطان زما د زخمي لاس په اړه و پوښتل....زما دا لاس ، دیوې نسخې د تیارولو په وخت کې په تیزابو کې و سوځید او له منځه ولاړ. همدا علت دې چې زه د څو ورځو راهیسي په کټ کې پروت یم.»

دطبیب خبره په دې خاطر معقوله نه بریښیده چې دهغې دپټې څخه دا ډاګیزیده چې دهغه د لاس ګوتې پرې شوې دي. اوتر څنګ یې دا خبره هم وه چې په تیزابو د ناڅاپې لاس ککړیدو څخه دومره زیان لاس ته نه رسیږي ، طبیب په محل کې ناست یوه پادشاه ته دا دوکه او فریب ورکولې شو خو دقاسم په څیر ذهین دماغ ته یې فریب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شو ورکولې. په همدې وخت کې قاسم ته یو خیال اوفکر راغې ، په دې خاطر یې د سلطان په دربار کې په پوره ادب سره وړاندیز وکړ:

« درونده سلطانه ! په ډیر احتیاط سره یوه خبره کول غواړم »

سلطان د قاسم په لور مخ کړ او د سر په خوزولو سره یې د خبرو کولو اجازه ورکړه. قاسم ورته بیا وویل:

« درونده سلطانه ! دحیرانتیا خبره ده ...... شاهي سراغ رسان ته د یوه ځایه درې پرې کړل شوې ګوتې تر لاسه شوې دي چې مونږ د پلټنې له پاره په مشک و کافورو او قدرتي واوره کې خوندي ساتلي دي... که چیرې شوخي یې و نه ګڼئ نوزه دا ویل غواړم چې طبیب سلیم پاشا د معظم سلطان څخه کومه خبره پټول غواړي.... »

قاسم خبرې کولې او د سلیم پاشا پښې د ویرې څخه په لړزه وې ، قاسم چې کله د درې پرېکړل شوو ګوتو خبره وکړه نو د سلیم پاشا راز یې را وسپړود. دهغه مخ د خزان شوې پاڼې په څیر زیړ ګرځیدلی و، او د پادشاه سترګو ته دکتلو په ځای یې زمکې ته په کتلو پیل وکړ. دهغه ټول دغه حرکتونه د سلطان له پاره ډیر حیرانونکې و .....په همدې خاطر سلطان په لوړ اواز ورته وویل:

« طبیبه !..... پښې دې ولې لړزیږي...؟ داسې بریښې چې ته هم دهغو دریو ګوتو سره کوم تړاو لرې ؟»

د سلطان خبرو د سلیم پاشا هغه پاته توان هم له منځه یوړ. په همدې وخت کې قاسم یو ځل بیا وویل:

« درونده سلطانه ! ما ته دغه دریواړه پریکړل شوې ګوتې په خپل کور کې تر لاسه شوې دي ، اوزما ورندار د خپل مرګ نه څو لمحې مخته ویلي و چې هغې د حمله کونکو سردار زخمي کړې و. خو درونده سلطانه ، دا ضروري نه ده چې دا ګوتې دې حتما د طبیب سلیم پاشا ګوتې وي.»

قاسم دغه اخري خبره قصدا لږ څه په زوره وویله. اوس نو هغه په سلیم پاشا باندې نیغ په نیغه خپل شک څرګند کړې و. د سلیم پاشا حالت هم هره ګړۍ خرابیده. ژبه یې ګونګه شوه ، قاسم چې ښکار په جال کې وکوت نو سمدلاسه یې وویل:

« درونده سلطانه !..... د پټې محکمې ماهرینو د دې پریکړل شوو ګوتو او د سلیم پاشا د لاس د نورو ګوتو د کتلو وروسته په اسانۍ سره ویلای شي چې ایا دا ګوتې د سلیم پاشا دي او که د بل چا.......»

د قاسم خبرې لا په پوره ډول پاې ته نه وې رسیدلې چې په همدې شاهي خونه کې یوه په زړه پورې پیښه رامنځته شوه. کله چې سلیم پاشا خپل ځان په جال کې را ښکیل وکوت نو د برق په څیر یې خپل چپ لاس د چپنې لاندې ور ننویست او یو تیز ځلیدونکې خنجر یې ترې را وویست. او په سلطان مرادخان ثاني باندې یې حمله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیره زیاته ممکنه وه چې دهغه ددغې ناڅاپې حملې په واسطه دسلطان ګیډه څیرې کړل شوې وې. خو په همدې وخت کې اربان یو عجیبه حرکت وکړ او د برق په څیر د سلطان مخې ته و درید. د سلیم پاشا خنجر د اربان تر پښتیو پورې ورسید خو سلطان ددې حملې څخه خوندي پاته شو.

همدومره مهلت کافي و ، قاسم سمدلاسه خپله توره بې نیامه کړه او مخته راغې او دسلیم پاشا په څټ یې ور کیښوده. سلطان هم په لوړ اواز سره دروازه چې را وباله ، دروازه چې هم خپل توره را وویسته او په یوه منډه دننه راننوت ، سلیم پاشا بې وسه کړل شوې و خو په اخر کې یې تر ټول زیات حیرانونکې عمل انجام کړ ،خپل خنجر یې د اربان د پښتیو څخه را وویست او په خپله ګیډه کې یې ور ننویست. دهغه رازونه راڅرګیزه شوي و اوهغه ته نور ژوندي پاته کیدل شوني نه و ، په دې خاطر یې ځان وواژه.

بله ورځ د غدار سلیم پاشا لاش د ښار په لویه څلورلارې کې په چپه را ځوړند کړل شوې و، تر څنګ یې په یوې کوچنې ستنه یو شاهي اعلان هم را ځوړند شوې و چې په هغې کې دغدار سلیم پاشا ټول کړچار ثبت شوې و. قاسم خپله بدله اخستې وه اودهغه تر ټولو ستر دښمن او د هغه په کور د حمله کونکو نقاب پوښانو سردار ، دقیصر خطرناکه جاسوس خپل انجام ته ور رسیدلې و. قاسم نن ډیره خوشحاله و او دهمدې خوشحالۍ په حالت کې د اربان دکور په لور ولاړ. هغه غوښتل اوس دخپلو بوسنیایي میلمنو پوښتنه وکړي. خو په حقیقت کې دهغه په زړه کې یو نامعلوم غل پټ شوې و. داسې بریښیده چې هغه به د بوسنیایي شهزادګۍ د کتلو غلا وی. کله چې د اربان دروازې ته ورسید نو ډیر زیات احساساتي معلومیده. په لړزیدلې لاس یې ددې ښکلې کور دروازه ور وهله او هملته یې لږه شیبه انتظار وکړ.

څو لمحې وروسته ،کله چې دروازه پرانستل شوه نو د احساساتو په بهیر کې وچ کلک و درید. ځکه دهغه تر مخه د بوسینا شهزادګۍ ولاړه وه. قاسم دا هیله هم نه درلوده چې شهزادګۍ حمیرا دې پخپله ددروازې دپرانستلو له پاره دلته راشي. هغه حیران و ، خو شهزادګۍ حمیرا دهغه څخه زیاته حیرانه ولاړه وه ځکه هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده په ډیره نا څاپې توګه په مخکې ولاړ و. شهزادګۍ په خلاصو سترګو د قاسم خندانه او دخوشحالیو نه ډکه څیره کتله ، هغې په دواړو لاسونو د دروازې دواړه پلې را پرانستې خو خوله یې د سکتې د حالت په څیر وازه پاته وه. دقاسم دغسې ناڅاپې را تلل د کومې معجزې څخه کم نه و. هغې فکر کاوه چې دمسلمانیدو نه وروسته یې خپله لمړنۍ دعا قبوله تر سترګو شوه. ځکه هغې د مسلمانیدو وروسته دخپل خداې نه د قاسم سره د بیا کتلو دعا کړې وه. او نن قاسم پخپله دهغې تر مخه ولاړ و.

کله چې ددواړو اړخونو حیرانتیاوې خپل اخري حد ته ورسیدې نودواړو کتونکو یو بله ته په ډیره په زړه پورې توګه وخندل او بیا شهزادګۍ د قاسم څخه د پوښتنې پرته ، قاسم ته د دننه راننوتلو ست وکړ او پخپله په یوه منډه ولاړه او عباس او مریم یې د قاسم د ناڅاپې راتلو څخه خبر کړل. په دې وخت کې اربان په کور کې نه و خو دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې واړه قاسم په خپلو لاسو کې واخست ، دقاسم په راتلو سره د شهزادګۍ کور ځلور ځله روښانه شو . هغه ولاړه او په يوه ځآې کې کيناسته ، عباس د احساساتو او خوشحاليونه په ډک اولړزانده اواز وويل:

« حميرا لورې !وګوره ! ..... ستا زلمې په خپله راغې ، زه ښه پوهيږم چې تا ته دهمغې لمرۍ ورځې څخه د قاسم سره مينه پيدا شوې ده ،نو اوس چيرې پټيږې ؟»

د حميرا ځيره د حيا اوشرم څخه د انارو د ګل په څير و ګرزيده . سمدستې پورته شوه او دننه ولاړه. خو عباس هغه د لاسه و نيوله« لورې !ځې چيرې ؟ همدلته کينه ، دومره موده وروسته قاسم يوځل بيا زمونږ کورته راغلې دې اوته ترې تښتې ؟ خوشبوی او محبت نه پټيږې ، ته خو دا هم نه منې چې ته دلته اورنه ته د قاسم له پاره راغلې يې.
»

حميرا د شرم څخه ويلې کيده . اوعباس يې لاس کلک نيولې و ، بيا يې وويل:

«کاکا !تا زما ددعاو اغيز وکوت. قاسم بن هشام پخپله زمونږ کورته راغې. ته زما لاس پريږده ترڅو زه دهغه له پاره دخوراک ښناک غم وکړم.»

خو قاسم ددې ټولو حالاتو څخه ډير زيات اغيزمن شوې و ، ځکه هغه هيله نه درلوده چې معامله دې تر دې ځايه پورې ورسيږي. هغه خو د خپلې مارسې « غزاله» سره مينه کړې وه. خونن يې په زړه کې شهزادګۍ حميرا د مينې شمه بله کړې وه. خو دهغه په ذهن باندې د مارسې مينه سپره وه. هغه ته داسې بريرښيده لکه دمارسی د روح سره چې بې وفايی کوې . ددې وروسته چې هغه ځومره وخت ددې خلکو سره کيناست په همدې احساساتو کې سوزيده ، او د حميرا مينه يې د سترګو غورزوله. ان تر دې چې کله چې هغه د شپې له مخې بيرته کورته ستنيده نو حميرا ورته وويل:

« دورندہ سالاره !..... ته ماته ډير ورک ورک معلوميدې. داسې ډاګيزه کيږې چې ستا په زړه کې د بل چا د مينې چراغ لمبې وهې. نو که چيرې زما له خاطره تاته کوم تکليف در رسيدلې وې نو دزړه نه در څخه ښننه غواړم.»

قاسم ټکان وخوړ ځکه حميرا په هغه پوه شوې وه.هغه يو ځل بيا ونښت. له يوه اړخه دمارسی ياد هغه ځوراوه. خو دبله اړخه کوم غيبې ځواک هغه دحميرا په لور کشاوه . دهغه د زړه تارونه سست شوي و نو په معذرت کونکې لهجه يې وويل:

« نه ، درندې شهزادګۍ ! ...زه ستا د محبت وړتيا نه لرم. ما پخوا د يوه چراغ د روښانه کولو هڅه کړې وه خو اوس هغه روښانه چراغ د زړه په تيارو کې ډوب شوې دې ، ته ډيره درنه او محترمه يې. او زه تاته په زړه کې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خاصه جذبه احساسوم. خو زه نه غواړم تا په دوکه کې واچوم. ستا څخه مخته یوې نجلۍ زما سره د ژوند د ملګرتوب ژمنه کړې وه ، او هغه زما لمړنۍ محبت و .»

« لمړۍ محبت و؟.... د وه څخه دې مقصد څه دې؟ هغه خوش قسمته اوس چیرې ده ؟»

د قاسم په سترګو کې د غم ماښام را څلیدلی و . هغه پورته اسمان ته په کتلو سره وویل : « هغه شهیده شوې ده. د اسلام دمحبت په نامه ، هغه اوس په دې نړۍ کې نه شته.»

«د حیرانتیا خبره وه چې یو سالار او سپاهي دیوه شهید په شهادت باندې دومره غمژن دې. ما خو په اسلام کې اوریدلي دي چې شهید ژوندي وي نو بیا ته ولې دهغې د بیلتون درد احساسوې. زه له تاڅخه یوازې همدومره غواړم چې کله هم په خپله زړه کې دهغې خوش نصیبه د بیلتون دروندوالې احساس کړې نو ما بدنصیبې ته هم دخپل دغه غم څخه د لږ د پورته کولو اجازه ضرور راکړه»

دحمیرا په سترګو کې غټې غټې اوښکې را تویدې. څرګنده نه شوه چې قاسم ته څه ور پیښ شول چې یو ناڅاپه یې د شهزادګۍ حمیرا لاس و نیوه او ورته یې وویل:

« نه ، حمیرا ، نه ! ته ماته دومره درنښت او عزت مه راکوه چې زه ستا په مینه کې را ښکیل شم. او دخپلي غزاله یاد له یاده و کاږم .»

حمیرا خپلې د اوښکو ډکې سترګې راپورته کړې ، په دې وخت کې دهغې د سترګو څخه د اوښکو څاڅکي لاندې راپریوتل. داوښکو دغو څاڅکو د هغه په رخسارونو باندې ستري ستري کرښې جوړې کړې. حمیرا د یوې سلګۍ کولو وروسته وخندل ، دقاسم څخه یې خپل لاس ازاد کړ او سر یې ټیټ کړ او ویې ویل:

« ته به بیا کله راځې ؟اوس خو به زما غوږونه د دروازې په لور متوجه وي»

قاسم د حمیرا په رخسارونو باندې د جوړو شو لکیرو ځلا کتله او د تلو دمخه یې وویل:

« زه به هرو مرو راځم ، د عباس کاکا او ستاسې د ټولو سره به وینم ......تاسو هم زما کورته را شئ ، تاته ما وویل چې زما کور زما د ورندار او پلار د شهادت وروسته وران ویجاړ دي او زما وریرونه علي او عمر ډیر زیات خفه دي. که چیرې تاسې هلته راشئ نو دهغوي زړونه به باغ باغ شي.»

قاسم رخصت واخست او نیغ کورته ولاړ. هلته په کور کې ورته یو میلمه منتظر ناست و . دا دهغه ځانګړې استاذې و . او قاسم هغه د غزالې د پیدا کولو په اړه البانیه ته استولې و . کله چې قاسم خپل استاذې وکوت نو ساه یې بې واره شوه. ځکه هغه نه غوښتل د غزاله په اړه کوم بد خبر واوري. ددې استاذې په کتلو سره دهغه ټول امیدونه یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل بیا را و ټوکیدل. خو کله یې چې دخپل استاذي خبرې واوریدې نو یو ځل بیا یې په زړه کې داغونه راپیدا شول. ځکه دهغه استاذې ورته وویل چې دغزاله په اړه یې هیڅ ښه خبر نه دې تر لاسه کړې ، بلکه د سلطان مرادخان ثاني لیږل شوې استاذی هم د سکندربیګ په واسطه وژل شوې دې.

هغه ته به غزاله څنګ تر لاسه شوې وې. اویا به دهغه جاسوس څه ډول دغزاله خبر تر لاسه کړې و. ځکه چې غزاله اوس د سکندر بیګ په محل کې هم نه وه. نن قاسم په پوره توګه ډاډمن شوې و چې غزاله په دې نړۍ کې نه شته.

هغه تر څو ورځو پورې دغزاله د یادونو په فکرونوکې ډوب و. خو اخر تر څه وخته پورې ؟... بلاخره څو ورځې وروسته هغه یو ځل بیا د اربان کور ته ورغې. اوس نودهغه د ژوندانه نوې پړاو پیلیدونکې و ، تر څو میاشتو پورې هغه داربان کور ته ته راته. ترځنګ به یې شهزادګۍ حمیراهم د قاسم کور ته تلله را تلله. دا لیدنې کتنې ډیرې ژر په مینې اومحبت باندې بدلې شوې. اوبیا یوه ورځ ددواړو کورونو په خوښې اوخوشحالۍ سره د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا د قاسم د ناوې په څیر دهغه کورته راوړل شوه.

*****

ددوه ځلې تجربو وروسته سلطان مرادخان ثاني دا ډیره ښه احساس کړې وه چې اوس هم سلطان محمد خان د سلطنت د امورو د پرمخ بولو له پاره پوره وړتیا نه لري. ځکه چې هغه په یوه کال کې دوه ځله په تخت کیناست خو هر ځل سلطان دخرابو حالاتو د سنبالولو له پاره بیرته راستون شوې و. په دې خاطر هغه بیا د تخت دپریښود و فکر و ځنډاوه. سلطان ددرې ځلې تخت کیناستو نه وروسته ، خپل زوې شهزاده محمد کوچنۍ اسیا ته ولیږده ، تر څو هلته پاته شي او دسلطنت د امورو د پرمخ بیولو تجربه ترلاسه کړي. پادشاهان د تخت نه لاس په سر کېږي خو دوه ځلې د تخت د پریښودو وروسته بیا په تخت دکیناستو کار ، په تاریخ کې ، یوائې دسلطان مرادخان ثانی پورې اړوند دي. خودغه فلسفی سلطان ددنیاوی عظمت د بې حقیقتۍ څخه دخبریدو په اساس یو ځل بیا د څلوېښتو کالو په عمر ګوښه ناسته اختیار کړه.

خو دا ځل په تخت د کیناستو سره سم یې عیسوی دنیا ته بیا د سر را پورته کیدو موقع ورنه کړه. او نه یې پرته له کومه علته پر هغوې ظلم اوتیرې وکړ. دا په داسې حال کې چې دقسطنطنیې پادشاه په خپلو شرارتونو اوفساد اچولو کې همغسې مصروف و اوهمغه د عثمانیانو پر خلاف د فساد تر ټولو ستره سرچینه ګڼل کیده. دسلطان له پاره دهغوې ځپل دومره ستونزمن کار نه و. خوهغه قیصر هم په خپل حال پریښود. البته ، دا ځل هغه د «موریا» په لور توجه وکړه. په دې ځاې کې د قیصر دوه ورونه «قسطنطین» او « تهامس» په بیلو بیلو ځایو کې حاکمان وو. قسطنطین دخپلو ملکیتونو دخوندي ساتلو له پاره د « دکورت دخاکنا» کلابندي وکړه او بیا دهغه ځآیه د ډاډمن کیدو وروسته یې د«تهیبس » په ښار چې پولو ته نژدې یې عثماني سلطنت پروت حمله وکړه. سلطان ددې حملې څخه دخبریدو سمدستي وروسته د موریا په لور مخه کړه دهغه ترمخه د « فورنت» ټینګه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته وه ، خو د ستر اهنګر اربان د جوړو کړل شوو توپونو د ګوله باريو په واسطه داکلا ډېره ژر له منځه ولاړه ، دا لمړنی جنګ و چې فوځ په کې توپونه استعمالول پيل کړې و ، د فورنت د فتحه کيدو وروسته د موريا په لور لاره بلکل خلاصه شوې وه ، په دې اساس د قسطنطين او تهامس له پاره دسلطان تر مخه د اطاعت کولو بله لاره نه وه. هغوې خراج ورکول ومنل او موريا هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو رياستونو په ډلې کې راغې.

د بله اړخه دعثماني سلطنت پخوانې دښمن « هونياډې» دخپلې تړون ماتونې په اساس او په اورنه کې دماتې وروسته تر اوسه پورې د مسلمانانو پر خلاف د فوځونو په راټولولو بوخت و. دهغه په لمن د وارنه د ماتې داغ د ورايه ځليده. په دې اساس هغه په څلور و کالو کې د خپلو زياتو کوښښونواتيا زره وسلوال فوځ تيار کړ او د ډينوب د درياب څخه تيرشو او د سربيا سيمې ته ور ننوت. دلته دسربيا او بوسنيا خلک يو ځل بيا دهغه په فوځ کې ورګډ شول ، په داسې حال کې چې دسربيا او بوسنيا خلکو د وارنا د جنګ نه وروسته د عثماني سلطنت اطاعت منلې و. خو د هونياډې هځو ددغو دواړو سيمو حکومتونه د خپلو ژمنو څخه واړول ، اود مکملې ازادۍ غوښتنې دا دواړه حکومتونه د عثماني سلطنت په مقابل کې د جنګ ميدان ته راښکل. د ځواک دا ازمينښت د «کسوه » به ميدانو کې تر سره شو. په دغو سيمو کې نژدې شپېته کاله مخته لمړني عثمانی فرمانروا، لمړې مرادخان دسربيا ځواکونو ته ماتې ورکړې وه. اوهغه يې دخپل ځان تابع کړې و. دا ځل ددرې ځلو سختو جګړو وروسته د شعبان په ۱۸ مه ۸۵۲ هجري کال يا د اکتوبر ۱۷مه د ۱۴۴۸ کال سلطان دهونياډې فوځونو ته سخته ماتې ورکړه او د کسوه ددغه ستر جنګ په پايلو کې دسربيا ازادي سلب کړل شوه او د عثماني سلطنت برخه وګرزيده. دا ځل سلطان دسربيا څخه دخراج په اخستو اکتفا و نه کړه. په دې جنګ کې د پخوا په څير قاسم بن هشام په پوره ميړانه ګډون درلود. اوس نو هغه يواځې يو مجاهد او سپاهي نه و بلکه د سپوږمۍ په څير د يوې کوچنۍ لور پلار هم و. هغه دخپلې لور نوم «غزاله» ايښې و خو کله کله به يې ورته مارسي هم ويله.

دکسوده دجنګ دپاې ته د رسيدو وروسته سلطان ، سکندر بيګ ته دهغه د قاصدانو د وژلو او نورو درنو جرايمو په خاطر سبق ورکول غوښتل ، په همدې خاطر يې په البانيه باندې حمله وکړه. خو دسکندر بيګ د ماهرانه چالونو په واسطه البانيه د سلطان لپاره ستونزمنه وګرزيده ، دهغې سيمې د تاو راتاو درو او غرنيو موقعيتونو په اساس عثماني فوځونو ته د خلاص جنګيدو فرصت په لاس ورنه غې ، په دې اساس د زياتو هځو سره سره بيا هم سلطان البانيه فتحه نه شوه کړاې. ان تر دې چې په همدې وختو کې د سلطان مرادخان ثاني د وصال وخت هم را نژدې شوې و.

د ۸۵۵ هجري کال د محرم الحرام په پنځمه ، يا د ۱۴۵۱ ز کال د فبرورې په نهمه سلطان مرادخان ثاني د عثماني سلطنت په مرکز «اورنه» کې ساه ورکړه او تجهيز او تکفين يې ددې سلطنت په پخواني پايتخت « بروصه» کې تر سره شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو عمر او علي هم په ترتیب سره نهه او دولسو کلن شوي و، او کوچنۍ غزاله به چې اوس کله د مور سره قدم واهه نو د مور ګوته به یې نه نیوله. هغې په پنځه کلنۍ کې خپل قدم ایښوده، د دغې شپږو کالو په موده کې د قاسم زړې مور هم خپل ژوند له لاسه ورکړې و. او د خپل رب لورې ته ورغلې وه. د قاسم د هغو په واسطه طاهر د دوو کالو غم او مصیبت تیرولو وروسته یو ځل بیا واده کولو ته تیار شوې و. په همدې خاطر قاسم د زاړه عباس د لور مریم لاس د خپل ورور طاهر له پاره غوښتې و. خو طاهر، د مریم څخه کوم اولاد نه درلود. اربان او عباس هم د قاسم سره یو ځای اوسیدل. قاسم اوس یو ډیر پوښ او ذهین انسان ګرزیدلې و، د هغه عمر د سلطان مراد خان ثاني د مړیني په وخت کې نژدې دیرش کالو ته رسیده. خو د هغه پوهه او زیرکتیا د فوځ د ډیرو سترو اوغوره سالارانو څخه هم پورته وه.

خو هغه به اوس هم کله کله د البانیایي کنیزې مارتها د لور مارسی په غم کې ځوریده. کله به یې چې مارسی را یاده شوه نو ډیر غمګین به شو. د خپلو همدغو یادونو په خاطر به کله کله د لاله شاهین یادګار ته ورته او هلته به په همغه ځآیو کې چې مارسي به روسره په کې کیناسته، کیناست او پخواني یادونه به یې راتازه کول. د سلطان د مړیني وروسته قاسم ته هم پوره تکلیف رسیدلې و، اغا حسن تر اوسه هم په یني چري کې موجود و او اوس د خپلې تجربې په اساس د یني چري د ټول فوځ نائب سپه سالار ټاکل شوې و.

د قاسم تر قومندې لاندې هم لس زره عسکر و و. خو د هغه نور ګڼ شمیر دوستان یا شهیدان شوي و او یا تر اوسه هم په خپلو همغو پخوانیو دندو کې مشغول وو. په ځانګړې توګه ریاض بیګ تر اوسه هم په یني چري کې موجود و. د سلطان د مړیني څخه سکندربیګ ډیر خوښ شوې و او د ډاډ ساه یې اخستې وه.

د شهزاده عمر اوس پخلنې ته رسیدلې و، هغه یو ډیر ذهین او مبتکر ځوان و. هغه د پلار د وفاته سمدلاسه وروسته د کوچنۍ اسیا څخه را ستون شو او دلته په اورنه کې په تخت کیناست. په دې وخت کې د سلطان محمد خان عمر یویشت کاله و.

******

یادونه: «د درویش پادشاه» لمړنۍ برخه پای ته ورسیده.

قریب الرحمن سعید. (۳۱ مارچ ۲۰۱۱ ز کال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد فاتح :

دويمه برخه « تيرې شوې پاڼې »

داخل كله چې سلطان محمد خان په تخت كيناست نو عمر يې تر دوويشت كلنۍ پورې رسيده. دده نه مخته هغه دوه ځلې ، په داسې حال كې چې عمر يې يواځې ځوارلس او پنځلس كاله و ، دخپل پلار په ژوند كې په تخت ناسته كړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د مړيني سمدستي وروسته د سلطنت اراكينو هغه ته د سلطان دمړيني په اړه خبر وركړ او هغه هم سمدلاسه او پرته له ځنډه د كوچنۍ اسيا ځخه د اورنه په لور را ستون شو. ځكه همدلته دهغه د تخت د كيناستو مراسم هم تر سره كيدونكي و.

سلطان محمد خان د عثماني كورنۍ اوم ځوان سلطان و ، د عثماني سلطنت بنسټ اېښودونكې پخپله (عثمان خان) و چې د « غياث الدين كيخسرو سلجوقي » زوم و. سلطان محمد خان د عثمان خان د شا ځخه اووم نسل جوړېږي ، د عثماني سلطنت بنسټ د نن ځخه نژدې يوسلوديرش كاله پخوا هغه وخت كيښنول شو چې په ۱۳۰۰ عيسوى كال تاتاريانو په كوچنۍ اسيا يرغل وكړ او هلته يې سلجوقي واكمن (سلطان علاؤ الدين) اوبيا دهغه وروسته د هغه زوې غياث الدين كيخسرو وواژه. غياث الدين كوم زوې نه درلود ، يوازې يوه لور يې درلوده چې دعثمان خان په نكاح كې وه. په دې اساس د سلطنت اراكينو په يوه خوله او يوې راې سره عثمان خان د قونيا په تخت كيناوه او دخپل پادشاه په ځير يې و منود. په دې توګه د « اسرائيل بن سلجوق » د زوزاكه ځخه ، چې په ۱۰۷۷ كې يې خپل نظام جوړ كړې و ، په ۱۳۰۰ عيسوي كال كې نظام ولاړ او اوپه ځاې يې د عثماني سلطنت جوړ كړل شو. او دې سلطنت تر ۱۹۱۵ عيسوي كاله پورې دوام وكړ....

دعثماني سلطنت ځخه مخته د سلجوقيانو پادشاهي وه ، دهغوې نيكه اسرئيل بن سلجوق نوميده. دا هغه ځوك و چې د سلطان محمود غزنوي په حكم د هندوستان كالنجر په عسكري كلا كې اوه كاله بندي شوې و.

دعثماني سلطنت بنسټ اېښوونكې عثمان خان د سلجوقي حكمران په وخت كې د انګورې په سيمه كې د « ارطغرال » په كورنۍ كې پيدا شوې و. دا دسلطان علاؤالدين سلجوقي د حكمرانۍ وخت و. هغه د ارطغرال دميړاني اوهمت د كتلو وروسته ، هغه ته د بازنطينى د سرحداتو جاګير ور و سپاره. سلجوقي سلطان علاؤالدين د ارطغرال خان د احساناتو ممنون او مشكور هم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سلطان محمد خان قبیله هم په لمړیو کې دهغو مهاجرو قبیلو څخه وه چې د چنگیز خان دحملو څخه یې خپل کلی کور او وطن پرېښې و او په دشتو او غرونو کې یې سره تیندکونه وهل. دا قبیله د « ترکانو اوغوز» د قبایلو یوه برخه وه. چې د عثمان خان نیکه دارطغرال خان پلار « سلیمان شاه» په مشرۍ کې خپل هیواد خراسان (افغانستان) پرېښې و او په مختلفو هیوادونو کې د ګرزیدو را ګرزیدو وروسته د شام « سوریې » په لور ور وارده شوي وو. دوی چې کله د فرات ددریاب څخه تیرشول نو سلطان محمد خان خراساني نیکه (سلیمان شاه) په هغه دریاب کې ډوب شو او و مړ. دهغه د مړینې نه وروسته د دې قبیلې ډیره برخه خپره وره شوه ، خو کوم کسان چې پاته شول هغوی د ارطغران خان او دهغه د ورور «دوندارخان» سره یو ځآې د کوچنۍ اسیا په لور روان شول او هلته د سلطان علاؤالدین سلجوقي دسلطنت پولو ته ورننوتل.

« لارډ ایوسلي د ترکي ایمپایر» تر لیکنې لاندې لیکي چې: چنګیزخان خوارزم شاه له منځه وړې و. اودهغه ټول سلطنت یې دخپلو زامنو تر منځه وویشه. کله چې د خراسان دا ماتې خوړلې در په در شوې قبیله د سلیمان شاه د ډوبیدو او مړینې وروسته د ارطغرال خان په مشرۍ د سلطان علاؤالدین سلجوقي سلطنت ته ور ننوته نو شمیره یې څلورسوه او شل کورنو ته رسیده. ددغو څلوره سوه اوشلو کورنیو دغه ډله دسلطان علاؤالدین تر سیوري لاندې دپنا اخستلو له پاره دقونیا د پایتخت په لور ور روان و چې په لاره کې ارطغرال ته دوه فوځې ډلې په جنګ کې را ګیر څرګندې شوې . هغه یوه خوا هم نه پیژندله خو کله یې چې وکتل چې دهغوی یوه ډله د شمیرې له اړخه کمه او بله ځواکمنه ده نو سمدلاسه د خپلو ۴۴۴ ملګرو سره یو ځای دهغه کمزورې ډلې خوا یې ونیوله او داسې زبردسته حمله یې وکړ چې دښمن یې تیښتې ته و هڅاوه. دښمن میدان پریښود او خپلې پښې یې سپکې کړې. دفتحې نه وروسته هغه ته ډاګیزه شوه چې دهغې ډلې مرسته یې چې کړې ده هغوی د سلطان علاؤالدین سلجوقي د فوځ کسان و، او مقابل لوری یې تاتاریان وو.

د ارطغرال ددې میړانې په بدل کې سلطان علاوالدین سلجوقي هغه ته د دسفوت زرخیزه سیمه چې د سقاریه ددریاب په ښې لورې د بازنطیني (قسطنطنوي) پولو سره نښتې وه ، ورکړه ، تر څنګ یې ورته سفوت ښار هم ور بانبه. ارطغرال اودهغه ملګرې چې د خراسان او ارمینیا څخه راغلې و ټول همدلته میشت شول.

سلطان علاوالدین سلجوقي ارطغرال خان ته په دې سیمه کې دخپلو فوځونو د ساتلو اجازه هم ورکړه. او ترڅنګ یې ورته د بازنیطیني عسکری کلاو عسکرو ته د درس ورکولو حکم هم وکړ. دبازنطیني سلطنت مرکز قسطنطنیه وه. علاوالدین سلجوقي چې کوم خراساني ځوان ارطغرال ته په بازنطیني باندې دحملو کولو وینا کړې وه نو نژدې یونیم سل کاله وروسته دهمغه شخص د زوزاکه څخه سلطان محمد فاتح پیدا شو چې بلاخره یې بازنطیني سلطنت (قسطنطنیه) فتحه کړه او د عیسویت د نرۍ دیوالونه یې سره ولړزول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارطغرال خان په ۱۲۸۸ کال کې د ۹۰ کالو په عمر له دې نړۍ څخه سترګې پټې کړې . هغه په خپل ټول ژوند کې د سلطان علاوالدین د ځآنګړې پاملرنې لاندې و . ان تر دې چې داسې وخت هم راغي چې ارطغران د سلطان علاوالدین د نائب په څير د تاتاريانو او بازنطينانو ګډ فوځ ته ماتې ورکړه . ددې په بدل کې ورته سلطان علاوالدين سلجوقي د « بني شهر او بروصه شهر » سيمې هم ورحواله کړې. او د ارطغرال د جاګير د نوم يې « سلطانوي» کيښود او هغه يې د خپلو فوځونو سپه سالار و ټاکه.

هلال ، د سلطان علاوالدين سلجوقي د بيرغ نښه وه...... د ارطغرال خان د مړينې وروسته د هغه ستر زوی عثمان خان د هغه ځای ناستی و ټاکل شو. همدا د عثماني سلطنت بنسټ اېښوونکی او ددې سلطنت لمړی تاجدار هم و. د هغه پلار په خپل ټول ژوند کې د سلجوقي سلطنت سره تلپاتې وفاداري درلوده. سلطان هم د خپل پلار په قدم قدم کيښود او همغسې تګلاره يې خپله کړه. خو دا داسې وخت و چې سلجوقي سلطنت خپله اخري ساه اخسته او په کوچنۍ اسيا کې ملوک الطوايفي حاکمه شوې وه. عثمانيان يواځې د بازنطيني دښمنانو په مقابل کې جنګيدل اويا په بله ژبه ، عثمانيان يواځې د عيسويانو پر خلاف په جنګ راننبتي و. په دې وختو کې د قسطنطنيي پادشاه د خپلو درو ساتنه و نه شوه کړای او عثماني فوځونه د هغه (دتهينيا) ميدانو ته ور ننوتل . بازنطيني سلطنت چې د رسول الله صلی الله عليه وسلم په وختو کې د ځواکمنو سلطنتونو څخه و د عثمان په وخت کې د زوال سره مخ شوی و. هلته د خپل منځي جګړو او حکومتي بدنظميو عثماني فوځونو ته موقع او فرصت برابر کړې و چې هغوې دې د بازنطيني سلطنت په ډيرو برخو باندې ولکه وکړي. ددې نه مخته داسې يو وخت و چې بازنطيني سلطنت ان د کوچنۍ اسيا تر پولو پورې را غوځيدلې و . خو اوس په کوچنۍ اسيا کې د بازنطين سره يواځې « نائيسيا او نائيکوميډيا» سيمې اودهغې شاوخوا کلي پاته شوي و. د بازنطيني سيمو په لور د عثمان د توجه علت د هغه د اسلام د تبليغ کول و.

په هرصورت عثمان د اسلامي فوځونو له پاره د اروپا دروازې پرانستې او د دانيال دروازې پرانستل د عثماني نسل له پاره يوه لوبه وګرزيده. عثمان د سلجوقي سلطان د فرمانبرداری په اساس سترې سترې معرکې سر کړي دي چې ددې ډلې څخه د « قراجه حصار » معرکه تر ټولو مشهوره ده. ددې کلا د فتحه کولو په واسطه مسلمانانو اروپايانو ته خبر ورکړ چې نور نو د هغوې د حکومت دوران مخ په ختميدو دې . سلطان علاوالدين سلجوقي خپل ميړنې سپه سالار عثمان ته د « نيزبيګ» خطاب ورکړ او هغه ته يې په خپل نوم د سکې د جاری کولو او په خپل نوم د خطبې د ويلو اجازه هم ورکړه. په دې توګه عثمان ته د شاهي لقب تر څنګ د پادشاهۍ نور ټول امتيازات هم ور په برخه شول . اوبيا لږ څه پاته کمښت هم په راتلونکو کلونوکې له منځه ولاړ . او دا هغه وخت و چې عثمان د سلطان علاوالدين سلجوقي او د هغه د زوې د پرلپسې مړينې وروسته او ازاد او خپلواکه تاجدار په توګه را څرګند شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلجوقي کورنۍ د حکومت د پاي ته درسيدو سره سم د ال عثمان حکومت پيل شو . خو يو شمير سلجوقي اميرانو لکه (دکرمانيا امير) عثمان ته په ډيره کرکه او حسادت سره کتل ، او هغه يې خپل رقيب ګاڼه. همدا علت و چې لړه موده وروسته د عثمان او د کرمانيا دامير تر منځه د جنګونو يوه نه پاي ته رسيدونکې لړۍ و نښته. اودا لړۍ د هغوي د پرلپسې ناستځايو تر منځه هم همغسې جريان پيدا کړ. عثمان داسلامی حکومت بنسټ کيښود او په ۱۳۰۱ کال يې د « ټايئکوميډيا» سره رانښتې د «قيون حصار» کلا کې په لمړني ځل د قسطنطنيا دشاهنشاهي فوځ سره مقابله وکړه او په دې مقابله کې ورته ډيره ستره بريا تر لاسه شوه. او تر شپږو کالو پوري يې د فتوحاتو لړۍ تر « بحراسود» پوري و غځيده. هغه په خپل ژوند کې په دري محاذونو کې په يوه وخت فتوحات تر لاسه کول ، ..لمړی.... دباغي سلجوقي امرانو پر خلاف.... بل...د تاتاريانو پر خلاف. .. دريم.... دبازنطيني فوځونو يعنې د قسطنطنيې د پادشاه پر خلاف.... په ۱۳۰۷ عيسوي کال کې عثمانيانو دبروصې ښار کلابند کړ، دا ښار په قسطنطنيه کې د کوچنۍ اسيا په نامه ياديده. دا د نړۍ تر ټولو اوږده کلابندي وه چې تر لسو کالو يې دوام وکړ. بلاخره په ۱۳۲۲ عيسوي کال کې کلابندو فوځونو خپلې وسلې کيښودې او دعثمان خان زوې اولخان د فاتح په څير دې کلاته ورننوت ، په دې وختو کې عثمان خان په «سفوف» کې د مرګ په بستره باندې پروت و ، خو دهغه د مړينې څخه مخته د هغه زوې اولخان هغه ته د دې سوبې خبر ورورساوه. همغه و چې عثمان خان هغه خپل ځاې ناستې و ټاکه او حکم يې وکړ چې دمړينې وروسته يې په بروصه کې خاورو ته وسپاري. تر څنګ يې حکم وکړ چې بروصه د عثماني سلطنت له پاره پايتخت وګرځوي. هغه دهغه د وصيت په مطابق هملته په بروصه کې خاورو ته وسپارل شو.

د«عثماني دولت» تر نامه لاندی تاريخ ليکي چې:عثمان خان د عثمانيه دولت لمړی تاجدار و. هغه هيڅکله هم دخپل ځان له پاره دسلطان کليمه نه استعمالوله. دهغه زوې اولخان او لمسي (مراد اول) هم دخپلو ځانو له پاره د امير کليمه استعمالوله.د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکي عثمان واده هم په ډيره په زړه پوري توګه تر سره شوي و. هلته د ښار سره نژدې د «ابتروني» په سيمه کې يو خداې پالي عالم او درويش صفته انسان « اوبالي » نومې اوسيده ، عثمان به دخپلې ځوانۍ په وخت کې هلته ډير ورته ، هغه يوه ډيره ښايسته اوحسينه لور درلوده چې (مال خاتون) نوميده. يوه ورځ په ناڅاپي توګه د عثمان سترګې په دغه پيغله و نښتې ، او دکتلو سره سم پرې عاشق شو. هغه سمدلاسه د نکاح پيغام ور وليږه خو « اوه بالي» د يوه درويش او د سلطنت د امير تر منځ د توپير په پوهيدو باندې دا پيغام ونه مانه. ان تر دوو کالو پوري د عشق او محبت دا لړۍ روانه وه ، عثمان هم د اوه بالي کور ته تګ راتګ ته دوام ورکړ. په دې وخت کې څو نورو ترک سردارانو هم چې په ځواک او شهرت کې د عثمان څخه کم نه و د مال خاتون سره د واده کولو هيله ځرګنده کړه. خو اوه بالي هغوي ته هم ځواب ورکړ. بلاخره داسې يوه ورځ را غله چې عثمان همدلته د « اوه بالي» په کور کې پاته شوې و يو عجيب او غريب خوب يې وکوت. « وېی کتل چې يوه سپوږمۍ د اوه بالي دسيني څخه را ووزي او کرار کرار ترې د ځوارلسمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ جوړه شي او بيا د عثمان په سيني کې ور ننوځي ، بيا د هغه اړخه يوه ځواکمنه ونه راشنه شي چې همداسې پسې ستريږي ، ان تردې چې ددې ونې شاخونه د وچې او لمدې ټول ځايونه را و نغاړي ، د ونې د جرړو څخه د نړۍ څلور ستر دريابونه دجله ، فرات ، نيل او ډينوب را بهيږي او څلور ستر غرونه ، کوه قاف ، د بلقان غر ، دتور غر ، او د اتلس غر ددې شاخونه سنبالوي. په دې وخت کې يوه تيزه هوا راپيدا شى اودهغې ونې د پاڼو مخ چې په شکل کې توري ته ورتوالې لري د يوه ستر ښار لوري ته وګرځوي ، دا ښار ددوو سمندرونو او ددوو لويو وچو د رايو ځاې کيدو په نقطه کې پروت دې ، او د يوې ګوتې په څير را څرګنديږي. پدې ګوته کې دوه زمرد او دوه نيلم ځاې په ځاې شوي دي، عثمان غوښتل دا ګوته په ګوته کړي چې يو ناڅاپه ګوته سره را خلاصه شوه»...... د بيداريدو وروسته يې خپل خوب اوه بالي ته بيان کړ ، اوبالي په دې خوب کې د عثمان له پاره ښه راتلونکې وکوت اوهغه يې يوه غيبي اشاره و ګڼله او دخپلې لور « مال خاتون » نکاح يې ورسره وکړه.

د عثمان همدغه خوب چې هغه نژدې يونيم سل کاله مخته ليدلې و د هغه د کړوسي سلطان محمد له اړخه پوره کيدونکې و . ددوسمندرونو او ددوو لويو وچو د رايوځاې کيدو نقطه د قسطنطنيې ښار و ، د سلطان محمد خان پلرونو او نيکونو کې د عثمان خان يو زوې « اورخان» هم د يوه فاتح او بهادر پادشاه په نوم ياديږي، دا عثماني سلطنت دويم تاجدار او د عثمان خان تر ټولو کوچنې زوې و . دهغه مشر ورور علاوالدين د اسلامي علومو شوقى و تر څنګ يې د تصوف اوفلسفې سره هم ډيره مينه درلوده ، هغه ډيره پوه او مدبر انسان و ، د زمکې پرمخ تر ټولو لمړۍ منظم ، په دريشۍ سنبال ، تنخوا لرونکې او په فوځي ځايو کې اوسيدونکې فوځ « يني چري» دهمغې په سلا او مشورې سره جوړ کړل شو. دهغه سره په دې مشوره کې « قراخليل» هم شريک و. ددې نه مخته په نړۍ کې فوځونه منظميدل او په ځانګړيو کاليو هم سنباليدل، خو دا کار به يواځې او يواځې د جنګ په ورځو کې تر سره کيده. د روميانو او يونانيانو په سلطنتونو کې هم همدا ډول رواج و. دسيدنا عمر رضى الله عنه په وخت کې د عسکرو له پاره تنخوا ګاني ټاکلې شوې وې او د رخصتيو رواج هم دهمغه له وخته پيل شوې و ، خو په هغو وختو کې د فوځي بارکونو او ياد تلپاتې عسکري تمځايونو آند له چا سره نه و. په دې اساس دا کار تر ټولو لمړۍ اورخان د خپل مشر ورور علاوالدين او خپل دوست قرا خليل په سلا سره تر سره کړ. هغه ټول هغه ځوان عيسوي بنديان چې په مختلفو جنګونو کې يې نيولى و د روزنې له پاره همدې ډول روزنځايو کې واچول او يو باقاعده فوځ يې ترې د « يني چري» په نامه جوړ کړ.

اورخان د خپل حکومت په همغه لمړي کال يعني په ۱۳۲۶ عيسوي کې د « ټايئکوميډيا» په سيمه ولکه وکړه ، بروصه يې خپل درالسلطنت و ټاکه ، د قسطنطين په اسيايى مقبوضاتو کې دهغه د ولکې څخه يوازې د « نائيسيا» ښار پاته شوې و . خو دې ښار د قسطنطنيې نه وروسته دويمه درجه ستر اهميت او ارزښت درلود . د قسطنطنيې پادشاه « قسطنطين» ددې ښار د خوندي ساتلو له پاره ډيرې هلې ځلې وکړې ، اورخان هغه ډير کلک کلابند کړې و . او په ۱۳۳۰ عيسوي کال يې هغه فتحه کړ او دخپل سلطنت يوه برخه يې وګرځوله. ددې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر خلک د اسلام دین ته را وګرزیدل. په ۱۳۳۳ کال هغه د یو باغی ترک امیر په ښار « قراسي » باندی هم ولکه وکړه ، لږه موده وروسته د اورخان حکومت د «اناطولیا» شمال غربي پولو ته وغځید.

بیا اورخان د خپل سلطنت د غځولو په ځاي خپله ټوله توجه د دخلکو د فلاح او بهبود له پاره را وګرځوله ، هغه غوښتل د اصولو په مطابق د مملکت ټول قوانین په اسلامي قالب کې را و نغاړی ، د ۱۳۳۶ کال وروسته اورخان هیڅ جنګ و نه کړ بلکه دخپلو عوامو د روزلو په فکر کې و . خو دسلطنت د کورنیو انتظاماتو څخه د فارغیدو وروسته ، د اروپا په لور متوجه شو ، اود ژوند اخري څو کلونه یې د قسطنطنیې د شهنشاه د اروپایی ولکو د تر لاسه کولو او هلته د خپل قدم د ټینګولو په لاره کې مصرف کړل. د قسطنطنیې سلطنت چې یو وخت د ډینوب ددریاب او په اسیا کې تر اناطولیا او شام پورې غځیدلي و اوس یواځې د «تریس» ، د« مقدونیا» یوې برخې او « سالونیکا» اوپه یونان کې د « موریا» تریوې ډیرې برخې پورې را محدود شوی وو . د هغه اسیایی ولکې نژدې ټولې د عثمانیانو په لاسو کې راغلی وې. په همدې وختو کې د قسطنطنیې د تخت جګړه راپیدا شوه ، اورخان ددې فرصت څخه ګټه پورته کړه او د کوزین اړخ ته یې خپل شپږزره عسکر ور واستول..... په دې توګه اورخان یوځل بیا کنتاکوزین اودهغه مخالفه ډله « جان پلیولوګس» یعني ددواړو په غوښتنه د سربیا دپادشاه په خلاف خپل فوځ و لیږه. په دې وخت کې دسربیا پادشاه « استیفن ډوشن » په « سالونیکا» باندی حمله کړی و ه ...لږه موده وروسته د قسطنطنیې د تخت جګړې یو ځل بیا زور واخست نو اورخان دخپل زوې سلیمان پاشا تر مشرۍ لاندې شل زره عسکر د کوزین دکومک له پاره ور ولیږل. جان پلیولوګس ماتې وخوړه او کنتا کوزین په تخت کیناست. او اورخان ته یې د ژمنی سره سم د «زنپ» کلا ورکړه. په دې کلا کې سلیمان پاشا عثماني عسکر ځاي په ځاي کړل. خو په اتفاقي توګه څو ورځې وروسته هلته په «تریس» کې زلزله راغله چې له مخې یې د ډیرو کلاګانو دیوالونه را پریوتل. په دې ډله کې د « ګیلي پولي» کلا هم وه ، دا کلا د دانیال په غربی ساحل کې تر ټولو ستر او مستحکمه جنګي کلا ګڼل کیده. سلیمان پاشا ددې کلا سره ډیر نژدې واټن کې پروت و . هغه دغه زلزله یو غیبي تائید و ګاڼه او مخته ورغې او په ګیلي پولې باندې یې ولکه وکړه. ددې کلا د سوبې وروسته د ترکانو به تاریخ کې یونوې باب پیل شو . هغوې په ۱۳۵۴ عیسوي کال په لمړي ځل په اروپاکې د فاتحینو په څیر قدم کیښود . او په مسیحي اروپا کې یې د یوه ستر اسلامي سلطنت بنسټ کیښود چې په دوو پیړیو کې یې دګیلي پولې څخه تر ویانا پورې و غځید ، د لمړۍ پیړۍ مجاهدینو د غربي اروپا د سسلي ، روما ، او سپین پورې د اسلام اواز وررسولي و خو ترکي مجاهدینو شرقي اروپا هم د اسلامي بلنې په لور راماته کړه .

داورخان زوې « سلیمان پاشا» په داسې حال کې چې د ښکار دکولو له پاره وتلې و ، د آسه راپریوت او به ۱۳۵۸ عیسوي کال کې له دې نړۍ سترګې پټی کړې. نوموړي شهزاده د جنګ او عسکری فنونو له اړه د ډیرې پوهې او تدبر خاوند و . اورخان دخپل زوې په مړینې سخت غمژن شو او دهمدې غمه یی په بل کال پخپله هم د نړۍ څخه کوچ وکړ. خو ډیر نیک خویه ، درویش صفته او متدین حکمران و . هغه به دغریبانو تر منځ ډوډۍ او شورا په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپلو لاسو ویشله .سترو سترو علماو او مشایخوسره یې ډیره نږدې ناسته پاسته درلوده چې د هغوې د ډلې څخه « ملاداودقیصري » او « تاج الدین » به یې تل دخپله ځانه سره یو ځاې ساتل.

د اورخان د مړیني وروسته دهغه کشر زوې (مرادخان اول) دڅلویښت کلنۍ په عمر کې په تخت کیناست . دحکومت د واګو د سنبالولو سمدلاسه وروسته مردا خان د اروپا په لور د مخکې تللو هوډ وکړ. خو د کرمینیاامیر د پخوانیو دښمنیو په اساس په کوچنۍ اسیا کې بغاوت وکړ په دې اساس هغه تر هر څه لمړۍ ددې بغاوت د ځپلوله پاره قدم واخست. ددې ځایه د فارغیدو وروسته هغه د اروپا په لور قدم پورته کړ ، په ۱۳۶۰ عیسوي کال د دانیال دریاب څخه تیر شو او د خپلو فتوحاتو حیرانونکي لړۍ یې پیل کړه. خو په ۱۳۸۹ کال کې د هغه د شهادت وروسته د فتوحاتو دا لړۍ د « کسوده په جنګ» پاې ته ورسیده.

کله چې مرادخان اول په ۱۳۶۳ کال ددانیال ددریاب څخه تیر شو او دیوه ستر فوځ سره یې د تریس سیمي کې قدم کیښود نو هغه تر ټولو لمړۍ د « شورلو » په کلا ولکه وکړه ، دې کلا د قسطنطنیې څخه یواځې پنځه میله واټن درلود. ددې وروسته یې بله کلا د « کرک کلیسې» ترنامه لاندې هم ولکه کړه ، په همدې کال یې د «بابا» په سیمه کې دبازنطینانوسره یو اوږود جنګ وکړ چې وروسته یې هغوې ته ډیره بده ماتې ورکړه.

پایلې یې داشوې چې « ایډریانوپل» یعنې « اورنه» سمدستې خپله وسله په ځمکه کې کیښوده اوپه دې توګه ټول تریس د مرادخان په ولکه کې راغې. ددې وروسته بیا عثماني جنرال « لاله شاهین» بلغاریه ته ورننوت اوهلته یې په « فلپوپولس » باندې ولکه وکړه ، داسیمه د بلقان د غرونوپه جنوب کې د بازنطینې سلطنت اړونده وه . قسطنطین مجبور شو چې د مرادخان سره سوله وکړي، په دې وختو کې مرادخان په اروپا کې د بازنطینیانوسره په مقابله کې ښکر په ښکر و خونورو مسیحي حکمرانانو دبازنطینیانو سره د مراد په مقابل کې هیڅ ډول مرسته ورنه کړه . لیکن په ۱۳۶۳ کال « پنځم پوپ اربن» د هنګري ، سربیا ، بوسنیا او ولاچیه حکمرانان دې ته تیار کړل چې د ترکانو دمخکې تلو د مخنیوي له پاره خپل فوځونه را ولیږي . دهمدې حکم له مخې دې متحدینو شل زره کسه عسکر د تریس په لور را ولیږل. خو جنرال لاله شاهین هغوې ته ډیره بدې ماتې ورکړه ، ددې پایلې دا شوې چې د بلقان غرونه هم د عثماني سلطنت یوه برخه وګرزیده . دهمدې جنګ نه وروسته د«ډیمونیکا» سیمه چې په تریس کې پرته وه ، د مراد له خوا پایتخت اعلان کړل شوه . اوبیا یې درې کاله وروسته « اورنه» خپل پایتخت و ټاکه. د « مارټیزا » د جنګ وروسته شاهنشاه د سلطان باجګزاه و ګرزید خو د قسطنطین دشاهنشاه له پاره دا ډول سپکاوې د زغم وړ نه و ، هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال یې روما ته سفر وکړ او دروم د پاپا څخه یې د سلطان پر خلاف د مرستې غوښتنه وکړه. په دغه ورځو کې د«رومن کلیسا » او «یوناني کلیسا» چې د شهنشاه مذهب و .... ترمنځ ډیره دښمني روانه وه . شهنشاه په ډیر ذلت او سپکاوي سره دروم د کلیسا علویت و مانه . خوبیا یې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلو موخو په تر لاسه کولو کې کومه بریا تر لاسه نه کړه. اوبیا چې کله بیرته د «وینس» څخه تیریده د یو شمیر قرض غوښتونکو له خوا و نیول شو. خو دلته په قسطنطنیه کې یې زوی «اډرونکس» بادشاه و ګرزید.

مرادخان په خپلو اصولو کې ډیر سخت و. دهغه تر ټولو کوچني زوي شهزداه «صادوجي» یوځل د عیسویانو سره یو ځاي شوې و، خوکله چې مراد هغه ونیوه نو دخپل دغه زوي په سترګو کې یې ګرمه سیکه ویلی او ور واچوله او ړوند یې کړ. اوبیا یې وریسې وواژه، په ۱۳۷۱ کال دمراد خان سپه سالار لاله شاهین د صوفیا سره نژدې سماکوف په میدان کې دبلغاریا او سربیا د ګډو فوځونوسره مقابله وکړه اوهغوې ته یې سخته ماتې ورکړه، ددې جنګ نه وروسته د بلقان دغرونو څخه نیولې دبلغاریه ټوله سیمه د عثماني سلطنت برخه وګرزیده. بل کال لاله شاهین او د عثماني فوځونو یو بل جنرال «افرینوس» په مقدونیا باندې یرغل وکړ، مقدونیا دسربیا یو ولایت و. دهغه ځایه «کوالاډروما» او «سریز» ښارونو د فتحه کولو وروسته، «دردار ددریاب» څخه تیر شول، مراد سربیا، البانیه، اوبوسنیا په همغه وخت کې دخپل سلطنت باجګذاران وګرځول. د بلغاریا پادشاه سلیمان خپله لور سلطان حرم ته وړاندې کړه اوپه دې توګه یې خپل ځان خوندي وساته. اوبیا یو په بل پسې «مونا ستر» او «صوفیا» هم فتحه شوې. په دې توګه مرادخان د خپل سلطنت دپولو په پراخولو کې ډیر ګړندي ګامونه واخستل.

په ۱۳۷۲ کال مراد خپل شهزاده «بایزید یلدرم» ته د کرمیا د امیر لور په نکاح کړه، دکرمانیا او عثماني سلطنت تر منځ شخړې د ډیر پخوا څخه را رواني وې. ددې شخړو د له منځه وړلو له پاره مرادخان خپله لور «نفیسه» دکرمانیا امیر ته په نکاح ورکړه اوپه دې ترتیب ددوي تر منځه تر لسو کالو پورې سوله او امن قایم شو، خو په ۱۳۷۷ کال یو ځل بیا ددوي تر منځه نښتې پیل شوې، په دې جنګ کې د کرمانیا امیر ماتې وخوړه او شهزاده یزید ته د «یلدرم» لقب ورکړل شو.

د مراد خان په خلاف مسیحي اتحاد د سربیا څخه پیل شو. په دې اتحاد کې سربیا، بوسنیا، بلغاریه، البانیه، ولاچیه او هنګری ټول په پوره قوت سره ورګډ شول. پولینډ هم خپل فوځونه ور ولیږل. اوپه دې توګه یو صلیبي جنګ پیل شو. په ښکاره توګه هغوې دا اتحاد داروپا څخه دترکانو د ویستلو په خاطر کړی و. مردا خان د اویا کالو په عمر د خپلو فوځونو سره یو ځاي ددې اتحاد په خلاف د جنګ له پاره ووت.خو دمراد خان د ورسیدو دمخه اتحادیونو په بوسنیا کې په عثماني فوځونو باندی حمله وکړه او بنځلس زره ترکان یې د تیغه تیر کړل. ددې جنګ مشري سربیانو په غاړه درلوده. چې پادشاه یې لازار نومیده، د ډیرو معرکو وروسته بلاخره په ۱۳۸۹کال د «کسوده» په میدان کې هغه اخري مقابله مخته راغله چې د اتحادیونو شیرازه یې له منځه یوړه اودسربیا د قسمت پریکړه یې وکړه.

جنګ پاي ته رسیدونکې و چې په دې وخت کې یو سر بیایی امیر «میلوش کوبیلووچ» دعثماني لښکر په لور آس ور ځغلاوه، او د خپل پادشاه لاله زار په خلاف یې د بغاوت اعلان وکړ. او ویې ویل چې غواړي دسلطان سره ځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیرې مهمې خبرې وکړي. همغه و چې هغه یې د مراد خان دربار ته راوست. خو دغه د لاس د ښکلولو په وخت کې یې یو ناڅاپه خپل خنجر را وویست او په مراد خان یې حمله وکړه اوپه خپل هدف کې د بریالیتوب وروسته یې د تیښتې هڅه وکړه خو عسکرو د سترګو په رپ کې هغه ټوټې ټوټې کړ، اوس نو مراد خان د لږ وخت میلمه و. هغه په همدې حالت کې داخري حملې حکم وکړ، ډیر ژر اتحادي فوځونو ماتې وخوړه او د سربیا پادشاه «لازار» ونیول شو او د مراد خان دربارته یې راوست. مراد د «لازار» د وژلو حکم ورکړ او لږه شیبه وروسته یې پخپله هم ساه ورکړه. د مراد خان د شهادت نه وروسته د (کسوده) جنګ پای ته ورسید. شهزاده بایزید یلدرم په تخت کیناست، هغه په همغه لمړۍ ورځ خپل ورور شهزاده یعقوب چې د کسوده په جنګ کې یې پوره میړانه ښوولې وه سمدلاسه وواژه. دا د سلطنت د تخت د ولکې له پاره په عثماني کورنۍ کې لمړني قتل و.

کله چې دسربیا پادشاه لازار هلاک شو نو دهغه وروسته لارډ ستیفن دسربیا حکمران وګرزید، هغه خپله خور شهزادګۍ ډیسپینا د بایزید په نکاح کې ورکړه، او سوله یې وکړه او ترڅنګ یې دا ژمنه هم وکړه چې په راتلونکې کې به په ټولو جنګونو کې د خپل فوځ سره یو ځاې ګډون کوي. اوبیا هغه دخپل عمر تر اخري سلګۍ پورې په خپله ژمنه کلک ودرید. بایزید د قسطنطنیې دپادشاه سره هم سوله وکړه ،ان تر دې چې ددې سولې وروسته بایزید شهنشاه مجبور کړترڅو دخپل فوځ په واسطه فلادلفیا له منځه یوسي. همغه و چې دا ډول عبرتناکه پیښه منځته راغله چې پخپله عیسویانو په عیسوي فلاډلفیا باندې یرغل وکړ اوهغه یې فتحه کړه اوبایزید ته یې حواله کړه، د بایزید په وخت کې د ایدین، امشا، او ساروخان ښارونه هم فتحه شول په ۱۳۹۰ کال بایزید د قیوس په جزیره حمله وکړه په دې توګه سمرنا او کرمانیا هم د بایزید د تورې څخه خلاصې نه شوې، بایزید په خپل ژوند کې دوه ځله قسطنطنیه کلابند کړې ،لمړۍ کلابندي یې اوه میاشتې دوام وکړ خو بیا چې کله بایزید ته د هنګرۍ دپادشاه سجسمنډ چې د هونیاډې پلارو ، پخلاف فوځونو ته اړتیا پیدا شوه نوپه دې خاطر یې د لسوکالو له پاره سوله وکړه او کلابندي یې پاې ته ورسوله. دسولې شرایط یې هم ډیر سخت و. دکلنې خراج له پاره دیرش زره طلایي کراون و ټاکل شول. دمسلمانانو له پاره یې په قسطنطنیه کې یو شرعي عدالت هم پرانست، او هلته د بایزید له اړخه یو ترکي قاضي و ټاکل شو. او دمشرق دکلیسا تر څنګ یې یو ډیر ستر او عالي شان جومات هم جوړ کړ، دقسطنطنیې دقیصر په مینول کې یې دښار اوه سوه ځآیونه مسلمانانو ته ورحواله کړل تر څنګ یې دغلطې نیمایي برخه هم بایزید ته ورکړه. هلته شپږزره عثماني فوځونه و ټاکل شول، دهمغه وخته راهیسې عثمانیانو قسطنطنیې ته د استنبول نوم ورکړ.

بیا والیشیا فتحه شوه اوبیا یوپه بل پسې نائیکوپولس او بلغاریه هم تر ولکې لاندې راغلې. اوس نو بایزید غوښتل په هنګرۍ باندې یرغل وکړي خو یوناڅاپه د کوچنۍ اسیا په لور متوجه شو، په دې وخت کې د کرمانیا امیر یو ځل بیا بغاوت وکړ، بایزید یلدرم د انکورې او بروصې ترمنځ دکرمانیا دامیر سره وجنګید خو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ کې د بایزید لښکر د ماتې سره مخ شو ، د ماتې د خبر د اوریدو سره سم بایزید په خپله په جنګ کې شامل شو او د کرمانیا امیر ته یې سخته ماتې ورکړه ، په دې جنګ کې د کرمانیا دامیر دوه زامن ووژل شول.

د سلطان بایزید یلدرم نه مخته ټولو عثماني امیرانو ځانونه د امیر کلیمه استعمالوله . خو بایزید په لمړي ځل دمصر دعباسي خلیفه په اجازې سره خپل ځانته د سلطان لقب اختیار کړ.بایزید دنورو حکمرانانو په نسبت عیاش طبعه انسان و . هغه دخپلې ښځې (ډیسپینا) په ترغیب سره د شرابو څښل هم پیل کړي و . په همدې وخت کې یو ځل بیا دهنګري دپادشاه سجسمنډ له خوا د عیسویانود اتحاد له پاره هلي ځلې پیل شوي وې، هنګري د قسطنطنی دمرکزی کلیسا په ځاې دروم د کلیسا سره تړلې وه. پهمدې خاطر د روم پاپا دهغه سره مرسته وکړه ، د سجسمند د ځانګړو هلو ځلو په اساس فرانسه او برګنډی هم په دې اتحاد کې سره راټول شول ، دا ډیر ځواکمن او قوي لښکر و ، د دانیال د دریاب څخه د را تیریدو وروسته شام ته را ننوتل او مقدسه زمکه یې ازاده کړه ، کله چې دا لښکر د جرمني څخه تیریده نو دجرمنیانو ځانګړی فوځې ډلې هم وروسره را یو ځاې شوې ، دا د ټولې عیسوي نړۍ اتحاد و . هغه وخت چې د سجسمنډ لښکر سربیا ته ورسید نو هغه د بایزید دوست او فاداره ملګري لازړستیفن باندې یرغل وکړ اوپه دې توګه یې په سربیا کې ډیره وحشیانه توګه لوټ مار وکړ. دې لښکرپه پوره بریالیتوب سره د «ستیوډا» ، « ویدین» او « ارسودا» سیمې تر ولکې لاندې راوړې او ځان یې د نائیکوپولس» سیمې ته ورساوه. او هغه ښار یې د کلابندۍ لاندې راوست. د نائیکوپولس قومندان « یوغلان بې» د وسلې د غورزولو څخه انکار وکړ ، ځکه هغه په دې ډاډمن و چې بایزید به هرو مرو دهغه د تعاون له پاره رارسیږي، او بیا همداسې وشول ، بایزید د برق په څیر خپل ځان دکلابندۍ په شپاړسمه ورځ نائیکوپولس ته ورساوه. فرانسویانودا ګمان هم نه کاوه چې بایزید به دومره ژر دلته رارسیږي ، هغوي په دې آند و چې بایزید به د ابنای فاسفورس څخه د تیریدو جرءت و نه کړي ، بلاخره د ۱۳۶۹ کال د د ستمبر په ۲۴مه بایزید یلدریم د «کاتټ ډې نیورس ، سجسمنډ او فرنسوي» فوځونو پر خلاف دجنګ ډول وواهه ، دا ډیر ستر اومشهور صلیبي جنګ دې ، سجسمنډ د ترکانو د ځواک او ارادو څخه پوره خبرو ، هغه په دې هم پوهیده چې د ترکانو نومیالۍ ډلې په یوه غیر منظم او لږ روزل شوي فوځ سره یو ځاې کیږي او بیا په ډیره ښه توګه جنګیږي. سجسمنډ خپلو ملګرو ته دا سلا ورکوله چې د ترکانو د ظاهري فوځ په جنګ کولو باندی وخت ضایع نه کړي ، بلکه دهغوي په اصل فوځ دې حمله وکړل شی. خو په صلیبی اتحاد کې ورګډو د نورو هیوادونو سالارانو دهغه دا مشوره و نه منله ، دې جنګ ددرې ساعتونه زیات دوام و نه کړ ، په دې جنګ کې د سربیا پادشاه د بایزید په ملاتړ و جنګید. عیسایی فوځونو ته ډیر زیات زیان ور وا وښت. اوبایزید دهغو ځواکونو د انتقام د اخستو له پاره چې د جنګه مخته دعیسایانو په لاسو شهیدان شوي و په دې جنګ کې لس زره عیسویان و نیول اود ټولو د وژلو حکم یې ورکړ. په دې بندیانو کې کاونټ ډې نیورس ، او ثلوریشت نور عیسایی امرین هم شامل و و. خوبایزید هغوې پرېښول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغوي د تللو د مخه یې د کاؤنټ ډي نیورس تر مخه یوه وینا وکړه ، داوینا د (کریسي دلمړي ټوک په ۲۸ م مخ کې دا ډول لیکل شوي ده):

«ګرانه ! زه په دې پوهیږم چې ته دخپل هیواد د یوه ستر سردار او ځواکمن رئیس زوې یې. ته نوې ځوان یې او لا تراوسه ستا تر مخه ډیرې هیلې اود امیدونو ډک کلونه پراته دي. شوني ده چې د جنګ په میدان کې ستا ددې لمړیو هڅو د ناکامیو نه وروسته خلک په تا الزامونه ولګوي ، او ته د هغې الزامونه د رفع کولو له پاره او دخپل شهرت او نیک نوم د بیرته تر لاسه کولو په خاطر یو بل ځواکمن فوځ را ټول کړې اویو ځل بیا زما مقابلې ته راودانګې ، که زه له تا ویریدې نوله تا او ستا له ملګرو څخه به مې دهغوي په ایمان اوعزت سوګند اخستې واې چې په راتلونکې کې به زما مقابلې ته نه راځئ. خو نه ! زه د داسې سوګند غوښتونکې نه یم.ددې برعکس ، زه به ډیر خوشحاله شم چې که چیرې ته بیرته خپل هیواد ته ورسیږې او بیا فوځ راټول کړې اوبیا زما مخې ته راشې. ته به ټول وخت ما د جنګ په ډګر کې په خپل مخکې تیار و وینې. هغه خبره چې زه یې درته اوس کوم ، ته یې چې د چاڅخه غواړې نقل یې کړه.»

د نائیکوپولس د جنګ نه وروسته په ولاچیا ، هنګري او استائریا باندې هم یرغلونه وشول او د پیټرواړدین ښارهم تر ولکې لاندې راوستل شو.

ددې نه وروسته بایزید اورنه ته ورسید اوپه ۱۳۵۷ کال یې په یونان باندې حمله وکړه.، د تهسلي ، فوسین ، ډوریس او لوکریس په سیمو یې ولکه وکړه. او بیا یې دڅو ورځو وروسته د » موریا» ټوله سیمه ولکه کړه ، د یونان د فتحې کولو وروسته بایزید یو ځل بیاقسطنطنیه کلابنده کړه. دا په داسې حال کې چې د ترون لس کاله لا نه و پوره شوي. هغه دخپل ځانګړی قاصد په خوله پادشاه « مینوئل » ته حکم و لیږه چې سمدلاسه دې د تخت نه لاس واخلي او که نه دانبار به د توري په زور ونیسی. خو مینوئل د بایزید په خبره غوږ هم ونه ګراوه. همغه و چې بایزید هم د قسطنطنیی کلابندي نوره هم کلکه کړه ،په داسې حال کې چې هغه غوښتل په قسطنطنیی باندي حمله وکړي ، چې دهغه په اسیایی ملکیتونوکې یو انقلاب راغې ، دهمدې انقلاب په اساس هغه مجبور شو خپله کلابندي پاې ته ورسوي او هغه لورې ته متوجه شی ، دهمدې ورځې وروسته د بایزید یلدرم بدقسمتې پیل شوه. اوپه راتلونکو دوو کلونوکې چې د هغه دحکومت اخري کلونه و سختې ماتې وخوړې ، دهغه ټول فتوحات په اوبو لاهو شول او لږې مودې وروسته د عثماني سلطنت حیثیت د خاورو سره خاورې شو. په خپله بایزید بندی کړل شو اودهغه دا ټوله تباهي اوبربادې پخپله د « ګوډ تیمور » په لاسو پیل شوه.

دګوډ تیمور سلطنت د « چین ددیوال» څخه تر کوچنۍ اسیا پورې او د ارل دبحر څخه د ګنګا ددریابه پورې او ان د فارس تر خلیجه غځیدلې و. هغه په ۳۵ کلنۍ کې خپل ټول دښمنان وځپول او سمرقند یې خپل دارالسلطنت و ټاکه. ددې نه وروسته هغه په لږه موده کې ۲۷ هیوادونه فتحه کړل او نهه شاهي کورنۍ یې له فنا سره مخ کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګوډ تیمور د سلطنت نه وروسته د بایزید سلطنت په نړۍ کې تر ټولو ځواکمن سلطنت و. بایزید د خپلو پخوانیو فتوحاتو په اساس دومره سرشاره و چې د ګوډ تیمور د فوځونو سهي اندازه یې و نه شوه لګولې. او داسې یو فاتح یې ځانته را پاروو چې د دهشت او وحشت څخه یې ستر ستر پادشاهان لړزیدل. په لمړي ځل د داوړو تر منځ ډیر تریخ لیک لیږد پیل شو او د همدې په پایلو کې د دواړو تر منځه سخت جنګونه پیل شول.

په ۱۴۰۰ عیسوي کال ګوډ تیمور د بایزید یو ښار سیواس د شپږ لکه عسکرو په واسطه کلابند کړ، هلته د سیواس د ښار د ساتنې له پاره د بایزید ستر زوي ارطغرال مامور شوې و. ارطغرال په ډیره میړانه د ګوډ تیمور د فوځونو مقابله وکړه او تر څو ورځو پورې یې دا شپږ لکه فوځونه پرې نه ښودل چې په دې ښار باندې ولکه وکړي. بلاخره تیمور داسې یوه لاره خپله کړه چې د کلا بند شوو سره یې هیڅ ځواب نه و. هغه شپږ زره مزدوران مؤظف کړل تر څو د دیوالونو بنسټونه وکني، بیا یې هغوي ته اړمونه ورکړل تر څو دیوالونه د غورزیدو څخه و ساتي. کله چې د دیوالونو بنسټونه وکنل شو نو هغه اړمونو ته یې اور ورته کړ، د سترګو په رپ کې دیوالونه را و غورزیدل او په دې توګه یې په ښار باندې ولکه وکړه. ګوډ تیمور د خپل وحشت څرګندونه دلته هم وکړه او د بایزید د زوي ارطغرال په ګډون یې څلور زره ترکان و نیول او ټول یې د تیغه تیر کړل، په دې وخت کې بایزد د قسطنطنیې په کلابندۍ بوخت و. د دې ناوړه خبر په اوریدو سره یې کلابندي پای ته ورسوله او د توپان او وسیلې په څیر یې ځان کوچنۍ اسیا کې د ګوډ تیمور مقابلې ته ورساوه. خو په دې وخت کې تیمور د شام او مصر په لور روان شوې و، هغه دوه کاله وروسته بیرته راستون شو او د لمړي ځل څخه د زیاتو اختلافاتو سره د دواړو تر منځ دخط وکتابت لړۍ پیل شوه. او بلاخره اسمان د دواړو اړخونو تر منځ د هغه دردونکي او غمناکه جنګ ننداره هم وکړه چې د دواړو اړخو څخه په کې مسلمانان شریک وول......

دا جنګ د انګورې د جنګ په نامه مشهور شوې دې، بایزید د یولک او شل زره فوځونو سره د سواس په لور روان شو خو ګوډ تیمور د اته لکه فوځونو سره د بایزید ښار «انګوره» کلابنده کړه، بایزید د انګورې د کلابندۍ د ماتولو له پاره هغه لورې ته وګرزید، تیمور په خپله تاتاری و خو د بایزید په فوځ کې هم د تاتاریانو ګڼ شمیر عسکر موجود و. تیمور هغو تاتاریانو ته خپل جاسوسان ور ولیږل او د هغوي سره یې وعدې وکړې او ویې غلول، هغوي هم د جنګ په وخت کې د بایزید لښکر پریښود او د تیمور سره یو ځای شول، په دې وخت کې بایزید تر ټولو ستره بې عقلي دا وکړه چې هغه یوه ورځ د خپل جرءت د ښوولو په خاطر خپل ټول فوځ له ځانه سرو اخست او د ښکار کولو له پاره ووت. هغه ځای چې د ښکار له پاره ټاکل شوي و هلته اوبه ډیرې کمې وې، نژدې پنځه زره عثماني عسکر د تندې له لاسه هملته له منځه ولاړل. هغوي چې ژوندي پاته شوي و هغوي هم د تندې او لوږې له لاسه بې هوشه وو. کله چې بایزید بیرته راستون شو نو ویې کتل چې د هغه په لښکرګاه باندې د ګوډ تیمور فوځونو ولکه کړې ده، د هغې چینې څخه چې عثماني فوځونو اوبه څښلې د هغې مخه هم د ګوډ تیمور

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو ګرزولې وه ، اوس نو دبايزيد له پاره د سمدلاسه جنګ کولو بله لاره نه وه پاته. هماغه و چې د سې شنبې په ورځ ، د جولاې په شلمه د ۱۴۰۲ عيسوي کال ، د انګورې په سيمه کې هغه معرکه را منځته شوه چې....

مشهور تاريخپوه (ګبن) ليکي چې دې جنګ «دتيمور شهرت او عظمت ته تلپاتې والې ورکړ. او د بايزيد ذلت اوسپکوالي يې د تل له پاره يو يادګار پريښود ......»

د عثماني دولت تاريخ ليکي چې: د جنګ په وخت کې ګڼ شمير مسلمانو سردارانو د بايزيد ملګرتيا پريښوده ، په دې توګه بايزيد دګوډ تيمور د اته لکه ځواکمنو فوځونو په مقابل کې يواځې دلس زره يني چري فوځيانو سره ځانته پاته شو.

دسربيا پادشاه «لارډ ستيفن» هم تر اخره پورې د بايزيد سره و خو دماتې خوړلو وروسته يې دهغه ځايه تيښته وکړه ، بايزيد د محمودخان چعتايي په لاسو و نيول شو ، دهغه د پنځو زامنوڅخه چې په جنګ کې شريک و درې کسه ژوندی پاته شوی و. دهغې ډلې څخه شهزاده سليمان د اروپا په لور راوګرزيد ، شهزاده محمد (اماسيه)ته ورسيد او شهزاده عيسی دکرميا په لور وتښتيد . شهزاده موسې ژوندي و نيول شو او د شهزاده مصطفې په اړه هيڅوک خبر نه شول چې څه پرې وشول. کيداې شي په جنګ کې وژل شوي وي ، د جنګ د پاې ته رسيدو وروسته بايزيد و نيول شو او ګوډ تيمور هغه د اوسپنې په يوې پنجرې کې بند کړ، او هر چيرې به چې ته ، د هغه پنجره به يې له ځانه سره وړله. بايزيد د ا سپکاوی و نه شو زغملې او نزدې اته مياشتې وروسته يې په همغه اوسپنيزه پنجره کې ساه ورکړه. او دهغه روح د عنصری او فولادي دواړو پنجرو څخه په يوه وخت کې ازاد شو.»

دانګورې د جنګ نه وروسته په ډاګيزه توګه عثماني سلطنت له منځه تللې معلوميده ، ځکه د عثماني سلطنت تړول باج ورکونکي رياستونه ازاد او خپلواکه شوي و. دبايزيد دشپږو څخه پنځه زامن يې دانګورې په جنګ کې دهغه سره شريک وول ، هغه څلور چې ژوندي پاته شوی و ، دبايزيد د بندی کيدو وروسته مختلفو کوچنيو کوچنيو رياستونو ته ولاړل اوهملته حکمرانان و ګرزيدل ، هغوې بيا په خپلو منځو کې په جنګونو پيل وکړ. اخري سوبه شهزاده محمد ته ترلاسه شوه، ځکه شهزاده محمد داتو کالو په دوران کې د عثماني سلطنت د لاسه تللې وقار اوعزت بير ته په ځاې کړ.

شهزاده محمد د يوڅلويښت کالو په عمر په ۱۴۲۱ کې وفات شو او په بروصا کې خاورو ته وسپارل شو ، سلطان مرادخان ثاني دهمغه زوې و . او په دې توګه د عثماني سلطنت د سلاطينو د نسب لړۍ داسې را جوړه شوه: «عثمان» ددې کورنۍ لمړنی تاجدار و چې په ۱۲۸۸ کال کې را پيدا شو . دهغه زوې « اورخان» ۱۳۲۲ کې .... دهغه زوې « مرادخان اول» په ۱۳۵۹ کال کې .....دهغه زوې « بايزيد يلدرم» په ۱۳۸۹ کال کې .... دهغه زوې « شهزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اول » په ۱۴۳۱ کال کې ...دهغه زوې « دویم مرادخان » په ۱۴۲۱ کې ...دهغه زوې سلطان « محمد فاتح» په ۱۴۵۱ کال کې په تخت کیناست.

د سلطان محمد فاتح د سلطنت نه وروسته عثماني سلطنت تر سوونو کالو پورې دوام درلود . خو هغه عزت او شهرت چې د سلطان محمد فاتح په برخه شوې هغه بل چاته تر اوسه نه دې په برخه شوې ، په حقیت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي و چې......

« د قسطنطنیی فاتح به جنت ته داخلیږی..»

دا مبارک حدیث ډیر مشهور شوې و . اودهمدې حدیث دعملی کولو او ددې حدیث د تاج دپه سرکولو له پاره اموي حکمرانانو د « لمړي یزید » څخه نیولې تر بایزید یلدرم پورې او بیا تر سلطان مردا خان ثاني او...... ټولو په قسطنطنیی باندې دحملې کولو او د دې سیمی د ولکې کولو له پاره یرغلونه کړې و ،خو هیڅ یویی په فتحه کولو بریالي شوې نه و، دا سعادت د سلطان محمد فاتح په برخه و . همغه و توانید د ۱۴۵۳ کال د مئ په ۲۹ مه د ستر اهنګر اربان د ځواکمنو توپونو په واسطه د قسطنطنیی دیوالونه را چپه کړي او په دې توګه دا ښار د تل له پاره د مسلمانانو استنبول وګرځي...

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان

سلطان مرادخان ثاني د**۸۵۵** هجري کال د محرم الحرام دمیاشتې په پنځمه ،یا د **۱۴۵۱** عیسوي کال د فروری د میاشتې په نهمه په« اورنه» کې وفات شو. دهغه تجهیز او تکفین په پخوانی پایتخت«بروصا» کې ترسره شو ، دسلطان مرادخان د مړیني وروسته دهغه زوي شهزاده محمد دکوچنۍ اسیا د «ایدین» په ریاست کې و ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر یوشت کاله او څو میاشتې و. ددې نه مخته هغه دخپل پلار په ژوندون دوه ځله په تخت ناست و ،کله چې ورته دخپل پلار مراد خان د مړیني خبر ور ورسید نو سمدلاسه په آس سپور شو او دهر څه د مخه یې دا خبره وکړه:

«هغوې چې له ماسره مینه لري له ما سره دې را روان شي (عثماني دولت)»

هغه د دانیال ددریاب څخه راتیر شو او اورنه ته راورسید. همدلته یې دتخت ناستې مراسم هم ترسره شول ، اوس نوهغه شهزاده محمد نه و بلکه سلطان محمدخان ګرزیدلی و. کله چې هغه د اورنه شاهي محل ته را ننوت نو ګڼ شمیر مینه وال یې وکتل. ملکه سروین چې د سربیا د پادشاه لارډ ستیفن لور وه او دسلطان مرادخان ثاني ښځه او د سلطان محمد میرنۍ مور وه... دخپل میرني زوي شهزاده محمد په تخت کیناستو باندې ډیره خوشحاله بریښیده. دملکې سروین د ګیډۍ نه د شهزاده محمد یو میرنی ورور هم پیدا شوې و خو په دې وخت کې دهغه یوا ځې اته میاشتې و. دملکې سروین نه علاوه دلته اغا حسن ، قاسم بن هشام ، طاهربن هشام هم دسلطان محمد د استقبال له پاره موجود وو. دوې د سلطنت د مشرانو او امراو په سلا د تاج پوشۍ ورځ و ټاکله. اودهغې ورځې له پاره یې هرډول تیاري پیل کړه.

هغه وخت چې سلطان محمد خان دخپلې ځوانۍ په وخت کې دوه ځله په تخت کیناست خو دواړه ځله یې د نابرابرو شرائطو له مخې د سلطنت واګې بیرته پرېښودې. لمړۍ ځل یې د لارډسلاس او هونیاډۍ د تړون ماتولو په اساس او دویم ځل په ښار کې د ینې چرې د بغاوت له امله. دواړه ځلې یې پلار مرادخان ثاني د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر مداخله کړې اوبیرته راستون شوې. په دې خاطر په عامو خلکو کې د ا اندیښنه راپیدا شوې وه چې سلطان محمد خان د سلطنت کولو د امورو وړتیا نه لري. اوس نو سلطان محمد خان دا ثابتول غوښتل چې په پنځلس کلنۍ کې چې ورته کوم سلطنت تر لاسه شوې و هغه وخت خبره بیله وه او اوس چې ددویشت کالو په عمر کې ورته یوځل بیا سلطنت ترلاسه شوې ، خبره بیله ده.اوس نو محمد کوچنی ماشوم نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. هغه د تاج اغوستلو د جشن نه دوه ورځې مخته قاسم بن هشام خپل ځانته راوباله او د شاهانه دبدبې سره يې هغه ته ښه راغلاست ووايه. تاريخ ليکي چې:

سلطان محمد قاسم بن هشام ته وويل: «راځه .....قاسم بن هشامه راځه .... ګوره ! چې دوه ورځې وروسته زما د تاج اغوستلو چشن دې. اوس خو زه د عثماني سلطنت تاجداره اوسلطان ګرزيدلې يم. ته خو پوهيږې چې زما په اوږو څومره ستر بار اچول شوې دې ، مخکې له دې نه چې ما سلطان وګرزوی ما ته ستا مشورو ډير ځواک او توانايي راکوله. په دې خاطر مې نن تاته زحمت درکړ ترڅو دا ځل هم له ما سره قدم په قدم ملګرتيا وکړې .....»

قاسم د سلطان د لهجې څخه سخت حيران شوې و ،ځکه هغه اوس هغه نوې ځوان شهزاده نه و چې د نن څخه شپږ کاله دمخه په تخت کينول شوې و. قاسم ته داسې محسوسيدله چې دکوم ستر شهنشاه اواز اوري ، دسلطان د لهجې څخه علاوه د سلطان په نور شخصيت کې هم ډير بدلون راغلې و. دهغه په مخ باندې دځوانۍ تازه وينه او په سترګو کې شاهي دبدبه او جلال په کتلوسره قاسم داسې احساسوله چې دا ځل سلطان محمد خان د کوم ستر عزم اوهوډ سره يوځاې په سلطاني تخت باندې دکيناستو اراده لري. په دې خاطر يې پخوانۍ دوسته له ياده وويستله او په ډير ادب سره يې وويل:

« درونده سلطانه !... عثماني سلطنت به ستاسې په څير تاجدار باندې وياړي ، زه داسې احساسوم چې قدرت به ستاسې په لاسو ډيره ستره کارنامه تر سره کوي ......تر هغو چې زما دخدماتو پورې اړه لري نوزه اوزما ټوله کورنۍ د اسلام او عثماني سلطنت له پاره هر غږ ته لبيک وايي.»

قاسم د سلطان محمد خان سره دخبرو په وخت کې خپله پخوانۍ بې تکلفي له ياده ويستلې وه ،بلکه دشاهي ادابو د ټولو غوښتنو سره يوځاې يې دسلطان سره خبرې کړې وې ، څرنګه چې دوه ورځې وروسته د تاج د په سر کولو جشن و نو په دې خاطر سلطان ورته وويل:

قاسم بن هشامه !.... مونږ هر څه له ياده ويستلې شو خو د ينې چري د يوشميرډلو بغاوت له ياده نه شو ويستلې. دهمغه بغاوت په پايلو کې ستا پلار او ورندار هم شهيدان شول او زه اوس هم دهمغو خلکو څخه چې هغه وخت يې په ينې چري کې د بغاوت اور بل کړې و انديښنه لرم. هسې نه چې دا خلک يو ځل بيا د سلطنت د انتظام دخرابولو له پاره هڅې وکړي ، دا ځل ما ته په دې خاطر مخکې تر مخکې را وغوښتې تر څو د راټوکيدلو انديښنونو په اړه فکر وکړې ، زه غواړم چې ته د ينې چرى په هغو وګړو باندې څارنه وکړې چې مشکوک معلوميږي»

قاسم د سلطان محمد په ارادو باندې پوره پوره پوه شوې و .ځکه سلطان يوځل بيا قاسم ته د جاسوسۍ کار ورسپاره. اوپه خپله دقاسم په سترګو کې هم دا اړينه بريښيده. ځکه دسلطان مرادخان د مړيني سره سم همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خبرونه خپریدل چې په یني چري کې یو ځل بیا د بغاوت د اور بلیدو ته کار کیږي ، همدا علت و چې قاسم دا مسؤلیت ومانه او سلطان ته یې وویل:

دروند ه سلطانه !.... ستا بصیرت ته احترام لرم. د تاج د په سرولو په ورځ د مخربو عناصرو څارنه ډیره اړینه ده. په حقیقت کې یو شمیر وګړي ستا د شخصیت او عزائمو څخه په ویره کې دي. هغوی نه غواړي ته د مسلمانانو قیادت سنبال کړې. خو داسې خلک هر څوک چې دي ، یوه خبره ډاګیزه ده اوهغه دا چې دا ډول وګړي د قسطنطنیې د پادشاه روزل شوي او لاسپوڅي عناصر او ځانګړې خلک دي»

قاسم تر ډیره پورې دسلطان سره په پټه توګه په ډیرو امورو باندې خبرې کولې اوبیا یې دهغه څخه اجازه واخسته اوبیرته راستون شو.

اوبیا د سلطان محمد خان د تاج د په سرولو ورځ هم دعثماني تاریخ په پاڼو کې یوه نه هیریدونکې ورځ ده .....داسې ورځ چې دسلطان او قاسم بن هشام ټوله خواري یې په اوبو یوړه ،او دښمن دهماغه تاج پسرولو په وخت کې خپل کار انجام کړ.

دسلطان محمد خان دربار په جوش وخروش کې و. دسلطنت مشران ، وزیران ، امران ، دښار مشران او سپین ږیري ..... دسلطاني قصر په عام دیوان کې سره راټول شوي و. دا یوه پراخه او غځیدلې برنډه وه. ددې ځای څلورو خواو کې د غونډې ګډون کونکو ته ناست ځایونه جوړکړل شوي و. په دې وخت کې په دې عام دیوان کې د زرو څخه زیات وګړي ناست و. دسلطان په سر د عثماني سلطنت تاج کیښول شوې و. تر ټولو د مخه د شاهي کورنۍ غړو سلطان ته دمبارکۍ له پاره را روان و. د څو مشرانو ، ښځو اونرو وروسته د ملکې سروین د مبارکۍ ورکولو وخت راغي. دا دسلطان مراد خان ښځه او دسربیا دپادشاه لارډ ستیفن لور او اروپاې نژاده وه ، ډیره ښایسته او حسینه ښځه وه ، ملکې سروین ته سلطان محمد خان ډیر ګران و. هغې دهمغې لمړۍ ورځې را هیسې دسلطان محمد خان سره مینه اومحبت کاوه ، ملکه سروین رامخته شوه او دګلونو یوه ګیډۍ یې د سلطان محمد خان په لاسو کې ورکوله چې یو ناڅاپه تم شوه. هغې لا د څه ویلو له پاره خپلې شونډې نه وې پرانستې چې دعام دیوان څخه بیرون یو ناڅاپي شور او غوغا جوړه شوه،ملکه سروین په خپل ځای ودریده ، دسلطان په تندي باندې هم لیکې راپیدا شوې. لږ څه په قهر او غصې سره یې حکم وکړ:

« دا کوم ګستاخه انسان دې ؟ .... چې زمونږد تاج د پسرولو په جشن کې په خپل کرغیړن اواز سره بدشګوني خپروي.....هغه و نیسۍ او زمونږ مخې ته یې راوړئ...»

ګڼ شمیر سپاهیان د برق په څیر د عام دیوان مخې ته ور و ځغلیدل ، د سلطان سترګې هم د بیرون په لور نښتې وې. دسلطان په مخ باندې د حیرانتیا تر څنګ قهر او غصه هم خپره شوې وه. ددربار ټول کسان په خپلو خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایو کې سره خوزیدل. دلږ څه ځنډ نه وروسته د سلطان عسکرو یو زوړ «خواجه سرا» دلاسونو څخه نیولې و او د سلطان مخې ته یې راوړ. خواجه سرا په خپلو دواړو لاسونو کې کوم څیز نیولې و چې په کالیو کې یې را تاو کړې و . داسې بریښیده لکه خواجه سرا چې کوم تیخور ماشور را خستې وې. زوړ خواجه سرا په ژړا ژړا سره دربار ته را ننوت ، هغه د شاهي عتاب هم څه پرواه و نه کړه ، دربارته د را ننوتلو سمدستې وروسته یې په واویلاو پیل وکړ او ملکې سروین مخې ته ورغې او په مخ وهلو یې لاس پورې کړ ، ملکې هغه دپخوا څخه پیژانده او دهغه په دې کار باندې ډیره حیرانه ولاړه وه. ځکه هغه ددې خاص خواجه سرا و .....« ځانګړې خادم» ، ملکې چې دهغه په لاسو کې تیخور ماشوم وکوت نو ولړزیده ، هغه هر څه له یاده وویستل اوپه ژړا یې منډه کړه او دخواجه سرا لورې ته ورغله. دهغې زړه په زوره زوره دربیده. یقیننا چې د خواجه سرا په لاسو کې نوې پیدا شوې شهزاده و. دا د سلطان محمدخان میرنې ورور و چې تر اوسه یې شیده خوړل. او ملکې سروین د ګیډې څخه راپیدا شوې و . ملکه زیږ مخ د خواجه سرا په لور ورغله او خپل کوچنې یې دهغه دلاسو څخه راواخست.

دې پیښې په دربار باندې عجیبه اغیز کړې و ،خلکو د خواجه سرا په لاسو کې دماشوم د راوستو د انداز څخه داسې انګیرلې وه چې د خواجه سرا په لاسو کې د ملکې سروین د تیخور کوچنې لاش پروت دې. په دې وخت کې دسلطان محمد عمر په سختۍ سره تر دوویشت کالو پورې رسیده . هغه ددې حالاتو څخه سخت اندیښمن شوې و. هغه په دې نه پوهیده چې دا ټول هر څه دومره په ناڅاپه توګه څنګه پیښ شول. ملکې چې کله خپل مړ ماشوم په لاسو کې واخست نوبوه زړه شکونکې چغه یې ووهله او ټول وجود یې په لړزان شو . ملکې وکتل چې دهغې تیخور ماشوم چې عمریې اته میاشتې و وژل شوې دې. داڅه ډول داسې په ناڅاپې توګه مړ کړل شو ؟ ما خو لږه شیبه مخکې خپل دغه نوې شهزاده په خندانه خوله اوخوشحالۍ سره پرې ایښې و اودلته راغلې وم. لږه شیبه مخکې دغه نوې شهزاده دخپلې مور سره لوبې کولې ، بیا دا هر څه څنګه په ناڅاپې ډول مخته راغلل چې خواجه سرا د هغه معصوم لاش په لاسو کې ونیوه او ډک دربار ته راغې. ملکې د دربار د حاضرینو څخه د پروا کولو پرته ژړل. هغه یوه مور وه او کوچنې شهزاده دهغې دزړه ټوټه وه. سلطان په ډیر بد حالت کې واقع شوی و. دا دهغه د تخت دکیناستو لمړۍ ورځ وه . ناڅاپه یې په زړه کې را وګرزیدل چې د خواجه سرا څخه حقیت معلوم کړي ، په دې اساس یې لږ څه په نرمه لهجه د خواجه سرا څخه و پوښتل:

«خواجه سرا ...... دا هرڅه ،څه ډول مخته راغلل ؟...... مونږ ته حقیقت ووایه .... ترڅو مونږ ددې معصوم قاتل همدا اوس او په همدې وخت کې جهنم ته ولیږو او دخپل دغه کوچنی ورور بدل واخلو .»

دسلطان دخبرو په اخري الفاظو کې غورس و. خو دخواجه سرا دخبرو په اوریدو سره دسلطان دپښو لاندې زمکه و تښتیده ، سمدلاسه را کوز شو اوپه زمکه و درید اوبیا لږه شیبه وروسته ټول دربار دهغې ځپیږې اواز واورید چې سلطان پرې هغه زوړ خواجه سرا وهلې و....ځکه چې خواجه سرا سلطان ته ویلې و.« واه ! سبحان الله ، قاتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم پوښتنه کوی چي کوچني شهزاده چا وژلي دي ؟.... اې د دربار ناستو خلکو !....زه ګواهي ورکوم چي ....دغه معصوم او نوي کوچني شهزاده ستاسي دغه نوي سلطان وژلي دي....زه ګواهي ورکوم....زه ګواهي ورکوم......»

خواجه سرا چیغي او سوری وهلي او د دربار ټول میلمانه هک پک حیران ولاړ و، خواجه سرا د ډیري بې ادبۍ او بداخلاقۍ ځرګندونه کړې وه ، هغه شاهي عتاب او قهر ته په ډاګیزه توګه بلنه ورکړې وه ، هغه په دربار کي او د تخت د کیناستو په همغه لمړۍ ورځ اولمړي ساعتو کي پر سلطان محمد باندي د خپل کوچني ورور د قتل الزام لګولي و . ملکه سروین ددي خبري داوریدو سره خاموشه شوه او په برندو سترګو یې د سلطان په لور کتل. دلږ وخت له پاره د سلطان په ګډون ټول دربار داسي و لکه مار چي خوړلي وي. هر څوک په خپل خپل ځآي کي په فکر کي ډوب وو.....اوس به څه کیږي ، ملکه خود بې هوشۍ په حال کي وه او د خپل کوچني معصوم ماشوم لاش یې د سینی سره کلک نیولی و او په ډیرو حسرتناکو سترګو یې د سلطان په لور کتل. څکه هغه د سلطان د تاج د پسرولو په خاطر د هغه د مبارکۍ له پاره دربار ته راغلي وه. زوړ خواجه سرا لا تر اوسه په دربار کي لوڅي پښي ولاړ و. او د دربار میلمانه پټه او چپه خوله د سلطان د حکم منتظر ولاړ و.

په همدي وخت کي یو زوړ سردارد دخپله ځایه پاڅید او سلطان ته یی وویل: « دروندہ سلطانه ! .... د دربار میلمانه د سلطان د حکم انتظار کوی....او ټول خلک غواړی په دي و پوهیږي چي سلطان د خپلي تاج پوشۍ په لمړۍ ورځ ولي ددي کوچنی شهزاده د وژلو حکم صادر کړي و .....»

اوس نو د سلطان محمد له پاره ددي نه زیات خاموشه پاته کیدل د زغم وړ نه و. یو ناڅاپه یې خپله شاهي چپنه را تاوه کړه او بیرته د تخت په لور ورغي. او په ډیره جارحانه توګه په تخت ور وخوت. خو په تخت د کیناستو په ځاي و درید او په ټولو درباریانو یې یو نظر و ځغلاوه. بیا د یوه زخمي زمری په څیر و غورید او ویې ویل:

« زه حکم کوم چي ..... همدا اوس اوهمدا شیبه د معصوم شهزاده قاتل په زنځیرونو تړلي زمونږ مخي ته راحاضر کړئ ،..... مونږ پوهیږو چي هغه د کوم شیطان په حکم سره داډول کرغیړن کار تر سره کړي دي. زه به د معصوم شهزاده د قاتل سره په خپله توره باندي قلم کړم.»

سپاهیانو د محل د ننۍ برخي ته ورمنډي کړي ، خو سلطان بیرته را وڅرخید او د خواجه سرا څخه یې وپوښتل « مونږ د معظمي ملکي خواجه سرا ته د هغه د ګستاخۍ په اړه ببښنه کوو ..... او د خواجه سرا څخه غواړو چي ووایی چي هغه ته څه ډول د معصوم شهزاده د قاتل په اړه معلومات تر لاسه شوی دي....؟»

اوس نو خواجه سرا هم د خپل جذباتي کیفیت څخه لږ څه راوتلي و. ترڅنګ یی د سلطان لهجي هم هغه ډاډمن کړي و چي هغه د تحقیق پرته په نوي سلطان باندي د خپل کوچني ورور د وژلو تهمت تړلي و او په دي توګه یی خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ ته بلنه ورکړې وه. څوکله چې سلطان هغه ته بښنه وکړه نو هغه بېرته را ژوندې شو او په لړزېدلې اواز يې وويل:

«درونده سلطانه !... زما د ګواهۍ سبب داو چې ماته د نوي شهزاده قاتل دهغه د وژلو وروسته وويل چې هغه شهزاده د سلطان په حکم وژلې دې..»

دخواجه سرا د خبرو په اورېدو سره سلطان ولړزيد ، هغه په سخت اواز سره په بې اختیاره توګه وويل:

« هغه بدبخت څوک دې چې پر مونږ يې داسې ناروا الزام لګولې دې ؟ او ددې معصوم په پاکه وينه يې لاسونه سره کړي دي ؟ ،،،»

دسلطان په مخ د ځوانۍ جوش د شاهي جلال په بڼه را ښکاره شوی و. او په دربار کې هر کس په خپل ځاي باندې ګم سم ولاړ و. د خواجه سرا حالت هم دمخکې څخه بدل شوې و ، اوس نو هغه په خپل مخکيني کړچار باندې پيښمانه معلومیده ، هغه په نښتې ژبه باندی يو ځل بیا وويل:

« درونده سلطانه !... دغه معصوم شهزاده د ینې چري سپه سالار د شاهي کنيزانو څخه ستا په حکم تر لاسه کړ اوبيا هغه سفاکه او ظالم انسان هغه له ځانه سره حمام ته يوړ او هلته يې د اوبو په ډنډ کې غرق کړ....»

په دې وخت کې د ټول دربار مخه د معظمې ملکې په لور شوه ، ځکه چې ملکه په ولاړه ولاړه يو دم په ځمکه راپرېوته او بې هوشه شوه. سلطان سمدلاسه ورمخته شو او پخپله يې ملکې سروين ته اوږه ورکړه ، دلږ ځنډ وروسته ملکه په خپلې خانګړې خونه کې د شاهي طبيبانو تر علاج لاندې وه. لا تر اوسه دربار نه و رخصت شوې . سلطان د خواجه سرا څخه د پيښې په اړه ټول معلومات تر لاسه کړي و او د ینې چري سپه سالار په اړه يې حکم وکړ چې زنځیر تړلې يې د سلطان مخې ته راوړي. خو پخوا تر دې چې د سلطان ددې حکم دتعمیل له پاره سپاهيان ولاړ شي ، بهرام خان په خپله د ینې چري دغه قاتل سپه سالار زنځیر تړلې د سلطان مخې ته راوست. سپه سالار پرته له کومې ويرې د سلطان دربار کې و دريد.... دسلطان مخ تک سور شوې و. او سترګي يې د اور په څير انګار ګرزيدلې وې. هغه د ینې چري ددې سپه سالار په دې جرءت باندې حيرانتيا هم وښوده او ډېره بې حده غصه هم ور ته راغله. ځکه هغه دخپله اړخه داسې ښووله چې هيڅ ډول ظلم او تيري يې نه دې کړي. بلکه هغه څه يې چې يې کړي دي بلکل درست او سهي يې کړي دي ، دسلطان له پاره د سپه سالار انداز د پرېښونکي په څير و په دې خاطر ورته سلطان په ډېر سختو الفاظو کې وويل:

« سپه سالاره !.... مونږ ته يواځې په دوو ټکو کې ځواب راکړه. ايا تا زما د کوچني ورور د وژلو سفاکانه او ظالمانه جرم تر سره کړې دې ؟....يا نه ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! ما دا کوچني شهزاده وژلي دي..... خو ددې کار په تر سره کولو کې ما کوم جرم نه دې کړې ، هغه څه چې ما کړي دي د سلطنت د بهبود له پاره مې ترسره کړي دي ځکه چې په عثماني سلطنت کې تل دا ستونزه راپیدا کیږي چې دسلطنت شهزادګان د تخت او تاج د تر لاسه کولو له پاره دټول قوم اوولس په مقدراتو باندې لوبې کوي....

« خاموش ! ...ته د ادابو د حد څخه تیریږې.... تا نه یواځې کوچنی شهزاده وژلې بلکه پر مونږ دې د درواغو الزام هم لګولي دي ، چې دهغې په اساس دملکي خواجه سرا او د دربار یوشمیر نور وګړي مونږ له تاسره په دې کار کې شریک ګڼي ...... حال دا چې مونږ په دغه ډک دربار کې خپل خداې حاضر او ناظر ګڼو او دا سوګند یادوو چې مونږ ددې سفاک ددې وحشت څخه بلکل بې خبره وو .... اوستا دا جسارت هم دبښلو وړ نه دې چې تا په ال عثمان باندې دتخت و تاج له پاره په خپل منځې جنګړو کولو ولګاوه ....مونږ تاته د مرګ د سزا د اورولو نه مخته دا پوهیدل غواړو چې ته د چا له پاره کار کوې د دقسطنطنیې د قیصر له پاره او که د هنګری د پادشاه هونیاډی له پاره ؟»

سلطان ، سپه سالارته په یوه ډول دمرګ سزا واوروله ، خو په حقیقت کې هغه لږ څه په ویره کې و . هغه په دې پوهیده چې دیني چري دفوځ په څیر دغسې یو ستر سپه سالار ته دسلطان د تخت ناستې په لمړۍ ورځ د مرګ سزا ورکړل شي نو په دې فوځ کې به یو ځل بیا بغاوت را ولاړ شي . نن دسلطان له پاره دخپل ژوند سخترینه لمحه تر مخه وه . داسې لمحه چې په اړه یې ویل کیږي (نه جاې رفتن..... نه پاې ماندن ..) ، اوس که چیرې هغه د نوي شهزاده د سفاکانه وژلو بدله دسپه سالار څخه نه اخلي نو په درباریانو او نورو خلکو کې به ډیره سخته غصه اوقهر را وپاریږي ، اوبیا په ځانګړې توګه دهغه میریزه مور ملکه سروین دخپل تیخور کوچني ماشوم څخه د بې برخې کیدو نه وروسته بې هوشه پرته وه او په خپله سلطان ته هم خپل کوچنې ورور ډیر ګران اومحبوب و ، په دې خاطر یې هغه سپه سالار ته ډیره غصه راتله خو خپل ځان یې بې وسه احساسوه . هغه د سپه سالار څخه په دې خاطر دا پوښتنه کړې وه تر څو د عسیویانو سره د سپه سالار اړیکې را ډاګیزه شي اوبیا ددې سفاک څټ په اسانۍ سره پرې کړل شي ... خو سپه سالار یو ځل بیا همغسې ځواب ورکړ :

« دروندو سلطانه !..... سلطان بایزید یلدرم چې څنګه په تخت کیناست نو تر ټولو لمړی یې خپل کشر ورور شهزاده یعقوب دهمدې مقصد له پاره وواژه دکوم له پاره چې ما دا کار ترسره کړې دې . ځکه دهغې ددربار علماو فتوې ورکړې وه چې ...... الفتنة الشد من القتل ..... فتنه د قتل څخه ډیره بده ده. په دې خاطر یې شهزاده یعقوب پرته له کوم دلیله وواژه . ترڅو په راتلونکې کې کومه فتنه را ولاړه نه شي . ما هم دهمدې مقصد له پاره د کوچني شهزاده ژوند پاې ته ورساوه تر څو سلطنت د راتلونکې پیدا کیدونکې فتنې څخه خوندي پاتې شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسپه سالار ځواب ډیر عجیب و غریب و ، سلطان ورته په ډیره بده خوا وویل :« ته بلکل درواغ وایی ، داسلام په مفتیانو باندې ناروا الزام لګوي. دا د مسلمانو سلاطینو کار نه دې بلکه د مصر د فرعونانو کار دې چې کوچنې ماشومان دخپل تخت او تاج دخوندي ساتلو په خاطر وژني . مونږ تا په هیڅ صورت نه شو بښلې ،که څه هم زمونږ دا ټول سلطنت پرې له منځه ولاړ شي.

سلطان ډیر کلک عزم او هوډ کړې و او دتیرې په څیر یې په سخته لهجه جلاد ته حکم وکړ چې هغه دې د سپه سالار سر قلم کړي او دمعظمې ملکې په پښو کې دې یې کیږدي. دسلطان دحکم د اوریدو سره سم سپه سالار د لمړي ځل له پاره په ویره کې شو او په ډیره مضطربه توګه یې سلطان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! ...ته د یو تیخور کوچني په بدل کې دعثماني سلطنت د ستر فوځ یني چري راتلونکې په داو ږدی.او دا کار به دقوم اوولس له پاره ډیر زیانمن ثابت شي. په دې توګه به لکه دپخوا په شان په فوځ کې یو ځل بیا بغاوت را ولاړ شي ، ماته د خپل ځان په اړه غم نه شته. زه د معظم سلطان دحکم سره سم دخپل څټ پرې کولو ته تیار یم ،خو په دې توګه به سلطنت ته ډیر زیات زیان اونقصان ور رسیږي.»

په حقیقت کې د سپه سالار خبرې پټ ګوانبونه وو چې سلطان پرې ډیر ښه پوهیده. خو اوس هغه پریکړه کړې وه اوویلي یې چې په هیڅ صورت به دا ظالم او سفاک نه بښي. دسلطان د حکم سره سم جلاد همله د سپه سالار دکار دپای ته درسولو له پاره را حاضر شو ....خو پخوا تر دې چې هغوی دې په زنځیرونو کې تړلې سپه سالار دژوند څخه بیغمه کړي.... د یوه اړخه قاسم بن هشام مخته راغې او سلطان ته یې عرض وکړ چې:

« درونده سلطانه ! د یوه سرکاري سراغ رسان په توګه زه د سلطان څخه اجازه اخستل غواړم چې هغه دې دغه مجرم د لا زیات تحقیق له پاره ماته حواله کړي. تر څو دهغه څخه معلومات تر لاسه کړل شی چې دا مذموم او کرغیړن عمل یی دچا په اشاره سره تر سره کړې دی.؟»

په حقیقت کې قاسم د سلطان ستونزه حل کړې وه. که په د ې توګه په ریښتیا هم د سپه سالار اړیکې د کومې مسیحې ډلې سره ثابتې شي نو بیا به دیني چري د سالار د وژلو کار په ډیره اسانی سره تر سره شي. دبله اړخه سلطان ته د قاسم په دې وړاندیز حوصله تر لاسه شوه اوداسې ورته څرګنده شوه لکه د رحمت ملائکه چې یی بسپني ته را رسیدلې وي. سلطان سمدلاسه حکم وکړ چې د کوچني تیخور شهزاده قاتل د قاسم بن هشام سره یوسئ. ددې وروسته سلطان خپل دربار رخصت کړ. نن د تاج د په سرکولو ورځ وه اوهمغه څه په کې وشول چې سلطان او قاسم بن هشام تړي ویریدل. سازشي او غدارو عناصرو خپل کار تر سره کړې و او دسلطان له پاره یې په همغه لمړۍ ورځ ډیره ستره ستونزه راپیدا کړې وه ، دا مسئله بلاخره د قاسم بن هشام په واسطه حل شوه او هغه د کوچني شهزاده سفاک قاتل د خپله ځانه سره د پټې محکمې تاخانې ته یوړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په راتلو سره قاسم بن هشام ټول سپاهیان رخصت کړل. او کله چې تا خانه خالي شوه نو قاسم بن هشام سپه سالار ته وویل: «سپه سالاره !تا د پادشاه ورور وژلې دې، او په خپلو لاسو دې وژلې دې،ته خو پوهیږې چې ته د مرګ څخه خوندي کیدې نه شې. خو ستا دخوندي پاته کیدو له پاره یواځې یوه لاره شته او هغه داچې زه تاته ددې ځایه د تیښتې لاره پرانزم. زه له تاسره کومک کولو له پاره تیار یم ، خو په دې شرط چې ته به ماته یوه خبره کوې»..

« قاسم بن هشامه ! زه پوهیږم چې ته له ما څخه څه غواړې. ته به له ما څخه دا خبره راباسې چې زه وو ایم چې زه د عیسویانو جاسوس یم. خو دا به ستا ډیره غلطه انګیرنه وي ، زه اوس هم په همغه خبره ولاړ یم چې دسلطان ورور مې دسلطنت د خیر ښیګنې له پاره وژلې دې.»

سپه سالار د قاسم د هیلو نه زیات چالاکه و خوت. خو قاسم خپل همت له لاسه ورنکړ او یو ځل بیا یې ورته وویل :

« ماته له تا څخه دکومې خبرې د راویستلو اړتیا نه شته. زه ډیر ښه پوهیږم چې ته د چا له پاره کار کوې. زه په دې هم خبر یم چې ستا اصلیت د کومه ځایه دې. او په یني چري کې څه ډول ورننوتې یې. شاید تاته به ډاګیزه شوي نه وي چې هغه خوک چې د لمړي ځل له پاره یې د ابوجعفر او سلیم پاشا دمخونو نه پرده لرې کړه هغه زه وم. ما ته په دې اړه هم معلومات شته چې د سلطان مشر ورور علاوالدین په خپل طبیعي مرګ نه دې مړ شوي بلکه هغه وژل شوې دې. ته په کومه غلطه انګیرنه کې ځانه مه غورزوه. زه غواړم له تاسره یوه سودا وکړم. ماته دخپل یو ذاتي دښمن په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو اړتیا ده. ددې په بدل کې زه تا ته د «اورنه» څخه د وتلو لاره پرانستې شم.

اوس دقاسم دخبرو په اوریدو سره د سپه سالار زړه درزار پیل کړ. هغه ته د قاسم په خبرو کې رینښتیاوالې احساسیده. هغه په دې هم پوهیده چې د قاسم دښمن خوک و. هغه به ځنګه اوخه ډول ابوجعفر له یاده ویستلې وي چې د پریښودو او ازادولو له پاره یې خو کاله مخته ، په یوې تیارې شپې اورنه په شمالي کلا باندې حمله کړې وه .... هو !....دا سپه سالار همغه شخص و چې نقاب پوښه ډله یې د شپې په تیاره کې دابوجعفر پسې ولاړل اوهغه یې د قاسم د بندي خانې څخه خلاص کړ، دسپه سالار قصه ډیره لنډه وه. هغه په قسطنطنیه کې پیدا شوې و . هملته روزل شوې و ، کورنۍ یې د قیصر نژدې دوستان و. په دې خاطر قیصر هغه د یوه ستر کار له پاره مؤظف کړې و. اوهغه ستر کار دا و چې هغه دې په کوم جنګ کې په مصنوعي توګه ځان بندي کړی او دسلطان په یني چري کې دې ځان ور ننباسي. اوبیا هغه همداسې وکړل. ددې یو علت دا و چې دسلطان یني چري په اصل کې د عیسوی بندیانو څخه جوړ کړل شوی و ، همغه بندیان چې په جنګ کې به نیول کیدل اوبیا به د روزنې او مسلمانیدو له پاره په یني چري کې ورداخلیدل. کله چې سپه سالار د قاسم دخولې څخه داواوریدل چې قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه په اړه په هر څه پوهیږي نو روح یې په لړزه شو . هغه ته داسې څرګنده شوه لکه سلطاني توره یې چې په سر سپره وي. سمدلاسه یې پریکړه وکړه چې د قاسم سره به مرسته کوي اوبیا به داورنه څخه د تیښتې هڅه کوي ، په همدې فکرونوکې ډوب شو اوبیا یې وویل:

« ددې خبرې له پاره به څه ډول ثبوت موجود وي چې تاته ددښمن د پټې د ښوولو وروسته به ته ما پریږدې ؟»

د قاسم غشې سهي په نښه لګیدلې و . ګویا سپه سالار اعتراف کړې و چې هغه د قیصر جاسوس دې ، دهغه ددې پوښتنې په ځواب کې ورته قاسم وویل: « زما په سودا باندې یقین کول ستا مجبوري ده ،که چیرې ته پرې یقین نه کوې نو مه یې کوه. زه به له تاڅخه د خپل دښمن پته اودرک تا ته د اذیت د درکولو په اساس هم واخلم. اوس چې ستا خنګه خوښه وي...»

د قاسم په خبرو کې وزن و .او سپه سالار دا وزن ډیر ښه محسوساوه. هغه په ډیره بې وسۍ سره دقاسم په لور وکتل او ورته یې وویل: « ته سهي خبره کوې. پر تا باور کول زما مجبوري ده. ته زما د لاس اوپښو زنځیرونه پرانیزه. زه له تاسره د تعاون کولو له پاره تیار یم.»

قاسم دهغه ټول زنځیرونه پرانستل. یواځې په لاسو کې یې ورته هتکړۍ پریښودې تر څو حمله ونه کړای شي. د هغه تر څنګ په فرش باندې کیناست ، په دې وخت کې سپه سالار وویل:

« ابوجعفر ما د جمعې په شپه ستا له بنده ازاد کړ ، ما اوزما ملګرو د نیمې شپې نه وروسته په شمالي کلا حمله وکړه ، هلته شته ساتونکې مو ووژل او د کلا د تاخانې څخه مو ابوجعفر ازاد کړ ،بیا د کلا د دیوال په لور دښاره بیرون کوز شو ، د ښاره بیرون د البانوي کنیزې دلور « مارسي » دسپرلۍ ګاډۍ د څو ساتونکو سره یو ځاې زمونږ منتظر وه. .....»

سپه سالار همدومره خبره وکړه چې د قاسم ماغزه لړې لړې ولاړل. ایا ابوجعفر مارسي دخپله ځانه سره وړې ده ؟ ایا تر هغه وخته پورې مارسي ژوندۍ وه ؟..... د قاسم په مغزو کې دا پوښتنې یوپه بل پسې راولاړیدې. په دې اساس یې ترې په بې صبرۍ سره وپوښتل:

« دا څه.....دا ته څه وایې ؟ ایا د البانوي کنیزې لور مارسي تر دې وخته پورې ژوندۍ وه.»

هو ! هغه زخمې وه ، خوبیا پوره روغه رمټه شوې وه. مونږ هغه په یو غواې ګاډۍ کې واچوله او دالبانیه په لور مو ولیږله. مونږ نیغ په نیغه د البانیه لاره وانه خستله. بلکه لمړۍ مو د کوچنۍ اسیا په لور پنځه سوه واټنه لاره ووهله اوبیا د یوه اوږد موړ نه د راګرزیدو وروسته د بالقان دغرونو په لور ولاړو ، هلته دبالقان غرونو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسیدو وروسته ما ابوجعفر ته خداي پاماني وويله. او بيرته اورنه ته راستون شوم. په هغه وخت کې زه سپه سالار نه وم ، بلکه خواجه خيري سپه سالار و ،په دې خاطر زما په غير حاضرۍ باندې دچا سترګې و نه لګيدې.»

په قاسم د حيرانتياو غرونه را پريوتې و ، هغه په خپل ځاې ناست ناست مضطرب ګرزيدلې و . مارسي دهغه لمرنۍ محبت ، هغه تر اوسه ژوندۍ وه ، خوشپږکاله مخته هغه مارسي په مړو کې شميرلې وه . اوبيا کله چې دهغه خاص سړی د البانيا څخه د بيرته راستنيدو په وخت کې هغه ته ويلي و چې سکندر بيګ د مراد خان ثاني قاصدان شهيدان کړي او دا چې مارسی هلته په البانوي قصر کې نه شته. نوهغه متيقين شوي و چې مارسی مړه شوې ده ، خو نن د سپه سالار دخبرو د اوريدو وروسته دهغه اوسان ورخطا شوي وو. ځکه چې اوس نژدې شپږ کاله وروسته هغه ته دمارسی د ژوند په اړه خبر رسيدلې و. هغه ډير زيات نا ارامه و . اوغوښتل يې چې په څه ډول ددې ځايه والوزې او مارسي ته ځان ورسوي. خو دا ورته ډاګيزه نه وه چې مارسی چيرې ده. هغه په ډيره جذباتي توګه وويل:

« ايا تاته ددې البانوي کنيزې د لور په اړه څه معلومات شته چې هغه اوس چيرې ده ؟او ابوجعفر هغه چيرې وړې ده ؟»

« هو ! ماته معلومه ده چې ابوجعفر هغه البانيې کې سکندربيګ ته ور رسوله.»

« خو اوس هغه په البانيه کې نه شته ، ما يې پخپله پوښتنه کړې ده ....» قاسم ترې په پوره ناقرارۍ سره وپوښتل ، اوس نو سپه سالار دقاسم حالات په کلکه ځارل. هغه کتل چې قاسم دمارسی د نوم په اخستول سره جذباتی کيږي خو هغه ته د مارسی په اړه ددې نه زيات معلومات نه و . همدومره پوهيده چې ابوحعفر له ځانه سره البانيا ته يوړه. بيا هغه لږ څه په ناهيلۍ سره وويل:

« ماته د مارسي په اړه ددې نه زيات معلومات نه شته. خوما ته د ابوجعفر په اړه معلومات شته چې هغه اوس کوم ځاې کې دې.»

د قاسم له پاره دا خبره هم ډيره په زړه پورې وه. دهغه دبدن وينښتان راپورته شول او په پوره توګه يې دهغه خبرو ته غوږ کيښود سپه سالار ورته وويل:

« اوس ابوجعفر دقسطنطنيې په ستر کليسا کې « ايا صوفيا » کې ميشت دې. دهغه اصلي نوم « ډيمونان » دې ، هغه اوس په ايا صوفيا کې ډير ستر « بطريق » دې. ډيمونان دخپلو پخوانيو کارنامو په اساس د بطريق اعظم او شهنشاه سره ډيري نژدې اړيکي لري. خو اوس هم دهغه جاسوسۍ د نظام سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم له پاره دا معلومات ډېر دحيرانۍ وړ و . د ابوجعفر داصليت په پوهيدو سره هغه د اور سره سکروټه وګرزيده . هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې که هغه تر ابوجعفره پورې ځان ورسوی نو ګويا تر مارسی يې ځان ور رسولې دې. قاسم د سپه سالار څخه ددې نه اخوا نور څه پوښتنه کول نه غوښتل. خوبيا يې هم تر ډېره وخته پورې د سپه سالار سره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې. هغه د سپه سالار څخه دا هم را برسيره کړل چې په اورنه کې اوس د قيصر خومره جاسوسان په خپلو دندو کې مصروف دې. د سپه سالار څخه د ټولو رازونو د څرګندولو وروسته قاسم د هغه ځايه راپورته شو او روان شو ،سپه سالار هم په ډېره بيړه راپورته شو اوويې ويل:

« دا څه دې ؟.....ته ځې.... او هغه ستا سودا .....؟ زما به څه کيږي ؟»

« ته مه ويريږه.... زه به دشپې ناوخته تا له دې ځايه باسم..»

خو هغه شپه هيڅکله هم رانغله. قاسم د هغه ځايه نيغ په نيغه د سلطان دربار ته راغې او هغه ته يې ټول تفصيلات ټکي په ټکي وويل. چې په پايلو کې يې سبا سهار د سفاک قاتل لاش د ښار په ستر چوک کې را ځړيده. سلطان په ښار کې منادی وکړه او خلکو ته يې وويل چې ديني چرني سپه سالار يې دکوچنی شهزاده د وژلو په بدل کې قصا ص کړ ، په داسې حال کې چې د لاسته را غلو معلوماتو په اساس ، قاسم بن هشام په يني چري کې ټول مشکوک سالاران دشپې ونيول ، او په دې توګه د بغاوت هغه ګوابښ چې د يني چري د سالار د مړينې وروسته را پيدا کيدونکې و له منځه ولاړ. سلطان ديني چري سپه سالار ته د مرګ د سزا د ورکولو وروسته دفوځ له پاره نوی سپه سالار و ټاکه او هغه دقاسم بن هشام دوست اغا حسن و .

کله چې اغاحسن سپه سالار شو نو دفوځ لارې ا وګودرونه هم بدل شول. ځکه چې اغا حسن يو مخلص ، پاک اومسلمان شخصت و . تر څنګ يې يو بهادر اوميړنې جنګجو او مجا هد هم و . د اغا حسن په را تلو سره په ټول فوځ کې دغيرت ،حميت ، ميړانې اوبهادرۍ څپې خپرې شوې.

قاسم هم د اغاحسن په ټاکنې ډېر خوښ و . خو دهغه په ذهن کې به هره ګړۍ او هر ساعت د قسطنطنيی په لور د تللو تلوسه را ډاګيزه کيده . هغه غوښتل ابوجعفر ته ځان ور ورسوې ترڅو دهغه څخه دخپلې مارسی په اړه و پوښتې ، حقيقت دادې چې د هغه زړه دشپږو کالو راهيسی دا نه منله چې د هغه مارسی دې مړه شوې وې ، دهغه په ذهن کې به هروخت مارسی ژوندۍ وه. خو دهغه وخته چې ورته د مارسی د ژوند په اړه معلومات ډاګيزه شوې دې نو خوب يې دسترګو تښتيدلې دې ، هغه هره لحظه د قسطنطنيی په لور د تللو په فکر کې و ، يوه ورځ کور کې حميرا هغه ډېر انديښمن وکوت او ترې ويې پوښتل: « نن سبا ډېر انديښمن معلوميږې ،.... داسې بريښې چې دکوم جدا شوې محبت غم دې ځوروی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم حميراته د مارسی په اړه هر څه ويلي و . په همدې خاطر يې ورته په خندا نه خوله وويل: « هو !....په حقيقت کې ماته يو ډير په زړه پورې خبر تر لاسه شوې دې، په دې فکر کې يم چې تاته يې ووايم او کنه ....»

« دا به څه ډول خبر وي چې ته يې ماته د ويلو څخه ويره محسوسوې.....ته انديښنه مه کوه او خپله خبره راته وکړه . که تا له مارسی سره مينه کړې ده نو ما له تاسره مينه کړې ده ، زه ددې پروا هم نه کوم چې که چيرې ته مارسی بيرته را ژوندۍ کړې او دې کور ته يې هم راوړې.»

قاسم د حميرا په خبرو په اوريدو ډير حيران شو ، هغه په خپلې محبوبې ښځې نوره هم مينه راغله. حميرا يې په خپله غيږ کې و نيوله او دخپل ځان سره يې په داسې حال کې روانه کړه چې لاس يې دهغې په سر باندې واهه او ورته يې ويل:

«حميرا ! ته زما ژوند يې. زما دلور مور يې ، اوريښتيا خو دادې چې ته زما مينه اومحبت يې..... حميراجانې ! زه له تا څخه هيڅ نه پټوم ، ماته خبر راغلې چې مارسي شهيده شوې نه ده. بلکه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. خو دا راته ډاګيزه نه ده چې هغه اوس چيرې ده. دهغې دمور قاتل اوددې ځايه دهغه تښتونکې وګړې په قسطنطنيه کې دې . ماته دهغه په اړه معلومات تر لاسه شوې دې. زه غواړم چې د سلطان څخه په يوه بهانه اجازه واخلم او قسطنطنيې ته ولاړ شم او دمارسی په اړه معلومات تر لاسه کړم.»

قاسم احساس کړې وه چې د مارسی د ژوندۍ پاته کيدو خبر دحميرا زړه ته ټکان ورکړې و اودهغه په مخ د حيرانتيا نښې راپيدا شوې وې ، هغې خپل مخ را پورته کړ او د اوښکو ډکې سترګې يې و مخلې او بيا يې په ژرغوني اواز سره وويل:

« واه ، واه ، دا خو د ډيرې زياتې خوشحالۍ خبره ده. که چيرې مارسي ژوندۍ وي نو زه به هغه پخپلو لاسو ناوې کړم اودلته به يې راوړم. هغه نه يواځې ستا محبت دې بلکه زما خور هم ده . هغه ډيره ستره ده . ما خو هيڅ هم نه دي کړي خو هغې د ايمان او اسلام په خاطر ډير څه قربان کړي دي ، دداسې پيغلې خو زيارت ته ورتګ په کار دې .

دحميرا په زړه کې له يوه اړخه د مارسی له پاره د عقيدې او خيرښيګڼې جذبات را پاريدلي وو . خو دبله اړخه يې دخپلې مينې د ويش په اړه انديښنه درلوده ،خو هغې دخپل آند له مخې هيڅ داسې انديښنه را څرګنده نه کړه. او د قاسم په غيږ کې يې نور هم ځان ور سليښت کړ.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان تخت و تاج خپل کړې و ، او په تخت باندې کيناست. په همغه لمړی ورځ پرې چې دخپل کوچني وروردوژلو کوم الزام لګيدلې و هغه داغ اوس له منځه تللي و. د سلطنت ګڼ شمير عمايدينو ته اوس دا ډاډ ترلاسه شوې و چې که چيرې د نوې کوچني او تيخور شهزاده د وژلو حکم سلطان ورکړې واې نو هغه به هغه د تاج دپه سرولو په ورځ نه واژه ، هغه کولې شو دخپل تخت د ناستې د مراسمو نه وروسته دا کار په ډير ارام سره تر سره کړي ، هيچا ته ددې کوچني تيخور ماشوم د تخت د کيناستو په اړه کوم فکر نه و پيدا شوې. بلکه ټول دمحمد خان ملاتړی و. سلطان د تخت د کيناستو څخه يوازې دوه ورځې دمخه « اورنه» ته راغلې و. په داسې حال کې چې د فوځ مشر د پخوا نه همدلته موجود و. که چيرې سلطان دداسې کوم کار دکولو اراده درلودې نو دا کار به يې دهغو سردارانو په لاسو کړې وې چې د کوچنی اسيا څخه اورنه ته دهغه سره يو ځاې راغلي و او سلطان پرې پوره باور هم درلود. اورنه ته د راتلو سره سم داسې يوه سردار ته چې هغه پوره هم نه پيژانده ،داسې حکم ورکول د احتياط پر خلاف کار و. بيا د ټولو نه ستره خبره داوه چې د «يني چري» سپه سالار ان د مرګ تر وخته پورې په سلطان باندې دوباره الزام و نه لګاوه. د سلطنت اراکين په همدې خبرو د فکر کولو په اساس ډاډمن شوي و . په حقيقت کې د يني چري فوځ د عثماني سلطنت ډير نازولي فوځ ګڼل کيده نوپه دې خاطربه په دې فوځ او ددې فوځ په سردارانو کې د بغاوت اغيز تل تر سترګو کيده. دغه قاتل سپه سالار د سلطان د قابو کولو له پاره دغه کار تر سره کړې و اوهغه هيله درلوده چې سلطان به د بغاوت له ويرې دهغه ژوند ته کوم ګواښ پيښ نه کړي. اوتل به دهغه دفشار او کنترول لاندې وي. خوسلطان محمد خان بلکل د يوه مختلف مزاج خاوند ثابت شو. هغوي چې دا فکر يې کاوه چې سلطان محمد خان همغه محمدخان دې چې څو کاله دمخه يې ددوه ځلې ناکاميو وروسته سلطنت پرې ايښې او اوس به هم ناکاميږي نوهغوې دمحمدخان ددې اقدام څخه خبر شول اوهغوې دا احساس کړه چې سلطان محمدخان اوس هغه کوچني شهزاده نه دې.

دمحمدخان د تخت دکيناستو څخه درې کاله مخته د بازنطيني سلطنت اخري حکمران.....دولسم قسطنطين ، د قسطنطنی په تخت باندې ناست و. نوموړې هم د « جان پلپولوګس» په څير چالاکه اوهوښيار انسان و. هغه د سلطان محمدخان د په تخت کيناستو وروسته د کوچنی اسيا سرکشه او باغي سردارانو او اميرانو ته ، دسمدلاسه بغاوت کولو حکم وکړ. په دې خاطر سلطان محمد خان د خپل تخت د کيناستو نه څو ورځې وروسته دهمدې کوچنی اسيا په لور توجه وکړه. لاتر اوسه سلطان محمد خان د کوچنی اسيا د بغاوتونو د ځپلو څخه نه و فارغ شوې چې د قسطنطنيې پادشاه ورته پيغام وليږه چې د سلطان مرادخان ثاني د وخته راهيسې د عثماني سلطنت يو شهزاده (ارخان) نومې چې زمونږ سره بندي دې اودهغه د مصارفو له پاره چې کوم څه دسلطاني خزانې څخه ټاکل شوې و بايد په هغې کې ډيرښت راوړې. اوکه نه مونږ به هغه شهزاده ازا د کړو او بيا به دهغه سره ستاسې پر خلاف فوځی کومک هم وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارخان» د بايزيد يلدرم لمسې و . او دبايزيد دهغو زامنو څخه د يوه زوې و چې د انګورې د جنګ نه وروسته خپاره شوى و . په دې خاطر ارخان دسلطان مرادخان ثاني دکاکازوې هم و . څرنګه چې د قسطنطنيې قيصر د عثماني سلطان تخت ناستې سلطان محمد خان يو کمزورې شخص ګاڼه . نوپه دې خاطر يې غوښتل دخپلو ګواښوونو په واسطه د سلطان محمدخان خزانې تر لاسه کړي. خوسلطان محمد خان دهغه هيڅ پرواه ونه کړه. هغه دقيصر قاصدان نامراده بيرته وليږل. او په خپل زړه کې دا هوډ وکړ چې تر هغې چې د عيسويانو دسلطنت جرړې و نه کاږي نو د عثماني سلطنت دوام اوقيام ته به تل ګواښ ګڼل کيږي ، په دې وخت کې سلطان دقيصر قاصدانو ته سپينه خبره ونه وکړه. خوپه خپله يې دقيصر د له منځه وړلو له پاره فکر کول پيل کړل.

قسطنطين يو جنګجو شهزاده و . خو د خپل ځان په لور د محمدخان د توجه د را ګرځولو په اړه يې همغسې غلطي وکړه لکه دهغه نه مخکې «مينوئيل» چې د سلطان مرادخاني ثاني سره کړې وه. ارخان د شهزاده سليمان د زوزاکه و. شهنشاه خو سلطان محمد خان ته ګواښ کړې و خو هغه ته دا اندازه نه وه چې د نوي ځوان شهزاده ځواکونه په څومره چټکۍ سره پرمختګ کوي او دهمدې دوويشت کالو په عمر کې هغه د پوره پوخوالي ، فوځي ورتياو ، او دهيواد په کورني تنظيم اوتدبير کې دخپلو ټولو پخوانيو څخه مختوالي کړې .

د سلطان محمد خان لمړي وزير « خليل پاشا » د قسطنطين د قاصدانو ددغه غير معقولې غوښتنې د خطر اتو څخه ښه خبر و نوپه دې اساس يې هغوې ته وويل:

ستاسې ليونتوب «قسطنطنيه» به دسلطان په لاسو کې راځي ، تاسې په ټوله اروپا کې ارخان دسلطان په ځير اعلان کړئ ، بې شکه د هنګري خلک هم دخپلې بسپنې له پاره را وغواړئ ، کوم ولايتونه چې تاسې يې بيرته اخستلې شئ دهغوې د بيرته اخستلو هڅې هم وکړئ ، خو تاسې به ډير ژر د بازنطينی سلطنت پاې په خپلو سترګو ووينئ.

په هغه ورځ چې د قيصر قاصدان دسلطان سره دکتلو له پاره ورغلل. نوپه همغه شيبه کې سلطان هوډ کړې و چې قسطنطنيه به دخپل سلطنت يوه برخه ګرځوي. د « سينوپ » او « طرابزون» څخه علاوه د پخواني بازينطيني سلطنت په ټولو سيمو باندې عثماني دولت ولکه کړې وه. په اروپا کې يواځې قسطنطنيه اودهغې شاوخوا سيمې عيسويانو ته پاته وې ، د قياصره هغه ستر سلطنت چې يو وخت د نړۍ د سترو اوځواکمنو سلطنتونو څخه ګڼل کيده اوس د تباهۍ اوبربادۍ اخري حد ته رسيدلې و . اوهر هغه ځاې کې چې ځواک او قوت ليدل کيده هغه نژدې ټول له منځه تللې وو . خو په دې ټولو کې دقسطنطنيې وجود او په خپل ځاې پاته کيدل پخپله داهميت وړ وو . او دقيصر دسلطنت دغه اخري ښخته په خپل ځاې باندې همغسې ولاړه پاته وه. دهغه وخته راهيسې چې ترکانو د اروپا په زمکه پښه ايښودې ده نو دهمغې ورځې وروسته يې ددې ښار د فتحه کولو ارزو او هيلې په زړونو کې را ټوکيدلې دي. هرڅومره چې د فتوحاتو لړۍ پراخيده ، دهغوې په زړونو کې ددې ښار سوبه کول هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواکمن کيدل چې بيا بلاخره ددې خبرې عملي نمونه د « سلطان بايزيد يلدرم» په وخت کې را څرګنده شوه. او دا هغه وخت و چې هغه د ابناى فاسفورس په شرقى ساحل کې يوه ستره فوځي کلا جوړه کړه او دهمغې ځآيه يې قسطنطنيه کلابنده کړه. خو د کلابندى څو ورځې لا نه وې تيرې شوې چې تيموري حملې د بايزيد دا کلابندي د پاې ته رسولو سره مخ کړه ، دهغې نه وروسته بيا سلطان مرادخان ثاني که څه هم نه غوښتل چې د شهنشاه سره کومه تربګنې را پيدا کړي خوپخپله د شهنشاه غدارى هغه دې ته مجبور کړ چې د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر د سازشونو او جاسوسيو مرکز قسطنطنيه باندې ولکه وکړي ، تر څو دا فتنه د تل له پاره پاې ته ورسيږي. خو دبازنطينى سلطنت څو ورځې لا پاته وې نو په دې اساس سلطان مرادخان هم خپله کلا بندي پاې ته ورسوله او د نورو بغاوتونو د ځپلو له پاره يې هغو لوريو ته مخه کړه.

سلطان مرادخان په دې ښه پوهيده چې د « بحر مارمورا » دواړو اړخونو ته د عثمانيانو حکومت دې او په منځ کې يې يواځې قسطنطنيه ده چې دعيسويانو په لاسو کې ده. نو تر هغې چې قسطنطنيه په همدې توګه موجوده وې نو سلطان ته به په اسيايى او اورپاې مقبوضاتو کې امنيت راوړل ستونزمن ګرځې. نو په دې خاطر هغه بايد په قسطنطنيى باندې د ولکې کولو له پاره ځان تيار کړي. ځکه هغه بايد د خپلو مقبوضاتو د خوندي ساتلو له پاره قسطنطنيه له منځه وړې واې ، دا اوداسې نور څو علتونه و چې هغه په همغه لمړى ورځ په قسطنطنيى باندې د ولکې کولو له پاره هوډ وکړ. او په دې توګه هغه دخپل حکومت د ترټولو دستر کار د تر سره کولو له پاره يې خپل ځان تياراوه.

د قيصر دقاصدانو د بيرته ستنيدو وروسته سلطان د کوچنى اسيا په لور ولاړ ، هلته يې د هر څه دمخه د خپلو سالارانو ، وزيرانو ، امرانو اورئيساو غونډه را وبلله. په دې غونډه کې قاسم بن هشام هم موجود و . سلطان غوښتل چې د خپل سلطنت غړي نه يوازې دخپلو ارادو څخه اګاه کړي بلکه دهغوې څخه په قسطنطنيه باندې دحملې کولو ملاتړ هم تر لاسه کړي. دا يو ډير ښه اتفاق و ، په هغه ورځ چې سلطان دخپل دربار غونډه رابللې وه په همدې ورځ د قسطنطنيى د شهنشاه يو بل قاصد اورنه ته رارسيدلې و. په همغه وخت کې چې په قسطنطنيى باندې د حملې کولو له پاره ګرم بحث جريان درلود ، د سلطنت وزير سلطان ته را نژدې شو اودهغه په غوږ يې د قيصر د قاصد د راتلو په اړه خبر ورکړ. په دربار کې يو شمير خلک د قيصر سره داړيکو دخرابولو ملاتړي نه و ، په دې وخت کې سلطان ته دقيصر د قاصدانو راتګ د غيبي کومک نه کم و . په دې خاطر يې د قيصر سفير د غونډې او ګرم بحث په منځ کې راوباله. کله چې دقيصر سفير دربار ته را ننوت نو د ټولو درباريانو سترګې پرې و رونښتې ، دوې په يو ځانګړې لباس په ځان کړې و ، په غاړو کې يې طلايى صليبونه را ځوړل شوي و . او په سرونو يې د قسطنطنيى ځانګړې خولۍ اينبودې وې. کله چې د شهنشاه سفير دسلطان مخې ته راغلل نو دشاهي ادابو د په ځاې کولو پرته په ډيره بې ادبۍ سره و دريدل. بيا دسلطان په اشارې سره دهغوې څخه يوه د قيصر پيغام ولوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د شهنشاهانود شهنشاه ، دقسطنطنيې د قيصر «دولسم قسطنطين» له لورې د سلطان محمد خان په نامه:

سلطان محمد خان ته خبر ورکول کيږي چې د بايزيد يلدرم لمسي او د سليمانشاه زوي ارخان زمونږ سره بندي دې ، دهغه د خوراک څښاک له پاره چې کومې پيسې د شاهي خزانې څخه را استول کيږي ډيرې ناکافي دي ،په دې خاطر سلطان ته په کار دې چې په دې پيسو کې ډيرښت راوړي او هغه دوه هومره کړي ، او که نه شهنشاه به عثماني شهزاده ازاد کړي او د سلطان محمد خان په مخ کې به يې و دروي ، شهنشاه دا حکم هم کړې دې چې دا ځل د شهنشاه د قاصدانود ناکامه او نامراده بيرته ستنولو ټول مسؤليت به د سلطان په غاړه وي»

د قسطنطنيې دقيصر دقاصدانو ددغه ناليکلي پيغام د اوريدو نه وروسته د دربار ټول حاضرين هک پک او حيران دريان شول او دقهره اوغضبه سره تاويدل راتاويدل. دسلطان پلان بريالي شوی و ځکه هغه خلک چې اوس د قيصر په خلاف ملاتړي نه ښکاريدل هغوې هم ددې پيغام داوريدو وروسته دخپله آنده ګرزيدلي و ، سلطان د دربار د خلکو د راې د اوريدو وروسته د شهنشاه قاصدان په ډيره سپکه او ذليله توګه د درباره وويستل .دقيصر دقاصدانو د تللو وروسته د دربار غونډه بيرته پيل شوه، دا ځل د ټول آند داو چې په قسطنطنيې باندې دې په ټول ځواک سره حمله وکړل شي او ددې حملې له پاره دې پوره پوره تيارې و نيول شي. سلطان ته د مملکت يو ډيرزور او باعزته غړي يوه ډيره عجيبه مشوره ورکړه:

« درونده سلطانه ! د عثماني سلطنت پخوانيو حکمرانانو هم څو ځلې په قسطنطنيې باندې حملې کړې دي ، خو هر ځل به دکوچنۍ اسيا څخه د بغاوت د پورته کيدو خبرونه راتلل اودا حکمرانان مجبور وو چې دهغو بغاوتونو د ځپلو له پاره هغه لورې ته مخه کړي ، زما ناقصه مشوره خو داده چې دا ځل په قسطنطنيې باندې د حملې کولو دمخه د «کرمانيا» دامير سره سوله وکړل شي....زما په فکر کې ددې تلپاتې سولې له پاره يوه مشوره هم شته ،که چيرې معظم سلطان دهغې د ويلو اجازه راکړي....»

«اجازه ده»

« درونده سلطانه ! دکرمانيا امير يوه ځوانه لور لري ، که چيرې دروند سلطان دهغې سره د نکاح کولو اراده وکړي نو زه ډاډمن يم چې د کرمانيا امير به يې په خوشحالۍ سره ومني اوپه دې توګه به مونږ د قسطنطنيې د کلابندۍ په وخت کې د انديښنو سره نه مخ کيږي....»

سلطان د سلطنت ددغې زاړه او وفاداره غړي مشوره ډيره وستايله. او پرته له ځنډه يې په هغې د عمل کولو اراده وکړه. په همدې وخت کې قاسم بن هشام دخپله ځايه راپورته شو او د سلطان څخه يې دخبرو کولو اجازه و غوښته ، سلطان د قاسم بن هشام په لور وکتل او په خندا شو ، بيا يې ورته دخبرو کولو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دروند‌ه سلطانه ! دکرمانیا دامیر سره د سولې دکولو مشوره ډیره په ځای او د عقل خبره ده ،په دې توګه زما آند دادې چې په قسطنطنیې باندې د حملې کولو دمخه د هنګرې دپادشاه هونیاډی سره هم سولې کولو ته اړتیا ده.؂ ځکه د پرلپسې ماتې خوړلو وروسته د هنګرې پادشاه هم په سنګر کې ناست دې او غواړې د فرصت د ترلاسه کولو په وخت کې خپله د عثماني سلطنت څخه بدله واخلي.»

خو پخوا تردې چې سلطان ددې خبرې ځواب ووایی د سلطنت یو ځوان وزیر دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

«دروند‌ه سلطانه ! د قاسم بن هشام ددغه په زړه پورې آند په اوریدو سره زه ډیر حیران پاته شوم. ځکه دا به څنګه شوني وی چې د صلیبي جنګونو مشر اوقومندان او د اسلام ستر دښمن هونیاډې دې د موقع اوفرصت د ترلاسه کولو په وخت کې په عثماني سلطنت یرغل نه راوړې.»

د سلطنت د وزیر په خبرو کې پوره وزن و، سلطان غوښتل د سلطنت د نورو عمائیدینو راې هم ترلاسه کړي ،په دې خاطر سلطان د غونډې برخوالو ته د خپلمنځې خبرو اترو کولو اجازه ورکړه ، په دې وخت کې همغه زوړ وفاد اره انسان یو ځل بیا راپورته شو او ویی ویل:

« دروند‌ه سلطانه ! د قاسم بن هشام آند په هیڅ صورت غلط نه دې. د هونیاډې سره سوله شوني ده. ځکه چې هونیاډې پخپله د قسطنطنیې دپادشاه سره مذهبی اختلافات لري ، په همدې توګه د قسطنطنی د فوځونو سپه سالار«ګرانډ ډیوک نوټارس» هم د هونیاډې سره د همدې مذهبی اختلافاتو په اساس ډیره سخته دښمني لري، که څه په دې کې شک نه شته چې دواړه عیسویان دي خو دروند‌ه سلطانه ! دهغه وخته راهیسي چې عیسویت په دوو لویو ډلو ویشل شوې نودهغوې مرکزې اتحاد له منځه تللې دې. ددوې داوړه ډلې یو بل ته مرتد ، کافر او لار ورکې وایی. ددوې تر منځه دومره محبت هم نه دې پاته شوې چې دواړه ډلې د یوه دریم دښمن ، دنمونې په توګه د مسلمانانو ،په مقابل کې سره را یو ځای شی»

سلطان ددې زوړ اووفاداره غرې خبرې ډیرې په غور اوفکر سره اوریدلې. په همدې وخت کې لمړې وزیر « خلیل پاشا» هم دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

« دروند‌ه سلطانه ! زمونږ د دربار دغړو پوهه او درک که همداسې دوام وکړی نو زه ډاډمن یم چې عثماني سلطنت به هیڅکله هم زوال و نه مومي. دقسطنطنیې خلک تر اوسه پورې د پخوانۍ یوناني کلیسا سره تړلې دي او همدا قسطنطنیه یی مرکز دې. خو ددې برعکس د هنګرې خلک د رومن کتولیک د کلیسا سره تړلې دي چې مرکز یی په روم کې د « پاپاې روم» کلیسا ده. دهغوې تر منځه دا اختلاف مسلمانانو ته د الله تعالې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړخه یو غیبي کومک دې. همد امناسب وخت دې چې مونږ عیسویانو ته یو درونډ او اخري ګذار ورکړو. په دې اساس زه د قاسم بن هشام مشوره تائیدوم.»

اوس نو سلطان ته د بل چا د مشورې د اوریدو اړتیا نه وه. په دې خاطر یې یو دیپلوماتیک سیاسي ټیم د تیارولو حکم و کړ، ترڅو د هونیاډي سره دخبرو کولو اوسولې له پاره هغه لورې ته ولاړشي. سلطان هونیاډی ته ددې کالو له پاره د جنګ دنه کولو پیغام ورولیږه. او دهغه د راضی کولو له پاره یې ډیره نرمه ژبه استعمال کړه. په دې توګه به د غونډی خلکو ته د شمال له اړخه د کوم ګواښ د رامنځته کیدو ویره هم نه پاته کیږي. ددربار دغه ډیره مهمه غونډه لا تر اوسه پورې روانه وه چې د یني چري سپه سالار، ځوان او میړني اغاحسن د سلطان څخه دخبرو کولو اجازه وغوښته.

«درونده سلطانه ! مونږ ته د «موریا» له اړخه هم ګواښونه شته. ځکه د موریا حکمران د قیصر د شهنشاه ورور دې. او دا ډیره شوني ده چې هغه دخپل ورور شهنشاه د کومک له پاره را وځغلي.»

په دربار کې داغا حسن په خبرو تر ډیره وخته پورې تبصرې روانې وې، بیا د ډیرو تبصرو وروسته پریکړه وشوه چې دموریا په لور یو ځواکمن فوځ و استول شي، سلطان د سلطنت اراکینو ته دخبرو په دوران کې وویل:

«دسلطنت درنو اراکینو ! زه دا احساسوم چې قسطنطنیه د محل او ځاې له اړخه ډیر خوندي ښار دې. ځکه دهغې درې خواو ته سمندر او یوې خواته وچه ده ، اودهمدې سمندر د موجودیت په اساس هغوې ستر سمندرې فوځ تیار کړې دې. د قسطنطنیې نه علاوه هلته د یونان او جینوا بحري جازونه دکومک له پاره ور رسیدې شي ، خو ددې برعکس د عثماني سلطنت سره د بحري جهازونو او بحري فوج شتون ډیر کم دې ، دهغوې د بحري سترو جهازونو په مقابل کې د عثماني سلطنت کوچنۍ کشتۍ هسې هیڅ دي ، اوبیا زمونږ سره ددې کشتیو شمیره هم ډیره لږه ده. په دې اساس زه غواړم چې په قسطنطنیې باندې د حملې نه مخته مونږ باید یو ځواکمن بحري فوځ تیار کړو ....»

دسلطان ددې خبرو په اساس د درباریانو په منځ کې هغه ته ددرننبت سترګې راپورته شوې او ټول په دې فکر کې ډوب شول چې د عثماني سلطنت له پاره یوه ځواکمن بحري فوځ ته اړتیا ده. هغوې تر ډیره پورې په همدې موضوع باندې خبرې اترې وکړې ، قاسم سلطان ته دهغه زوړ کشتیبان عباس په اړه سپارښتنه وکړه. هغه ته یې دا هم وویل چې هغه د سترو سترو بحري جهازونو د جوړولو او سمندر ته د ورښکته کولو او د جنګي مقاصدو له پاره دهغې په استعمالولو باندې ډیر ښه پوهیږي. د درباریانو دخپل منځې مشورې وروسته بالاخره دا اعلان وشو چې عثماني سلطنت به یوه ستره جنګي بیړه تیاروي چې په قسطنطنیې باندې به دمسلمانانو بحري محاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبالوي. نن ټوله ورځ غونډې جريان درلود ، دماښام د لمانځه وروسته غونډه بلې ورځې ته و ځنډېده. سلطان دخپله ځانه سره قاسم يوې بلې خونې ته يوړ. کله چې سلطان او قاسم دواړه ځانته شول نو سلطان قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! که د عثماني سلطنت په دې وروستيو لسو کالو کې ستا خدمت ته يو ځغلنده نظر وکړل شي نو ستا په عسکري وړتياو کې د سراغ رسانۍ او جاسوسۍ کارونه ډېر ځلانده تر سترګو کيږي ،ما خو په قسطنطنيې باندې دحملې له پاره د يوه بل محاذ دپرانستلو هوډ هم کړې دې او دا د جاسوسۍ دپټ نظام فعالول دي. زه غواړم د قسطنطنيې د حفاظتي کلا، د ديوال د حال ، دبحري ځواک تفصيل ، دهغوې جنګي او دفاعي وړتياوې ، او ان تر دې چې د قسطنطنيې دپادشاه کمزورتياوې...هر څه چې وي زمونږ د سترګو تر مخه وي. دا خو ډېر ستونزمن او ګواښمن کار دې ،ځکه ددې کارونو له پاره چې هر څوک ور وليږل شي نو هغه به دغير ملکي جاسوس په څير تل د مرګوني ګواښ سره مخ وي ، زه غواړم ستا په سلا اومشوره څوک ددې کار له پاره هلته ور وليږم...»

دسلطان ددې خبرو په اوريدو سره دقاسم بن هشام وينه په رګونو کې په ټوپونو شوه، رڼد دخدايه څه غواړې..... دوه سترګې. هغه خو دپخوا څخه د قسطنطنيې په لور تلل غوښتل ، په دې اساس يې په پوره بې صبرۍ سره وويل :

« درونده سلطانه ! ددې ستر اومهم کار له پاره زه پخپله غواړم چې ولاړ شم. زه پوهيږم چې زه به دا کار د بل هرچا څخه په ښه توګه سر ته ورسوم.»

دسلطان مخ د خوشحالۍ نه وغوړيد . ځکه چې سلطان په خپله غوښتل چې داخل به هر کار سهي او په پوره تول سره تر سره کوي تر څو د قسطنطنيې په نيولو کې کومه ستره ستونزه رامخته نه شي ، دسلطان هيله هم همدا وه چې ددې مهم کار د تر سره کولو له پاره قاسم په خپله هغه لورې ته ولاړ شي ، خو کله يې چې قاسم په خپله هغه لورې ته د تللو له پاره تيار وکوت نو سمدلاسه يې ورته وويل:

« سهي ده ..... ته دخپل سفر له پاره ځان تيار کړه. ته به ډير ژر د عيسوي نړۍ دغه پخواني مرکز او دبازنطيني سلطنت پايتخت ته سفر پيل کړې. خو قاسم بن هشامه ! يوه خبره تل په ياد ساته چې زمونږ ستر پيغمبر رسول الله صلى الله عليه وسلم د قسطنطنيې فاتح ته دجنت زيرې ورکړې دې. ته هغه ښار ته د عثماني فوځونو د ور ننوتلو نه مخته ددې ښار ددننۍ برخې د فتحې کولو له پاره ور ننوځې، په قسطنطنيه کې دپخوا څخه يو شمير مسلمانان اباد او ميشت دي ،دهغوې له ډلې څخه يو شمير وکړې په پوره اخلاص سره د عثماني سلطنت له پاره کار کوي ، په قسطنطنيې کې د« غلطه» نيمايي برخه زمونږ نيکه سلطان بايزيد يلدرم دهغه وخت د شهنشاه « مينوئيل» څخه تر لاسه کړې وه..... تاته به هلته په ورتلو سره کومه ستونزه نه پيدا کيږي خو د جنګي او دفاعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره به تاته ډیره هڅه او هاند تر مخه وي ، په دې خاطر غوره داده چې ته ژر تر ژره د قسطنطنیې په لور ولاړ شې.»

دا ځل سلطان د شرقي اروپا د دغه مرکز او د پخواني عیسویت د دغه مذهبي ښار د سوبې له پاره کلک هوډ کړی و. د ځوانۍ په وخت کې د دوه ځله سلطان کېدو او معزول کېدو وروسته ، د هغه پلار سلطان مراد خان ثاني هغه د روزنې له پاره «ایدین» ته استولی و. هلته د غه نازولي شهزاده ته د اسلامي ښوونې او روزنې تر څنګ د تاریخ په اړه هم ډیر معلومات تر لاسه شوي و. هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د اسلام ستر لارښوود او پیغمبر ، رسول الله صلی الله علیه وسلم د قسطنطنیې د فتحه کولو سره ډیره مینه درلوده، هغه تاریخ لوستې و او ورته ډاګیزه شوې وه چې د قسطنطنیې د سوبې له پاره په ۴۸ هجری کال د مسلمانانو فوځ په لمړي ځل حمله کړې وه ، په دغه جنګ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ملګرو هم ګډون درلود. په دې جنګ کې د «سابقون الاولون» په ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضي الله عنه په څیر جید صحابي هم ګډون درلود ، د دې مطالعې په وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوه چې سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه په همدې جګړې کې شهید شوې او بیا د قسطنطنیې د دیوال تر څنګ ښخ کړل شوي دي ،د هغه ډیره مینه د رسول الله صلی الله علیه وسلم د دې فرمان سره وه چې ویلي وچې : «د قسطنطنیې فاتح به جنت ته ځي.» په دې خاطر یې غوښتل په پوره تیارۍ سره په قسطنطنیې باندې حمله وکړي.

د بله اړخه پخپله په قسطنطین باندې د خپلو غلطیو په اساس مصیبتونه راغلي و. هغه د سلطان محمد خان د تخت د کیناستو وروسته ، هغه ته دوه ځلې ګواښمن قاصدان ور استولي و او په دې توګه یې پخپله د خپلې مړینې پا پانه لاسلیک کړې و. سلطان ، قاسم بن هشام قسطنطنیې ته ور ولیږه. د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د له منځه وړلو له پاره یې د کرمانیا د امیر سره سوله وکړه . او د هغه د لور سره یې نکاح هم وکړه. د دې تر څنګ یې د هنګرۍ د پادشاه هونیاډې سره هم د درې کالو له پاره سوله وکړه ، د دې سولې له امله تر درې کالو پورې د شمالي اروپا څخه کوم ځانګړې ګواښ نه و پاته. همدا راز هغه د موریا په لور یو ځواکمن فوځ ور ولیږه تر څو د شهنشاه ورور چې هلته یې حکمراني کوله د قسطنطنی د کومک څخه منه کړي ، د دې کارونو څخه د فراغت وروسته یې د ابناي فاسفورس په اروپایی برخه کې د قسطنطنیې څخه نژدې پنځه میله لرې واټن کې دیوې سترې فوځي کلا په جوړولو پیل کړل. د ده نه مخته سلطان بایزید یلدرم هم د ابنای فاسفورس په اروپایی برخه کې یوه فوځي کلا جوړه کړې وه. خو سلطان محمد خان د اسیایي ساحل تر مخه د ابنایي فاسفورس په اروپایی برخه کې دویمه ستره فوځي کلا جوړول غوښتل ځکه د قسطنطنیې ښار هم په همدې ساحل باندې پروت و.

ابناي فاسفورس هم په خپل جوړښت کې ډیره عجیبه ده. په حقیقت کې د اسیا او اروپا دوه لویې وچې د اوبو د سمندر په واسطه جدا کیږي خو لکه کاله پخوا د وچې دا ټوټې په اوبو کې د لمبا په واسطه یو بل ته ډیرې سره را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې شوې دی ،دا وچې یو له بله سره دومره را نژدې شوې چې په منځ کې یې د ابناې فاسفورس د اوبو یو کوچنۍ توټه پاته شوه. البته د شمال په لورې دا لويې توټې یو له بل سره یوځاې شوې دې. چې دې برخې ته یې اروپايې روسیه ویل کیږي. د فاسفورس ابنا د اوبو یوه لاره ده چې اروپا او اسیا په خپلو منځو کې سره جدا کوي او دیوې پټۍ په څیر ددوارو لویو وچو تر منځ تیریږي. خو ددې دوارو په سر کې سمندر پروت دې ، په یوه سر کې یې د پروت سمندر نوم « توره بحیره » او په بل سر کې یې د سمندر نوم « د مارمورا بحر» دې. د مارمورا د بحر له اړخه چې کوم سمندر پیلیږي هغه ځاې ته « دردانیال» ویل کیږي. همدا دردانیال دې چې د پیړیو پیړیو راهیسې د شرق او غرب د یرغلګرانو دبحري جهازونو د تیریدو لاره ده.

هماغه و چې سلطان د ابنايې فاسفورس په اروپایی ساحل کې هم یوه ستره جنګي کلا تعمیر کړه، قسطنطین ددې کلا د جوړیدو پر خلاف احتجاج وکړ خو سلطان دهغه په احتجاج باندې هیڅ غوږ و نه ګراوه. دکلا د تعمیر په وخت کې عثماني عسکرو د څو کسو دهقانانو سره جنګ جګړه هم وکړه چې دیوه کوچني جنګ شکل یې ځانته و نیوه. او په دې جنګ کې ددوارو اړخونو څخه څو کسان هم ووژل شول. خو قسطنطین په دې پوهیدلې و چې دا ټول هر څه د قسطنطنیې د نیولو له پاره ترسره کیږي ، هغه په قسطنطنیې باندې دحملې د ویرې د ښار پاټکونه و تړل. او تر څنګ یې د ترکي عسکرو څخه د شکایت له پاره سلطان ته یو هیئت هم ور ولیږه. خو سلطان محمد ددې شکایت ځواب د جنګ په اعلان باندې ورکړ. اوس نو بازنطینی سلطنت دخپل مرګ او ژوند داخرې پریکړې منتظر شو. دسلطان محمد خان ارادو دا څرګندوله چې دا ّخل به هغه په هیڅ توګه شهنشاه ته ببښنه نه کوي ،په حقیقت کې سلطان دا احساس کړې وه چې تر هغې چې قسطنطنیه فتح نه شي نو اسلامي سلطنت مکمل کیدې نه شي. ځکه چې د قسطنطنیې سوبه د سیدالانبیاء نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه غوښتنه وه ، اوسلطان غوښتل چې خپل عسکرې ژوند په قسطنطنیه باندې د بریالۍ حملې څخه پیل کړي ، په دې خاطر یې د هر ډول انتظاماتو څارنه پخپله کوله. هغه خپل ستر اهنګر «اربان» را وباله او په قسطنطنیې باندې د حملې له پاره یې ورته د یوه ستر توپ د جوړولو حکم وکړ. داسې توپ چې د قسطنطنیې د دیوالونو دراپرزولو کار په ډیره ښه توګه تر سره کړی. د اربان په ذهن کې د پخوا څخه دهمداسې یوه توپ د جوړولو انځور موجود و. هغه سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه ! زه داسې یوتوپ جوړولې شم چې په هغې کې څلوېښت بالښته (دیرش انچه یا دوه نیم فټه) ستره د بارودو ګوله اینښول کیدې او د هغې څخه ویشتل کیدې شي ،دا توپ به د قدو قامت له اړخه ډیر ستر وي په دې خاطر به دا توپ د اوسپنې په ځاې د پټیل څخه جوړیږي.» (عثماني دولت)

سلطان د اربان د توپ انځور ډیر زیات وستایه. او هغه ته یې دهغې د جوړولو اجازه ورکړه. دوسلې د تیارولو له پاره سلطان محمد خان خپل مشهور جنرالان « احمد کدک پاشا» او محمود پاشا و ټاکل. ددې تر څنګ هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

برق په څير د تيز جوړونکو معمارانو يوه ډله د قسطنطنيې په اروپايي ساحل باندې کښته کړله تر څو هغوې د قسطنطنيې څخه پنځه ميله لرې واټن کې ، د فاسفورس په ابناء باندې يوه زبردسته جنګي کلا جوړه کړي. ددې ډلې مشري يې هم د مصلح الدين اغا په څير داعمار په فن کې يو تاريخ جوړونکي شخصيت ته ورکړه . هغه هم په ډيره کمه موده يعنې څلورو مياشتو کې « د روميلا» په نوم دا کلا تعمير کړه. اوس نو د فاسفورس د ابنا دواړو غاړو ته دمسلمانانو ولکه کيدونکې وه . ددې کلا د تعمير د تکميل سره سم ددوو شنو او شادابه ساحالونو تر منځ اتلس ميله پراخه غځيدلې دغه نيلګونه پټې يعنې (د فاسفورس ابناء) باندې د مسلمانانو ولکه راتله. دروميلي د کلا څخه د قسطنطنيې د « برج غلاطه» سيمه په څرګنده تر سترګو کيده. له يوه اړخه سلطان د روميلي د کلا د تعمير له پاره د مصلح الدين اغا په مشرۍ يو ستره ډله قسطنطنيې ته وليږله ،خو دبله اړخه قاسم بن هشام دقسطنطنيې د پټو رازونو او عسکري معلوماتو د لاسته راوړو له پاره هم ددې ستر ښار په لور ور روان شوې و. تر څنګ يې سلطان دموريا په لور هم يو ستر او قوي ځواک ته د تللو حکم کړې و.

پخپله سلطان محمد خان د اغاحسن ، احمدکدک پاشا او محمود پاشا په څير سالارانو سره يو ځاې د يوه مضبوط او ناقابل تسخير فوځ د جوړښت له پاره شپه او ورځ کار پيل کړ. په هر ولايت کې يې د نوي عسکرو د استخدام له پاره مراکز جوړ کړل. دهر ولايت حکمران ته « بيلربيګ» ويل کيده . بيګ اوپاشا يو څير الفاظ و ، دهغو سردارانو د نيزې په سر کې به چې آس د لکۍ په څير د ويښتانو يوه ګنډه موجوده وه نو هغه ته به يې بيګ يا پاشا ويلې. يو «بيلربيګ» يا دکوم ولايت پاشا به هغه څوک و چې د نيزې په سر کې به يې دآس دلکۍ د اخري ويښتانو د ګنډې په څير څه ورښلول شوې و. دا خلک به دهغو جاګيرونو سردارن هم و چې د فوځې خدماتو په بدل کې به ورته ورکول کيدل. ددې جاګيرونو خلک به بيا د جنګ په وخت کې دخپلو خپلو سردارانو د بيرغونو لاندې تلل ، علم يابيرغ ته په عربي ژبه کې «سنجق» ويل کيږي ، هلته به دهرې سيمې بيل بيل سنجق يا بيرغ و نوپه دې خاطر به ډيرو خلکو ولايتونو او سيمو ته سنجق ويلې. د هر سنجق «بيګ» يعنې « بيلربيګ» د فوځې بيرغ لاندې به دهغه د لاس لاندې کسان راټوليدل ، دهر بيګ ډله به د څلور سوه آس سپرو څخه کمه نه وه.

سلطان ددې سترې حملې د ترسره کولو له پاره دخپلو اروپايي ملکيتونو څخه هم د يوه لک فوځونو د تيارولو حکم ورکړ. د فوځې ډلو څخه پرته ددوې سره رضا کاره(دخپلې خوښې) مجاهدين هم ملګري کيدل. دوې به په هر جنګ کې خپل خدمات را وړاندې کول اوبيا به يې د جنګ د غنيمتونو څخه خپله برخه اخسته ، خو ددې دواړو فوځونو څخه اخوا « د ينې چرې» د ځوانانو فوځ ډير په شان اوشوکت کې و ، چې مشري يې اغا حسن کوله. که له يوه اړخه د اغاحسن په څير يو متقی ، ميړنې اوبهادر انسان د سلطان له پاره يو ستر نعمت و خو دبله اړخه ورته« احمد کدک پاشا او محمود پاشا » په څير د ولايتي فوځونو تکړه او تجربه لرونکې جنريلان هم د نعمت څخه کم نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغښتليو سمندري فوځونو د جوړښت له پاره سلطان هم د ستړې او ځواکمنې بحريې د جوړولو حکم کړې و او دا يې هم حکم کړې و چې ددې بحري ځواکونو د جهازونو شميره بايد د يوسل او اتيا څخه لږه نه وي ،پدې ډله کې کوچنۍ کشتۍ ، چې د پخوا څخه دعثماني فوځ په بحريه کې يې کار کاوه ، نه وي شاملې .

سلطان محمد خان يو باتور او د ډيرو ښو وړتياوو وړ ځوان و . الله تعالې ورته ډيره ښه وړتيا او فکري ځواکمني ورکړې وه ..... هغه د « ايدين » په سيمه کې د ډيرو غوره استادانو څخه په ډيره چټکۍ سره علوم زده کړي و او دخپلې مورنۍ ژبې څخه اخوا په عربي ، فارسي ، عبراني ، لاطيني اويوناني ژبو باندې هم ښه پوهيده. سلطان محمد نه يوازې د نړۍ په تاريخ باندې ښه پوهه تر لاسه کړې وه بلکه دنړۍ په جغرافيه کې يې هم پوره پوره بلدتيا درلوده . هغه د لوړې کچې شاعر او خبرلوڅ و . سلطان محمد دخپل وخت د ستر عالم اوفقيه « ملاعبدالرحمن جامي» سره نيغ په نيغه نسبت درلود، تر څنګ يې دهندوستان د« دخواجه جهان» په خدمت کې به هم تر ټولو نه مخته و . دسلطان د ولايتونو د فوځونو سالار « محمود پاشا » هم د عسکريت تر څنګ په شاعرۍ کې په ځآن پسې دويمګړې نه درلود.

په قسطنطنيې د حملې د پروګرام سره سم ، سلطان د « پلوټارک» په يوې ډيرې ژورې او تاريخي ليکنې چې د « يونان او روم » تر نامه لاندې يې کړې وه اوپه هغې کې د يونان اوروم په اړه د حالاتو پوره تفصيل موجود و ، په لوست پيل وکړ. هغه د « سکندراعظم قسطنطين اول» او « تهيوډوسيس» د ژوند حالات مطالعه کړل او د قسطنطنيې د اوړې ماضي په اسرارو يو غور او فکر وکړ.

په هغو وختو کې د دې سيمې حالات څه دا ډول وو . چې په کوچنۍ اسيا کې د کرمانيا امير په خوشالۍ سره راضي شوې و . په « البانيه» کې دسلطان محمدخان سره په يوه دسترخوان را لوې شوې «سکندربيګ» بيرته مرتد شوې و ، خو سلطان تر اوسه پورې دغه ضدي سکندر بيګ لا نه ځورولې . د« وليشيا» (ولاچه) مشر « ولاد» يو ظالم او کينه کښه انسان و اوظلم حد يې تر دې رسيدلې و چې د بنديانو په جسمونو کې به يې ميخونه ټک وهل او هغوې به يې له منځه وړل خو دومره همت يې نه درلود چې دسلطان په مقابلې کې سر را پورته کړي ، دسلطان په مقابل کې که چا سر را پورته کولې شو نو هغه يوازې دهنګرى پادشاه « هونياډې» و . خو سلطان د هغه سره ددرې کالو له پاره د سولې تړون لاسليک کړې و . «هونياډې » دسلطان دپلار مرادخان ثاني په لاسو يو ځل د تړون د ماتولو خوند اخستې و ، په دې خاطريې د بل تړون د ماتولو فکر هم نه شو کولې . اوس نو يوازې موريا داسې سيمه وه چې ترې قسطنطنيې ته کومک رسيدلې شو . اوسلطان ددې سيمې دکنټرولولو له پاره هم يو ستر ځواکمن فوځ استولې و .

د ټولو تياريو د تکميلولو وروسته ، سلطان دخپلو درباريانو يوه وروستۍ غونډه را وبلله اوپه قسطنطنيې باندې يې داخري حملې کولو پلان ته اخري ښه ورکړه . په دې غونډه کې هم سترو سترو سالارانو ، سردارانو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکومت وزیرانو او عمائیدینو ، ګډون درلود. دې غونډې درې ورځې دوام وکړ. سلطان د حملې کولو پلان ته داخري بڼې د ورکولو وروسته دسلطنت له پاره هم څه نوي قوانین اوفرامین جاري کړل. د «ارخان» په زمانه کې د عثماني دولت لمړي وزیر « علاؤالدین» دفوځې اصلاحاتو په اړه قوانین جوړ کړي و ، چې د مراخان اول په زمانه کې پلي کړل شول. خو سلطان د سلطنت قانون په لیکلي توګه ترتیب کړ اودا قانون نامه د عثماني سلطنت عملي کړنلاره وګرزیده. سلطان د سلطنت د قانون د وړاندې کولو په وخت کې ، دخپلې وینا په دوران کې سلطنت دیوې خیمې سره تشبیه کړ او ویې ویل چې د سلطنت څلور ستنې دې چې دهغې څخه یې یوه :دسلطنت وزیران دې ، بله یې قاضیان ، دریم یې اداري سیستم (په دفترونو کې کارونکي) او څلورم یې دسلطنت خزانچي یا معتمد . هغه ددې خیمې دروازې ته د « باب عالي » نوم ورکړ چې همدا نوم د عثماني سلطنت تر اخري وختو پورې ژوندې پاته شو . هغه د سلطنت له پاره څلور وزیران و ټاکل چې مشرى یې لمړي وزیر « صدراعظم » په غاړه درلوده. دهمدې سره به د سلطنت مهر موجود و او د سلطنت د ټولو امورو اعلي افسر ګڼل کیده، وزیر اعظم به هم د سلطان په څیر په خپل دفتر کې دربار را بللې شو .

د قاضیانو ډله به د علماو د ډلې څخه وه ، سلطان د اروپايي عدالتونو او همداراز داسیاي عدالت له پاره هم قاضیان و ټاکل. خواجه مفتي او قاضی به هم د مهمواو پوهو علماؤ د طبقې څخه ټاکل کیدل. سلطان د حل و عقد غونډې ته د « دیوان» نوم ورکړ ، خو ددیوان ددې وګړو شمیره یې ورزیاته کړه ، سلطان په خپل نوي قانون کې د « خارجي اغا» او « داخلي اغا» عهدې هم و ټاکلې. « خارجي اغا » دهغو حکامو څخه عبارت و چې د ولایتونو حکومتونه به یې په مخ بوتلل. خو « داخلي اغا» هغه وګړي و چې په دربار کې یې کارکاوه او ددربار مامورین و . سلطان د اغاګانو نورې عهدى هم جوړې کړې ، دبیلګې په توګه « کاپواغا» « د ګوره خواجه سراو رئیس» ، «قیزلر اغا» د (دحبشي خواجه سراو رئیس) ، «بوستانچي ماشي » (د باغبانانو افسر) « چاؤش باشي » (دحکومت د قاصدانو افسر) او ....

سلطان محمد خان د خپل حکومت په دوران کې خپله توجه دحکومت د قانون په پلي کولو او د ښوونې اوروزنې په لور را واړوله ، په پخوانیو وختوکې به ټولې رتبې مذهبي وې ، که څه هم په هغوې کې به یې نور علوم هم ور زیاتول ، خو ترکانو د سیاسي ښوونې او روزنې سره ډیره مینه درلوده او دې روزنې سلطنت ته ډیر ورړ او دکار خلک راپیدا کول. (مولانا شبلی).

دسلطان را غوښتل شوې غونډې درې ورځې دوام وکړ ، په دریمه ورځ سلطان د غوندی اخری وینا وکړه او ویې ویل:

« د سلطنت درنو اراکینو ! الحمدلله ، دالله تعالي په فضل اوکرم سره مونږ دسلطنت نظام ، دملت دعلماؤ او دسلطنت دعمائیدینو په مشوره د پخوا په نسبت په ښه توګه را جوړ کړې دې ، اوس نومونږ په پوره ډاډ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه فاتح لښکر یوه برخه ګرزیدې شو چې دهغې په اړه رسول کریم صلی الله علیه وسلم په دې دنیا کې د مغفرت او ښښنې زیرې ورکړې دې.

دعثماني سلطنت ځان ځارونکو سپه سالارانو !

دهغه وخته چې رومي پادشاه « قسطنطین » په دریمه عیسوی پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړې او همدا ښاریې خپل پایتخت ګرزولې نو دهمغې ورځې وروسته یې نوم قسطنطنیه ګرزیدلې دې. خو دا ښار د ډیرې مودې راهیسې دبازنطینی سلطنت او عیسوي مذهب دواړو ډیر مهم مرکزو.

د سیدنا انس رضی الله عنه ترور ، ام حرام بنت ملحان رضی الله عنها ، درسول الله صلی الله علیه وسلم رضاعي خور وه. یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم دهغې په کور کې ویده شوې و . ناڅاپه رابیداره شو نو په مبارکه خوله یې خندا وه. سیدې ام حرام ترې دخندا علت و پوښته ، نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل....

« ما ته په خوب کې د امت هغه خلک و ښوول شول چې د جهاد له پاره د سمندر په څپو داسې سفر کوي لکه څنګ چې پادشاه په تخت ناست وي..»

سیدې ام حرام ورته عرض وکړ چې...یا رسول الله !ماته دعا وکړه چې ما هم الله تعالي دهمغو خلکو په ډله کې شامله کړي. رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته دعا وکړه. اوبیرته ویده شو ، د لږڅه ځنډ نه وروسته یو ځل بیا رابیداره شو ، بیا یې مخ مبارک دخوشحالۍ نه ځلیده ، سیدی ام حرام ترې یو ځل بیا دخوشحالۍ په اړه وپوښتل. نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل :....« زما د امت د هغه لمړي لښکرپه اړه چې دروم د قیصر د ښار « قسطنطنیې » د نیولو له پاره جهاد کوي دمغفرت زیرې راکړل شو. سیدې ام حرام ترې یو ځل بیا ددعا غوښتنه وکړه ....خو هغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل .... نه ! ته په هغه لمړي لښکر کې شامله شوې یی .....» (بخاري شریف)

د سلطنت درنو اراکینو !د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه دواړه زیرې داسې تکمیل شول چې دسیدنا عثمان رضی الله عنه د خلافت په وخت کې ، سیدنا معاویه رضی الله عنه په «قبرس» باندی حمله وکړه ، اودا داسلامي تاریخ لمړۍ بحري میشن و . په دې حمله کې سیدې ام حرام رضی الله عنها دخپل میړه سیدنا عباده بن صامت رضی الله عنه سره یو ځاې شریکه وه. دا جنګي میشن په دې خاطر بریالي و چې د قبرص خلکو دمسلمانانو سره سوله وکړه او کله چې مسلمانان بیرته ستنیدل نو سیدة ام حرام د آسه را پریوته اوهملته یی د شهادت لوړ مقام په برخه شو ، دا درسول الله صلی الله علیه وسلم لمړنی بشارت و چې تکمیل شو . دبشارت هغه بله برخه د قسطنطنیې د مجاهدینو پورې اړونده ده. همدا علت و چې په قسطنطنیه د جهاد کولو له پاره دسیدنا معاویه رضی الله عنه د خلافت په وخت کې یو لښکر په قسطنطنیې باندی حمله وکړه ، او دهغه زوې « یزید » هم په حمله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکي لښکر کې شامل و. په دې لښکر کې جید اوستر صحابی « سیدنا ابوایوب انصاري » رضی الله عنه هم شامل و. دا دمسلمانانو په واسطه د قسطنطنیې لمړنی محاصره وه چې تر ډیرې مودې پورې یې دوام وکړ. سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه د همدې محاصرې په جریان کې ناروغه شو او بیا هملته شهید شو اوهمدې ښار د ستر دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو. خو دغه لښکر و نه توانید قسطنطنیه فتحه کړي ، البته درسول الله صلی علیه وسلم د بشارت دویمه برخه هم تکمیل شوه.

د سلطنت درنو اراکینو ! په یاد لرئ چې دا یوائې بشارت نه دې بلکه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یو حدیث هم دې چې په هغې کې یې یوائې د قسطنطنیې دخلکو خبره نه ده کړې بلکه ددې ښار د فتحه کونکو ته یې زیرې ورکړې دې.

سیدنا بشربن سحیم رضی الله عنه په یوه حدیث کې روایت کوي چې:

« تاسو به ضرور قسطنطنیه فتحه کوئ ، نوبیا به بهتر امیر هغه امیر وي او بهتر لښکر به همغه لښکر وي » (مسند امام احمد)

په دې اساس په دې حدیث کې دبیان کړل شوې نیکبختۍ د لاسته راوړو په خاطر ، ګڼ شمیر مسلمانو حکمرانانو په قسطنطنیې باندې د ولکې دکولو هڅې کړې دي چې په دې ډله کې سیدنا عمربن عبدالعزیز رحمة الله علیه ، هشام بن عبدالملک ، مهدی عباسي ، او خلیفه هارون الرشید....شامل دي. خوهیڅ یو یې دا ښار فتحه نه شو کړاې.

داسې بریښې چې عثماني سلطنت الله تعالي دهمدې له پاره قایم کړې دې چې داسې یو بابرکته لښکر جوړ کړي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته ډیره ښه اوغوره لښکر ویلې ، زما نیکه سلطان بایزید یلدرم په ۱۴۰۲ کال قسطنطنیه په پوره ځواک سره کلابنده کړه اونژدې و چې دا ښار سوبه کړي خو په همدې وخت کې ګوډ تیمور په کوچنۍ اسیا باندې یرغل وکړ اوپه دې توګه زما نیکه هم د قسطنطنیې کلابندي ماته کړه. دا پیښه د نن څخه نژدې پنځوس کاله مخته پیښه شوې ده. او ددربار یوشمیر پخوانیو اراکینو ته به اوس هم دا پیښه په ذهن کې تازه وي. دهغې نه وروسته زما دپلرونو له ډلې څخه زما تر دروند پلار پورې ټولو ددې ښار د نیولو له پاره ناکامه هڅې کړې دي.

دسلطنت درنو اراکینو ! نن مونږ هم په همغه لښکر کې د ورګډیدو سعادت تر لاسه کوو چې قیام یې زمونږد هوډ او ارادو پورې تړلې دې. «قسطنطنیه» په یوه داسې ځاې کې پرته ده چې تر څو چې فتحه نه شي اسلامي سلطنت تکمیل ته نه شي رسیدلې. اوزه ډاډمن یم چې په کومه ورځ دا پخوانې ښار فتحه اوولکه کړل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهغې وروسته به بل کوم قیصر راپیدا نه شی. ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمایلی دي چې:

«اذا هلک قیصر، فلاقیصر بعده... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر راپیدا نه شي»

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

دا د سلطنت دغې اوږدې غونډې ته دسلطان محمد خان اختتامي وینا وه، د دربار حاضرین د سلطان ددې علم اوپوهې څخه ډیر اغیزمن شوي و، ځکه هغوې هیڅ هیله نه درلوده چې دوه ځلې ناکامه پادشاه او نوې ځوان سلطان به دومره ستر عالم او پوه ګرزیدلې وي.

دا و سلطان محمد خان، چې اوس یې ددنیا د ستر ښار «قسطنطنیې» د فتحه کولو له پاره ملا تړلې وه. دنړۍ تاریخ بدلیدونکي و او دمسلمانانو د فتوحاتو د تکمیل تر څنګ د اروپا دبیا راپاڅیدو نوې دوران پیلیدونکې و.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلایي بنکر

مقدسه پلاره ! په دومره لږ وخت کې ستا ملګرتیا دخپل ځان له پاره نیکبختي ګڼم. زه د تیرو پنځه ویشتو کلو راهیسي دلته کشتۍ چلوم..... او په خپل ژوند کې مې د سترو سترو راهبانو خبرې اوریدلې دي خو له تاسره به مې دغه سفر د ټول ژوند یو یادګار اوسي.....»

دا دهغه زوړ ملاح اواز و چې قاسم بن هشام یې له ځانه سره د «ابنای فاسفورس» اروپایی ساحل ته روان کړې و. قاسم د څو ورځو راهیسې په سفر کې مصروف و ، هغه د« اورنه » څخه ځانته را روان شوي و. او د ابنای فاسفورس په اسیایی ساحل کې د سلطان بایزید یلدرم له اړخه د جوړې شوی «انا ضول» فوځي کلا ترمخه دهمدې ابنا اروپایی ساحل ته ورته. هغه د عیسایی راهبانو کالي اغوستې و او په غاړه کې یې طلاې صلیب را ځوړند و ترځنګ یې دعیسي علیه السلام د انځور په څیر یو انځور هم د یوه طلاې زنځیر سره یو ځاې را ځړولې و ، په سر یې د پادریانو خولۍ او په بدن یې ستره چینه پرته وه. قاسم یو ډیر هوښیار جاسوس و همدا علت و چې هغه په ډیر بریالیتوب سره خپل ځان بدل کړې و. خو دحیرانتیا خبره دا وه چې قاسم دغربي اروپا د پادریانو په څیر لباس اغوستې و چې د رومن کتولیک د مذهب سره یې تړاو درلود ،او مرکز یې په روم کې د « پاپای روم»د ریاست لاندې کارکاوه ، د رومن کتولیک مذهب د عیسویانو د لاطیني ډلې مذهب و. اودا ډله د غربي اروپا نه علاوه د هنګري او دبالقان د غرونو په یو شمیر سیمو کې اوسیدله. ددې برعکس د عیسویانو پخوانۍ فرقه « دي هولي ارتهودکس چرچ» و چې مرکزی ښار یې قسطنطنیه و. او دې ډلې ته یې دعیسویت یوناني ډله ویله. تر دې وخته پورې پروتېسټ عیسوی فرقه لا نه وه پیدا شوې او دپروتېست فرقې د جرمن نژداه بنسټ اینبوونکې چې د « مارټن لوتر» دسیمې په « ایزګبن» کې یې لا دپیداکیدو له پاره دیرش کاله واټن موجود و ،منځته نه وه راغلې.

د فاسفورس ابناء چې دقاسم کشتۍ یې په نیلګونه اوبو کې څپې وهلې ، د اتلس میله لرې سمندري پټۍ نوم دې. ددې ابناء په شمالي برخه کې « توره بحیره » او جنوبي سر کې یې « بحر مارمورا » پروت دې. همداراز یې په شرقي سر کې د اسیا او په غربي برخه کې یې د اروپا ..... دوه سترې لوې وچې پرتې دې. ددې دواړو سترو وچو ترمنځه د ابنای فاسفورس د پلنوالي ډیره برخه د بحر مارمورا په لور ځي ،چې ټول پلنوالې یې درې نیم میله دې او تر ټولو کوچنې پلنوالې یې د تورې بحیرې په لور ورځي چې ټول پلنوالی یې اته سوه ګزه دې. او ژور والی یې په مختلفو ځایو کې دځلوېښتو ګزو څخه تر دوه دیرش ګزو پورې اندازه شوې دې. قاسم په ډیر کم وخت کې د ملاح څخه ډیر زیات معلومات ترلاسه کړل. هغه په کشتۍ کې ناست و او د ابناې فاسفورس په داخل کې یې د عثماني فوځونو د کشتیو تګ راتګ ښاره. هغه ته د ابناء په اسیایی ساحل باندې د عظیم فارس د هیبت ناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمران «کسرې» په خيمو کې پراته هغه بې پناه فوځ تر سترګو شو چې د روم قيصر ته يې پرلپسې ماتې ورکړې وې او هغه يې په قسطنطنيه کې کلابندۍ ته مجبور کړې و. خوبيا د قران کريم هغه حيرانونکې وړاند وينې پوره شوې چې په کې يې ويلي وو چې روميان به ډير ژر د مغلوبيدو نه وروسته بيرته غالبيږي، اوبيا دکسرا فوځونه ددې ځايه و تښتيدل.... هغه ته په يوه ډير لرې ځاې کې..... ډير لرې ځاې کې دکوچنيو کوچنيو ښارونو ښکې ښکاني تر سترګو شوې نو د هغه ملاح نه يې وپوښتل.

« هغه ووينه..... هغه څه دي؟..... داسې ډاګيزيږي چې ددې ځايه څلور پنځه ميله لرې کوم ښار اباد شوې دې. اودهمغې په خاطر د يسوع مسيح دين ژوندې دې، خداوند دې هغه د هرې بلا او افت نه خوندي وساتي. ته خو د «رومه» پادري يې، ته خو زمونږ چرچ نه منې.....همداسې ده که نه؟»

دغه زوړ ملاح هم دعيسويانو د دواړو ډلو په اړه معلومات درلودل.

« نه داسې کومه خبره نه شته. قسطنطنيه خو د «يسوع مسيح» د رسولانو ښار دې....زه هم دعا کوم چې خداوند دې دا ښار په خوندي لاسو کې ورکړی...»

دقاسم دخبرو په اوريدو ملاح ټکان وخوړ او د کومې نا معلومه خطرې د احساسيدو په اساس يې رنګ تک ژيړ وګرزيد. « دا ته څه وايې؟ په محفوظولاسونو کې ددعا کول خو د شهنشاه په حق کې نه دي ،ځکه چې ټول پوهيږي چې زمونږ دقيصر لاسونه محفوظ اوخوندي لاسونه نه دي. داسې اوريدل کيږي چې د مسلمانانو نوې سلطان په قسطنطنيه باندې حمله کونکې دې.»

د ملاح په خبرو قاسم ډير ولړزيد. ځکه هغه ته يو نا څاپه خپل حيثيت ور په ياد شو چې هغه يو جاسوس دې، په دې خاطر په ارام کيناست. خو هغه په دې حيران و چې دسلطان دحملې خبر څنګه او په څه ډول دلته تر دې ځايه را ورسيد. هغه د ملاح څخه د نورو پوښتنو کولو هڅه وکړه او ورته يې وويل:

« ليکن دا خو ډير خطرناکه خبر دې،.... اوريدل مې دي چې دمسلمانانو نوې سلطان ډير ميړنې او جنګجو انسان دې.»

«هو!..... هغه دلته ددې ځاې تر مخه د قسطنطنيې څخه پنځه ميله لرې،د جنوب لورې ته د يوې سترې جنګې کلا د جوړولو کار پيل کړې دې. نن سبا چې زمونږ د ابناء څخه اروپايي جهازونه تيريږي نو د ويرې احساس کوي ، زه داسې انګيرم چې کوم خطرناک جنګ کيدونکې دې. ګوره مقدسه پلاره! څومره ويني به و بهيږي، ددواړو خواو څخه به څومره انسانان ووژل شي،په داسې حال کې چې يسوع مسيح د امن اومحبت پيغمبر و.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ ملاح په ډیرې غمژنې لهجې سره دا خبرې کولې ، قاسم ته داسې ډاګیزه شوه لکه چې ملاح د خپل مذهب څخه بیزاره شوې وي اویا د خپلو مذهبي مشرانو څخه بیزاره شوي وي، لږ څه وروسته قاسم د ملاح څخه بیا وپوښتل:

« نوبیا د سلطاني حملې پر خلاف شهنشاه هم کوم تدبیر نیولې دې او که څنګه ؟»

« شهنشاه به د څه تدبیر په اړه فکر وکړي ؟ اوس خو په قسطنطنیه کې داسې کوم وګړي نه دي پاته شوې چې دخوندي پاته کیدو په اړه فکر وکړي ، خلک وایي چې قیصر په خپله سلطان دخپل ځان په خلاف را پا څولې دې ......زه وایم چې دداسې کارکولو اړتیا څه وه ؟زوړ ملاح همداسې بریده خو څه خاص ورته معلوم نه و .»

د قاسم له پاره دا سفر ډیر په زړه پورې و ، په ابنا کې یو یا دوه نورې کشتۍ هم رواني وې ، هغه یوځل بیا دخیالاتو په نړۍ کې ورک شو ،هغه ته د قسطنطنیه په دیوالونو د عثماني توپونو د ګولیو د لګیدو ننداره تر سترګو کیده او د « طرابیبه» د خلیج به غاړه یې د عربي نسل د آس د ځغلولو هوا په سرکې ګرزیدله. د لږ ځنډ وروسته کشتۍ ساحل ته را ورسیده. دقسطنطنیې په زمکې د کیوتو سره سم دهغه په زړه کې ډیرې عجیبې اوغریبې هیلې را تازه شوې. په دې ساحل باندې څو نورې کشتۍ هم دخپلو مسافریونوله پاره لنګرونه اچولي و . قاسم داسې و انګیرله چې دا د ماهیانو د نیونکو کوم کلې دې چې دساحل تر مخه د اینځرو د ونو په منځ کې خپور پروت و. هوا لا تر اوسه پورې سړه وه او د سمندر څپو تر اسوه هم د تیروشوو یخنیو یخې څپې را لیږلې. د شنو او شادابو غرونو په اساس د « طرابیه خلیج» تو له سیمه یخه ګرزیدلې وه او ګرمي په کې ډیره کمه او دلږ وخت له پاره به محسوسیدله

دماسپښین وخت و ، کله چې قاسم د «پاسفورس » په اروپایي ساحل کې د همدې ماهي نیونکو دکلي سره یو ځاي دکشتۍ څخه کښته شو. هغه د ماهي نیونکو کوچنیان او بچي د همدې ساحل په غاړو د لوبو په حال کې کتل ، اوس نو درې میله لرې دهغه چپ اړخته د قسطنطنیې ښار پروت و او ښی لورې ته یې د « دتورې بحیرې » اوږده غاړه وه چې د باسفورس په لورې ور غځیدلې وه. هغه د باسفورس په اروپایي ساحل باندې و درید او دهمغه ځایه د بایزید یلدرم په لاسو جوړه شوې د «اناضولي» جنګي کلا وکتله. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دهمدې کلا څخه لږ مخته سلطان محمد هم یوه ستره جنګي کلا جوړول غواړي. هغه د خپل ساحل څلورو خواو ته و کتل خو هغه ته داسې معلومه شوه چې هغه لا تر اوسه د کلا د جوړښت له پاره د ټاکل شوي ځاي څخه ډیر لرې دې. په حقیقت کې دسلطان محمد له اړخه په دې ځاي کې د جنګي ستري کلا جوړول د میړانې نه ډک کارو . ځکه دا د دښمن سیمه وه او په ځانګړې توګه دغه سیمه چې هغه پرې اوس ولاړ و د یوناني عسکرو په ولکه کې وه . که څه هم دا عسکر د قسطنطین د حکم لاندې و خو د خپلو عاداتو او رواجونو له مخې ډیر بداخلاقه او بدکرچاره و . که چیرې قاسم غوښتلې ددې ځایه قسطنطنیې ته ولاړ شي نو باید ددې ځایه یې د شمال لورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري ميله واټن سفر کړې وي . خو بيا هم هغه په دې خاطر قسطنطنيې ته و نه رسيد چې دهمغې لورې نه د قسطنطنيې د ديوال سره يو ځاې د « ابنای فاسفورس» يوبل شاخ را وتلې و . دا د سمندري اوبو نرې او ډوب شاخ و چې ورته يو مستطيلي خليج هم ويل کيده چې د فاسفورس غربي لورې ېې د وچې سره يوځاې کوله . اود ښکر په څير شکل يې درلود. يو چا دقسطنطنيې د ديوال څخه د لمر خاته په وخت کې دا ښکر کتلې و اودا يې مشاهده کړې و چې دلمر دختلو په وخت کې د سمندر د اوبو رنګ طلايې بريښي نو په دې اساس يې ورته « طلايې ښکر » يا « ګولډن هارن» ووايه چې بيا په فارسي ژبه يې د « شاخ زرين » اوپه پښتو کې ېې ورته د « طلايي ښکر » نوم ورکړ. دا د ښار د جنوبي غاړې سره يو ځاې تر ډيره پورې د شا لورې ته ورځي ، په دې اساس دغه مثلث ، ښار ددوو غاړو څخه دسمندر په منځ کې را نغاړي.

دريمه او يوائنۍ لورې يې د وچې سره نښلي ، خو هغې لورې ته يوپه بل پسې ديوالونه جوړ کړل شوي دي.

قاسم تر ډيره وخته پورې د قسطنطنيې په لور سترګې اړولې وې او ورکتل يې. هغه ته له دې ځايه « برج غلاطه» د يوه ميخ د څوکې په څير راوتلې تر سترګو شو . لږه شيبه وروسته دماهيې نيونکو کوچنيانو د قاسم په لور رامنډې کړې او ورته را نژدې شول. دا ټول عيسوی کوچنيان و او د عيسوي راهبانو کالي يې په ښه توګه پيژندل . هغوې د مقدس پلار ، مقدس پلار په نامه ورته ناري وهلي اودقاسم تر څنګ راټول شول. قاسم غوښتل قسطنطنيې ته د ور رسيدو تر مخه د خپلو عسکرو او معمارانو لټون وکړي اودهغوې کار تر سترګو تير کړي. په دې خاطر يې دهمدې ماهی نيونکو په کلي کې د تم کيدو پريکړه وکړه . هغه په خپل څنګ کې دراټولو شوو کوچنيانو سره د يوه پادري پلار په څير سلوک وکړ ، دا کوچنيان که څه هم خيرن او چټل و خو بيا هم دخپل رنګ او خوې له اړخه پاک يوناني معلوميدل. دا ماهي نيونکي هم په اصل کې د يونانيانو له نسله و . قاسم د خپل سامان څخه کوچنيانو ته دخوراک څښاک څه سامانونه راواخستل او ور يې کړل نو د کوچنيانو مينه د قاسم سره نوره هم زياته شوه . اوس نو هغوې د قاسم هره خبره په پوره مينه منله . قاسم د يوه تيز او چالاکه کوچني څخه وپوښتل:

« څنګه زويه ! دلته نژدې څه عسکر راغلي دي..... کيدې شي چې هغوې غير ملکي عسکر وي ... ايا ته پوهيږې چې هغوې به کومې لورې ته پراته وی..؟»

« هو ! د هغوې په سرونو پګړۍ دي او تورې يې راتاوې شوې شانته دي ....لکه» دې کوچني دخپل لاس په اشارې سره د مسلمانانو د هلالي تورې شکل جوړ کړ او قاسم ته يې وښود. دقاسم په مخ خوشحالي را ځرګنده شوه . هغه په دې پوه شوې و چې دسلطان عسکر په همدې ساحل دکلا د جوړولو له پاره را رسيدلي دي ، په دې وخت کې قاسم غوښتل لږ څه نور هم وپوښتي چې دوو نورو کوچنيانو په ډيره بې صبرۍ سره په يو وار په خبرو پيل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! هغوي دخپلو ځانو سره ډير زيات سامانونه هم راوړي دي...هغوي هغه لوري ته دي » دي کوچنيانو د تورې بحيرې د ساحل په لور اشاره وکړه ، دي کوچنيانو قاسم ته دا ډاګيزه کړه چې د پګړۍ لرونکو سپاهيانو او يونانی عسکرو تر منځه کله کله ټکه ټوکه هم کيږی ، قاسم ډاډمن شوي و چې د کلا د جوړولو د کار مشر « مصلح الدين اغا» خپل کار پيل کړي دي ، قاسم د کوچنيانو سره د څه نورو خبرو وروسته وويل:

« راځئ چې ستاسې کلي ته ورشو . زه به تاسې ته د يسوع قصه وکړم»

کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه کړل ، او دقاسم نه مخته مخته يې منډې وهلې . اوس قاسم د ماهي نيونکو کلي ته ور روان و . دا يو کوچنې کلي و چې د کورنيو شمير يې د ديرشو اويا پنځه ديرشو څخه نه ډيريده . دهغوې نارينه دخپلو جالونو سره يو ځاي د سمندر دفاسفورس په ابناء کې تر لرې لرې پورې تر سترګو کيدل ، لمر په پوره ځواک سره په سر ولاړ و ، ښځې په خپلو کورونو کې په پخلي او خوراک په تيارولو کې مصروف وې. خو نجونې بيرون د ساحل په غاړه په ګرمۍ کې په لوبو کې را لتاړې وې. يو شمير پيغلې هلته په لمر کې دنورو ځانته ناستې وې او خپل وينبتان يې را سپړلي و او په هغوې کې يې په څه لټولو باندې اخته وې ، هغوې يو دبل سره مرسته هم کوله او پخپلو منځو کې به يې په ډيره وړه وړه خبره په زوره زوره خندل. خو کله چې دې پيغلو قاسم وکوت نو خنداګانې يې و درولې او سمدلاسه دهغه ځايه ولاړې شوې او وريدې، لوبې کونکو نجونو هم ورمنډې کړې او د پادري په لور راغلې. د قاسم قدوقامت او سره اوسپينه څيره د ماهي نيونکو پيغلو له پاره دحيرانتيا سبب وګرزيده ځکه هغوې دومره نيک اوښايسته راهب په خپل ژوند کې د لمړی ځل له پاره کوت. هغوې مقدس پلار ته سلام وکړ اوسرونه يې ټيټ کړل او دخپلو ځانو سره مسکئ شوې. قاسم د پيغلو نجونو په احساساتو کې دخپل ځان له پاره د ستاينې احساس وکوت.اوپه ډيره معصومه اوراهبانه توګه يې وويل:

« بچيانو ! سلامتې اوسئ !د اوږده عمر خاوندانې شئ ، او يو دبل سره مينه کوئ ، ځکه چې خداوند يسوع مسيح محبت او مينه خوښوي»

دمحبت دلفظ په اوريدو سره پيغلې په خپلو منځو کې سره و پسيدې ، په دې وخت کې يوې تيزې او چالاکه پيغلې د قاسم څخه سمدلاسه وپوښتل. « پلاره !ايا تا محبت کړې دي ؟... کله ، دکوم چا سره ؟»

هو ! ما د ټول انسانيت سره محبت کړې دي ، زما په زړه کې د محبت او مينې پرته نور څه نه شته. ... بچيانو ! زما په زړه کې د محبت پرته نور څه نه شته. له تاسو سره هم..»

د قاسم دخبرو په دې اخري ټکو باندې يوې شرمناکه او حياناکه پيغلې د لمړي ځل له پاره خپلې سترګې راپورته کړې او هغه يې پرې وکوت. کله چې د قاسم سترګې په هغې پيغلې ور ونښتې نو دا يې احساس کړه چې دا پيغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو پيغلو څخه بلکل مختلفه ده. قاسم لا تر اوسه په همدې ځاى ولاړ و چې يو زوړ ماهي نيونکې چې په اوږو يې دماهيانو د نيولو سامان ايښې و هغې لورې ته راغي. دې پيغلې وويل:

«سردار را روان دې»

نجونې ټولې يوې لورې ته شوې او ودريدې. د ماهيانو د نيونکو سردار قاسم ته را نژدې شو او قاسم ته يې په پوره ادب سره ښه راغلاست ووايه. «مقدسه پلاره ! دلته زمونږ دې کلي ته په راتګ سره تا مونږ ته ډير زيات عزت رابښلې دې. دلته ډير کم ستاسې په څير خلک راځي. ځکه چې مونږ ماهي نيونکې يو که څنګه ؟ په همدې خاطر مونږ دلته دخپلو ځانو له پاره د يوې جونپړۍ څخه چرچ جوړ کړې دې. ته راځه ! ستا په راتګ سره به دې چرچ ته د لمړي ځل له پاره کوم مقدس راهب ور ننوځي»

قاسم دغې زوړ سردار ته د مقدسو پلارانو په څير درنښت ورکړ او ورسره روان شو.

تر ماښامه پورې ټول کلي په همدې کې بوخت و چې دغه مقدس پلار به زمونږ سره تر ډيرې مودې پورې پاته شي . قاسم په دې نه پوهيده چې ددې کلي خلک ورسره دومره مينه او محبت لري اودومره ښه استقبال يې کوي. هغه داسې انګيرله چې ماهي نيونکې چې په ريښتونې توګه د کليسا سره تړلي دي نو دهغه په رومن کتوليک کيدو به نا خوښه شي. هغه د رومن کتوليک کالي د يوه بل کار له پاره اغوستي و. خو کله چې ماهي نيونکو ته ډاګيزه شوه چې «فادر» د روما څخه راغلې دې نو هغوې نور هم خوشحاله شول.

هغوې نالوستې غيرمذهبي خلک و . تر څنګ ی د مذهبي ډلو ټپلو په اړه يې هم ډير معلومات نه درلود. په دې اساس دلته د څو ورځو له پاره د قاسم پاته کيدل کوم ستونزمن کار نه و. په همدې خاطر هغه د ماهي نيونکو په کلي کې دپاته کيدو پريکړه وکړه تر څو ددې ځايه د قسطنطنيې د سمندر په اړه پوره معلومات تر لاسه کړي اوسلطان پرې خبر کړي. هغه غوښتل دهمدې ځآيه قسطنطنيې ته ولاړ شي. خو ددې ځايه هغه ته د قسطنطنيې په لور د تللو له پاره د «ګولډن هارن» څخه د يوې کشتۍ په واسطه تيريدل ور په غاړه و. او که چيرې غوښتل يې چې د وچې له لارې قسطنطنيې ته ور ننوځي نو بيا به د «طلاي ښکر» دپاسه تيريده او د «سينټ رومانس» ددروازې څخه به ورننوته.

خو قاسم هملته د ماهي نيونکو په کلي کې پاته شو ، هغه شرمناکه او حياناکه پيغله ددې کلي د سردار لور وه چې «روزس» نوميده. نورو نجونو به ورته «روزي» ويله. د کلي هلکانو او نجونو د قاسم څخه د انجيل درس پيل کړ. او ټول د قاسم په محبت کې را ونښتل. روزی په دې پوهيده چې قاسم يو راهب دې او هيڅکله به هم واده و نه کړي. خوبيا به يې هم د قاسم په کتلو ، خداې پوهيږي ، چې څه څه خوبونه کتل. هغه به خوبونه کتل چې د هغې دخوبونو شهزاده به يوه ورځ نه يوه ورځ د هغه د اخستلو له پاره دې لورې ته راځي ، خو هغې هيڅکله هم دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

و کړي چې دخوبونو شهزاده به يې د يوه راهب په کاليو کې راځي، هغه به ټوله ورځ په يوه يا بله بهانه د قاسم په خدمت کې وه. ساده ، معصومه اوحياناکې دغې پيغلې په همغه دريمه ورځ خپل زړه په قاسم باندې ايښې و او قاسم ته به يې ويل:

« پلاره ! ته په دې عمر کې د يوه راهب په کاليو کې بلکل ښه نه ښکارې. ته بايد يوه ښه عسکر وواسې.»

قاسم به ورته خندل ، هغې معصومې پيغلې ته څه معلوم وه چې په هغه چا يې چې زړه ايښې دې هغه په حقيقت کې يو تکړه سپاهي او عسکر دې. قاسم د خپل راتګ په دويمه ورځ د باسفورس د ساحل د « طلايي ښکر» په اړه معلومات ترلاسه کړي و، هغه د جنوب لوري ته هم ورغلې و او دلرې څخه يې د « مصلح الدين اغا » معماران د جنګي کلا د ابادولو په کارونو کې بوخت کتلی و. د اپريل د مياشتې تر اخره پورې د کلا بنسټونه را پورته کړل شوي و. سلطان دې کلا ته د « روميلي» نوم ورکړې و.

اوس نو قاسم غوښتل ددې طلاې ښکر پوره پوره جايزه واخلي ، په حقيقت کې هغه غوښتل هغه زنځير له نژدې څخه ووينې چې د طلاې ښکر په خوله کې يې په سمندر کې را ځړولې و.

ګولډن هارن يا طلاې ښکر په حقيقت کې يو کوچنې خليج و چې دقسطنطنيې د ديوالونو تر څنګ غځيدلې و. دا کوچنې شانته خليج د ابناې فاسفورس څخه ووت اوپه اروپايي ساحل کې ور داخليده. په عامه توګه کوچنې جهازونه او کشتۍ به چې په ابنا کې تللې په همدې خليج کې به هم ور داخليدې. د ګولډن هارن لورې ته به د قسطنطنيې اروپايي تجارت ترسره کيده. په همدې لورې د ښار يوه بله دروازه هم وه چې دخليج لورې ته پرانستل کيده. دهمدې خليج په څنډو دښار د ساتنې له پاره د اوسپنې يو ډير ستر زنځير داسې تړل شوې و چې په عامو حالاتو کې به هغه خلاصول کيده او په سمندر کې به را ځوړنديده. خو کله به چې دګولډن هارن څخه کشتۍ بندول کيدې نوزنځير به يې را ښکود او دروازه به يې بنده کړه. دا چې ولې دهمغه لمړيو ورځو څخه کوم حمله کونکې قسطنطنيه نه شوه نيولې علت يې همدا زنځير و چې دهغوې مخه به يې نيوله، اوس قاسم غوښتل دا زنځير له نژدې ووينې.

نن دماهي نيونکو په کلې کې دهغه پنځمه ورځ وه ، او همدا نن سهار داسې يوه پيښه منځته راغله چې قاسم ته يې ټکان ورکړ. نن سهار وختې د يوناني قيصري فوځيانو يوه ډله دماهي نيونکو دې کلې ته راغله ،کله چې سپاهيان خبر شول چې دې کلې ته نوې راهب راغلې دې نود ليدلو له پاره يې ورغلل. خو کله يې چې د قاسم په مذهبي کاليو سترګې و نښتې نو پښه نيولی شول. دهغوې مشر چې کله دقاسم په چپنه د پاپاې روم نښه وکتله نو د قاسم څخه يې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! دا څه دې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دهغه په خبره کومه اندیښنه را ډاګیزه نه کړه او په ډېره بې پرواهۍ سره يې وويل: « دا دستر پلار، پوپ له اړخه راکړل شوې ننبه ده.»

خو کله چې قاسم په خواب کې ددې ډلې د سالار خبره واوريده نو حيران پاته شو. دې سالار وويل:

« ګوره صاحبه !...اوس وخت راغلې دې چې د رومن کتوليک د مذهب پادري د يوناني مذهب په سيمه کې ازاد ګرزيږي ، دا ټوله د شهنشاه کمزورتيا ده. شهنشاه خو غواړي چې ددواړو مذهبونو خلک سره را نزدې شي خو ګورئ چې مونږ يونانيان به هيڅکله هم داخبره و نه منو..»

په حقيقت کې د قاسم حيرانتيا په خپل ځاې سهي وه. ځکه هغه د شهنشاه د کوښښونو څخه خبر نه و. حقيقت دادې چې قيصر دهمغه وخته راهيسې متوجه شوې و چې دعثماني فوځ څو کسه سپاهيان د ابنای فاسفورس په اروپايې ساحل باندې را ښکته شوي و. اوشهنشاه دهمغې ورځې را په ديخوا د قسطنطنيې د ساتنې له پاره لاس و پښې وهل پيل کړې و. دهغه ښار دديوالونو مرمت يې پيل کړې و او په ښار کې يې خلکو ته د ډېر زيات خوراک څښاک د شيانو د راټولولو او جمع کولو هدايت کړې و.

ددې وروسته يې د غربي هيوادونو څخه د مرستې کولو غوښتنه کړې وه او د ټولې اروپا د مرستو د تر لاسه کولو له پاره يې د روم د کليسا ټولې غوښتنې منلې وې. او يوناني کليسا يې د رومي کليسا تر کنترول لاندې د راوړلو له پاره ژور فکر پيل کړې و. د شهنشاه د هڅو څخه اوس د قسطنطنيه په چرچونو کې هم د رومن کتوليک راهبان تر سترګو کيدل. په حقيت کې دا د قيصر پوه او درک و ، هغه غوښتل دعيسويانو ددوو ډلو تر منځه اتفاق او اتحاد را پيدا کړي، لا تر دې وخته پورې دعيسويانو د «پروتستېنټ» ډله نه وه را پيدا شوې ، دعيسويانو يوې ډلې د روما چرچ مانه او بلې ډلې د «يوناني کليسا » هدايت ته غاړه ايښوده. د رومن کتوليک مشري پوپ يا پاپاې اعظم کوله او د قسطنطنيې مذهبي مرکز « ايا صوفيا» بشپ اعظم ته « بطريق اعظم» ويل کيده.

دسلطان محمد خان د حملې داوريدو وروسته قسطنطين د روما پوپ ته ليکلې و چې .... اوس وخت راغلې دې.... اوس وخت راغلې دې چې مونږ خپل مذهبي اختلافات له منځه يوسو او ټول متحد شو او د مسلمانانو مقابله وکړو. زه ستاسې عقايد په خوشحالۍ سره منم او همتاسې د « اياصوفيا» دمشر په څير منلو ته تيار يم..... همدا علت دې چې ددواړو ډلو ترمنځه د تلو راتلو له پاره وړانديز کوم. ترڅو دا راولاړ شوې واټن له منځه ولاړ شي.

قاسم ته په دې اړه کوم معلومات نه و په دې اساس يې کله چې د يوناني ډلې دمشر خبرې واوريدې نو حيران پاته شوې و. هغه ترې په ډېر تعجب سره و پوښتل چې « دا ته څه وايې ؟ ايا شهنشاه دواړه کليساګانې سره را يوځاې کوي ؟دا خو ډېره ښه خبره ده ، زه خو وايم چې ټول انسانان سره را يوځاې کړل شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم درواغ ویلي و. حال دا چې هغه ددواړو کلیساګانو د اتحاد او یووالي څخه خوشحاله نه و ، هغه د رومن کتولیک کالي په دې خاطر اغوستې و چې د کافرانوو تر منځ دغه نفاق نور هم ورزیات کړي ، تر څو د کفارو دواړه ډلې د حملې په وخت کې یو دبل سره بسپنه و نه شي کولې. خو د ډلې سالار ډیره عجیبه خبره کړې وه ، ددې خبرې څخه دا مقصد اخستل کیده چې قسطنطین په مکمله توګه خپل ځان دحملې له پاره تیاروي. قاسم فکر وکړ چې دا خو ډیره ضروري اطلاع ده ، او دې ته اړتیا ده چې سلطان ترې به مکمله توګه خبر کړل شي ، هغه په همدې فکر کې ډوب و چې سالار ورته یو ځل بیا وویلې.

« مقدسه پلاره ! ته خو پوهیږې چې یونانیان مرګ خوښوي خو د خپلې عقیدې او مذهب بدلون نه خوښوي ،په دې خاطر به ته ووینې چې دا اتحاد به نه بریالی کیږي. تر خو ترا اوسه زمونږ میلمه یې. ځکه چې قسطنطین تاسې ته زمونږ هیواد ته د راتلو بلنه درکړې ده. خو ډیر ژر به د رومن کتولیک پادري زمونږ د میلمستیا نه لاس په سرشي . په دې خاطر غوره ده چې ته دباران د راتلو تر مخه دخپل ځان له پاره د خوندی ځاې د راپیدا کیدو په فکر کې شې.»

د یوناني عسکری ډلې سالار همدومره وویلې او بیا دخپلې ډلې سره بیرته ستون شو ، خو د ماهی نیونکو د کلې تول لوې او واړه چې اوس د فادر سره ډیر اشنا شوی و دقاسم په شاوخوا کې په زوړندو شونډو او غمژنو مخونو سره ولاړ و.

دا د نن سهار پیښه وه خو نوره پاته ورځ د معمول په مطابق تیره شوه. هغه ټوله ورځ په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول د نوې تعمیریدونکې «رومیلي کلا » پورې « مصلح الدین اغا» ته ځان ور ورسوي او دهغه په لاسو سلطان محمد ته دا خبر ورورسوي چې د عیسویانو دواړه ډلې په نژدې کې سره را یوځاې کیږي. هغه غوښتل نن د ماښام نه وروسته د «رومیلي کلا » ته ولاړ شی. هغه په همدې فکرونو کې ډوب و چې د غټو سترګو خاونده «روزي» یې ځنګ ته راغله او په ځنګ کې یې و دریده. روزي ډیره غمژنه وه ، ځکه چې نن سهار د رومي فوځونو سالار د ټولو خلکو تر مخه د ځوان راهب څخه پوښتنې ګرویزنې کړې وې . هغه ته د سپاهیانو دا کړچار د سپکاوي ډک ښکاره شوې و . اوبیا هغې د یونانیانو ددې ډلې د سالار څخه ډیر ه کرکه هم کوله ، ځکه دا هغه ځوک و چې په ځنګل کې یې روزی د لاسه نیولې وه ، نو که چیرې هغه وخت د روزي ملګرو شور و غلمغال نه وې کړې نو روزي به دهمدې بداخلاقه سالار په لاسو بې عصمته شوې وې. روزي دا سالار دیوه کاله راهیسې په دې سیمه کې کوت ، دهغه نوم « مقرون» و اود قسطنطین د ساحلې فوځي چونۍ څارونکې و.

نن سهار هم ، کله چې مقرون د ماهی نیونکو کلې ته را ننوت نو نیت همدا و چې دغه ښایسته او حسینه پیغله په خپل دام کې را و نښلوي. خو کلې ته د راننوتلو سره سم « باقو ماهي نیونکي » هغه ته ددغه نوی ځواب راهب په اړه معلومات ورکړل. باقو هغه ته داهم ډاګیزه کړه چې د سردار لور دهمدې ځوان راهب په شاوخوا کې چکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي، باقو پخپله د روزي په اړه ښه آند نه درلود. خو د سردار تر مخه یې هیڅ نه شو ویلای. پخپله روزي هم دهغه د بدبویه کالیو او وجود څخه کرکه او نفرت کاوه. دهغه اوږده اوږده ویښتان، چې د څو میاشتو خاورو او ختو کې ککړ پاته شوی، دهغه دسترګو تر مخ را څړیدلی و. دهغه دښی سترګې څخه به تول وخت اوبه تلې، د همدې سترګې تر مخه را ځړیدلي ویښتانو دا سترګه په ناروغتیا ککړه کړې وه. ددې نه اخوا هغه په یوې پښه ګوډ هم و، ګویا دهغه شخصیت په خپله د روزي له پاره د کرکې نه ډک و. باقو به د سردار د ویرې روزی ته څه نه شو ویلای. او که نه، که وس یې کیدې نو یوه لحظه به یې هم روزی نه وې پرې ایښې. خو کله چې دغه ځوان راهب کلي ته راغې نو روزی هم ورسره مینه پیدا کړه. باقو ددې خبرې زغم نه درلود. هغه تر پنځه ورځو پورې د مار په څیر تاویده را تاویده. خو په سبا یې په ذهن کې یوه لاره راپیدا شوه، په دې اساس د یوناني فوځونو سالار مقرون ته ورغې اوهغه ته یې د دې نوي راهب او د راهب او روزي تر منځ د محبت په اړه خبره وکړه. همدا علت و چې هغه نن سهار وختی دخپلو عسکرو سره دغه کلی ته راغې، مقرون هم د تیر یوه کاله راهیسې د سردار په لور روزي باندې سترګې ښخې کړې وې. روزي د ډیر ساعت خاموشۍ وروسته قاسم ته د هولي فادر په نامه ورغږ کړ.

« نن چې له تاسره څه سلوک وشو مونږ د کلي خلک ټول پرې ډیر زیات خفه شوی یو. په اصل کې دغه کس چې د یوناني ډلې سالار و ډیر زیات بدطینته انسان دي، نن چې هغه له تاسره کومه بدکلامي وکړه، هغه ستا په خاطر نه وه بلکه زما په خاطر وه.»

قاسم د لمرې ځل له پاره د روزی په لور وکتل او په لږ څه حیرانتیا سره یې ورته وویل:

« څه مطلب ؟.... څنګه ستا په خاطر ؟ ایا ته هغه د پخوا څخه پیژنې ؟»

« هو !.... ددې نوم مقرون دي. ددې لورې د فوځې خوکیو څارونکې، هغه یو ځل زه په ځنګله کې له لاسه و نیولم، خو دخداې شکر و چې زما ملګرو شور وغلمغال جوړ کړ. نوموړی ټوله ورځ په همدې ځنګلونه کې ګرځي را ګرځي. ماته مې پلار ویل چې نن سبا څو کسه مسلمان سپاهیان راغلي دي، په دې خاطر مقرون د پاګل او لیوني په څیر منډې رامنډې وهي.»

قاسم د روزی خبرې په دیر غور سره واوریدې. اوس چې کله هم روزي دهغه سره خبرې کولې نو د فادر لفظ به یې خامخا وایه. قاسم دهغې په سترګو کې د محبت پیغام لوستې و خو هغه دلته دمحبت کولو له پاره نه و راغلې. په دې خاطر هغه هڅه کوله چې د روزي په غټو غټو سترګو کې دغورزیدو نه ځان وساتي.

ماښام را نژدې کیدونکې و، او دتیارو د خپریدو سره سم هغه د «روميلي کلا» په لور تلل غوښتل، دې ماهي نیونکو دهمغه لمړۍ ورځې څخه قاسم ته یو ډیر ښه آس ورکړې و، تر څو هغه د مقدس کتاب د تعلیم له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا کلیو او بانډو ته په اسانۍ سره تګ راتګ وکړای شي. قاسم د تللو دمخه په ډېره عجیبه توګه روزي ته وویل:

« روزي !....زه د ټولو دپاره مقدس پلار یم خو ستا له پاره نه یم ، زما په زړه کې ستا له پاره عزت د یوه دوست دعزت په څیر دې. زه دغه پاس کلي ته د یوه ضرورت په خاطر ورځم ، خو ماته ستا دبسپنې له پاره اړتیا ده.»

د روزي له پاره ددې ځوان راهب خبرې بلکل نوې او په زړه پورې وې. هغه یوواري په هواکې په الوتو شوه. دقاسم خبرو دهغې په غوږو کې ، معلومه نه ده چې څه ور رسولي و. دهغې مخ د شرم څخه د ګلنار په څیر و ګرزید دهغې په سترګو کې حیرانتیا وه ، خوبیا یې هم په زوره زوره سر وخوځاوه اوقاسم ته یې دخپل تعاون په اړه ډاډ ورکړ. خو ترې وېې پوښتل:

« زما ځان هم ستا له پاره حاضر دې. ته حکم وکړه چې زه باید څه وکړم ؟»

« ته یوائې همدومره وکړه چې زما چیرې د تللو ،اوبیرته راستنیدو اویا ددې ځایه د غیر حاضرۍ په اړه هیچاته څه مه وایه.»

روزې د یوې لمحې له پاره فکر وکړ او بیا یې سمدلاسه وویل: « ته اندیښنه مه کوه. ستا نه وروسته به هیچاته دا معلومات و نه شي چې ته چیرې یې. زه به ټول هر څه کنترول کړم.»

« خو څنګه ؟ ته به څه کوې ؟»

« داټول ماته پریږده ، ته بې فکره اوسه او د خپل کار پسې دې ورشه»

کله چې سیوري تیاره شول نو قاسم د خپل اس په شا کیناست او د انځرو په ونو کې غایب شو. هغه خپل آس د ابنای فاسفورس د ساحل په غاړو بوت. اوبیا یې د رومیلي دکلا په لور مخ کړ او آس یې پسې و ځغلاوه. د لږځنډ نه وروسته آس دهوا سره خبرې کولې ، د ورمیلي کلا ددې ځایه په پوره واټن کې جوړیده. خو قاسم غوښتل په ډیر کم وخت کې تر مصلح الدین اغا پورې خپل راپور ور ورسوي اوبیرته دغه کلي ته راستون شي. هغه هلته د تللو دمخه د روزي څخه ټوله لاره پوښتلې وه ، هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې په لاره کې به د یوناني عسکرو سره لاس په لاس کیږي ، په دې اساس یې خپل ځان پوره تیار کړې او وتلې و. اوس نو هغه دخپل آس په شټ کې ور پروت و اودهغې هوا څخه یې، چې د آس د ځغاستې په واسطه پرې لګیده ، ځان خوندي کاوه، کله چې دخپل وخت سره سم د رومیلي کلا ته ور ورسید نو دآس واګې یې دتمکیدو له پاره راکش کړې ، هغه ډاډمن چې همدلته چیرې په کوم ځای کې به دعثماني فوځ کوم سپاهي د یوه هوښیاره زمري په څیر په پهره بوخت وي. اوس نو هغه دآس په مزله مخته روان و. هغه ته دا اندازه معلومه وه چې رومیلي کلا همدلته چیرې تعمیرېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دښپې په تيارو کې هغه تعمير نه شو کتلای. په دې خاطر په ډېره محتاطه توګه مخته روان و. يوځل پخوا د ورځې په رڼا کې هغه د روميلي کلا د کتلو له پاره راغلې و خو په هغه وخت کې يې د لويې لارې ستر واټن وهلی و خو نن هغه په کم وخت او په پټه دې ځای ته راغلې و، همدا علت وچې هغه د ساحل تر څنګ د انځير په ونو کې پټه لاره خپله کړې وه. هغه په فکر کې ډوب و چې مخته يې د خلکو د خبرو زوګ را پيدا شو. اوبيا لږ څه وروسته يې دمسلمانو سپاهيانو يوه ډله تر مخ ولاړه وه. دې ترکي عسکرو قاسم په خپله محاصره کې واخست. دهغوی په لاسو کې لوڅې تورې وې او هغوی خپله محاصره را تنګوله او قاسم ته را نژدې کيدل، قاسم خپل مخ په يوه دستمال کې را نغښتلی و اوهغه دخپلې تورې د راويستلو پرته دترکانو دفوځ سردار ته کتل. لږ وروسته قاسم په خبرو کې لمړيوالې وکړ او ويې ويل:

«السلام عليکم ورحمة الله وبرکاته !..... الحمد لله زه دمسلمانو سپاهيانو له ډلې څخه يم ..... تاسې ما « انجنير مصلح الدين اغا» ته د کتلو له پاره يوسئ.»

د قاسم په خبرو د عسکرو خولې وازې پاته شوې ، بيا يې سالار را مخته شو او دقاسم څخه يې وپوښتل: ته څوک يې ؟او د مصلح الدين اغا سره څه کار لرې ؟

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه چې دغه پوښتونکې پخپله مصلح الدين اغا دی. ځکه قاسم دهغه سره يوځل په اورنه کې کتلی و، هغوی به کله کله دسلطان به دربار کې هم يو ځای کيناستل. قاسم بيا هم دخپل مخ څخه پرده لرې نه کړه بلکه مصلح الدين اغا ته يې وويل:

« زه ستا دوست يم او تاته د يوه مهم پيغام د ورسولو له پاره راغلې يم... ته ما نه پيژنې خو زه به تاته خپل مخ په ځانته ځای کې و ښايم.»

مصلح الدين اغا ته د قاسم اواز اشنا شانته معلوم شو خو هغه يې پوره و نه پيژانده. خپلو سپاهيانو ته يې يوې لورې ته دکيدو اشاره وکړه، ترکي عسکر هم يوې لورې ته شول او و دريدل ، په دې وخت کې قاسم د مصلح الدين اغا تر مخه د خپل مخ څخه پرده لرې کړه او ويې ويل:

« ډېر ښه شول چې ته ماته همدلته تر لاسه شوې. دا يو پيغام بايد سلطان ته ژر تر ژره ورسيږي ، او ماته ستا څخه پرته بله لاره نه وه چې دا پيغام مې پرې ليږلې وې.

مصلح الدين اغا قاسم ډېرښه پيژندلی و. هغه د خوشحالۍ نه چغې کړې او دقاسم قاسم نوم يې اخسته. خو قاسم ورته په شونډو لاس کېښود او د چپ کيدو مشوره يې ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« زه ډېر کم وخت لرم. ته زما دکار په اهمیت باندې پوهېږې. زه سمدلاسه ددې ځایه بېرته ستنیږم. ته تر سلطانه پورې دا پیغام ور ورسوه چې د عیسویانو ددواړو ډلو تر منځه اتحاد راغلی دی او د روم پاپا دقسطنطنیې د بسپنې له پاره ملاتړ اعلان کړی دی په دې خاطر هغه باید د غربی اروپا په لور حتمي توجه وکړي.

مصلح الدین اغا د قاسم پیغام په ډېر غور اودقت سره واورید او تر سلطانه پورې یې دهغې د وروسولو ژمنه هم ورسره وکړه ، اوس نو دقاسم له پاره په دې ځای کې ددې نه زیات تم کیدل مناسب نه و. هغه غوښتل سمدلاسه بیرته ستون شي ، په دې خاطر یې دمصلح الدین څخه اجازه واخسته اوپه همغه لاره چې راغلی و دهمغې په تیارو کې پټ او بیرته ستون شو ، مصلح الدین اغا او دهغه سره یوځای عسکر په خپل ځای حیران دریان ولاړ و او د شپې ددغه مسافر لاره یې تر ډیره پورې کتله.

قاسم چې په کوم رفتار سره راغلی و په همغه رفتار بیرته لکه د مرغه په ځیر الوت اوروان و. خو په یوځای کې یې یو ناڅاپه د خپل آس واګې راښکودې. ځکه دهغه تر مخه په ناڅاپي توګه د یوناني فوځیانو یوه ډله را ووتله . په دې ډله کې یواځې پنځه عسکر و. دوی د قاسم په لاره کې لکه د دیوال په شکل و دریدل. او د قاسم د تیښتې ټولې لارې یې و تړلې. دیوناني عسکرو په لاسو کې تیزې تیرې لوڅې تورې وې چې په تیاره کې د ورایه ځلیدې. دوی د قاسم تر مخه په یوه لیکه کې ولاړ و. قاسم هم یوه اوږده ساه واخسته او خپله توره یې دتیکې څخه را وویسته. ددې پنځو یوناني سپاهیانو څخه یې یوه چې ښې لورې ته ولاړ و دقاسم څخه په غوریدونکي اواز سره وپوښتل:

« ته څوک یې؟ او په دې وخت کې له کومه ځایه را ځې ؟ »

قاسم نه غوښتل ددوی تر مخه خپل ځان د یوه راهب په څیر را څرګند کړي. په همدې خاطر یې دماهي نیونکو په څیر لهجه خپله کړه او دوی ته یې وویل:

« ماهي نیونکې یم ، محترما ! د خپلې یوې ورکې شوې تورې د لټون په خاطر وتلې وم ، رابانديناوخته شو ، خو پیدا مې نه کړه او اوس بیرته خپل کلي ته روان یم.»

خو قاسم ته دې درواغو نجات ورنه کړ ، ځکه چې یوه یوناني عسکر هغه پیژندلی و ، په اسانۍ سره دهغه دپیژندلو یو علت داو چې هغه همدا نن سهار هغه د مقرون سره یو ځای درومي راهب په کالیو کې کتلی و. په دې اساس هغه عسکر په ډېر قهر سره په داسې حال کې چې خپله توره یې په لاسو کې لوبوله ، قاسم ته وویل چې « ته درواغ وایی ،ماته وپیژندلې ، ته ماهي نیونکې نه یې. بلکه ته همغه رومي راهب یې چې همدا نن سهار یې زمونږ سالار په اړه مونږ ته خبر راکړی.....ته به زمونږ سره ځې ، ته اوس زمونږ دڅارنې لاندې یې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم خپل ځان په تلک کې ګیر وکوت. دهغه راز رابربنډ شوې و ، او ددې عسکرو سره یو ځای مقرون ته په ورتلو سره دهغه وژل سل په سلو کې پیښیدل. په دې اساس قاسم خپله توره را وویسته او په یوه ځل یی په هغو پنځو باندې را کیښودل. ډیر وخت شوی و چې هغه ته دخپلو متو د ازمیښت له پاره زمینه نه وه برابره شوې ، هغه د یوه وږې زمرې په څیر په یونانې فوځیانو باندې حمله وکړه او دهغوی د شمیرې د ډیربښت د پروا کولو پرته یی پر هغوی یو په بل پسې مرګوني ګذارونه پیل کړل ، دهغه توره د برق او تندر په څیر ددښمن په جسمونو باندې را پریوته. دشپې په تیارو کې د تورو یوله بل سره ټکر په فضا کې د اور بڅرکي پریښوول او د ټنګ او ټونګ اوازونه یی هم تر ډیره پورې تلل.

د قاسم د تورې د وهلو او د د دوو په ځای د څلورو لاسونو په تیزۍ سره په خوزولو د یوناني عسکرو اوسان ور خطا شول ، خوبیا هم هغوی غوښتل قاسم را محاصره کړي خو هغوی په پرلپسې توګه د شرمناکه ناکامۍ سره مخکیدل. تر ځنګ یی د قاسم تورې په یوه وخت کې دوه سپاهیان د زمکې خاورو ته ورسول ، او آسونه یی و تښتیدل. د خپلو دوو ملګرو په داسې وژل کیدو باندې دهغوپاته درې عسکرو اوسان هم ورخطا شول خوقاسم هوډ کړې و چې دهغوی له ډلې څخه به یوکس هم ژوندې نه پریږدي. ځکه دې خلکو دقاسم اصلیت پیژندلي و په دې خاطر قاسم غوښتل دهغه د رازدا پیژندونکې باید ټول له منځه یوسي اوبیا کلی ته ستون شي. د قاسم توره یو ځل بیا د یوه بل عسکر په سر داسې راپریوته چې هغه یی دوه ټوټې کړ ، دپاته دوو عسکر و له پاره دا هیبت ناکه منظر د زغم وړ نه و ، په دې خاطر یی د تیښتې لاره ونیوله او دجګړې څخه یی دخپلو پښو د ویستلو له پاره خپلو اسونو ته پوندې ورکړې. دهغوی مخه د « ورمیلي کلا » په لور وه ، قاسم هم خپل آس دهغوی پسې کړ ، او د ځغلیدونکې آس د زین څخه یی ځان را کوږ کړ او د خپلې د غشو د خلطې څخه یی یو تیر را وویست اوهغه یی په کمان کې کیښود ، دا غشې د یوناني فوځې په ځای دهغه په اس کې ورننوت ، اس نا ارامه شو او یو خوا بلخوا یی منډې کړې او بیا یی په خپل ځان سپور کس په زمکه را وویشت. دغه یونانی عسکر پخپله هم د زخمې آس په شا خپل ځان دکنترول نه بیرون وکوت و او په دې ترتیب په زمکه راپریوت. خو د هغه بدبختي داوه چې دهغه یوه پښه د آس په رکاب کې نښتې پاته شوه ، دغه زخمې ځغلیدونکې نا ارامه آس د خپل راپریوتې مالک د پروا کولو پرته هغه په ځان پسې را ښکود او دننه ځنګل ته یوړ. د را پریوتې عسکر سر په زمکه د کاڼو سره ټکریده نو قاسم فکر وکړ چې هغه ژوندې نه شي پاته کیدې. په دې اساس هغه یوه لمحه هم تم ونه کړ اودهغه بل یوناني عسکر تر شا یی خپل آس ور وځغلاوه ، اوس نو هغه تښتیدلې عسکر یوکس و او هغه چې کومې لورې ته ورته قاسم هم همغې لورې ته پسې ور روان و. خو پخوا له دې چې هغه قاسم ته په ګوتو ورشي ، رومیلي کلا ته په ورننژدې کیدو سره ترکي عسکرو هغه کتلې و ، د ترکانو د ساتونکو یوه ډله یی مخته ولاړه وه، کله چې یونانې عسکر خپل ځان د څلورو خواو څخه محصور وکوت نوسمدستی یی خپله توره و غورځوله اودخپل ژوندې پاته کیدو خیر یی وغوښت ، اوس نو دقاسم په څیر د یوه غیرتمنده جنګجو له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ضروري وه چې هغه ژوندې پريږدي. خو هغه د قاسم د راز څخه خبر شوې و. اودا خبره دهغه د ستر مقصد دترلاسه کولو په لاره کې زيانمنه ثابتيده. په دې خاطر قاسم د هغه د وژلو په ځاي مسلمانو سپاهيانو ته په لوړ اواز وويل چې: «دا يوناني عسکر دې..... سمدلاسه يې و نيسئ»

دمصلح الدين اغا ساتونکې مخته راغلل، او دغه يوناني عسکر يې په خپله محاصره کې واخست. قاسم دا هم نه غوښتل چې مسلمان عسکر دې د ماهي نيونکو په کلي کې دهغه ځاې ځيرې څخه خبر شي، هغه لږ څه فکر وکړاو بيا يې د مصلح الدين اغا په نوم غږ وکړ. خو مسلمانو ساتونکو هغه ته وويل چې دهغوې سردار اوس دهغو ي سره نه شته. دې مسلمانو ساتونکو قاسم دلته په دويم ځل کوت. اوهغوې پيژندلې هم و، قاسم هغوې ته حکم وکړ چې دا بندي دې همغې ته ور حواله کړي او يا دې يې د راز د رابربنډولو له ويرې سمدلاسه له منځه يوسي. ځکه دا کس د يوه ډير مهم راز څخه خبر شوې و. دقاسم د خبرې داوريدو سره سم يو ګرم مزاجه ترکي عسکر را مخته شو او ديوې لمحې د ځنډ پرته يې د يوناني عسکر په ګېډه کې خپله اوږده نيزه ور ننويستله، فضا کې يوه چيغه شوه اوپه دې توګه هغه يوناني عسکر دزمکې سره زمکه شو.

اوس نو قاسم يو ځل بيا دکلي په لور لکه د مرغه په ځير الوت. هغه غوښتل چې ژر تر ژره خپل ځاې ته ځان ور سوي، همغه و چې دخپلو تلو څخه پوره يو ساعت وروسته قاسم بيرته د خپلې جونپړې تر شا ولاړ و. هغه څو لمحې دمخه دخپله اسه راښکته شوې و او په پښو د خپل د اوسيدو ځاې په لور ور روان و. هغه ته دخپلې جونپړې په کړکيو کې د رڼا نښې تر سترګو شوې، هغه خپل آس هملته د خپلې جونپړې تر څنګ په ونو بوټو کې و تړه. اوپه خپله د اوسيدو د ځاې ددروازې په لور ورغې. خو ددروازې نه بيرون يې په تياره کې څوک ناست وکوت ..... خو لږه شيبه وروسته يې روزي پيژندلې وه..

قاسم بې له ځنډه د روزی خواته ورغې، روزی په خندانه توګه دهغه ښه راغلاست وکړ اوبيا يې په لږه شوخۍ سره ورته وويل:

« په جونپړۍ کې دننه مقدس پلار په عبادت کې مصروف دې. هغه ماته دلته دکيناستو حکم کړې دې ترڅو څوک دننه ورتلو ته پرې نه ږدم، په دې خاطر تاسې دننه نه شئ ورتلاې...»

قاسم د روزي په خبرو د خندا نه شين شو او ددې حکمت په خپلولو سره يې د روزی ډيره ستاينه وکړه. بيا يې روزي ته وويل چې هلته د جونپړۍ تر شا يې خپل آس تړلې دې، هغه بايد سمدلاسه دکلي د آسونو په اخور وتړل شي.....روزي دحکم دتعميلولو له پاره سمدلاسه راپورته شوه، قاسم د روزی د نشتوالي نه په ګټې اخستو سره جونپړۍ ته ننوت او خپل کالي يې بدل کړل، ځکه د جنګ په وخت کې دهغه کالي شکيدلي و اوپه ځينو ځايو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې د ویني ځاځکي هم تر سترګو کیدل. قاسم خپل لباس بدل کړې و ، خو پخوا تر دې چې هغه دخپله مخه د سپاهیانو د وینو ځاځکي پاک کړي روزي پرې ناځاپه را ننوتله اوقاسم ته یې وویل:

« ستا د تلو وروسته ،زما پلار ستا په اړه له ما پوښتلي و. او یو ځل هغه بدذات باقو هم ستا سره دکتلو له پاره راغلي و. خو ما هغوې دواړو ته ډاډ ورکړ او تم مې کړل.

« باقو؟ .....کوم باقو ؟»

خو روزي قاسم ته د ځواب ورکولو په ځاي تندې تریو کړ اود قاسم په مخ یې د وینو دداغونو په کتلو سره ترې وپوښتل:

« دا .....دا څه دي ؟ ... ستا په مخ باندې د وینو ځاځکي .... ولې ......دا څه در پیښ شوې دي ؟.... ته خو به نه یې زخمي شوې.....؟»

قاسم بې ځوابه شوې و او سمدلاسه یې لستوڼي راپورته کړ اودمخ څخه یې د وینو د ځاځکو دپاکولو هڅې پیل کړې. او ویې ویل: نه ، زه نه یم زخمي شوې ، بس په لاره کې یوڅو غلو راباندې حمله وکړه،اودهغوې سره مې تر لږه وخته پورې کشمکش درلودَ.»

قاسم نه غوښتل بله کومه بهانه جوړه کړي ، ځکه چې هغه ته معلومه وه چې سهار وختي به د یوناني عسکرو د مرګ خبر د ځنګل داور په څیر په ټوله سیمه کې خپریږي، خوروزي په حیرانونکو سترګو قاسم ته کتل ، قاسم د روزې دکتلو دانداز څخه په ویره کې شو . اوپه ډیر بیړه یې دروزي د کمزورتیا څخه د ګټې اخستو په خاطر هغې ته وویل:

« روزي ! ته دومره حسینه اوښایسته یې چې ماته په خپل دغه راهبانه ژوند باندې پښیمانتیا راځي. کاشکې چې زه راهب نه وي اویو عام انسان واې...»

دقاسم د لهجې دد غه حسرت په کتلو سره روزي هر څه له یاده وویستل.اودهغه ځوان عرب په سترګو کې همدا سې ورډوبه شوه. اوس نو قاسم روزي ته د تللو اجازه ورکړه تر څو هغه خپل په وینو ککړ کالي پریمنځلي شي.

روزي ولاړه ، اوقاسم د جنګ ټولې نښې نښانې له منځه یوړې. خو راتلونکې سهار د ټولې سیمې له پاره دقیامت په څیر ګرزیدلې و. د پنځه یوناني عسکرو د وژلو خبر د ابنای فاسفورس څخه نیولې ان د قسطنطنیې تر قصره پورې رسیدلې و . نن مقرون لکه دلیونې سپې په څیر په هر هر ځاې کې خوله اچوله. هغه په هرې پوستې باندې وګرزید او د ډیرو کلو او باندو اوسیدونکو ته یې اخطارونه اوګواښونه ورکړل. شهنشاه ته یې د خبر ورکولو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د خلکو یوه ځانګړې ډله ور واستوله او په خپله د یوې څلور سوه کسیزې عسکرې ډلې د برابرولو په هڅو کې بوخت شو. هغه غوښتل چې د رومیلي کلا د جوړولو کارکونکي مسلمانان له منځه یوسي.

د بله اړخه انجنیر مصلح الدین اغا ته هم هره ګړۍ خبرونه ور رسیدل ، په همدې خاطر هغه خپل ټول عسکر او انجنیران را ټول کړل او ضروري لارښوونې یې ورته وکړې. نن د ماهي نیونکو په کلي کې هم ډېره بده ورځ وه. د هر کس په زړه کې د یوناني عسکرو د وژلو هیبت ناست و. یوازې روزې وه چې په ویره کې نه وه بلکه حیرانه وه. هغه په دې فکرونو کې ډوبه وه چې د هغه د خوبونو شهزاده یوازې ځوان او ښایسته رنګه نه دې بلکه جنګجو او میړنې هم دې ، هغه په دې خبره هم حیرانه وه چې څه ډول د کلیسا یو راهب د غسې یو میړنې شخص ګرزیدلې شي . د همدې فکرونو په بنسټ د قاسم په اړه د هغې آند مشکوک شوې و. ځکه د غه نوي ځوان راهب په یوه شپه کې په ځانته ځان د یوناني عسکرو پنځه وسلوال کسان له منځه وړي و، هغه په دې فکر کې وه چې هسې نه چې دې ځوان د رهبانیت لباس اغوستې وي ! خو دې فکرونو هغه د اندیښنو په ځاې د خوشحالۍ لورې ته ور وړله. ځکه هغې همدا غوښتل چې قاسم رهبانیت پرېږدي او خپل عادي ژوند ته راوګرځي تر څو له دې سره واده وکړي. اوس چې کرار کرار روزی ته د قاسم د نه راهبیت په اړه یقین تر سترګو کیده نو تر څنګ یې په زړه کې خوشحالې احساسوله. خو ټول کلې په غم او مصیبت کې اخته و. یوازې روزي چې په دې خبرو یې فکر نه و خراب شوې. خو بیا یې هم فکر کاوه چې دغه نوي ځوان راهب ولې یوناني پنځه کسه فوځیان وژلې دي؟ هغې غوښتل چې ددې راهب څخه پوښتنه وکړي خو له دې ویریده چې قاسم به د هغې څخه هسې نه چې قاسم ترې دا حقیقت پټ کړي او دخپلو دراوغو په واسطه ددې زړه ورمات کړی.

لږ څه نور وخت هم په همدې توګه تیر شو ، دقسطنطنیې د قصر څخه دا حکم راغې چې مسلمان عسکر ښار ته را نژدې پرې نه ږدئ او نه ورسره جنګ جګړه وکړئ. خو مقرون دخپلو عسکرو په وژلو ډیر قهرجن و. هغه غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي ددې پنځه یوناني عسکرو د وژلو بدله واخلي. هغه انتظار کاوه چې د شهنشاه د درباره به په دې اړه کوم حکم راځي اودهغې حکم سره سم به دغه یوموټې لږ مسلمانان د تیغه تیروي. دهغه څلور سوه سپاره ملګري هر وخت دهغه دحکم لاندې و. مقرون په خپله مرکزی قرارګاه کې منتظر او نا ارامه ناست و چې په باقو یې سترګې ولګیدې ، هغه ګوډ ګوډ کیده او دهغه لورې ته را روان و. معلومه نه ده چې مقرون ولې سمدلاسه ټکان وخوړ ،هغه د باقو څخه دکوم ښه او ناڅاپې خبر داوریدو هیله درلوده. هغه په خندانه توګه د باقو سره لاس ورکړ اودخپل ځان خواته یې کیناوه.

« وایه ! څنګه راغلې یې ؟... داسې برېښې چې کومه مهمه خبره دې راوړې ده.» مقرون ورته په ډیرې بې صبرۍ سره وویلې. باقو ورته په ځواب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بلي ، هو ! ما يو خبر درکول غوښتل ، چې پرون ماښام دتیارو د خپریدونه وروسته ،زمونږد کلي راهب په اس سپور شو او د «رومیلي کلا » په لور تللې و . او بیا د یوه ساعت وروسته بیرته راستون شوی .»

د مقرون ته دا خبر دومره مهم ښکاره نه شو . او په لږ څه قهر سره یې وویل: « نو بیا څه وشول ؟... ایا د یوه راهب چیرته تګ راتګ منه دي ؟ هغه به ستاسې په خوا کې بل کوم کلي ته تللې و .»

« نه ! زمونږدکلي راهب زمونږ په اړخ کې کوم کلي ته نه و ورغلې. هغه چیرې لرې تللې و ،زه په پوره یقین او ډاډ سره ویلې شم چې همدې راهب دغه یوناني عسکر ټول له منځه وړي دي.»

دباقو په خبرو مقرون را نیغ شو او کیناست. بیا یې په پوره شوق سره تري و پوښتل چې:

« ستا ددې دومره پوخ یقین علت څه شي دي ؟»

« زه یې تاته علت وایم. ته زما خبره په ډیر غور سره واوره. پرون سهار ته زمونږ کلي ته راغلې وې او بیادې هلته دغه راهب متنبه کړ. دهغې دعکس العمل دکتلو له پاره زما سترګې ټوله ورځ په دغه راهب باندې ښتې وې. خو کله چې ماښام شو نو ما وکتل چې راهب د روزي سره پټې خبرې کوي ، زما غوږونه ودریدل. د ماښامه وروسته راهب خپلې کوډلې ته ولاړ. او د کوډلې چراغ یې روڼ پریښود. لږ شیبه وروسته روزي راغله او د همدې کوډلې تر مخ یې زنګون ووهه او کیناسته. ما تندي ته ټک ورکړ ځکه چې ددوي دواړو تر منځه دغه خبرې دغه ډول حرکت د معمول پر خلاف کار و . زه قصدا د همدې راهب دکوډلې په لور ورغلم ، هلته مې د روزي څخه وپوښتل چې مقدس پلار چیرې دي ؟ نو روزي ځواب راکړ چې مقدس پلار هلته په کوډله کې په عبادت کولو مصروف دي ، او هیچاته اجازه نه شته چې کوډلې ته ور ننوځي. زما شک د روزي دخبرو سره نور هم زیات شو په دې خاطر مې پریکړه وکړه چې په کوم ډول د کوډلې دننه حالت و ځارم. خو د کوډلې دروازه همغه لوري ته وه کومې کې چې روزي ناسته وه. بیا زما په ذهن کې یوه بله خبره راغله اوهغه دا چې : باید د آس داخور په لور ولاړ شم اود راهب آس ووینم. نو زه هغه وخت ډیر حیران شوم چې هلته د آسونو په اخور د راهب آس نه و ترلې. زه دآس داخور نه را روان شوم اوپه یوه ډیر پټ ځاي کې کیناستم ، نژدې یو ساعت وروسته روزي په داسې حال کې چې د راهب آس یې د قیضې څخه نیولې و د آس داخور په لور راغله او آس یې هملته و تاړه او بیرته ولاړه. دهغې د تللو وروسته ما یوه رڼا را واخسته او د راهب د آس د کتلو له پاره هلته ورغلم ، نو هغه وخت ډیر زیات حیران شوم چې ومې کتل چې آس په خولو کې ډوب دي. او دهغې په زین او جسم باندې د وینو ښې ښاني دي. بیا ما ته دا ډاډ تر لاسه شو چې هرومرو راهب دکومې وینې تویونکې پیښې د تر سره کولو ورسته راستون شوي ،ما نن ټوله ورځ دهمدې خبرې څخه د خبرولو له پاره ستا دپیدا کیدو هڅې کولې ، خو ستا درک راته چا نه راکاوه. سالارصیب ! زه تاته په ډاډ سره وایم چې همدا راهب ستا د عسکرو اصلي قاتل دي. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باقو د خبرو دمکملیدو سره سم مقرون سمدلاسه راپورته شو او د خپلې تورې په لاستې یې لاس کیښود او ویې ویل « که چیرې هغه ریښتیا هم قاتل وي نوزه به همدا اوس او همدا ګړۍ د هغه سر له تنې نه جدا کړم.»

مقرون په ډیر ټینګ عزم سره دا خبره کوله. د هغه ددې عزم سره د باقو سترګې را خلاصې شوې ، مقرون د باد اوتوپان په څیر بیرون را ووت. او دخپله ځانه سره یې د پنځوسو عسکرو یوه ډله هم واخسته. لږه شیبه وروسته دغه ټول د ماهی نیونکو د کلي په لور الوتل.

د بله اړخه په کلي کې قاسم او روزي د کلي څخه لږه لرې د انځیرو د ونو په سیورې کې ناست و او په خپلومنځو کې یې خبرې کولې، نن روزي ډیره خوشحاله وه. ځکه نن هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده تر لاسه شوې و. یو ډیر ښایسته ، د ښه قد و خال او جنګجو ځوان د هغې سره مینه کړې وه. حال دا چې قاس به څه ډول د روزی سره مینه او محبت کړې واې ؟ هغه خو لا دپخوا څخه دخپل یو ورک شوي محبت د قاتل ابوجعفر څخه د «مارسي» د پوښتنې له پاره دلته راغلې و خو هغه ته دهغې محبت څخه هم خپل مقصد اوپروګرام ډیر اهمیت درلود. اودهغه مقصد د قسطنطنیې د دفاعي نظام په اړه کره معلومات تر لاسه کول و. هغه خو روزي دخپل ځان سره ملګرې کړې وه تر څو د ماهی نیونکو په کلي کې یو څو شپې په ارامه تر سره کړي.... همداراز هغه د روزی سره د درواغو کومه ژمنه هم نه وه کړې. خو هغه ته دا په ډیره ښه توګه ډاګیزه شوې وه چې روزی اوس د هغه په اړه په غلطه انګیرنه کې را نښتې ده. هغه همدلته د روزي تر څنګ ناست و. په همدې فکر کې و چې د روزی کوچنۍ خور چې یولس یا دولس کلنه نجلۍ وه په ډیره تیزه منډه دوې ته را ورسیده. او دخپلې ساه د جوړولو پرته یې دوې ته وویل:

« مقدسه پلاره !.... د یوناني فوځونو همغه پروني سالار د ګڼ شمیر سپرو عسکرو سره یو ځاې لوڅې تورې په لاسو کې نیولې او په ګړندۍ توګه زمونږ دکلي په لور را روان دي. مونږ په هغه غونډۍ لوړې کولې او هغوې مو وکتل چې د کلي په لور په تیزۍ سره را روان دي.»

قاسم سمدلاسه راپورته شو او د یوه پورته ځاې په لور یې ورمنډه وکړه او ودرید ، په خپل تندي یې د لاس سیورې وکړ اودغرب په لور یې وکتل. د لمر پریوتو ته لا ډیر وخت و. دروزی خور ریښتیا ویل ، دمقرون اس سپاره اوس کلي ته ور رسیدونکي و. دا خو ډیره دخوشحالۍ خبره وه چې قاسم د روزي سره یوځاې دکلي څخه بیرون راوتلې اودانځرو د ونو په سیورې کې ناست دي. روزي چې د لرې څخه خپل کلی ته لوڅې تورې په لاس د یونانیانو داسې ورتګ وکوت نو وویریدله او رنګ یې تک ژیړ شو. هغه سمدلاسه قاسم ته ددې ځایه دپښو د ویستلو مشوره ورکړه ، دقاسم له پاره هم همداسې کول مناسب و. خو هغه به د سپرلۍ پرته ، له دې ځایه په پښو څنګه تښتیدلې وې. په دې اساس روزی قاسم ته د کلي څخه لرې په یو پټځاې کې د پټیدو وویل او پخپله د آس د راوستلو له پاره دکلي په لور ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرون د لیوني سپې په څیر کلې ته ورغې او سمدلاسه دکلي دغه یوائني کوچني چرچ ته ،چې د یوې کوډالې څخه جوړ شوې و ورننوت. دهمدې چرچ تر څنګ د قاسم د اوسیدو ځاې هم و. کله چې یې راهب په چرچ کې ونه موند نو سمدلاسه یې د راهب د اوسیدو ځاې ته ورمنډه کړه ،خو قاسم یې هلته هم و نه موند ، نو د قهره تک سور شو ، تر دې وخته پورې د کلي سردار او نور واړه او زاړه ټول ددې چرچ تر مخې را ټول شول. د پنځوسو وسلوالو کسانو ډله هم همدلته منتظر ولاړه وه. مقرون د غصې اوقهر نه سور راووت او بیرون یې د کلي سردار ته اواز کړ ، دروزی پلار چې پخپله ډیر قهر جن و د مقرون مخې ته راغې ، مقرون دهغه د کتلو سره سم خپله توره را پورته کړه اودهغه په سینه یې کیښوده:

« مقدس پلار مو چیرې دې ؟ زه همدا اوس او همدا شیبه دهغه سر غواړم.»

د روزی پلار چې لا دپخوا څخه دقهره اوغضبه تک سور اوختي و د مقرون په دې خبرو نور هم وقهریده او په خپله سینه یې د ایښوول شوې توري کومه پرواه ونه کړه او په غضب سره یې وویل:

« سپه سالاره ! ته دخپل حد څخه بیرون وځې ، زه به همدا سبا سهار د قیصر په دربار کې ستا له لاسو شکایت وکړم .... تا پخوا هم زمونږ د میلمنو سپکاوي کړې دې،مونږ د کلي خلک ټول په یوه خوله تا ته وایو چې ته د معمولي مذهبي اختلافاتو په اساس زمونږ دروند او عزتمند راهب مه تنګوه. او که نه دا کار به ستا له پاره ښه نه وي.

خو د روزی پلار ته دا ډاګیزه نه وه چې د راهب مسئله دومره کوچنۍ اومعمولي مسئله نه ده چې هغه یې ګڼي. دهغه دخبرو دختمیدو سره سم مقرون خپله توره په هوا کې پورته کړه او سمدلاسه یې پرې د زوړ سردار سر پرې کړ..... د سردار د سر دپرې کولو نه وروسته مقرون په لوړ اواز سره وویل :

« دکلي خلکو ! ستاسو څخه هر څوک چې ددې سردار اویا ددې راهب دوستان وي نومخته دې راشي ، زه نن ستاسو د راهب دسر دپرې کولو له پاره راغلي یم.

خو دکلي هیڅوک مخته را نه غې. د زاړه سرد ار وژلو ټول په وحشت او دهشت کې غورزولې و. مقرون بوځل بیا خپله خبره په لوړ اواز تکرار کړه ، دهغه دغه دروند اواز د هوا په څپو باندې سپور دکلي بل اړخ کې د روزي غوږو ته هم ور رسیدلې و. روزي خو د راهب له پاره دآس د ور وړلو پسې راغلې وه خو دخپل پلار د مرګ د اوریدو سره سم یې هر څه له یاد ه ووتل. هغه لکه د لیونۍ په څیر د خلکو د ټولې په لور ور منډې کړې ، غوښتل یې د چرچ په مخ کې دخپل پلار لاش ته ځان ور ورسوي، هغې د پاګلو اولیونیو په څیر چغې سورې وهلې ځکه هغې ته یې پلار دهر څه څخه زیات محبوب و. مور یې ترې هم د کوچنیوالي په وخت کې جدا شوې وه. پلار یې دا او ددې کوچنۍ خور لکه د مور په څیر پاللې وو. هغې ته په خپله هم نه وه معلومه چې د راهب نیول د مقرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره څومره قیمت لري. هغې رامنډې کړې او د خپل پلار په لاش باندې یې ځان را و غورځاوه او په زوره زوره یې چغې ووهلې، مقرون هغه کتله، هغه خپله په وینو ککړه توره را واخسته او د روزي لورې ته راغې او په ډېره سخته ژبه یې ورته وویل:

«نجلۍ !.... ستا هغه مقدس پلار چیرې دې چې ته ورسره عشق او معشوقي کوې؟ ژر یې راته ووایه او که نه ته به هم د خپل ژوند څخه ډېره ژر بیغمه شې»

خو مقرون ته د روزي ځواب غیر متوقع شانته و. ځکه روزی ورته وویل:

«هو !هو ! .....ته ما هم ووژنه. ځکه اوس نو زما دژوندي پاته کیدو ارزښت هم له منځه تللې دې. زما پلار له منځه ولاړ ، زه هم اوس نور په دې دنیاکې اوسیدل نه غواړم.»

هغې په ډېره بده توګه ژړا اوفریاد کاوه او خپل حواس یې هم له لاسه ورکړي و چې دمقرون دخبرو ځواب یې ورکړې واې. همغه و چې مقرون دهغې دحالت دکتلو سره سم خپلو عسکرو ته حکم وکړ چې روزي له ځانه سره مرکزی چونۍ ته یوسي. په دې وخت کې یې دکلي خلکو ته مخ کړ او ورته یې وویل: چې هغه د هغوې دسردار لور نیولې او له ځانه سره یې خپلې پوستې ته وړي. دمقرون عسکر رامخته شول اونازک اندامه روزي یې په خپلو سختو لاسونو کې و نیوله. پاته سپاهیانو ته مقرون حکم وکړ چې هغوې دې د کلی څلورو اړخونو ته او ان تر ځنګله پورې و غځیږې او د ځوان راهب لټه دې وکړي.

دمقرون عسکرو روزي له ځانه سره یوړه. اوباقو هملته په کلی کې ولاړ پاته شو او روزی ته یې کتل. قاسم لا تر اوسه هم هملته په یو پټنځاې کې پټ ناست و. هغه غوښتل د ماښام د تیارو نه مخته یو آس تر لاسه کړي ، هغه په ډیره بې صبرۍ سره د روزي د بیرته راستنیدو انتظار کاوه، دلمر دپریوتو نه لږ څه مخته یې چې کله د روزي د راتلو هیله له لاسه ورکړه نو ډېر نا ارامه شو او په ذهن کې یې د خطر زنګونو وهل پیل کړل. په دې فکر کې شو چې حتما کومه داسې خبره شته چې روزي یې دلته د راتلو څخه و ځنډوله. هغه په همدې فکر کې و چې د لرې څخه یې د یوه آس د شنېهار اواز واورید. هغه داسې و انګیرله چې روزي له ځانه سره آس را خستې او را روانه ده. سمدلاسه د پټنځاې څخه بیرون راووت. خو په خپل مخکې یې یو یوناني عسکر چې توره یې لوڅه په لاس کې نیولې وه ولاړ وکوت. قاسم دخپل راهبانه لباس لاندې دپټ کړي خنجر په راویستلو کې دریغ ونه کړ، دغه یوناني هم قاسم د یوه راهب په څیر پیژندلې و. قاسم پیدل و او یوناني په آس سپور و. دواړه یو دبل مخته را غلل....اوبیا د لمر دلویدو نه مخته قاسم هغه یوناني له تیغه تیر کړ او دهغه آس یې واخست او د رومیلي کلا په لور باندې ولاړ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلح الدين اغا په يوې جدا خيمه کې د قاسم ټولې خبرې واوريدې اودقاسم په غوښتنه يې ددې کلي د حال د معلومولو له پاره دوه تجربه لرونکې هوښيار سپاهيان د ليږلو له پاره تيار کړل. هغه دا سپاهيان بيرته و ليږل اود راستنيدو په وخت کې يې د خوراک يو پطنوس په لاس کې نيولې و اورا غې. خيمې ته د راننوتلوسره سم يې قاسم ته وويل: « قاسم بن هشامه ! ستا لمړنې خبر مې سلطان ته پرون ور ليږلې دې....را ځه اوس ډوډۍ هم راغله .....

اغا دسترخوان خپور کړ او د ډوډۍ لوښي يې پرې کيښودل « د ابنای فاسفورس»ماهيان خو قاسم بن هشام د ځو ورځو راهيسې خوړل ، خو د زيتون په تيلو کې وريته کړل شوې ماهيانو ورته خپل وطن او هيواد را ياد کړ ، که څه هم د روزې په اړه يې انديښنه درلوده خوبيا يې هم د خوراک څخه پوره پوره ګټه پورته کړه. د خوراک د خوړلو په وخت يې د مصلح الدين اغا څخه وپوښتل:

« د کلا تعمير تر کومه ځايه رسيدلې ، سلطان ورته په ډيره بې قرارۍ سره منتظر دې»

مصلح الدين اغا ورته په خندا کې وويل چې « مونږ په ۲۴م د اپريل ددې کلا د تعمير کار پيل کړې دې او نن ۱۸ م د مئ مو ددې د تعمير کار تر ځلورمې برخې پورې رسولې دې. که چيرې ددې په تعمير باندې همدا ډول کار و کړل شي نو شونې ده چې د اګست په مياشت کې يې تعمير تکميل کړل شي. دکلا ټوله زمکه درې زره متره ټاکل شوې ده چې په کې اولس برجونه هم شامل دي ، په دې برجونو باندې به ستا ددوست «اربان» په لاسو جوړ کړل شوې توپونه نصب کړل شي. ما ددې کلا نقشه داسې را جوړه کړې ده چې که د هوا څخه ور ته وکتل شي نو د «محمد ص»....لفظ به ليکلې تر سترګو کيږي. په دې کلا کې درې ستر برجونه جوړيږي چې اوږود والی به يې تر ۹۰ فټو پورې رسيږي ، ما ددې برجونود لاندېنيو ديوالونو پلنوالې نهه متره کړې تر څو برجونه ډير قوي او مضبوط و دريږي »

« خو ددومره پلن ديوال لوړوالې به په يقيني توګه کم و ساتل شي که څنګه ؟»

« هو ! دديوال پلنه برخه به پنځه متره او تنګه برخه به يې پنځلس متره پورته کيږي.»

قاسم په ډير خوند سره د روميلي کلا د تعمير په اړه تفصيلات اوريدل. او تر ډيره وخته يې دهمدې کلا په اړه د مصلح الدين اغا سره خبرې کولې. ان تر دې چې هغه خبر راوړونکې بيرته را ورسيد . دغه سپاهيانو وويل چې : يوناني سالار مقرون د کلي سردار وژلې دې اودهغه ځوانه لور يې تښتولې ده .....د قاسم له پاره دا خبر د يوې زلزلې په څير ثابت شو. ځکه هغه په دې پوهيده چې زوړ سردار ته دغه مصيبت دهمغه په خاطر ور رسيدلې دې. اوبيا سپاهيانو دا هم ويلې و چې هلته د رومن کتوليک د ډلې ديوه راهب لټون روان دې ،ځکه هغه د شپږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوناني عسکرو د وژلو نه وروسته تښتیدلي دي ، سپاهیانو خبر ورکړ او نور بیرته ولاړل. مصلح الدین اغا قاسم ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اوس به څه کوو ؟.... مقدس پلاره ؟»

خو د مصلح الدین اغا ټوکو قاسم خوشحاله نه کړ. البته قاسم لږ څه فکر وکړ اوبیا یې وویل: « مونږ باید د سردار دغه بې ګناه لور را خلاصه کړو. ځکه په هغوي دغه ټول مصیبت زما په خاطر راغلي دي.»

ددې نه وروسته دا خلک دشپې تر ډیره پورې د روزي د خلاصون د پلانونو په اړه په خبرو کې بوخت شول. اوبیا یې یو ډیر په زړه پورې حکمت خپل کړ چې دسهار دلمانځه وروسته یې د هغې دپلې کولو هوډ اوعزم وکړ.

سهار وختي مصلح الدین اغا او قاسم د خپلو تکړه فوځیانو یوه پنځوس کسیزه ډله و ټاکله او د مقرون دمرکزي ځارن ځای په لور چې د«پاسفورس» په غاړه پروت و ، ورغلل. دهغوي اسونه په ګړندۍ توګه هغه لورې ته روان و اوداسې بریښیدل لکه هغه لورې ته چې ور الوزي. لا تر اوسه د لمر لمرنۍ وړانګې نه وې راخپرې شوې چې دمصلح الدین اغا دغه عسکرې ډله لکه د توپان په څیر د مقرون عسکري مرکز ته ور ورسیده. دا مرکز په یوه ډیر کوچني تعمیر کې جوړ کړل شوي چې څلورو خواو ته یې د انسان په قد دیوالونه ولاړ و. په منځ کې یې څلور پنځه خوني د ختو اوتیږو څخه جوړې کړل شوې وې. دعمارت په یوه کونج کې یو لوې برج هم ولاړ و چې په هغې کې د مقرون دوه کسه غشي ویشتونکي د ډیرو شرابو د څښلو له امله بې هوشه پراته و. دمصلح الدین اغا عسکري ځوانانو دسترګو په رپ کې په دې مرکز حمله وکړه او په خونو کې دننه پراته د خرګوش په خوب ویده یوناني ټول عسکر یې د تیغه تیر کړل. هلته په برج کې ناست یوناي عسکر هم له منځه ولاړل او په دې مرکز کې هیڅ کس ژوندي پاته نه شو. خو مقرون اوروزي هلته موجود نه وو.

او هغوي به څه ډول ددوي لاسو ته را تلل ؟ هغوي خو د تیرې شپې راهیسې ددې ځایه وتلي و ، مقرون دخپله ځانه سره په زنځیرونو کې تړلې روزي د « غلاطه د برج» په لور وړې وه ، ترڅو هلته د روزي د ځوانۍ څخه پوره پوره ګټه پورته کړي. او د غلاطې برج ددې ځایه پوره لرې پروت و. دا یو پخواني زوړ څو پوړیزه مینار و چې پلنوالې یې دومره و چې انسان پرې د یوه سهي عمارت ګمان کولې شو. په دې برج کې لاندې باندې کمرې وې اود یوناني فوځیانو په ولکه کې و. دمقرون مرکزي دفتر هم همدلته و او دهمدې ځای دفوځي څوکیو ځارونکې هم و. دا برج قسطنطنیې ته نژدې د ګولډن هارن په څنګ کې جوړ کړل شوې و. دغلاطې برج په ۵۰۷ کال بازنطینی پادشاهانو د جهازونو او کشتیو دلارښود په څیر « د رڼا کور یا لائټ هاوس» په توګه جوړ کړې و. دا ډیر اوږود و او ډیر منزلونه یې درلودل. مقرون غوښتل خپله دا شپه د روزي سره په همدې برج کې تیره کړي ، هغه به ټوله شپه شراب څښل او دروزی په عزب به یې حملې کولې خو روزي لکه د یوې وینه تویونکې پیشو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځير هغه خپل ځانته نه پرېښوده. که رېښتيا هم مقرون په هوش کې واې نو د روژې د عصمت خوندي پاته کېدل شوني نه و. خو د زياتو شرابو د څښلو په اساس هغه خپل ځان نه شو کنټرولولاې او ټول وجود به يې لړزيده. بلاخره د سهار په وخت کې يې سترګې سره ورغلې، او په دې توګه يې روژې هغه وخت د شرنه خلاصه شوه.

د ورځې ناوخته د مقرون سترګې په يوه ډېر بد خبر سره پرانستلې شوې..... ځکه چا د هغه په مرکزي پوسته باندې حمله کړې وه او د هغه ټول عسکر يې له تيغه تير کړي و. د مقرون له پاره دا يو تباه کونکې خبرو. ځکه چې هغه د قسطنطنيې د قيصر تر مخه د خپلې مرکزي پوستې څخه د خپلې غيرحاضرۍ کوم دليل نه شو وړاندې کولې. سخت وويريد او د لمړي ځل له پاره ورته داسې ډاګيزه شوه چې هغه مغرور چې دوې ورته عيسايي راهب وايه، هغه د سره راهب نه و، ځکه چې په دغه مرکزي پوسته باندې حمله کول د يوه کس کار نه د ې او مقرون په دې هم پوهيده چې دلته يې ډېر دښمنان مسلمانان دي. څنګه يې چې په ذهن کې داخبره را وګرزيده چې دا حمله مسلمانانو کړې ده نو انديښنه يې نوره هم زياته شوه. اوس نو د هغه تر مخه بله لاره نه وه چې شهنشاه ته د دې خبر د ورسيدو تر مخه هغه د روميلي کلا د مسلمانانو څخه بدله واخلي. روميلي کلا د هغوې څخه په پنځه ميله واټن کې جوړيده. او د مقرون سره په دې وخت کې څلور سوه وسلوال کسان موجود و و. مقرون د غلاطه د برج د اوم منزل څخه را کيوت او يوه کشتۍ يې و نيوله او د ګولډن هارن د دروازې څخه تير شو او بيرته په هماغه ساحل باندې ښکته شو چې تيره شپه تړې د برج غلاطه په لور راغلې و.

په دې ساحل د هغه عسکرو خيمې وهلې وې، مقرون په ډېر احتياط سره خپل عسکر له ځانه سره واخستل، هغه له دې ويريده چې هسې نه چې د ديوالو څخه د بيرون حالاتو څخه د ديوال دننه شهنشاه خبر شي. د ښار څخه په لږ واټن کې مقرون خپل آس ته پونده ورکړه، اوس نو د څلور سوه وسلوالو سپرو لښکر دخاورو او ګردونو په وريځو کې د ورميلي د کلا په لور ور روان دی...

د مصلح الدين اغا تيز رفتاره جاسوسانو، هغه ته په دې اړه د وخت نه مخکې خبر ورکړې و. کله چې د مقرون د يوناني عسکرو ډله روميلي کلا ته ور نژدې شوه نو هلته ورته تمکيدل اړين وګرزيدل. ځکه مخکې ورته د روميلي کلا عسکر تيار په ليکو کې ولاړ و. مصلح الدين اغا مقرون ته د يوه لښکر په بڼه ښه راغلاست وواېه. او سمدلاسه يې د مقرون په عسکرو باندې حمله وکړه. مسلمانان د شمير له اړخه کم و او د هغوې د سپرو شميره هم د اتياو په شاوخوا کې وه. او د پياده جنګيدونکو شميره هم تر سلو نه زياتيده. خو په کومه منظمه توګه چې مصلح الدين اغا د جنګ پيلامه وکړه هغه د مقرون د عسکرو د هيلو نه ډيره پورته وه. د سهار په نهو بجو دا جنګ پيل شو او يواځې په نيم ساعت کې پاې ته ورسيد او مقرون خپل شاته ګڼ شمير لاشونه پريښول او بيرته د غلاطې د برج په لور په شا و تښتيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ورځ د مقرون له پاره د یوه عذا ب په څیر راغلي وه. ځکه کله چې هغه د غلاطي برج ته ورسید نو هلته ورته د شهنشاه پیغام راوړونکې منتظر ناست و. هغه ته د خپل ځان له پاره د قیصر له خوا د مرګ او یا عمری بندي کیدو سزا ترسترګو کیده. خو د شهنشاه په لور د تللو دمخه یې یو په زړه پورې کار وکړ او هغه دا چې په اووم منزل کې بندي روزی یې دخه ویلو پرته ازاده کړه، شوني ده چې دا به هغه اخري نیکې وه چې په اخري وختو کې یې په کار راغله. او شهنشاه د ټولو پیښو د اوریدو وروسته ورته همدومره سزا ورکړه چې هغه یې د خپلو څوکیو د څارنې څخه را بدل کړ او یو عام سپاهی یې وګرځاوه. اودهغه په ځاې یې «ویلاروس» وټاکه. اوبیا یې د یوه هنګامي حکم په اساس د قسطنطنیی ټولې دروازې وتړلې. دا په حقیت کې د عوامو تر مخه د اضطراري حالت اعلان و. اوس نو د قسطنطنیی خلکو په ښه توګه درک کړې وه چې په قسطنطنیه باندې یوه ځواکمنه حمله کیدونکې ده.

د قسطنطین دقیصر له پاره ددې احکامو ګټه دا شوه چې د ښار خلکو چې په هغه وختو کې یې شمیره تریولکو زیاتیده، د قیصر د مصارفو له پاره په خپلو منځو کې چنده ورکول پیل کړل. تر څنګ یې خلکو د سلطان د مذهبي فکرونو په اړه خبرې او تبلیغات بند کړل او د عیسویانو د دواړو ډلو د رایوځاې کیدو له پاره یې خبرې پیل کړې. کله چې شهنشاه د خلکو دا رویه وکتله نو سمدلاسه یې د «سینټ صوفیا» په چرچ کې، چې د شرقي کلیسا اوبطریق اعظم ستر مرکز و، ددواړو عیسوي ډلو د یوه متحده مجلس د راغوښتلو پریکړه وکړه، ددې غونډې د مشرۍ له پاره یې د رومي کلیسا «پنځم پوپ جان نیکلسن» ځانګړي نماینده «کارډینل اسیډور» ته، چې په دې وخت کې همدلته په قسطنطنیه کې موجود و، ځانګړې بلنه ورکړه.

ددیوال نه بیرون د یوناني عسکرو سره د لاس نښتې وروسته، شهنشاه یو بل کار هم وکړ. هغه سمدلاسه د تجربه لرونکو کسانو یوه ډله د سلطان محمد خان لورې ته ولیږله. اوهغه ته یې دمسلمانو سپاهیانو د اوسنۍ حملې څخه شکایت وکړ. خو سلطان محمد خان ددې شکایت ځواب د جنګ د ډول د وهلو سره یو ځاې ورکړ. اود شهنشاه دسفیرانو د بیرته رالیږلو په وخت کې یې ورته وویل:

«د قسطنطین قیصر ته وواېه چې سلطان محمد خان د یوه فاتح په څیر قسطنطنیی ته را روان دې. په دې خاطر هغه ته په کار دي چې د سلطان د فوځونو د ښه راغلاست په خاطر د قسطنطنیی دروازې پرانستې پرېږدي اوکه نه د ترکانو اسونه به د شهنشاه دغه ستر ښار د عبرت یوه ننښه وګرځوي.»

دسلطان دغه خبرې د شهنشاه په غوږونو کې لکه دتوپ د ګولیو په څیر ولګیدې، او هغه یې په ډیره خرابه توګه را ومروره. هغه سمدلاسه ټولو اروپایی هیوادونو ته خپل سفیران و استول او دهغوې څخه یې د دغه ستونزمن وخت له پاره مرسته وغوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم لا تراوسه پورې په روميلي کلا کې و چې د قسطنطنيې د پادشاه د کړچار او نوو اقداماتو څخه ورته خبر ور ورسيد. هغه غوښتل د مصلح الدين اغا څخه اجازه واخلي او د قسطنطنيې په لور ولاړ شي خو په زړه کې يې د روژې سره د شوي تيري اوظلم په اړه درد را پيدا کيده ، هغه هوډ وکړ چې قسطنطنيې ته د تللو مخته به يو ځل هرو مرو د روژې حال احوال ځانته ډاډګيزه کوي تر څو دې معصومې پيغلې ته ددې مصيبت نه نجات ورکړاې شي . په همدې فکر کې ډوب د ماهي نيونکو دکلي په لور ور روان شو ، اوس نو هغه د عامو خلکو په څير کالي اغوستي و .اود قسطنطنيې د خلکو خاصه خولۍ يې په سر کړې وه. د روميلي کلا څخه يې يو ځواکمن اوغښتلي آس را واخست او دماهي نيونکو دکلي په لور وخوزيد خو هلته درسيدونه مخته تم شو. هغه دداسې يو چا لټه کوله چې د روژې په اړه ورته سهي معلومات ورکړي . په همدې وخت کې يې سترګې په يوې نهه کلنې نجلۍ ونښتې ، خپل مخ يې په دستمال کې را تاو کړ او هغه نجلۍ ته يې ورغږ کړ ، نجلۍ په يوه منډه د قاسم لورې ته راغله. قاسم هغه وپيژندله ، هغه دهغې کلي يوه عامه نجلۍ وه. اوقاسم يې ډير ښه پيژانده. خو قاسم ترې خپل مخ پټ و ساته او ترې و يې پوښتل:

« لورې ! ستاسو دسردار لور خو يوناني سپاهيانو له ځانه سره وړې وه..... هغې ته څه پيښ شول ؟»

هغه نجلۍ په ډيره تعجب سره د قاسم مخ دکتلو هڅه کوله او غوښتل يې هغه وپيژني ، خو قاسم ترې يو ځل بيا همغسې وپوښتل ، نو نجلۍ ورته وويل:

« زمونږ دسردار لور روغه رمټه ده او بيرته را ستنه شوې ده......خو ډيره غمژنه او اندېښمنه ده.»

دقاسم زړه ټکان وخوړ. خو خپل ځان يې سنبال کړ او کوچنۍ يې له ځانه رخصت کړ. اوس نو دقاسم بل منزل د قسطنطنيې ښار و. خو په دې فکر کې و چې هلته به څنګه او څه ډول ور داخليږي. ځکه دښار ټولې دروازې بندې وې ، که څه هم ددروازو کړکۍ پرانستې وې خو ښار ته داخليدونکې هر شخص به ډير زيات څارل کيده ، اوبله مهمه خبره دا وه چې قاسم د ښار په جنوبي اړخ کې د ابناې پاسفورس په غاړه و او د ښار د اصلي دروازې څخه ډير لرې واټن کې و. دا دروازه د وچې او دغبرګې هيوادونو په لور پرانستل کيده ، قاسم ته دا ضروري وه چې يا د ښار د سترې دروازې « سينټ رومانس» پورې لرې واټن ووهي يا د ابناې پاسفورس د شاخ ګولډن هارن څخه د کشتۍ په واسطه تير او دښار بندرګاه ته ځان ورسوي.

قسطنطنيې ډيره په زړه پورې نقشه درلوده. دا د اروپا د لويې وچې په غاړه داسيا د لويې وچې تر مخه پرته وه. د اروپا او اسيا دلويو وچو ترمنځ د ابناې فاسفورس همدا شنې اوبه حايل وې. د نن څخه شپږ لکه کاله مخته ، کله چې د وچې دغه دوه سترې ټوټې يعني اسيا او اروپا په سمندر کې د لامبو په واسطه يو بل ته را نزدې شوې نو دواړو په خپلو منځو کې د يوه نه تردې ميله پورې واټن و ساته اوپه خپلو ځايو کې تم شوې. او قسطنطنيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځآيږ دي چې هلته د دريدو په واسطه د اسيا څخه اروپا او د اروپا څخه اسيا په اسانۍ سره کتلې شي ، اوبيا د قسطنطنيې موقعيت د اروپا په ساحل باندې په ډيره په زړه پورې توګه جوړ کړل شوې دې. که چيرې د فضا څخه ورته وکتل شي نو ددواړو لويو وچو تر منځ دغه ابنا د غوايې د ورميږ يا سر په څير تر سترګو کيږي چې يو اڅي يو ښکر لري او هغه هم د وچې په لور راغلې چې په وچه زمکه کې يې يو درز راپيدا کړې او ديوه کوچني خليج شکل يې ځانته خپل کړې دې. همدغې ته طلاي ښکر هم وايي ، او ځينې خلک د پاسفورس دغه شاخ ته «زرين شاخ» هم وايي. د قسطنطنيې جغرافيه داسې جوړه شوې ده چې ددې ځاې د زمکې وچې ټوټې دمثلث شکل اختيار کړې دي ،په همدې مثلث د قسطنطنيې ښار اباد شوې دې ، او دښار ديوالونه هم د همدې ساحل تر څنګ غځيدلې دي ، دښار يوې لورې ته پراخه ابنا پرته ده اوبل اړخ ته يې د «ګولډن هارن» اوبه دي. دهمدې ګولډن هارن په خوله کې يو زنځير پروت دې چې د اړتياو په وخت کې يې دکشتيو د تګ راتګ له پاره تړي، دغه مثلث شکله ښار دوه اړخونه د سمندر تر څنګ دي نو په دې اساس يې امنيت خوندي دي ، ديوالونه يې هم دومره ستر او لوړ نه دي، ددې ښار يواځني اړخ چې د وچې لوري ته غځيدلې د يوه قوي او مضبوط ديوال په واسطه خوندي کړل شوې دې.

قاسم د بندرګاه په لور ښار ته د ورننوتلو پريکړه وکړه. هغه په حقيقت کې غوښتل د ګولډن هارن د زنځير په اړه هم معلومات ترلاسه کړي اوترڅنګ يې د غلاطه برج هم په سهي توګه وکتلاې شي. خو ددې لارې دقاسم په پيژندګلوي کې شک را پيدا کيده ځکه چې دغلاطې برج د يوناني عسکرو په لاسو کې و اودهغوي د ډلې څخه يو څو يې قاسم پخوا ليدلې هم و. خوبيا هم قاسم غوښتل دهمدې لارې ښار ته ورننوځي.

د ګولډن هارن په دې غاړه ،کومې ته چې اوس قاسم ور روان و د يوناني عسکرو يو مستقل کمپ هم لګيدلې و .او دا همغه ځاې و چې مقرون تري د څلور سوه کسانو عسکرو يوه قوي ډله تياره کړې وه. خو قاسم په هغه لاره روان و چې عام خلک پرې تلل را تلل. دهمدې لارې د يوشمير هيوادونو تجارتي سامانونه او ډيرې نورې قافلې قسطنطنيې ته ور داخليدې دښار د دروازو دبنديدو وروسته ، که څه هم په دغه لاره د عامو مسافرينو تګ راتګ کم شوې و خو په لويو لويو غواي ګاډو باندې به تجارتی سامانونه بار کړل شوي و او ښار ته به ور روان و. دا ټول هغه وسايل اوسامانونه و چې د ابنای پاسفورس په مختلفو ځايو کې به د کشتيو څخه را ښکته شوي و اوبيا به دهمدې ګاډو په واسطه شار ته وړل کيده.

کله چې قاسم د مال څخه ډک د غوايانو ګاډۍ وکتل نو فکر يې وکړ..... چې قيصر د قسطنطنيې د کلابندۍ له پاره ډير زيات سامانونه راټولوي. هغه دومره سامانونه راټول کړي و چې شوني و چې څو مياشتې يې په پوره زړه بې غمۍ سره ځان کلابند ساتلې واې. په حقيقت کې ګولډن هارن ددې ښار ستره بندرګاه وه. دهمدې ځآيه به د تورې بحيرې او مارمورا د بحيرې څخه راغلې ټول سامانونه او مسافرين را ښکته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په خپل آس سپور دګولډن هارن ساحل ته ورسید. اوس نو دهغه تر مخه د ګولډن هارن دخلیج اوبه وې اود خلیج نه اخوا د قسطنطنیی دښار دیوالونه اود بندرګاه دروازه وه. قاسم د یوې عامې لارې دلته راغلی و په دې اساس دښار ددروازې مخې ته راورسید. دا ځای ډیر ښایسته جوړ کړل شوې و او تر ډیره پورې د خوراک څښاک او نور وسایل چې د غوایی د ګاډو په واسطه دلته را رسیدلي و خواره واره پراته و. د ګولډن هارن تر څنګ دښار دروازه هسې په رسمي توګه تړلې وه خو په حقیقت کې دهغې یوه پله بلکل پرانستې وه ، دعامو خلکو په تګ راتګ باندې بندیزونه لګیدلي و اودقسطنطنیی عسکر و به هر تلونکې راتلونکې پوره پوره تالاشی کاوه. لویو لویو کشتیو به دهغې لورې سامانونه دې لورې ته را منتقلول. ټول چاپیر یال کې یوډول عجله او بیړه محسوسیده. ددروازې دننه ، ددروازې شاوخوا ، ښې اوچپ لورو ته ، مخامخ ، په ګولډن هارن کې په موجودې هرې کشتۍ او جهاز باندې ، اوپه دغه ساحل چې قاسم پرې کیوتې و ، هرې لورې ته د قیصر درویشي لرونکې عسکر ولاړ تر سترګو کیدل. قاسم د یوه عام وګړي په څیر دلته راغلي و خو دلته عام خلک ډیر کم وو، قاسم د بندرګاه سره ولاړ دهغو جهازونو د کتلو له پاره ورغې چې په دې سا حل او په ترمخه ساحل کې ولاړ و او سامانونه یی ترې کیوستل. په دې سامانونو کې غله ، کالي ، وسایل ، ادویات او نور ډیر شیان شامل و . د کشتیو نه د سامانو د راښکته کیدو له پاره لویې لویې تختې دسمندر لورې ته ور غځیدلې وې. دا تختې ډیرې مضبوطې او پیړې وې ، قاسم ته په دې بندرګا ه باندې دمختلفو هیوادونو خلک تر سترګو شول ، چې قسطنطنیه ته یی د خپلوخپلو هیوادونو مرستې راوړې وې ، مخامخ ساحل هم د ښار او دښار دیوالونو تر منځ پوره غځیدلي و اوپه دې توګه د اوبو او دیوال تر منځ یوه پټۍ دښار په سمندرې چاپیریال کې را ګرزیدلې وه. خو دا پټۍ دومره ستره هم نه وه چې کوم لښکر دې پرې پیاده کړل شي ، ددیوال تر څنګ دا پټۍ په دیوال پرتو ساتونکو په اسانۍ سره په نښه کولې شوه.

قاسم په دې فکر کې وه چې په څه ډول ښار ته ور ننوځي. دهغه سترګې په ګولډن هارن کې په ګرزیدونکې کشتیو نښتې وې ، په همدې وخت کې یوه کوچنۍ کشتۍ راغله چې یو ځوان سپاهیې په کې ناست و. قاسم هغه عسکر ته په غور سره وکتل ، هغه هم کوم یوناني عسکر معلومیده. خود هغه قدوخال او قامت دهغه د بهادرۍ او میړانې څخه خبرې کولې. سپاهې خپله کشتۍ راکښوده او دساحل سره یی یو ځای کړه او دکشتۍ رسۍ یی د تمځای د تښتو سره و تړله اوپخپله یی ترې را ټوپ کړ اوساحل ته راغې. دقاسم په ذهن کې یو ډیر عجیب اوغریب ترکیب راغې ، هغه په بیړه بیړه ددغه ځوان لورې ته ورغې. د قاسم په لاسو کې د آس قیضه وه اوپه بدن یی دعامو خلکو لباس و . د څو قدمه اختسو وروسته قاسم دهغه ځوان تر مخه و درید. او ورته یی وویل :

« دا سې څرګندیږي چې ته د بازنطینی سلطنت کوم عسکر یی ..... زه له تاڅخه په دې وخت کې د تکلیف د درکولو څخه بښنه غواړم. خو زه ډیر بې وسه یم نوپه دې خاطر مې درته تکلیف در کړ. زه غواړم دقسطنطنیی ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ور ننوځم. خو هيڅوک ما له ځانه سره هغه لورې ورلو ته تيار نه برېښي. که چېرې ته له ماسره کومک وکړې نو دا به ستا پر ما ډېر احسان وی.»

درويشي لرونکې عسکر قاسم ته په غور سره وکتل. اوبيا يې ورته وويل: « ستا له لهجې څخه څرګندېږي چې ته د قسطنطنيې اوسيدونکې نه يې.....ته دکومه ځايه راغلې يې ؟ او په قسطنطنيه کې څه کول غواړې ؟»

سپاهي په ډېره مؤدبه توګه خبرې کولې.. قاسم فکر وکړ چې نوموړې يا د کومې سترې کورنۍ وګړې دې اويا يې زما په لاس کې ددې قيمتي آس واګې وکتلې اوزه ورته کوم امير او مهذب وګړې ښکاره شوې يم. قاسم ورته په خندا کې وويل:

« هو ! زه د بوسنيا څخه راغلې يم. او په قسطنطنيه کې ديوه شخص نه پرته بل څوک نه پيژنم. اودا هم راته ډاګيزه نه ده چې هغه شخص به ماته چيرې تر لاسه کيږي. ما اوريدلې دي چې په قسطنطنيه باندې مسلمانان کومه ستره حمله کوي اوزه غواړم چې د قسطنطنيې په فوځ کې د يوه رضاکاره په توګه شامل شم.»

قاسم کومه نوې خبره نه وه کړې ځکه د ټولې عيسوي نړۍ څخه رضاکاران د خپل مرکزيت د خوندي ساتلو له پاره دلته را روان و. اودقيصر په فوځ کې ور شامليدل. په دوې کې يو شمير رضاکاران په خپله خوښه اويو شمير نور به دخپلو هيوادونو دبيرغونو لاندې اوپه ډله ايزه توګه راتلل. خو په دې ډله کې د بوسنيا څخه لا تر اوسه څوک نه و راغلې. دقاسم د جذبې د کتلو په اساس د هغه سپاهي په سترګو کې د قاسم له پاره دستايني جذبات را وپاريدل شوني ده چې په هغې کې به دقاسم دخبرو د انداز اغيز هم شامل و. قاسم په ډېره ساده او عاجزانه توګه خپله مدعا بيان کړه. په دې خاطر هغه يوناني عسکر چې شونی وه په خپل فوځ کې به کوم افسر و قاسم ته د شک په سترګو دکتلو څخه لاس واخست اوپه ډېرې نرمې لهجې سره يې ورته وويل:

« په قسطنطنيه کې هغه څوک دې چې ته يې ليدل غواړې ؟ او ته يې پيژنې هم ؟ »

« ډيمونان ..... ډيمونان د هغه نوم دې . هغه اته کاله مخته يو ځل بوسنيان ته راغلې و اوهملته مې ورسره پيژندګلوي شوې ده.» دقاسم په ځواب سره دهغه يوناي عسکر سترګې دحيرانيتانه وازې پاته شوې.« ډيمونان ؟؟..... دا خو « اياصوفيا » بطريق دې . د قسطنطنيې د « دی هولي ارتوډکس چرچ اياصوفيا » بطريق. سپاهي په ډېره حيرانتيا سره داخبرې کولې اوبيا يې قاسم د لاسه و نيوه او په ډير درنښت سره يې ورته وويل « ته خو د يوه ډير ستر انسان ميلمه يې. له ماسره راځه ،..... زه دلته لږ څه کار لرم ، ددې ځايه دفراغت وروسته بيرته ستنيږم نو تا به هم دخپله ځانه سره په کشتۍ کې يوسم.»

قاسم ته نو نور څه په کار و .....همدا چې هغه دکومې خوندي لارې قسطنطنيې ته ور داخل شي ، دهغه دا چال بريالی شو ، خو ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بیا دغه آس چې ما د عیسوي فوځ له پاره له ځانه سره راوړې دي ؟....دا به څه کړم ؟...» یوناني سپاهي په ستا ینه کونکو سترګو د آس لورې ته وکتل او ویې ویل چې دا آس به مونږ د بندرګاه د آسونو په اخور و تړو بیا به د مال وړونکي جهاز په واسطه هغه لورې ته راوړل شي ، تر سبا پورې به یې مونږ بیرته تر لاسه کړو.»

قاسم د هغه یوناني عسکر سره یو ځاي په کشتۍ کې کیناست اودښار هغه لورې ته ولاړ. په لاره کې قاسم د هغه سپاهی څخه وپوښتل.

« که بده یې و نه ګڼې ، ستا نوم پوښتلې شم. لږ تر لږه دخپل محسن نوم خو باید راته یاد وي.»

« اوه ! ما خو له تاڅخه ستا دنامه پوښتنه و نه کړه .... هو ! زما نوم « کلاډیوس » دې. اوس نو ته هم راته خپل نوم وښایه.»

قاسم د همداسې پوښتنې هیله درلوده. په همدې خاطر یې کلاډیوس ته خپل فرضي نوم و ښوده.

« زما نوم ...مورګن دې. مورګن. ....دبوسنیا د شاهي کورنۍ لرې خپلوان یم. هغه شاهي کورنۍ چې دمسلمانانو له اړخه تباه او برباد کړل شوه.

قاسم د خپل نوم پرته نوره خپله ټوله پیژندنه سهي او په ریښتیا نۍ توګه کړې وه. ځکه هغه د بوسنیا د شهزادګۍ حمیرا میړه و او په همدې خاطر د بوسنیان د شاهي کورنۍ خپلوان و ، دقاسم د پیژندګلوۍ نه وروسته هغه سپاهی نور هم تر اغیز لاندې راغې. اوبیا یې په رسمي توګه وویل:

« دلته له مونږ سره یو ډیر پخوانی عسکر دې ،هغه هم د بوسنیان اوسیدونکې دې ، هغه لمړۍ دهنګري په فوخ کې و بیا یې خپل مذهب بدل کړ اورومي کلیسا یې پریښوده او زمونږ په کلیسا کې شامل شو ، هلته د هنګري په فوځ کې هغه د مشهور سالار « هونیاډي» د بیرغ لاندې په ډیرو جنګونوکې برخه اخستې وه. زه په دې خاطر تاته دا خبره کوم چې ته هم د بوسنیا اوسیدونکې یې او زمونږ ملګري « رومیل » هم د بوسنیا اوسیدونکې دې. اوس نو چې ته خپل یو هموطنه عسکر وویني نوحتما به یې په کتلو سره خوشحاله شې.»

قاسم د رومیل نومې سپاهی دکتلو سره کومه دلچسپې نه درلوده. هغه خو دبل کوم مقصد له پاره قسطنطنیې ته وررروان و. خو دکلاډیوس د خبرې د تائید له پاره یې وویل:

« هو ! دا خو به ډیره په زړه پورې وي ، دخپل یو هموطنه په کتلو سره به زما زړه وغوړیږي ، خو هغه به چیرې وي ؟ او زه به یې چیرې وینم ؟ قاسم له دې ویرې چې هسې نه چې کلاډیوس یې هرو مرو د رومیل سره مخامخ نه کړی ، درومیل په اړه پوښتنې پیل کړې. خو د کلاډیوس د ځواب په اوریدو سره یې زړه ټکان وخوړ. ځکه کلاډیوس ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« روميل به مونږ ته همدلته تر لاسه شي. دلته د ښار د دروازې تر څنګ. نن سبا ټول تجربه لرونکې سپاهيان دكلابندۍ له پاره د ځانو په تيارولو کې مصروف دي..... دغه دې ته يې په خپلو سترګو ګورې که نه. تا ته به هرې لورې ته سپاهيان تر سترګو شي....

قاسم په دې فکر کې شو چې يو بل مصيبت يې هم غاړې ته راپريوت. ځکه هغه نه غوښتل دکوم روميل سره ووينې. اوبيا يې ځان د بوسنيايې په شکل کې په ښوولو سره نور هم په خطر کې اچولې و. ځکه چې روميل په رېښتيا هم بوسنيايې و او دا شوني وه چې هغه داسې پوښتنې ګرويزنې وکړې چې د قاسم پټ رازونه ترې راوسپړي. قاسم دهمدې انديښنو په بحر کې ډوب د ښار د دروازې مخې ته راورسيد. دا د بندرګاه تر ټولو لويه برخه وه. د کلاډيوس کشتۍ غاړې ته شوه او هغه قاسم ته دخپله ځانه سره يو ځای د کشتۍ څخه ښکته کيدو اشاره وکړه. دهغوې مخه د ښار لورې ته و ه ، او تر مخه يې د زياتو خلکو تګ رتګ تر سترګو کيده. د ديوال دا دروازه د ګولډن هارن په لور پرانستل کيده ،په دې اساس دلته ډير زيات ملاحان ګرزيدل. خو نن دعسکرو شميره د ملاحانو او کشتۍ وړونکو څخه ډيره وه. د سلطان محمد خان د جنګ د اعلان نه وروسته دقسطنطنيې د خلکو ژوند ډير ګډوډ شوې و اود شاهي قصر بنسټونه لړزيدلې و.

قاسم د کلاډيوس سره يو ځای ددې ښار دروزاې ته ورسيد او په زړه کې يې خپل ځان د سلطانی فوځ لمړۍ سالار انځوراوه او په همدې مزو کې ډوب و .خو زړه يې د انديښنو نه هم ډک و. ځکه که ښار ته د ورننوتلو سره سم و نيول شي نو ټول کارونه به په ټپه و دريږي خو دکلاډيوس سره د يو ځای والي په خاطر قا سم ته په د روازه کې هيڅچا هم دتم کيدو اشاره و نه کړه. دا دواړه په ډيره ګړندۍ توګه مخته ولاړل او د دې تاريخي ښار سترې او ديوشکله دروازې ته ور ورسيدل. ددروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې د قاسم حالات ډير عجيب و غريب ګرزيدلي و. ددروازې د جوړښت نه داسې ډاګيزه کيدل چې يو وخت بازنطينی سلطنت ډير ستر او شکوهمند و. حال داچې دا دقسطنطنيې يوه کوچنۍ دروازه وه. ددې ښار تر ټولو لويه دروازه « سينټ رومانس» و چې د وچې په لور پرانستل کيده. اوهمغه دښار مخه ګڼل کيده. د دروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه څنګه يو څوک د يوې سترې خونې له منځه تيريږي. ددروازې دننه ښي او چپ لورې ته د فوځي افسرانو او د چونګې د محصول داخستونکو کسان ناست و ، کلاډيوس پرته له ځنډه دريمې خونې ته ور ننوت ،په دې وخت کې دقاسم وينه تيزه شوه. هغه په خپل زړه کې د خپلې ښځې حميرا څخه د بوسنيا اوريدلې قصې د خپله ځانه سره تکرارولې. کمرې ته دورننوتلو سره سم هغه وکتل چې يو لحيم اوشحيم پيړ د منځنې عمر يو فوځي افسر په خپل مخکې نقشه غوړولې او د څو عسکرو سره پرې خبرې کوي. کلاډيوس دغه افسر ته سلام وکړ اوسمدلاسه يې ورته قاسم ور وپيژانده.

« دا مورګن دې ،..... د بوسنيا د پخواني شاهي کورنۍ يو غړې. غواړې د قسطنطنې په فوځ کې ورشامل شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم فکر وکړ چې دغه د منځني عمر فوځی افسر پخپله رومیل دي. قاسم هم ورمخته شو او په ډیر آدب یې ورته سلام او درنښت وکړ. کله چې رومیل قاسم وکوت نو دخپله ځایه راپورته شو او په ډیره خوشحالۍ سره مخته راغې اودخپل هموطنه سره ورغاړیوت. د قاسم له پاره دا ډیر ستونزمن وخت و هغه خپل ځان بوسنیایی ښوولې و او اوس یې هڅه کوله چې رومیل یې په بوسنیایي والي باندې شک و نه کړي. رومیل قاسم له خپله ځانه سره کیناوه او ورته یې وویل:

« ستا میلمستیا به ماته ډیره ستره نیکبختي وي ، زه خو دخپل هیواد بوسنیا د شاهي کورنۍ ډیر درنښت کوم. کلاډیوس ډیر ښه کار وکړ چې ته یې دلته زما خواته راوستې.»

اوس نو دقاسم د خبروکولو نوبت و. هغه لږ څه په ځنډ سره وویل: « بلې ! دا خو ستا مهرباني ده اوکه نه اوس خو شاهي کورنۍ له سره پاته نه ده. زمونږ شاهي کورنۍ خو سلطان مرادخان ثاني دخپلې زهري توري په واسطه ټوټه ټوټه کړه ...»

« ګوره چې سلطان مرادخان ثاني ته څه ونه وایې .. زه د مسلمانانو ددې سلطان سخت مداح یم. تاسې به حیران شئ..... چې واورئ چې زما د اوه کلن زوي نوم هم « سلطان مراد » دې .»

درومیل خبرې د قاسم له پاره لکه د برق د ټکان په څیر ثابتې شوې. هغه د رومیل دخبرو څخه برعکس مقصد واخست. دهغه زړه په ډوبیدو شو. هغه داسې وانګیرله چې د رومیل ژورو سترګو هغه پیژندلې دې. په دې خاطر رومیل د قاسم تر مخ بیا بیا دسلطان مراد خان نوم اخلي ، ترڅو دقاسم د زړه غلا پرې را وکاږي. هغه ډیر وارخطا شوې و اوپه دې نه پوهیده چې اوس رومیل ته څه ووایي او څه ورنه پټ کړي....

رومیل هم دقاسم په مخ باندې درنګونو تګ راتګ کوت. او د قاسم له پاره دا خبره نوره هم داندیښنې وړ ګرزیدلې وه. د عثماني سلطنت دغه تجربه لرونکې جاسوس دلمړي ځل له پاره خپل ځان په تلک کې کوت. رومیل دقاسم حیرانتیا درک کوله. د لږ څه خاموشۍ وروسته یې یو ځل بیا وویل:

« اوهو هو ! تو خو وویریدې ... زما خبره واوره ... ته اندیښمن کیږه مه ، زه دمسلمانانو جاسوس نه یم ، دیسوع مسیح خداې رینښتوني خادم او پیرو یم.....»

اوس نو قاسم پوره ډاډمن شوې و چې رومیل پیژندلې دې ، په دې خاطر یې خپل ځان د قیصر په بندیخانه کې کوت. خو دقیداوبندې کیدو تر مخه د تیښتې په فکر کې شو خو په ناڅاپې توګه یې د رومیل یوه بله خبره واوریده اوذهن هغې لورې ته واوخت او په دوه لارۍ کې و درید ، نه پوهیده چې درومیل په اړه دکومې زاویې څخه فکر وکړي. رومیل ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به زما په اړه غلط فکر نه کوې. ما دخپل زوې نوم ، سلطان مراد ، د يوه خاص علت په اساس اينبودې دې. ستا په خير يوشمير نور خلک هم دزما دغه کار ته په ښه سترګو نه ګوري. په دې خاطر زه اوس خپل زوې ته « سولتېن » وايم. زه هر چا ته ددې علت نه وايم. خو تاته به يې ووايم. ځکه چې ته زما د وطن سړې يې. لږه شيبه وروسته به زه تا خپل کورته بوځم. هلته به کله چې زما ښځې او زوې سره ووينې نو ډير به خوشحاله شې.»

قاسم ترې په ويره ويره يوه پوښتنه وکړه. « ايا ستا ښځه هم بوسنيايي ده ؟»

« هو ! مونږ په خپل بوسنيايي والي باندې وياړو .»

اوس نو د قاسم ويره لږه لږه کميده. هغه ته دروميل شخصيت ډيره حيرانونکې ښکاره شو. کلاډيوس هم د روميل څخه اجازه واخسته. کله چې قاسم دروميل سره يواځې شو نوبيا يې ترې وپوښتل:

« ايا دا ريښتيا ده چې په قسطنطنيه باندې ستره حمله کيدونکې ده؟ ما خو دهمدې خبرې په اوريدو سره دلته په جهاد کې د ګډون په خاطر ځان را ورساوه.»

قاسم په ذومعنې توګه خپله خبره وکړه. هغه خو په حقيقت کې د جهاد له پاره دلته راغلې و ، روميل د قاسم په خبرو باندې دشونډو لاندې په خندا و .خو قاسم ته دروميل خندا ډيره اسرار اميزه لګيده. خو اوس د سلطان محمدخان دا جاسوس په مکمله توګه ډاډمن شوې و. روميل ورته ځواب ورکړ:

« هو !دا خبره ريښتيا ده.... ته نه ګورې چې په ښار کې څومره توکې را ټولول کيږي.. ستا احساسات د قدر وړ دې . که چيرې ستا په څير ځوانان د شاهي بيرغ لاندې سره راټول شي نو قسطنطنيې ته به هيڅ سلطان زيان و نه شي رسولې.»

معلوم نه ده چې دقاسم د زړه نه ولې د روميل په اړه شک نه لرې کيده. نن قاسم د خلکو دپيژندنې په اړه خپل ځان د مکتب د لمړي ټولګې هلک ګاڼه. هغه تر اوسه پورې په همدې فکرونو کې ډوب و چې يو ناڅاپه ترې روميل وپوښتل.

« پخوا دې هم کله په کوم جنګ کې ګډون کړې دې ؟... اوکله دې هم مسلمانان د جنګ په حال کې کتلي دي؟»

قاسم سمدلاسه کوم ځواب پيدا نه کړاې شو ، وېې ويل « نن.....نه ، ددې نه مخته زما ډير وخت په غربي اروپا کې تير شوې دې...»

روميل دقاسم په خبرو باندې حيرانتيا و نه ښووله. په خاموشۍ سره يې سر و خوځاوه اوبيا يې وويل:« خو ما د جنګ په ميدان کې مسلمانان کتلي دي ، دهغوې هلالي تورې د برق په څير پرقيږي.....ما دمسلمانانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځو جنګونو کې برخه اخستې ده ، زه دمشهور سالار هونیاډی تر بیرغ لاندې په هغه جنګ کې هم شریک وم چې د سلطان مراد خان ثاني ځخه مو د «اورنه» په سیمه کې ماتې وخوړله.

د قاسم زړه یو ځل بیا په درزار شو ، هغه په زړه کې انګیرله چې رومیل هغه پوره پوره پیژندلې دې ، ځکه دا خو همغه جنګ و چې قاسم په کې په پوره میړان جنګیدلې و ، او په همدې جنګ کې یې د روم د پاپا نماینده ، کارډینل جولین یې دوه ټوټې کړې و ، رومیل هم د همدې جنګ یادونه کوله. یقینا چې هغه به قاسم هملته کتلې و ، نو په دې خاطر هغه دپلټونکي په څیر لوبه کوله..... قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. ان تر دې چې رومیل خپل کار اخر ته ورساوه. او قاسم ته یې دخپل ځان سره یو ځای دکور په لور د تللو اشاره وکړه.

قاسم لا تر اوسه د اندیښنو د نړۍ ځخه نه و وتلې خو بیا هم دمجبوریت له مخې د رومیل سره د هغه دکور په لور روان شو .....خو قاسم هغه وخت ډیر حیران شو چې رومیل په ریښتیا هم قاسم له ځانه سره خپل کورته یوړ.

هغه قاسم په دروازې کې ولاړ پرې نه ښود بلکه دخپل هموطنه ورور په نوم یې کورته دننه یوړ. کورته د ورننوتلو سره سم رومیل خپلې ښځې ته ورغږ کړ:

« بریټا ! بریټا !.....بریټا ! ته چیرې یې؟ ته وګوره چې زمونږ کورته څوک راغلې دې.»

دا یو کوچنې شانته کور و چې د درې څلورو خونو ځخه جوړ شوې و. په دې وخت کې د یوې خونې ځخه یو شپږ کلن کوچنې راووت او بیرون لورې ته یې رامنډې کړې. دا د رومیل زوی چې رومیل یې نوم سلطان مراد خان ایښودې و ، کله چې دا کوچنې مخې ته راغې نو قاسم هم د رومیل په خبرو باندې باورې شو، کوچنې رامنډه کړه او دخپل پلار سره ورغاړیوت. رومیل په خندا شو او دخپل د زوی په اوږه یې لاس کیښود او قاسم ته یې وویل:

« دا زما زوی دی چې ما یې نوم سلطان مراد خان ایښودې دې. خو اوس ورته زه سولتن وایم.....»

رومیل لا تر اوسه پورې خبرې نه وې پوره کړې چې دهغه ښځه د یوې کمرې ځخه را ووته ، دا یوه ډیره ښایسته او د لږ عمر ښځه وه ، قاسم چې د رومیل ښځه وکتله نو په ذهن کې یې د بریټا کلیمه ، چې لږه شیبه مخته پرې رومیل خپلې ښځې ته غږ کاوه ، را وګرزیده. هغه ته دا لفظ اشنا ښکاره شو. خو هیڅ یې یاد ته را نغلل...... د رومیل ښځه مخته راغله او قاسم ته یې په پوره حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې په ډیر آدب سره قاسم ته سلام وکړ. رومیل ددوې تر منځ پیژندګلوي وکړه:

« دا زما ښځه بریټا ده ...... اودا مورګن صیب دې ، زمونږ میلمه. نوموړې د بوسنیا دپخواني شاهي کورنۍ خپلوان دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دپیژندګلوی په اوریدو سره بریټا د خوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځاییده. ډیره خوشحاله وه ، تر ډیره پورې د دعاییه کلیماتو د ادا کولو وروسته رومیل او بریټا خپل دغه نوې میلمه له ځانه سره دننه سالون ته ور ننویست.

بریټا د خوراک په دسترخوان باندې ډیر شیان کیښودل. د ابناې فاسفورس د مرغاوې وریته کړې غوښته ، او د بوسنیا په ځیر جوړشوې کباب .... قاسم هم لوږې راخستی و. خو د ډوډۍ د پیلولو دمخه یې رومیل ته وویل:

« تا ماته تر اوسه پورې دا ډاګیزه کړې نه ده چې د یوه راسخ العقیده عیسایي په څیر دې ولې دخپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې. زه ستا ددې وضاحت سره ډیره مینه لرم.»

قاسم ورته په خندا کې وویل ، ددې خبرې سره سم بریټا او رومیل دواړه په خندا شول اوبیا دلږ څه خاموشۍ وروسته رومیل په خبرو پیل وکړ : خو هغې لا څو جملې نه وې ویلې چې دقاسم د لاسو نه نژدې و چې ډوډۍ را پریوزې. .....رومیل ورته وویل:

« هغه وخت چې زما دا زوې پیدا شو نو هغه وخت د سلطان مراد فوځونو بوسنیا فتحه کړې وه. اودښار خلک د فاتحو عسکرو څخه دخوندې پاته کیدو په خاطر په خپلو کورونو کې پټ ناست و ، په دې وخت کې نا څاپه زما په کور کې د کوچنې دپیدا کیدو له پاره زما ښځه ناروغه شوه. خوزما ښځه بریټا.... په کور کې ځانته وه. او د کوچنې د راپیدا کیدو په سختو او کرکجنو دردونو اخته وه. په ښار کې دسلطان مراد فوځ ګشت کاوه. په همدې وخت کې د عثمانې فوځ څو کسان زمونږ د کور خواته راغلل. هغوې دبریټا چغې او واویلاوې اوریدلې او سمدلاسه یې دهغې سره کومک وکړ ،په دې توګه نه یواځې زما ددې خوږې او محبوبې ښځې ژوند خوندې پاته شو ...بلکه زما یواځنې زوې هم سلامت او روغ رمټ پاته شو چې دادې اوس ستا تر مخه دې..... بریټا ته خو اوس دهغه عسکر نوم یاد نه دې نوپه دې خاطر یې دمسلمانانو دپادشاه دسلطان مراد په نامه دهغه نوم سلټن وراندې کړ. زه په هغه وخت کې د هونیاډې په فوځ کې وم.»

د رومیل قصه د قاسم له پاره لړزونکې وه. ځکه چې دا خو دهمدې خپله قصه وه. دا خو پخپله قاسم و چې په بوسنیا کې یې د یوې دردمنې ښځې سره په خپل وخت کومک کړې و. اوبیا یې هملته د حمیرا ، مریم او عباس سره هم لیده کاته شوې و. قاسم د قدرت په دې حسن اتفاق باندې حیران دریان پاته و. ډوډۍ یې په ستونې کې نښتله. او دحیرانتیا له لاسه یې ستونی وچ شوې و. هغه ته دا احساس و شو چې رومیل ورته سهي خبرې کړې وې . هغه بریټا ته په ډیر غور سره وکتل. دا همغه ښځه وه چې قاسم یې په وخت خدمت ته ور دانګلې و. خو په هغه وخت کې قاسم هغه نه وه کتلې ، ځکه چې هغه ناروغه وه اوبیا قاسم دسولټن په لور وکتل..... هغه د قدرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حیرانونکي کرشمه باندې حیران پاته شوی و. خداې په څه ډول هغه د بریتا او دهغه د زوې سره یوځاې کړې. دقاسم په دغه حیرانتیا باندې رومیل لږ څه اندیښمن شو او سمدلاسه یې وویل:

« مورګن.... مه ویریږه...... مونږ یواځې دخپل زوې نوم سلتین ایښودې دې.... تر څو دیوه محسن د احسان بدله مو ورکړې وي. مونږ خو مسلمانان نه یو..... نو ته ولې اندیښمن کیږې ؟...»

رومیل د لمړي ځل له پاره قاسم ته د «ته» لفظ استعمال کړ. قاسم ته داسې څرګنده شوه چې مشر ورور، طاهر یې ورته خبره کوي.... ځکه چې د رومیل په خبرو کې تلقین و، کله چې قاسم، رومیل په غلط فهمۍ کې وکوت نو ورته یې وویل:

« نه، نه، هیڅ داسې خبره نه شته...... زه خو ددې خبرو په اوریدو باندې ډیر خوشحاله یم.... دا چې تا د خپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې، ډیر دې ښه کړې... زه خو د عثماني عسکرو کړچار ته حیران پاته شوې یم،.... چې هغوې دمسلمان په څیر هم او د فاتح په څیر هم.....ددومره لوړو اخلاقو خاوندان دي، تا خو په دې خبرو دمسلمانانو دکتلو له پاره زما شوق نور هم ورزیات کړ.»

قاسم په ریښتیا توګه هم ډیره خوشحاله شوې و. اوس نو هغه ددې خلکو سره خپل ځان یوشان ګاڼه. هغه ته خپله ښځه حمیران تر سترګو شوه...... چې دبریتا پیژندګلوې وه. عباس اومریم دواړه د بریتا ګاونډیان و و. په دې وخت کې مریم د قاسم دمشر ورور طاهر ښځه وه.....

قاسم ددې خلکو سره ډیر ژر ورخپل شو. خو دخپل زړه خبره یې په خپل زړه کې وساتله.»

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا صوفياء

قسطنطنيه د خپل جغرافيايي جوړښت او تاريخ له اړخه په نړۍ کې يوائني ښار و. ددې ښار نوم هم په مختلفو زمانو کې بدليده رابدليده. ددې ښار تر ټولو پخواني نوم « زارغراد» و بيا « ميکله غارو» ترې جوړ شو. په يوناني او رومي وختو کې يې ورته «بيزنطيه » وايه بيا په دريمه عيسوي پيړۍ کې رومي پادشاه قسطنطين هغه خپل پايتخت وګرځاوه او بيا دهمدې رومي پادشاه په نامه قسطنطنيه وګرزيد. په هغو وختو کې يې ورته « نوې روم » هم وايه. په لمړيو وختو کې ورته بازنطيني خلکو « هيپولس» وايه اوعربو ورته په هغه وخت کې د « مدينة الروم» نوم ورکړې و.

په حقيقت کې دغه ښار ته د رومي سلطنت يو ستر ښاخ ويل په کار دي. دروم ښار چې په ايټاليا کې دې د عيسي عليه السلام د پيدايښت نه اوه نيم سوه کاله مخته اباد شوې و ،په ايټاليا کې يو درياب دې چې ټايمر نوميږي ، دا درياب د شمال له لورې راځی او د « روما » څخه تيريږي او پنځه ويشت ميله لرې د روم په بحيره کې توييږي. په يو وخت کې دا درياب د تجارت لويه لاره وه ، په همدې درياب کې به يې ستر ستر شيان لاهو کول اوکوچني شيان به يې په کشتيو کې ايښول او د « فلورنس څخه تر نيپلز» پورې به يې پرې تجارت کاوه. ددې درياب په غاړه يو ځاي دې چې دخپل شينوالي او په زړه پورې والی له اړخه ډير مشهور دې ، هلته تجاران خيمې وهې او شپې شپې تيروې اوبيا دهمدې درياب په غاړه سفر کوې. دمسيح د پيدايښت نه اوه نيم سوه کاله مخته ، تجارانو په خپلو منځو کې پيسې واچولې او دلته يې يو سراې اباد کړ اوبيا همدا سراې په لوې ښار باندې بدل شو. چې اوس ورته د روم ښار وايي. په هغو وختو کې هرې کورنۍ ځانته جدا جدا سردار درلود. همغه به کورنۍ جګړې سرته رسولې ، ودونه اوخوشحالۍ به يې تر سره کولې ، په هره معامله کې به يې حکم صادراوه. اوخپلې قبيلی به يې د کوچنيو غلو او داړه مارانو څخه خوندي ساتلې ،د مسيح دپيدايښت نه مخته په شپږمه پيړۍ کې هلته يوې اسيايی قبيلې سر راپورته کړ چې د «تاريکينو » په نامه ياديدل. دې تاريکينو په ۵۰۹ قبل مسيح کې دلته يو ډير ښه حکومت جوړ کړ. چې د اروپا لمړې جمهوريت ورته ويل کيږي. همدې جمهوريت کرار کرار په شاوخوا قبايلو باندې هم حاکميت پيدا کړ ، ان تر دې چې ۲۷۵ قبل مسيح کې روم ديوه ځانګړې ځواک مرکز وګرزيد ، اوس نو د فتوحاتو لړۍ پيل شوې وه ، په ۱۹۷ ق م کې «سپين» ، يو کال وروسته په شمالي افريقه او مقدونيا ، په ۲۴ ق م کې « شام» په ۵۰ ق م کې « فرانسه » او بلجيم ، په ۹ عيسوي پيړۍ کې « جرمني» او په ۴۴ عيسوي پيړۍ کې « برطانيه » په ۱۰۵ ع کې « فلسطين» او په ۱۱۴ عيسوي پيړۍ کې « ارمينيا» او په ۱۱۷ عيسوی پيړۍ کې عراق د روميانو د سلطنت برخې وګرزيدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«کارنیلیس سلا» دعیسي علیه السلام د پیدا ینبت نه ۷۸ کاله مخته د روم یو ستر او مشهور جرنیل و. خو بیا د سیاست پوهانو د خپلمنځي رقابت نه تنګ شو او په ۸۳ ق م کې یې پارلمان معطل کړ او مارشلایي نظام یې قایم کړ. په هغو وختو کې به جمهوریت یوائې د خواصو او اشرافو دطبقو پورې را نغښتې و. د جرنیل «کارنیلیس سلا» د مارشلا په خلاف دهغه وخت فلسفي «سسرو» تحریک و چلاوه، چې په پایلو کې یې په ۷۹ ق م کې «سلا» مجبور شو چې بیرته جمهوریت ته را وګرځي او په خپله د سیاست نه ځان څنګ ته کړي.

«جولیس سیزر» د سنا دغونډې غړې و او په ۵۸ ق م د فرانسې والي ټاکل شوې و. هغه تر لمړۍ شاوخوا سیمې فتحه کړې، بیا یې په برطانیه باندې یرغل وروست اود ټیمز تر دریابه مخکې ولاړ، د سیزر ددې بریالیتوبو څخه په سنا کې ویره را پیدا شوه، هغوې ددې وویریدل چې هسې نه چې د سیزر څخه دیکتاتور جوړ شی، په د ې خاطر په ۵۰ ق م کې سینټ حکم وکړ چې سیزر دې فوځ بیرته له منځه یوسې. سیزر په دې خبره ډیر په قهر شو او په روم یې ولکه وکړه او په ریښتیا هم یو دیکتاتور وګرزید.

د سیزر سره د رومې شهنشاه لړۍ پیل شوې او بیا تر پنځو پیړیو پورې په همدې ښار کې را غځیدلې وه. ان تر دې چې په ۳۰۵ عیسوي کال د روم شهنشاه «لمړي قسطنطین» و زیږید، په ۳۳۰ عیسوي کال یې یو کلې د بائیز په نامه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا یې دا د بائیز دکلي په ځاې د قسطنطین په نامه و نوماوه. د لمړي قسطنطین د مړیني وروسته دهغه د زامنو تر منځ اختلافات راپیدا شول او سلطنت یې په دوو برخو ویشه. هغه برخه چې په قسطنطین کې وه د قسطنطین په نامه او هغه برخه چې په روم کې وه د روما په نامه یاده کړل شوه. له دې وروسته ددې دواړو برخو تر منځه مذهبی اخلافات هم را وټوکیدل. د روم خلکو د رومن کتولیک مذهب اختیار کړ خو په قسطنطنیه کې د یوناني کلیسا تر مشرۍ لاندې د «دې هولي ارتوډکس» مذهب رایج شو. د لمړي قسطنطین نه وروسته تر دولسم قسطنطینه پورې په قسطنطنیه کې دوه اتیا شهنشاهان تیر شوی دي، چې په دې ډله کې یوازې دقسطنطین تر نامه لاندې د شهنشاهانو نومونونه دولسو ته رسیږي. دې شهنشاهانو ته د روم قیصر هم ویل کیده. اوس نو رومې سلطنت په دوو برخو ویشل شوې و غربې برخې ته یې «رومن ایمپائر» او شرقې برخې ته یې «بازینټاین ایمپائر» ویل کیده.

هرقل یا «دریم قسطنطین» چې د ۲۱۰ نه تر ۲۴۱ کالو پورې ددې هیواد شهنشاه و، په دې خاطر ډیر مشهور شوې و چې هغه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ۲۳۰ کال یو لیک ور استولې و او د اسلام په لور یې بلنه ورکړې وه. د سلطان محمد فاتح د سلطنت په وخت کې په قسطنطنیه کې ددولسم قسطنطین پادشاهي وه، په پخوانیو وختونو کې د روم، ایتهنز، او قسطنطنیه ډیر ستر ښارونه و چې تر یولس سوو کالو پور ې د رومي سلطنت ستر مرکزونه ګڼل کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام ته د قسطنطنيې په اړه ډير معلومات تر لاسه شوي و . هغه ته د عيسويانو دډلو ټپلو اوفرقو په اړه هم پوره پوره پوهه تر لاسه وه ، تر څنګ يې د شهنشاه د حسب ونسب څخه هم ډير ښه خبرو . هغه په دې پوهيده چې هغه وخت چې د قسطنطنيې قيصر عيسوي مذهب ومانه نو دعيسوي او د ايران د مجوسي سلطنتونو ترمنځ څو ځله جنګ جګړې شوي وې ، دا دقيصر او کسرې او يا روم اوفارس تر منځ جګړې وې ، ددې سلطنتونو ترمنځ جنګونه روان و چې په عربو کې اسلامي حکومت منځته راغې او عيسويانواو مجسويان يې په حيرانتيا کې و غورځول. دمجوسيانو سلطنت د مسلمانانو په لاسو ټوټه ټوټه شو او له منځه ولاړ خو د قسطنطنيې عيسوي حکومت تر ډيره پورې قايم پاته شو . خو نن قاسم بن هشام د عيسوي ددغه حکومت د پاي ته د ورسيدو په خاطر په هوډمنه توګه دغه ښار ته ور ننوتي و . هغه هلته د روميل په کور کې د يوه رضا کار په څير اوسيده . روميل دهغه نوم د فوځ درضاکارانو په نوملړ کې ليکلې و . خو هغه يې سرکاري بيرکونو ته د ورليږلو په ځاې هملته په خپل کور کې ساتلې و . قاسم هم غوښتل همدلته پاته شي ، روميل د شاوخوا ګاونډيانوته ويلي و چې مورګن يې ورور دې او د بوسنيا څخه راغلې دې. روميل د قاسم آس د محصول د دفتر څخه هم را خلاص کړې و ، اوس نو دقاسم له پاره دخپل کار د کولو موقع تر لاسه شوې وه ، ځکه په قسطنيه کې ورته دهغه دهيلو نه پورته خوندي ځاې ځيرې تر لاسه شوې و، هغه تر ټولو نه زيات د بريټاسره په کتلو باندې خوښمن و . ځکه چې په بوسنيا کې د عباس او مريم دګاونډې په څير يې د بريټاسره د خپلوۍ احساس کاوه.

قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په خپل آس سپور د « اياصوفياء » تر مخه تيريده. خپل مخ يې د څادر په يوې څنډې کې را تاو کړې و . ځکه هغه پوهيده چې ابوجعفر همدلته په اياصوفيا کې اوسيږې او نه يې غوښتل چې سمدلاسه دهغه مخې ته راشي . دا د « دې هولي ارتوډکس » چرچ و ، او دروما د پخواني مرکز په څير يې دعيسوي نړۍ په زړونو کې ځاې درلود. که څه هم دا چرچ د روم څخه وروسته ابادشوي و . خو د مذهب له اړخه قسطنطنيه په پخواني مذهب باندې روانه وه. ددې برعکس رومن چرچ درومن کتوليک د مذهب تر اغيز لاندې و . د اياصوفياء د تعمير په کتلوسره قاسم هک پک پاته شو . دا يو ستر او عظيم الجسه عمارت و ، خو د خپل زړښت سره سره يې بيا هم په کوم ځاې کې د زوړوالي ننښې نه تر سترګو کيدې. ځکه چې دا دعيسويانو روحاني مرکز و اوهر شهنشاه به دهغه د ښايسته کولو او او ترميم کار په ډيره ښه توګه تر سره کاوه. د ماڼۍ دروازه ددوو سترسترو برج شکله ستنو ترمنځه د ځليدونکې پتيل څخه جوړه شوې وه ، په دې دروازو باندې د سروزرو څخه جوړ شوي صليب نصب کړل شوې و . دا کليسا لمړي قسطنطين په ۳۲۰ عيسوي کال د لرګيو څخه جوړه کړې وه ، بيا په شپږمه پيړۍ کې يې اور واخست او وسوځيده ، خو « جستينين » قيصر په **۵۳۲** عيسوي کال به همدې ځاې يو نوې پوخ تعمير جوړ کړ، دا تعمير په پنځو کالو او لسو مياشتو کې تکميل شو ، لس زره معمارانو پرې کا و وکړ او لس لکه پونډه مصرف پرې راغلي و . قيصر ددې کليسا دتعمير له پاره د نړۍ دمختلفو ځايو څخه دمر مر تيږه راوسته.... د«فريجيا» سپنيه د « لکونيا» شنه ، د « ليبيا» نيله ،« سلينګ توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د «باسفورس» توره تیره څنډه لرونکې دمرمر تیږه یې دې کلیسا ته راوړه. دمصر د «دستاراتیږې» او «دسماق تیږې» یې هم ورته راوغوښتې. اوپه دې کلیسا کې یې استعمال کړې. د ټولې نړۍ کلیساو د دې کلیسا دجوړښت له پاره ډیر څه نذرانه کړل اوډیرې ارزښتناکه تحفیې یې ورته را ولیږلې. ددې کلیسا په جوړښت کې د نړۍ ډیرې مسالې استعمال کړل شوې، هماغه و چې «جستینین» ددې کلیسا د جوړښت نه وروسته د لمړي ځل له پاره ورننوت نو ویې ویل:

«سلیمانه ! زه له تا نه مخکې شوم...»

سیدنا سلیمان علیه السلام بیت المقدس اباد کړې و. اود جستینین دغه بې ادبه اشاره هم همغه لوري ته وه.

قاسم د ایاصوفیاء تر مخه د آسه را ښکته نه شو. هغه تر ډیره پورې ددې شانداره ماڼۍ او قصر په لیدلو کې ډوب و. قاسم ددې سترې کلیسا دتعمیر څخه لږ شاته لرې په آس سپور ولاړ و. اوددې عبادتځای سیل یې کاوه. دهغه تر مخه چرچ ته د ورننوتلو طلاې دروازه پرانستې پرته وه ..... دتیرو زرو کالو راهیسې د ایاصوفیا دغه ماڼۍ د عیسویانو د روحانی مرکز په توګه استعمالیده. دهغې په بیرونۍ دروازه باندې د عیسې علیه السلام او د پولس رسول ستر ستر انځورونه را ځړول شوې و، قاسم ،په داسې حال کې چې په غاړه یې د صلیب انځور را ځړول شوې و، د ایاصوفیا دروازې پورې ورتلل مناسب ونه ګڼل، خو کولې یې شول چې د یوه عیسایی عبادت کونکې په څیر ایاصوفیا ته ورننوځي خو هغه هلته دعبادت له پاره نه وراغلې. یواځې د ایاصوفیا د کتلو له پاره راغلې و، ځکه په دې کلیسا کې د رومي او بازنطینی کلیساګانو د اتحاد له پاره ډیره ستره غونډه را غوښتونکې وه، اوقاسم غوښتل چې ددې غونډې راز ځانته معلوم کړي او دهرې لارې چې شوني وې هڅه وکړي تر څو ددې دواړو ډلو تر منځ اتحاد او یووالي منځته را تلو ته پرې نږدي.

«دې هولي ارتوډکس چرچ» او د «رومن کتولیک چرچ» د اتحاد څخه سلطان محمد خان ته ډیر زیات زیان ور رسیده. ځکه د رومیانو ستر روحاني مشر پاپاې روم، یا «پنځم پوپ جان نکلسن» په ټولې غربي اروپا کې پرته له کوم بل ګډون کونکې څخه دپوره واکمنۍ خاوند و. او دا شونې وه چې دهمدې پاپ د هڅو په پایلو کې ددې اتحاد د راتلو نه وروسته د قسطنطنیې د خوندي پاته کیدو په خاطر دجرمني ،فرانسې، بلجیم، سپین، او برتانیې فوځونه دلته را شي، ځکه نږدې څلور سوه کاله مخته دهمداسې یوپوپ «پطروس هرکولیس» د غوښتنې له مخې د غربي اروپا دټولو هیوادونو دسلطان صلاح الدین ایوبي په خلاف یوستر اتحاد جوړ کړې و. اوبې شمیره جنګې بیړۍ یې دې جنګ ته را ښکلې وې. سلطان محمد قاسم په دې خاطر هلته ور استولې و چې هغه دې د هرې لارې چې شونې وې دغه ډول اتحاد جوړیدو ته پرې نږدي. اولاتر اوسه ددې دواړو کلیساو ګډې غونډې جوړیدو ته څو ورځې پاته وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم تر ډیره پورې په پوره خاموشۍ سره ولاړ و .بیا یې خپل سر و ښوراوه او آس ته یې لغته ورکړه ، اوس دهغه په فکر کې دې چرچ ته د ننوتلو په پلان باندې غور پیل کړ. اوغوښتل یې په داسې بڼه ور ننوځې چې ابو جعفر یې ونه شي پیژندلې. په همدې فکرونو کې ډوب د رومیل کور ته ورسید.

دهغه وخته چې هغه قسطنطنیې ته راغلې و نو په سر اوذهن باندې یې د ابوجعفرفکر سپور و. هغه پوهیده چې ابو جعفر په ایاصوفیاء کې دې اواصلي نوم یې « ډیمونان» دې. خو د کوم سهي او کوټلي پلان پرته یې په ډیمونان باندې لاس اچول نه غوښتل. کله چې کور ته را ننوت نو بریټا په انګړ کې ناسته وکتله ، دقاسم په کتلوسره هغه ددرنښت له پاره و دریده. قاسم هم په خندا سره بریټا ته سلام وکړ بیا یې ترې و پوښتل چې « سلټن نه تر سترګو کیږې ؟»

هغه د رومیل دزوې خبره کوله بریټا هم ورته په خندا کې ځواب ورکړ:

هغه لا تر اوسه د مدرسې نه دې راستون شوې....خو ته نن سهار وختې چیرې تللې وې. ماخو تاته سهار نارې تیار کړې اوایښې مې دي.... لمړی هغه وخوره !»

بریټا بلکل لکه د سکه ورندار په څیر ښکاریده. قاسم لا تر اوسه هغې ته کتل او خندل یې. خو په لږ څه نیولي لهجې یې وویل: « ما غوښتل د سهار د عبادت له پاره ایاصوفیاء ته ور شم ،خو چرچ ته په ور رسیدو سره زما اراده بدله شوه. ما له ځانه سره ژمنه وکړه چې تر هغې پورې به دې عبادتځاې ته ور نشم تر څو پورې مې چې دمسلمانانو د هلالي تورې ګواښ مې دهغې څخه نه وي تم کړې.... زما دا خبره ،زما له اړخه یو ډول سوګند و ګڼه .»

بریټا په ډیره حیرانتیا سره قاسم ته کتل. خو قاسم په زړه کې دخندا شین و ، ځکه هغه په یوه غشي دوه ښکاره کړي و . یو خو یې د بریټا پوښتنې ته ځواب ویلې و او بله دا چې دخپله ځانه یې داسې حواله ورکړه چې ددې وروسته هغه د یکشنبې په ورځ هم ددې خلکو سره یوځاې ایاصوفیاء ته د عبادت د تللو څخه خوندي پاته شو. هغه خپل ځان ته افرین ووایه. خوبریټا ورته یوه په زړه پورې خبره وکړه او هغه یې سخت متوجه کړ.

« مورګن ! ستا په کتلو مې ولې زړه شاهدي ورکوی چې زه دې پیژنم »

قاسم سمدلاسه محتاطه شو او په بیړه یې یوه بهانه جوړه کړه « هو ! دا خو دومره ستر خبره نه د ه ،مونږ دواړه د یوه ځاې اوسیدونکي یو ، هرومرو به دې په ژوند کې زه چیرې کتلې اوسم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتها ورته په ژورو سترګو کتل او دهغه ځواب یې اورید. په همدې وخت کې د قاسم په زړه کې یو فکر را وګرزید او دهمغې په اړه یې فکر کول پیل کړل ، هغه په دې فکر کې و چې په ایا صوفیا کې د ورننوتلو او د ایا صوفیا په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره د بریتها ځخه کار واخلي. دهمدې فکر په بنسټ یې د بریتها ځخه وپوښتل:

« ته خو به ځې راځې .....آیا صوفیاء ته...»

« هو ! زه په اونۍ کې یو ځل « دی هولي ارتوډکس چرچ» ته هرو مرو ورځم.»

قاسم ورته یو ځل بیا وویل: « بیا خو به هلته ستا پیژندګلوي هم ځوک وي ؟»

« هو ! زه خو هلته ځو کسه راهبان پیژنم. بطریق ثاني ،عزتمند ډیمونان سره هم ښه پیژنم ، ډیر مهربانه سړې دې ..... خو که ریښتیا درته ووایم ، دغه پادري خلک زما ښه نه راځي .. زه خو د خداوند یسوع او مسیح عبادت ته ورځم اوکه نه دا مذهبي مشران ، چې مونږ یې خپل مذهبي مشران ګڼو ډیر غلط خلک دي ،په دوې کې مې یوازې عزتمند ډیمونان ډیر خوښ دې ، زه دهغه لیکچر هم اورم. هغه په میاشت کې یو ځل لیکچر وکوی....»

دقاسم له پاره دا خبر د احتیاط ډک و . بریتها د ډیمونان سره نیک اړیکی درلودل. او ډیمونان قاسم ډیر ښه پیژانده. ځکه دا همغه ابوجعفر و چې په اورنه کې یې شل کاله د مسلمانانو امامت کړې و. اوبیا د قاسم محبت ، مارسي ، یې په زخمي حالت کې دهغه ځایه را تښتولې وه.

دمارسي د رایادیدو سره سم قاسم په زړه ټکان وخوړ او بیا یې د مارسی په اړه فکر پیل کړ. په دې وخت کې بریتها د خوراک د تیارولو له پاره ورغلې وه. اوقاسم په خپلې خونه کې ناست اود یوه کتاب په لوست یې ځان مصروف کړې و خو هغه په حقیقت کې دخپل راتلونکې پلان په اړه فکر کاوه. کله چې بریتها ډوډۍ راوړه نو هغې ترې وپوښتل:

« خو دا دې را ته ونه ویل چې تا ولې په ایاصوفیاء کې زما ځخه دکوم پیژندګلو په اړه وپوښتل ؟»

قاسم لا دپخوا ځخه په دې اړه د ځواب د پیدا کولو هڅه کړې وه. هغه ورته وویل چې: « په حقیقت کې زه غواړم خپله یو ارزښتناکه تحفه خپلې کلیسا ته هدیه کړم. خو غواړم چې زما نذارانه هلته دداسې لاسو په واسطه ورسیږی چې ایمانداره اوخداوند یسوع اومسیح ددین ریښتوني پیرو وي ،خوتا راته وویل چې دهغه ځاې ټول راهبان بد دیانته دي...»

«نه ، نه ، ما کله دا ویلي دي ، ما خو ویلي دي چې په هغوې کې یوازې معزز ډیمونان ایمانداره او پاک انسان دې. ما په خپله ددې مقدس جنګ له پاره خپل ډیر قیمتي لاکټ چرچ ته دنذراني په توګه ورکړې دې. اوهغه مې هم د معزز بطریق ډیمونان په لاسو کې ایښې دې.... حال دا چې هغه لاکټ ماته دخپل ځان ځخه هم ډیر محبوب و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه هغه ماته زما یوې ډیرې خوږې ملګرې د نښې په توګه راکړې و . کله چې بریټا دملګرې یادونه وکړه نو دقاسم ذهن سمدلاسه د مریم په لور ولاړ. ځکه چې همغه د بریټا سره په ګاونډي کور کې اوسیدله. د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا خو د بوسنیا د جنګ نه وروسته دعباس کور ته ورغلې وه. هغه په زړه کې مسکې و او په همدې فکر کې ډوب چې بریټا ترې وپوښتل:

« لیکن ، ته چرچ ته او دې جنګ ته ،څه نذرانه کول غواړې..... تا خو هلته د جنګ دګواښ تر پایې ته رسیدو پورې د نه تللو هوډ کړې دې.....راوړه ، ماته یې راکه ، زه به ستا نذرانه هلته ورکړم...زه به یې په خپله دمقدس پلار ډیمونان په لاسو کې ورکړم»

حالات ډیر په زړه پورې او نازکه شوې و. د قاسم پلان بلکل په سهي توګه پلې کیده. اوس نو هغه د خپلې لارې د نورې هوارۍ له پاره وویل :

« دا خو ډیره ښه خبره ده ، که ته یې له ځانه سره یوسې نو دا خوبه زما له پاره د خوښۍ سبب وګرځي ،ځکه چې ډاګیزه ده چې ته به زما نذرانه دکوم ایمانداره وګړي په لاسو کې ورکړې »

خو قاسم کله چرچ ته نذرانه ورکول غوښتل. دهغه سره کومه تحفه نه وه..... که ورسره واې نه بیا به یې چرچ ته نذر کړې واې. هغه خو دقسطنطنې دحکومت د کمزوره کولو له پاره راغلې و .

په دې ورځ قاسم د بریټا سره بس همدومره خبرې وکړې. اوبیا یې په دې خبره باندې و ځنډولې چې ، ډیر ژر به خپله قیمتی تحفه را ښکاره کوي. لا تر اوسه قاسم دخپل پلان د پلې کولو له پاره ډیر څه ته اړ و. هغه ددواړو کلیساګانو د متحده غونډې د سبوتاژ کولو له پاره هم دمهرو دبدلولو هڅه کوله. مګر لا تر اوسه دلته نوې و. بیا هم هغه دبریټا په ذهن کې دخپل پلان څه خاکه ورځاې کړه. اوس یې نو هڅه پیل کړه چې بریټا نوره هم په خپل ځان باوري کړي. هغه د رومیل ، بریټا اودهغوي دزوې سره خپل ځان ډیر زیات ورنژدې کړ ، بریټا به اوس قاسم ته د ورور په نامه غږ کاوه. کله به هم چې قاسم د بیرون څخه راغې نو دبریټا او سولټین له پاره به یې نوي نوي کالی اوشیان راوړل. رومیل په وړاندې د قاسم عزت اودرنښت نور هم زیات شو. هغه خو دقاسم نوم په رضاکارانو کې لیکلې و خو قاسم لا تر اوسه دخپلو دندو د اجرا په خاطر هلته نه و ورغلې. قاسم به ویل چې هغه غواړې تر څو ورځو پورې د قسطنطنیې ښار په ښه توګه ووینې.

د « ایاصوفیاء» ترمخ د یو وار ګرزیدو وروسته ،قاسم بیا هلته ورنغې. هغه نه غوښتل د پوره تیارۍ نه مخته د ډیمونان سره ټکر وکړي. په دې خاطر یې دخپلو پلانو دپلې کولو له پاره د کلیسا په اړه د نورو زیاتو معلوماتو د ترلاسه کولو هڅې پیل کړې. هغه غوښتل د ایاصوفیاء په داخلي نظام باندې ځان ښه خبر کړي. هغه د بازنطینې ځواکونو دسالار « نوټاراس» د ورتیاو اوکمزورتیا و ،اوارادو څخه سطان ته خبر ورکول غوښتل. اودمحاصرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه یی دښار ددیوال د«سینټ رومانس» دروازه ، دګولډن هارن بندرګاه ، دقسطنطنیی خلکو ته د غذای اونورو موادو د ترسیل لارې چارې ، او ترڅنګ یی په ګولډن هارن کې را ځړول شوې هغه زنځیر هم کتل غوښتل چې دګولډن هارن لاره یی بندولې شوه. هغه د رومیل څخه هم یو ځل دوه د ګولډن هارن ددې عجایبو د کتلو له پاره غوښتنه کړې وه ، اوبیا رومیل هغه په یوې فوځي کشتۍ کې کینولې هم و او ګولډن هارن یی ورته ښوولې و ،کله چې قاسم دغه دیوشکله ستر زنځیر وکوت او دهغې ددوارو سرونو جایزه یی واخسته. نو هغه په دې ناهیلي شو چې دکلابندۍ په وخت کې ددې زنځیر ماتول ناشوني دي. شونی وه چې د «اربان» د توپ دیرش انچه غټه ګولۍ هغه دورۍ ورې کړي خو دې ځای ته د یوه توپ راوړل اوبیا دلته نصبول له یوه سره ناشوني وو. ځکه د اربان توپونه د نقل وحمل له اړخه ډیر ستونزمن و . ان تر دې چې د جنګ په وخت کې دهغوې دیوه ځایه بل ته وړل څه اسانه کار نه و . قاسم د زنجیر دماتولو فکر د زړه نه وویست اوبیرته کورته ستون شو. خو پریکړه یی وکړه چې هغه به په یوه یا دوو ورځو کې لاسته راوړې ټول معلومات سلطان محمدخان ته ورلیږي. خو ددې معلوماتو د لیږدلو له پاره هغه باید تر رومیل کلا پورې تللې وې.

قاسم دسلطان په نامه یو تفصیلي لیک ولیکه ،اوپه ډیره ګړندۍ توګه د رومیل دکلا په لور ورغې ، اوس نو هغه د قسطنطنیی د فوځ یوعسکر و ، هغه هیڅ اندیښنه نه کوله ، هغه د ګولډن هارن لاره پریښوده او دښار د سترې دروازې « سینټ رومانس» له لارې درومیلي کلا په لور ولاړ ، درومیلي کلا د قسطنطنیی څخه پنځه میله لرې وه. قاسم سهار وختي ددې ځایه ولاړ او دغرمې دمخه بیرته راستون شو اوخپل لیکلې تفصیلي لیک یی مصلح الدین اغا ته ور وسپاره.

څو ورځې همداسې په همدې ډول مصروفیاتو کې تیرې شوې ، په دې وختو کې قاسم دبریتاسره دیوه ورور په څیر ډیر ور نژدې شوې و. اوس به نو بریتا په هر ځای کې د قاسم خبره کوله. اوبیا یی یوه ورځ په ټوکو ټوکو کې قاسم ته وویل:

« پریږده وروره ! ته داسې ورور یی چې تر اوسه د ې ماته هغه تحفه و نه ښودله. تا ویلي و چې زه به هغه تحفه چرچ ته نذرانه کوم.»

قاسم غالبا د همدې خبرې انتظارکا وه. سمدلاسه یی وویل: اوهو ! زما درنې اوخوږې خورې ، دهغې تحفې به څه ارزښت وي ، زه خو په تاباندې خپل ځان هم ځارولې شم. خویوه خبره ده ، اوهغه داچې زه به هغه تحفه هغه وخت چرچ ته نذرانه کړم چې ته به دا دنده په خپل لاس ترسره کوې. ایا داسې شوني نه ده چې مونږ نن یا سبا یا بل کوم وخت معزز ډیمونان ته د خوراک له پاره بلنه ورکړو . که داسې وکړل شي نو زه به په خپل لاس دا تحفه معزز ډیمونان ته ورکړم. ته خوپوهیږې چې ما ایاصوفیاء ته د نه تللو هوډ کړې دې ، که چیرې ته هغه مقدس پلار کور ته راوبلې نو مونږ به ترې برکتونه هم تر لاسه کړو اوهمغه ته به دمقدس جنګ له پاره تحفې هم نذرانه کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرې کولو سره دا هیله نه درلوده چې همداسې به وشي. خو دبریټا د ځواب په اوریدو سره حیران پاته شو.

« اوهو ! ....دا خو دې ډیره پښخه خبره وکړه. ما پخپله د ډیره وخته همدا ډول فکر کاوه چې کوم وخت دغه مقدس پلار خپل کورته د خوراک له پاره را وبولم. ما د رومیل سره هم خبره کړې وه. خو هغه فوځې دې که نه.... هغه د مذهبی خلکوسره زیاته دلچسپې نه لري.....خو مورګنه ! ته ډیر زیات مذهبي انسان یې...... که داسې نه ده.؟»

دقاسم غشي په نښه لګیدلی و. هغه په زړه کې دخوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. اوس نو هغه دخپلې چالاکۍ په واسطه غوښتل ډیمونان دخپلې سوړې نه راوکاږي، غوښتل یې په کوم ډول د ډیمونان څخه دمارسي د راز پوښتنه وکړي. خو دې کار ډیرې هوښیارتیا ته اړه درلوده. او هغه ته په کار و چې هغه تر هر څه لمړۍ بریټا په ذهني توګه دې کار ته تیاره کړي. نو په دې اساس یې د ځانه سره پریکړه وکړه چې بریټا ته به د مارسي په اړه ټول څه وایي. ښکاره ده چې هغه بریټا ته دمارسي په اړه همدومره څه ویلي شول چې مارسي نومې یوه نجلۍ دده سره محبت کاوه او ډیمونان په یوه ډول دده څخه لرې کړه او له ځانه سره یې بوتلله. هغه نه غوښتل بریټا ته دډیمونان څخه شکوه او شکایت وکړي، په دې خاطر یې یوه کوچنۍ قصه له ځانه سره جوړه کړه....

په حقیقت کې قاسم د ابوجعفر څخه دمارسي د راز د را برښډیدو وروسته دهغه څخه دانتقام اخستلو په فکر کې و. هغه د ایاصوفیاء دغه دویم ستر بطریق ابوجعفر یا ډیمونان واژه اوبیا یې دهغې تور په رومن کتولیک چرچ باندې ور اچاوه تر څو ددواړو کلیساو تر منځ داختلاف خلیج نور هم زیات کړل شي. په دې خاطر یې فکر کاوه چې تر هر څه لمړۍ بریټا په سهي لاره روانه کړي. هغه دمارسي په اړه یوه دردناکه قصه جوړه کړه. او فکر یې کاوه چې څه ډول یې بریټا ته واوروي، په همدې وخت کې ترې بریټا وپوښتل:

« تا خو تر اوسه پورې هغه تحفه ماته و نه ښووله. اخر هغه څه ډول تحفه ده چې ته یې له ما څخه پټوې.»

قاسم به څه ویلي وې.دهغه سره هیڅ ډول تحفه نه وه. خوبریټا یې په دې خبره خاموشه کړه چې « هو، هو، هرومرو به یې درته وښایم. خو دهغې د ښوولو نه مخته زه درته یوه په زړه پورې قصه اورول غواړم. اودا زما دخپل ژوند قصه ده.

بریټا سمدلاسه په یوه لمحې کیناسته. اوسترګې یې په پوره دلچسپۍ سره په قاسم ور ونښتې او ورته یې وویل : « هرو مرو یې راته واوروه. زه به ستا دقصې په اوریدلو ډیره خوشحاله شم.»

خو قاسم د خپلې جوړې کړل شوې قصې د اورول نه مخته ډیمونان ته د بلنې دورکولو خبره پښخول غوښتل. هغه دبریټا سترګو ته وکتل او ورته یې وویل چې زه خپله قصه هغه وخت درته اوروم چې ته به همدا نن د مقدس پلار د بلنې کار سرته رسوي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا دهغه دخبرې سره موافقه شوه اوپه همدې ورځ یې ایا صوفیا ته د تللو اراده وکړه ، د تللو دمخه قاسم هغه تم کړه او ورته یې وویل: « ګوره ، چې ته اوس دمقدس پلار تر مخه زما یادونه و نه کړې. زه غواړم چې دهغه سره د مخکني تعارف پرته ووینم.»

بریتا سمدلاسه و دریده او د قاسم په لور یې په حیرانتیا سره وکتل. « مورګن ! څه خبره ده ؟....ته خو نن ډیر پراسراره شانته خبرې کوې. اول خو دې ماته هغه تحفه و نه ښووله ،بیا دې غوښتل خپله قصه دې راته واوروې ، هغه دې هم راته وا نه وروله ، او اوس ته دخپل نوم د پټولو خبره هم کوې.. را ته وواېه ، چې په زړه کې دې څه دي. زه ستا سره هرډول تعاون ته تیاره یم. ته خو پوهیږې چې زه بل ورور نه لرم او تا دخپل کشر ورور په څیر پیژنم. ستا د نوم د یادولو پرته به زه هغه ته څنګه بلنه ورکړم. ته غواړې هغه ته د چرچ قیمتي تحفه نذر کړې او د همغې په خاطر خو زه دغه مقدس پلار ته د بلنې د ورکولو له پاره ورځم.»

قاسم په ډیره بده توګه را ښښتې و. هغه نه غوښتل چې بریتا د ډیمونان سره هغه د یو اجنبي میلمه په څیر یاد کړي ،هغه د ابوجعفر دشیطاني ذهن څخه پوره خبر و. نو که د جنګ په ورځو کې کوم اجنبی شخص ابوجعفر ته دمیلمستیا بلنه ورکړې نو هغه ته به هرومرو په دالو کې څه تور والې تر سترګو شي. په دې اساس قاسم دبریتا څخه وپوښتل:

« نو ته به بیا .....ته به څه ډول ما هغه ته ورو پیژنې ؟»

« دخپل ورور په څیر .... خو زه به ستا دشان د پورته والي په خاطر هغه ته خامخا دا ووایم چې ته ډیر شتمن او رئیس شخصیت یې.»

قاسم د بریتا په دغه ساده فکر باندې و خندل اوهغې ته یې دتللو له پاره اجازه ورکړه. هغه چې په خپل ذهن کې کوم پلان جوړ کړې و دهغې پلې کول پیل شوي و.

دبریتا دراتلو دمخه دهغه زوې « سلطان مراد » راغې. قاسم ورسره لوبې پیل کړې ، یو ساعت وروسته چې بریتا بیرته راستنه شوه نو د ورایه په خندا وه ، کله چې ترې قاسم دهغې دخندا علت وپوښت نو هغې ورته وویل:

« زمونږ بلنه ومنل شوه ... د رومیل څخه ما لا دپخوا څخه اجازه اخستې وه. مقدس پلار به زمونږ په بلنه سبا شپه زمونږ سره د ډوډۍ خوړلو له پاره تشریف راوړي.»

قاسم هیله نه درلوده چې ډیمونان به دومره ژر دغه بلنه و مني. هغه داسې انګیرله چې هغه به دخپلو مصروفیاتو له مخې دې بلنې ته څو ورځې وروسته وخت ټاکي. اوس نو چې قاسم څه کول غوښتل باید ډیر ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی تر سره کړې وې. هغه سمدلاسه خپلې کوټې ته ولاړ او دخپل سامان څخه یی څه قیمتي اشرفۍ را وویستلې ، اوپه یوه کڅوړه کې یی واچولې اوبریټا ته یی د ورکولو له پاره راوړې.

« واخله خورې ! .... مقدس پلار ته ما بلنه ورکړې ده اوپه دې بلنې باندې به ټول مصارف هم زه ورکوم.» قاسم ډیره هڅه وکړه چې بریټا هغه اشرفۍ واخلي خو بریټا یې داخستلو څخه انکار وکړ او ورته یی وویل: « مونږ ته خجالت مه راکوه .... مونږ تا دد ې کور یوغړې او زه دې خپل وروور ګڼم. ته دا اشرفۍ دخپله ځانه سره کیږده. »

قاسم هغه اشرفۍ بیرته واخستې او په ډیرې محتاطې لهجې سره یی بریټا ته وویل: « اوس زه تیار یم چې تاته خپله قصه واوروم. که ته یی مناسبه وګڼی نوزه به درته دخپل زړه راز ووایم. زما قصه ډیره په زړه پورې هم ده او دردناکه هم ....»

قاسم قصدا دغسې تجسس پیدا کول غوښتل. د بریټا زوې بیرون په انګړ کې لوبې کولې اوقاسم دبریټا سره په برنډه کې په یوې لوبې چوکۍ ناست و ، د قاسم د تجسس نه ډکې لهجې دبریټا په زړه پورې والې نور هم ورزیات کړې و . دهغه زړه درزیده او له ځانه سره په دې فکر کې وه چې : خداې خبر مورګن یعنې قاسم به هغه ته د څه قصه کوې... په دې خاطر یی قاسم ته وویل:

« هو ، هو ، ...... ولې نه...... ته ولې د دومره تکلف نه کار اخلې ؟ زه په پوره غور سره ستا قصه اوریدل غواړم.»

قاسم بریټا ته په ډیره مینه وکتل اوبیا یی ورته وویل: « خورې ! اصلا خبره څه دا ډول ده چې ما ته یی ستا تر مخ ویل د شرم احساس راپیدا کوې.....»

کله چې قاسم د خپلې دروا غو د قصې دپیل کیدو دمخه دشرمیدو نوې اداکارې وکړه نو بریټا ورته په زوره زوره وخندل : « اوهو هو ! ته خو شرمیږې.... داسې څه خبره شوې ده چې ته پرې شرمیږې ؟.....داسې بریښې چې زما د وروور په زړه کې کومه ماجبینه پېښه شوې ده....»

بریټا دقاسم دهیلو سره سم خبره کړې وه. قاسم خپل سر د شرم څخه ټیټ کړ او بیا یی په همدې لهجه باندې وویل: « تا سهي درک کړې ده .... ریښتیا هم ما د یوې البانوی پیغلې مارسي سره ډیره مینه درلوده ، دا پیغله نه یوازې ښایسته او حسینه وه بلکه ډیره ذهینه او د پوهې خاونده هم وه ... خو هغه زما څخه جدا کړل شوې ده ...... اوس به ته ډیره حیرانه شې چې درته ووایم چې ستا همدې مقدس پلار ډیمونان هغه له ماڅخه را جدا کړې ده ......»

قاسم د خبرو په دوران کې لږ څه تم شو ، ځکه چې بریټا دحیرانتیا څخه ټوپ کړ اوپه لږ څه لوړ اواز یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو هو ! .... داسې بريښي چې ته مقدس پلار دمخکې نه پيژنې .... دا خو ډيره بده خبره وشوه ... ته خو ما هغه ته دخپل ورور په څير ورپيژندلې يې ...اوس چې هغه له تاسره ووينې ، نوتابه وپيژني .. نو زه به هغه ته له تاسره د خپلې خپلولۍ کومه پيژندګلوي وړاندې کوم....»

خو قاسم هغه تسلي ورکوله او ورته يې وويل: « بريتها خورې ! ته مه انديښمنه کيږه .... ته خو زما د قصې د اوريدو دمخه وويريدې. اول خو ته زما خبره واوره ...... ډيمونان خو ماپيژني خو دومره مې نه پيژني چې زما هم مه خور لڼه شته او که نه. هغه دخپلولۍ اړيکي چې تا ښوولي هغه په خپل ځاې سهي دي.»

« خو که چيرې تا ډيمونان د پخوا څخه پيژنده نو زه دې دهغه دبلنې نه مخته ولې بې خبره پريښوم» زه خو درته همدا خبره کوم ... شايد چې تاته به معلومه وي چې دويم بطريق اعظم نژدې اوه کاله مخته د « اورنې ، ابانيې او بوسنيا » په سيمو کې اوسيدلې دې ، دا دهغو ورځو خبره ده چې هغه په البانيه کې اوسيده او زه هم هملته وم. هلته ماته د يوې شاهي کنيزې مارتها د لور مارسي سره مينه پيدا شوه ، خو فادر ډيمونان د الباني پادشاه سکندر بيګ له پاره هغه له ما څخه يوړه. اودهغې مور مظلومه يې ووژله. خو مارسی د سکندربيګ خواته هم نه ده ور رسيدلې ، بلکه بې درکه شوې ده. دهغه وخته راهيسې اوه کاله تير شوي دي اوزه يې په لټه کې يم. زه په حقيقت کې قسطنطنيې ته دهمدې له پاره راغلې يم ، فادر ډيمونان ما ډير ښه پيژني ،په دې خاطر زه نه غواړم دهغه مخې ته ورشم. زه غواړم چې ته په خپله خوښه دهغه څخه په دې اړه پوښتنه وکړې او دمارسي د درک د مالومولو هڅه وکړې....بريتها ، ته خو زما خور يې . اوخويندې د ورونو له پاره هر راز قرباني ورکوي....»

بريتها دقاسم خبرې په ډير غور سره اوريدې. کله چې خبره پاې ته ورسيده نو هغې يو دم وويل:« واخله....دا کومه ستونزمنه خبره ده .... ته داسې پلانونه جوړوې ...زه به نيغ په نيغه د فادر ډيمونان څخه وپوښتم چې مارسی چيرې ده ،که چيرې فادر ته معلومه وي نو هرو مرو به يې ووايي ...»

قاسم دبريتها په سادګۍ باندې وخندل ،ځکه د ډيمونان دذهن څخه خبره ويستل اسانه کار نه و،هماغه و چې قاسم دخپل ځانه جوړه شوی قصه د اول نه تر اخره پورې بريتها ته واوروله. په دې قصه کې داسې ډير ځايونه هم راغلل چې د بريتها دسترګو نه ورته اوښکې ولاړې. دقصې ټول مقصد همغه و چې قاسم مخته بيان کړې و. خو جزئيات او تفصيل يې ډير په زړه پورې و. اوبريتها په ډيره دلچسپۍ سره هغه اوريده. قاسم هغې ته دا تأثر ورکړ چې هغه ته د ډيمونان کرچار مشکوک تر سترګو کيږي..اوپه ډيره سنجول شوي توګه يې وويل:

« سهي ده. زه ستا په ټوله خبره وپوهيدم.اوستا له پاره دهر څه کولو ته تياره يم. خو په يوه خبره مې لا تر اوسه سر خلاص شوې نه دې چې زه د فادر تر مخه مارسي څه ډول را ياده کړم. اودهغه څخه حقيقت را وسپړم......اوته به څه کوې ؟ ...ايا ته په دې دعوت کې ګډون نه کوې ؟ که ګډون ونه کړې نو خبره به ټوله خرابه شي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبریښا پوښتني په خپل ځاې سهي وې ، همغه و چې قاسم هم ورته ځوابونه وويل : « بریښا ، خورې ! ته ولې اندېښنه کوې.. زه به دډیمونان نه تر هغه وخته پورې پټ پاته شم ، ترڅو چې تا ترې د مارسی په اړه خبره نه وي را ویستلي . کله چې هغه دمارسي په اړه خبره وکړي ،زه به هم مخته راشم او په دعوت کې به ګډون وکړم او خپله خاص تحفه به هم چرچ ته نذرانه کړم. زه ډاډمن یم چې هغه وخت به تاسې ټول زما ددې تحفې په کتلو سره حیران پاته شئ. پاته دا شوه چې ته به څه ډول د فادر ډیمونان تر مخه د مارسي خبره راو سپړې ..... نو واوره !...»

دا دخبرو هغه ځاې دې چې قاسم يې د ډیره وخته راهیسې انتظار کاوه. او دهمدې فکر په بنسټ یې ډیمونان ته د خوراک بلنه ورکړې وه. قاسم په خپلو کالیو کې لاس ور ننویست. یوه ډیره ښکلې ګوته یې راوویسته. چې په شنه غاړه يې د صلیب نښه کندل شوې وه..... دا هغه ګوته وه چې مارتها خپلې لور مارسی ته ورکړې وه. او مارسي بیا په خپلې اخري لیدنه کې هغه ګوته قاسم ته ورکړې وه. قاسم دا ګوته بریښا ته ورکړه او په پلټونکي لهجې یې ورته وویل:

بریښا خورې !دا ګوته ماته مارسی پخپله راکړې وه،دا دهغې دمور مارتها ګوته ده. خو اوس به دا ته په ګوته کوې . کله چې ته د فادر ډیمونان تر مخه کینې نو هغه به ددې ګوتې په کتلو سره هرو مرو له تا څخه پوښتي ، خو ته دا یاد لره چې ته به ددې ګوتې په اړه هغه ته څه ځواب ورکوې.

قاسم چې خبره بس کړه . نو بریښا ترې په ډیرې پلټونکې لهجې سره وپوښتل: « هو !....راته ويې وایه چې زه به د فادر ډیمونان تر مخه ددې ګوتې په اړه څه وایم ؟»

اوس نو قاسم بریښا ته وویل: ته به فادر ډیمونان ته وایې چې دا ګوته ما د قسطنطنیې په بازار کې اخستې ده.... کله چې فادر ډیمونان ته دا محسوس شي چې دا ګوته ستا تر سترګو دومره ارزښتناکه نه ده او ته يې د قصې څخه بلکل بې خبره یې ،نوزه ډاډمن یم چې هغه به له تا څخه دا ګوته وغواړي...ته بې شکه هغه ته ګوته ورکړه.... په دې توګه به هغه لمړی په خپله تاته دمارسي په اړه بیان وکړي اوکه هغه بیان ونه کړ نو بیا به هم مونږ زیان نه وې کړي ،ځکه چې مارسی ژوندی ده او فادر ډیمونان ته دهغې په اړه پوره پوره معلومات شته. هغه به دا ګوته هرومرو مارسي ته ور رسوي ، په دې توګه به مارسی ته هم ډاګیزه شي چې ګوته دکومه ځایه راغلې او څه ډول دې ته بیرته را رسیدلې ده.....او که ته غواړې نو د ګوتې د ورکولو دمخه په فادر باندې دا شرط ولګوه چې ددې ګوتې په اړه درته قصه وکړي....

داخو نیغه خبره ده.....نه ستونزمنه او نه نغښتې.....ایا داسې کولې شې ؟ زه ډاډمن یم چې هغه به هرو مرو څه ووایی. اوزه به یې ددغې دریځې څخه د اوریدلو هڅه وکړم....او یا به یې وروسته له تا څخه وپوښتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په دي پوهيده چې ډيمونان د چې د کوچني والي څخه د مارسی کورته راته او دمارتها سره يې ډير ژور اړيکي درلودل نو هرو مرو به دمارتها داګوته وپيژني. اوکله چې بريتها په دې اړه خپله بې خبرې ګرګنده کړي او ورته ووايي چې دا ګوته يې په بازار کې رانيولې ده. نو هغه به حيران پاته شي او که چيرې تر اوسه پورې يې د مارسي سره اړيکي وجود ولري نو په ډاډمنه توګه به دا ګوته مارسي ته د ورښولو له پاره تر لاسه کړي... اوهمدا به هغه وخت وي چې بريتها ترې د مارسی په اړه خبره را برسيره کړي. اوس نو بريتها هم په دې مسئله کې ډيره دلچسپي پيدا کړې وه، هغه په ټول پلان پوه شوې وه اودقاسم سره يې د پوره کومک لاس ورکړې و.

د بلې ورځې دشپې پورې وخت په قاسم باندې ډير سخت تير شو ، نن روميل هم دهمدې دعوت په خاطر کورته وختی راغلی و. بريتها هم د ډيمونان دخوراک له پاره تر ټولو ښه غذا تيار کړې وه.تر څنګ يې دمقدس پلار د راتلو په خاطر خپل کور هم ډير ښايسته کړې و ، هغه د ډيمونان د ناستې له پاره په هغه خونه کې ځاي جوړ کړ چې په ترڅنګ کمره کې يې د ډيمونان خبرې په ډيره ښه توګه اوريدل کيداې شوې. ځکه په منځني ديوال کې د لرګي يوه دروازه وه اوهغې قاسم ته ددې دروازې په اړه ويلي و. قاسم هم پوره ډاډمن شوې و چې بريتها ورسره پوره مرستې ته ملا تړلې ده.

دلمر د پريوتو لږ څه دمخه ، قاسم چاته د څه ويلو پرته د روميل د کوره ووت. او دکلي څخه لږ څه لرې د کجورو د ونو تر شا و دريد. هغه کولې شو دد ې ونې د تنې څخه د اړتيا په وخت کې ډيمونان تر څارنې لاندې ونيسي. د ونې سره دهغه د دريدو انداز بلکل عام اوساده شانته و.

هلته په کور کې روميل د بريتها څخه وپوښتل : « اوهو !.... مورګن چيرې ولاړ. هغه خو تر اوسه پورې همدلته ولاړ و....»

« هغه د اړتياوړ سامان د اخستلو له پاره وتلې دې. ژر به بيرته راستون شي.»

بريتها په دې پوهيده چې قاسم د څه له پاره ددې ځآيه ولاړ. بريتها د مقدس پلار ډيمونان د راتلو تر مخه په ځان اوبه تيرې کړې ، پاک کالی يې واغوستل او ځان يې پوره ښايسته کړ ، تر څنګ يې د ښې لاس په ګوته يې دمارسی ګوته ور ننويسته. هغه تياره شوه اوبيرته کمرې ته راغله. نو روميل ترې په خندا کې وپوښتل:

« واه قسمته !....نن د مقدس پلار د راتلو په خاطر مونږ ته هم ستا دښايست او ښکلا دکتلو چانس تر لاسه شو...»

بريتها ورته په خندا شوه . خو روميل دهغې په ګوته باندې ددې نوې ګوتې په کتلو ورڅخه وپوښتل : « اوهو ! ...دا څه دي ؟دا دومره ښکلې ګوته دې د کومه کړې ؟..... ايا اخستې دې ده ؟ ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتها سمدلاسه گوته د بل لاس په گوته پاکه کړه او ویې ویل: « هو ! په ډیر مناسب قیمت مې را نیولې ده. ما یې چې کله ښایست وکوت نو را ومې نیوله.»

نن د رومیل زوې سلطان مراد هم د باغونو شهزاده معلومیده. بریتها د ډیمونان له پاره ډیرښه خوراکونه جوړ کړي و. په هغوې کې د اوزې د وریتوکړو ورنونو څخه نیولې د مرغابیو تر وریتو غوښو پورې هر څه موجود و.

دلمر د پریوتو څخه لږه شیبه وروسته د ایاصوفیا دسپنیو پردو لرونکې مخصوصه ګاډۍ درومیل دکور مخې ته و دریده ، لا تر اوسه پورې تیاره دومره نه وه راخپره شوې ، قاسم د ونې د ډډ تر شا دمیلمنو جایزه اخسته. تر هر څه لمړۍ دوه ځواني راهباني دګاډۍ څخه راکیوتې اودهغوې تر شا چې کوم شخص د ګاډۍ څخه خپله پښه لاندې کیښوده نو دهغه په کتلو سره دقاسم ټول حسونه سره را ټول شول. دقاسم هر رګ د قهر اوغصې څخه رپیده. دهغه تر مخه دهغه پخواني دښمن ابوجعفر ولاړ و ،که هغه غوښتلې نو هغه کولې شو چې مخته راشي او خپل دښمن ابوجعفر هملته له منځه یوسي. خو دصبر څخه یې کار واخست.

ابوجعفر بطریق په ډیر ښه لباس ملبس و. دا د ایاصوفیا مخصوص لباس و. دابوجعفر سره راغلې دواړه ځوانې راهبانې هم د ایا صوفیا په مخصوص لباس کې را نغښتې وې. دهغوې په سرونو باندې د سور رنګ سکارف (دستمال) تړلې و. اودهغوې د حرکاتو څخه ځرګندیده چې هغوې د ابوجعفر سره کارونکې اودهغه دخاصو راهبانو څخه دي. دوې ټول دننه ولاړ ل. د چرچ خاصه بګۍ د رومیل دکور تر مخه ولاړه وه. د بګۍ کوچوان ځو قدمه مخته ولاړ اوخپله بګۍ یې په یوه ازاد ځای کې و دروله ، اود بګۍ د اخرې برخې څخه یې شنه واښه را وویستل او دبګۍ آسونو ته یې واچول ، دا بګۍ دوه تکړه اوغښتلو آسونو پورې تړلې وه. دوې ټول دننه ولاړل اوددهغوې ددننه تللو څخه پوره وخت تیر شوې و ، په دې وخت کې قاسم هم د هغې ونې د ډډ څخه په ډیر احتیاط سره راووت ، قاسم په ډیره بې پراهۍ سره مخته راغې او درومیل ددروازې شاته را ورسید. اوبیا په ډیره بیړه ډیوډۍ ته ورننوت. لا تر اوسه د ډیوډۍ مشال نه و روښانه شوې. قاسم د یوه کونج څخه د دننه ځای څارنه وکړه ، ټول خلک په خونه کې په خپلو خپلو ځایو ناست و . قاسم په پوره احتیاط سره ولاړ او تر څنګ خونې ته و رننوت.دلته هم لا تر اوسه پورې مشال نه و روښانه شوې. خو دمیلمنو خونه د درې څلورو چراغونو په واسطه روښانه شوې وه. ددې ځایه دمیلمنو دخبرو اوازونه په پاکه توګه تر غوږو راتلل.

قاسم د یوې دروازې د سورې څخه هغوې کتلې شول. په دې خونه کې ډیمونان ، دهغه راهبانې ، رومیل او بریتها ټول ناست و. د سولتېن په لاسو کې د ګلونو یوه ګیډۍ وه چې لږ وروسته یې دمقدس پلار تر مخه وړاندې کړې وه اودهغه نه یې ډیره مینه تر لاسه کړې وه. قاسم هغه وخت ډیر ډاډمن شو چې ویې کتل چې بریتها بلکل اندیښمنه نه ده. او په ځانګړې توګه هغه وخت کې ، چې ډیمونان ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو ! زمونږ د ګراني لور بريتا هغه شتمن او رئيس ورور چيرې دې چې دمقدس جنګ له پاره مونږ ته نذرانه راکول غواړي او دچا له پاره چې مونږ دغه بلنه منلې ده...»

روميل په بيړه ځواب ورکړ « مقدسه پلاره ! مورګن د بريتا کوچنې ورور دې..... مونږ فکر کاوه چې ستاسې په راتلو کې به پوره ځنډ راځي ، په دې خاطر هغه د څه سامان داخستو له پاره بازار ته تللې دې. خو تاسې ډيرژر را ورسيدئ په دې خاطر مونږ ستاسې ترمخ دمورګن په نه موجوديت باندې خجالت باسو.

« نه زويه !... تاسې ته د خجالت د ويستلو اړتيا نه شته..... هيڅ خبره نه ده... مونږ به دهغه انتظار وکاړو.»

کله چې ډيمونان دا خبرې کولې نو بريتا قصدا د مارسي ګوته په خپلو ګوتو کې خوځوله ، په ښکاره توګه هغه داهر څه دارادې پرته ترسره کول ، دډيمونان سترګې سمدلاسه د مارسی په ګوته و نښتې ،خو اول يې څه خاص محسوس نه کړل ، بريتا د ډيمونان ترمخه په پوره ادب او درنښت سره ناسته وه. قاسم په زړه کې بريتا ته دعاوې کولې ، خو لږه شيبه همغه څه وشول چې ګمان يې کيده. د ګوتې دبيا بيا خوځولو په اساس دډيمونان فکر د يادونو پخوانيو دريچو ته ولاړ. او يو ناڅاپه يې په ذهن کې څه را وګرزيدل. هغه ته د مارتها ګوته را په زړه شوه .....

اوهو !... دا خو هماغه ګوته ده چې البانوي کنيزې مارتها به هر وخت په ګوته کوله.... داسې انګيرل کيده چې هغه ته دپخوانيو وختو قصې را په ياد شوې دې. دهغه دماغ سخت ټکان وخوړ . اوپه حيرانتيا سره يې د ګوتې په لور کتل پيل کړل. هغه په دې فکر کې ونښت چې د مارتها ګوته د بريتا لاس ته څه ډول راورسيده. دهغه شاطر ذهن يو ناڅاپه سيخ شو او د بريتا دغه بلنه يې د يوې بلې زاويې څخه هم و څارله. خوبيا يې هم صبر و نه شو اوبلاخره يې د بريتا څخه وپوښتل:

« ګراني لوري !..... زه وينم چې د خپل لاس دګوتې سره په پرلپسې توګه لوبې کوې ،داسې برېښي چې دا ګوته درته ډيره ګرانه اومحبوبه ده..»

د ډيمونان د پوښتنې انداز دهغه دشيطاني ذهن غمازي کوله. بريتا په خپلو هڅو کې بريالۍ شوې وه. ډيمونان دمارسي ګوته پيژندلې وه. بريتا د ډيمونان خبرو ته بلکل عام اومعمولي ځواب ووايه.

« مقدسه پلاره !...... ددې ګوتو د اخستو يوازې څو ورځې کيږي ، زما په ګوته کې لږ څه تنګه ده. په دې خاطر يې کله کله هسې بې له فکره دسهي کولو هڅې کوم......زه دخپل دغه حرکت په اړه ښښنه غواړم»

اوس نو بريتا د ګوتې خوزول پريښول ، او د ډيمونان سره د راغليو راهبانو په لور يې توجه وکړه. خو دډيمونان ذهن په پوره توګه د مارسي د ګوتې سره را ښښتې و. بريتا ورته ددې ګوتې د اخستو خبره کړې وه په دې اساس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر ټول غیر ضروري شکونه لرې شول. خو اوس هغه په دې فکر کې شو چې دا ګوته دلته قسطنطنیې ته څه ډول را ورسیده. اوبیا څنګه بریټا ته تر لاسه شوه. هغه ټول هر څه له یاده وویستل او ذهن یې د اوو کالو پخوانیو یادونو لورې ته ولاړ. بریټا د نوو ځوانو راهبانو سره په خبرو کې بوخته وه. په همدې وخت کې ترې ډیمونان یو ځل بیا وپوښتل:

« لوري ! که زه له تا څخه څه وغواړم.... نو ایا ته به یې مونږ ته عنایت کړې ؟»

رومیل دډیمونان دخبرې څخه نا ارامه شو او دبریټا ګوتې ته یې په غور سره وکتل. خو بریټا په ډیره ښه توګه ډیمونان ته ځواب ورکړ.

« ولې نه ! مقدسه پلاره ! ددې مقدس جنګ له پاره زه خپل ځان قربانولو ته هم تیاره یم.... تاسې حکم وکړئ»

« ماته د مقدس جنګ له پاره نه ، بلکه د خپل ځآن له پاره یو څه په کار دي »

رومیل اوس د پخوا څخه نور هم زیات حیران پاته شو . هغه په دې فکر کې شو چې اسماني پلار ته خو په نړۍ کې دهیڅ شي اړتیا نه پیښیږي ، بیا دا بشپ دبریټا څخه څه غواړي. په همدې وخت کې بریټا یو ځل بیا خپله خبره تکرار کړه.

« مقدسه پلاره !.....تاسې زمونږ له پاره اسماني پلار یاست. دخپلو دنیاوي بچیانو څخه څه غواړئ ؟ زه ددې غوښتنې له پاره په پوره نا ارامۍ سره انتظار کوم»

ډیمونان سخت را ښنتې و . بریټا هم همداسې خبره کړې وه چې هغه پرې حیران کړې.دا سهي وه چې د یوه راهب له پاره چې ددنیوي مسایلو سره هیڅ ډول اړیکي نه لری نوبیا هغه دبریټا څخه څه غواړی. خو ډیمونان دبریټا څخه دګوتې دغوښتلو په اړه اخوا دیخوا کیده. ځکه دا د ښځینه ګوتې له پاره جوړه شوې یوه کوچنۍ ګوته وه. او دفکر وړ خبره وه چې د یوه نارینه راهب له پاره به دداسې ګوتې سره څه دلچسپې وي.. حال داچې نارینه راهب یوې خوا ته ، د چرچ راهباني ښځې هم زیورات نه اغوندي. اوبیا هغه ته د مارسې ددې ګوتې د غوښتنې هیڅ جواز نه و چې هغه ددفاعې خزانې له پاره کومکونه راغونډوی. خو هغه پخپله بریټا ته ویلي و چې هغه دخپل ځان له پاره ترې یوڅه غواړي.... دبله اړخه دا ګوته دومره ارزښتناکه هم نه وه چې ددفاعې خزانې له پاره یې ترې وغواړي. هغه په همدې فکر کې و چې دګوتې خبره څه ډول رامنځته کړي.....د لږځنډ وروسته یې اوږده ساه واخسته اوبیا یې په خندا کې وویل:

« په اصل کې ستا داګوته زما له پاره د ډیرې دلچسپۍ سبب ده. لمړۍ خو راته دا ووایه چې دا دې دکومه ځایه اخستې ده ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

رومیل په پرلپسې توګه په حیرانتیاو کې ډوب پاته و. هغه د خپلې ښځې بریټا په لور په پلټونکو سترګو کتل، بریټا وویریده ..... هغې به څه ویلې وای چې ګوته یې د کومه ځایه اخستې ده. خو خپله اندیښنه یې پټه کړه او سمدلاسه یې وویل: «دا ګوته ما تیر کرسمس د غیر ملکې سوداګرو څخه په یوه دکان کې اخستې وه. مقدسه پلاره! په دې کې به څه راز وي؟»

«ددې ګوتې ځانګړتیا داده چې دا یسوع مسیح دیوې ریښتونې خدمتګارې ګوته وه..... او هغه دیسوع مسیح په دین باندې قربان شوې ده....یعنې شهیده شوې ده... دهغې نوم مارتها و. او هغې یوه لور هم درلوده....»

ډیمونان دهمدې خبرې وروسته خاموشه شو او دقاسم ساه دهغې په سینې کې ګرمیده. قاسم غوښتل چې ډیمونان ژر تر ژره د مارسې په اړه څه نورې خبرې هم وکړي. په بې صبرۍ سره یې اړخ بدلاوه را بدلاوه. د بله اړخه بریټا هم نا ارامه وه. ځکه چې ډیمونان دمارسې په اړه په خبرو خبرو کې تم شوې و. بلاخره بریټا په خپله ترې وپوښتل:

«مقدسه پلاره!... ماته خو دومره نه وه معلوم چې دا ګوته به دومره عظیمه او ستره و خیژي. مقدسه پلاره! زه داګوته تا ته نذرانه کول غواړم. خو که تاسې را ته په دین مسیح باندې دقربان شوې مارتها په اړه لږ څه هم ووایاست. ځکه تاسې دهغې د یادولو وروسته خاموشه شوئ.. زه هم دیسوع مسیح وینځه یم. تاسې ماته دهغې عظیمې ښځې او دهغې دلور په اړه هرو مرو څه ووایاست.»

ډیمونان د بریټا دخبرو د اوریدو وروسته په ژورو سترګو هغې ته کتل. دهغه په سترګو کې مکاران ځلا راپیدا شوه. معلوم نه ده چې هغه په کومو فکرونو کې ډوب و خوبیا یې هم د لږ شیبه خاموشۍ وروسته یوه اوږده ساه واخسته او ویې ویل:

«دهغې لور مارسې هم د خپلې مور په څیر د عیسوی دین ریښتونې خادمه ده...او د ایا صوفیا مقدسه راهبه ده. ما همغې راهبې ته د تحفې په خاطر دغه ګوته له تا غوښتې ده..»

ډیمونان د شونډو لاندې په خندا کې دا خبره وکړه.. دهغه دخبرو په واسطه بریټا او رومیل دواړه سخت متوجه شول، بریټا ترې په حیرانتیا سره وپوښتل:

«څه ؟؟..دایاصوفیا مقدسه راهبه؟..... دهغې څه نوم دې؟..... مقدسه پلاره! زه دهغې عظیمې مورد لور او د سترې مارسې زیارت کول غواړم.....»

«سسټر میرې.....دهغې نوم سسټر میرې دې. دتیرو اوو کالو راهیسې مارسې په ایا صوفیا کې دراهبې په څیر دنده تر سره کوي... خو دلته هغه دمارسې په نوم څوک نه پیژني، ټول ورته سسټر وایي. .... یوازې څو پخوانیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته دهغه پخواني نوم معلوم دي. د چرچ نورې راهباني ورته سستر میري وایي اودا دهغې مذهبی نوم دې ......

دډیمونان دخبرو دپاې ته در سیدو سره سم بریټا ترې په ډیرې جذباتي توګه وپوښتل:« اوه !....بې چاره سستر میري !..... زه به دا ګوته خامخا دهغې په خدمت کې د وړاندې کولو له پاره تاسې ته نذر کړم»

خواوس د ډیمونان سره دراغلیو راهبانو په سترګو کې حیرانتیا او استعجاب را ځلیده. بریټا د همدې خبرو په وخت کې دخپلې ګوتې څخه دمارسی ګوته را وویسته اوپه لاس کې یې و نیوله. بیا پاڅیده اوپه ډیر درنښت سره یې هغه ګوته ډیمونان ته وړاندې کړه. ډیمونان هم په ډیره احساساتي توګه دمارتها دغه یاددانښتي ګوته واخسته.

د لږڅه وخت لپاره په خونه کې پوره پوره چوپتیا حاکمه وه. بیا ډیمونان په خبرو پیل وکړ او د مارسي اومارتها ټوله قصه یې بریټا او په خونې کې ناستو خلکو ته تکرار کړه ... دا هغه نازکه وخت و چې قاسم د ځنګ دکوټې څخه وتلې و. هغه ، هغه وخت چې دمارسي نوم یې دسستر میرې په نامه واورید نو د کوټې څخه ووت. کله چې دهغه غوږونو قسطنطنیې ته دمارسی دژوندی اوسلامته رارسیدلو خبر واورید نو په وجود کې یې د جوش او احساس په خاطر لړزه راغله.

د خپل محبوب څخه د لرې کیدو غم او درد نن یو ځل بیا را ځوان شوې و. ځکه ، هغه د مارسی ډیره زیاته مینه اومحبت کاوه. د هغه په فکر کې هم نه وچې مارسي په قسطنطنیې ته ژوندۍ او سلامته را رسیدلې وي هغه داسې انګیرله چې هغه یې اوه کاله دمخه البانیې ته وړې ده اوبیا هملت چیرې بې درکه شوې ده. خو کله یې چې واورېدل چې مارسي دقسطنطنی د ایاصوفیا په چرچ کې ده نو د بدن وینښتان یې ودریدل .... هغه اوس دخپلې مارسي سره کتلې شول..... مارسي چې کله دهغه سره ووینی نو څه ډول احساس به کوي. همدې دردناکه پوښتنو هغه سرشاره کړې و. اوس نو هغه ته د ځنګ په خونه کې د کیناستو اړتیا نه وه. هغه سمدلاسه راپورته شو اوپه پوره احتیاط سره نه یوائې د کمرې څخه بلکه د ټولې حویلۍ څخه بیرون را ووت. اوس یې خپل بل قدم اخست .اوبل قدم یې لږ څه وروسته را ډاګیزه کیدونکې و.

دبله اړخه هلته په خونه کې هغه نازکه حالات را مخته شوي و چې دبریټا ترمخ یې د قاسم ټولې پټې را بربنډې کړې وې. قاسم خو تللې و خو د مارسی د اصلی قصې په اوریدلو سره دبریټا دپښو څخه زمکه بیرون تللې وه. قاسم ددومره اوږده پلان د جوړولو په وخت کې دا خبره له یاده ویستلې وه چې کله چې ډیمونان بریټا ته دمارسي اصلي خبره وکړي نو دقاسم ټول رازونه به را بربنډ شي. او اوس خوبریټا ټوله قصه اوریدلې وه. ددومره ستر راز د خبریدو وروسته دهغه بدن ټول لړزیده او سر یې په ګرزیدو راغلې و. هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه ډول مارسی د یوه مسلمان عسکر قاسم بن هشام په فریب کې راغلې وه ، ډیمونان ورته دا هم ویلي و چې په لمړیو کې هغه مارسی له ځانه سره راتښتولې وه ، خو تر څنګ یې ډیرې نورې خبرې پټې کړې وې. دنمونې په توګه دا یې ونه ویل چې هغه په «اورنه» کې شل کاله د ابوجعفر په نامه اوسیده ، بلکه برعکس ډیمونان خپل ځان د اورنه د یو پادري په څیر و ښود . او دا یې وویل چې هغه وخت هغه په اورنه کې دباج ورکونکو اوعیسویانو دپادري په څیر هلته اوسیده.

تر اوسه پورې بریتها په دې فکر کې وه چې هغه ددې خلکو تر مخه د مورګن راز را برسیره کړې اوکه نه. په همدې وخت کې د کور دروازه چا و ټکوله. په خونه کې ټول خلک سخت متوجه شول ، په دې وخت ډیمونان په حیرانتیا سره وویل: «ایا ستا ورور کور ته د راننوتلو په وخت دروازه ټکوي اوبیا راځي ؟»

ددې پوښتنې په ځواب کې بریتها او رومیل دواړه حیران پاته شول. رومیل سمدلاسه پورته شو او دکور ددروازې په لور ولاړ تر څو وویني چې څوک راغلې دي ؟ خوبریتها تر اوسه هم په مخمصې کې راګیر وه. هغې دا فکر کاوه چې په دغه ځنګ کوټه کې مورګن پټ ناست دې د بله اړخه دهغه ټول راز را برسیره شوې دې ، له ځانه سره یې فکر وکړ چې هسې نه چې .... مورګن د خپلو رازونو د رابرسیره کیدو وروسته وتلې وي ، هغه ډیره خفه او غمژنه هم وه ځکه مورګن ورته خور ویلي و.او په همدې خورولۍ کې یې ورته درواغ ویلي و اودخپل مقصد له پاره یې ترې کار اخستې و. بریتها د ویني غړپ کړې و. خوپه خوله یې د څه ویلو جرءت نه کاوه. لږه شیبه وروسته رومیل بیرته راستون شو ، دهغه په لاسو کې یوه زیړه ځرمنیزه لفافه وه ، دا د بازنطینی دربار ځانګړې لفافې وې چې د پیغاماتو د لیږدلو له پاره به یې ا ستعمالولې. ډیمونان د ځرمی لفافې په کتلو سره حیران شو اوسمدلاسه یې د رومیل څخه وپوښتل: «دا څه دي ؟.... دا خود شهنشاه له اړخه پیغام ښکاري ؟.....چاراوړ ؟»

ډیمونان ډیر بې صبره شوې و. رومیل لفافه ډیمونان ته ورکړه او ویې ویل:

«ستا کوچوان ته کوم سپاهي ورکړې وه.»

ډیمونان ته په لمړي ځل دا ډول اتفاق ور په برخه شوې و چې د قسطنطنیی پادشاه هغه ته په ځرمي لفافه کې لیک ور استولې و. هغه په دې کار ډیر حیران هم و. ځکه چې دا ډول لفافې به هغه ته ددربار څخه اوه کاله مخکې هغه وخت چې هغه په اورنه کې و راتلې. سمدلاسه یې لفافه پرانسته ، اودهغې څخه یې ځرمنې کاغذ را وویست او ژر ژر یې ولوست. دا رېښتیا هم د شهنشاه پیغام و. که څه هم مهر یې لږ څه پخواني شوې و خو د لیک په پای کې اصلي مهر لګیدلې و. په لیک کې راغلي و:

مقدس پلار ، ډیمونان !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شهنشاهي پيغام دې ، چې ته همدا اوس ، په همدې وخت کې دقسطنطنيې د شهنشاه قيصر ، قسطنطين ، په خدمت کې حاضر شې ، په ډېرې مهمې او پټې مسئلې باندې د خبرو له پاره تاسې دلته را بلل کيږئ.

فقط

شهنشاه قسطنطين

دډيمونان ذهن د حيرانتيا څخه نور شکيده ..... ځکه تر ننه پورې ورته داسې کوم پيغام نه وراغلې. لمړی خو دشهنشاه قاصد د ډيمونان سره د کتلو نه مخته بيرته نه ستنيده. اوبيا دا لمړی ځل و چې شهنشاه هغه په دا سې بيړه خپل ځانته باله. خو څرميزه لفافې او د شهنشاه مهر دا ډاګيزه کوله چې ليکنه ريښتونې ده. ډيمونان يوه لمحه هم ځنډ مناسب و نه ګاڼه او را پاڅيد ، هغه د خوراک له پاره روميل او بريټا څخه ښښنه وغوښته اوبيا يې د شهنشاهی پيغام عذر وړاندې کړ او دهغوې څخه يې د تللو اجازه واخسته اودخپلو ښځينه راهبانوملګرو سره يو ځاې د شهنشاه دمحل په لور روان شو.

دا چې مابنام څه وخت شروع شوې و او شپه څه وخت پيل شوې وه ، خو کله چې ډيمونان دخپلو راهبانيو سره د روميل دکوره ووت نو په کوڅه کې پوره تياره خپره شوې وه. کوچوان دکليسا د ځانګړې بګۍ ددروازې سره تيار ولاړ و. ډيمونان د کوچوان ددې تيار دريدو په اړه هغه ته په زړه کې افرين ووايه. او کوچوان ته يې د څه ويلو پرته د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه اوپه بګۍ کې سپور شو ، راهباني هم دهغه سره يو ځاې سپرې شوې. ډيمونان په ګاډۍ کې د کيناستوسره سم کوچوان ته په لوړ اواز ووېل :

« د شهنشاهي قصر په لور ولاړشه »

بګۍ د قسطنطنيې په سړکونو ځغليده. ډيمونان نن د پخوا څخه ډير نا ارامه و. نن دهغه شپږم حس هغه د نامعلومه پيښو څخه خبراوه .او اوس دمارسي د ګوتې او د شهنشاه د ليک وروسته خو هغه نور هم ډير احساساتی او نا ارامه شوې و.

ناڅاپه يې احساس وکړ چې دهغه دغه دپردې بګۍ په کوم وران سړک باندې ځغلي. ډېر زيات اندېښمن شو او ويې ويل...دا څه دي ؟..... کوچوان مونږ کومې لورې ته راوړو ؟ دا سړک خو دشاهي محل لورې ته نه ورځی. بلکه د ښار اسيايی برخې ، کومې لورې ته چې ابنايی فاسفور س دې ، ور ځې ، ددې لورې خو قسطنطنيی ته کوم ګواښ نه دې متوجه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دډیمونان بګۍ اسونو د هوا سره خبرې کولې اوپه همدې لورې روانه وه. ډیمونان ډیر وارخطا شوې و.او اوس هغه دا محسوسوله چې دهغه شپږم حس دکومو خطراتو په اړه هغه ته خبر ورکاوه. هغه په ډیره اندیښنه د ګاډۍ کوچوان ته ورغږ کړ..کوچوانه... کوچوانه....کوچوانه.... !»

خو که کوچوان واې نو دهغه غږ به یې اوریدلې واې. دهغه کوچوان اوس په دنیا کې موجود نه و. دهغه لاش د نوې کوچوان تر پښو لاندې پروت و.

اوس نو ډیمونان کوچوان ته غږ کول بند کړل اوخپل خنجر یې را وویست. اوغوښتل یې ددې خنجر په واسطه د کوچوان کار و خلاص کړي. هغه په رواني ګاډۍ کې دخپله ځایه پورته شو اود بګۍ مخکینۍ پرده یې خیري کړه . په دې وخت کې ددواړو راهبانیو رنګ د زیړ لړګي په څیر ژیړ شوې و ، ډیمونان د بګۍ مخکنۍ پرده و څیرله اوغوښتل یې د کوچوان پورې ځان ورسوی. اوغوښتل یې د شا له اړخه پرې حمله وکړي. خو څرنګه چې کوچوان په دې وخت کې قاسم و ....اوهغه ددې ټول پلان جوړونکې و نوپه دې اساس ددې کار څخه لا تر مخه خبر و. کله چې ډیمونان دشا له اړخه په قاسم باندې وار وکړ نو قاسم یوې لورې ته ښکته شو او د ډیمونان ګذار خطا ولاړ. خو ډیمونان پخپله دقاسم په خواکې راپریوت ، قاسم سمدلاسه په خپل ښي لاس دهغه څټ راتاو کړ ، اوس نو بګۍ هم د ښار دیوال ته ور نژدې شوې وه. قاسم سمدلاسه په خپل چپ لاس د بګۍ داسونو واګې راښکودې او لږه شیبه وروسته بګۍ تم شوه. قاسم د ډیمونان څټ دومره سخت نیولې و چې ډیمونان و نه توانید په هغه باندې دخپل خنجر بل ګذار وکړي. قاسم خپل مخ په تور نقاب کې پوښلې و. په دې خاطر ډیمونان قاسم و نه شو پیژندلې. کله چې بګۍ و دریده نو قاسم د ډیمونان د خنجر لاس و مروړه ، د ډیمونان خنجر د بګۍ په منځ کې ولوید....راهباني دومره ویریدلې وې چې ددې ځایه دوتلو اوتیښتې هیمت یې هم له لاسه ورکړې و. اوبیا داټول هر څه په ناڅاپي توګه مخته راغلې و.

قاسم د ډیمونان څټ په همغسې سختۍ سره نیولې و ، د بګۍ څخه یې را ښکته کړ او د دیوال په لور یې ورټیل واهه ، هلته ددیوال د تیږې سره د ډیمونان دسر دلګیدو نه وروسته ډیمونان همهلته لاندې پریوت. اوس نو قاسم خپله توره راویستلې وه. معلومه نه ده چې دقاسم توره به د څومره کالو راهیسې د ډیمونان وینو ته تږې وه ، دهغه ډیمونان ، چې شل کاله هلته د عثماني سلطنت د ستر خطیب په څیر یې په سلطنت کې دبغاوتونو د راپارولو له پاره هڅې کړې وې او مسلمانانو ته یې فریب ورکړې و اوبیا یې د قاسم ورندار سکینه دهمدې بغاوتونو په پایلو کې شهیده کړې وه. دقاسم په ذهن کې دهغه ټول جرمونه را ګرزیدل خو دډیمونان د ژولو تر مخه قاسم دواړه راهباني د بګۍ څخه را ښکته کړې او د ډیمونان سره یو ځاې د ښار دیوال ته و درولې. اوس هغه غوښتل ابوجعفر ته د مرګ سزا ورکړې خو په هغه یې دپریکنده وار کولو نه مخته دخپله مخه نقاب پورته کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم د ډیمونان مخته ولاړ و.... دواړه پخواني اشنایان داوو کالو وروسته یو دبل مخې کې ولاړ و. ډیمونان سمدلاسه قاسم و پیژانده ، بیا ورته قاسم وویل:

« ابوجعفره ! .....ته به په یقین سره ما پیژنې ،ماتاته ویلي و چې ستا مړینه زه په خپله توره لیکم. اوس ګوره ، زه دخپلې ژمنې د پوره کولو له پاره ستا ښار اوستا کور ته راغلی یم..... اوستا تر مخه ولاړ یم... داخري ځل له پاره دخپلو ګناهونو څخه توبه وکړه. ځکه چې ستا ګناهګانې ډیرې زیاتې دي ، شوني ده چې ددې توبې په واسطه به یې څه در ته وبښل شي.»

د ډیمونان ټول جسم سخت لړزیده. ځکه نن ورته دخپلې مړینه په اړه سل په سله ډاډ ورپه برخه و. هغه دقاسم په مخکې په ژړا او فریاد سره وویل:

« قاسم بن هشامه.....دخداې له پاره ما مه وژنه.... ماته بښنه وکړه... ته چې له ماڅخه څومره دولت اوشتمنې غواړې زه یې درکولو ته تیار یم خو ماته بښنه وکړه.....»

خو قاسم دلته د ذاتي بدلې اخستلو له پاره نه و راغلې. او ه راغلې وې نو دهغه د ژړا اوفریاد په واسطه به یې هغه ته بښنه کړې وې. هغه خو د یوه ډیر ستر مقصد له پاره دلته راغلې و. اوهغه د ډیمونان په وژلو سره تر سره کیده. قاسم دډیمونان د ژړا اوفریات لورې ته هیڅ توجه و نه کړه اوپه یوه ګذار یې دډیمونان کار پای ته ورساوه. د ډیمونان سره لاندې د ښځینه راهبانو په پښو کې ولوید. هغوې یو وارې چغې اوسورې جوړې کړې ،اوس نو قاسم ته یو ناخوښه کار کول هم ور په غاړه و. هغه باید دغه دواړه ښځینه راهبانې هم له منځه یوسې ځکه چې دهغوې څخه دراز د راڅرګندیدو ویره وه..... په همدې اساس یې زړه سخت کړ اودواړه ښځینه راهبانې یې هم یوپه بل پسې له منځه یوړې. بیا یې دهغه ځایه د راستنیدو نه مخته د ډیمونان کالې ولټول اودمارسی ګوته یې ترې بیرته راواخسته ، ددې وروسته قاسم یوډیر عجیبه کار وکړ ، دخپله جیبه یې د رومن کتولیک یو صلیب راوویست ، دا صلیب د سرو زرو څخه جوړ شوې و. هغه یې د ډیمونان په لا س کې داسې و رکړ لکه د مړینې څخه مخته چې ډیمونان دقاتل سره لاس و ګریوان شوې وې خو وروسته یې هغه د ډیمونان دلاس څخه بیرته واخست او د یوې راهبې په لاس کې ورکړ.....په حقیقت کې ددې راهبې لاش په یوې داسې زاویې کې غورزیدلې و چې په قاتل باندې یې حمله را څرګندیده. اوس نو قاسم د خپله کاره فارغه شوې و. خپله توره یې په تیکې کې کیښوده ، خپل کالې یې لرې کړل ځکه هغه په وینو ککړ شوې و ، هغه ددې کالیو لاندې نور کالې درلودل اوس نو قاسم د بګۍ څخه یو آس را پرانست اوپرې سپور شو ، لږ شیبه وروسته هغه دښار په لور بیرته ور روان و. دښار د منځه د تیریدو په وخت کې قاسم دخپل په وینو ککړ لباس څخه چې په لاسو کې یې نیولې و ، ځان خلاصول غوښتل. کله چې دښار ګنده لښتې ته ورسید نو په دې لښتې کې یې خپل په وینو ککړ لباس ور واچاوه. دهغه ځایه د لږ څه تلو وروسته یې دبګۍ آس هم په یوې تیارې کوڅې کې پریښود ، اوس نو قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د په وینو ککړې تورې پرته بله څه کومه نښه نښانه نه وه پاته. قاسم فکر وکړ چې توره به هلته په کور کې پاکه کړي.

قاسم ته نه وه معلوم ، چې په بریټا باندې څه ډول انقلاب تیر شوی دی. ځکه بریټا دهغه د اصلیت څخه خبره شوې وه. خو قاسم په پوره بې خبرۍ سره دکور په لور روان و. نن قاسم دخپل مشکل او ستونزمن پلان لمړۍ برخه په ډیره ښه توګه پای ته رسولې وه. قاسم نن هغه وخت دکوره ووت چې دمارسي ذکر یې واورید ، تر هر څه دمخه یې د شهنشاه یو جعلي لیک کوچوان ته ورکړ او ورته یې وویل چې دا لیک فادر ډیمونان ته ورسوي. اوبیا دا جعلي لیک هم په حقیقت کې د شهنشاه یو پخواني لیک و چې اوه کاله مخته شهنشاه د ډیمونان په نامه لیکلی و. په هغه وخت کې قاسم په اورنه کې شاهي سراغ رسانه و. اودا لیک یې لاسو ته ورغلې و ، خو هغه وخت ډیمونان د اورنه څخه تښتیدلې و. قاسم یوه ورځ مخته همدا لیک دخپلو کالیو څخه را وویست اود یوه تیزې پترۍ په واسطه یې دهغې لیکې خرابې کړې او په ځای یې په لاطینی ژبه کې څه نوې کربښې پرې و ښکلې. اوپه دې توګه قاسم دشهنشاه اوه کاله پخوانې خط په ډیره ښه توګه استعمال کړې و.

کله چې قاسم دا لیک کوچوان ته ورکړ ، نو پخپله د بګۍ شاته پټ شو اوکوچوان یې تر څارنې لاندې ونیو. کوچوان نیغ ورغې اود رومیل دکور دروازه یې ورو ټکوله..... اوبیا کله چې کوچوان د لیک د ورکولو نه وروسته بیرته راستون شو نو قاسم پرې حمله وکړه او ګردن یې ورمات کړ.

دا ټول هرڅه سهي و ، خو قاسم دبریټا د زړه نه بې خبره و. بریټا په دې وخت کې هم په خپله بستره باندې پرته وه او ددردمن زړه ددرد د هیرولو هڅې یې کولې. د سترګو یې اوښکې راتلې ، دهغې تر څنګ ولاړ رومیل ډیر اندیښمن و ځکه چې هغه دحالاتو د حقیقت نه بې خبره و. په دې اساس یې دبریټا څخه په ډیر قهر وپوښتل:

« بریټا ، نور نو بس دي. تا مقدس پلار ته دخوراک له پاره بلنه ورکړې وه څه وشول که هغه دمجبورۍ له مخې زمونږ دعوت و نه خوړ.... دمورګن په اړه هم غم مه کوه. هغه خو هسې هم اواره انسان دی. د سهار نه تر ماښامه پورې دښار کوڅه کوڅه لټوي..... پریږده چې راشي... نن به یې زه پوښتنه وکړم.»

د رومیل اخري خبره د بریټا په زړه باندې لکه د نشتر په څیر ولګیده. هغه په دې پوهیده چې مورګن به له دې وروسته بیرته دلته رانشي. هغه خو یو مسلمان جاسوس قاسم دی. هغه غوښتل چې د فادر ډیمونان څخه اصل قصه واوري ،هغې ته بلکل دا ډاګیزه شوې وه چې هغه مورګن نه بلکه مسلمان جاسوس دی ، هغې دا فکر هم کاوه چې که چیرې قاسم یې کورته راشي نو څه ډول عکس العمل به ورته ښیئ ، دهغه زړه دا ویل چې هغه باید ووژل شي ، ځکه چې مورګن ورته په دروغو خوړ ویلي و .او فریب یې ورکړې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبيا درومیل خبره سهي وختله . لږه شیبه وروسته بریتها دخپل کور په دروازه باندې همغه مخصوص ټکار احساس کړ چې قاسم به د راتلو په وخت کې کاوه . یو ناڅاپه یې راټوپ کړ اوکیناسته . زړه یې په زوره زوره درزیده ...... بیا یې دا فکر وکړ چې ایا همغه دغه مسلمان جاسوس وژلې شي ... خو همغه دا هر څه د رومیل څخه پټول غوښتل . همغه په همدې کشمکش کې وه چې رومیل قاسم لاس نیولې خونې ته راننویست .....دبریتها سترګې په قاسم و نښتې سمدلاسه په خپله بستره باندې را پاڅیده او کیناسته . سولتن په همدې بستره دخپلې مور سره یو ځای په خوابه خوب ویده و .....شپه ډیره تیره شوې وه . اوس نوبریتها قاسم ته همداسې په زیر سره کتل . قاسم د بریتها د پرلپسې تیزو کتلو څخه وویرید او همغه یې ځانته یو ګواښ وګاڼه .

« بریتها خورې ! ..... خیریت خودې ؟ ..... داسې بریښي چې دمقدس پلار دعوت ډیر ژر پای ته ورسید . ما به څه کړې و . زه خو ددې ځایه د لږې شیبې له پاره ولاړم خو کله چې بیرون ووتلم نوهغه وخت حیران پاته شوم چې د رومن کتولیک پادریان مې وکتل چې په ښار کې ازاد ګرزیږي او دخپل مذهب په لور خلکو ته بلنه ورکوي ، ددې حالاتو په کتلو سره زه ډیر غمژن شوم او دهغوې څخه د یو څو سره مې بحث پیل کړ . همدا علت دې چې پر ما نا وخته شو . دلته په راتلو سره را ته څرګنده شوه چې پر ما نا وخته شوې دې ، ځکه دلته راځخه دعوت هم تیرشوې و .»

دقاسم دخبرو په اوریدو سره خو رومیل خندل خو دبریتها په مخ کې کوم بدلون رانه غې . او راغلې به څنګه و . ځکه همغه خو اوس د ټول حقیقت څخه خبره شوې وه . بریتها په ډیر غور سره دقاسم په لور کتل . .... قاسم شرمنده شانته شو او خپلو اړخونو ته یې کتل . .....بلاخره یې وویل : « بریتها خورې ! .... داسې بریښي چې ته له ماځخه ډیره زیاته ناراضه شوې یې . زه له تاځخه د زړه له کومې ښښنه غواړم او ژمنه کوم چې په راتلونکې کې به تا له ځانه نه خفه کوم .»

خو بریتها د ټس نه مس نه شوه . یعنې په حال کې یې کوم بدلون رانغې . اوس نو قاسم ته هم اندیښنه زیاته شوه او فکر یې وکړ چې هرو مرو کومه خبره شته . را وګرزید او رومیل ته یې وکتل . خورومیل په خپل همغسې سادګۍسره ولاړ و او خوله یې دخندا نه وازه وه .....قاسم یو دوه قدمه ور وړاندې شو او دبریتها تر څنګ و درید . اوس نو همغه د بریتها په سترګو کې ور لیدل ، دلته خاموشې نه وه ، بریتها یوازې په خپلو شونډو خاموشه وه. خو سترګې یې ؟...... سترګې یې د درد ، تکلیف ، غم او اذیت له لاسه ډیرې سختې شوې وې . قاسم د لمړې ځل له پاره دا احساس کړه چې د بریتها دغه قهر اوغضب دکوم علت پرته نه دې هرو مرو کومه داسې خبره شوې ده چې بریتها پرې دومره په غضب شوې ده . اوس نو رومیل هم تر یوه حده پورې بدل شوې و . قاسم یو قدم نور هم ورمخته شو .....او خپل یولاس یې ور اوږود کړاو د بریتها په اوږه یې کیښود تر څو همغه راضی کړی . خو بریتها داسې یو حرکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ چې قاسم اورومیل یې دواړه حیران کړل. بریتها دغم اوغصې ډک انداز کې لاس را اوږود کړ او قاسم یې دګریوانه ونیوه او په سختۍ سره یې راښکود او په چغو چغو کې یې ورته وویل:

« درواغجنه ، مکاره ، دوکه بازه .....تا د یوې خور اعتماد ته دوکه ورکړې ده ....اوبیا ریښتونې خور ته.... زه به هیڅکله هم تا ونه بښم.... زما دسترګو اخوا شه...»

بریتها ډیره په غصه وه ، سلګۍ یې وهلې..قاسم بیا بیا درومیل په لور کتل ترڅو هغه ورته اصل خبره وکړي.. خو رومیل ته هم دخبرې حقیقت نه و څرګند . نوقاسم ته به یې څه ویلې واې . هغه پخپله دخپلې ښځې ددې حرکت څخه حیران شوې و خوبیا هم ډیر ژر رامخته شو اوبریتها یې تر کنترول لاندې راوړه.اوتسلي یې ورکړه :

« بریتها !....بریتها ! ..... ځان سنبال کړه .... په تا څه وشول....څه خبره شوې ده ؟ چې ته په مورګن باندې دومره په غضب شوې یې ؟ ماته یې هم وو ایه ...بریتها !.....بریتها !....»

خو بریتها داسې ښکاریده لکه هیڅ چې نه اوري. هغه د رومیل په ورمخکی کیدو باندې دقاسم ګریبان پریښود . خو سختې سلګۍ یې وهلې اوژړل یې. بیرته ولاړه او په بستره باندې کیناسته. رومیل یې هم تر څنګ کیناست. په همدې وخت کې قاسم وویل:

« داسې بریښي چې دبریتها خور طبیعت ډیر خراب دې. پریږده چې پر ما د خپل زړه براس را وکاږي. هغه ماته په قهر ده. پریږده چې خپله غصه وکاږی...»

رومیل هسې په یوه بې نومه شانته توګه دقاسم لورې ته وکتل. قاسم ته هم ډیره عجیبه شانته ښکاره شوه. دبریتها سلګې نورې و دریدې. قاسم نور هلته خپل ځان غیر ضروري احساساوه ، دهغه ځایه راووت اوخپلې خونې ته ولاړ.تر هر څه لمړۍ یې خپله توره د تیکې څخه را وویستله او دتولو د سترګو پټه یې ښه پریمنځله. اوس نو هغه بلکل صافه اوپاکه وه. هغه دابوجعفر او دهغه دملګرو دوژلو اخري نښه هم له منځه یوړه. بیا یې توره راواخسته په دیوال یې وځړوله اوبیا په پوره ارام سره ویده شو. بیرته کورته د راستنیدو وروسته دبریتها د کړچار په کتلو سره قاسم ډیر اندیښمن شوې و....یا الهي دا څه پیښ شول.. په همدې فکر کې وه چې په بریتها باندې څه وشول؟ خو هیڅ ځواب یې په ذهن کې نه راګرزیده. په همدې فکرونو کې ډوب تر یو وخته پورې اوخت را اوخت ، او کله چې ورته خوب راغې نو دخوب په ښایسته وادیو کې یې سترګې پټې کړې.

بریتها ډیر زیات ژړلی و. په دې اساس یې د زړه ټول قهر اوغضب د ژړا سره له منځه تللې و. هغې تر ډیره پورې ژړل ، رومیل تر ډیره پورې دهغې سر په خپل زنګون ایښې و او ورڅخه یې پوښتل چې اخر تر څه وخته پورې به ژاړي اوتر څه وخته پورې به په مورګن باندې په غصه وي. خوبریتها رومیل ته هیڅ هم نه ویل نه غوښتل. یوازې همدومره یې وویل اوخاموشه شوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«روميله !.....بس ما پرېږده چې پريوځم..... زما سر ډېر زيات درد من دې....»

روميل بريښا په بستره باندې پرېښوده .... اوپه پوره مينه يې دهغه په سر زور کاوه . ..لږه شيبه وروسته بريښا په خوارږه خوب ويده شوې وه.

خو روميل ته خوب نه راته. هغه به بيا اړخ بدلاوه. دهغه په ذهن کې دبريښا الفاظ را ګرزيدل....درواغجن ، مکاره ، فريبي ، دوکه بازه ...تا يوې خور ته دوکه ورکړې دې.... هغه په دې فکر کې وه چې اخر مورګن بريښا سره په څه کې دوکه کړې ده ؟تر يوه وخته پورې همداسې و او بيا دخرګوش په خوب ويده شو .

خو نيمه شپه وه چې دروميل سترګې خلاصې شوې ....خپل اړخ يې بدلاوه نو حيران شو چې خپل ښځه په بستره ونه کتله ، بريښا به چيرې وي ؟.... هغه په فکر کې شو . اوبيا معلومه نه شوه چې دهغه په زړه کې به څه انديښنې راټوکيدلې وې چې راپورته شو ، کيناست او بيا په ډيره پټه توګه دخپلې کمرې څخه راووت ،هغه غوښتل بريښا پيدا کړې دهغه په زړه کې دا راګرزيدل چې هرو مرو کومه خبره شته. هغه تر ټولو دمخه د مورګن کمرې ته ورغې .... او کله يې چې وکتل چې بريښا په ريښتيا هم د مورګن په کوټه کې ده نو په زړه کې يې ډول ډول انديښنو سوره وکړه ، په ډېر احتياط سره يې قدم اخست ترڅو د قدم څخه يې کوم اواز را پيدا نه شي ، لږه شيبه وروسته هغه د قاسم د کوټې نه بيرون دکړکۍ سره ولاړ و . ددې ځايه هغه د کمرې دننې حالات کتلاې شول ځکه په کمره کې مشال روښانه و. روميل وکتل چې بريښا دقاسم دبسترې سره نژدې ولاړه ده اوقاسم تر اوسه په بستره پروت دې ، د روميل زړه ددې منظرې په کتلوسره په درزهار شو اوساه يې په سينه کې سوزيدله ...ځکه هغه دمشال په رڼا کې دکوټې دننه حالات په ښه توګه کتلاې شول...هغه وکتل ...... چې بريښا...... په قاسم باندې ور پريوځې .... اوبيا د قاسم دسينې په لور ورښکته کيږي.....

د روميل شونډې او حلق وچ شوي و ..... ځکه معلومه نه ده چې بريښا د قاسم په سينې باندې دورښکته کيدو څخه څه مقصد لري..... بيا بريښا په ناڅاپي توګه راپورته شوه .....ښې لاس يې په هوا کې پورته کړ، روميل ته د بريښا په لاس کې يو ځلانده خنجر تر سترګو شو . خو هغه هيڅ هم نه شو کولاې ..... ځکه چې بريښا په خپل خنجر باندې ....ګذار کړې و .... بريښا دخپل وړور په سينه باندې دخنجر ګذار کړې و ، په دې وخت کې روميل خپلې سترګې بندې کړې، ځکه چې دا دهغه په زغم کې نه وه چې دمورګن په څير يو روزل شوې عسکر دې ديوې ښځې په لاسو په داسې خوب کې ووژل شي ... خو هغې هيڅ هم نه شو کولاې. هغه خو د نور څه د کتلو له پاره راغلې و ..... خو دلته قصه بدله تر سترګو شوه ، بريښا خو مورګن وژلې و ..... خو دا څه و ؟ ؟.....روميل يو بل منظر هم وکوت ..... قاسم بچ پاته شو .... هغه وخت چې بريښا د يوې خور په څير د قاسم تندې ښکل کړ ...نو همغه وخت د قاسم سترګې خلاصې شوې وې خو ځان يې بې خبره واچاوه . اوکله چې بريښا د يوې عيسوي مذهبې په څير د يوه مسلمان جاسوس د وژلو له پاره خپل خنجر په هوا کې پورته کړ نو قاسم په پوره توګه خپلې سترګې پرانستې او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا د خنجر لاس یی کلک و نیوه. بریتا په دي خاطر په قاسم ور ښکته شوې وه چي هغې په نرۍ کي همدا یو ورور درلود اوغوښتل یی دي ورور ته په اخري وخت کي هم خپله مینه ورکړي. خو بریتا د قاسم د تندي د ښکلولو نه مخته تم شوې وه. هغه ته دا فکر پیدا شوې و چي هسې نه چي دغه چالاکه قاسم را بیدار نه شي ،هغې خپله اراده بدله کړه او په زړه یی تیره کینبوده او د مسیح ددین د پیروې په خیر یی دخپل دښمن کار پاي ته رسوه. خو قاسم لا دمخه بیداره شوې و ، په دي خاطر یی په خپل وخت دهغې ګذار تم کړ او په خندا راپورته شو .

« خورې څه خبره ده ؟..... له ما څخه څه ګناه شوې ده ؟..... چي ته دهغې ګنا په بدل کي زما ژوند ختمول غواړې...»

« ته ...ته ... درواغجن اوفریبکاره یی. تا د یوې خور باور اواعتماد ته دوکه ورکړې ده. تا ماته دخپلي مینې ددرواغو قصه کړې وه او زه دي دمسیح ددین پر خلاف استعمال کړې یم. زه ستا د ژوند په ختمولو سره خپله دنده تر سره کول غواړم. زه به هیڅکله هم تا ژوندي پرې نږدم....»

بریتا ډیره په غصه وه ، قاسم حیران پاته شوې و چي اخر د بریتا تر مخه دهغه راز څنګه رابر سیره شوې... هغه په همدې فکر کي و چي بریتا یو ځل بیا ورته وویلي...

« تا مارسي ته دوکه ورکړې وه. اوهغه د ي د مسیح ددین پر خلاف استعمال کړې وه..... اوبیا دي ماته دوکه راکړه او دخپلو ناولو مقصدونو له پاره دي زه هم استعمال کړم. ماته ستا حقیقت ټول را څرګند شوې دي... ته مورګن نه یی ..... قاسم بن هشام یی.....»

اوس نو دقاسم له پاره ددې نه زیات پټیدل مناسب نه و. ځکه دهغې ټول رازونه را برسیره شوی و. تر یوه وخته یی خپل سر ټیټ کړ ، بریتا ورته په ډیر غضب سره کتل.... یو ناڅاپه په ژړا شوه او سلګۍ یی ووهلې.

« ما خو له تا داهیله نه درلوده ، ولې دي د همغه لمړۍ ورځې څخه راته ونه ویلي چي ته مسلمان یی.بیا به هم زما ورور واي. زما خو مسلمانان بدې نه ایسي ..... واې .... یو هغه مسلمان و چي د جنګ په دوران کي یی د فاتح لښکر په خیر زما د کوچني دپیدا کیدو په وخت کي زماسره په وخت مرسته کړې وه ، اویو ستا په څیر مسلمان وي چي زما د سادګۍ نه یی ګټه پورته کړې او دیوې خور په څیر یی ماته دوکه راکړې ده.

هغې په زوره زوره ژړل. قاسم د هغې ترمخه ټیټ سر ولاړ و. بیا یی دلمړي ځل له پاره سر راپورته کړ.... دهغه په سترګو کي هم د اوښکو لمدوالي و. اوپه ډیره حسرتناکه توګه یی بریتا ته وکتل او ورته یی وویل:

«بریتا خورې ! ماتا ته هیڅ ډول دوکه اوفریب نه دي درکړې. زه اوس هم ستا همغسې ورور یم ، ما د ډیمونان سره څه پخواني حساب کتاب درلود. هغه نه یواځې زما دپلار او ورندار قاتل و بلکه هلته په« اورنه» کي دشلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو راهیسې د « ابوجعفر » په نامه اوسیده ..... هغه د سلګونو مظلومو مسلمانانو قاتل هم دې .... هغه د کلیسا پخوانۍ خدمتګاره مارتها بیګم په خپلو لاسو وژلې ده . اودهغې لور مارسي یې راتښتولې ده ... خو که چیرې ماتاته دا خبرې پخوا کړې وې نوبیا خو به دا دومره رازونه نه راسپړیدل کیده. زما د کړچار په اساس مسلمانانو ته څه مه وایه ... زه همغه مسلمان یم چې دبوسنیا په کوڅه کې مې ستا د اولاد د پیداکیدو چغې واوریدې اوستاکومک ته مې دروځغاستل..... هو زه همغه شخص یم .... اوزه تاته دا هم ویل غواړم چې ستا دهغه وخت سهیلۍ «ماریا» اوس زما د ورور ښځه ده ....اونوم یې مریم دې ..... اوستا بوسنیایی شهزادګۍ زما ښځه ده ... اودهغې نوم حمیرا دې .... ستا بارټا کوزین اوس عباس ګرزیدلې دې .... ما خو ته همغه ورځ خپله خور ګرزولې وې ، په داسې حال کې چې تا ماته یواځې خو ورځې دمخه ورور ویلې دي. اوس ته راته ووایه ... ایا ماتاته دوکه درکړې ده ....؟ »

په بریټا سکته راغلې وه ... هغه حیرانه دریانه ولاړه وه ..خوله یې دحیرانتیا نه خلاصه پاته وه . کله چې قاسم د حمیرا ، مریم او عباس په اړه خبرې وکړې نو بریټا د استعجاب په سمندر کې ورلاهوشوه. هغه مسلمان ځوان ته چې هغې د تیرو اوو کالو راهیسې په ناسته ، ولاړه ، ملاسته ، ویښه او خوب کې دعاوې کولې ، هغه همدلته دهغې تر مخه ولاړ و . که چیرې په هغې ورځ قاسم نه وای نو بریټا به هم نه وای او نه به یې دغه د ګل په شان کوچنې داسې سلامت اوروغ رمټ ګرزیدای. پخپله بریټا او رومیل دخپل زوې نوم هم دهمغې شپې دکومک په مناسبت سره ایښودې و ، خو اوس یې هغه ته دسلطان مراد په ځای سلټن ویلې. دا خو هم دسلطان خراب کړل شوې لفظ و . دبریټا سترګې تر اخري حده پورې پرانسې وې ، ان تر دې چې دښو رپول یې هم هیر شوې و . قاسم د تیرو څو ورځو راهیسې دهغې سره په کور کې وه خو هغې نه و پیژندلې او څنګه به یې پیژندلې وې ، د اولاد دپیدا کیدو په وخت کې خو هغې قاسم په سترګو هم نه و کتلې . هغه یواځې همدومره پوهیدله چې یو مسلمان ځوان په دومره ستونزمن وخت کې ورسره مرسته کړې وه ...

دکمرې نه بیرون د ټکار اواز راغې. قاسم اوبریټا دواړه هغه لورې ته متوجه شول ..... دا به څوک وي ؟... قاسم را وګرزید اوخپله توره یې دتیکې راوویسته. خوبریټا پوهیدلې وه ، قاسم دلوڅې تورې سره بیرون وتل غوښتل خوبریټا یې لمن و نیوله »

«وروره ! بیرون مه ځه ! داسې بریښې رومیل زمونږ خبرې اوریدلې وې ، توره دې بیرته په تیکې کې کیږده ، رومیل ستا دښمن نه دې.»

کله چې قاسم درومیل نوم واورید نواعصاب یې ارام شول ، بریټا ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! ما وبښه. دا خبره به دې همغه لمړۍ ورځ راته کړې واې ، زه خو دتیرو اوو کلنو څخه په ناسته پاسته کې تا ته دعاوې کوم. خو ته ماته په داسې حالاتو کې تر لاسه شوې.... که نن مې دلاسه څه بد پیښ شوی و نو دحشر په ورځ به مې تا ته څنګه سترګې دراړولې...»

خو پخوا تر دې چې قاسم د هغې ځواب ورکړې ، رومیل د توپان اوباد په څیر کمرې ته راننوت ، په لاس کې یې لوخه توره نیولې وه او مخ یې د غضب څخه تک سور شوې و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې په غرنده اواز سره وویل:

« فریب ورکونکې میلمه ! زه ستا د وژلو له پاره نه یم راغلې... زه تا ته یوآخې همدومره ویل غواړم چې سهار وختي د قسطنطنیې څخه بیرون ووځه ، مونږ چې تا ته ستا دا حسان کومه بدله درکوله ، دهغې نه موخو ځله زیاته بدله درکړې ده. خوبیا هم زه دخپلې ښځې او زوې د صدقې له پاره ستا ژوند ببنم.... هو که چیرې د لمر خاته نه وروسته مې په قسطنطنیې کې وکتلې نو دټول ښار پولیس به ستا پسې واچوم او تا ته به همغسې چې مناسب وی سزا درکړم.»

قاسم هم په خپلو لاسو کې لوخه توره نیولې وه ، خو خپله توره یې د زمکې لورې ته کړې وه اوبریتها ته یې په حسرتناکه سترګو کتل. د بریتها مخ د غم او خفګان څخه بلمنګه شوې و. نن هغه دقدرت په واسطه د یوه دردناکه منظر یوه برخه ګرځولې وه. هغې ته په دواړو حالاتو کې غم او مصیبت ور په برخه کیده. رومیل غوښتل قاسم رسوا کړې او ویې کاږي.. خو بریتها ته په حقیقت کې خپل وررور همدا نن تر لاسه شوې و. بریتها دقاسم سره خپل ټول خفګان پاې ته رسولې و ، خو اوس به یې څه کولې ، څکه یوې لورې ته یې خاوند و اوبلې لورې ته یې محسن. بریتها په ډیره عاجزانه توګه دخپل خاوند لورې ته وکتل اومنډه یې کړه دهغې په پښو کې کیناسته.

« رومیله !دخداې له پاره قاسم ته هیڅ مه وایه. دا به ولاړ شي ، زه ژمنه کوم چې دا به ولاړ شي..»

خو پخوا تر دې چې هغه خپله خبره پوره کړې قاسم ورته وویل:

تاسې اندیښنه مه کوئ.. زه له دې ځایه ځم ، زه دسهار پورې هم نه پاته کیږم. زه همدا اوس له دې ځایه ځم خو دتلو تلو په وخت کې یوه خبره ضرور کوم اوهغه داچې « ماتاسې ته هیڅ ډول دوکه نه ده درکړې. زه ډیر ستر مقصد لرم او تاسې به یې ډیر ووینئ. زه به تاسې تل یادوم. او که چیرې مونږ قسطنطنیې ته دفاتح په څیر راغلو نو زه به تر ټولو لمړۍ له تاسې سره دکتلو له پاره راځم...»

اوس نو له دې ځایه دقاسم له پاره تلل مناسب و .څکه چې اوس ورته رومیل د تللو اجازه ورکوله. خو کله چې سهار رومیل ته د ډیمونان اودهغې دراهبانو د وژلو خبر تر لاسه شي نو شوني ده چې هغه وخت به قاسم ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون تللو اجازه هم ور نه کړي.. خو قاسم ددي نه ډاډمن و چې که رومیل د ډیمونان د وژلو خبر واوري نو بیا به یې هم د افشا کولو څخه ډه ډه وکړي.. او که نه هغه به په خپله په کې راګیر شي.

شهنشاه به په ډاډمنه توګه هغه ووژني ځکه چې هغه په خپل کور کې د سلطان یوه خطرناک جاسوس ته د ځاې د ورکولو دروند جرم کړي و. همغه و چې قاسم خپل سامان را پورته کړ او درومیل داصطبل نه یې خپل آس راپرانیست او دشپې په تیاره کې روان شو. بریتها اورومیل هغه په ډیرو دردناکو سترګو کوت..... هاې ... دا مذهب څومره ستر دیوال ګرزیدلي دي. د دواړو خواو انسانان یوبل غواړي خو مذهب لکه دسیسی د دیوال پهځیر ددوې تر منځ حایل دي. بریتها دقاسم دجدایی منظر و نه شو کتلې ، سلګې یې وهلې اودخپلې کوټې په لور یې منډې کړې.. قاسم رومیل ته هم په اخري ځل وکتل او دهغوې دانګړ ددروازې څخه بیرون شو....

بله ورځ سهار د ډیمونان اودهغه سره یو ځاې د راهبانو دوژلو خبر په ټول ښار کې له لکه د اور په څیر خپور شو. دهمدې سهاره خبرې او اوازې خپرې شوې وې چې دورمن کتولیک جاسوس د ایاصوفیاء ستر بطریق په ډیره وحشیانه توګه وژلي دي. ویل کیده چې ددې بطریق سره دوه راهباني او یو کوچوان هم په ډیره بده توګه وژل شوي دي. د ښار کوچنیو کلیساو دخلکو په راپارولو کې لږ ځنډ هم و نه کړ او د ماسپښنین پورې د یونانی کلیسا پنځه نوي سلمه پادریان دزرګونو خلکو سره یو ځاې دشاهي ماڼۍ تر مخې موجود وو. دشهنشاه ساتونکې ډلې دغه مظاهرین د شهنشاهي ماڼۍ څخه لرې ساتل. خلکو په ډیر جوش اوحذبې سره د کتیولیک چرچ په خلاف نارې وهلې او د روم پاپا ته یې ښکنځلې کولې. نن په قسطنطنیه کې درومن کتولیک چرچ ټول پادریان اوراهبان چې همدا اوس اوس د شهنشاه په بلنه را غلي و دخلکو د قهر اوغضب نه پټ پراته و. دروم دپاپ ځانګړې نماینده « کارډنیل اسیډور» په خپل د خپل ځان دخوندي ساتلو په خاطر د شهنشاه تر څنګ ناست و. دښار پولیسو د مظاهرینو دکنترولولو هڅې کولې. خو دخلکو د احساساتو توپان همدا سې را خوټیده. وزیراعظم شهنشاه ته مشوره ورکړه چې سمدلاسه دروم پادریان بیرته و استوی ، خو قسطنطین داسې کار نه غوښت چې تر سره شي. ځکه هغه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځ سوله او مصالحت رامنځته شي. هغه غوښتل څو ورځې وروسته د ایا صوفیا په ستره کلیسا کې ددواړو مذهبونو دخلکو ترمنځ ستر غونډه جوړه کړي او د غونډې مشری یې هم « کارډینل سیډور» ته ورسپارلې و. خو داسې معلومیدل چې اوس نود شهنشاه په ټولو هڅو باندې سیلۍ راغلې وي. بلاخره شهنشاه مجبور شو چې پخپله د خلکو مخې ته ودریږي، هغه دخپلې ماڼۍ په بلخانه کې و دریده او په لوړ اواز یې وویل:

« د قسطنطنیې خلکو !

زما خبره په غور سره واورئ ! زه خو وایم چې دا هر څه چې شوي دي دعثمانیانو یو سازش دي...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په همدې توګه يوه اوږده وينا وکړه او په دې توګه يې خلک بيرته خپلو کورونو ته و ليږل. خو حقيقت دا و چې د شهنشاه د وينا څخه ډير لږ خلک ډاډمن شوي و.

بريټا او روميل د ډيمونان د وژلو د خبر د اوريدو سره سم بې هوشه شانته شول اوبيا دواړو يوه بل ته په ډيره بې وسۍ سره کتل. روميل دمذهب سره هيڅ مينه نه درلوده. په دې خاطر هغه د ډيمونان وژنه دومره جدي وانه خسته. خو بريټا داسې وه لکه څوک چې په غشي لګيدلې وي.

هغې ته يوې لورې ته مذهب و اوبلې لورې ته احساسات و. دروميل په زړه کې هرو مرو دومره اندېښنه وه چې که چيرې د قتل د پلټنې مخ که دهغه د کور لورې ته شو نو هغه به څه ځواب ورکوي ، ځکه چې دايا صوفيا سپنه بګۍ دهغوې دکور ترمخه نژدې نيم ساعت ولاړه وه...... خو دا به هسې يو اتفاق و چې د پلټنې مخه د هغې کورته را ونه ګرزيده ،په خپله د ايا صوفياء بطريق اعظم ويلي و چې ډيمونان په اخرى وختو کې ديوه پادرى په بلنه دهغه ځاې ته ورغلې و. خو دا يې نه وويلې چې دکوم پادري په بلنه. دقاسم پلان همداسې و چې دډيمونان د قتل يوه معما پاته شى. دقسطنطنيې پوليسو خپلې ټولې لارې ګودرې و لټولې خو د قاتل په اړه يې هيڅ تر لاسه نه کړه. ان تر دې چې څو ورځې تيرې شوې اود کليسا د غونډې ورځ سر ته را ورسيده.

د کليساو د غونډې څخه يوازې درې ورځې مخته قاسم يو ځل بيا د ايا صوفيا تر مخه ودريد. په دې وخت کې هغه په يوه سراې کې اوسيده ، اوخپل کار يې لکه دپخوا په څير دوام ورکړې و. هغه په همدې ورځو کې په قسطنطنيه کې د ميشتو مسلمانو تاجرانو سره هم اړيکي غزولي و. څه پټ کارونه يې هم کړې و چې پايلې يې ډيرې ژر مخته راغلې. هغه خپل کالي همدلته په سراې کې اېښودي و ، نن قاسم اياصوفيا ته د ورننوتلو له پاره راغلې و ، اس يې هم له ځانه سره نه درلود ، په خپله غاړه يې يوځل بيا د پادريانو صليب را ځړولې و ، خو دا ځل يې د رومن کتوليک د صليب په ځاې د اياصوفياء د يوناې کليسا صليب په غاړه کې ځړولې و. قاسم په ساده او پاک لباس کې و ، په سر يې شنه قيمتي خولۍ په سرکړې وه. دچرچ په ډير ښکلي باغ کې تيريده او مرکزي دروازې ته ورسيد . ددروازې دواړو خواو ته ډير ارزښتناکه کاني نصب کړل شوي و ، تر څنګ يې درويشي لرونکې ساتونکي د اوږدو نيزو سره يوځاې ولاړ و. دا ساتونکې د زرو کالو راهيسې دهمدې تيږو تر څنګ ولاړ وي او پهره کوي.

قاسم په ډيره بې پرواهۍ سره ولاړ او رچرچ ته ورننوت ، مخې ته يې يو ډير پراخه سالون راغې چې مربع شکله و.

د قاسم تر مخه ۱۷۰ ستنې د « ابوالهول» په څير ولاړې وې. په سالون کې دعبادت کونکو له پاره ډيرې قيمتي چوکۍ اېښودې وې چې د ټولو مخونه د شرق لورې ته و و. ددې نه علاوه د اياصوفيا عمارت تر ډيره پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غځيدلي و. د سالون څلورو خواو ته دمرمر تيرې اينبول شوي و ې ، په لاروکې يې د راهبانو ، اوپادريانو له پاره پراخه دفترونه جوړ کړل شوي و ، ددې سالون په دويم منزل کې ستر ستر پادريان اوسيدل ، د دويم بطريق اعظم د اوسيدو خونه هم همدلته وه. د چرچ د ټولو ښځو راهبانو داوسيدو خوني هم په دويم منزل کې وې ، دې راهبانو ته يې «نن» يا «سسټر» ويلې. هغوې به سپين کالي اغوستل او د کميسونو غاړې به يې سور رنګه وې. هغه پيغلې به چې راهبانې ګرزيدلې نو هغوې به ددنيا د ټولو خوشحاليو څخه بې برخې ګرزيدلې. خو څوک پوهيدل چې په دې سپينو کاليو کې ملبوسې «ننني» ،د چرچ د تياره کمرو په داخل کې خپل لباس په سور رنګ ککړوی.

قاسم ولاړ اوهلته په لمړيو څوکيو کې په يوې کيناست. تر مخه يې د سيدنا عيسې عليه السلام او سيدنا ابراهيم عليه السلام فرضی مجسمې نصب وې. په يوناني کليساو کې دغسې فرضي مجسمې نصبيږی. قاسم په ډاګيزه توګه په خپل عباد ت کې مشغول و. هغه تر ډيره وخته پورې په همدې حالت کې ناست و ، سترګې يې پټې کړې وې او داسې يې ښکاره کوله چې مناجات لولي. خو په حقيقت کې هغه دمارسی په اړه فکر کاوه. ځکه مارسي په همدې چرچ کې راهبه وه. دهغه وخته چې هغه دې چرچ ته ور ننوتي و نو د ويني دوران يې زيات شوي و ...... هغه نه پوهيده چې څه وخت به يې مارسی مخې ته راځي. هغه تر يوه ساعته پورې ټيټ سر همدلته ناست و. په دې وخت کې په ناڅاپې توګه چا په اوږه باندې و ټپاوه. دقاسم وجود باندې يخني راغله. سترګې يې پرانستې ، ويې کتل چې دا د يوه زوړ فادر لاس و. دهغه په مخ باندې د شفقت او مهربانۍ ښنبې ښباني وې ، دا داياصوفيا يو پخواني زوړ پادري و. قاسم ته دهغه په کتلو سره خپل پلار هشام تر سترګو شو او په خپل زړه کې يې دې پادرې ته ډير ښه احساسات را وپاريدل. قاسم په خندا شو ، نو زوړ پادري هم وخندل.

« ماته فادر بروس وايي. زما عمر اويا کاله دې ..... داسې بريښي چې ته دلته ميلمه يې. دکومه ځايه راغلې يې.؟»

کله چې دې زوړ پادري قاسم ته په ډير شفقت سره داخبرې کولې نو قاسم ورته په ډيرې عاجزۍ سره وخندل او ورته يې وويل« درونده پلاره ! زه د تهريس د چرچ څخه راغلې يم ديسوع مسيح په خدمتګارانو کې شامل يم ، او د خپل مرکز دپايښت له پاره دعا کوم...»

«د تهريس چرچ.....هغه.....هغه چې بشپ يې ليمارک دې»

قاسم سمدلاسه ځواب ورکړ ، «هو ! زه د عزتمند ليمارک په اجازه دلته قسطنطنيی ته راغلې يم. هغه ماته زما دراتلو په وخت کې د کليسا بطريق اعظم له پاره يو ليک هم راکړې دې .»

د تهريس کليسا دعثماني حکومت په واکمنۍ کې پرته وه ، هلته حکومت د عثمانيانو سره و خو د تهيريس ډيرکې خلک عيسويان و. قاسم په دې خاطر د تهريس نوم واخست چې هغه دهغې ځايه څخه پوره پوره خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلود. دتهریس دکلیسا د بشپ لیمارک سره ډیمونان نیغ په نیغه اړیکي درلودل. قاسم د لیمارک له اړخه لیک هم پخپله لیکلې و ، دقاسم دخبرو د اوریدو وروسته زوړ پادري ډیر خوشحاله شو .او قاسم ته یې د راپورته کیدو او دهغه سره د ورغاړې وتو له پاره غوښتنه وکړه. دلږ ځنډ وروسته قاسم د هغه زوړ پادري سره یو ځاې د بطریق اعظم د خونې په لور روان و ....

دبطریق اعظم د اوسیدو د ځاې په کتلوسره قاسم سخت حیران دریان پاته شو ، ځکه دا دکوم پادشاه دخوب دځاې څخه کمه نه وه. دپادري په دورازې باندې ساتونکي ولاړ و. د دې بطریق دغه خونه په حقیقت کې یو لوې سالون و ، چې په کې یوه ستره قالینه غځیدلې وه. کړکیو ته یې د اطلس او وریښمو پردې را ځړیدلې وې ، په چت کې یې قیمتي فانو س را ځوړند و چې د قیمتي تیږو یاقوتو څخه جوړ شوې و . دپردو نه مخته وروسته د بطریق اعظم ځانګړې خادماني وې چې په خپلو خپلو کارونو کې مصروفه وې. یوه ډیره ښایسته خادمه چې د ننانو لباس یې اغوستې و ، دغه زوړ بروس او قاسم دواړه له ځانه سره دبطریق اعظم د لیدلو کمرې ته یې یوړل. هغې دغه دواړه د بطریق د کمرې د ښایسته دروازې ترڅنګ پریښول اوبیرته راستنه شوه. بروس دروازه پرانسته اودننه ورننو ت.

دکمرې دغربي دیوال سره یو ډیر ستر تخت اېښوول شوې و چې دواړو خواو ته یې دبطریق اعظم ښایسته خادماني ولاړې وې ، پخپله بطریق په دغه تخت باندې ناست و ، ډیر ساده لباس یې درلود، بطر یق قاسم اوبروس ته د کیناستو حکم وکړ ، هغوې هم هلته په هغو ارامو کرسیو کیناستل .بیا نو بطریق د بروس څخه وپوښتل:

« بروسه څه خبره ده ؟ ځنګه راغلی یاست ؟ اودا له تاسره راغلي میلمه څوک دې ؟»

« اسماني پلاره ! دا ځوان بشپ د لیمارک د چرچه راغلې دې چې « فادر ایرون » نومیږي. او له ځانه سره یې د بشپ لیمارک له اړخه یو لیک تاسې ته هم راوړې دې.»

بطریق سخت متوجه شو او د قاسم په لور یې وکتل. اوبیا یې په سخته لهجه وویل.

« دبشپ لیمارک خط....؟ چیرې دې هغه خط ؟.....»

بطریق اعظم په دې پوهیده چې بشپ لیمارک یواځې د ډیمونان په نامه لیکونه لیکل. خو د بدقسمتۍ څخه چې بطریق اعظم د بشپ لیمارک د لیکونو سره بلدتیا نه درلوده. اونه یې کله دهغه لیک کتلې و. په اصل کې دغیر ملکي جاسوسانو سره یواځې ډیمونان اړیکي درلودل . که څه هم بطریق اعظم د اسلام په دښمنۍ کې د ډیمونان څخه ځو قدمه مخته و خو دعثماني سلطنت تر کنټرول لاندې ټولې کلیساوې ډیمونان کنټرولولې. په دې خاطر د بشپ لیمارک د لیک په کتلوسره هغه لږ څه اندیښمن شانته شو . او په دې فکر کې شو چې اوس به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو سیمو څخه لیکونه او پیغامات دهغه لورې ته راځي ، ځکه ډیمونان له منځه تللي و . دبطریق اعظم له پاره دا کار ستونزمن و ،په هر صورت هغه د بشپ لیمارک لیک راواخست او ویی لوست. په لیک کې راغلی و:

« دعزتمند ، مقدس پلار ! د قسطنطنیې د کلیساګانو دمشر ، د ایا صوفیا د بطریق اعظم په نوم !

...... د یسوع مسیح ددین د خادم او د تهریس دشاوخوا دکلیساګانو دمسؤل بشپ لیمارک له اړخه... هولي فادر ! دغه ځوان فادر ایرون ستاسې په خدمت کې حاضر دې د معزز ډیمونان د شهادت نه وروسته ما دډیر غور اوفکر نه وروسته پریکړه وکړه چې دې ځوان ایرون ته هلته په ایا صوفیا کې سخته اړتیا ده.

ایرون زما په لاسو کې را لوې شوې او ځوان شوې دې او زه دهغه له اړخه هر ډول مسؤلیت منلو ته تیار یم ، فادر ایرون د مختلفو وړتیاو نه ډک ځوان دې ، چې هیله ده چې ستاسې تر سیورې لاندې په پاته کیدو سره به د هولي چرچ له پاره ډیر زیات ګټور ثابت شي....

په مناجاتو کې ددعاو دغوښتنې سره یو ځای

فقط

د تهریس د کلیساو بشپ.....لیمارک»

د لیک دلوستلو سره د بطریق اعظم په مخ کې دلکیرو زیادښت را ته. هغه د لیک په اخر کې لګیدلی مهر ته په ډیر غور سره وکتل ، دا مهر خو ورځې مخته په قسطنطنیه کې یوه ساده شکلي زرګر ته د ډیرو پیسو په ورکولو سره جوړ کړې و .....د مهر دکتلو وروسته بطریق اعظم ته لړځه ډاډ ور په برخه شو خوبیا یی پوره تسلي و نه شوه ، په خپلو کوچنیو کوچنیو سترګو یی قاسم ته وکتل اوبیا یی ترې وپوښتل:

«ګوره ځوانه ! نن سبا په قسطنطنیه کې پخوانیو پیژندګلوو کسانو ته هم د شک په سترګو لیدل کیږي ، مونږ یواځې د لیمارک د لیک په کتلوسره په تا نه شو ډاډمن کیدې . له تاسره بل څه داسې ثبوت شته چې هغه ثابته کړې چې ته د تهریس دکلیسا څخه راغلې یی.»

قاسم و درید او ددرنښت په خاطر مخکې لورې ته ورښکته شو اوبیا یی د بطریق اعظم تر مخه غرض وکړ: « مقدسه پلاره ! تا سهی خبره وکړه .... زما سره ددې خبرې حل دادې چې تاسې ما د ایاصوفیا په بندې خانې کې بندې کړئ اوپه همدې وخت کې خپل قاصد ولیږئ او د تهریس دچرچ نه یی تائید راوړئ ، زه به په دې اړه هیڅ ډول شکایت و نه کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بطریق اعظم قاسم ته په ستایونکو سترګو وکتل. خودهغه مکار د ډاډ له پاره لا تر اوسه هم د څه شک لرې کولو ته اړتیا وه. په دې خاطر هغه وویل:

« بلکل سهي ده ...... همدا لاره چې تا وښووله سهی لاره ده .... مونږ د لیمارک څخه ستا په اړه د څواب دترلاسه کولو پورې تا د ایا صوفیا په بندي خانه کې اچوو.»

هغه غوښتل دقاسم عکس العمل ووینې.. خو قاسم داسې کوچنې جاسوس نه و چې دبطریق اعظم په جال کې راو نښلي. قاسم خپل ځان همغسې وساته. بطریق اعظم تر دې پورې مخته ولاړ چې وسله وال دروازه چیان یې هم د قاسم د نیولو له پاره راو بلل. خوکله یې چې وکتل چې قاسم د تښ نه مس نه شو نوبیا بطریق اعظم و خندل او دروازه چیانو ته یې د بیرته تللو حکم وکړ اوبیا یې قاسم ته په ډیره نرمه ژبه وویل:

« نه مونږ تا نه نیسو. که چیرې ته لیمارک رالیږلې یې نویقینا چې دا به دقسطنطنیې له پاره ګټوره وي ....ښه شو چې ته راغلې.... په عثماني سلطنت کې زمونږ دسلګونو کلیساګانو مسؤل ډیمونان و. خو دډیمونان نه وروسته مونږ ته دا ستونزمنه ده چې مونږ د عثماني سلطنت دخورو ورو سلګونو کلیساګانو کار سنبال کړو .....که څه هم ته لا تر اوسه پورې قادر یې. او د ډیمونان ځای نه شې نیولې خو ته به نیغ په نیغه زمونږ تر لاسه لاندې دعثماني سلطنت دکلیساګانو دکارو په تر سره کولو کې زمونږ سره مرسته کوې. په دې اساس زه غواړم تا د خپل ځان له پاره دخارجي کلیساګانو د سلاکار په څیر و ټاکم. درې ورځې وروسته دلته دکلیساګانو تر منځ غونډه جوړیدونکې ده نوکه چیرې په دې وخت کې د شرقي کلیساګانو خبره منځته راغله نوبیا ماته ستا د مشورې اړتیا وې ، ایا ته ددې کار له پاره خپل ځان وړ ګڼې ...؟»

قاسم په زړه کې د خوشحالی نه ګوړې ماتولې. هغه هیڅ هیله نه درلوده چې هغه به په دومره مهم کار باندې ماموریږي ، هغه خو غوښتل چې په یوه ډول ددواړو کلیساګانو تر منځه غونډه سبوتاژه کړی. په دې اساس یې سمدلاسه وویل:

« هو ! مقدسه پلاره ! زه تاته همدا اوس ویلې شم چې ایډریانوپل ، تهریس ، سربیا ، بوسنیا ، والیشیا ، او د البانیا نه علاوه د اناطولیه دساحل تر څنګ څنګ د « دې هولی ارتوډکس» څلور سوه کلیساګاني دي،او دا ټولې د ایاصوفیا په واسطه کنترولیږي. اوبیا دا ټوله سیمه یواځې د څلورو یوناني الاصل بشپانو له خوا سنبالیږي..... زه غواړم یواځې د یوه چرچ په اړه تاسې ته ، ستا سې دمعلوماتو په خاطر تفصیل بیان کړم ، ددې نه علاوه دسلطان محمد خان او مسلمانانو په اړه زه هم ډیر معلومات لرم....تر هغې چې دعیسوي ښوونو پورې اړه لري نو د خداې په کرم چې زه په هغې کې هم دهیچا څخه کم یا وروسته نه یم پاته شوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په ډیر تفصیل سره بطریق اعظم ته ځواب ورکړ. او دلمړي ځل له پاره یې د بطریق اعظم په سترګو کې ډاډ او اطمینان وکوت. دا دقاسم خوش نصیبې وه چې د غونډې د پیلیدونه یوائې درې ورځې مخته هغه په دومره لوړ مقام باندې و ټاکل شو. اوس نو هغه ته په ډیر احتیاط سره په دغه منصب باندې کار کول ورپه غاړه و. خو هغه لا تر اوسه د یوې خبرې څخه ډیر زوریده اوهغه دا چې هغه وارخطا و چې مارسي به یې کله تر سترګو کیږي.

قاسم په خپلو خیالاتو کې ورک و چې په دې وخت کې پرې بطریق اعظم ور غږ کړ « سهي ده. ایرون زویه ! زه به دخپلې خونې سره څنګ کې ستا دخونې او د اوسیدو د ځاې له پاره هم حکم وکړم. ته به دهمدا نن څخه د ټولو پیغامونو د اخستو مسؤل یې. سمدلاسه خپل کار پیل کړه ترڅو مونږ د رومن کتولیک دخلکو تر مخه خپل ټول معلومات په پوره شان وشوکت سره وړاندې اوپه غونډه کې په پوره دبدبې سره کینو.»

زوړ بروس یو ناڅاپه د بطریق نه وپوښتل چې « مقدسه پلاره !..... ایا په دې غونډه کې به دقسطنطنیې پادشاه هم ګډون کوي.....؟»

« هو ! شهنشاه به درې وروسته دلته ایا صوفیاته راځي ، خو ماته د رومي کارډینل سیډرو تر مشرۍ لاندې په دې غونډه کې کیناستل خپل سپکاوې ښکاري. په دې خاطر زه غواړم چې پخپله دشهنشاه د صدارت لاندې ددې غونډې د جوړیدو وړاندیز وکړم »

د قاسم په زړه کې د خوشحالۍ ډیوه رڼا شوه. هغه وکتل چې ددوې تر منځ د خپلمنځې نفرت زمکه لا د پخوا څخه تیاره شوې ده. قاسم ته یوائې دفصل کشت ته اړتیا وه. قاسم په ډیر افسوس سره وویل:

« اوهو ! مقدسه پلاره ! دا ته څه وایې ؟ایا قسطنطین ددې غونډې مشري کارډینل اسیډرو ته ورسپارلې ده. اوس خو به د رومي کلیسا خلک دخوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځایږي. مقدسه پلاره ! ته پوهیږې چې د فادر ډیمونان د وژلو مسؤلیت هم د همدې خلکو په غاړه دې. په داسې حالاتو کې به مونږ څنګه دا وزغمو چې کارډینل دې زمونږ ددې سترې غونډې مشري وکړي ، ته هرو مرو په دې اړه یو څه وکړه.»

په بطریق اعظم د قاسم خبرې ډیرې ښې ولګیدې. په حقیقت کې هغه پخپله ددې غونډې مشرۍ ته بډې وهلې وې. هغه د ایاصوفیا مشر و نو څنګه به یې دا زغملې وې چې درومي کلیسا یو معمولې کارډینل دې ددې په شتون کې دداسې یوې مهمې اوسترې غونډې مشري وکړي. هغه خو د رومي کلیسا پنځم پوپ جان نکلسن هم دخپله ځانه ښکته ګڼه. نوبیا به دده ترمخه دیوه کارډینل څه حیثیت وي ؟ دقاسم دخبرو څخه هغه داسې احساس کړه چې د ډیمونان د وژلو وروسته د مشرۍ له پاره په شهنشاه باندې به لږ څه فشار راوړل د پخوا په نسبت اسانه وی. په همدې خاطر یې قاسم ته افرین ووایه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایرونه زویه ! زما په زړه کې خو تاته ډیرې هیلې راپیدا شوې. خداې دې وکړې چې ته په هغوې هیلو باندې پوره پوره وخیژې. ته به داسې وکړې چې همدا نن شپه به زما د نماینده په څیر دقسطنطنیې د فوځونو دمشر سپه سالار «ګرانډ ډیوک نوټآراس» کورته ورشې اودهغه سره به ووینې. اوهغه به د ایا صوفیا د دریځ څخه خبر کړې. هغه ته ډاګیزه کړه چې د ایاصوفیا دبطریق اعظم په شتون کې کارډینل سیډرو ته د غونډې مشرې ورکول د ایاصوفیا له پاره سپکاوې دې ، زه هیلمن یم چې سپه سالار به زمونږ ملاتړ وکړې ځکه چې نوټارس یو سخت مذهبی انسان دې او دیونانې کلیسا سخت پیرو دې.

قاسم ته داسې ښکاره شوه لکه لاټرې یی چې راوتلې وې ، هغه ته داسې وبرېښیده لکه په ریښتیا چې دقسطنطنیې د خاتمې او دقیصر د هلاکیدو وخت رارسیدلې وې. هغه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا مبارک حدیث په یاد راغې چې ویلې یی وو.....« اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ..... کله چې قیصر هلاک شي نودهغه وروسته به بل قیصر نه راځی ...» هغه په دې فکر کې و چې په هر قدم کې د خداې ملاتړ ورسره دې. هغه د بطریق اعظم حکم ته لبیک ووایه ، او سپه سالار نوټاس دکور په لور د روانیدو له پاره یې ځان تیار کړ. ددې وروسته بیا د بطریق اعظم اوقاسم ترمنځ په ډیرو امورو باندې خبرې اترې وشوې ،نژدې یوساعت بطریق اعظم قاسم ته ک دخپلو راتلونکو پلانونو په اړه خبرې اولار ښوونې کولې. اوبیا بطریق اعظم قاسم ته د تللو اجازه ورکړه.

دبیرته راستنیدو په وخت کې دقاسم سترګې د ایاصوفیا په دروازو او دیوالو باندې ګرزیدې. هغه به په هر موړ کې چې راګرزیده زړه به یې ټکان خوړ .... فکر به یی کاوه چې په دغه بل قدم کې به مارسې ورسره مخ کیږی. .....خو مارسې ورته تر سترګو نه شوه. دبطریق خادمانو قاسم دخپلې کوټې په لور رهی کړ. قاسم ته یی یوه پراخه او هوا لرونکې خونه وروښوده چې په کې د ژوندانه ټولې اسانتیاوې موجودې وې. دا د قاسم د اوسیدو ځاې و ، چې اوس د تهریس دپادرې ایرون ترنامه لاندې راغلې و. او د بطریق اعظم وفاداره سلاکار ګرزیدلې و. لږ وخت لا نه و تیرشوې چې زوړ بروس له ځانه سره یوه خادمه او یو خادم دقاسم کوټې ته راوړل. او ورته یې وویل :

« بطریق اعظم دغه دواړه ستا د خدمت له پاره را استولې دي.....دوې به هر وخت ستا په خدمت کې حاضر وي.»

زوړ بروس ولاړ اوقاسم دهغوې دواړو خادمانو څخه دهغوې د نومونو په اړه وپوښتل ، د پیغلې نوم سونیا او د هلک نوم ډیوډ و. سونیا د والیشیا اوسیدونکې وه اودمور وپلار د مړه کیدو نه وروسته په نړی کې ځانته پاته شوې وه. بیا دزمانې دپیښو څخه د خوندې پاته کیدو په خاطر یی هوډ وکړ چې دکوم چرچ دخدمت له پاره به ځان وقف کوي. همغه و چې ایا صوفیا ته راغله. ډیوډ دجرمنی اوسیدونکې و چې په خپل تیر ژوند کې د یوه ظالم یهودې تر لاسو لاندې را پورته شوې و ، کله چې د ایاصوفیا یو پادرې جرمنی ته ولاړ نو هغه ډیوډ ته د مسیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددین د منلو بلنه ورکړه ، ډیوډ چې دغلامۍ څخه نور تنګ ته راغلي و دغه بلنه سمدلاسه و منله. بشپ د غه ظالم یهودی ته د کلیسا پیسو نه رقم ورکړ او ډیوډ یې دهغه د غلامۍ څخه ازاد کړ او د ایاصوفیا په غلامۍ کې یې را ګیر کړ.

سونیا یوه ښکلې نجلۍ وه ، کله به یې چې خندل نو دمخکې ژاملې غاښونه به یې لکه د مرغلرو په څیر تک سپین ځلیدل ، قاسم دواړه خادمان په کمرې کې د اړتیا وړ شیانو په برابرولو مؤظف کړل ، اوپخپله هغوې ته د څه ویلو پرته د خپلې کمرې څخه بیرون ووت. هغه ولاړ تر څو د سراې څخه خپل ضروري سامانونه راټول اودلته یې راوړي...

تر ماښامه پورې قاسم په ایا صوفیا کې په ډیره ښه توګه میشت شوې و. یو یو کس یې وکوت خومارسي یې تر سترګو نه شوه.نوره یې نو دصبر پیمانه ډکه شوې وه. هغه دلته دتهریس دپادري په توګه راغلې و په دې خاطر یې د چا څخه د مارسی په اړه پوښتنه هم نه شوه کولاې. اوپه ځانګړې توګه خو یې په خپلو خادمانو باندې لږ څه باور هم نه شو کولاې. ځکه چې هغوې دواړو ددې دیوه یوه قدم خبر بطریق اعظم ته ور رساوه.په داسې حالت کې به یې څه کړې وې...... د ډیرې ناارامۍ په فضا کې راپورته شو اوپه خپله خونه کې ګرزیده را ګرزیده. هغه خو خپله دنده په ډیره ښه توګه مخته وړله. خو دخپل محبت قرض یې هم ورکول غوښتل. څومره یې چې ژر غوښتل خپله مارسی ووینې نو همغومره یې دمارسې د لیدلو سره واټن پیدا کیده. خو دستر مقصد دترلاسه کولو له پاره قاسم یو ځل بیا د صبر او استقامت هوډ وکړ. هغه د ماښام دمناجاتو په بهانه دخپلې کمرې څخه ووت او دبل منزل هغه ګیلرۍ ته ولاړ چې ډیرې قیمتي قالینې په کې خپرې شوې وې ، دغه ګیلرۍ دچراغونو په رڼا و کې ځلیدله. ګیلری ډیره اوږده وه ، قاسم یې اخري برخې ته ورسید او بیا هلته را وګرزید او ښه نیولې شو. دلته یو ستر محراب جوړ کړل شوې و. په دې ګیلرۍ کې چې دکومو کوټو تر مخ محرابونه موجود وو نوهغه کوټې دسترو سترو خلکو د اوسیدو ځایونه و. قاسم دلته په دې خاطر تم شو چې هغه وکتل د یوه ستر محراب په فرش باندې ګڼ شمیر ښځې را ټولې شوې دي. اوپه یوه خاص ډول عبادت کې مصروفه وې. دوې ټولو یو ډول خاورین لباس په تن کړې و. قاسم ددې ښځو تر شاولاړ و. دغه ښځې هملته دمحرابي برنډې په فرش باندې ناستې وې خو ددې محراب تر مخه دکوټې دروازه تړلې وه. قاسم فکر وکړ چې دا به دکوم عبادت کونکې راهب خونه وي چې ښځې مریدانې یې ترې بیر ون ناستې اودهغه انتظار کوي. قاسم تر لږه وخته پورې همدلته ولاړ و اوبیا په خپل فکر کې ډوب شو.

دمناجاتو نه دفراغت وروسته بیرته راستون شو ،نوبیا دهمغه لارې څخه را تیر شو. خودا ښځې اوس هم همغسې ناستې وې ، قاسم چې دعبادت کولو دا شکل وکوت نو ډیر حیران پاته شو ،کله چې خپلې خونې ته راغې نوسونیا په کمره کې موجوده وه. قاسم هسې په سرسري توګه د سونیا څخه وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونيا !.... دغه بل لورې....ګيلري په بنې لورې کونج کې ګڼ شمير ښځې په يوې برنډې کې سره راټولې شوې دی او ټولنيز عبادت کوي. هسې پوښتنه مې کوله چې دا څوک دي ؟ ،،»

قاسم په لمړي ځل د سونيا نوم اخستې و . دهغې په مخ باندې دخوشحالۍ نښې را پيدا شوې ،بيا يې په ډيره معصومه توګه قاسم ته وکتل او ورته يې وويل:

« بلې ! هغوې !...هغه ښځې دي چې دسسټر ميري مريدانې دي. هغوې د اياصوفيا ننانې يا راهبانې نه دي بلکه د قسطنطنيې عزتمندې ښځې دي چې د سسټر ميري په نوم ژوندۍ دې......»

قاسم نور څه او ريدل نه غوښتل. ځکه هغه ته د سسټر ميري نوم اخري لفظ ثابت شو ، دهغه په شريانو کې دويني ګردش نور هم تيز شو ، هغه د ډيمونان څخه اوريدلې و چې مارسي ته په اياصوفيا کې ټول خلک سسټر ميري وايي ، دقاسم په سترګو کې ځلا نوره هم زياته شوه اودواړه لاسونه يې په اضطراري توګه په حرکت راغلل. هغه دخپلو لاسو ګوتې يو په بل کې سره ننويستلې اوبيرته ويستلې.... اوبيا دلږ ځنډ وروسته ، معلومه نه شوه ، چې ولې يې د سونيا له پاره غوړه مالي پيل کړه.

« سونيا ! ته خو دومره حسينه اوښايسته يې چې ته بايد دکوم شرقي هيواد شهزادګۍ وې. ستا په سترګو کې د بدخشان د لعلو په څير ځلا ده. اوپه شونډو دې دګلابو په څير سوروالې. زه چې تا وينم نوحيران پاته کيږم چې خداوند به ستا په جوړښت کې څومره روښنايانې را ټولې کړې وي......»

دا خبرې ديوه سړي له اړخه کلکه حربه شميرل کيږي... يعني دکومې ښځې په دام کې د راګيرولو له پاره دا اخرۍ حربه ده. او دا ريښتيا هم اخري حربه وه. په نړۍ کې هيڅ داسې ښځه نه شته چې په خپلې ستاينې باندې خوشحاله نه شي. که څه هم دا ستاينه په درواغو ، ولاړه وه او يا غير متوقع هم وي. په هر صورت دادښځو کمزوري ده. قاسم هم د سونيا د همدې کمزورتيا نه ګټه پورته کول غوښتل. دقاسم دخولې څخه دغسې ناځاپې او پرته له هيلې ستاينه اوريدل سونيا د نشو په زانګو کې وروغورزوله. دهغې يو لاس ناځاپه دهغې په زړه کيښوول شو او غوښتل يې په ژبه څه ووايي خوژبه يې د څه ويلو نه وتلې وه. هغې قاسم ته دا ويل غوښتل چې .....ته ولې خاموشه شوې .....وايه اوهمداسې زما ستاينه وکړه .... دقاسم په څير دښه قامت او قوارې انسان د قسمت خاوندانو ته ترلاسه کيږي. سونيا هم په خپل بخت باندې ونازيده ، کله چې قاسم دهغې هيجانې کيفيت وکوت نو پوه شو چې تير يې په نښه لګيدلې دې. نوپه دې اساس يې ورته وويل:

« سونيا ته ډيره حسينه يې او ښايسته خلک درواغ نه وايي. ماته ريښتيا ريښتيا ووايه ،زما خدمت ته د راليږلو نه مخته بطريق اعظم تاسو ته څه ډول هدايت کړی دې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو سونیا دموم په څیر ویلي شوې وه. هغه به دقاسم څخه ځنګه خبره پټه کړې وې ،همغه و چې سمدلاسه یې ورته وویل چې بطریق اعظم هغوې ستا د جاسوسۍ له پاره ټاکلې دي. قاسم په زړه کې خپل ځانته شاباش وویل . اوس نو هغه غوښتل سونیا نوره هم په اعتماد کې واخلي اودخپلو خبرو په جال کې یې راګیره کړي.خو قاسم ددې یوې خبرې ډیر خیال ساته اوهغه دا چې هغه په خپلو ټولو خبرو کې دې لورې ته هیڅ اشاره ونه کړه چې هغه په سونیا باندې عاشق شوې دی. ځکه هغه نه غوښتل کوم دروغ خبره دخولې وکاږي.. لږه شیبه وروسته سوینا د زړه او ځان دواړو له مخې د قاسم په مریدۍ کې راپریوتې وه. او کله چې هغه بیرته تلله نو قاسم ترې هسې په سرسري توګه وپوښتل چې:

«او هو ! ..... دا سسټر میري څوک ده.... ایا کومه راهبه ده ...؟»

« هو ! هغه یوه البانوي راهبه ده ،خو دټولو راهباو څخه مختلفه ده . هغه چرچ ته دعبادت له پاره یوازې د یکشنبې په ورځ راځی ، پاته ټول وخت په بنده کمره کې ناسته وي. داسې بریښي چې دروحانیت کوم غټ پړاو ته رسیدلې وي، ځکه کله چې هغه لیکچر ورکوي نو ټولې ښځې ورته ژاړي. د ښار ډیرې سترې سترې ښځې د سسټر میرې څخه برکت ترلاسه کوی. یقین وکړه چې په ایا صوفیا کې دهغه درنښت او قدر د « مادر سوزینا » څخه هم ډیر دی.»

قاسم په پوره دلچسپۍ سره د سونیا خبرې اوریدلې. هغه حیران و چې مارسی په دې څوکالو کې څومره بدله شوې ده. معلومه نه ده چې قاسم څه فکر کړې و چې یو ځل بیا یې وپوښتل:

« ایا دهغې په لیکچر کې یوآځې ښځې ګډون کوې نارینه په کې نه وی...؟»

« هو ! بلکل نه ، هغه خو د نارینه و مخې ته بلکل راځی نه ، ډیر وخت په پرده کې اوسیږي. هو !.....کله کله دمیلې یا کرسمس په وختونو کې په ټولنیزو عباداتو کې ګډون کوې ، نو کله چې د حجابه پرته محفل دهغې مخ ووینې نو دسپوږمۍ په څیر روښانه مخ یې ټول محفل تر اغیز لاندې راوړي. سونیا دا اخری خبرې د شرارت له پاره په خندا خندا کې کولې.. ځکه هغې غوښتل د قاسم سره خپل ځان درسمیاتو څخه وکاږي. دقاسم سره هغه ښایسته ډیره و ځنډیده او غوښتل یې نوره هم هلته دهغه سره پاته شي. خو بیا هم په پوره نازړه توب سره ددروازې په لور ولاړه او دخوشحالۍ نه ډک زړه سره دهغه ځایه ووتله.

قاسم ته اوس دمارسي درک لږیدلې و. ددې خبرو په اوریدو سره دهغه په زړه کې نوې اندیښنې را وټوکیدې ،کله به یې فکر کاوه چې دا د البانوي کنیزې هغه لور نه ده چې د لاله شاهین په یادګار کې به یې ورسره کتلې. اوکله به یې فکر کاوه چې مارسی اوس یوه باعزت او باوقاره راهبه ګرزیدلې په دې خاطر به دسسټر میری څخه دهغې بیرته مارسی ته راوړل شوني نه وي. هغه دا فکر هم کاوه چې ایا مارسي بیرته د اسلامه ګرزیدلې او عیسویت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی خپل کړې دي ، حال دا چې هغه مسلمانه شوې وه او د اسلام لمرنی ښوونې یی هم تر سره کړې وې. خو زړه یی ځواب ورکاوه چې نه. مارسي اسلام نه پرېږدي.

د سونیا د تللو وروسته ، قاسم تر ډېره پورې په همدې خیالاتو کې ډوب و . هغه په همدې کشمکش کې و چې ډیوډ ورته د بطریق اعظم په لور د ورتللو پیغام راوړ. هملته قاسم ته دا هم په یاد راغلل چې هغه خو به نن د فوځ سپه سالار «نورټاس» سره د کتلو له پاره هم ورځي ، ټوپ یی کړ ، راپورته شو او د بطریق اعظم ځانګړې خونې ته ور روان شو.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ په سر اختلاف

په قسطنطنيې کې د جنګ له پاره ځانونه تيارول په پوره بيړې سره روان و. د ښار ټولو اوسيدونکو لکه د ميږيو په خير د ميوو او غلو په را ټولولو کې منډې ترړې وهلې. شهنشاه دغربي اروپا ځخه د مرستو د ترلاسه کولو له پاره خپل تجربه لرونکې سفيران استولي و. هغه د « پوپ جان نکلسن » د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره د روم د کليسا ټولې غوښتنې منلې وې او د هغې سره د يوناني کليسا د يوځاي کولو هوډ هم ښوولې و. د « وينس» او «جينوا » بحري بيړۍ د فاسفورس ابنا ته را رسيدونکې وې ، په قسطنطنيه کې ديوه لکو نه زيات خلک اوسيدل ، د ښار ټولو معمارانو د ښار ديوالونه ترميمول . د اهنګرانو بازار شپه او ورځ پرانستې و او په سلګونو کار ګرانو شپه او ورځ د جنګ سامانونه تيارول. په ګولډن هارن کې پروت زنځير نورهم غبنتلې کړل شو ، د ښار د ديوال چې ځلوارلس ميله نيم دايره شکله پروت و يوناقابل تسخير ديوال و ګرزيد. د ديوال شاوخوا ته يو ستر خندق هم وکندل شو چې د اړتياو په وخت کې په کې د سمندر اوبه راپريښوول کيدې شوې ،په دې توګه د ښار ځلور واړه خواوې اوبه ګرزيدلې. د پخوانی تعمير دوه ستر برجونه چې توپونه پرې ايښول شوي و له نوي سره مضبوط او مستحکم کړل شول.

د جينوا په فوځونو کې هغه مشهور او معروف سالار هم و چې « کمانډر جان جستيماني » نوميده. نوموړې داروپا ډير ميړنې جنګجو او تجربه لرونکې سالار و. شهنشاه جستيماني ته په نا ارامۍ سره انتظار کاوه ، دهغه جهاز ډير ژر د دانيال د دروازې ځخه را تيريدونکې و.

مقصد داچې د قسطنطنيې خلکو د سلطان محمد د راتلو له پاره ځانونه پوره پوره تيار کړي و. د بله اړخه سلطان محمد خان هم په دې ښار باندې د يرغل له پاره دخپلو تياريو په اخري پړاونو کې و. په دې خاطر چې هغه د قسطنطنيې د کلابندۍ په وخت کې بلې کومې لورې ته متوجه نه شي نو د کرمانيا دامير سره يې سوله کړې وه اودهغه لور يې ځانته نکاح کړې وه. بيا يې د هنګري دپادشاه هونياډې سره د دريو کالو له پاره س وله وکړه ، هونياډې دکاتوليک مذهب پيرو وو او د قسطنطنيې سره د اختلاف په اساس يې د سلطان سره سوله وکړه. په دې توګه سلطان خپل شاته د شمالي اروپا ګواښونه تم کړل ، خو د موريا سيمې ته يې چې هلته د قسطنطين بل ورور حاکم و د تجربه لرونکو سپاهيانو يو لښکر ورولیږه تر څو د اړتياو په وخت کې دهغه د راتلو مخه ونيسي.

دفاسفورس په ابنا باندې د روميلې کلات جوړښت هم په خپل اخري پړاو کې و ، سلطان په اورنه کې اتيا زره سپاهيان را ټول کړل. خو لا تر اوسه دسپاهيانو د راټولو کار جريان درلود. ځکه سلطان پوهيده چې دقسطنطنيې د سوبې له پاره يواځې دعسکرو را ټولول بسنه نه کوي. په همدې خاطر د سلطان انجير « اربان» شپه او ورځ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ستراو تباه کونکي توپ په جوړلو مصروف و ، تر څنګ یې دسلطان بحري بیړه هم په پوره تیزۍ سره د تکمیل په لور روانه وه.

د «اورنه» په سلطاني قصر کې د کوچني معصوم شهزاده د وژلو نه وروسته دملکې سروین حالت ډیر خراب شوې و. سلطان پخپله دملکې تر مخه حاضر شو او په دې پیښه یې خپل غم او ژور خفګان و ښود او هغې ته یې د هر اړخه ډاډ ورکړ چې دهغې کوچني شهزاده په وژلو کې دهغه هیڅ ډول لاس نه و. د سلطان مشهور سالاران « احمدکدک پاشا» او محمود پاشا» د فوځې تیاریو په لړ کې یو دبل نه مخته روان و. اغاحسن هم دیني چرې د ځوانانود روزنې له پاره د مصنوعي دیوالونو په ورختلو اودهغو څخه دتیریدلو تمرینونه کول. په دې تمرینونو کې داغا حسن په ګډون پنځه نور سالاران او دوه سوه غښتلي عسکر شامل و. اغا حسن پاته فوځ ته د غشي د ویشتلو او د تورې د وهلو د فن روزنه هم پیل کړې وه. که له یوه اړخه په اورنه کې دهر وګړي په سترګو کې د جوش او ولولې احساسات تر سترګو کیدل نو دبله اړخه په قسطنطنیه کې دهر وګړي دسترګو اومخ څخه خاورې بادیدې.

قاسم د سپه سالار نورټاس میلمستون ته ورننوت. نو دهغه پوزې ته دشرابو بوې راغې. دروازه چې قاسم ته یوه ستره څوکۍ وړاندې کړه اوپخپله د سپه سالار نورټاس د رابللو له پاره دهغه خونې ته ورغې...... کله چې د پیړ او غټ وجود خاوند نورټاس د قاسم خواته راغې نوقاسم ور پورته شو اودهغه سره یې لاس ورکړ ، خو نورټاس د شرابو په نشه کې مست و ، سترګې یې درنې وې ، دقاسم تر څنګ کیناست اوبیا په دروند اواز سره وویل:

« تاسې د بطریق اعظم ځانګړې نماینده یاست. په همدې خاطر زه یو ځل بیا میلمستون ته راغلم ، اوکه نه ستا څخه لږه شیبه مخته ما د شهنشاه ددوو کسو نماینده ګانو سره پوره وخت تیر کړې و »

سپه سالار همدومره وویل اوبیا لاس ور اوږود کړ او یو ځل بیا یې دخپل ځان له پاره دشرابو پیاله ډکه کړه ، دسپنیو زرو جام یې راواخست او قاسم ته یې وویل:« بده یې مه ګڼه ، زه ډیر زیات شراب څښم ، اوبیا په ځانګړې توګه مې کله چې د سلطان محمدخان له اړخه د حملې کولو خبر اوریدلې دې نو په ذهن مې ډیر زیات دروندوالې راغلې دې.....په همدې خاطر ډیر څښم . زه نه غواړم چې زما په زړه کې دنوې ځوان سلطان څخه ویره راپیدا شي.....زه ډیر تجربه کاره یم ، او ته خو ما ډیر ښه پیژنې....»

دنورټاس د خبرو څخه څرګندیده چې هغه ډیر زیات شرا ب څښونکې دې ، قاسم د دې فرصت نه ګټه واخسته اوسمدلاسه یې وویل « درونده سپه سالاره ! ته یې بې شکه څښه. دشرابو د څښلو سره به ستا میړانه دوه هومره زیاته شوې ..... هسې خو هم ته ډیر میړنې اوبهادر انسان یې. ستا په شتون کې به څوک جرءت وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقسطنطنيې په لور سترګې راپورته کړي ،خو تا د شهنشاه د نمايندګانو په اړه ماته څه ويل غوښتل. اوستا خبرې په نيمايي کې پاته شوې....»

قاسم چې که وکتل چې نورتيا د دې جام څخه هم څلور پنځه ګوټه وکړل نو دخپل مطلب خبره يې ورته وکړه ، اوس نو د نورتياس نشه نوره هم زياته شوې وه، دقاسم دخبرو په اوريدو ډير زيات خوشحاله شو ، دخوشحالۍ په تال کې کيناست اوقاسم ته يې دهغه په ستاينې باندې افرين ووايه. دقاسم د خبروپه ځواب کې نورتياس په نشه کې به خبرو پيل وکړ:

« دشهنشاه نمايندګان !......هو ! هغوې بې عقله په دې خاطر ماته دلته راغلي و چې له ما وپوښتي چې د جنرال جستېماني د ښه راغلاست له پاره څه ډول تياري ونيول شي ؟ .....اوس ته راته ووايه چې زه د يوه کوچني کلي د قومندان له پاره لاس په سينه دريدلې شم ؟ نوتيارس دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننويستې اودا خبره يې ورته وکړه.

« بلکل نه !دا کار خو د بازنطيني سلطنت د ډوبيدو په خير دې. ستا خبره سهي ده. د جينوا په څير د يوه کوچني رياست د قومندان بايد ستا په څيرد ستر سالار د حکم لاندې وي....تا دشهنشاه کسانو ته څه ځواب ورکړ.

قاسم د هر وخت څخه پوره پوره ګټه اخستله ، او د نورتياس د غوښتنوو سره سمه خبره يې کوله. اوس نو نورتياس په مکمله توګه د هوا په څپو سپور شوې و.

« واه ،...واه..... فادر ! ته څومره نيک انسان يې . ته زما په دردونو ښه پوهيږې ، دهغه وخته راهيسې چې جستېماني د قسطنطينې په لور را خوزيدلې دې د شهنشاه په سترګو کې زما قدر را کم شوې دې. خو زه به په دې جنګ کې شهنشاه ته دا ډاګيزه کړم چې زه څومره ستر سالاريم .... هغوې چې نن سبا زمونږ په سرونو باندې مسلط شوې دې ..... هغوې ..... هغوې خو ته ښه پيژنې ..... زه دکارډينل خبره کوم ......کاردينل اسيډرو .... غلط او ناولې انسان .....» سپه سالار نورتياس دخپلې نشې په وخت کې همغې لور ې ته ولاړ کومې ته قاسم دهغه بوتلل غوښتل. سپه سالار په خپله دکارډينل خبره راوسپړوده. په دې وخت کې ورته قاسم وويل:

« ته د کارډينل اسيډرو په اړه خبره کوې. زه خو پخپله په همدې لړ کې تاته راغلې يم ، ته خو خپل غم او درد د شرابو دڅښلو په نشه کې له ياده باسې ،خو بطريق اعظم داسې نه شې کولې..... خداوند دې خير وکړي ، معلومه نه ده چې په شهنشاه باندې څه شوې دې چې دقسطنطنيې دټولو امراو دسپکاوې له پاره په منډو ترړو کې مصروف دې. ديوې خوا يې تاته حکم کړې چې د يوه کوچني جنرال جستېماني د استقبال له پاره ځان تيار کړې اودهغه تر مخه ټيټ شې اودبلې خوا يې په اياصوفيا کې ددواړو کليساو د ګډې غونډې درابللو اعلان کړې دې اوبيا يې دهغې مشرې هم کارډينل استيډرو ته روکړې ده . ته خو پوهيږې چې کارډينل د دروم دکليسا يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

معمولي مامور دې. په داسې حال کې چې دبطريق اعظم دنده دټولې عيسوي نړۍ تر ټولو ستر دنده ده. همدا علت دی چې بطريق اعظم ډېر زيات انديښمن شوی دی ، هغه دلته زه تاته په دې خاطر را استولی يم تر څو تا دبطريق اعظم د احساساتو څخه خبر کړم. دهغه فرمان دی چې د کارډينل مشري به د يوناني کليسا له پاره د سپکوالي سبب وګرځی.

قاسم دهمدې خبرو دکولو وروسته خاموشه شو .هغه دخپلو خبرو په وخت کې دنوړټاس مخ او ذهن هم مطالعه کاوه . نوړټاس پخپله يوناني و او سخت مذهبي انسان و. په دې اساس د يوناني کليسا دسپکوالي دخبرې د اوريدو سره سم په غضب شو او ويې ويل:

« هيڅکله هم نه ! زه به هيڅکله هم د « دي هولي ارتودکس » چرچ سپکوالي و نه زغمم. بطريق اعظم ته زما داپيغام ور ورسوه چې ته هيڅکله هم انديښمن کيږه مه. بلکه هغه ته زما له اړخه دا مشوره ورکړه چې هغه دې سبا د ښار د ټولو پادريانو او راهبانو يوه ګډه غونډه راوبولي او په هغې کې ټولو چرچونه ته دا حکم وليږي چې هغوی دې په ولس کې د شهنشاه ددې کار په خلاف غورنګ پيل کړي. او خلک دې راوګماري چې هغوی دې دکارډينل مشري او د رومن کتوليک د چرچ برلاسي په هيڅ توګه و نه مني.»

قاسم په دې پوهيده چې سپه سالار په نشې کې ډوب شوی دی خو د سپه سالار دمشورې د اوريدو وروسته قاسم داسې و انګيرله چې سالار د نشې څخه راوتلی دی ،نوړټاس ډېر زيات شراب څښونکې و په دې خاطر کم نشه کيده. قاسم دنوړټاس د مشورې څخه ډېر خوشحاله شو او نوړټاس يې ډېر وستايه او ژمنه يې ورسره وکړه چې هغه به بطريق اعظم ته د ګډې غونډې دپيليدو تر مخه د يوناني کليسا د يوې ځانګړې غونډې درابللو له پاره مشوره ورکوي....

په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې يوه خبره راغله او په ډېرې ښې سليقې سره يې د نوټارس څخه يوه ډېره مهمه پوښتنه وکړه.« درونده سپه سالاره ! که ته يې بده ونه ګڼې نو زه دخپل ډاډ په خاطر يوه پوښتنه کول غواړم ...... او هغه دا چې ايا مونږ د رومي کليسا د بسپنې نه پرته دسلطان محمد خان دځواکمن فوځ دمقابلې توان لرو او که نه ؟..... زما مقصد دا دی چې له مونږ سره اوس څومره فوځ شته.

دقاسم دپوښتنې په اوريدو سره نوټارس يو ناڅاپه تک ژيړ شو ، دا سې معلوميده لکه چا يې چې وينه زبيښلې وي ، په حقيقت کې دا د سلطان محمد د نوم دا وريدو ويره وه ، ځکه نوټاراس د عثماني سلطانيو په اړه ډېر ښه معلومات درلودل. خوبيا يې هم په ډېر احتياط سره قاسم ته ځواب ورکړ.

« زمونږ سره اوس خپل پنځوس زره فوځ موجود دی. چې د نيمايي څخه ډير يې سپاره فوځيان دي ، ددې نه علاوه د قسطنطنيې د شاو خوا او يونان د سيمو څخه هم د همدومره فوځ د راتلو هيله شته. او په دې توګه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د فوځونو شمیره د سلطان محمد د فوځونو په اندازه برابره شي. خو مونږ د سلطان څخه په یوه شي کې ډیر مخکې یو او هغه زمونږ بحری ځواک دې. ځکه د عثمانیانو سره نه بحري ځواک شته او نه په دې اړه کومه تجربه لري. دهغوې په مقابله کې خو مونږ د بحر په منځ کې اوسیږو او په بحر باندې حاوي یو. او ددې ټولو نه ستره خبره داده چې زمونږ دیوالونه دومره مستحکم دي چې تر اوسه پورې ترې کوم فاتح نه دې راتیر شوی ..»

قاسم ترې دډیرو زیاتو مهمو معلوماتو د اخستلو پروګرام پیل کړې و. او په قسطنطنیه کې ددې مهمه دنده هم همدا وه. کله چې نوټاراس د دیوالونو مهمې خبرې ته ورسید نو قاسم ترې یو دم بیا وپوښتل:

« خو ما اوریدلې دي چې دښار دیوالونه په یو شمیر ځایو کې ناکاره شوی دي..... ایا دا سهي خبره ده ؟»

« هو ! دا سهي ده ، خو اوس په ډیره بیړه دهغو ناکاره ځایونو جوړښت روان دې...... مونږ به دمسلمانانو په لاسو مات نه کړل شو. ځکه چې په قسطنطنیه باندې دیسوع مسیح سیورې دې.

ته خو پخپله فادر یې اوله ماڅخه په دې خبرو ښه پوهیږې. نوټاراس دخپل ذهني اوزرې د ډاډ په خاطر د مذهبې برکتونو په لور مخه کړه. قاسم کله دا فرصت له لاسه ورکاوه. سمدلاسه یې ترې وپوښتل:

« ولې نه ! په کوم ښار کې چې دایاصوفیا په څیر ستر مرکز وي نو په هغه ښار باندې به څه ډول مصیبت راشي. زه تاته په پوره ډاډ سره ویلې شم چې دا ښار به د دنیا تر پایې ته رسیدو پورې همداسې خوشحاله اواباد پاته وی....»

« افرین ! ځوان فادر !..... ستا حوصله ډیره ستره ده...... زه ډاډ من یم چې مونږ به د رومن کتولیک د چرچ تر مخه د سپکاوي څخه خوندي پاته شو.»

په همدې توګه خبرو کولو کې د وخت دتیریدو فکر هم چاته نه و پیدا شوی. حال دا چې ډیر زیات وخت تیر شوی و. قاسم دنوټاراس څخه ډیر زیات مهم معلومات تر لاسه کړي و، قاسم له همدې ځایه هوډ وکړ چې همدا نن شپه به د سلطان په نامه یو اوږود لیک چې دغه ټول معلومات په کې درج شوي وی لیکي.

کله چې قاسم د نوټاراس د خوني څخه بیرته ستون شو نو سونیا یې په کمره کې منتظره ناسته وه. هغې لمبلي و او نوي کالي یې په ځان کړي و تر څنګ یې د سترګو د ښو له پاره هم ځانګړې تور رنګ استعمال کړې و. سونیا راهبه نه وه بلکه یواځې یوه خدمتګاره وه. خوبیا د ایاصوفیا د چرچ په څیر یو عبادتځای کې دهغې دغه ډول ځان ښایسته کول څه حیرانونکې معلومیدل. خو قاسم په هدف دخپل غشي په لګیدو باندې په زړه کې ډیر خوشحاله و، سونیا په دې خاطر دومره ځان جوړ کړې و اوراغلې وه چې قاسم یې د ښایست اوښکلا ډیره ستاینه کړې وه. خوبیا هم قاسم ته په خپله کمره کې د سونیا منتظر پاته کیدل دحیرانتیا وړ و. خو هغه خپله پخوانۍ رویه په ځاې وساتله او د سونیا څخه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !که ته ځان داسې ښایسته او ښکلې کړې نو د کوم لیوني په سترګو کې به راشې. زه خو وایم چې د خپل ځان خیال و ساته...... او هو ! په دې وخت کې زما خوني ته څنګه راغلې یې ؟»

د قاسم د خبرو لمړۍ برخې سونیا ته نوره هم خوشحالي او فرحت ور ببنیلې و. خو په ناڅاپي توګه یې خپله دنده ورته رایاده شوه او قاسم ته یې وویل: « زه خو د بطریق اعظم په حکم دلته راغلې یم ، هغه ویلي و چې تا ته ووایم چې کله هم راستون شوې نو له ماسره یو ځل ووینه.»

قاسم د یوې لمحې له پاره په فکر کې شو اوبیا یې د لږ څه فکر کولو وروسته د بطریق اعظم د کتلو له پاره هغه لورې ته مخه کړه. وروسته ورپسې سونیا ورغږ کړ.

« بطریق اعظم زما څخه ستا په اړه هم پوښتلي و...»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره تم شو. او بیا یې سونیا ته مخ کړ او ورته یې وویل چې له تاڅخه یې څه پوښتلي و: اوبیا تا ورته څه ویلي دي.؟»

« ما هغه ته وویل چې تاسې د یسوع مسیح ددین ریښتوني خادم اومخلص عیسوي یاست. ستاسې په زړه کې د قسطنطنیې د خوندي ساتلو له پاره پوره ولولې شته اوتاسې بلکل یو ریښتوني او میړني انسان یاست .....ایا ما ورته سهي خبرې کړې دي ؟»

اوس نو قاسم ډیر حیران پاته و ، ځکه هغه فکر هم نه کاوه چې ددومره لږې ستاینې په اساس به سونیا پرې دومره فدا کیږي. د بله اړخه هغه اندیښمن هم شو چې هسې نه چې دغه پیغله پرې ځان مین نه کړي. دهمدې فکرونو په اسا س هغه سونیا ته د لمړي ځل له پاره لږ څه دروند ځواب ورکړ.

« سونیا ! ستا نه ډیره ډیره مننه . چې بطریق اعظم ته دې ریښتیا ریښتیا خبرې کړې دي.»

قاسم د خپلې خونې څخه ووت او سونیا یې تر شا ورته په خوږو خوږو سترګو کتل.

بله ورځ د قاسم له پاره ډیره مصروفه ورځ وه ، بطریق اعظم د نوټاراس په سلا دیوناني کلیساو د راهبانو اوپاد ریانو غونډه رابللې وه. قاسم د بطریق اعظم په حکم باندې د ضروري کاغذونو په راټولو اوجوړولو کې مصروف و . ځکه بطریق اعظم دیوناني کلیساو راهبانو ته د شهنشاه دهر تیرې په اړه ثبوت وړاندې کول غوښتل. دبطریق اعظم اغیز او رسوخ د کوچنیو کوچنیو پادریانو او راهبانو په واسطه په عوامو کې پوره خپور شوې و. او دا همغه دور و چې په « روم» کې د پوپ ځواک د شهنشاه د ځواک څخه زیات و ، اوهمدې وخت ته د اروپا د زوال وخت هم وایې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي کرکه او نفرت خپل اوج ته رسیدلي و. لا تر دې وخته پورې د «مارټن لوتر» ډله نه وه را پیدا شوي. د روم پاپ نه یواځې د ټولې اروپا روحاني مشر و بلکه د ټولو سرو او سپینو مالک هم و. په دې وختو کې د روم د کلیسا عدالت په عوامو باندې هر ډول ظلم او تیري کاوه. عیسایت د هوس پالو مذهبی مشرانو د لوبو اله ګرزیدلې وه. او د اروپا مذهبی مشران دبې لاریو ښکار شوي و، دبیا راپورته کیدو د وخت نه نژدې دوه پیړۍ مخته اروپایی عیسوي پادریان د ظلم، تیري او هوس بندګان و.

په دیارلسمه عیسوي پیړۍ کې د سسلي او جرمني په پادشاه (فریډرک ثاني) باندې د روم پوپ د کفر فتوې ولګوله. پر هغې د الزامونو په لیست کې دا هم و چې هغه هره ورځ د مسلمانانو په څیر غسل کوي، د مردارو او خیرنو کالیو د اغوستلو په پایلو کې به د سپږو دومره زیاتوالې راپیدا کیده چې د «کنټربري» لاټ پادري به کله بیرون وت نو په قبا به په سلګونو سپږې له ورایه معلومیدې. تر ۱۰۲۰ پورې د لندن په بازارونو کې د انسانانو غوښې پلورل کیدې. د روم د پاپا عدالت دخپل جوړښت په همغه لمړي کال دوه زره کسان ژوندي وسوځول او په لسو کلونو کې یې اویا زره کسان په اور کې ور واچول. دفرانسې مشهورې ازادی غوښتونکې ښځې «جون اف آرک» هم په ۱۴۳۱ کې په همدې ډول سزا محکومه شوې وه. د اخلاقو معیار دا و چې دهغوې د لمړنیو پادشاهانو څخه یې پنځلس همجنس پاله و.

قاسم په خپله کمره کې د نن ماښام د غونډې له پاره د اسنادو د راټولولو په کار کې مصروف و. چې په دې وخت کې شعله کونکي سونیا یو ځل بیا کمرې ته راننوتله. د راننوتلو سره سم یې دروازه د ځآن پسې و تړله. هغه په یوه منډه راغله او د قاسم په پښو کې کیناسته. قاسم هغه وخت ډیر وارخطا شو چې ویې کتل چې سونیا ژاړي.....قاسم ترې وپوښتل: څه درپیښ شوي دي..... سونیا همداسې ژړل او قاسم خپل سترګې پټولې او همدا یې ترې پوښتل چې: چل څه شوي دي؟ لږه شیبه وروسته قاسم په خپل حال شو او سونیا ته یې مخ کړ: «سونیا ! څه درپیښ شوي دي؟ ولې ژاړې؟ چا درته څه ویلي دي؟»

«نه! دروندده میلمه! ماته هیچا هم څه نه دي ویلي، ماته چې هر څه ویلي دی هغه تا ویلي .....زه اندیښمنه یم، ماته ټوله شپه خوب نه دې راغلې....زه نه پوهیږم چې زه څه وکړم؟....»

قاسم د سونیا په ناروغتیا پوه شوې و. هغه حالاتو وهلی یوه غمژنه پیغله وه. دهغې غوړونه دنرمې لهجې او دمحبت نه ډکو الفاظو اوریدو ته تږې و. هغې ته چې په ژوند کې هر څوک مخې ته راغلي نو د جنسي هوس له پاره یې استعمال کړې ده، هغه د سترو سترو راهبانو او بطریقانو د پټو رازونو څخه خبره وه. ان تر دې چې دغه زوړ ستر بطریق هم سونیا سلامته نه وه پرینبې. خو هیچا هم د سونیا زړه نه و راسپړودې چې ووینې چې هغه څومره زخمي دې. پرون چې قاسم د خپل مقصد له پاره دسونیا سره څو نرمې خبرې وکړې او هغه یې وستایله. نو هغه ګیج پاته شوې وه. دهغه په زړه څه داسې هیجان راغلي و چې ټوله شپه یې یوه لمحه هم خوب ته نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښې. تر څنګ یې دقاسم انځور د سترګو تر مخه ایښوول شوې و ، هغه دسهار څخه تر اوسه پورې په خپله کمره کې ناسته وه او په خپل قسمت یې ژړل. هغې خپل ځان ددې ځوان لایق او ورې نه ګاڼه چې ددې لورې ته یې التفات کړی و. هغه د قاسم په پښو کې ناسته وه اوژړل یې ، کله یې چې ښه وژړل نو سمدلاسه پخپله په خندا شوه ، دا نو ډېره عجیبه منظره وه ، دهغې سترګې لا د ژړا څخه لمدې وې اوپه مخ یې د اوښکولیکې نه وې خرابې شوې خو اوس یې دیوه معصوم کوچنی په څېر په خندا لاس پورې کړ.....قاسم فکر کاوه چې دا دایاصوفیا خادمه نه بلکه د اسمانه راغلې کومه پرېښته ده.

قاسم هم دهغې ددې خلوص څخه په خندا شو ، ته خوسونیا ډېره عجیبه پېغله یې ، هم ژاړې اوهم خاندې. پورته شه او دروازه پرانیزه اوبیرته راځه. دغسې په بنده دروازه کې کیناستل ښه نه برېښي.

سونیا ته دقاسم دمحبت او مینی نه ډکه لهجه ډېره خوښه شوه ، سمدلاسه ولاړه او دروازه یې پرانسته ، خو هغې ددروازې کنجې و ګرزوله ، ددروازې کومه پله یې خلاصه نه کړه. بیرته دقاسم مخې ته راغله او دشرارت نه په ډکه لهجه یې ورته وویل:

«ایا سسټر میري ستا ډېره خوښیږي ؟زه به یې در ته ووایم چې سسټر میری زما هم ډېره خوښه ده. زه د ورځې یو ځل نیم دهغې کتلو ته هرو مرو ورځم. هغه زما سره د یوې خور په څیر ناسته پاسته کوی ، دهغې سره دناستې په وخت کې زما ټول غمونه له منځه ځي»

دمارسی د نوم په یادولو سره د قاسم زړه بل لورې ته ولاړ. دسونیا دا خبره چې هغه د ورځې یوځل د سسټر میري لور ې ته ورځې د قاسم له پاره ټکان ورکونکې وه. په دې وخت کې یو ناڅاپه دقاسم په زړه کې یو عجیب فکر راپیدا شو. قاسم تر یوه وخته پورې په خپل دغه فکر کې ډوب و اوبیا کومې پریکړې ته ورسید او د خپل ځان سره یې و خندل. لږه شیبه وروسته هغه دخپله ځایه پورته شو او دخپل سامان څخه یې د مارسی ګوته راوویستله. که څه هم هغه په دې فکر کې شو چې دهغه ددې اقدام څخه به بې چاره سونیا نوره هم په غلط فکر کې ولویږي، تر یوې لمحې یې صبر وکړ خوبیا یې خپل ستر مقصد په فکر کې راوست او ډاډمن شو ، هغه یو دوه قدمه د سونیا په لور ورغې اوبیا یې دمارسی ګوته دسونیا په لورور نژدې کړه او په ډېر اخلاص یې ورته وویل:

« سونیا ! زه یو راهب یم.....تاته خو جسماني محبت نه شم درکولې ، خو د خپل ورحاني محبت تحفه تاته درکوم. له تانه هیله لرم چې پر ماپورې به خپل امیدونه نه تړې .ځکه چې ته خو پوهیږې چې یو راهب محبت کولې شي خو واده نه شی کولې..... دا واخله اوپه ګوته یې کړه.....»

دسونیا حالت دکتلو وړو. د قاسم خبرې دسونیا په غوږونو کې د سختو نیشه کونکو شرابو په څیر ور پریوتې او هغه یې زړه بایلیدونکې کړه. دهغې سترګې د عقیدت په نشې کې ډوبې شوې اوشونډې یې د احساساتو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې په رپيدو شوې ، دخپل نصيب څخه په ويره کې شوه . ځکه نن قاسم هغې ته ګوته د تحفې په توګه ورکړه ،ګويا هغه يې دمحبت په غشي وويشتله .هغې خپل لاس ورمخته کړ او د ګوتې د په ګوته کولو له پاره يې خپله ګوته هم رامخته کړه. کله چې دقاسم لاس دهغې په نرمې او نازکې ګوتې ولګيدنو دسونيا په بدن کې د لړزيدو په ځاې ارام او سکون راپيدا شو . هغې ته داسې ډاګيزه شوه چې قاسم دهغې د لاس اوګوتې په نيولو سره هغه د نړۍ د جهنم څخه رابيرون کړې ده. دهغې د سترګو څخه د اوښکو دوه ستر ستر څاڅکې لاندې په فرش باندې را توې شول. سونيا ته داسې څرګنده شوه لکه د نړۍ ټول بار يې چې د اوږو څخه پورته کړل شوې وي.

په همدې وخت کې چې قاسم سونيا ته ګوته په ګوته کړه نو دقاسم د کوټې دروازه په غږ سره پرانستل شوه او يو اجنبي وګړې دهغه کوټې ته راننوت ، د دې اجنبي په کتلوسره دقاسم اوسان وار خطا شول ، سونيا هم په وارخطايې سره يوې لورې ته ودريده. ځکه چې په دروازه کې په خپل سره راننوتې اجنبي قاسم ته په کرکجنه توګه کتل . دا پنځوس کلن زوړ وګړې خو د ځواکمن وجود خاوند و . قوې سترګې يې درلودې ، سترګې يې داسې سرې وې لکه چا چې په کې د اورتکې سرې سکروټې ايښودې وي. دبطريق په څير کالې يې په ځان و اوپه لاس کې يې امصا نيولې وه .... دا شاګال و ..... د اياصوفيا پيرې .... سونيا به ورته د اياصوفيا پيرې وايه .... بلکه سونيا په ريښتيا هم هغه د پيرې په څير منلې و . ځکه هغه به د ورځو ورځو راهيسې ورکيده ، هيچاته به يې په اړه معلومات نه و چې شاګال چيرې تللې دې ؟ اوبيا به يو ناڅاپه په ايا صوفيا کې را څرګند شو، دهغه په اړه يوه خبره ډيره مشهوره وه چې هيڅوک د شاګال په سترګو کې سترګې نه شي ور ننويستلې. ان تر دې چې د بطريق اعظم پورې د پورته مرتبې خلک هم د شاګال دسترګو څخه ځان تيروي. دخلک ګمان خودا هم و چې دشاګال په سترګو کې د يوې دقيقې له پاره د سترګو ننويستل انسان له منځه وړي ، هغه انسان بيا په څلورويشت ساعتو کې له منځه ځي ... داخبره څومره سهي وه او څومره غلطه ... خو دسونيا تر مخه شاګال يو دوه کسان په همدې توګه له منځه وړي و، شاګال به عادتا خاموشه و . دهغه څيره د رازونو څخه ډکه وه او هر انسان به چې ورته ډير وکتل هغه به د ويرې اودهشت سره مخامخ کيده . په چرچ کې نورو خلکو هم دا ګمان کاوه چې شاګال انسان نه دې بلکه دقسطنطين پيرې دې چې عمر يې ددرې سوه کالو څخه ډير دې . او دقسطنطنيې د خوندې ساتلو له پاره د خداوند يسوع مسيح له اړخه ټاکل شوې دې. د هغه د اوږود عمر دباور کونکو دليل دا و چې هغوې دغه شاګال د تيرو ډيرو کلونو راهيسې په همدغه شکل سره وينې. دبطريق اعظم تر څنګ د يو شمير سترو خلکو فکر هم همدا و چې شاګال پيرې نه دې خو دا يې منله چې شاګال د پټو ځواکونو مالک دې او د تور جادو خاوند هم دې.

شاګال په داسې وخت کې دقاسم د کمرې دروازه پرانسته چې قاسم سونيا ته ګوته ور په لاس کوله. خودهغوې بخت ښه و چې د دروازې د پرانستو اواز سونيا او قاسم واوريد اوقاسم سمدلاسه د سونيا څخه خپل لاس راښکود. قاسم ته د شاګال تر شا خپل خادم ډيوډ هم تر سترګو شو ، او ډيوډ ورته هم د رازونو ډک انسان معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو . سونیا خو شاګال پیژانده اما قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. ځکه شاګال دقاسم داجازې پرته دهغه خونې ته راننوتې و . دهغه تګ لکه د هندوستان دسوامیانو په څیر و ، دتلو په وخت کې یې د انسان د قد په اندازه امصا په زمکه وهله او دکمرې منځته راغې. دهغې د سترګو څخه را پورته کیدونکې حرارت قاسم هلته په خپل ځان کې محسوساوه. هغه دقاسم مخې ته راغې او دهغه تر مخه خاموشه و درید. لږه شیبه کې یې د قاسم په سترګو کې خپلې سترګې ورننویستلې ، قاسم ته دشاګال دغه ډول راتګ د زغم وړ نه و . په دې خاطر قاسم هم دغصې نه ډکې سترګې د شاګال په سترګو کې ور ننویستلې ، خو لږه شیبه کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دهغه تر مخه انسان نه بلکه کوم شیطان ولاړ دې. قاسم د شاګال د سترګو څخه د راوتلې حرارت په اساس ناارامه شو اوخپل وجود یې دخپل وزن څخه ډیر دروند احساساوه.

پخوا له دې چې قاسم دهغه د سترګو دحرارت ځواک له لاسه ورکړي اوخپلې سترګې ترې را واړوي ، اندیښمنې سونیا رامنډه کړه اوقاسم یې پورې واهه او د شاګال د سترګو څخه یې لرې کړ اوبیا یې په لړزانده اواز سره وویل:

« دا بطریق شاګال نومیږي .....دهغه په سترګو کې سترګې ننویستونکې ژوندي نه پاته کیږي. هغه د زړګونو پیریانو ځواک لري.....»

سونیا ددې نه اخوا نور څه و نه شو ویلې. ځکه چې دشاګال څیرونکې سترګې په هغې ور ونښتې ، معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه معلومه شوه چې د شاګال شاته دهغه خادم په خندا دې خو قاسم تر ډیره پورې خپله غصه پټه نه کړای شوه اوشاګال ته یې وویل:

« درونده بطریقه ! تا به ماته حکم کړي وې چې زه په خپله ستاسې خدمت کې حاضر شوې وې. دغه ډول ، د یو چا کمرې ته ، دهغه داجازې پرته ورننوتل ښه نه ښکاری.....»

« هو هوهو ! .....تا سهي خبره وکړه ..... ما تاسې دواړه هسې په هسې پریشانه کړئ ... خو زه حیران یم چې په قسطنطنیه باندې دمرګ ویره را خپره شوې ده او تاسې دواړه د ایاصوفیا په پاکو حجرو کې رومانس ته ملاتړلې ده ..... ما اوریدلې دې چې ته د تهریس څخه راغلې یې. ایا دا ریښتیا دي ؟»

اوس نو دقاسم غصه یو ناڅاپه په هوا کې ولاړه او دپښولاندې یې زمکه وښویده. ځکه د شاګال په لهجه کې دګیدړو په څیر مکر اوفریب پټ و . قاسم ته دا لهجه ډیره پر اسراره ښکاره شوه. خو ځان یې سنبال کړ او ویې ویل:

«بلې ، هو ....دا ریښتیا دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا خو ډېره ښه خبره ده .....تهریس خوزما ډیر خوښ دي.. زه ډیر وخت د تهریس کلیسا ته ورځم ..... حیران یم چې تاسره مې ولې هلته نه دي لیدلې.....»

اوس به قاسم څه ویلي واې. هغه د خپل ځان د خلاصون له پاره خبره شاته وغورځوله « په حقیقت کې به زه ډیر وخت په ځانته عبادت کې مصروف ووم ، او د ډیرو خلکو سره به نه شو کتلاې ، دا خو زما ډیره بد قسمتي ده چې ما هلته له تاسره نه دي کتلي.....»

« هووووو !.....دا ریښتیا هم ستا بد قسمتي ده...خیر ! اوس خو زما اوستا ترمنځ لیدنه وشوه نور نو ته بدقسمته نه یې..... زه به یو ځل بیا له تاسره وینم. د څه ضروري خبره له پاره ..... زما منتظر اوسه..»

قاسم ته داسې ډاګیزه شوه لکه شاګال چې ګواښ ورته کوي. خوبیا هم قاسم ورته مسکې شو او ورته یې وویل: «ضرور ضرور .....زه به ستا انتظار کوم»

شاګال لکه څنګه چې راغلې و همغسې د خونې څخه بیرته ووت. خو ډیوډ په خپل ځاي ولاړ پاته شو. قاسم ډیوډ ته مخ کړ او ورڅخه یې وپوښتل « ایا بطریق همداسې وي ؟ انسانیت ته د محبت د درس د ورکولو له پاره دیسوع مسیح راهب دغسې نه وي، دا موصوف دا یا صوفیا سره د څومره مودې راهیسې اړیکی لري..»

« په دې خو هیڅوک نه پوهیږي ، د هر چا څخه چې پوښتنه کوې وایی چې شاګال یې دهمغې لمړۍ ورځې څخه همداسې کتلې لکه دا اوس چې دي.»

معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه څرګنده شوه چې ډیوډ هڅه کوي قاسم د شاګال څخه وویروي ، قاسم د ډیوډ په خبرو باندې په مسخریې توګه و خندل « ښه ، ډیر ښه ، سهی ده. تاسې ولاړشئ ، زه د غونډې له پاره څه ضرور کار ترسره کول غواړم...»

سونیا غوښتل چې تم شي. خو قاسم دواړو ته د بیرته تللو حکم کړې و. نو هغه هم مجبورا دهغه ځایه ولاړه. کله چې هغوې دواړه ولاړل نو قاسم پورته شو او د خپلې کمرې دروازه یې له دننه څخه بنده کړه. اوبیا په خپلو کارو کې مشغول شو. هغه سر ښکته کړې و او څه یې لیکل چې ټکان یې وخوړ او فکر یې وکړ چې شاګال یې تر مخ ولاړ دې اوپه ډیرو بدو سترګو هغه څاري... قاسم سر راپورته کړ ، مخته یې وکتل خو څوک یې و نه میندل. خو دا د قاسم وهم و. قاسم خپل ځانته په قهر شو او له ځانه سره یې وویل چې د یوه مؤمن په صفت د یوه شیطانه ویره احساسوی. اوبیا بیرته په خپلو کارو کې مشغول شو.

کله چې سونیا خپلې کوچنۍ شانته خونې ته راغله نو زمکې ځاي نه ورکاوه. هغه دقاسم له اړخه ورکړل شوې ګوتې ارام ته نه پریښوده ، خپلې کمرې ته د راننوتلو سره سم یې د کمرې دروازه و تړله. اودقاسم له اړخه ورکړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ګوته یې په لاس کې را واخسته او په ډیره مینه یې ورته کتل. بیابیا یې هغه ګوته ښکلوله اوبیا بیا یې په خپلو سترګو مخښله. اوبیابیا به یې خپل پخواني ترخه یادونه را یادول او دسترګو څخه به یې پرې اوښکې تللې. هغې خو چرچ ته پناه راوړې وه. خو دلته په راتلو سره یوه یوه راهب په جدا جدا توګه دهغه ابرو او عزت له منځه وړې و ، دا چې دغه د خلکو ترمخ د اوږدو اوږدو ویناو کونکي دخداوند یسوع مسیح یواځې په نوم راهبان دپاکو اوسپیڅلو پیغلو دلوڅو جسمونو څخه خوږول ګڼه اخلي ، دا خبره سونیا ته دلته چرچ ته د راتلو وروسته معلومه شوه. هغوې چې د غمونو د پرېښودو له پاره دلته راغلې وې ، خو په ایاصوفیا کې ورته دهغې نه زیات غمونه منتظر وو. هغې چې کله په ایاصوفیا کې خپل لباس لویدلې وکوت نو ډاډمنه شوه چې په نړۍ کې ورته دعزت د خوندي کیدو له پاره دپناه هیڅ ځاي ځیرې نه شته همدا علت و چې هغې خپل ځان د ایاصوفیا د شرایطو په مطابق ور وغورزاوه.

خو نن ورته قاسم دخپلې مینې نښه ،ګوته ، د تحفې په څير ورکړې وه اوهغې ته یې یو ځل بیا ژوند وربښلې و. اوس نو هغې په ایاصوفیا کې په خپل تیر ژوند باندې افسوس کاوه. کاش چې هغې خپله ابرو او عزت خوندي ساتلې وې نو نن به یې د ایرون په پښو کې هر څه په پوره ویاړ سره قربان کړې وې ، همدا پیښماني دهغې په زړه اودماغ کې راګرزیده ، ډیره پریشانه وه خو د قاسم له اړخه ورکړل شوې تحفې به بیرته خوشحالیو ته را ستنوله. څومره زیاته چې هغه نن ناقراره وه په خپل ټول ژوند کې پرې دومره ناقراري نه وه راغلې. په همدې وخت کې یې په ذهن کې د سسټر میري رونړ مخ هم را وګرزید. په داسې وختو کې یواځې سسټر میري وه چې هغې ته یې حوصله ورکولې شوه. هماغه وه چې سونیا خپل سترغلي پاک کړل او دسیسټر میري په لور د تللو له پاره یې ځان تیار کړ.

نن د سیسټر میري په دروازې کې دهغې مریداني ښځې یوه هم نه وه .ځکه دهغوې له پاره یواځې د خالي اویکشنبې ورځې مختص شوې وې. او نن ددوشنبې ورځ وه. سونیا په ډیره کراره توګه د سسټر میری دروازه ور وټکوله. او کله یې چې ځوابې اشاره ترلاسه کړه نو دننه ور ننوتله.

سسټر میري په خپله کمره کې ناسته وه اودخپل عادت په مطابق یې یو عجیب اوغریب کتاب لوست. دسونیا په کتلو سره یې هغه کتاب بند کړ او هغه یې په یوه صندوق کې کیښود او د سونیا سره د کتلو له پاره راپورته شوه. سیسټر میري سپین کالی اغوستی واومخ یې د وقار او رعب نه ډک و. دا د «ایاصوفیا» یواځنۍ راهبه وه چې تر اوسه یې کوم نارینه ځانته نژدې نه و پریښې.... هغې دهمغه لمړۍ ورځې څخه دیوې عبادت کونکې راهبه شکل او بڼه اختیار کړې وه..... دا پخپله مارسی وه.

مارسي سونیا په ډیره مینه دخپلې سینې سره رایوځاي کړه اوپه خپل څنګ کې یې کینوله اوبیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا څه خبره شوې ده ، نن خوستا په څیره کې اندیښنې راولاړې شوې ښکاري. ماته ووایه ، زه به دې دغم دبدلیدو هڅه وکړم.»

خو سونیا د ځواب ورکولو په ځای په ژړا او واویلا پیل وکړ. سر یې دمارسي په سینې کیښود ، مارسي خپل لاس دهغې په ملا کیښود اوهغې ته یې دقرار ورکولو هڅه پیل کړه.....سونیا ژړل خومارسي خاموشه وه. داسې بریښیده چې هغې سونیا ته د ژړا کولو فرصت ورکاوه ..... په همدې وخت کې د سونیا دګوتې لاس چې هغې په خپل وجود کې پټ کړې و په غیر اختیاري توګه بیرون را ووت. او دمارسي سترګې پرې ولګیدې.... دمارسي سترګوپه سرسري توګه دسونیا دا ګوته وکتله خو جدی یې ونه ګڼله . خو لږه شیبه وروسته دمارسی سترګې یو ځل بیا په دغه ګوته باندې ورونښتې اوس نو مارسی په ډیره جدي توګه د سونیا په لاس کې دغې ګوتې ته کتل. دهغې په زړه کې دماضی یادونه را څرخیدل....دهغې سره د مارتها هغه یادګار ګوته وه چې مارسي قاسم ته ورکړې وه. نو په دې فکر کې چې هسې نه چې دهغې سترګې فریب وخوري نو د ګوتې په جوړښت باندې یې غور کول پیل کړل ، خو دا همغه ګوته وه. وجود یې په لړزان شو ، سونیا یې په ډیر احتیاط سره را سمه کړه او په خپل هیجاني کیفیت یې قابو پیدا کړ اوبیا یې په ډیرې نرمې لهجې سره سونیا ته وویل:

« ګوره سونیا ! ..... دداسې ژړاګانو څخه څه نه جوړیږي ... اوس چپ شه ، شاباس .. اوماته ووایه چې څه خبره شوې ده.؟»

مارسي خپلې پاکې ګوتې د سونیا په مخ ووهلې ، اوس نو سونیا خپل ځان ډیر سنبال کړې و ، رانیغه شوه او کیناسته. اوپخپل لاس کې یې په ګوته کړل شوې ګوته را مخته کړه اوسسټر میري ته یې وویل:

« ته خودا ګوته وینې که نه ! داماته هغه ځوان راکړې چې د پریښتو په څیر پاک انسان دې ، هغه د قسطنطنیې اوسیدونکې نه دې ، دبیرون څخه راغلې دې ، خو سیسټر .....زه څه وکړم....؟ ما په هغه خپل زړه بایلودې دې. خو نه زما په وس کې ده او نه مې په اختیار کې چې زه هغه دخپل ځان کړم. هغه یو راهب دې اوزه د یوه چرچ خادمه یم..... سسټر ! زه خپل ځان دهغې وړنه وینم ، زه به هغه ته څنګه ووایم چې زه ښه نه یم پاته شوې ..... هغه ډیر ښه دې....»

خو مارسی د څه اوریدو ته تیاره نه وه. هغه په خپل ځای باندې لکه د تیږې په څیر جامده ناسته وه ، هغې ته په خپلو سترګو او غوږونو باور نه و ، هغې په تیرو اوو کلونو کې ډیر زیات ژړلي و ، ډیرې سجدې یې کړې وې ، ډیر لمونځونه یې کړي و اوپه پټه پټه یې دغه تیر اوه کلونه د الله تعالې په مخ کې ډیر ژړلې وخو هیڅکله یې د خپل فریاد ځواب نه و اوریدلې. خو نن بې په ناڅاپې توګه قاسم ته د خپل اړخه ورکړې ګوته وکتله. سونیا ورته ویلې چې هغه ځوان همدلته د ې او دا دمارسي له پاره ډیر عجیبه لمحه وه ، ځکه قاسم بلکل دهغې سره نژدې و ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې د زړه ددرزهار انداز هم بدل شوې و ، دا درزهار لمړۍ ديوې راهبې د زړه اواز و چې دټولې دنيا د دنارينه و څخه يې ځان يوې خوا کړې و او دخپل پروردګار سره يې مينه پيدا کړې وه ، خو نن يې زړه په يوه بل انداز کې درزيده او دا ديوې ځوانې پيغلې د زړه درزار و چې د کلونو کلونو راهيسې يې دخپل محبوب کتلوته ليوالتيا درلوده. هغې يقين نه شو کولې ، په دې فکر کې شوه چې کيدې شي دا ګوته دبل کوم کس لاسو ته ورغلې وی او تر دې ځايه را رسيدلې وي،په دې اساس يې په پوره ناقرارۍ سره دسونيا څخه وپوښتل:

« دهغه ځوان راهب قواره او څيره څه ډول ده .... ايا ته يې ماته ويلې شې ؟»

سونيا ددې خبرې په اوريدو سره ټکان شانته وخوړ خوبيا يې دقاسم څيره مخته راوړه اوپه ډيره ښه توګه يې هغه تعريف کړه . اوس نو سونيا هم ډاډمنه شوې وه چې تعريف کړل شوې راهب پخپل قاسم بن هشام دې . دمارسی کيفيت هم بدل شو . هغې غوښتل چې همدا اوس او همدا شيبه راپورته شي اودقاسم په لور ورمنډه کړي.د قاسم په غيږې کې سر ور ننباسي او دزړه له کومې وژاړي اوهغه ته ووايې چې .....« درځه ! .....ټول هر څه پريږده او ما ددې ستونزمن ژوند څخه بيرون کړه ....» خوهغې داسې نه شواې کولې . هغې سونيا له ياده وويسته او د خپل تير پخواني ژوند په يادونو کې را ونغښتله . هغې يوه يوه خبره رايادوله .« لاله شاهين » يادګار ، دقاسم کور ، د قاسم خندانه ورندار ، د قاسم وريرونه .... اوبيا يې خپله مور رايادہ شوه . او بيا يې يو ناڅاپه ذهن و دريد اوپه دې فکر کې شوه چې هسې نه چې ډيمونان هم دقاسم په لاسو وژل شوې وي. او بيا يې همدا فکر په زړه کې پوخ شو چې قاسم دلته قسطنطنيې ته د راتلوسره سم ډيمونان وژلې دې ، خو هغه وخت چې هغې اوريدلې و چې دسلطان مرادخان زوی سلطان محمد خان په تخت د کيناستو نه وروسته په قسطنطنيه باندې دحملې کولو ګواښ کړې دې نودهغې په دعاوګانوکې هم ډيرښت راغلې و . هغې به شپه او ورځ دخپل مالک تر مخه همدا دعاوې کولې چې هغه ورځ ډيره ژر راوړې چې سلطان محمد په قسطنطنيه باندې حمله وکړي ، هغه په دې هم ډاډمنه وه چې دسلطان په لښکرو کې به قاسم بن هشام هم ورګډ وي ، په تيرو اووکلنو کې به مارسی ډيروخت په دې حيرانه وه چې ولې يې قاسم د لټون هڅه نه ده کړې . هغه په دې پوهيده چې که چيرې قاسم يې دلټون هڅه وکړي نوپيدا کيدل به يې ورته ستونزمن نه وي اودهغې سره کتلاې شې . خو نن ډاډمنه شوې وه چې قاسم دهغې پل تعقيب کړې ، اوس نو دقاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه خو دصبر لمن يې پرېښنبوله .او خپل وقار يې په ځاې وساته اوسونيا ته يې وويل:

«ډير ښه .....اوس نو تا دهغه سره مينه پيدا کړې ده . خو دا راته ووايه چې هغه هم له تاسره مينه کوي اوک نه ؟»

«هو کوي يې ! او ډيره زياته يې کوي ، خو هغه مجبور دې ، هغه وايې چې زه تاته جسماني محبت نه شم درکولې ،ځکه چې زه يو راهب يم ، خو روحاني محبت درکولې شم ،هغه ماته روحاني محبت راکړې دې ،اودا ګوته دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت نښه ده . خو سسټر میري ، زه په دې نه پوهیږم چې روحاني محبت څه ته وایې ؟ تا ته به معلومه وي ، که څنګه ؟»

مارسي یوه پوهه او رسیدلې پیغله وه . هغه په ډیره اسانۍ سره دخبرو بیخ ته ور رسیدله . هغه په دې فکر کې وه چې قاسم دې نجلۍ ته قصدا داګوته ورکړې ده تر څو یې تر ما پورې را ورسوي . او زه یې و پیژنم . دا دقاسم له اړخه یو ډول پیغام و . مارسي دقاسم دپیغام څخه ډیره خوشحاله شوې وه ، خو هغه په دې ډیره خفه وه چې دا ناپوهه سونیا هسې په هسې د قاسم په محبت کې را نښتې ده . په ناڅاپې توګه د قاسم په ذهن کې یو خیال راغې او سمدلاسه یې سونیا ته وویل:

« ډیره ښه ! ..... هغه راهب اوس له تاسره روحاني محبت کوي . زه تاته یوه خبره درښیم ، ته یې هغه ته وکړه .... نو هغه به پرتا نور هم ډیر مهربانه شي .... خو تر هر څه لمړۍ زما یوې خبرې ته کلک غوږ کیږده . چې خپل ځان دهغه په مینه کې دومره مه لیونې کوه ، هسې نه چې خپل یې نه کړې اوبیا یې دجدا والې غم هم و نه شې زغملې .....»

سونیا مسکۍ شوه اوبیا یې په ډیره بې صبرۍ سره ورته وویل : « ماته هغه خبره وښیه چې راته دې یې دښوولو ژمنه کړې وه . » ته خو پخپله د یسوع مسیح راهبه یې . نو تاته به دمحبت په اړه څه معلوم وی ؟ » معلوم نه شوه چې ولې د مارسي په شونډو باندې عارفانه مسکا را پیدا شوه . هغې یوه اوږده ساه واخسته اودهغې خبره یې تکرار کړه اوویې ویل:

« هو ! ته سهي وایې . ماته به د محبت په اړه څه معلومات وی ؟»

سونیا داسې وانګیرله چې د سسټر زړه یې خفه کړ . سمدلاسه یې ښننه وغوښتله ، اوبیا یې په زارۍ کونکې لهجې سره وویل « سیسټر ! که چیرې ماته ښننه وکړې نوبیا راته ووایه چې ماته څه ویل غواړې ؟»

مارسي د یوې لمحې له پاره د سونیا په څیرې باندې سترګې ور ښخې کړې اوبیا یې ورته وویل :« ته هغه ته ووایه ..... د لاله شاهین کوترې الوتې دي .. کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیا به خپلو کورنو ته بیرته راستنې شي .»

سونیا په ډیره حیرانتیا سره د مارسي خبرې واوریدې . یوځل یې هڅه وکړه دا الفاظ په خپله ژبه باندې تکرار کړې او ځان پرې پوه کړي خو بیا یې په حیرانونکې توګه وویل:

« سسټر ! دا څه خبره ده ؟.... زه خو پرې هیڅ پوه نه شوم د لاله شاهین کوترې زمونږ دمحبت سره څه اړیکې لري ..»

« ته ددې جملې په مطلب پوهیدل پریږده اودا یو ډول روحاني منتر و ګڼه . ماتاته د محبت یو یادګار پیغام در ښوولې دې . دا دیو چا دمحبت پیغام دې ...... او ډې زیات اغیزمن دې ....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پرې بیا هم ونه پوهیده خو د سیسټر میري پیغام یې په ژبه یاد کړ.

د ایاصوفیا د پادریانو غونډه چې ماسپښین څخه پیل شوې وه د شپې تر ناوخته پورې یې دوام وکړ. په دې غونډه کې د قسطنطنیې ټولو پادریانو برخه اخستې وه. اوټول په دې خبره ډېر په قهر و چې ولې شهنشاه ددوارو کلیساو د ګډې غونډې له پاره کارډینل اسیډرو د مشر په څیر ټاکلي دي. دا خو د ایاصوفیا دبطریق له پاره سپکوالې دې. دقسطنطنیې ټولو مذهبي مشرانو په ګډه دا پریکړه وکړه چې هغوې به د غونډې په ورځ د شهنشاه تر مخه احتجاج کوي. او کله چې ددوارو کلیساو دغه غونډه خپل اوج ته ورسیږي نودوې به یې په همغه شیبه کې بایکاټ کوي او ناکاموي به یې. دا حقیقت و چې دښار د خلکو زړونه او دماغونه د کلیسا دمذهبي مشرانو په لاسو کې و. خلک ددې حالاتو په کتلو سره مجبور و دمذهبي مشرانو لورې ته مراجعه وکړي ځکه همدې مذهبي خلکو ، عوامو ته د هغوې دپیسو ، سرو او سپینو زرو په مقابل کې د جنت ټکټونه ورکول. دا ډاډمنه وه چې که چیرې ټولو پادریانو د شهنشاه په خلاف راپارول نو خلک به لکه د اور سکروټې ګرزیدلې وې. په دې اساس د بطریق اعظم سازش بریالی شو او ټولو پادریانو ورسره په دې اړه ژمنه وکړه....

کله چې دشپې غونډه پای ته ورسیده نو قاسم د بطریق اعظم څخه اجازه واخسته او په خوشحالۍ سره د خپلې کمرې په لور ولاړ. دهلیزونه ټول خاموشه و او ډیره کې خلک په خپلو خونو کې ویده شوي و.

قاسم په زینو وختو او دویم منزل ته ولاړ خو معلومه نه ده چې دویم منزل ورته ولې دومره وران ویجاړ ښکاریده. دلته هم په دیوالونو او دروازو باندې دمشالونو په رڼاو پتنګانو نڅاوې کولې. کله چې قاسم په لمړي موړ کې را وګرزید نو یو سورې لرونکې شکل یې وکوت چې ښې او چپ لورې ته یې حرکت کاوه...... داسې څرګندیده لکه کوم کس چې یو ناڅاپه کومې خونې ته ورننوځي... قاسم سخت متوجه شو.

په حقیقت کې قاسم د غونډې د جریان نه وروسته د ګڼ شمیر پادریانو سره دد ې ستر مقصد دترلاسه کولو له پاره د یوځای پاته کیدو تبلیغ کاوه. اوتر دې وخته پورې بطریق اعظم او نور ستر پادریان خپلو خپلو کمرو ته ورغلي و. کله چې د ښاره راغلې د کوچنیو کلیساو پادریان رخصت شول نو د شپې لمړۍ برخه تیره شوې وه او په هغه وخت کې د ایاصوفیا دغه برخه لکه دقبرستان په څیر خاموشه پرته وه.

قاسم په داسې حال کې چې وینبتان یې په بدن را پورته شوي و د دهلیز څخه تیر شو او خپلې کمرې ته ورسید. خو کمرې ته په ورننیژدې کیدو سره یې چې کله وکتل چې دکمرې دروازه یې پرانستې ده نو حیرانتیا یې نوره هم زیاته شوه. قاسم په ډېر احتیاط سره خونې ته ورننوت خو په کمره کې هیڅوک هم نه و. البته دکوټې ټول سامان یې خپور ور شوي و او داسې بریښیدله چې چا یې سامان ټول پلټلي دي. دقاسم ذهن سمدلاسه دبطریق شاګال په لور ولاړ ځکه د نن سهاره څخه هغه شاګال نه و کتلی. قاسم خپل سامان راټول کړ او بیرته ولاړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویده شو. خو خوب یې د سترګو څخه لرې تښتیدلی و. اوس نو هغه ډېرو عجیبو حالاتو سره مخ و، تر هغې چې ددندې پورې یې اړونده وه نو دقاسم کار د ورتیا وړ و. خو تر هغې چې دمحبت پورې یې اړه درلوده نو لا تر اوسه دقاسم هڅو او کوششونو کومه د ډاډ وړ نتیجه نه وه ورکړې. قاسم دخپلې خونې دروازه د دننه څخه وتړله او په خپلې بسترې باندې پریوت. اوبیا معلومه نه ده چې څه وخت به یې سترګې ورغلې وې. کله چې دقاسم سترګې ورغلې نو دقاسم دکوټې کړکۍ کې یوحرکت شانته پیدا شو، دا یوه ډېره درنه کړکۍ وه او د یوه نری اواز سره سم خلاصه شوه.

دمشال په ګرزیدو کې په کوټه کې دهرشې سیورې په حرکت راغلې و، کله چې کړکۍ پرانستل شوه نودمشال رڼا دکړکۍ یوې لورې ته هم ور وغځیده. اوپه دې توګه تر مخه سیورې هم رڼا شو. لږوروسته دغه سیورې د اواز دپیدا کیدو پرته د قاسم د کوټې په لور را روان شو، د قاسم کوټې ته راننوت او کړکۍ یې د ځان پسې بنده کړه، دشپې دویمه برخه هم تیریدونکې وه، د ایا صوفیا ټوله وادي په خوب کې غرقه وه، هرې لورې ته چپه چپتیا وه او د ستنې د غورزیدو اواز هم اوریدل کیده. خو دقاسم په خونه کې موجود سیورې هیڅ ډول اواز نه راپیداکاوه. سیورې چې کله د قاسم تر پښو را ورسید نو یو دم تم شو د رڼا سیورې په سیورې باندې پریوتې و. په دې اساس هغه سیورې نه و بلکه یو ژوندې انسان و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې دخپلې خولې پرده لرې کړه رڼا و ښووله چې هغه سونیا وه. سونیا د «ایاصوفیاء» جذباتي کنیزه.

سونیا د قاسم په قدمونو کې کیناسته او دهغه لوڅې پښې یې لکه دلیونو په خیر کتلې. د قاسم وجاهت، د هغه قد و قامت، دهغه ځواني اوښایست ....ټول هر څه لکه دسپوږمۍ په څیر ځلیدل. سونیا غوښتل چې ورشي او دقاسم تر څنګ څملي.. خو کوم نالیدلي قوت هغه ددې کاره منه کوله، هغه تر ډېره پورې د قاسم په پښو کې ناسته وه، بیا راپورته شوه او دقاسم په پښو باندې ورښکته شوه اوهغه یې ښکل کړې ..... په همدې وخت کې دقاسم سترګې را خلاصې شوې، خپلې پښې یې کش کړې او راپاڅید اوکیناست:

«دا څنګه حرکت دې؟....سونیا! دا ته یې؟.... په دې وخت کې....؟اوبیا زما په خونه کې؟....»

سونیا ورته په خپلو شونډو لاس کیښود او د خاموشه پاته کیدو اشاره یې ورته وکړه. اوپه ډېره خاموشانو توګه یې ورته داسې وویل لکه څوک چې منتر وایي ......

«د لاله شاهین کوترې والوتې..... کله چې نیلا اوبه سرې شي نوبیرته به خپلو کورنو ته را وګرځي..»

قاسم یو ناڅاپه په خپل ځای باندې ګونګ سونګ کیناست. دا خو نیغ په نیغه دمارسی پیغام و. دهغې د جسم هر رګ دخوشحالۍ نه په نڅا کې و.دهغه نه دا ویرشول چې دا دشپې دویمه برخه ده او سونیایې په کمره کې ځانته ورسره ده. هغه راټوپ کړ او په بستر کې نیغ کیناست او په ډېره بې تابۍ سره یې د سونیا څخه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ځ..ځ...... څه.....تا .... تا څه وویل ؟ یو ځل بیا یې وویل !»

سونیا یو ځل بیا وویل « د لاله شاهین کوترې الوتې دې او کله چې نیلا او به سرې شي نو بیرته به خپله ځالو ته را ستنې شي.»

قاسم د مارسي په پیغام و پوهیده. مارسي ورته همدا ویل چې کله چې په ابناې فاسفورس کې د عیسوي فوځیانو ویني وبهیږي نو دې سپین روبې راهبه به هم د خلاصون لاره بیامومي ...

د مارسي پیغام د قاسم په زړه کې نوې روح را وپاراوه ، دا لمړې ځل و چې هغه ته په محبت کې بریالیتوب تر لاسه کیده. هغه د خوشحالۍ نه جذباتي شوې و ، مخته راغې او خپل لاس یې د سونیا په اوږه کیښود ، سونیا د انار د ګل په څیر تکه سره شوه . قاسم سونیا ته وویل:

« سونیا ! تا نن زما زړه د مینې نه ډک کړې دې ، نن چې ته له ما څخه هر څه غواړې او له ماسره ویې نو زه به یې هرو مرو درکړم»

سونیا په زړه کې سستړ میري ته دعاګانې پیل کړې ، ځکه هغې ورته د قاسم درام کولو له پاره منتر ښوولې و. د سونیا زړه د مینې او محبت نه درزیده. او په خپل قسمت یې ناز کاوه. سونیا د قاسم د خبرې په اوریدو سره په شرارت سره وویل:

« ریښتیا ؟......ایا ریښتیا دې چې هغه څه چې زه یې وغواړم ته به یې هرو مرو راکوې ؟»

« هو ! بې شکه ، ما چې کومه ژمنه کړې ده هغه به خامخا پوره کوم»

« نو بیا ما د خپل ځان سره ملګرې کړه»

قاسم حیران شو ځکه د سونیا خبره ذومعني وه. قاسم ډاډ من و چې هغه به ترې محبت و نه غواړي ،ځکه چې قاسم یو راهب و او هغه په دې پوهیده. خو هغې د خپل ځان سره یو ځاې دده ملګرتیا غوښتې وه. قاسم وویرید او ناځاپه یې د سونیا په لور وکتل:

« دا ته څه وایې ؟.... ته خو پوهیږې چې زه یو راهب یم »

« نو څه و شول چې راهب یې ؟ که یو راهب واده نه شي کولې نو ما سره خو نزدیکت کولې شي ؟ زه غواړم ستا په قدمونو کې سر کیږدم او د ټولې نړۍ څخه په بې خبرۍ کې ژوند و کړم......»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم حالت د کتلو وړ و. هغه په خپل جال کې را ښتي و. هغه په وختي توګه د سونیا د ټالولو له پاره په یوڅو ټکو تکیه وکړه بیا همغه څو ټکي د سونیا د راتلونکې ژوند له پاره د ټولو ستره تکیه وګرزیده .. قاسم ورته وویل:

« سهي ده نو بیا د قسطنطنیې د جنګ پورې انتظار وکړه ، که چیرې مسلمانانو جنګ وګاټه نو زه به درته تکیه و ګرځم. او که چیرې هغوی ناکامه شول نو بیا به دې له ځایه وکاږم.»

دقاسم دغه جمله دهغه د فکر له مخې بلکل په ځاي و ه اوقاسم په خپله زړه کې همدا ډول پریکړه کړې هم وه چې هغه به په دواړو حالاتو کې دغې غمځپلې پیغلې سره کومک کوي، سونیا ددې خبرو په اوریدو سره یو دم د خپل مستقبل په خوبونو کې ډوبه شوه. قاسم ورته یوځل بیا وویل:

« لیونۍ ! ته اوس ولاړه شه ،شپه ډیره تیره شوې ده او تر ډیره پورې زما په کمره کې ستا پاته کیدل سهي نه ي ....»

« ولي سهی نه دي ؟ دلته ته کوم داسې راهب ونې چې دشپې یې خونه په ښایسته نجونو نه وي ښکل کړل شوی..»

« زه ستا تر مخه ولاړ یم ، او ته پوښتې چې داسې کوم راهب شته چې پاک لمنې وي....ماته ووینه ، زه پاک لمنې یم. په دې خاطر ته اوس خپلې کمرې ته ولاړه شه....»

دسونیا زړه خو نه غوښتل خو په ډیره ناخوالې توګه دهغه دکمرې څخه ووتله او دتلو تلو په وخت کې یې قاسم ته په ډیرو حسرتناکو سترګو سره کتل. کله چې سونیا ولاړه نو قاسم لږه شیبه وروسته دخپلې کمرې دروازې ته روغې اودهغه ځایه بیرون وکتل ، دهلیزونه وران ویجاړ معلومیدل، هغه شاوخوا وکتل او بیا یې سترګې په هغه اوږود دهلیز باندې ور ونښلوې ، خو ددهلیز په اخرې برخه کی یې د چا په کتلو سره هک پک حیران پاته شو .... څکه هلته ډیر لرې شاګال بطریق ولاړ و. دمشال په رڼا کې دهغه سره څیره د ورایه ځلیده ، قاسم ته دهغه سترګې لکه د اور د بخرکو په څیر ډاګیزه کیدې ، هغه دقاسم په لور متوجه و اوپه ډیره کرکجنه توګه یې دقاسم په لور کتل. پخوا له دې چې قاسم څه وکړي ، شاګال یو دوه قدمه مخته ولاړ او د قاسم دسترګو څخه یې ځان پټ کړ. دقاسم د ملا په هډوکې کې یوډول برقې امواج راپیدا شوي و، هغه بیرته کمرې ته راستون شو او دخپلې کمرې دروازه یې د دننه څخه کلکه بنده کړه. قاسم په خپله بستره باندې څملاست خو د شاګال دواړه سرې سترګې یې په ذهن کې وې او دهرې لورې یې کتلې. بلاخره قاسم خپل سر په زوره وواهه او بیا یې سترګې پټې کړې او د ویده کیدو هڅه یې وکړه خو اوس خوب دهغه څخه ډیر لرې تللې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ اخری ورځ وه ..... ځکه چې د هغې په سبا په کلیسا کې د دواړو کلیساګانو یوه ګډه غونډه جوړیدونکې وه .هلته په کلیسا کې ددې غونډې دګډونکونکو له پاره نوې کرسۍ خپریدې ، د عبادتځاې پرته نور ټول سالون ددایرې په څیر په دوه سوه څوکیو ښکلې کړل شوې و. په چوترې یې د غونډې د مشر او شهنشاه له پاره دوه ستر تختونه ایښودې و ، دسالون په منځ کې یو ستر اوپراخه میدان جوړ کړل شوې و ، نن د ایاصوفیا د پاکولو کار روان و. ځکه چې یوه وروسته یې د یونان او روم ددوو کلیسا ګانو تر منځ دجوړ جاړی او اتحاد له پاره خبرې کیدې. خو قاسم غوښتل دا اتحاد له منځه ولاړ شي ، نن یو ځل بیا قاسم د بطریق اعظم په لار ښوونه د فوځ د سالار نوټاس د کتلو له پاره ورغې. قاسم د غونډې د خرابولو په خاطر سپه سالار د سخت قدم اخستو له پاره تیار کړ. دهغه ځاې د بیرته راستنیدو په وخت کې قاسم په ډیره نا محسوسه توګه د یو شمیر پټو دوستانو سره دکتلو له پاره هم ورغې. خو کله چې قاسم دخپلو ملګرو سره دکتلو وروسته بیرته را روان و نو دبازار په منځ کې یې خپل خادم ډیوډ تر سترګو شو ، قاسم تندې ته ټک ورکړ ،چې هسې نه چې ډیوډ دهغه په تعقیب پسې راوتلې وي ،دغه فکر قاسم ډیر نا ارامه کړ. هغه پخپل همدې فکر کې را روان و او په دې توګه د ماسپښین نه مخته ایا صوفیا ته را ورسید ، په ایاصوفیا کې دغونډی له پاره تیاری خپل اخري پړاو ته رسیدلې وه اودسالون دهرې ستنې سره مشالونه روښانه شوې و.

قاسم په بیړه بیړه خپلې کمرې ته ځان ورساوه .... ډیوډ لا تراوسه دهغه د ذهن څخه نه و وتلې. دقاسم د راتلو څخه لږه شیبه وروسته هغه لیونۍ پیغله یو ځل بیا دقاسم تر مخ ولاړه وه ، دراتلو سره سم ترې قاسم وپوښتل:

«ډیوډ چیرې دې؟»

« نه پوهیږم ، نن سهار مې یو ځل د بطریق شاګال سره کتلې و. هغه وخت هغوې دواړه د ایاصوفیا څخه بیرون روان و..»

دقاسم په زړه کې ډول ډول اندیښنې راولاړې شوې. هغه دکوم خطر څخه نه ویریده خو په دې اندیښمن و چې هسې چې دخپلې دندې د پاې ته رسیدو دمخه یې کار شنډ شي ، قاسم سونیا ته د بیرته تللو اجازه ورکړه اوپخپله دبطریق اعظم د کمرې په لور ور وخوځید. هغه دغه زوړ بطریق ته د نوټاراس دبسپنې په اړه ډاډ ورکړ خو کله یې چې بطریق اعظم په اندیښنو اوفکرونو کې ډوب وکوت نو په ډیر احتیاط سره یې ترې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! ته ډیر اندیښمن معلومیږې ، زه ستا د اندیښنو د لرې کولو له پاره د هر خدمت کولو ته تیار یم. »

زوړ بطریق د قاسم په لور په ډیر غور او دقت سره وکتل او بیا یې په لږخه اندیښمنه توګه وویل: « هو ! رېښتیا هم زه ډیرپه اندیښنه کې یم. سبا ددواړو کلیساګانو غونډه جوړیدونکې ده اوشهنشاه هوډ کړې چې په هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به د رومی کلیسا سره اتحاد کوي ، زه په دې فکر کې یی چې د رومی کلیسا دواکمنۍ نه وروسته به د هیوادپه کوم کونج کې ځان پټوم.....»

قاسم د لږ څه غور نه وروسته عرض وکړ « مقدسه پلاره ! ته اندیښمن کیږه مه ،دقسطنطنی دټولو فوځونو سالار نوټاراس ماته ډاډ راکړې چې هغه به په هیڅ قیمت شهنشاه پرې نږدې چې دا یووالې راوړې.»

دقاسم دخبرو وروسته دبطریق حوصله لږ څه په ځاې شوه اوبیا یی قاسم خپلې خواته کیناوه او تر ډیره پورې یی ورسره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې ... خو په هر صورت هغه مضطرب اوپریشانه وه ، هغه قاسم ته دقسطنطنی او ایاصوفیا په اړه ډیرې د راز خبر ې وکړې چې قاسم ته یی دسلطان په لور دلیږلو اړتیا احساسیده.

غرمه سسټرمیري دخپلې خادمې په خوله باندې سونیا ته ځواب ولیږه ، سونیا بې له ځنډه د سسټر میري خونې ته راغله نو سسټر میري په ډیره خوشحالۍ سره هغې ته ښه راغلاست ووایه. او په مصنوعې توګه یی ترې لږ څه ځان مرور شانته کړ.

« سونیا ! ته ډیره مطلب پاله یی..... هغه نسخه چې ما پرون تاته ښوولې وه نو بیا دې زه دهغې دپایلو څخه خبره نه کړم.....»

سونیا ته د سسټر میري په خیر د یوې بزرګې اوعابدې ښځې په دې سلوک باندې حیرانتیا پیدا شوه. ځکه هغې دسسټر میری په مخ کې یو بل رنګ کوت. اودا د پریښتوپه خیر دپاکوالې په ځاې باندې بل ډول رنګ و. خوبیا هم دسسټر میرې په خبرو باندې سونیا خجالت شانته شوه او په خندا یی وویل:

« سسټر !.....ستا نسخه ډیره بریالۍ وختله. اوس نو هغه ځوان راهب په پوره توګه زما په موټې کې پروت دې. زه چې کله وغواړم هغه د ایاصوفیا څخه دخپله ځانه سره یو ځاې ویستلې شم.» سونیا په هواکې خپل موټې پرانست او ویې ویل. مارسې لږ څخه ځوړنده شوه. غوښتل یی څه ووایی چې سونیا ورته یو ځل بیا وویل: « خو سسټر ! زه چې نن تا وینم داسې راته بریښې چې په تا کې د دغو وچو مناجاتو او عباداتو څخه لږ نور څه هم شته. سسټر !نن ته د یوې راهبې په ځاې یوه ښځه ښکاریږې»

سونیا په شرارتناکه توګه ډیره ستر خبره کړې وه ... اوس نو مراسې ته هم د خپلو احساساتو په اړه احساس پیدا شوې و ،په خپل ځان یی کنترول پیدا کړ اوبیا یی وویل: « نه ! داسې څه خاص خبره نه شته ، ما خو ستا دخوشحالۍ له پاره دا ټولې خبرې کولې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر اوسه پورې به د سونیا او مارسي تر منځه نورې خبرې هم کیدلې چې په دې وخت کې ډیویډ چې د سونیا د لټون پسې ان د مارسی خوني ته رارسیدلې و نو په دې خاطر سونیا دمارسي سره خپله خبره په نیمایی کې پریښوده او ډیویډ سره ولاړه.

قاسم د شپې تر ډیره پورې د بطریق اعظم سره په خبرو مصروف و اوبلاخره د ټولو اموراتو د جوړښت نه وروسته بیرته خپلې کمرې ته راستون شو او په خپله بستره کې و غوځید.

بله ورځ د سهار دلمر دراختو نه سمدستي وروسته دقسطنطنیی د ایاصوفیا دکلیسا تر مخه د امرانو ، رئیسانو ، وزیرانو ، دسلطنت دمشرانو ، د شاهي کورنۍ ، دزمکنیو اوبحري قواو دمشرانو او دروم د کلیسا د پادریانو بګۍ په کتار کتار په دریدو شوې . کانفرس ماسپښین پیلیدونکې و ، هغه ګډون کونکي چې راغلي و نو هغوې په خپلو خپلو ځایو کیناستل. د ایاصوفیا سالون د ماسپښین نه مخته دخلکو څخه ډک شو ، اوبیا «چوبدار» ددروازې تر مخه اعلان وکړ چې لږه شیبه کې به دمعظم شهنشاه بګۍ را ورسیږي. د ایا صوفیا بطریق اعظم او د سلطنت نور اراکین ټول راغلل تر څو د شهنشاه استقبال وکړي، قاسم هم دبطریق اعظم سره یو ځاې راغي. په دې وخت کې د شاهي ساتونکې ډلې سالار د شهنشاه استقبال کونکو ته په دوو خواو کې د دریدو لار ښوونه وکړه.

تر ټولو دمخه قاسم ته د سل کسو سپرو یوه ډله تر سترګو شوه ، دا ډله په ډیره منظمه توګه را روانه وه ، د آسونو سرونه یی پورته او په پوره مستۍ کې شنړیدل ددې معنې داوه چې شاهي بګۍ رارسیدونکې ده . ددې آسونو شاته یو ځانته اس سپور چې بازنطینی بیرغ یی په لاس کې و ، پړکیدونکې لباس یی په تن و او خپله لوڅه توره یی په هوا کې خوځوله هم را روان و . دهمدې سپور شاته د قسطنطین شاهي بګۍ هم را روانه وه . دلرګي په دې بګۍ یی د سروزرو تارونه ګیڼولي و ......د بګۍ دواړو اړخونو ته پردې پرتې وې ، ددې پردو خواوې لږ څه راپورته کړل شوې او شهنشاه په کې د ورایه ځلیده ، کله چې دقاسم سترګې په قسطنطین ور ونښتې نو سمدلاسه یی د رسول الله صلي الله علیه وسلم دا حدیث ذهن ته راغي .....اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده .... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبل قیصر به بیا نه راځي... قاسم په همدې فکر کې و چې دا همدا قیصر دې چې د هلاکیدو وروسته به یی بل نه راځي. دقاسم سترګې د قیصر په څیرې ور ننښتې وې، دا یوځوان هلک و چې مخ یی لکه دزمري په څیر ښکاریده او سترګي یی لکه دپړانګ په څیر را وتې وې.

کله چې شهنشاه دبګۍ څخه را ښکته شو نو قاسم دهغه د تنومنده جسم په کتلو سره حیران پاته شو ، دا په یقیني توګه دکوم عیش و عشرت کونکی پادشاه وجود نه و . دقسطنطین په سر د بازنطینی سلطنت یولس سوه کلن تاج ایښې و . دبازنطینی سلطنت لمړی قسطنطین دهمدې تاج دپه سرولو په اساس پادشاه شوې و ، قسطنطین په پوره بیړه ولاړ اوایاصوفیا ته ورننوت . دشاهي بګۍ شاته په پرلپسې توګه درې نورې بګۍ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلي ،په دې بګيو کې د شاهي کورنۍ ښځيه مشراني سپرې وې. په منځنۍ بګۍ کې ملکه او په دوو نورو کې شهزاګۍ سپرې وې ،دوې هم دبګيو څخه را کيوتل او د اياصوفيا دننه ولاړل.

دشهنشاه د ور رسيدو سره سم دااياصوفيا غونډه پيل شوه، دايا صوفيا بطريق اعظم د يوه ميلمه پال په څير د غونډې کار روايې پيل کړه. په هال کې ټولې چوکۍ ديوې دايرې په شکل کې ايښوول شوې وې ، په ځاې ځآې کې د چوکيو دمنځه دتيريدو له پاره لارې جوړې کړل شوې وې ،په دې توګه ددوه سوو وګړو دغه دايره په څو برخو ويشل شوې وه. دا ويش يې داسې کړې و چې ددواړو کليساګانو مذهبي مشران يې په بيلو بيلو برخو کې کينولي و،د راهبانو او ننانو له پاره په دايرې کې ځانته نور ځايونه جوړکړل شوي و. شهنشاه ، بطريق اعظم او کارډينل اسيډرو په چوتې باندې اينبول شوو لوړو کرسيو باندې ناست و. دشاهي کورنۍ ښځې هم د ننانو ترڅنګ ناستې وې او د غونډې جريان يې څاره..... د کليساګانو د ويش له کبله ددايرې هره برخه په ډلو ډلو ويشل شوې وه . دچوترې تر مخه او ددايرې ترمنځه په مخکنې ځاې کې د فوځونو سالار نوټآراس ته ځانګړې ځاې جوړ کړل شوې و .....

د ټولو ترمخه بطريق اعظم پورته شو او د « مقدس کتاب انجيل» څخه يې لږ ولوسته.اوبيا يې خپله پرانستې وينا واوروله. بطريق په خپلې وينا کې وويل:

درونده شهنشاه او د غونډې معززو ګډون کونکو !

په تاسې دې خداوند دخپل رحمت سيوري وکړي....

نن دا غونډه د قسطنطنيې د شهنشاه ، دبازنطين د تخت وارث ، بهادر، يولسم قسطنطين چې دروم په قيصر مشهور دې...... په حکم دلته رابلل شوې ده.....

د «رومن کتوليک» او « دي هولي ارتوډکس چرچ» تر منځه اتحاد او يووالې د درونډ شهنشاه يواځنې ارزو ده ، تر څو ددواړو کليساو ترمنځ يووالې راشي ، منافرت او ډله بازي له منځه ولاړه شي. ددواړو کليساو ترمنځه دغه اختلاف د نهه سوه کالو راهيسې روان دې ، معظم شهنشاه او دهغې نيکونه او غور نيکونه ټول د « دي هولي ارتوډکش چرچ» ريښتوني پيروان دي . عظيم قيصر ، « جسټينين» د ډيرو زياتو مصاروفو په واسطه د اياصوفيا دغه ماڼۍ اباده کړه چې اوس په کې مونږ ټول ناست يو.

تاريخ ګواه دي چې قسطنطنيې د خداوند يسوع مسيح بلنې ته تر ټولو لمړۍ لبيک ويلې و. په دې خاطر د قسطنطنيې چرچ دخداوند يسوع مسيح د لمړنيو منونکو څخه دې. تاريخ ددې خبرې ګواهي هم ورکوي چې ديولسمې پيړۍ په صليبي جنګونو کې قسطنطنيې په لکونو شهيدان ورکړې دي او په دې توګه يې دخپل ريښتوني عيسويت ثبوت وړاندې کړې دې. همدا راز تاريخ ددې هم ګواهي ورکوي چې د يسوع مسيح تر ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړی کلیسا په اروپا کې همدلته جوړه شوه. اوهغه هم لمړني قسطنطين د ډيرو ښکلو لرګيو څخه اباده کړې وه. اوبیا پیړی پیړی مخکې د اياصوفيا يو ډير ستر بطريق اوزمونږ دټولو مقدس پلار قسطنطين ته يو زيرې ورکړې و چې تاسې ټول ترې خبرياست ، خوزه به ددې خبرې يادول اړين وګڼم « زمونږ مقدس پلار زيرې ورکړې و ، چې يوه ورځ به دترکانو خلک قسطنطنيې ته را ننوځي اود روميانو پسې به ان د صوفيا سينټ تر هغې ستنې پورې و رسيږي چې د قسطنطين دپادشا په نامه مشهوره ده. بيا به دهمدې ځايه د ترکانو مصيبتونه پيل شي ، ځکه چې په دې وخت کې به داسمانه يو پريښته توره په لاس راښکته شي.....«ګبن»

درنو میلمنو ! ددې اسماني الهام مقصد بلکل څرګند دې اوهغه دا چې يوائې د اياصوفيا کليسا ددې ښار دپايښت او خوندي ساتنې ضامنه ده. نن دشرق اوغرب ټول عيسوي مذهبی مشران دلته په اياصوفيا کې موجود دي ، مونږ دسلطان محمد خان په مقابل کې ددواړو کليساو په يووالي هيڅ ډول نيوکه نه کوو. مونږ ته به د ډيرې خوشحالی ځاې وي چې زمونږ پخواني ورونه (روميان) خپل بدعات پريږدي او زمونږ سره بيرته را يوځاې شی.....

د « دې هولي ارتو ډکس چرچ » په ريښتوني توګه د عيسويت نماينده دې. دد ې نه علاوه ، زه د معظم شهنشاه په وړاندې په پوره درنښت سره عرض کوم تر څو دغه غونډه په خپلو خبرو سره پرانزي. تر څنګ يې ور څخه غواړم چې د غونډې د صدارت د اعلان په وخت کې د يوناني کليسا « اياصوفيا» حرمت او تقدس د خپل مبارک آند څخه و نه غورزوي. ددې سره خپلې خبرې پاې ته رسوم..... شکريه.»

بطريق اعظم په خپل ځاې کيناست او شهنشاه د غونډې د صدارت اعلان وکړ. هغه د بطريق اعظم غوښتنه له سترګو و غورزوله او کارډينل اسيډرو يې د غونډې رئيس اعلان کړ. د شهنشاه ددې اعلان سره سم د يوناي کليساو پادريان په خپلو کرسيو کې په ښکسيو کې اخته شول ، اوس نو غونډه پيل شوې وه ، شهنشاه تر هر څه لمړی دغونډې اهداف او موخې بيا ن کړې او ددواړو کليسا د يووالې او د قسطنطنيې څخه د دفاع له پاره يې ددې يووالې په اهميت باندې اږوده وينا وکړه. شهنشاه دخپلو خبرو په جريان کې د اياصوفيا پادريانو ته د ارامو کيناستو مشوره ورکه او په مختلفو جملو کې يې دهغوې دپوهولو هڅه وکړه او هغوې ته يې د ډاګيزه کړه چې د روم دپاپا او غربي اروپا مرسته د قسطنطنيې د خوندي ساتلو او دفاع له پاره څومره اړينه ده. په حقيقت کې شهنشاه ته دکليسا ګانو تر منځ د مذهبي اتحاد اويووالي څخه دغربي اروپا مرستې ډيرې مهمې وې. په دی خاطر يې غوښتل ددواړو ډلو ترمنځ اختلافات له آنده و غورځوی او د ټولو عيسويانو د يوځای کولو هڅی وکړی. په حقيقت کی دقسطنطين فکر ډير په ځای و. دا عيسوی نړی بدقسمتی وه چې دهغوی دملت په مرکز باندی حمله کيدونکی وه خو هغوی تر اوسه هم په اختلافاتو کی غرق پراته وو. تاريخ ګواه دی چې هغه قومونه هيڅکله هم ژوندی نه دی پاته شوی چې خپل مرکز له ياده وباسي او په خپلو منځو کی ډلی ډلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینې منورې کې د منافقینو له خوا جوړ شوی د (ضرار جومات) په دې خاطر له منځه یوړ چې الله تعالی هغې ته په قران کریم کې د تفرقې او ضرر رسونې نوم ورکړی و.

په قسطنطنیې باندې ډیر قوي او ځواکمن دشمن حمله کونکی و. او تر ټولو ستره خبره داوه چې قسطنطنیه د اروپایي عیسویت تر ټولو ستر مرکز و. خو ددې سره بیا هم د جنګ په ورځو کې ددوی تر منځ اختلاف په لوړه کچه و. بطریق په خپلو خبرو کې دا ډاګیزه کړې وه چې.....که د رومن کتولیک چرچ خپل بدعات پریږدي نو دوی به ورسره اتحاد وکړي.... خو شهنشاه ددې برعکس ټول عیسویان د ګډ دښمن د خطر څخه ویرول او ددوی تر منځ یې د یووالي هڅه کوله. د شهنشاه د آند سره د فوځونو سپه سالار ګرانډ ډیوس نوټآرس تر ټولو زیات مخالفت کاوه، هغه په خپل ځای کې پورته شو اود شهنشاه ترمخه یې ډیره ګستاخي وکړه او په دغې ستری غونډې کې یې هغه ته په ډاګیزه توګه وویل: « که چیری معظم شنهشاه ددې خطرې او ګوابن احساس کوي چې په قسطنطنیه باندې به مسلمانان ولکه وکړي ،نو زما په آند دا دومره سترګوابن نه دی ، ددې نه سترګوابن په قسطنطنیه باندې د ظالم پوپ ولکه ده. ..... زه غوره ګڼم چې په قسطنطنیه کې د کارډینل د (خولۍ) په ځآی د ترکانو (لونګۍ) ووینم. (عثماني دولت)

د نورټاس خبرو په غونډې باندې ډیر سخت اغیز وکړ. دیوی لحظې له پاره ټول حیران پاته وو. ټولو د قسطنطین سترګو او مخ ته کتل. د شهنشاه مخ لحظه په لحظه لکه د اور په څیر سور ګرزیده. نورټاس د شهنشاه په مقابل کې ډیره ګستاخي کړې وه. خو شهنشاه په خپله چوکۍ کې تاو راتاو شو او په خپل ځآی کیناست. دا ځای دهغه دربار هم نه و چې جلاد ته یې حکم کړی وای ترڅو د نورټاس سر له تنه غوځ کړي. دا خو مقدسه کلیسا وه اودلته د چا وینه تویول حرام وو. دبله اړخه شهنشاه هم نه غوښتل چې په دې حساس وخت کې د نورټاس په څیر تجربه لرونکی جرنیل له لاسه ورکړي. په دې خاطر شهنشاه هیڅ هم و نه ویل. د نورټاس په خبرو او د شهنشاه په مقابل کې دهغه په دغه ګستاخۍ باندې که له یوه اړخه شهنشاه سخت غصه کړی و د بله اړخه یې د رومن کتولیک پادریان هم په غضب شوي و، خو د یوناني کلیسا پادریان پرې ډیر خوشحاله وو.

نورټاس اوس هم شراب څښلي و او د شرابو په نشه کې ډوب و او د خولې څخه یې همغه الفاظ راوتل چې قاسم په ډیره مینه دهغه په ذهن کې ورځای کړي وو. قاسم په خپلې کرسۍ باندې خوشحاله ناست و.

نوټاراس دخپلو خبرو وروسته بیرته کیناست، دهغه دکیناستو وروسته کارډینل اسیډورد لمري ځل له پاره راپورته شو او غوښتل یې چې څه وواییٔ:

«درنو حاضرینو ! زه د پوپ جان نکلسن ځآنګړی نماینده یم. قسطنطنیه یوائې ستاسو له پاره د اهمیت وړ نه ده ، زمونږ له پاره هم همدومره داهمیت وړ ده. هغه زیرې چې بطریق اعظم دخپل تقریر په دوران کې وکړ خو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدس بطریق په پوره توګه بیان نه کړای شو. پوهیږم چې ستاسی ډیر وبه ددی زیری په اړه اوریدلی وی خو زه به یو ځل بیا د مقدس پلار دغه زیر تاسی ته تکرار کړم:

زیری دا ډول وو چې .....یوه ورځ به ترکان قسطنطنیی ته را ننوځی او درومیانو د تعقیبولو پسی به د(سینټ صوفیا) د عبادتځای تر مخه دغی ستنی پوری چې د پادشاه قسطنطین په نامه یې شهرت موندلی دی رارسیږی. خو دهمدی ځایه به دهغوی زوال پیلیږی ، ځکه په دی وخت کی به د اسمان څخه یوه فرشته توره په لاس راکیوځی او د همدی اسمانی وسلی په واسطه به دقسطنطنی سلطنت داسی یو غریب انسان ته ورسپاري چې په هغه وخت کی به دهمدی ستنی سره ناست وي، فرشته به دغه کس ته ووایی.....دا توره در واخله او دهمدی په واسطه د خداوند یسوع مسیح بدله واخله. بس دهمدغی یوی پریکنده جملی د ویلو سره سم به ترکان په تیښته پیل وکړي او رومیان به د فاتحینو په څیر ترکان د غرب او اناطولیه څخه ان د ایران تر پولو پوری و ځغلوي.....(The Decline and fell of the Roman Empire)

دهمدی زیری په اساس دبطریق اعظم څخه پوښتنه کوم چې ایا دا غریب انسان چې د ستنی تر څنګ به ناست وی د قسطنطین د کورنۍ څخه به وی ؟زه پوښتنه کوم چې خدای مه کړه زمونږ شهنشاه به هغه وخت موجود نه وی ؟ بطریق اعظم دی دخپلی وینا په اړه وضاحت وکړي. هغه د شهنشاه په شتون کی د خپلو پخوانیو مشرانو یو ډیر کمزوری حکایت وړاندی کاوه او په دی توګه یې د شهنشاه سپکاوی کاوه .تر دی وروسته یې سپه سالار ډیوک نوټاراس هم ګواښه..... هغه دی په دی پوه شي که مسلمانان په قسطنطنیه باندی ولکه وکړی نوبیا به ستا وطن ته هیڅوک هم دعیسویانو مرکز و نه وایی. مسلمانان به زمونږ په کلیساګانو کی خپل عربی نسله اسونه تړی او په دی توګه به زمونږ د عبادتځایو سپکاوی کوی ، هغوی به د قسطنطنیی هیڅ عیسوی ژوندی پری نه ږدی او زمونږ ښځی به بی ابرو کړي ، خو ددی برعکس د کارډینل هغه خولی چې ته تری نفرت او کرکه کوی د عیسویانو له پاره د پناه ځآی و ګرځی. اوبیا به هغه وخت د یوناني کلیسا پادریان پښیمانی کوی چې ولی یې په خپلو رومی ورونو باندی باور نه دی کړی.

قاسم هم په دغی غونډه کی ناست و ، دهغه کرسۍ د ایاصوفیا دراهبانو او بطریقانو سره یو ځآی ایښوول شوی وه. هغه دغونډی جریانات په ډیر غور اودقت سره تعقیبول ، په هغه ځآی کی چې قاسم ناست و هغه ځای د غونډی د ګډونکونکو ددایری دښی لوری اخری برخه وه. دهغه تر مخه د ایاصوفیا راهبانی اوشهزادګۍ ناستی وی. یعنی د قاسم د ناستی ځایو دښځو د ناست ځای سره بلکل مخامخ و ددوی تر منځ څو قدمه واټن و اوهغه هم د چوتری غاړه وه. د چوتری دپاسه شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل ناست وو. قاسم د خپل ناست ځای څخه په ډیره ناقرارۍ سره یوه راهبه تر سترګو لاندی نیولی وه هغه فکر کاوه چې شونی ده چې دا به مارسي وی خو مارسي په دی غونډه کی دګډون له پاره نه وه راغلی، هلته مخامخ په چوکیو باندی دشاهی کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغلی اونوری مقدسی راهبانی ناستی وی. خو کله چی کارډینل د مسلمانانو د مظالمو یادونه کول نو دقاسم وینه په جوش کی راتله.

ددی غونډی ناظم یو ځوان بطریق و، چی د قاسم ښی اړخ ته ناست و او د غونډی کاغذونه یی په لاسو کی اړول را اړول او دغونډی څارنه یی کوله. په دی وخت کی یو ناڅاپه هغه پورته شو او کوم ضروری اعلان کولو ته یی ځان جوړ کړ.

«د غونډی درنو ګډون کونکو ! نن زمونږ په دی غونډه کی د یسوع مسیح خدای د پیدایښت د ځای (یورشلم) یو مقدس بشپ شتون لری ، هغه د تیری شپی پوری د معظم شهنشاه میلمه و. زه دهغه څخه غوښتنه کوم چی دمسیح د تعلیماتو په رڼا کی د قسطنطنیی ددغونازکو حالاتو او ددواړو کلیساو ترمنځه د اتحاد او یووالی له پاره خپل آند وړاندی کړی.»

ددی اعلان سره قاسم ټکان وخوړ ځکه هغه ته تر اوسه پوری ددی میلمه د شتون په اړه کوم معلومات نه و. داسی معلومیده چی بطریق اعظم هم د بیت المقدس ددی بشپ د راتلو څخه بی خبره پاته شوی و. په داسی حال کی چی بیت المقدس هم د عثمانی سلطنت یوه برخه وه خو دهغه ځای پادریان اوبشپان تر اوسه پوری په عیسوی نړۍ کی د ډیر عزت خاوندان ګڼل کیدل. دا د شهنشاه یو چال و چی د غونډی په جریان کی یی را مخته کړ. د بیت المقدس بشپ پورته شو او ددواړو کلیساګانو ترمنځه د اتحاد په اړه یی ډیر اغیزمن تقریر وکړ. نژدی و چی ډیر مخلص عیسوی راهبان هم دغه اتحاد ته تیار شي ... چی په همدی وخت کی یو درویشي کړی دروازه چی د شهنشاه څنګ ته راغی او په غوږ کی یی ورته څه وویل: دهغه په خبرو باندی شهنشاه حیران شانته شو ، شهنشاه تر ډیره پوری د دروازه چی خبری اوریدلی ، او په اخر کی شهنشاه څه داسی سر وخوځوو لکه دکوم کار دکولو اجازه چی ورکوی. لږه شیبه وروسته همدغه دروازه چی د قاسم تر څنګ ناست د غونډی د ناظم خواته راغی او څ یی ورته وویل ، په همدی وخت کی دغونډی ناظم د خپله ځایه پورته شو او د لږی شیبی له پاره یی د غونډی د جریان د ځنډولو اعلان وکړ. دقاسم تندی تریو شو ، ځکه دغونډی دغسی ناڅاپی ځنډیدل دهغه د هیلی پرخلاف کار و. قاسم په فکرونو کی ډوب شو، داعلان نه وروسته شهنشاه دخپله ځایه پورته شو او د لږشیبی له پاره چیری ولاړ. دغونډی دګډون کونکو څخه هم څه خلک چی ډیری یی دشاهی کورنۍ ښځی وی پورته شوی او ولاړی. خوهغوی چی شاته پاته شول هغوی هم په خپلو خپلو کرسیو کی ناست په خپلو منځو کی په خبرو اترو بوخت شول. خو دا خبری اتری وروسته په یوه اوږده بحث باندی بدلی شوی ، او ددواړو کلیساو پادریانو یو بل ته په لوړ اواز ویل پیل کړل ، په دی وخت کی د قسطنطنیی یو عام پادری په خپل ځای کی ودرید او وویی ویل:

«تاسی خلک ..... د شرابو سره پتیره ډوډۍ استعمالوئ ، دا په کوم کتاب کی راغلی دی ؟ مونږ خو دشرابو سره د پتیري ډوډۍ خوړونکی حرام خوړونکی او د عیسوی دین څخه بیرون ګڼو. مونږ د شرابو سره دخمبیره شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ په خوړولو قایل یو، څوک چې خمبیره شوې ډوډۍ نه خوري او پتیره ډوډۍ خوري ، دهغه خوراک حرام ګڼل کیږي. تاسو بدعتونه راویستلي دي ، تاسي حرام کارونه کوی او حرام خورئ ، دعیسوی دین څخه خارج او کافر یاست.»

په همدې وخت کې د ایاصوفیا یو پادري پورته شو او ویې ویل: « شرم وکړئ شرم !...که دخمبیره شوی ډوډۍ څخه کرکه کوئ نوبیا خمبیره شوی شراب ولي څښئ؟ تاسي خو لا دپخوا څخه کافر واست.»

د تاریخ پاڼو د « ډوډۍ » دغه اختلاف په خپلو زرینو کرښو کی ځای کړی دی. په همدی وخت کی دایا صوفیا ماڼۍ د پادریانو د خپل منځی چغو په واسطه په لړزه کی راغله. څومره راهبان چی هلته د غونډې په خونه کی ناست و ټولو دغه جګړه په پوره غور سره کتله. او څه نورو دغه کار د شرم نه ډک ګاڼه. په دی وخت کی بطریق اعظم او کارډینال هم د غونډی په سالون کی نه و موجود. نوټاراس او یو شمیر نور مشران هم دغونډی د ځای څخه بیرون تللی وو. د تللو په وخت کی بطریق اعظم قاسم هم له ځانه سره وړی و ، کله چی قاسم د بطریق اعظم سره د نیم ساعت وخت دتیرولو وروسته بیرته راستون شو او بیرته دغونډی ځآی ته را ننوت نو د عجیب اوحیرانونکی حال سره مخ وو، ځکه په هال کی ددواړو خواوو پادریانو یوبل ته پوره سپکی سپوری ویلی. نژدی دوو سوو پادریانو د ایاصوفیا دغه سالون د سوک اوڅپیړو ځای ګرځولی و. قاسم ددی حالت په کتلوسره په زړه کی خندل ، لږه شیبه وروسته غونډه بیا پیلیدونکی وه قاسم راغی اوپه خپل ځای کی کیناست اود غونډی دغه بدنظمی یی کتله. خو دا الهګوله هغه وخت یو ناڅاپه پای ته ورسیده چی اعلان کونکی د شهنشاه د راتلو اعلان وکړ. پادریانو په بیړه بیړه خپلی خپلی کرسۍ را سمی کړی د شهنشاه دراتلو ترمخه بطریق اعظم اوکارډینل هم په خپلو خپلو ځایو کی کیناستل.

دلږ ځنډ وروسته شهنشاه سالون ته راننوت. هغه خپل ناست ځای ته راورسید خو دکیناستو په ځای همداسی ولاړ پاته شو. هغه ډیر قهریدلی معلومیده. اوبیا یی په ډیره تنده لهجه وویل: « بدبخته ولسه ! زه ستاسی تباهی اوهلاکت په خپلو سترګو باندی وینم ، دښمن مو سر ته رارسیدلی دی خو تاسی تر اوسه هم په پتیره او خمبیره شوی ډوډۍ باندی جنګ یاست.... یوه خبره چی ما تر اوسه نه غوښتل تاسی ته یی وکړم ، اوس غواړم تاسی ته یی ووایم:

ای تفرقه اچونکو مذهبی مشرانو ! په غور سره یی واورئ ! ما تیره شپه ډیر خطرناکه خوب کتلی دی ، ما په یوه ستر دیوال باندی په زرګونو کارغان په چغار کتلی دی ، هغوی دومره په زوره ټاغ ټاغ کوی چی ټول اسمان یی په سر راخستی دی. بیا ګورم چی د غرب له لوری د غوښی خوړونکو مرغانو یوه ډیره ستره ډله را الوتلی اوپه همدی دیوال باندی کینی. بیا زه وینم چی دغه کارغان او دغه نور مرغان یو دبل سره په جنګ کی ولویږی اوپه همدی وخت کی هغه دیوال په لړزه راشی. اوبیا زه وینم چی د اسمان څخه ګڼ شمیر بازان په دیوال باندی ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغانو باندی را ولویږی او دسترګو په رپ کی یی سره وخوري. بیا یوه کشتۍ په دریاب کی وینم چی سوری په کی شوی وی او د اوبو څخه ډکه شوی وی ،اوپه اخر کی یو ډیر بد شکله دیو وینم چی سترګی یی داور دبځرکو په څیر سری وی ، دا دیو غواړي ما دخپلی لمنی لاندی پټ کړی خو زه دهغه سره دپټیدو په ځای خپله توره را وکاږم اودهغه دیو سر له تنی بیل کړم.....

مادغه ډول خوب کتلی خو هیڅ‌چا ته می نه دی ویلی . ای بدبخته مذهبی مشرانو ! زه نه پوهیږم چی ددی خوب تعبیر به څه ډول وي ،خو دومره حتما پوهیږم چی د قسطنطنیی په اړه ددی خوب تعبیر ښه نه راوزي. زه تاسی ته د اخری ځل له پاره نصیحت کوم چی په خپلو منځو کی متحد شئ او که نه مسلمانان به ستاسی نوم اونښان ورک کړي.

د شهنشاه قسطنطین وینا ډیره اغیزمنه او د جوش نه ډکه وه. ټول ناست خلک چپ چاپ ناست و. بیا د ایاصوفیا یوی زړی راهبی جرئت وکړ او پورته شوه ،د خبرو کولو اجازه یی واخسته ، ویی ویل: « درونده شهنشاه ! ددی خوب هسی غورزول به د عقل نه لری خبره وي. تر هر څه دمخه ددی خوب سهی تعبیر تر لاسه کړئ تر څو دهمدي خوب په رڼا کی د قسطنطنیی د راتلونکی له پاره پلان جوړ کړل شي.»

زوړ فادر بروس هم د دی راهبی دخبرو سره خبره یوه کړه ، نورو څو کسو هم شهنشاه ته سلا ورکړه چی تر هر څه لمړی ددی خوب د تعبیر په اړه باید معلومات تر لاسه کړل شي. شهنشاه دخلکو دسلا له مخی بطریق اعظم او کارډینل ته ددی خوب د تعبیرولو په اړه وویل. خو دواړو خپل ځنونه وګرول ، په همدی وخت کی یوی ځوانی راهبی دخبرو کولو اجازه وغوښته او ویی ویل:

« درونده شهنشاه ! دخوبونو دتعبیرولو په لړ کی دلته په ایاصوفیا کی یوه همداسی معتبره او باوری هستی شتون لری او هغه عبادت کونکی سستر میری.... غوره به وی چی سستر میری دی غونډی ته را وبلل شي او ددی خوب د تعبیر په اړه تری وپوښتل شی.»

د شهنشاه دحکم سره سم بطریق اعظم سستر میری ته په دی غونډی کی دحاضریدو امر وکړ. د سستر میری دنوم د اوریدو سره سم د قاسم غړی بی ترتیبه شول اوبیا یی چی کله واوریدل چی سستر میري په غونډه کی ګډون کوی نوبیا یی دخوشحالۍ نه زړه ټوپونه وهل. هغه دکوچنیانو په څیر تر جذباتو لاندی راغلی و. دهغه په سترګو کی دبیلتون زخم و او داوو کالو څخه ددی کتلو له پاره تږی ناست و. دهغه بی تابه سترګی په همغه دروازه باندی نښتی وی په کومه چی سستر میری را ننوتله. په کلیسا کی موجود هر کس دډغی پیغلی کتلو ته بی تابه و. شهنشاه هم دخپل خوب دتعبیرولو له پاره ناقراره و. بیا هغه وخت هم راغی چی مارسي د غونډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالون ته راننوتله. کله چې د قاسم سترګې په دغه سپینه فرشته باندې ولګیدې نو هملته په چوکۍ کې وچ کلک شو.

مارسی په ډیره کراره توګه قدم اخست او د راهبانو څوکیو ته ور روانه وه. هغې ته یې هملته په لمړي کتار کې یوه څوکۍ خالی کړې وه ، کله چې خپل ناست ځآی ته ورسیده نو یوځل د شهنشاه او بیا دحاضرینو تر مخ لږ څه ټیټه شوه.....او کیناسته.

شهنشاه مارسی ته وویل: سسټر میري ! ایا تاته ددې دواړو کلیساو د اتحاد دغونډې په اړه بلنه نه وه درکړل شوې ؟ ته خو د ایاصوفیا ډیره پخوانۍ راهبه یې. تاته په کار نه و چې د ننۍ غونډې څخه غیرحاضره پاته شوې وای.

د قسطنطین ددې پوښتنې په اړه مارسي په ډیره ارامه توګه ځواب ووایه.« دورنده شهنشاه ! ددې اختلافي غونډو له پاره زمونږ بشپ او بطریق بسنه کوی. زه خو دیسوع یوه معمولی خادمه یم. اود کلیسا ګانو د اختلافي مسایلو څخه ځان لرې ساتم. خوبیا هم زه دخپلې غیر حاضرۍ په اړه بښنه غواړم»

دخپلو خبرو په وخت کې د مارسی سترګې په قاسم ور ونښتې. او نژدې و چې د زړه حالت یې بدلون ومومی. قاسم هم دمارسي په مخ سترګې ورکلکې کړې وې. ددواړو سترګې یو دبل سره په ټکر کې وې او ددواړو په وجودونو کې په زرګونو برقي موجونو څپې وهلې. د اوو کالو بیلتون مارسی له هر څه غورځولې وه. کله چې دهغې سترګو د قاسم مخ وکوت نو دهغې په مات وجود کې یو نوی ځواک راتازه شو ، تر لږه ځنډه پورې دمارسی څخه دا هیر شوی و چې چیرې ولاړه ده ځکه دهغې دسترګو ترمخ تیرشوی یادونه لکه دتاریخ د پاڼو په څیر تیریدل اوپه همدې خیالونو کې ډوبه اوځان یې د سالون څخه غیر حاضر کوت، هغې ته اورنه را په زړه شوه چې د کوچنیوالی خوږې شپې یې په کې تیرې کړې وې ،هغې ته د سلطانی قصر یو دهیلیز په یاد راغی ، د ملکی سروین د مینې اومحبت نه ډک مخ ، د شهزاده محمد مهربانه کړچار ، دسلطان مرادخان پلرنی شفقت.... او خپله مور مارتها یې هم تر سترګو شوه ، او بیا هغې هغه یادګاره ورځ کله د زړه ویستلې شوه په کومه کې یې چې قاسم بن هشام دخلکو نه په ډک لوبغاړی کې د لمړي ځل له پاره کتلې و. نن یوځل بیا قاسم د هغې تر مخه ناست و .... په یوه ډک سالون کې.. خو نن حالات څه بلمنګه وو، نن قاسم د ګواښونو لاندې و. دهغې ورځې نه چې هغه دلته راغلې و د مارسي وجود په دار ځړول شوی معلومیده. هغه ډیره حیرانه وه چې دهغې قاسم دهغې سره ددومره نژدې والی سره هم د هغې څخه لرې و. هغې د شهنشاه د پوښتنې ځواب و وایه خو بیا یې ځان کنترول نه شو کړای. ځکه دهغې د سترګو مخې ته قاسم ناست و ، معلوم نه شوه چې د هغې په وجود کې کومه برقي بریښنا څپانده شوه چې یو ناڅاپه یې د سترګو څخه دمرغلرو په څیر اوښکې راغلې. خو پخوا تر دې چې د مارسي اوښکې لاندې را توی شي شهنشاه ورباندې غږ کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«مونږ ستا ښېنه منو. او غواړم چې ته زما دخوب تعبير ماته ووايې.»

ددې نه وروسته شهنشاه خپل خوب ووايه. چې په اوريدو سره يې مارسي تر ډيره ځنډه پورې د بې هوشۍ په حالت کې ولاړه وه. دټولو خلکو سترګې د ايا صوفيا په دغې پخوانۍ عبادت کونکي سستړ ميري باندې نښتې وې ، هيچاته ډاګيزه نه وه چې دمارسي دسترګو څخه دغه د مرغلرو قطرې دکومه ځايه راغلې. په سالون کې ناست خلک د مارسي ددغو اوښکو په کتلو سره بې روحه شوي و. په خپله شهنشاه هم ډير وارخطا شوی و او فکر يې کاوه چې دخوب تعبير يې ډير ګواښمن او خطرناکه دی. په دې خاطر سستړ ميری ژاړي. خو يوازې قاسم په دې پوهيده چې دمارسی دسترګو څخه د مرغلرو را تويدل او د کليسا په فرش باندې دهغې پريوتل دڅومره ستر ارزښت لرونکې دی. اوبيا ....د قاسم په سترګو کې را ټوکيدلې نم د هيچا په ليد کې نه راته.

کله چې شهنشاه ددويم ځل له پاره مارسی مخاطب کړه نو هغه داسې شوه لکه څوک چې نوی دخوبه رابيدار شی، هغې ناستو خلکو ته خپلې سترګې ور واړولې اوبيا يې ډک اواز باندې وويل:

«دورنده شهنشاه ! تا چې کوم خوب کتلی دهغې تعبير ډير خطرناکه دی. زه وينم چې قدرت د قسطنطين تقدير ليکلی دی. په ديوال ناست کارغان دقسطنطنيې مذهبی مشران او پخپلو منځو کې اختلاف اچونکی عوام دی ، دغرب نه راغلې غوښې خوړونکې مرغان دغه کارډينل او دهغه ملګری دی. او په هغه ديوال چې دوی ناست دی هغه د قسطنطنيې ديوال دی ، د اسمان څخه را تلونکی بازان د عثمانی سلطنت ترکی عسکر دی ، او لکه څنګه چې تا وويل چې شاهين يا بازان په ديوال ناست مرغان خوري نو ددی څخه دا مطلب اخستل کيږی چې فتحه به د مسلمانانو په برخه وی.

تا چې په درياب کی تلونکی کومه کشتۍ کتلې ، دا دسمندر په اوبو کی لاهو شوی قسطنطنيه ده او په کشتۍ کی د سوری دپيدا کيدو نه مقصد کورنی اختلافات دي.... اودا چې په اخر کی تا کتلې چې د سرو سترګو ديو صفته انسان تاته پناه درکوي....نو په حقيقت کی دغه ديو ستا دښمن دی چې غواړی تا د ماتی سره مخ کړی او عيسوی دين رسوا اوسپک کړی...

درونده شهنشاه ! دا ټول خوب زمونږ له پاره ښه شګون نه لري ، خو دهغې په اخر کی يواځې يو ښه شګون کتل کيږی اوهغه هم ستاسی د ذات پورې تړلی دی اوهمغه زه د خپلو هيلو اخری تمځای ګڼم. څرنګه چې تا دخوب په اخر کی د ديو سر له تنې پرې کړی په دې اساس ته په يوه صورت د شاهين صفته مسلمانانو مقابله کولی شی»

ددی خبری دکولو وروسته مارسي خاموشه شوه. شهنشاه چې دمارسي دګستاخانه تعبير څخه تک سور شوی و....دتعبير داخری برخې په اوريدو سره را نرم شو اوپه ډيره بې صبرۍ سره يې تری وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مقدسی راهبی !.....تا ماته زما د خوب دتعبیر په ویلوسره، که څه زه او ددی غونډی حاضرین دی لږ څه ناهیلی کړل خو مونږ غواړو وپوهیږو چی د شاهین صفته مسلمانانو د مقابلی له پاره لاری پیدا کړو . مونږ ته یی ژر ووایه چی څه باید وکړو ؟.....

مارسي دداسی لاری څه تدبیرونه جوړ کړی و چی لمړی خو د شهنشاه په ګډون ټول خلک دغصی او قهر د حالته راووتل او یخ شول ، قاسم په خپل زړه کی مارسی ډیره وستایله. اوس نو مارسی وویل: درونده شهنشاه ! د سرو سترګو هغه منحوس دیو همدلته ستا ترڅنګ په کوم ځآی کی موجود دی ، هغه راپیدا کړئ اوپه خپلو لاسو یی ووژنئ ، بیا به د جنګ په ډګر کی حتمی بری ستا په برخه شي.»

د شهنشاه په تندی باندی کرښی را ښکاره شوی ،هغه به دسرو سترګو بد مخه دیو چیری لټوو. ډیر پریشانه شو او سمدلاسه یی مارسي ته وویل: « مقدسی راهبی ! مونږ به دسرو سترګو دغه منحوس دیو چیری و لټوو ؟مونږ ته په دی لړ کی څه لارښوونه وکړئ.

« نه درونده شهنشاه ! زما سترګی ددومره ژور نظر څخه معذوره دی... خو زه په ډاډمنه توګه ویلای شم چی دا شخص به همدلته ستا ترڅنګ کوم ځای موجود وی.»

مارسی دا ځل خپله خبره په داسی بڼه وکړه چی قسطنطین په ډیره ناکراری سره خپلی سترګی د غونډی په ګډون کی کرځولی را کرځولی. مارسي بیرته په خپله چوکۍ کیناسته. د غونډی ټول ګډون کونکی ګونګ صم په خپلو ځایو کی ناست و و . بطریق اعظم هم په خپله کرسۍ کی ځان تاوو را تاوو . خو کارډینل استهډ د شونډو لاندی خندل. د رومی کلیسا نور پادریان هم وارخطا نه وو . خو د یونانی کلیسا راهبان داسی شوی وو لکه مار چی خوړلی وی. د شهنشاه خوب هم ډیر خطرناک و او تعبیر یی دهغی څخه زیات خطرناک ښکاریده. خو یو ناڅاپه قسطنطین دغونډی د پاته برخی دپیلیدو حکم وکړ.

دمارسی تعبیر شهنشاه ته ډیره ګټه ور ورسوله.او د قاسم په ټول فعالیت یی اوبه ور وشیندلی ځکه قاسم نه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځه یووالی او اتحاد رامنځته شي. خو مارسی د قاسم د عزایمو څخه بی خبره وه. هغی تر اوسه پوری همدا یو فکر کاوه چی قاسم دهغی د اخستلو له پاره دلته راغلی دی. حقیقت دادی چی مارسی د خپل علم په مطابق د شهنشاه دخوب تعبیر کړی و او په هغی کی یی کومه بددیانتي نه وه کړی. دمارسی دخوب د تعبیر ګټه شهنشاه ته دا شوه چی تر اوسه پوری چی د یونانی کلیسا کوم پادریان ویریدلی وو هغوی ددواړو کلیساو تر منځه په اتحاد او یووالی باندی راضی شول کله چی شهنشاه ته دخپل خوب د تعبیر څخه ددغی ګټی داخستو احساس پیدا شو نو ویی ویل:....ډیر ښه شول ، هغه خو یو خوب و . خو دهغی د ویری څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول پادریان په لړزه شول ، اوس هیله پیدا شوی ده چې د روم د کلیسا سره به ټول پادریان توافق وکړي .....شهنشاه د غونډې د پیلیدو حکم و کړ اوبیا یې سپه سالار نورټاس ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« نورټاسه ! دا وخت په خپلو منځو کې د جنګ جګړو له پاره مناسب نه دی. زه د یوه شهنشاه په څیر تاته حکم نه کوم خو د قسطنطنیې دیوه سپاهي په څیر تاته په دغه مقدس اتحاد کې د ګډون کولو بلنه درکوم»

نورټاس لا تر اوسه هم په خپله خبره کلک ولاړ و. خو اوس یې د شرابو نیشه را کمه شوې وه. په ډیره مودبانه توګه یې شهنشاه ته وویل: « درونده شهنشاه !نورټاس به په هر قیمت د مسلمانانو پر خلاف جنګیږي. او د خپلې وینې داخرې څاڅکې پورې به جنګیږي. که څه هم کلیسا ګانو ترمنځ یووالي راشي او یا رانه شي. زه د معظم شهنشاه په لښکر کې دیوه عسکر په څیر په جنګ کې ګډون کول دخپل ځان له پاره فخر او ویاړ ګڼم.» سپه سالار دغسې ګول مول خبرې وکړې او نور بیرته خاموشه شو.

قاسم او مارسی یو بل ته د سترګو په کونجو کې کتل..... غونډه هم په پوره ځواک سره روانه وه. شهنشاه ، دسلطنت وزیران ، د ایا صوفیا بطریق ، کارډینل او بشپانو ټولو خپلې خپلې خبرې کولې .... په سالون کې هر ډول اوازونو انګازې کولې خو دقاسم او مارسي له پاره غونډه لا پخوا پای ته رسیدلې وه. په سالون کې ناست هر کس د سټیج په لور متوجه و. خو مارسی او قاسم یودبل په لور متوجه وو. معلومه نه ده چې څومره وخت به تیر شوی و .... د ایا صوفیا تر ټولو ستره تاریخي غونډه جاري وه ، قاسم خپله دنده له یاده ویستلې وه ، هغه راپاڅید او غوښتل یې چې دمارسي په لور ولاړ شي خو داسې یې نه شوای کولی ، اومارسی هم دداسې کولو جوګه نه وه.

غونډه روانه وه. ان تر دې چې د ایاصوفیا د شلو څخه څلور بطریقان او د سلو څخه دیارلس پادریان د روم دکلیسا برلاسئ منلو ته تیار شوي و و. په دې ډله کې زوړ فادر بروس هم ورګډ شوی و. خو بطریق اعظم لا تر اوسه پورې کومه پریکړه نه وه کړې. اوبیا هغه وخت هم راغې چې شهنشاه د سولې دترون د تیارولو حکم هم وکړ. چې په هغې کې د قسطنطنیې په کلیسا باندې د روم د کلیسا برلاسی منل شوی وه. اوشهنشاه په خپله په رومي کلیسا کې د یوناني کلیسا د مدغم کیدو اعلان کړی و. داسې معلومیده چې یو ډول اتحاد منځته راغلی و خو په سهي معنی ورته اتحاد نه ویل کیده. ځکه چې ګڼ شمیر پادریان په دې خبرو باندې سخت په غصه اوپه غضب وو.

د شهنشاه داعلان نه وروسته دکوم اړخ نه کوم راهب دبطریق اعظم ثاني ډیمونان د وژلو خبره رایاده کړه. دې خبرې قاسم سخت متوجه کړ او دلمړي ځل له پاره یې د غونډې په لور مخ واړاوو. په غونډې کې د ډیمونان د وژلو دخبرې د یادولو سره دا هم وویل شول چې لا تراوسه یې وژنکې نه دي نیول شوي. په داسې حال کې چې ددې خبرې څرګندثبوتونه ترلاسه شوي و چې په دې وژلو کې د روم د کلیسا دپادریانو لاس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترون نه وروسته په قسطنطین باندی دا خبره ښه و نه لګیده. په دی خاطر یی د دربار حاضرینو ته سختی سپکی سپوری وویلی. خو په همدی وخت کی چی دېیمونان د قاتل د نه پیدا کیدو خبری کیدی هغه د اسرارو او رازونو ډک شاګال دغونډۍ ځای ته راننوت. خپله امصا یی په فرش ټکوله او مخته را روان وو. دهغه د امصا په ټکار د غونډۍ ټول ګډون کونکی دهغه لوری ته متوجه شول ، قاسم چی کله شاګال وکوت نو سمدلاسه یی په زړه وخوړه. د قاسم شپږم حس د خطر زنګ احساساوو. د شاګال په کتلوسره قاسم په خپلی چوکۍ کی دورندوالی احساسوو . زړه یی غوښتل چی سمدلاسه ورپاځی او د شاګال کار ورختم کړي اویا هم ددی ځایه و تښتی. خو شاګال د خپلی امصا په کوم سره د غونډ‍ۍ له منځه را ووت ، که څه هم هغه یو بطریق و خو دهغه کړچار د مصر د پخوانیو جادوګرانو په څیر و. هغه دخلکو له منځه راووت او د شهنشاه مخی ته راغی او ودرید ، سترګی یی په شهنشاه باندی ښښتی وی او دخپلو سرو سترګو له لاری یی شهنشاه ته په غور سره کتل.

په دی وخت کی یو ناڅاپه شهنشاه ته هغه د سرو سترګو دیو په فکر کی راغی. اوکله چی شهنشاه د شاګال شکل و صورت ته وکتل نو داسی ورته څرګنده شوه چی دا به په حقیقت کی همغه دیو وی چی تیره شپه یی په خوب کی کتلی و، شهنشاه ته د سستېرمیری له اړخه ویل شوی دخوب تعبیر په یاد و. سمدلاسه یی د ټولی نړۍ دپروا کولو پرته دخپلی توری په لاستی باندی لاس کیښود ، غوښتل یی مخته راشی او دغه د سرو سترګو دیو له منځه یوسی. هغه لاتر اوسه د راپورته کیدو اراده کوله چی شاګال په مخ یی مکروه خندا وکتله ، ودرید. کله چی شاګال د شهنشاه په لور خپله ګوته راپورته کړه او خبری یی پیل کړی نو دهغه داواز په اوریدو سره قاسم داسی وبریښیده لکه دهغه د ستونی څخه چی په یوه وخت کی دوه انسانان خبری کوی. شاګال وویل:

« درونده شهنشاه ! دخپلی توری څخه دی لاس لری کړه. اوس خو زه تاته په خپله لمن کی پناه درکونکی یم. او که نه زمونږ د اسلافو دغه تاریخی ښار به د نابودۍ سره مخ شي.

شهنشاه دشپی په خوب کی کتلی و چی هغه د سرو سترګو خاوند دیو به هغه ته په خپلی لمن کی دپناه ورکولو خبره کوی ، او اوس شاګال هم شهنشاه ته په خپله لمن کی دپنا دورکولو خبره وکړه. شهنشاه فکر وکړ چی دا همغه شخص دی چی په وژلو سره به یی قسطنطین د تباهۍ نه خوندي شی او سوبه به یی په برخه شي. خو دشاګال په سترګو کی داسی ځواک و چی شهنشاه دخپله ځایه یو قدم هم وانه خست. شاګال ورته یو ځل بیا وویل :

« درونده شهنشاه ! زه تاته داسی یو خبر په اړه معلومات درکوم چی دهغی په اوریدو سره به ته ما بی اختیاره د قسطنطنیی خوندي پاته کونکی و ګڼی »

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د شهنشاه په ذهن کی همغه یوه خبره گرزیده او هغه دا چی یوازی دسرو سترگو خاوند شاگال همغه دیو د ی. شاګال خپله خبره جاری و ساتله او ویې ویل:

« درونده شهنشاه !ما دډیمونان بطریق قاتل پیدا کړی دی. »

د شاګال دخولی څخه ددی خبرو د راوتلو سره سم قاسم په خپله چوکۍ کی هک پک شو ، یواځی قاسم نه بلکه مارسی هم د ویری احساس وکړ. ځکه چی هغی هم دا گمان کاوه چی ډیمونان به قاسم وژلی وی. خو شهنشاه په ډیره حیرانتیا سره خپلی سترګی را وویستلی او تری ویی پوښتل:

» درونده بطریقه ! هغه کوم بدبخته قاتل دی چی ددواړو کلیساگانو اتحاد ته یی دزیان رسولو هڅی کړی دی. او داسس مذموم حرکت یی کړی دی ؟

دشهنشاه دخبری د تکمیل سره سم د بطریق سر و گرزید او د قاتل په لور یی ور واړاوه . اوس نو دهغی سری سترگی د قاسم په سترگو ورنښتی وی . ناڅاپه یی خپل ښی لاس پورته کړ اود قاسم په لور یی اشاره وکړه او شهنشاه ته یی وویل:

« دا دبطریق اعظم ثانی قاتل دی. چی همدا اوس ستا تر مخه ناست دی ، دهمدی توری د ډیمونان سر دهغه له تنی څخه جدا کړی دی. »

مارسی داسی وپوهیده چی دهغی دنیا چی یوازی دوه ورځی ترمخه روښانه شوی وه بیرته تیاره شوه. قاسم هم په خپل زړه کی د شهادت کلیمه و لوسته او ځای یی د مرگ سزا ته تیار کړ. په دی وخت کی یو ناڅاپه دقاسم د زړه څخه ټوله ویره ووتله او یو ډول ډاډ ورته پیدا شو . څه داسی ډاډ چی مسافر یی منزل ته درسیدو په وخت کی تر لاسه کوی. ټول سالون داسی وو لکه مار چی خوړلی وی. هغه بطریق اعظم چی قاسم یی خپل سلاکار ټاکلی و په لړزه کی راغلی و . شهنشاه هم قاسم ته په سختو سترگو کتل. په دی وخت شهنشاه د برق په څیر و گرزید. « دا شخص څوک دی ؟.... او له تاسره کوم ثبوت دی چی هغه به د ډیمونان قاتل وی ؟ «

« زما سره ثبوت شته .... » شاگال وویل: شاگال په خپلو لاسو کی څه کاغذونه را واخستل او د شهنشاه مخی کی یی کینښوول. او ویی ویل: « درونده شهنشاه ! دغه دری لیکنی دی ، ددی څخه یو هغه جعلی لیک دی چی د ډیمونان د جسد څخه تر لاسه شوی دی. دا په نیلا رنگ شاهی لفافه کی پټ کړل شوی و . اوکوم الفاظ چی په کی لیکل شوی دی هغه ټول ستا تر مخه دي. دویم لیک د تریس دبشپ لیمارک له اړخه لیکل شوی دی او هغه هم جعلی دی چی دی ځوان بطریق اعظم ته ورکړی ، خو کله چی ماته معلومه شوه نو زما تندی و سوزید ځکه چی زه دتریس چرچ ته ډیر ځم راځم. ما هیڅکله هم دا وگړی هلته نه دی کتلی. او دریم لیک ما دهغه د کمری څخه په هغو کاغذونو کی تر لاسه کړی دی چی هغه همدا اوس پخپل لاس لیکلی وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروندہ شهنشاه ! په دغو دری واړو لیکونو باندی یو نظر واچوئ نوکیدای شی تاسی ته هم معلومه شی چی دا دری واړه د یوه لاس لیکل شوی خطونه د ی. زه په ډاډمنه توګه ویلی شم چی دا شخص مسلمان دی او د سلطان محمد خان جاسوس دی.»

د حاضرینو دمخونو ښخه رنګونه الوتی وو. بطریق اعظم د حیرانتیا په سمندر کی غوټې خوړی. اود شهنشاه مخ دغصی اوقهر ښخه تک سور ګرزیدلی و. شهنشاه په ډیر لوړ اواز سره په کرکجنه توګه وویل: « جلاده ! ددی بداخلاقه سر پری کړه او زمونږ په پښو کی یی واچوه»

قاسم ددی حکم د اوریدو سره سم دخپله ځایه راپورته شو ، هغه په ظاهری توګه یو راهب ښکاریده ، نو په دی اساس هیڅ ډول وسله یی نه درلوده خو په زړه کی یی دا هوډ کړی و چی د شهید کیدو نه مخته به د څو عیسویانو روح دخپله ځانه مخته باسی. شهنشاه خو جلاد ته ورغږ کړ اوحکم یی ورته صادر کړ خو هیڅ جلاد مخی ته را نه غی. ځکه چی د امقدس چرچ و اودلته هیڅ جلاد نه و موجود. یو ناڅاپه شهنشاه ته دخپلی بی عقلۍ احساس وشو اوسمدلاسه یی وویل:

«سپاهیانو !.... دغه مسلمان ونیسئ ، مونږ به دا د عامو خلکو تر منځه په سخته سزا باندی محکوم کړو.»

کله چی قاسم د شهنشاه دویم حکم واورید نو دجنګیدو اراده یی پریښوده. له ځانه سره یی وویل چی نیول و بندی کول یی په ګټه دی. ځکه هغه یو جاسوس دی او دزندانه د تیښتی لاری ورته معلومی دی. د ساتونکی ډلی کسان را مخته شول او دقاسم په لاسو اوپښو کی یی زنځیرونه ور واچول.

غونډه د لمر د پریوتو نه مخته پای ته ورسیده. او د قاسم د نیولو نه وروسته څه نور خلک هم په خلاص زړه دکلیساګانو په یووالی کی را ګډ شول. شهنشاه غوښتل شاګال ته انعامونه ورکړي خو شاګال د څه اخستلو ښخه انکار وکړ. اولکه ښنګه چی راغلی وو همغسی بیرته ستون شو او دایا صوفیا د سالون ښخه ووت. غونډه پای ته رسیدلی وه او خلکو ددننۍ پیښی اغیز هم له ځانه سر یو ځای یوړ ، خو په دی وخت کی دبطریق اعظم او نورتارس حالت د کتلو وړ وو. ځکه دوی دواړه د قاسم په دام کی را ننښتی وو. په دی خاطر یی خپل سرونه د شرم نه ښکته اچولی وو . د ټولو نه زیات دمارسی حالت و. هغی خو خپلی کمری په لور قدم اخست خو داسی معلومیده چی دهغه هر قدم یو یو من ګرزیدلی دی. هغه په خپل قسمت باندی حیرانه پاته وه ، هغه چی دایی د قاسم سره اوه کاله وروسته یو ځای کړه خو دهغی سره یی دوه خبرو ته هم وخت ور نه کړ. مارسی په خپل ژوند کی ددی نه زیاته نه وه غمګینه شوی ،اوس نو هغی ته د قاسم د ژوند نه زیات نور څه مخکی نه و. هغی سر ښکته کړ او په ډیره درنه درنه توګه دخپلی کمری په لوری ولاړه.

****** ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روم قیصر

قاسم یې د نیولو وروسته د شاهي زندان د زمکې لاندې تیاره کوټه کې ور واچاوو. سلطان محمد خان ته د قاسم اخرې لیک همدا ور رسیدلی و چې په کې یې لیکلي و چې ددواړو کلیساو تر منځ اتحاد می سبوتاژ کړی دی. او دا چې سپه سالار نوټاس د رومي کلیسا په خلاف سخت قهریدلی دی. قاسم سلطان ته دا هم ښکلي وو چې (جان حستیاني) به ډیر ژر دفاسفورس ابنا ته را ورسیږي. ددی ترځنګ په ښار کې د کلونو کلونو محاصرې په خاطر په ټنونو مواد راټول کړل شوي دي. سلطان دټیرو څو میاشتو راهیسې د قاسم دغه ډول لیکونه تر لاسه کول، چې په دې کې یې تر ټولو مهم لیک د ښار ددیوالونو او د « ګولډن هارن» په اړه وو. خو نن سلطان ته خبر ورغلی و چې قاسم یې د بطریق ډیمونان په وژلو باندې نیولی دی. او ډیر ژر به ورته شهنشاه دمرګ سزا ورکړي . سلطان په لوړ اواز .....مرحبا وویله اوقاسم بن هشام یې ډیر و ستایه. ترځنګ یې دخپلو سالارانو سره دقاسم بن هشام په اړه خبری اتری پیل کړی.

لا تر اوسه قاسم ته دمرګ سزا نه وه ورکړل شوي ، پخپله شهنشاه خپل محل ته د راتلو وروسته دغه سزا ځنډولی وه هغه یې یوازې په یوی تیاری خونه کې ور غورځولی و. شهنشاه فکر کاوه چې هغه به دقاسم څخه د سلطان محمد د ځواکونو په اړه ډیر څه را وکاږي ، په قسطنطنیه کې دقاسم هغه دوستان چې د قاسم سره یې اړیکې وو هم دخپلو کورو څخه پټو ځایو ته ولاړل. دا خبر په ډیره بیړه د رومیل کورته هم ورسید . او بریټا هم واوریدل چې د فادر ډیمونان قاتل چې یو مسلمان جاسوس و .....د ایاصوفیا څخه و نیول شو .

مارسی لا تر اوسه هم بې هوشه پرته وه. اوځان یې د بې وسه مرغۍ په څیر بند احساساوو. داسی مرغۍ چې په یوی اوسپنیزی پنجره کې بنده کړل شوی وی، هغه به ښکته پورته کیده او دقاسم د ازادیدو په اړه یې فکرونه کول خوهیڅ ممکن لاره یې مخی ته نه راتله. دا د مارسي حال و ، اخوا « سونیا» چې قاسم به د لیونۍ پیغلې په نامه یادوله ، د قاسم د نیولو وروسته په خپله کوچنۍ کوټه کې بې سده پرته وه. هغې ته د قاسم د مسلمان په څیر ډاګیزه کیدل هم یو شوک وو . که څه هم هغه ډیره مذهبي پیغله نه وه خوبیا هم په دې ویریده او فکر یې کاوه چې ، ښه نو، یومسلمان جاسوس د یوی عیسوی خادمې سره ولې دومره مخلص و . ورځې په چټکۍ سره تیریدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په «اورنه» کې د سلطان قصر دخلکو دګڼې ګونې څخه خوزیده ، نن سلطان محمد دخپلې بحری بیړۍ د کتلو له پاره د «بحر اسود» په لور ور روان وو. دهغه تر ټولو غوره سالار احمدکدک پاشا ، او محمود پاشا هم دهغه سره یو ځای تلل. دسلطان دتلو سپرلۍ تیاره وه چې په همدی وخت کی دسلطان یو قاصد ورته رامخته شو. قاصد ورته پیغام ورکړ چې د رومیلی کلا تیاره شوی ده ، یوازی یوه میاشت معمولی کار ته اړتیا لري. اوډیر ژر به دکلا برجونه د توپونو د نصبولو له پاره تیار کړل شي

دسلطان له پاره دا تر ټولو ښه خبرو. د بله اړخه دهغه بحری بیړه هم د تیارۍ په حال کې وه. ستر ستر بحری جهازونه تیارکړل شوی و و او نن سلطان دهمدی جهازونو دمعاینه کولو له پاره دتوری بحیری په لور ور روان وو. سلطان لکه د نورو پادشاهانو په څیر د بګیو په کتارونو کی د تګ عادی نه و. دهغه سپرلۍ یوازی یو عربی نسله « ابلخ» اسپ و ، سلطان دخپلو ملګرو سره دلمر د راختلو سره سم هغه لوری ته وخوزید ، دا دعثمانی سلطنت لمړنی سلطان و چې په طبیعت کی یی د فنون لطیفه سره محبت او دلچسپي وه. « محمودپاشا» هم یو شاعر و. نوکله به چې هغه د سلطان سره یو ځای کومی لوری ته ورته نوپه ټوله لاره به یی زعفرانو په څیر محفل جوړ کړی و. سلطان محمد خان ته په زرګونو فارسی اشعار په یاد وو. هغه په فارسی او ترکی دواړو ژبو باندی ډیر ښه شعرونه ویل ، په دی اساس تر توری بحیری پوری دغه اوږود سفر په ټوکو ټکالو اوشاعرۍ کی په خندا اوخوشالۍ تر سره شو. سلطان محمد دبحری فوځ څنګ ته راغی ، دا یو ستر او پراخه ساحل وو ، دسلطان بحری بیړۍ په ازادو اوبو کی ولاړی وی او هری لوری ته یی د زانګو په څیر موجونه خوړل. ګڼ شمیر سپاهیانو هلته تګ راتګ کاوه ، یوه ملاح چې کله سلطانی ډله وکتله نو سمدلاسه یی منډه کړه او امیر البحر ته یی ځان خبر ورکړ ، په دی وخت کی امیر البحر « بلوط اغلن» د یوه بحری جهاز په چت ولاړو او د سمندر په لور یی دخپلو ځواکونو ننداره کوله. کله چې امیر البحر ته څرګنده شوه چې سلطان دخپلو دوو سوو کسانو سره یو ځای دلته رارسیدلی دی نو ډیر وارخطا شو او دلیونو په څیر یی لاندی را و دانګل ، کله چې هغه ساحل ته را ورسید نو ویی کتل چې سلطان د یوه زوړ ملاح سره په خبرو بوخت دی. هغه وکتل چې ګڼ شمیر سپاهیانو اوملاحانو د سلطان دروند استقبال کړی دی ، امیرالبحر هم دسلطان خواته راغی ، هغه ته یی په ډیر ادب سره سلام وکړ او هلته توری بحیری ته یی دهغه د راتګ له پاره ښه راغلاست ووایه.

زوړ کپتان «عباس» هم دسلطان سره یوځای روان و. د ساحل هوا د سلطان توره لونګۍ په هوا کی الوزوله. دغه زوړ ملاح د یونانی جهازونو پخوانی کیپتان (بارټا کوزین) وو چې د مسلمانیدو وروسته همدلته اورنه ته راغلی و. او بیا سلطان ورته همدلته په توره بحیره کی د دبحری فوځونو د تیارولو حکم ورکړی و. اصل مسؤلیت خو د امیرالبحر و خو زوړ عباس دهغه دمعاون په څیر دهغه سره یو ځای و. سلطان دخپلو معاوینینو او نورو ملګرو سره یو ځای د یوه ستر جهاز په چت ور وخوت ، دا د بحری بیړۍ بیرغ وړونکی جهاز و. دغه ډول بیرغ وړونکی جهازونه څلور و ، سلطان د جهاز د چت نه لمړۍ خپله بحری بیړه وکتله چې دهغوی په کتلو یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه دخوشحالۍ نه خلاصه شوه او د بحر دمستی هوا په لګیدو سره یې خوله دخندا نه وازه شوه ، په دې وخت کې یې دمحمود پاشا په لور مخ کړ او ورته یې وویل:

« محمود پاشا ! وینې یې ، د دانیال هوا زمونږ دبللو له پاره دلته را رسیدلې ده. د فاسفورس نیلا اوبه زمونږ د جهازونو د استقبال له پاره نا ارامه دي..... محمود پاشا ! نن درته یوه خاصه خبره کوم...»

ټول خلک دسلطان لوری ته متوجه شول. سلطان د جنوب غرب ساحل لوری ته چیری چې قسطنطین پادشاهی کوله مخ کړ او ویې ویل:

« محمود پاشا ! مونږ کوچنیان وو چې د قسطنطنیې په اړه به قصې اوریدلې اوبیا مو کله چې دروم د قیصر ، دقسطنطنیې دپادشاه د سازشونو په اړه خبرې اوریدې نو زمونږ د زړونو څخه به یوازې یوه خبره را وتله چې کله چې زه سلطان شم نو د کفر دغه ستر مرکز قسطنطنیه به حتما داسلامی سلطنت یوه برخه ګرځوم.» سلطان ددې خبرې سره سم دعربی ژبې یو شعر ووایه چې په کې راغلي وو: ای دقسطنطنیې لوړو دیوالونو ! ته به د لیونیانو په لاره کې خنډ نه شې ،مونږ خو لیونیان یو اودخپل محبوب په عشق کې لیونیان.»

محمود پاشا د سلطانی ذوق ډیره ستاینه وکړه او په خند کې یې ورته وویل: درونده سلطانه ! ستا د احساساتو په کتلوسره ددې وړاند وینې له پاره د هیڅ ډول بصیرت اړتیا نه شته چې ووایو د قسطنطنیې ورځې شمیرل شوې دي او ډیر ژر به دا ښار قسطنطنیه نه بلکه « اسلام بول» وګرځي.

د سلطان د محمود پاشا د خولې څخه د قسطنطنیې نوی نوم واورید. او ډیر زیات یې خوښ شو، سلطان پریکړه وکړه چې هغه به د «رومیلی کلا» او د « اناضول کلا» په لور د خو جهازونو او کشتیو یوه ډله ور استوي. په همدې خاطر یې زوړ عباس د څلورو جهازونو د ډلې مشر وټاکه او هغه ته یې هدایت وکړ چې په ابنای فاسفورس کې ورننوځي او د همدې لارې د « ابنای مارمورا» څخه تیر شي . دڅلورو واړو جهازونو سره یې لس لس کشتۍ هم وتړلې . سلطان زوړ عباس ته هدایت وکړ چې هغه دې دده ترمخه ددې مبارک جهاد دلمړني ډلګۍ په خیر حرکت وکړي. همغه و چې د زوړ عباس اودهغه د ملګرو دجهازونو دتللو له پاره وخت و ټاکل شو او سلطان بیرته خپل تمځای ته چې همدلته د بحیرې په غاړه ورته جوړ کړل شوی و راستون شو. نن شپه دسلطان او د بحری بیړۍ د عسکرو له پاره د رڼا ګانو شپه وه ، سلطان تلونکې ډلې ته د جشن د جوړولو لار ښوونه وکړه ، ترکی عسکرو نوی کالی واغوستل ، مشالونه یې روښانه کړل ، او ځای ځای یې په رڼاو ښایسته کړ ، یو شمیر سپاهیانو د جنګ ډول راو خست او په هغې یې خپل وخت خوشحاله تیراوو ، د توری دوهلو مقابلې ، غیږې او کبډې ....د ا ټولې مقابلې روانې وې سلطان ددوی د میلمستیا په خاطر بې شمیره میږې او ګډې حلالې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه یې په مکمله توګه وریتې کړې. دخوراک څښاک وروسته سلطان په ټولو باندې انعامات وویشل او په دې توګه د عثمانی سلطنت د بحریې لمړنۍ ډلې د خپلو تللو جشن و لمانځه.

بله ورځ سهار دلمر ختاته سره سم د عباس جهازونو د توری بحیری ساحل پریښود ، زوړ عباس د خپل جهاز په چت باندې ولاړ و ،په ټولو جهازونو د عثمانی سلطنت بیرغونه رپانده وو. سلطان ، امیرالبحر ، محمود پاشا ، احمد کدک پاشا او اغا حسن ټول ساحل کې ولاړ وو او د عباس بیړۍ ته یې دخدای پامانۍ په خاطر لاسونه خوځول. د ساحل ټول کارکونکي ، ، ټول سپاهیان او ملاحان دخدای پامانۍ په وخت کې حاضر وو. او په دې توګه د توری بحیری لکونو کالو ساحل د ۱۴۵۲ کال په سهار کې د «الله اکبر» په نارو کې را و نغښت. دهغه زاړه په رګونو کې یو ځل بیا وینه را څوانه شوه، په تن کې یې جوش او خروش ډیرښت و مونده او یوائې په څوارلس ورځو کې یې توره بحیره ووهله اوخپل جهازونه یې د فاسفورس د ابنا غاړو ته ورسول.

مصلح الدین اغا د خپلې جوړې شوی کلا په یوه برج باندې ولاړ و او په ابنای فاسفورس کې را ننوتونکي جهازونه یې څارل ، هغه ته دا جهازونه د لرې څخه ډیر کوچني کوچني تر سترګو کیدل ، کله چې دا جهازونه د توری بحیری څخه ووتل او په ابنای فاسفورس کې ور داخل شول نو مصلح الدین داسې وانګیرله چې شونې ده چې دا جهازونه به د قسطنطنیې ته دشمالی اروپا څخه کومکونه راوړي. دمصلح الدین اغا عصابو ځواب ورکاوه. ځکه دا جهازونه اوس د رومیلی دکلا تر څنګ نه تیریدل. مصلح الدین اغا سمدلاسه خپل عسکر سره راټول کړل اوهدایت یې ورته وکړ چې د کلا دروازې بندې کړي. په دې وخت کې مصلح الدین اغا د برج په سر ولاړ و و او ددې جهازونو د راتلو انتظار یې کاوه ، خو کله چې مصلح الدین اغا په جهازونو باندې د عثمانی سلطنت بیرغونه وکتل نود تکبیر په ویلو یې دکلا ټول دیوالونه په لړزه شول ، سمدلاسه یې دکلا ټولې دروازې پرانستې اوخپلو سپاهیانو ته یې حکم وکړ چې مخته ورشي او دعثمانی بحری بیړۍ دغې دلې ته ښه راغلاست ووایې.

دعباس جهاز رومیلی ته د رارسیدو سره سم هملته لنګر واچاوو. مصلح الدین اغا د زاړه کپتان عباس ډیره ښه استقبال وکړ ، عباس ورته وویل چې سلطان د بانای فاسفورس د کلابندۍ کولو حکم کړی دی ، په حقیقت کې دا زمونږ له اړخه د جنګ پیلامه ده، اوس زمونږ سره څلور ستر جهازونه او څلویښت کوچنۍ کشتۍ د یوی بیړۍ په څیر موجود دی او په ځانته ځان دابنای فاسفور محافظ او ساتونکی یو .

د عثمانی سلطنت بحری ځواکونو دغې ډلې د ابنایی فاسفورس په تر ټولو لویې برخې چې د توری بحیری خوله وه خپله حکمرانی جوړه کړه. په پیل کې څو عیسوی جهازونو دې لوری ته مخه کړې وه خو د عباس بهادرو سپاهیانو هغوی ابنا کې داخلیدو ته نه و پرې ایښې. او داور په اورولو سره یې هغوی بیرته په شا کړي وو. بیا د ګولډن هارن څو کشتۍ هم دې لوری ته راغلې وې خو دعباس شاهین صفته عسکرو هغوی ونیولې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کشتۍ يې ضبط کړې. اوس نو عثماني فوځونه په ابنا کې په پوره ميړانه ګرزيدل. دغه ابنا چې ددوو سمندرونو د يوځای کيدو ځای او دکشتيو د تلو را تلو لاره وه اوس د جنوب له اړخه د نيمايي څخه زياته د مسلمانانو په ولکه کې راغلې وه. خو د شمال له لوری په ابنا کې داخليدونکې د دانيال دره تر اوسه پورې پرانستې وه. او دهمدې درې له لارې به د روم د بحيرې عيسوی جهازونو په اسانۍ سره قسطنطنيې ته مال او وسايل ور رسول. وينس، اسپين، جينوا، او د روم له اړخه ټول کومکونه دهمدې دانيال ددرې څخه قسطنطنيې ته ور رسيدل.

کله چې د ابنايي فاسفورس د محاصرې خبر شهنشاه ته ورسيد نو دهغه اوسان وار خطا شول، سمدلاسه يې خپل خاص وزير را وباله او په غصه ناکه توګه يې ورڅخه وپوښتل:

خاص وزيره! د عثماني سلطنت بحري بيړۍ زمونږ په ابنا کې په سرو سترګو ګرځۍ راګرځی، او جان حتيناني تر اوسه پورې نه دی رارسيدلی......ايا د جينوا د بحري بيړۍ د ملاحانو په متو کې د کشتيو د بوتلو زور نه شته ؟ دوی خو د ابنای فاسفورس د خوندي ساتلو له پاره راتولونکي وو. خو اوس د ابنا دا برخه د مسلمانانو په ولکه کې راغلې ده...که چيرې په ګولډن هارن او دقسطنطنيې په ساحل باندې زمونږ خپل جهازونه موجود نه وای، نو تر اوسه پورې به د عثماني امپراطورۍ لمړۍ ډله زمونږ تر ديوالونو پورې را رسيدلې وه. خاص وزيره! زه ډير انديښمن يم، ماته ووايه چې څه وکړو ؟

د شهنشاه دخبرو په اوريدو سره وزير را ټيټ شو او دخاص ادب وروسته يې وويل: « زمونږ قاصد خبر راوړی دی چې د جان حستيماني بحري جهازونه به په يو دوو ورځو کې ددانيا ددرې نه را ووځي او په ابنا کې به ور ننوځي. درونده شهنشاه! ته انديښنه مه کوه د جان جستيماني بحري جهازونه چې زمونږ دبحري بيړۍ سره يو ځای شي نو مونږ به و توانيږو چې دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د ابنا څخه وشړو.»

خو شهنشاه ډاډمن شوی نه و. هغه سمدلاسه سپه سالار نوټارس ته پيغام وليږه چې د ښار د ټولو دروازو او ديوالونو مسؤليت دې نيغ په نيغه په خپله ولکه کې واخلي. ورځ يوه په بله پسې تيريده او دقسطنطين په زړه کې ويره زياتيده، هغه ته سمدلاسه خپل خوب په ياد راغی، او د سستر ميرې تعبير يې هم په ذهن کې انګازې کولې، هغه د کانفرنس په ورځ هغه دسرو سترګو خاوند ديو شاګال ښه پيژندلی و خو شاګال په ټولی غونډې کې داسې يو کار وکړ چې شهنشاه دهغه په مقابل کې هيڅ نه شو کولی. په دې توګه شاګال شهنشاه په خپله پناه کې اخستی و، يا په بل عبارت دشهنشاه خوب پوره شوی و. هغه ته سستر ميري ويلي و چې هغه دی د سرو سترګو خاوند ديو بې له ځنډه ووژني خو شهنشاه داسې و نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطین به نن سبا ډیر پریشانه وو. دهغه خوب دسترګو څخه الوتی وو. هغه به هره ورځ په یوه نه یوه ځای کی د جنګ په کارونو کی اخته و. خو کله به چی ځانته شو نو شراب به یی څښل.

د جان جستېماني بحریه چی د څو جهازونو او سلګونو کشتیو څخه جوړه شوی وه دیوه ستر فوځ سره یو ځای د ابنا په شمالی برخه کی را ننوتل. دبحریی په لمړي جهاز باندی د صلیبیانو بیرغ رپیده. په جهازونو کی سپاره سپاهیان د جهازونو چتونو ته را وختل او دلری څخه یی دقسطنطنیی ننداره کوله ، قسطنطنیه دهغوی څخه یوازی دری میله لری واټن کی پرته وه. دقسطنطنیی یوه برخه ګولډن هارن سره نښتی وه ، خو د ابنای فاسفورس بله یعنی جنوبی برخه دمسلمانانو په ولکه کی وه چی دقسطنطنیی څخه یی پنځه میله واټن درلود. خو عثمانی کشتیو به کله کله ګشت کاوه او ان تر دیوالو پوری به یی ځانونه را رسول. د جان جستېماني جهازونه د دیوال تر څنګ تر ګولډن هارن پوری ورسیدل. د ګولډن هارن اوسپنیز زنځیر یی خوشی کړ او ډیری کشتۍ او جهازونه دننه ور ننوتل. خو یو شمیر نور وجهازونه د ګولډن هارن څخه بیرون د ابنا په ساحل کی لنګر ونه واچول. هغه ځای چی د جستېماني کشتیو د لنګر اچولو له پاره ټاکلی و هغه په حقیقت کی د ماهی نیونکو ځای ځیګی و. هغوی به د ورځی ماهیان نیول او بیا به یی خپلی کشتۍ هملته په ساحل کی پریښودی ، دماهی نیونکو کوچنیانو به هلته په هغی کی لوی کولی. کله چی کوچنیانو دا ستری ستر کشتۍ و کتلی نو وویریدل او دخپلو جونپړو په لور یی ورمنډی کړی.

ټارمن چی د عیسوي بیړی ددی برخی قوماندان و دخپل جهاز د چت څخه یی د ماهی نیونکو دغه کوچنی کلی کوت. ټارمن د جینوا یو ډیر تجربه لورنکی سپاهی او سپه سالار و. په حقیقت کی هغه یو بحری قزاق وو خو جستېماني د زیات رشوت په مقابل کی دلته ټاکلی و. دهغه د زوند څلوېښت کاله دبحر په اویو کی تیر شوی و. دهغه په مخ باندی دزخمونو د نښو څخه دا ډاګیزه کیده چی ټارمن څو جنګونه تر شا پری ایښی دی، هغه وخت چی هغه بحری قزاق و نو شهرت یی تر لری لری پوری خپور شوی و. څومره چی ټارمن په خپلی میړانی او توری وهلو کی مشهور و نو دهغی نه زیات په وحشت او بربریت کی مشهور شوی و ، دهغه تر ټولو ستر بد عادت داو چی ډیر زیات شراب به یی څښل او هره ورځ به یی یوه نوی ښایسته پیغله په خپله بستره باندی درلوده. ټارمن د ماهی نیونکو کلی وکوت. نوخپل جهازونه یی هملته لنګرګړل او پخپله یی د ساحل په غاړه خیمی ووهلی.

ددی نه اخوا په څلور میله واټن کی مسلمانان پراته وو. او دمسلمانانو کشتۍ په د ورځی څو ځلی راتلی او د ماهی نیونکو تر کلی پوری به یی چکر واهه اوبیرته به ستنیدی. نن چی د ټارمن کشتیو دلته لنګر واچاوو. نو په ګشت باندی ماموری د مسلمانانو دوه کشتۍ په ډیره بیړه خپل سالار ته د اطلاع ورکولو له پاره ورغلی. داګست میاشت وه. او د رومیلی کلا په برجونو باندی د اربان په لاسو ستر توپونه نصب کړل شوی وو. کپتان عباس هملته په رومیلی کلا کی موجود وو. کله چی خبر شو چی د جینوا جهازونه هغوی ته نژدی راغلی دی نو دهغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پرمختګ د مخنيوي له پاره يې خپلو جهازونو ته دمخکې تلو حکم وکړ. ترڅنګ يې په کلا باندې د نصب توپونو خولې هم دشمال لورې ته راواړولې ، اوس نو دعباس په شريانو کې جوش او جذبه را پاريدلې وه. عباس خپلو کشتيو ته حکم وکړچې دعيسويانو دجهازونو په تلو راتلو باندې کلکه څارنه وکړي.

د جستيماني د استقبال له پاره شهنشاه په خپله ترګولډن هارن پورې راغلی و ، دجستيماني دکومک په کتلو سره په بندرګاه کې دموجودو عيسوي فوځيانو حوصلې غښتلې شوې او دخوشحالۍ څخه يې چغې وهل پيل کړل. خوپخپله شهنشاه دومره خوشحاله نه و. جستيماني خو راغلی و خو دهغه جنګي کومک د شهنشاه دهيلو څخه ډير کم و. خوبيا هم شهنشاه په ډيره ښه توګه د جينوا د فوځونو استقبال وکړ. اودهغوی دخوشحاليو له پاره يې په شاهي قصر کې د شپې جشن جوړ کړ.

دشپې تر ډيره وخته پورې په شاهي محل کې د شرابو جامونه کړنګيدل ، هلته د ځوانۍ اوکبابو له پاره هم خاص پروګرام جوړ شوی و. د جستيماني د فوځ په کتلو سره شهنشاه دومره ويرې اخستی و چې په بله ورځ يې د ټولو هيوادونو په لور خپل ګړندي قاصدان و ليږل او د نور کومک غوښتنه يې تری وکړه. په دوی کې د اسپين د شمالي ولايت اراګون او فسطله نه علاوه دغربي اروپا نور هيوادونه هم شامل و. دهغه وخته راهيسې چې عثماني بحريي ځواکونو د توري بحيرې لاره بنده کړې وه نو د شهنشاه اړيکې د شمالي اروپا سره پرې شوې و. په شمالي اروپا کې بلغاريه ، يوکرائن ، چيکوسلواکيه او د جرمنې ځينې سيمې شاملې وې. شهنشاه به ډير دې فکر ځوراوه چې هسې نه چې قسطنطنيه يې دلاسو څخه ووځي.

هغه خپل ځان د قسطنطنيې د ډيرو بدقسمته شهنشاه ګانو څخه ګاڼه. هغه په دې ويره کې و چې د يولس سوو کالو راهيسې دهغه دپلرونو او نيکونو دغه جوړ کړل شوی نظام به پای ته ورسيږي. خو نه يې غوښتل قسطنطنيه له لاسه ورکړي.تر اخرې حده يې هڅه کوله د قسطنطنيې څخه دفاع وکړي هغه ته دخپلو نيکونو اوپلرونو تاريخ ډاګيزه و چې په تيرو اوه سوه کلونو کې يې مسلمانان قسطنطنيې ته نژدې هم نه و راپريښې..... شهنشاه د جشن په خوشحاليو کې لږڅه مصروف شو خو نن سبا يې زړه په هيڅ شي نه راټوليده. قسطنطين يوائې په يوه فکر کې ډوب و او هغه دا چې څه ډول به وتوانيږي دخپلو پلرونو جوړ کړل شوی دغه سلطنت دسلطان محمد خان د يرغل څخه خوندي وساتي. هغه د عثمانيانو دهوډ څخه ښه خبر و ، همدا ځوکاله مخته چې هغه د «موريا» په تخت باندې ناست و نو هغه د سلطان محمد خان د پلار سلطان مرادخان دلاسه دعثماني تورو خوند څکلی و. هغه وخت چې قسطنطين د موريا حکمران و نو دخپلو ولکه شوو سيمو دخوندي ساتلو له پاره يې د « دکورت سيمه» کلابنده کړې وه اوبيا يې دهغه ځآيه د ډاډ اخستو وروسته د « تهيس» په ښار چې د عثماني سلطنت تر څنګ د عثمانيانو په ولکه کې و ناځآپې حمله وکړه او هغه يې و نيوه. قسطنطين ته دا په ياد وو چې دپيښې د خبريدو سره سم سلطان مراد خان سمدلاسه د «موريا» په لور روان شوی و. خو په لاره کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «کورتهې» مستحکمه کلا ختنې گرزیدلې و. اوبیا هغه وخت قسطنطین ډیر حیرانه شوی و چې عثماني توپونو په گولیو ورولو پیل وکړ او دکورتهې دغه مستحکمه کلا یې دخاور سره خاورې کړه. دا د توپونو د استعمال لمړنۍ تجربه و چې عثماني فوځونو تر سره کړې وه. هغه وخت قسطنطین ته په ټوله «موریا» کې د پناه او پټیدو ځای نه پیدا کیده په دې خاطر قسطنطین او دهغه ورور تهامس د سلطان مراد خان سره سوله وکړه ، په ځان یې باج کیښود او موریا یې هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو څخه وگرځوله. قسطنطین به دا هر څه څه ډول هیر کړې وای. دا خو دهغه خپل برخلیک و ، په داسې حال کې چې دهغه دنیکونو برخلیک هم ترې پټ نه و پاته.

بازینطینی سلطنت چې یو وخت په اروپا کې د «ډینوب د دریاب» اوپه اسیا کې د «اناطولیه» او «شام» پورې غځیدلی و ، نن یوائې تر قسطنطنیې پورې را نغاړل شوی و. دا سلطنت د بازنطینیانو له پاره د زوال سبب و گرزید. شهنشاه په دې فکر کې و چې دهغه نیکونو پخپله مسلمانانو ته اجازه ورکړې وه چې په اروپا کې میشت شي، همدا راز هغه ته دا هم څرگنده وه چې په ۱۳۳۸ کال ، ددریم شهنشاه «اینډرو نیکس» د مړینې وروسته چې کله دهغه زوی «جان پلیولوگس» کوچنی ماشوم پاته شو نو ملکې اینا» خپل ستر چانسلر کنټا کوزین د کوچني شهزاده جان پلیولوگس له پاره ساتونکی او دهغه لاربنوود ټاکلی و. خو د شهزاده دغه ساتونکی کنټا کوزین ډیر زر په لالچ کې راغی او هڅه یې وکړه چې د قسطنطنیې تخت په خپله ولکه کې واخلي او شهزاده د مخې څخه لرې کړي. د کنټا کوزین همدا خیانت ددې سبب شو چې مسلمانان اروپا ته رانونځي. کنټا کوزین د ساتونکې اولاربنود ټاکل کیدو نه څو کاله وروسته یعني په ۱۲۴۳ کال کې خپل ځان د شهنشاه په نامه اعلان کړ. په دې وخت کې کنټا کوزین په «نیکوتیکا» کې میشت و. ملکې ته دا خبره د زغم وړ نه وه او د کنټاکوزین ددې کار مخالفت یې وکړ. پایلې یې دا شوې چې ددواړو ترمنځه نښتې پیل شوې ، دواړو د عثماني فرمانروا د زوی «اورخان» څخه دمرستې غوښتنه وکړه. ددې نه مخته هم عثماني فرمانروایانو د قسطنطنیې د تخت تر منځ د جنجال کونکو څخه د یوې نه یوې ډلې سره همکاري کوله ږ

کنټا کوزی د اورخان څخه شپږزره فوځیان وغوښتل او ددې په بدل کې یې خپله لور «تهیوډورا» هغه ته د ژوند د شریکې په څیر وړاندې کړه. اورخان هم دا شرط و مانه. اوپه ۱۳۴۵ کې یې شپږزره فوځیان د کنټا کوزین د مرستې له پاره اروپا ته ور ولیږل. کنټا کوزین دهمدې سپاهیانو په مرسته قسطنطنیه، چې دا وخت دملکې په لاسو کې وه ، کلابنده کړه. ملکه مجبوره شوه سوله وکړي اوسوله هم په دې حیرانونکې خبره وشوه چې کنټا کوزین اوښځه یې اوهمدا راز ملکه اینا او شهزاده جان پلیولوگس ....څلور واړه به په یوه وخت دتخت خاوندان اوسي ، همغه و چې دڅلورو واړو د تخت د کیناستو رسم ادا کړل شو. ددې اتحاد د نور ټینگښت له پاره کنټا کوزین خپله کوچنۍ لور شهزاده جان پلیولوگس ته واده کړه. په همدې وخت کې اورخان هم د شهزادگۍ تهیوډورا سره واده وکړ. اورخان خپلې نوې ناوې ته په خپل پلرنی مذهب د پاته کیدو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا اتحاد تر ډیره پوری پاته نه شو ځکه کنټاکوزین یو ځل بیا د تخت او اقتدار دنیولو له پاره لیونتوب پیل کړ او دعثماني فوځ ځخه یی مرسته وغوښتله. په ۱۳۵۳ کال یی دحکومت ټولی چاری په خپلو لاسو کی واخستی تر دی وخته پوری شهزاده لوګس هم ځوان شوی و، شهزاده د کنټا کوزین سره مخالفت وکړ او په دی توګه کورنۍ شخړی پیل شوی. په دی وخت کی عثمانی سلطان اورخان دکنټا کوزین د مرستی له پاره شل زره عسکر را واستول، ددی فوځ له پاره یی خپل زوی سلمان سپه سالار ټاکلی و. کنټاکوزین د اورخان له پاره داځل په اروپایی ساحل کی خپله یوه کلا د معاوضی په توګه وراندی کړه، دا همغه ورځ ده چی په اروپا کی دمسلمانانو د ولکی او پښی ایښودو له پاره لمړۍ ورځ ګڼل کیدای شي. کنټا کوزین د عثماني فوځونو په مرسته خپل زوم پلیو لوګس ته ماتی ورکړه او د قسطنطنیې په تخت یی ولکه وکړه. سلیمان پاشا د تړون له مخی د اروپایی ساحل یوه کلا د «زنپ» په نامه په خپله ولکه کی راوړه او هلته یی د عثمانی سلطنت فوځونه میشت کړل. ددی کار ځخه ځو ورځی وروسته په تهریس کی سخته زلزله راغله. او دډیرو ښارونو دیوالونه را پریوتل. په دی کی د «ګیلی پولی» دکلا دیوالونه هم شامل و. دا کلا د دانیال د دری په غربی ساحل کی تر ټولو ستره او مستحکمه کلا ګڼل کیده. دا کلا د زنپ دکلا ځخه په ډیر لږ واټن کی پرته وه، سلیمان پاشا هغه یو غیبي تائید وګاڼه او سمدلاسه یی په دی کلا هم ولکه وکړه. دکلا یونانی عسکرو دا فکر وکړ چی د خدای تقدیر به همداسی وی په دی خاطر یی د عثمانی فوځونو تر مخه کومه ستونزه پیدا نه کړه.

د ګیلی پولی د سوبی وروسته د ترکانو په تاریخ کی یوه نوی دروازه پرانستل شوه، ددی پیښو وروسته دکنټاکوزین په خلاف په قسطنطنیه کی سخته کرکه راپیدا شوه، اودی کرکی د بغاوت او انقلاب بڼه خپله کړه. هر وګړی به په کنټاکوزین باندی د غداری ټاپه لګوله اوهمغه یی اروپا ته دترکانو په راوستلو باندی تورن کړ. دعوامو دغه تحریکاتو کنټاکوزین مجبور کړ چی دتخت اوتاجه لاس په سر شي اودخپل ژوند پاته دیرش کاله په یوی خانقاه کی په عبادت تیری کړي، په دی وخت کی کنټاکوزین دخپلی دوری یو تاریخ ولیکه. اودا همغه کتاب و چی قسطنطین په ډیره ښه توګه لوستی و. کله چی جان پلیولوګس په تخت کیناست نوهغه مجبور شو دمسلمانانو سره سوله وکړی او په اروپایی دغو کلاګانو باندی د اورخان ولکه په رسمیت و پیژنی. په دی توګه بازنطینی سلطنت په یوه ډول د مسلمانانو باج ورکونکی وګرزید. تر ځه مودی پوری د قسطنطنیی شهنشاه مسلمانانو ته په پټه خوله باج ورکاوه خو وروسته ورته دا کار د زغم وړ نه ښکاریده. هماغه و چی په ۱۳۶۹ کال شهنشاه په خپله روم ته ولاړ اود پوپ په خدمت کی حاضر شو او دهغه ځخه یی د مسلمانانو پر خلاف د اروپایی حکومتونو کومک وغوښت. هغه د پوپ د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره داسی دذلت اوسپکاوی نه ډکه لاره خپله کړه او خپل ځآن یی د یونانی کلیسا د ټولو هغو عقیدو ځخه منحرف و ښود چی د رومی کلیسا سره یی ټکر درلود. په دی توګه هغه په مذهبی معاملاتو کی دروم دکلیسا علویت و مانه. خو ددی ټولو هځو سره سره بیا هم هغه خپل مقصد ته و نه رسید. ځکه مسیحی حکومتونو د عثمانی ترکانو په خلاف د جنګ کولو ځخه ډډه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه و چې شهنشاه ناکامه اونامراده بیرته قسطنطنیې ته راستون شو، دبیرته راستنیدو په وخت کې ، کله چې هغه د وینس ښخه راتیریده نو د «دیان» یو شمیر خلکو ، چې روم ته د تللو په وخت کې یې ورته قرض ورکړی و هغه ونیوه. دهغه سره دومره پیسې هم نه وې چې پور کونکو ته یې ورکړي. دهغه مشر زوی ایډرونیکس چې دخپل ځان نه وروسته یې ولیعهد ټاکلی و د حکومت او واکمنۍ ښخه دخوند د اخستو وروسته یې د خپل پلار د راخوشې کولو هیله هم ښرګنده نه کړه. او نه یې دخپل پلار د پور د ورکولو هڅه وکړه. خو دهغه کشر زوی مینوئیل خپله شتمني وپلورله اودخپل پلار پور اخستونکو ته یې دهغوی پورونه ورکړل اوشهنشاه یې ازاد کړ ، قسطنطنیې ته د را رسیدو سره هغه خپل مشر زوی اینډرونیکس د تخت ښخه وشړه. اودهغه په ځای یې مینوئیل خپل ولیعهد و ټاکه.

اینډرونیکس هم یو زوی درلود چې دخپل پلار په حق تلفۍ باندې سخت خواشینی شوی و. هغه په یوه ډول د سلطان مراد خان زوی « شهزاده صادو جی » دې خبرې ته تیار کړ چې دواړه به یو ځای شهنشاه او « مرادخان» دتختونو ښخه کیباسي اودهغوي په ځای به پخپله حکمرانان ګرځیږي. په دې وخت کې مراد خان په کوچنۍ اسیا کې و او صادوجي په اروپا کې د ترکي فوځونو سالار و. هغه د مرادخان په غیرحاضرۍ کې بغاوت اعلان کړ ، دبله اړخه د اینډرونیکس زوی هم د بازنطینې ځوانانو د یوې ډلې سره یو ځای دخپل نیکه شهنشاه په خلاف د جنګ له پاره ځانونه تیارول. ددې شهزادګانو ګډ بغاوت حالات ډیر کړکیچن کړي وو. مرادخان ددې خبر داوریدو سره سم اروپا ته راورسید ، شهنشاه هم دخپل لمسي د جرم ښخه د برائت اعلان وکړ او ددې فتنې د له منځه وړلو له پاره یې ځان تیار کړ. هغه د مراد خان دا وړاندیز هم ومانه چې د نیولو وروسته به ددواړو شهزادګانو ښخه سترګې ویستل کیږي. د صادو جی فوځ چې کله د خپل پادشاه مراد خان دخولې ښخه دبښنې خبره واوریده نو سمدلاسه یې خپل سپه سالار پریښود. صادو جی ، داینډرونیکس زوی او نور ځوان بازنطینې امراء ټول ونیول شول ، مرادخان تر ټولو اول دخپل زوی شهزاده صادو جی په سترګو کې ویلې شوی سیسه ور واچوله او ړوند یې کړ. اوبیا یې دهغه د وژلو حکم وکړ. دبازنطین امراء هم د « مارتیزا » په دریاب کې غرق کړل شول ، خو د اینډرونیکس زوی یې د شهنشاه مخې ته ور وست ، شهنشاه هم د ژمنې مطابق دخپل لمسي په سترګو کې ویلې کړې ګرمه سیسه ور واچوله خو ددې سره هم دهغه د سترګو لید د ضایع کیدو ښخه خوندي پاته شو.

نن قسطنطین دخپلو پلرونو تاریخ را سپړودی و اودهغوی په کمښتونو باندې یې ژړا کوله. هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې د عثماني سلطان «بایزید یلدرم» په وخت کې هم شهنشاه ته ګواښ شوی و چې هغه به دهغه مشر زوی اینډرونیکس د توری په زور په تخت کینوي. په دې خاطر پلیولوګس د یوه نوي تړون له پاره ځان تیار کړ اوهمدې تړون د بازنطینې سلطنت هغه پاته وقار اوعزت هم دخاورو سره خاورې کړ. جان پلیولوګس اودهغه کشر زوی مینوئیل چې په سلطنت کې دخپل پلار سره شریک و ، ژمنه وکړه چې دیرش زره طلایي سکې به هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال دخراج په توګه ادا کوي او د شهنشاه له لوری به ددولس زره کسیز فوځ یوه ډله تل دبایزید په خدمت کی حاضره وي، په کوچنی اسیا کی د بازینطینی سلطنت په مقبوضاتو کی یوازی یوه کلا د « فلاډلفیا» په نامه پاته شوی وه. خو ددی ترون په وخت کی هغه هم بایزید په خپل نامه ولیکله. خو ددی کلا یونانی افسرانو د شهنشاه دحکم سره سره بیا هم دکلا دخالی کولو څخه ډډه وکړه. همغه و چی د بازنطینی سلطنت د سخت زوال وخت هم راورسید ، ځکه یونانی فوځیانو په خپله په فلادلفیا باندی یرغل وروست ، هغه یی فتحه کړه او بایزید ته یی ورحواله کړه. همدی کار دقسطنطنیی د پای نښی ښکاره کړی.

د جان بلیولوګس د مړینی وروسته دهغه کشر زوی مینوئیل په تخت کیناست. اوهغه د شهنشاه له اړخه دبایزید په دربار کی دحاضریدو پابند ګرزیدلی و. په دی توګه هغه تر ځارنی لاندی و ، دپلار د وفات نه وروسته هغه د سلطاني دربار څخه و تښتید او قسطنطنیی ته ورسید او په تخت کیناست ، بایزید ته دهغه دا حرکت د زغم وړ ښکاره نه شو. هماغه و چی سمدلاسه یی قسطنطنیه کلابنده کړه ، نږدی اوه میاشتی دا کلابندي روانه وه اوبیا هغه د لسو کالو له پاره یو ژمن لیک لاسلیک کړ او کلابندی یی پای ته ورسوله. ددی کلابندۍ د سولی شرایط هم ډیر سخت وو. د خراج رقم یی د یرش زره طلایی کراون و ټاکل ، په قسطنطنیه کی یی دمسلمانانو له پاره د یوه شرعی عدالت د جوړولو کار ترسره کړ ، بایزید ددی کار له پاره یو ترک قاضی و ټاکه او شرق د کلیسا په دی مرکز یعنی قسطنطنیه کی یو ډیر ستر او علیشان جومات جوړ کړ چی د منارو څخه به یی هر وخت د توحید اعلان کیده.(ګبن ځلورم ټوک ، ۳۹۲مخ)

د ترون له مخی مینوئیل اوه سوه کورونه مسلمانانو ته ورکړل ، د «غلطی» نیمایی برخه یی بایزید ته ورکړه چی هغه په کی شپږ زره عثماني فوځونه ځای په ځای کړل ، دښار نه بیرون د انګورو باغونه اوفصلونه وو ، ددی پیدا وارو عشر هم عثمانی خزانی ته ورکول کیده،دهمغه وخته راهیسی عثمانیانو قسطنطنیی ته د «اسلام بول» نوم ورکړی و.

د قسطنطین شهنشاه دخپلو دوو ورونو وروسته د ددی هیواد شهنشاه ګرزیدلی و ، دقسطنطین نه مخته جان پلیولوګس نومی شهنشاه تیر شوی و اودهمدی دویم پلیو لوګس د مړینی وروسته دا قسطنطین د دولسم شهنشاه په څیر په دی هیواد واکمن شوی و ، که څه هم قسطنطین دخپلو اسلافو پرخلاف ډیر د میړانی ، بهادرۍ او جنګی تجربو خاوند ګڼل کیده او غوښتل یی ددواړو کلیساګانو تر منځ اتحاد او یووالی راوړی خو دهغه دا ټولی هڅی هسی خوشی تللی. هغه په دی هم پوهیده چی د سلطان محمد مقابله نه شي کولی خو بیا یی هم هوډ کړی چی دخپلی وینی د اخری څاڅکی پوری به د قسطنطین څخه دفاع وکړي.

د جان جستیمانی د جشن څخه د خلاصیدو سمدستی شهنشاه دښار د دیوالونو دکتلو له پاره ولاړ او ددیوالونو د خرابو شوو برخو د سمدستی جوړښت له پاره یی خلک په کار واچول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم روم یو ځانګړی ښار و خو مسلمانانو به د پخوانیو اړیکو په اساس د قسطنطنیې شهنشاه ته د روم قیصر ویلې. ددې قیصرانو دغه سلطنت په ځوارلسمه پیړۍ کې جوړ شوی و، داسې وخت هم راغلی چې د روم دقیصر واکمنی دشرق او غرب تر لرې لرې ځایو پورې خپره وه. د قسطنطین شهنشاه هم دروم قیصر و.... کیدی شي چې د روم اخری قیصر به و.

که څه هم قیصر د کلیسا ګانو تر منځ اتحاد راوست خو هغه ډیر ناکامه اتحاد و. دورومي او یوناني کلیساګانو تر منځ دومره اختلافات و چې هغه په داسې معمولي اتحادونو له منځه نو شو تللای. دغونډې په ورځ ددواړو کلیساګانو پادریانو په خپلو منځو کې خپرې لګولې وې، سپه سالار نوټاس خو تر دې ځایه ویل چې د کارډینال د خولې په ځای راته د ترکانو لونګۍ او عمامې ښه ښکاري. د غونډې په ورځ پخپله د یوناني کلیسا مذهبي مشران په دوو ډلو باندې ویشل شوي و، یوه ډله یې د شهنشاه خواخوږې و چې د کلیسا ګانو تر منځ یې یووالی غوښت.او هیله یې درلوده چې پوپ ورته مرسته ورکړي. خو بله ډله هغه خلک وو چې په دغسې نازکو حالاتو کې یې هم نه غوښتل چې دکلیساګانو تر منځه اتحاد او یووالی راشي. دا دویمه ډله د لمړۍ ډلې څخه ستره وه په دې اساس ددې ډلې ګرجا ګانو شهنشاه ته خپلې مالي بسپنې و درولې. او ددوی د ډلې څخه چې کومو خلکو غوښتل په جنګ کې ګډون وکړي هغه هم په ډیر لږ شمیر کې یواځې ددیوالونو دخوندي ساتلو له پاره حاضر شول، قسطنطینه د ډیر ګڼ شمیر خلکو میشت ځای و خو دمتعصبې یوناني کلیسا له اړخه ورته یواځې شپږزره عسکر ،هغه هم په ډیره ناخوالي توګه تیار کړل شوي و. سپه سالار نوټاس هم په همدې ډول خلکو کې ورګډ و. قیصر کتل چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه وځي. خو حوصله او همت یې له لاسه نه ورکاوه.

هغه ته ډیر ژر یو ښه خبر تر لاسه شو اوهغه دا چې د سپین او ایټالیا ځواکونه د قسطنطنیې څخه ددفاع له پاره را روان دي. اوبیا چې کومه ورځ د «کټالونیا» او « اراګن» فوځي ډلې دګولډن هارن سره را یوځای شوې نو دروم قیصر ته یې نوی همت ورکړ. دهغه په وجود کې وینه و چلیده او دسلطان محمد خان په خلاف یې د جنګ له پاره پلانونه جوړول پیل کړل. دشرق او غرب عیسوی ځوانان په پوره شوق او ذوق سره د قسطنطنیې د دفاع له پاره په دې ښار کې سره راټول شول خو عیسوی حکومتونو اوپه ځانګړې توګه فرانسې، جرمني، هنګري او پولینډ د قیصر سره هیڅ ډول کومک ته زړه ښه نه کړ. نه یوازې کومک یې ونه کړ بلکه دداسې بې حسۍ او بې پرواهۍ څرګندونه یې وکړه چې د مسیحیت تاریخ ورته حیران پاته دی. په حقیقت کې په تیرو څلورو پیړیو کې مسلمانانو د عیسویانو داسې ستر او ځواکمن اتحادونه مات کړي او د جنګ په میدان کې یې ځغلولي و چې اوس دغو اروپایي هیوادونو دمسلمانانو په مقابل کې د بل اتحاد دکولو جرئت له لاسه ورکړی و. د تیرو پنځه شپیتو کالو راهیسې عیسوی اروپایانو داروپا څخه د مسلمانانو د ویستلو له پاره څلور ځلې مذهبي اتحاد کړی و ،.(کسوده ۱۳۸۹، هائکولس ۱۳۹۲، وارنه ۱۴۴۴، او بیا کسوده ۱۴۴۸) خو په دې ټولو اتحادونو کې هغوی ملا ماتونکې ماتې خوړلې وه ، هغوی به هر ځل اتحاد وکړ او د ستر لښکر سره به راغلل خو بیرته به د سختې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتې او شکست څخه په تيښته و تښتيدل. په دی اساس اوس نو دغه اروپايي حکومتونه د بل کوم اتحاد له پاره تيار نه و. قيصر د کليساګانو تر منځ اتحاد هم وکوت خوبيا هم هغه د تيرو وختو په څير د يوه صليبي اتحاد په راوستلو کی بريالی نه شو.

وخت په بيړه بيړه تيريده. د ۱۴۵۲ کال د اپريل دمياشتی ۲۴ مه ورځ وه. روميلی کلا د ۱۴۵۲ کال د اګست په ۲۸ مه مکمله شوی وه. کله چی د شهنشاه جاسوسانو هغه ته د روميلی کلا د تکميليدو خبر ورکړ نو هغه د مسلمانانو معمارانو دغه ډول ګړندی کار حيران کړی و. اوس نو جنګ پيل شوی و و. د «ټارمن » جنګی جهازونه دفاسفورس د ابنا په شمالی برخی کی او عثمانی بحری ځواکونه په جنوبی برخو کی ګرزيدل. کله کله به يی يو دبله سره مخامخ ټکر هم کاوه. په يوه بل به يی غشي ورول ، په توپونو به يی يو بل ويشتل. پخپل ټارمن هملته دماهی نيونکو په کلی کی پروت و ، دغه ماهی نيونکی چی پخپله هم يونانی عيسويان و دخپلو لښکرو په خدمت کی يی يوه لحظه هم نه ضايع کوله. «باقو» خو به ټوله ورځ هملته د فوځونو په قومندانۍ کی پروت و و. دهغه اوږده اوږده ويښتان به تل دهغه په تندی باندی راځړيدلی وو. هغه په پښه ګوډ و خو د رومی سپاهيانو له پاره به يی د ښه شرابو دراپيداکولو دنده تر سره کوله. هغه دټارمن سره هم نژدی دوست ګرزيدلی و و.

دوه مياشتی په همدی توګه تيری شوی ، کله چی يخنی پيل شوه نو د ټارمن په فوځی کړچار کی کمښت راغی ، دا غرنۍ سيمه وه او دبلقان تيزی هوا به د رومی عسکرو وينه يخوله. دروم په بحيره کی شپه او ورځ اوسيدونکی دغه سپاهيان د توری بحيری د يخو هواګانو سره نا اشنا وو. ټارمن به خپل ډير وخت همدلته په ساحل کی تيروو. يو ماښام د لمر پريوتو څخه دمخه په ساحل باندی دتورو وريځو لړۍ راغلی ، اسمان د تورو وريځو څخه ډک شوی و ، کله چی د باران څاڅکی پيل شول نو ټارمن د خپلی خيمی په لور ورغی. نن دهغه له پاره ډير غوره موسم وو او شراب يی هم په خيمه کی پراته وو. سر يی راپورته کړ او کله يی چی په اسمان کی غوړيدونکی وريځی وکتلی نو په ډيره مکروه توګه يی و خندل اوبيا يی فکر وکړ چی ډير وخت وشو چی د ځوانۍ څخه يی خوند نه دی اخستی ، خيمی کی پروت د شرابو يو بوتل يی را واخست او ټول يی خولی ته ونيوه. لږه شيبه سخت باران وريدل پيل شول. دټارمن ذهن په پرلپسی توګه د کوم ځوان جسم په لمسولو کی مصروف وو. دهغه يوه عسکر ورته د پسه د پښی وريته کړی غوښه راوړه نو ټارمن ورته وويل :

اوهو......دا باقو ماهی نيونکی چيری ورک شوی ...... دا وريت کړی وروړن همدلته کيږده اوباقو زما مخی ته حاضر کړه.»

ټارمن دشرابيانو په لهجی خبری کولی ، سپاهی بيرته دخيمی څخه ووت اوپه يوه منډه ولاړ. په دی وخت کی ټارمن هغه وريت کړل شوی وروړن راواخست ، دخولی څخه يی دشرابو څاڅکی را څڅيدل ، بيرون د ژمی سخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا او د فاسفورس په ابنا کې د سخت باران وریدو دغه چاپیریال ډیر هیبت ناکه ګرځولی و .ځکه شپه پیل شوی وه اودهغو مشالونو نه پرته چې په خیمو کې روښانه کړل شوی وو نوره تېوله سیمه تیاره تیاره وه. باقو هم ډیر ژر بیرته خپل کور ته ستون شوی و خو د ټارمن فوځونو هغه دخپلې تیاری کوټې څخه په دغه سخته یخنۍ کې را وویست اوپه شرابو کې بدمست ټارمن ته یې راوست. ، باقو د یخنۍ څخه لړزیده ، کله چې ټارمن باقو وکوت نو په خپل څنګ کې بوتل په لور یې اشاره وکړه او ورته یې وویل:

« واخله .... ویې څښه ، او خوند تری واخله. سمدلاسه به دی یخنی ورکه شي خو یاد ساته چې ستا په څیر چټل انسان ته ټارمن خپل بوتل ورو ړاندی کوی.ځنډ مه کوه او که نه زه په غضب کیږم.»

د ټارمن ګواښ په خپل ځای و خو د باقو له پاره دداسی شرابو یو بوتل موندل پخپله ستره خزانه ده ، باقو د ورېی کارغه په څیر پری ور پریوت او په جرمنی کې جوړ شوی دغه شراب یې دخپل ستونی څخه تیر کړل ، دسترګو په رپ کې د باقو سترګی درنی شوی ، ټولی اندیښنی یې له یاده ووتلی اودموسم اوهوا څخه یې خوند اخستل پیل کړل په همدی وخت کې ورته ټارمن ورغږ کړ:

« ایا ستاسی په کلی کې کومه نجلۍ .... نه شته ؟ چې زمونږ په درد وخوري. زمونږ خدمت وکړي ، مونږ ماهیان نه خورو خو ماهی نیونکي پیغلی خورو . ولاړ شه او زمونږ عسکر هم له ځانه سره واخله اودخپل کلی کومه ځوانه له لاسه ونیسه او زمونږ خدمت ته یې راوړه. دومره یخه او اوږده شپه اوبیا دخپله کوره هم لری پاته کیدل .... ته پخپله پوهیږی .... په هر څه پوهیږی ..... ته اندیښنه مه کوه ، زمونږ په موجودیت کې تا ته هیڅوک هم ستونزه نه شي پیدا کولی. زه د جستیانی دفوځ سالار یم....سپه سالارټارمن......»

د باقو سترګی دشرابو څخه درنی وی او ذهن یې دکاره وتلی و . کله یې چې د شرابو د نشي په مستۍ کې د پیغلی ځوانی نجلۍ خبره واوریدله نو په تن اوبدن کې خوندونو او لذتونو لاری پیدا کړی. یو ناځاپه یې ذهن د ځوان راهب په محبوبی روزی باندی پریوت. دشیطانت نه په ډکه لهجه یې وویل:

« ستره سالاره ! ته اندیښنه مه کوه زه به د ماهی نیونکی د کلی هغه نیګینه ستا په خدمت کې وړاندی کړم چې په کتلو سره به یې د خپل تیر ژوند ټولی ښایسته او ښکلی نجونی له یاده و کاږی. درونده سالاره ! هغه زمونږ دکلی دټولو نجونو ښایسته او ښکلی پیغله ده ، او کیدی شي چې ځوانی یې تر اوسه پوری خوندي پاته شوی وی ، ته له ماسره څوکسه عسکر و استوه زه به سمدلاسه هغه ستا حضور کې را حاضره کړم.

بریښنا ټول اسمان نیولی و . او دژمی یخی هوا د ونو د پاڼو بیخ راویسته. چې د جینوا شیطانی عسکر د باقو سره یوځای د روزي په مقدر باندی د برق په څیر د ور پریوتلو له پاره روان و. .... باران د پخوا څخه نور هم زیات شو او کوچنۍ کوچنۍ ویالی د اوبو د شور څخه ډکی روانی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ عباس د روميلي کلا څخه د يوه نوي فوځي ميشن په لور دتللو له پاره ځان تيارووو. دهغه سرتيرو ورته خبر ورکړی و چې نن د عيسايي بحريي سپاهيان د ابنايي فاسفورس څخه غافله شوي دي. او ديخو هواو نه د پټيدو په خاطر په خپلو خيمو کې ځآی په ځای شوی دی ، که څه هم دهغوی جهازونه په سمندر کې موجود وو خو ټولو لنګرونه اچولی وو . په دی وخت کې د ټارمن د څو جهازونو څخه يی اوه د ترک بحريي تر اور لاندی راتلل. دا جهازونه په خلاص سمندر کې ولاړ و په داسی حال کی چی نور يی په ساحل کی لنګرکړل شوی و و . د ټارمن عسکرو د ځآنو دګرمولو له پاره اورونه بل کړی و او په خبرو اترو کی مصروف و و . د عباس له پاره دا ډير ښه فرصت و اوهغه غوښتل دهمدی فرصت څخه ګټه پورته کړی. هغه پريکړه وکړه چی دشپی دپښيدو سره سم به په عيسوی جهازونو حمله کوی اوهغه به سوزوي. په دی يخه شپه کی ټارمن اود هغه ملګرو داګمان هم نه کاوه چی دتوحيد پتنګان به د يخو هوا د پروا کولو پرته دهغوی په بحری بيړی باندی يرغل راوړي. په همغه وخت کی چی د ټارمن دشيطاني غوښتنو د تر سره کولو له پاره دهغه د ځواکونو يوه ډله د ماهي نيونکو د کلی په لور د شيطاني موخو له پاره ورغلی وه ... د زاړه عباس يوه جهاز او څو بادي کشتيو ... دمسيحی بيړی په لور حرکت وکړ . زوړ عباس دهغه عسکرو دهغه دعمر په لحاظ ددی کشتيو سره د تګ څخه منه کړ....خو ...هغه کله ځان زوړ ګڼه. هغه خو اوس ځوان وو.... ځکه چی د هغی جذبه او احساسات ځوان وو. عباس غوښتل چی مسيحی جهازونو زوندی ونيسي تر څو دمسلمانانو په بحری ځواک کی ډيرښت راشي ، خو د جنګ په صورت کی به ورته اور ولګوي. عباس غوښتل دمسحيانو جهازونه په بی خبری کی را ګير کړي ، نژدی يو ساعت وروسته د عباس سرتيرو د مسيحی جهازونو خواو ته ورسيدل. مسيحی ملاحان او عسکر د جهازونو په تاخانو کی په شرابو اوکبابو باندی مست وول ، کله چی دعباس سترګی دمسيحی جهازونو په رڼاو پريوتی. نو سمدلاسه يی خپلو ملګرو ته د تم کيدو اشاره وکړه او حکم يی ورته وکړ چی دجهاز تر څنګ تړل شوی کشتۍ راپرانيزی اوپه هره کشتۍ کی اوه اوه توره وهونکی سپاهيان سپاره شی او دمسيحی جهازونو په لور دی ورشي ، هغه دا حکم هم وکړ چی په ډير احتياط سره دی د دښمن په جهازونو باندی ولکه وکړل شی، لږه شيبه وروسته د عثماني بيړی شل کشتۍ د عيسوی دښمنانو په لور په حرکت کی راغلی ، سخت طوفان او باد وباران پيل شوی و .په اسمان کی وريځی په تندۍ سره ګرزيدلی او بريښنا او برق په غورس کی راغلی و. خو د عثماني فوځ سرتيری ددی هر څه د پروا کولو پرته د عيسوی دشمن د کشتيو په لور ور روان وو . زوړ عباس د ځوانو هلکانو په څير هغه او دغه لوری ته منډی ترړی وهلی او د کشتيو دغه کوچنی لښکر يی په ډير مهارت سره رهبری کاوه.

ډيره ژر منځنۍ فاصله ختمه شوه او د عباس کشتۍ د عيسوی جهاز سره يو ځای شوی ، د جهاز مسؤلين په پوره بی خبرۍ کی پراته وو ، بادبانونه يی راپريوتی وو او کشتۍ په سمندر کی لنګر اچولی وی، عباس دخپله ځانه سره د پنځه کشتيو سپرو ته په دی جهاز باندی د ورختلو حکم وکړ،پاته کشتۍ د بل مسيحی جهاز په لور ورغلی. هغه بل جهاز دری سوه متره واټن کی ولاړ وو . عباس د کوم مزاحمت پرته ددشمن جهاز ته ور داخل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول. دوی ټول ۳۵ کسان وو. ټول دباران په اوبو کې د سر نه ترپښو پورې لامده شوی وو. خو څرمنیزو کالیو دهغوی وجودونه دنم څخه خوندي ساتل. دهغوی په سرونو اهنی خولونه وو او وجسمونه یې په زرو باندی پوښل شوی وو. هغوی د کوم شور پیدا کیدو پرته د جهاز په چټ ور وختل اوبیا به خویدو خویدو سره دجهاز لاندی برخی ته ورښکته شول، تر ټولو دمخه عباس و اوبیا ورپسی دهغه نور سرتیری یو په بل پسی د جهاز لاندی برخی ته ورکیوتل. دلته دری غوړیدلی وی اودوه کسه غلامان په کونجونو کی د یخنۍ له لاسه غونج پراته وو. عباس خپل ساتونکی د هغوی په سرونو باندی و درول. اوپخپله د نورو عسکرو سره یو ځای تاخانی ته ورکیوت. خو په دی وخت کی د عباس د سرتیرو د بوټانو ټکار په تاخانی کی په شرابو مست ملاحان اوعسکر متوجه کړی وو. کله چی دعباس ډله لاندی ورغله نو مسیحیان هم په وسله سنبال وو. همغه و چی خو لمحی او سپنه د اوسپنی سره ټکرشوه او ددی شور د بیرونی طوفانی هواو څخه هم زیات و. خو په شرابو کی مستو سپاهیانو دعباس دعسکرو سره مقابله و نه شوه کولای. او د ګازرو اومولیو په څیر لاندی پریوتل. اوس نو په جهاز باندی عثمانی فوځ ولکه کړی وه. عباس سمدلاسه د بادبانونو د دریدو حکم ورکړ او جهاز یې د لنګر څخه پورته کړ، عباس په یوه منډه د جهاز چت ته راغی او په دی کتلو سره یې ډیره خوشحالی احساس کړه چی دهغه سرتیرو ملګرو دمسیحیانو په هغه بل جهاز باندی هم ولکه کړی وه. عباس دخوشحالۍ نه په کالیو کی نه ځایده. هغه اوس د اسمانی برق په رڼا کی غوښتل د مسیحیانو پاته نور پنځه جهازونه هم په نښه کړی. د عباس بحری سرتیری دخپل سالار دحکم منتظر وو. ددواړو نیول شوو جهازونو بادبانونه پرانستل شوی و او تیزو هواو هغه دواړه سره یوه بل ته را نژدی کول. کله چی هغه دواړه جهازونه یو بل ته سره را نژدی شول نو زوړ عباس خپلو سر تیرو ته حکم وکړ چی د مسیحی لښکرو دنظر څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر دی یو اوږود چکر ووهی او د ماهی نیونکو دکلی سره دی لنګرونه واچوي. هغه فکر کاوه چی دمسیحیانو پاته پنځه جهازونه به د وچی له لاری په خپله ولکه کی راوړي، هغه په دی ډاډمن و چی د دغو دوو جهازونو د عملی په څیر به د ټارمن نور جهازونه هم په همدی توګه خپله ولکه کی واخلی دعباس ددی فکر لوی علت طوفانی شپه وه. نن اسمان په عثمانیانو باندی رحمت را وراوو خو اسمانی تندر د ټارمن اودهغه د فوځونو په برخه وو.

ولکه شوی جهاز او عثمانی کشتۍ اوس د ماهی نیونکو کلی ته را نژدی شوی وی، دلته د ماهی نیونکو ډیری کشتۍ دپخوا څخه ولاړی وی، یخنی په خپله لوړه کچه وه خو د زوړ عباس وینه ګرمه شوی وه، هغه را ټوپ کړ او دجهاز نه را کیوت، بیا یې خپل دیرش کسه سپاهیان ددی کشتیو او جهازونو دخوندي ساتلو له پاره پریښوو ل اوپخپله یې د شوکسو ملګروسره یو ځای د عیسوی جهازونو په لور حرکت وکړ. هغه د ساحل تر څنګ روان و. او دخپله ځانه سره یې د ۹۰ کسانو یوه ډله اخستی وه، دوی په سخت باران کی روان وو، ټول لامده او دبرق او تندر په څیر د عیسوی بیړۍ دنیولو له پاره ور روان وو. د زوړ عباس دماغ هم ډیر اغیزمن کار کاوه. هغه د احتیاط هر اړخ په نظر کی درلود. هغه د ساحل تر څنګ په غونډیو او ځنګلونو کی په ډیره پټه توګه ور تیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

، شپه دخپلې لمړنۍ برخې په اخرې پړاو کې وه ، دفاسفورس ټوله وادی به توپان اوباد وباران کی راګیر شوی وه خو توره په لاس مجاهدینو په خپلو عقابی سترګو باندی د عیسوی بحری جهازونو په لور مخه کړی وه.

د ټارمن په بحری ډله کې یواځې همدا اوه جهازونه نه و بلکه ددی بحریې نورو جهازونو د ګولډن هارن په سیمه کې لنګرونه اچولی وو ، ټارمن په خپله پاساحلی غرنیو برخو کې عالیشانه خیمې نصب کړی وی اوهملته دخپلو دوو سوو سپاهیانو سره پروت و. ننې سخت باران او توپان د ټارمن جنسی غریضه ډیره راپارولی وه. په همدې خاطر یې باقو دخپلو څو کسو عسکرو سره یو ځای د ماهی نیونکو کلی ته د ښایسته او ښکلی پیغلی روزی د راوړلو له پاره وراستولی و.

په همغه وخت کې چې باقو د څو کسه وحشې عسکرو سره د روزی کور ته ور ننوت. نو د عباس سرتیری دمسیحی جهازونو څنګ ته ور رسیدلی وو. خو پخوا له دی نه چې د ساحل څخه تیر او جهازونو ته ورسیږی په سمندر کې یې کوم څیز وکوت چې دهغوی په لوری په حرکت کې دی. عباس د اسماني بجلۍ په مرسته باندی وکتل چې هغه متحرک شیان دوه کشتۍ دی چې په بیړه د لنګر اچونکو جهازونو په لور ور روانی دی. عباس فکر وکړ چې یا خو دا کشتۍ د هغو ماهی نیونکو دی چې د کورنو تر څنګ یې عثمانی جهازونو لنګرونه اچولی دی اویا دنیول شوو جهازونو څخه خوندي پاته شوی خلک دی چې دی لوری ته ځانونه را رسوي. عباس هوډ وکړ چې دهغو جهازونو د راتلو تر مخه به په خپله دهغی مخی ته ورځی خو هغه په خپلې دغې پریکړې باندی عمل و نه کړای شو. ځکه چې مخامخ راتلونکو کشتیو دجهاز عمله خبره کړی وه. هغوی اوبه څیری کولی او مخامخ کشتیو ته یې ځآن ورساوه. هلته په لنګر اچول شوو جهازونو کی هم شور و غوغا تر غوږو کیده ....هغوی ته اوس یوه لاره پاته وه اوهغه دا چې بیرته شاته ولاړ شي او د ماهی نیونکو کلی ته ولاړ شي اوهلته خپل ولکه کړل شوی جهازونه له ځانه سره واخلی اود هغه ځایه یی وکاږي. عباس دهمداسی خطر د احساسولو له پاره خپل دیرش کسه عسکر هلته پریښی وو.... او هغوی ته یی حکم کړی و چې دخطر د احساسولو سره سم دی دغه جهازونه رومیلی کلا ته ورسوي. ځکه چې عباس او دهغه ملګري په ساحل کې وو او هغوی ته دزمکی له لاری بیرته ستنیدل اویا دری څلورمیله فاصله وهل اوبیا د رومی کلا پوری رسیدل دومره ستونزمن کار نه و.

د ښکر د اواز داوریدو سره سم مسیحی جهازونه ټول متحرک شول. خپل لښکر یی راواخست ، بادبانونه یی پرانستل او لنګرونه یی پورته کړل. ټارمن ددی څخه بی خبره و چې د ابنای فاسفورس په دغه دوه دری میله چاپیریال کې څه تیریږی، دهغه غوږونو ته د ښکر اواز ډیر کمزوری ور رسیدلی و. خو هغه هیڅکله هم په دغسی توپانی شپه کې د دشمن د حملی تصور نه کاوه. ترڅنګ یی د یوی ځوانی حسینی انتظار دهغه په ذهن باندی سپورو ، هغه به ددی انتظار دکوفت دکمښت له پاره وار په وار دشرابو جامونه په سر را اړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا د ډیر انتظار نه وروسته د ټارمن عسکرو هغه معصومه پیغله .... مظلومه «روزي» را پورته کړه او د ټارمن خیمې ته یې راوسته. روزي په باران کې لمده شوې وه ، او کالي یې په ختو ککړ و ، داسې معلومیده چې دغو وحشي عسکرو دهغې په راوړلو کې هغه په ختو کې را ښکودې وي ،کله چې ټارمن روزي وکتله نو ورنونه یې په رپیدو شول ، ریښتیا هم دا پیغله په لکونو کې یوه وه. حکم یې وکړ چې دې نجلۍ ته په ګرمو اوبو کې غسل ورکړئ او نوې لباس ورته واغوندئ اوبیا یې ددې مخې ته راوړئ. خو روزي کله داسې کول. هغې د ټآرمن د حکم د اوریدو سره سم لیونۍ شوه اوپه زوره زوره یې چغې وهل پیل کړل او ټآرمن او باقو ته یې بد رد ویل پیل کړل ، د عسکرو له پاره دا ستونزمنه شوه چې دغه ناتوانه پیغله کنترول کړي اویا یې د ټارمن دعیاشئ له پاره سینګار کړي ، دعیسوی لښکرو د جنسي اړتیاو د پوره کولو له پاره به ځواني نجونې دهغوی سره یو ځای راوستل کیدې او دا شوني وه چې د ټارمن په ډلګۍ کې هم دغسې نجونې موجودې وې او هغوی روزي د ټارمن د عیاشۍ له پاره ښایسته کړې وای خو په همدې وخت کې یوه پیښه رامنځته شوه اود ټارمن ټول شیطاني هوس یې په هوا کې والوزاوه. دهغه نشه راښکته شوه ، ټول هر څه یې له یاده وویستل او فوځې لباس یې واغوست.

په همدې وخت کې په ختو ککړ یوځوان د ټآرمن خیمې ته را ننوت دا د هغو جهازونو دعملې څخه یو کس و چې د عباس سرتیرو ملګرو د صلیبیانو څخه ولکه کړې وو. اودا د هماغه سپاهیانو څخه و چې په دې حمله کې ژوندی پاته شوی و او د ابنای فاسفورس یو میل اوږدې اوبه یې په لامبو سره وهلې وې او ترې را وتلی و. کله چې دا فوځي د ماهي نیونکو دکلي د ساحل سره را وتلی و نو هلته یې خپل د لاسه ورکړي جهازونه کتلي وو ، دوی ټول شپږ کسان و کله یې چې وکتل چې دمسلمانانو پیاده لښکر د نورو جهازونو دنیولو اوولکه کولو له پاره دساحل په غاړه روان دي نو دوی سمدلاسه د ماهي نیونکو کشتۍ راپټې کړې او دنورو جهازونو دخبرولو له پاره یې هغې لورې ته وروخوځولې. په ختو ککړ پکړ دغه ځوان ټارمن ته وویلې چې د مسلمانان پیدل ډله یې په همدې ساحل کتلې ده چې همدلته چیرې په غرنۍ سیمه کې پټه شوې ده ټارمن ته دا ټول خبرونه لړزونکي وو. دهغه نشه له منځه ولاړه او هغه د خپلو د لاسه تللو جهازونو دبیرته تر لاسه کولو له پاره دمسلمانانو پر خلاف دجنګ له پاره ووت. خو پخوا ددې چې خپلو سپاهیانو ته حکم وکړي یو غریدونکی غشي دهغې په خیمې ولګید او په فرش کې ور ننوت. هلته په خیمې کې موجود ټارمن او ورسره نور عسکر دحیرانتیا نه وازه خوله پاته شول ، د ټارمن رنګ تک ژیړ شوی و، خو د روزي حال بلمنګه وو. هغه دخپل عزت دخوندي پاته کیدو په خوشحالیو کې نه ځایده ، هغه ډاډمنه شوې وه چې دحمله کونکو ډله د ټارمن خیمې ته را رسیدلې ده او ټارمن هم په همدې فکر کې ډوب و. هغه دخیمې څخه د وتلو اراده ترک کړه. اوسپاهیانو ته یې حکم وکړ چې خپل ځانونه په وسله سنبال کړي اود مقابلې له پاره تیار شي ، ټارمن خپله توره دتیکي څخه را وویستله او په خیمې کې دننه د نه لیدونکي دښمن څخه په ویره کې ولاړ وو. د روزي راوړنکي څو کسه سپاهیان اوباقو هم همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجود وو . په همدې وخت کې دخيمې نه دباندې ټک و ټوک پيدا شو او دسترګو په رپ کې ځو کسه وسلوال سپاهيان دنارمن خيمې ته راننوتل.

په حقيقت کې هغه وخت چې عباس د عيسوی عسکرو د خبرېدو نه وروسته د بيرته په شاتګ اراده کړې وه نوهمغه وخت يې دکومې مظلومې نجلۍ چيغې اوريدلې وې. سمدلاسه يې مخ واړاوه او د اواز لورې يې ځانته معلوم کړ ، په همدې وخت کې يې د نارمن خيمه تر سترګو شوه، هغه وکتل چې دا اواز دساحل څخه او هلته د نصب شوو خيمو څخه راپورته کيږي. هغه وکتل چې مسيحي جهازونه د ساحل څخه د فرار او تيښتې په درشل کې دې په دې اساس يې د نارمن په خيمې د حملې کولو هوډ وکړ. تر ټولو دمخه دنارمن خيمې ته ورغی ، اوسمدلاسه يې دهغه په سپاهيانو باندې حمله وکړه. ددواړو اړخونو څخه سخت جنګ ونښت ، نارمن پخپله يو توره وهونکی و ، هغه زوړ عباس وکوت نو هغه ورته کمزوری معلوم شو او حمله يې پرې وکړه خو نارمن ته هغه وخت دخپلې غلطۍ احساس وشو چې د عباس تجربه لرونکی دواړ نارمن په سختو ستونزو کې راګير کړ. کله چې مسلمانانو عسکرو خپل سالار د يوه وحشي سره په جنګ کې وکوت نو دهغه دمرستې له پاره مخته راغلل.

باقو بې وسلې و او د خيمې په يوه کونج کې ولاړ و، حالات يې وکتل اودخيمې څخه د تيښتې له پاره يې د خيمې شاته لاره ونيوله.که د روزی سترګې پرې نه وای لګيدلې نو هغه به دخيمې څخه وتلی وای. روزي چغې کړې او يو مسلمان عسکر يې د هغه لورې ته متوجه کړ.

« هلئ !هغه خو تښتي !.... هغه ګوډ شيطان ، چې زه يې دلته دبدبخته کيدو له پاره راوستې يم. هغه تښتي....»

باقو خپل بخت بيلودی و، که څه هم هغه د ګوډ والي په اساس تښتيدی نه شو ، سمدلاسه را وګرزيد او د خپل ځآن په لور د راتلونکی عسکر په پښو کې پريوت. « د خدای له پاره ما مه وژنئ ،ما هيڅ نه دی کړي دخدای له پاره ما مه وژنئ ، ما هيڅ نه دی کړې..»

اوس نو ديوه مسلمان سپاهي له پاره دا شونې نه وه چې هغه دې يو زاري کونکی ګوډ انسان ووژني. همغه و چې دغه مسلمان عسکر د باقو د وژلو څخه لاس واخست. په همدې وخت کې عباس د جنګ په ميدان باندې برلاسي پيدا کړې وه. نارمن سخت زخمي شوی و اوبوی لورې ته په خپلو وينو کې ډوب پروت و.دهغه د خوندې پاته کيدو امکان ډير کم وو. دهغه پاته ملګری هم د تيغه وتلی وو. دنارمن په خيمې خو دعباس يو څو ملګرو حمله کړې وه. په داسې حال کې چې دهغه پاته ملګرو په نورو مسيحي خيمو باندې يرغل وروستی و. په دې ساحل کې د نارمن ددوو سوو څخه زيات عسکر په خيمو کې پراته وو. خو دعباس سره د سلو څخه کم عسکرو و. خو په شرابو کې مستو عيسوی عسکرو دمسلمانانو مقابله و نه شوه کړای. همدا علت و چې په ډير لږ وخت کې دعباس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرو مجاهدینو دنارمن ټول سپاهیان تر خپل ځان لاندی کړي وو. په دی جنګ کی د ۷۰ څخه زیات عیسویان ووژل شول او نورو پاته کسانو د قسطنطنیې په لور تیښته وکړه. مسلمان عسکرو دهغوی څخه دغنیمت مالونه راټول کړل او په بیړه یې دبیرته تللو له پاره ځانونه تیار کړل. اوس نو روزی د زاړه عباس سره یوځای روانه وه. کله چی عباس دماهی نیونکو کلی ته ورسید نو روزي ته یې وویل : «ګوره لوری !... ستاسی کلی را ورسید.... اوس نو ته خپل کور ته تللی شی...»

«کوم کور.... زه خو کور نه لرم .... زه اوس په دی دنیا کی هیڅوک نه لرم.... ما دخپله ځانه سره یوسه. زه به ستا د لور په څیر ستا خدمت کوم...»

د عباس له پاره دروزی ځواب غیر متوقع و. هغه پخپله دکوره لری اود جنګ په محاذ کی مصروف وو. نوځنګه به یې روزی له ځانه سره وړی وی. د بله اړخه روزی عیسوی وه او دمسلمانانو په جنګی محاذ کی دهغی اوسیدل ددفاعی نظره درست نه و. خو عباس مجبور شو چی یوی بی اسری او مظلومی پیغلی ته په خپله لمن کی پناه ورکړی ، په دی اساس هغه انکار و نه شو کړای.

د عثمانی بحریه مجاهدین دخپلو عملیاتو ته بریمند راوتلی وو. دهغوی لمړۍ شپنۍ حمله ددښمن له پاره ملاماتونکی ثابته شوه. نارمن هم په اخری وختو کی قسطنطنیې ته رسول شوی و او هلته یې علاج کیده. په دی جنګ کی دعیسویانو د سلو څخه زیات کسان هلاک شوی وو. باقو هم خوندي پاته شوی و. خو روزی بیرته دخپل کلی ته د تللو په ځای د زوړ عباس سره دهغه د لور په څیر د رومیلی کلا په لور ولاړه. په دی شپینۍ حمله کی د عیسویانو هغه پنځه جهازونه هم خوندي پاته شوی و چی هلته په ساحل کی ولاړ وو. خوبیا هم دا حمله سل په سلو کی بریالۍ وه.

دشهنشاه له پاره دا یوه کلکه ضربه ثابته شوه.هغه د جینوی بحری بیړۍ سپه سالار جستیمانی راوباله او د نارمن دغلطیو په اړه یې متوجه کړ ، جستیمانی ته یې حکم وکړ چی سمدلاسه دی د عثمانی بحری بیړۍ څخه ددی جنګ بدله واخلی اوکه نه د قسطنطنیې د ښاریانو باور به له لاسه ورکړو . که څه هم شهنشاه جستیمانی ته د مسلمانانو په خلاف د جنګ حکم ورکړ خو په دی باور و چی جستیمانی به دمسلمانانو سره د جنګ توان ونه لري. ددی پیښی وروسته د فاسفورس په ابناء کی د مسلمانانو ولکه نوره هم ټینګه شوی وه. دماهی نیونکو په کلی کی لا تر اوسه پوری باقو همغسی سهی اوسلامت اوسیده. خو پاته ماهی نیونکو دعیسوی فوځیانو سره خپل ملاتړ بند کړی و.

کله چی د مسیحی جهازونو د نیولو خبر هلته «اورنه» ته ورسید نو سلطان دخوشحالۍ څخه په کالیو کی نه ځایده. سلطان محمد خان سمدلاسه دخپلو سپه سالارانو غونډه را وبلله. اوهغوی ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اسلام سربښندونکو مجاهدینو ! .... اوس وخت را نژدې شوی چې مونږ د یونوی تاریخ د لیکلو له پاره مخته ولاړ شو. مونږ هیله لرو چې د یخنۍ د موسم د پای ته رسیدو سره سم به خپل میړنی فوځ له ځانه سره اخلو او د قسطنطنیې په لور به خوزیږو. او هغه ښار به کلابندوو »

دسلطان محمد خان په باوقاره مخ باندې دغرونو په څیر عزم تر سترګو کیده ، دینې چرې د فوځونو سپه سالار اغاحسن دسلطان خبرې ته لبیک وو ایه او خپل لښکر یې د قسطنطنې په لور دلیږد له پاره تیار کړ. د یخنۍ دموسم پای لرې نه و. یوازې د څو ورځو خبره وه. همغه وو چې په غونډه کې د رایو په اتفاق دا پریکړه وشوه چې د **۱۴۵۳** کال د جنوري د میاشتې په اخر کې سلطانی لښکر ته دکوچ کولو حکم ورکړل شي.

دروم دقیصر (دولسم قسطنطین) له پاره دا خبر دمرګ زیرې ثابت شو. په قسطنطنیه کې یې دعثمانی شاهینو څخه ددفاع له پاره هرې لورې ته تیارې پیل کړې. اوس نو دقیصر زیات وخت په دفاعي تیاریو کې تیریده. ټوله ورځ به په جنګي کارونو او د دیوالونو د استحکام له پاره په منډو ترړو کې مصروف و. او دشپې به یې دخپلو خاصو سلاکارانو او مشرانو غونډې را بللې.

د جنوري په اخر کې شهنشاه د شاوخوا ټولې لښکرې هلته په قسطنطنیه کې سره راټولې کړې ، خپل فوځ یې د نوی سره منظم کړ ، دیونان تکړه توره وهونکي یې د پاته فوځ څخه جدا کړل او هغوی ته یې د پنځه پنځه سوو جنګجویانو قومنداني ور وسپارله. او دا یوناني سالاران یې د دیوال جنوبي او غربي سیمو کې و ټاکل. شهنشاه د ټولو فوځونو څخه زرکسه تکړه توره وهونکي را جدا کړل او خپلې ساتونکې ډلې یې هم له سره منظمې کړې. اوس نو دساتونکې ډلې هر سپاهي په خپل ځای یو سالار ګرزیدلی و. په همدې سپاهیانو کې په اطرافو کې ټاکل شوی پخوانی قومندان مقرون هم شامل و. دا همغه مقرون و چې څلور سوه سپاره یې د قاسم بن هشام او مصلح الدین اغا له اړخه د تورې څخه تیر شوي و، مقرون ډیر بدطینه او خپل سرې فوځې و. کله چې په شاهي ډله کې شامل شو نو دبدبه یې نوره هم ډیره شوه.

دنوی کال د پیل سره سم دروم د قیصر په پخوانی قصر کې جنګي فعالیتونه هم زیات شول. دغه شاهی محل د یوې جنګي کلا څخه کم نه و. د سرو مرمرې تیږو څخه جوړ شوی ددغه شاهي محل ستره دروازه د ځمکې څخه **۲۴** فټه لوړه وه. پراخوالی یې اتلس فټه و او د اوسپنې څخه جوړه شوی وه. ددې دروازې ښۍ اوکیڼ لورې ته د شاهي فصیل دوه دیو شکله برجونه جوړ کړل شوي و چې لوړوالی یې د څلویښت فټو څخه هم زیات و. د لوې دروازې څخه د تیریدو وروسته یو ستر میدان و چې دنړۍ دمختلفو سیمو میوه داري اوګلداري ونې په کې کرل شوي وې. په فرش باندې دقالین په څیر شنه واښه راشنه شوي و، دفصیل د سترې دروازې څخه د راننوتلو سره سم یو ستر اوږود پوخ سرک جوړ شوی و ، د سړک دواړو اړخونو ته د نکریزو په څیر سور دیوال جوړ کړل شوي و، دمحل داخلي عمارت پخپله د لرې څخه د خپل عظمت اعلان کاوه. دا پیړیو پیړیو راهیسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ کړل شوی دشکوه او جلال نه ډک عمارت وو. دشاهی محل په داخلی عمارت باندی د پیتلو یو ستر صلیب را ځړول شوی و اود عمارت په دروازو کی د ببرشیر دوه ستری مجسمی ولاړی وی ، دهغوی خولی وازی وی . دهمدی مجسمو تر څنګ په شاهی لباس کی ملبس نیزه لرونکی پهره داران ولاړ و، دمحل دداخلی عمارت لمړی برخه قسطنطین د جنګی امورو له پاره په دفتر باندی بدله کړی وه ، دلته به اعلی افسران ، او د شاهی ډلو ساتونکی قومندانان اوسالاران را ټولیدل.

دروم دقیصر محل په ډیره پراخه زمکه کی پروت و ، د محل د جنوبی دیوال سره یوځای د شاهی داروغه صدر دفتر پروت و . دمحل څو فټه پلن دیوال دزمکی څخه دومره پورته و چی ټوله قسطنطنیه تری لیدل کیدی شوه ، ددی دیوال په سر په ځای ځای کی کوچني کوچنی برجونه جوړ کړل شوی وو. چی هروخت به پری تجربه لرونکی غشي ویشتونکی موجود و. شاهی داروغه د شهنشاهي پولیسو مشر و او دهغه صدر دفتر په څو سترو خونو باندی مشتمل و. په دی دفتر کی به هر وخت تر پنځوسو پوری تکړه سپاهیان موجود وو .او همدی سپاهیانو به د اړتیاو په وخت کی دشاهی ساتونکی ډلی کړچار هم تر سره کاوه.

دهغه ورځی څخه یی چی قاسم د شاهی محل په تاخانی ته راوستی نه و داروغه دپخوا څخه زیات مستعد او چالاکه تر سترګو کیده. هغه ته دا ډاګیزه شوی وه چی بندی جاسوس د سلطان محمد خان دلښکرو خاص سړی دی ، ځکه دی ځای ته د قاسم د راوستلو سره سم همدی داروغه دهغه څخه پوښتنی ګرویزنی کولی ، قاسم هم دپوره پوهی څخه کار واخست او شهنشاهی پولیسو ته یی دسلطان محمد دلښکر ټول حالات بیان کړل ، هغه په دی فکر کی وو چی که چیری د شهنشاه مستنطیقینو ته د سلطان محمد دلښکر ټول حالات وویل شي نو دوی به دهغه د هیبت او ویری لاندی راشي په دی خاطر یی د سلطان لښکر دهغه څه څخه چی و نور هم ډیر ځواکمن او تجربه لرونکی وښوود . قاسم ته ددی هر څه د ویلو دوه ګټی تر لاسه شوی. لمړی خو شهنشاه د هغه څخه د دی هرڅه داوریدو په واسطه دهغه د مرګ سزا و ځنډوله . دویم دا چی قاسم د اذیت ورکونکو د اذیت څخه خوندي پاته شو.

شاهی داروغه په دی پوهیده چی قاسم یو ډیر خطرناکه جاسوس دی ، په دی خاطر به کله چی دهغه څخه دپوښتنو ګرویزنو له پاره راته نو له ځانه سره به یی د لسوکسو خطرناکه سپاهیانو یوه وسلواله ډله هم راوړه. قاسم ته به دهغوی څخه د تیښتی لاری نه تر سترګو کیدی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی ود هغی شاوخوا ټولی اوسپنیزی پنجری وی خو دکومی ورځی څخه یی چی قاسم دلته راوستی و نو هغه دخپل ځان څخه اخوا د بل کوم بندی اواز نه و اوریدلی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی و دهغه ځایه تیښته څه اسانه کار نه و.

قاسم په یوی تیاره خونه کی پروت و . دا ځای د شاهی محل تاخانه وه چی د زندان په څیر تری ګټه اخستل کیده. په دی تاخانه کی کومه کړکۍ او یا روښندان نه و . په زمکه باندی وچ واښه خپاره کړل شوی و ، ددی تاخانی چت

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د قاسم د قد څخه زیات لوړ نه و .که قاسم غوښتلی نو دلاس په اوږیدو سره یې چت مسح کولی شو ، ددی کوچنۍ خونی دروازه د اوسپنیزو سیخانو څخه جوړه شوی وه ، خو یوی وړی کوړکۍ ته پرانستل کیدای شوه ، په دی کوټه کی څو نوری خونی هم وی چی د زندان په توګه استعمالیدی. ددی کوټی په اخری برخه کی پاتخی وی ، ددی شمیره شلو ته رسیده چی د شاهی محل شاتنۍ برخی ته ور پورته کیدی. په سر کی یی د شاهی داروغه دفتر و . شاهی داروغه به تل دخپلو خطرناکو سپاهیانو سره دلته موجود وو . خو دهغی ورځی څخه چی قاسم په دی ځای کی بندی شوی و نو تل به یی د تیښتی له پاره پلانونه جوړول. د اوسپنی د سیخانو ماتول د هغه د وسه وتلی وو . هغه هڅه وکړه چی د خوراک څښاک راوړونکی غلام سره اړیکی کلک کړی تر څو کوم وخت دهغه سره دهغه د تیښتی په اړه مرسته وکړی. خو دقاسم بدبختی داوه چی دغه غلام په ژبه ګونګی وو . دلته په زندان کی په قاسم باندی یوه یوه ورځ د پیړیو د عمر په څیر اوږده تیریده. خوبیا هم قاسم دلته په زندان کي بی شمیره ورځی تیری کړی. ان تر دی چی اوس د ژمی موسم هم په تیریدو و.

د جنوری دمیاشتی په لمړیو کی ،یوه یخه شپه د زندانی شوی قاسم په ژوند کی ډیره مهمه ثابته شوه. دتیاره زندان یواځنی روڼ مشال لکه د یوه لری ستوری په څیر په یوه کونج کی ځلیده . دتاخانی نوری خونی چی هره ورځ به ورانی ویجاړی پرتی وی په دغه یخه شپه ډکی معلومیدی. یخنی دومره زیاته وه چی هلته دورځی ګرزیدونکی مږی او موږکان هم د یخنۍ له لاسه په خپلو سوړو کی پټ شوی وو . پاس عمارت کی هم د چا دپښو ټک و ټوک نه اوریدل کیده ، ټول ساتونکي په خپلو بسترو کی بدمسته پراته وو . د قیصر په ټول شاهی محل کی هری لوری ته خاموشي خپره وه.

خو دلته په تاخانی کی قاسم بیداره ناست و . دهغه چټله او شکیدلی کمبله د دی یخنی له پاره په هیڅ ډول بسنه نه کوله. خو د تاخانی موسم د بیرون په نسبت ښه و. قاسم دخپلی خونی په یوه کونج کی ډه ډه وهلی وه او ناست و او د عثمانی فوځونو د راتلو په اړه یی فکر کاوه . هغه په همدی فکر کی و چی اوس نو دسلطان محمدخان د فاتحانه راتګ په واسطه به هغه د زندان څخه خلاصون مومی. د تاخانی په دهلیز کی یو کوچنی مشال روښانه و خو روښنایی د قاسم تر کوټی پوری پوره نه رارسیدله. هغه دیوال ته چی قاسم تکیه کړی وه هغه شاتنی دیوال و اوقاسم دهغه ځایه دخونی دروازه ځارلی شوه. په همدی وخت کی قاسم ته په ناسته ناسته یو عجیب شانته احساس راپیدا شو ، دهغه شپږم حس رابیداره شوی و او هغه ته دا احساس را پیدا شوی و چی دلته په تاخانی کی دهغه نه علاوه یو بل څوک هم شته.ځکه هغه دلته په تاخانی کی یو ډول اواز اوریده. خو د تاخانی هیبت همغسی په خپل ځای و. معلومه نه ده چی د قاسم په زړه کی دکومه ځایه د پیریانو او جادوګرانو خبری راګرزیدی ، هغه په دی ښه پوهیده چی تاخانه یوازی یوه دروازه لری چی د ټولو خونو څخه د تیریدونکی دهلیز په اخری سر کی پرته ده. هرڅوک به چی دی تاخانی ته رانتوت نودهماغه دروازی څخه به راته. هغه ګونګی غلام به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راته نو دهغه دپښو د ټکار نه به قاسم ته معلومیده چې څوک راغی. خو نن دا دروازه بنده وه. نوبیا قاسم ته ولې داسې ځرګندیده چې زندان ته څوک را ننوتی دی.

هغه سمدلاسه را نیغ شو او کیناست.سترګې یې د خونې په اوسپنیزو سیخانو کې ور ښخې کړې ، هغه ته یو ناڅاپه داسې ځرګنده شوه چې د مشال رڼا په خپله بنده شوه. اوبیا دقاسم غوږونو د لمړي ځل له پاره نرۍ شانته ګړګړار واورید ،اوس نو هغه ډاډه من شوی و چې د زندان په دهلیز کې کوم مافوق الفطرت هستي موجوده ده. هغه ددې انتظار کاوه چې اوس به دهغه تر مخه کوم پیرې یا دیو را ښکاره کیږي. اوبیا قاسم د خپلې خونې تر مخه دسرو سترګو یو دیو وکوت....دا شاګال و. دهغه پلن وجود او ګنجې سر په دې تیاره دهلیز کې څه ډیر عجیب شانته معلومیده. دقاسم روح تر یوې لحظې پورې و درید ، هغه د سونیا په خبرو باندې یقین پیدا کړ چې شاګال پخپله یو پیرې دی. خو قاسم سمدلاسه خپل ځان ملامته کړ اوخپل سر ته یې یو ټکان ورکړ ځکه هغه یو بهادر سپاهي و. په دې خاطر ویره او خوف دهغه څخه په کوسو تښتیده. کله چې دهغه د زړه څخه ویره ولاړه نو ځای یې غصې او قهر و نیوه ، اوس نو هغه ته ددې پرواه نه وه چې شاګال د کومې لارې تاخانې ته راننوتی دی خو دا فکر یې ضرور کاوه چې کاش هغه ددې سلاخونو څخه وتلی شوی اوپه شاګال یې حمله کړې وی.

شاګال ډیر کرار کرار روان و اوکله چې دهغه د زندان کوټې ته ورسید نو ددروازې تر مخه یې و درید ، قاسم راپورته شو اوهمدلته کیناست ...... دشاګال په ښي لاس کې همغه مخصوصه امصا وه اوپه توره تیاره کې هم دهغه شیشناکه سرو سترګو قاسم په کلکه خاره. شاګال تر ډیره پورې همدلته ولاړ و. داپخوانۍ تاخانه ، د زندان ستر ستر سلاخونه ، د مشال په رڼا کې په زمکه باندې پروت د شاګال خطرناکه سیوری ،..... دغو هرڅه د شاګال په هیبت کې نور هم ډیربنت راوست. کله چې شاګال د زندان دی خونې ته ډیر را نژدې شو نو په خپله امصا یې د هغه دخونې اوسپنیزه دروازه ووهله او قاسم ته یې وویل:

« ځوانه ! ته پوهیږې چې ستا دغه تکلیف ورکونکې اوستونزمن قید زمونږ په یوې اشارې سره ترسره شوی دی. او اوس زمونږ یوه اشاره ستا دازادۍ له پاره کافي ده. خو دهغې له پاره به ته عظیم شاګال ته دمقدسې نقشې په اړه معلومات ورکوی.»

د شاګال په ستونې کې عجیب شانته غرغرا وه. داسې معلومیده لکه دوه کسان چې په یوه ځل یوه خبره کوی ، په حقیقت کې دا ویرونکې اواز و په دې وخت کې دقاسم سترګې د شاګال په امصا باندې ور پریوتې. دا د انسانی قد په اندازه اوږده امصا په حقیقت کې یوه ستره ډنډه وه. قاسم وکتل چې د شاګال امصا دهغه څخه خویه شوی او د یوې لویشت په اندازه ددروازې دننه را غلی ده . معلومه نه ده چې ولې دقاسم ذهن د شاګال په امصا باندې متمرکزشوی و خو قاسم د شاګال د ځواب څخه غافله نه و ، هغه د مقدسې نقشې په اړه اوریدلی و .

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ته دا ډاډ ور په برخه و چې مقدسه نقشه به د قسطنطنيې اويا د اياصوفيا په اړه کوم مهم سند وي. اوس نو قاسم غوښتل د شاګال څخه د مقدسې نقشې په اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي. نو قاسم ترې وپوښتل:

« شاګاله ! ته د يسوع مسيح سهي راهب نه يې. که ريښتيا درته ووايم نو ته يو مکاره جادوګر يې. ما مقدسه نقشه تر لاسه کړې ده خو تا ته يې نه شم درکولی. که په دې لاره کې بندي خانه خو لا پريږده چې روح مې هم له جسده ووځي هم د نقشې د ورکولو له پاره تيار نه يم.

د دې خبرې سره سم قاسم د شاګال په څيرې باندې سترګې ور ښخې کړې، څکه هغه غوښتل د شاګال عکس العمل ووينې. د شاګال عکس العمل د هغه د هيلې په مطابق راووت. څکه چې د شاګال په سترګو کې د تجسس او پلټنې څپې تر سترګو شوې. هغه يو قدم نور هم رامخته شو او د اوسپنيزو سيخانو سره يوځای و دريد. قاسم هم خپله کمبله واغوسته او په خپلو کمزورو قدمونو رامخته شو او هملته د دروازې تر څنګ و دريد. خو پخوا تر دې چې قاسم دروازې ته را نږدې شي شاګال خپله امسا ور نيغه کړه او هغه ته يې په خپل ځای د تمکيدو حکم وکړ.

« ځوانه جاسوسه ! هملته و دريږه. ياد ساته چې زه به په هر قيمت له تا څخه مقدسه نقشه تر لاسه کوم. څکه چې په هغې مقدسې نقشې کې د ټولې قسطنطنيې ځان پروت دی.»

حقيقت خو دا دی چې قاسم پخپله هم د مقدسې نقشې په اړه هيڅ نه پوهيده. خو د مقدسې نقشې په خبرې سره يې په تياره کې غشي ويشتلي و. خو اوس ورته د مقدسې نقشې د اهميت په اړه معلومات ور په برخه شوي و.

په همدې وخت کې شاګال يو ځل بيا خپله امسا را پورته کړه. او قاسم ته يې د اخرې ځل له پاره ووېل:

« ځوانه ! زه پوهيږم چې تا د سپه سالار نورټاس په واسطه دا مقدسه نقشه تر لاسه کړې ده او بيا دې د بطريق اعظم سره د کار کولو په وخت کې په کوم ځای کې پټه کړې ده .... که چيرې تا ماته د نقشې په اړه څه و نه ويل نو ژوند به دې د عثماني لښکر له پاره د عبرت نښه وګرځوو.»

د شاګال امسا همغسې د هغه په لاسو کې پورته نيول شوې وه. په دې وخت کې د قاسم په ذهن کې يو عجيب ترکيب را پيدا شو، سمدلاسه يې د شاګال په امسا باندې حمله وکړه، د قاسم دغه حرکت د هغه مکار بطريق له پاره غير متوقع و. شاګال هڅه وکړې چې ځان سنبال کړي خو قاسم په دواړو لاسو هغه امسا د خپل ځان په لور راښکوده. شاګال د سلاخونو هغه لورې ته ولاړ و نو د امسا د راکشکيدو سره سم هغه ځآن کنترول نه شو کړای او په پوره زور سره د سلاخونو هغه لورې ته را پرېوت. د قاسم دغه ټکان ډير اغيزمن و. د شاګال سر او تندی د اوسپنيزو سلاخونو سره ولګيد او زخمي شول. امسا يې د لاسو څخه ازاده شوه. اوس نو د قاسم لاسو ته د شاګال دغه امسا راغلې وه. خو شاګال د تندي او سر د زخمي کيدو سره سم لکه د پيرې په څير د هغه ځايه ورک شو. قاسم سمدلاسه ښي او چپ لورې ته وکتل غوښتل يې شاګال ووينې، او غوښتل يې په دې وپوهيږي چې شاګال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې اخري وخت کې کومې لورې ته ځان غيب کړ. دهغه په لاسو کې د شاګال کلکه امصا وه. په همدې وخت کې هغه د دهليز په چپ لورې کې يو اواز واوريد، اوس نو دقاسم په ذهن کې يو عجيبه فکر را وګرزيد .....ښه، ډيرښه.... داسې معلومه شوه چې دې لورې ته هم کومه لاره شته. ځکه چې د ديوال د ګړګړا ځخه داسې ځرګنديږي چې د دهليز په چپ اړخ کې په ديوال کې کومه سوړه شته. اوس نو قاسم ته د لمړي ځل له پاره دا احساس راپيدا شو چې که چيرې هغه په کوم ډول ددې سلاخونو دخونې ځخه بيرون شي نو دهمدې پټې لارې په واسطه د تاخانې ځخه تښتيدای شي. قاسم فکر کاوه چې شاګال د همدې پټې لارې ځخه بيرته ستون شوی دی. د قاسم ذهن په چټکۍ سره خپل کار پيل کړ، هغه داسې فکر کاوه چې شاهي داروغه به ددې لارې ځخ بې خبره وي خو دهغه داخيال غلط و ځکه شاهي داروغه د تاخانې ددې پټې لارې ځخه ښه خبرو.

بيا داسې وشول چې.... د شاګال د تللو وروسته د دهيليز ددروزای د پرانستلو اواز واوريدل شو...داسې معلوميده چې اوس نو د نيغې لارې ځخه ځوک دلته راځي. دنيغې لارې ځخه يوازې کوم سپاهي راتلای شو اويا پخپله شاهي داروغه د پوښتنو ګرويزونو له پاره. شونې ده چې د شاګال د راپريوتو اودسلاخونو سره دهغه د سر او تندې د لړيدو ځخه راپورته شوی زوګ به بيرون هم اوريدل شوی و. او دهمدې اواز په اوريدو سره به سپاهي دلته راغلي وي، ددې اواز داوريدو سره سم قاسم د شاګال اوږده امصا هملته په پرتو وښو کې پټه کړه. د قاسم خيال سهي و، رينښتيا هم درې کسه سپاهيان توری په لاس د زينو له لارې را کيوتل، دهغوی په نورو لاسونو کې مشالونه و. سپاهيان په ډير احتياط سره راغلل اودقاسم د خونې مخې ته و دريدل.دهغوی دډلې ځخه يوه يې د راتلو سره سم د قاسم ځخه وپوښتل:

دا اواز دځه شي و؟

«کوم اواز ؟»

«د بم اواز ،چې لږ ځه دمخه دلته په تاخانې کې و چاوديد.»

د قاسم اوسپاهيانو تر منځه مکالمه روان وه. قاسم ورته وويل:

«په حقيقت کې کوم پيرې دلته تاخانې ته راغلی و.» قاسم دا خبره د طنز په توګه هغه سپاهي ته وکړه.

«پيرې ؟....ته سهي خبره کوې ؟»

داسې معلوميده چې درې واړه سپاهيان توهم پرسته وو . د پيرې د ذکر سره سم يې د ويرې احساس وکړ ،اوس نو قاسم په خوند خوند سره ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! پیری. د سرو سترګو خاوند دیو شکله ګنجي پیری.... په حقیقت کې هغه یو دیو وو. قاسم په ریښتیا هم دا عسکر وویرول....

اوس نو هغوی دری واړو دلته ځنډیدل نه غوښتل. دهغوی په لاسوکې مشالونه وو. هغوی ته دلته تاخانی ته دشاګال د راتلو یویو ثبوت تر مخه و. خو د پیری د ذکر سره سم هغوی بیرته شاته ستانه شول اوس نو قاسم پری اخری وار هم وکړ او ورته یې وویل:

« بهادرو سپاهیانو ،لږ څه صبر وکړئ ! لمړی خو دا سلاخونه ووینئ...»

قاسم شاګال ته دومره سخته ټیله ورکړې وه چې هغه د دروازې دسلاخونو سره ټکر وکړ او ددی سلاخونه سیخونه یې کاږه کړل. دقاسم دوینا سره سم هغه سپاهیان راغلل او دقاسم دکوټې دروازه یې وکتله خوکله یې چې د سلاخونو دپاسه د وینې قطری وکتلې نو د ویری څخه یې پښې په لړزیدو شوې اوس نو هغوی ډاډمن شوی و چې دلته ریښتیا هم کوم پیری راغلی د ی. هغوی دکومی خبری پرته سمدلاسه بیرته وګرزیدل.

دسپاهیانو د تلو څخه ډیره شیبه وروسته شاهي داروغه تاخانی ته راکیوت ،دهغه په لاس کې مشال و او ورپسی دوه سپاهیان هم را روان وو. داسی معلومیده چې هغو عسکرو دشپې په دی ناوخته وخت کې شاهي داروغه دخوبه راببیدا ر کړی او ټوله خبره یې ورته ور رسولې وه. شاهي داروغه توهم پرسته نه و. هغه سمدلاسه تاخانی ته راغی او نیغ د قاسم خونې ته ورغی. په وینه ککړ سلاخونه یې معاینه کړل اوبیا یې د دهلیز په فرش باندی دمشال د رڼا په واسطه نښې نښانې وکتلې ، شاهي داروغه ته دلته تاخانی ته د یوچا د راتلو نښې د ورایه ښکاره کیدې. د دهلیز د شمال لوری ته واښه څپاره واره پراته و. او په همدی وښو کې د چا دقدمونو چاپ تر سترګو کیده چې ددیوال د شمال لوری ته تللی و. دغه تیرلوری دیوال ددهلیز دغه برخه نوره بندوله.د ا ځای د تاخانی ترټولو تیاره ځای و او د مارانو اوموږکانو ځاله وه. داروغه ددی دیوال په تیرو باندی ښه نظر وکړ ، غوښتل یې چې وپوهیږ چې څوک خو د پټې لاری نه دلته نه دی را داخل شوی. داروغه ته دا لاره معلومه وه. دا دیوال د یوی پټې خښتې د خوزولو په واسطه دخپله ځایه د ګړګړاسره پرانستل کیږی. شاهي داروغه ته دا ډاګیزه شوه چې کوم څوک دهمدی پټې لاری څخه دلته راغلی دی ، ځکه دا یو سورنګ و چې د شاهي محل څخه بیرون وتلی و.

په حقیقت کې ددی سرنګ د راز څخه د شهنشاه او داروغه څخه بل څوک خبر نه و. شهنشاه هم د داروغه په واسطه ددی سرنګ څخه خبر شوی و په دی اساس شاهي داروغه په دی ډیر حیران و چې ووینی چې دا دریم کس چې ددی ځای د حاله خبر دی هغه څوک دی ؟ هغه ته دا نه وه ډاګیزه چې هغه کس پخپله بطریق شاګال دی. داروغه غوښتل دی سرنګ ته پخپله ور ننوځی نوپه دی خاطر یې له ځانه سره راوړی دواړه عسکر بیرته رخصت کړل ، کله چې عسکر بیرته ستانه شول نو شاهي داروغه بیرته زیر خانی ته راکیوت اودهغی دروازه یې بنده کړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو هیڅوک ددې نیغې لارې څخه زندان ته نه شو را ننوتلی. شاهي داروغه خپله توره را وویستله او په لاس کې یې و نیوله. دقاسم د خوني څخه د تیریدو په وخت کې پښه نیولې شو او ویې ویل:

«اوریدلي مي دي چي تا کوم پیرې کتلي دي؟..... دسرو سترګو خاوند دیو؟»

«هو ! هغه ګنجي هم و .....او د غوایي په څیر پلن او پړسیدلي هم»

دقاسم په لهجې کې دریښتونولۍ په اساس شاهي داروغه په فکر کې پریوت. خو بله لمحه یې په هغه سرنګ کې د ورننوتلو پریکړه عملي کړه. شاهي داروغه ته دا فکر هم راپیدا شوی و چې هسې نه چي قاسم د دې پټې لارې د راز څخه خبر شي، په دې خاطر یې د ډیر احتیاط څخه کار اخست. هسې هم د دهلیز دا بل سر دقاسم د سترګو نه پټ وو. خو قاسم لا د پخوا څخه دا انګیرلې وه چې دلته بله پټه لاره هم شته.

شاهي داروغه د شمالي دیوال سره و درید اوبیا یې په خپل ښي لاس دخپل سر د پاسه د چت لاندې یوې ښختي ته زور ورکړ. لږه شیبه وروسته د دهلیز په دیوال کې ګړګړاهټ پیدا شو او دیوال دخپله ځایه وخوزید. دا یو تیاره سرنګ و ، کله چې د مشال رڼا سورنګ کې ور ننوتله نو شاهي داروغه دسرنګ دحالاتو په کتلو سره داسې و انګیرله لکه سرنګ چې د پیړیو پیړیو راهیسې همداسې وران ویجاړ پروت وي، ددیوال دپاسه دغنو جالې او نور حشرات په خپلو ځالو کې د رڼا د کتلو سره نا ارامه شول. خو ددې لارې څخه د شاګال د وتلو په وخت کې دغنو په ځالو کې محراب شکله دروازې جوړې شوې وې. د سرنګ په فرش باندې خاورې پرتې وې او د شاګال قدمونه یې په څرګنده توګه ډاګیزه کول.

معلومه نه ده چي ولې به د شاهي داروغه زړه ټکانونه خوړل، ځکه هغه په پیرې او نورو شیانو باندې یقین نه درلوده. خوبیا یې هم زړه د غمونو په ولکه کې پروت و . د شاهي داروغه په لاس کې د مشال رڼا نڅا کوله اوپه سرنګ کې جوړې کړل شوو هیبت ناکه سیورو دبدو روحونو په څیر ټوپونه وهل. سرنګ ډیر اوږود و خو دداروغه په لاس کې د شته مشال رڼا دومره لرې نه وررسیده. بلکه لږ څه مخته به رڼا او تیاره دواړه سره داسې را یوځای کیدې چې هرسیورې به په خپله د یو دیو په څیر څرګندیده.

اوس نو د شاهي داروغه په زړه کې هم دهشت او ویره خپره شوې وه. کله چې داروغه څو قدمه مخته کیښودل نو په خپل مخکې یې د سرو سترګو خاوند ،په داسې حال کې چې سترګې یې ددې لورې ته ځلیدې وکوت. دهغه سترګې داسې وې لکه د شپې په تیاره کې چې د تورې پیشو سترګې د ورایه ځلیږي. د شاهي داروغه قدمونه و دریدل او پښې یې په لړزیدو شوې ، هغه ډاډمن شوی و چې په سرنګ کې پیرې دي ، د لږڅه له پاره پرې سکته راغله خو ډیر ژر یې ځان راکنټرول کړ ، سمدلاسه بیرته شاته راستون شو ، هغه شاته د کتلو پرته د سرنګ دخولې څخه راووت ، د سرنګ په خوله کې د چت ښخته یې زور کړه او سرنګ یې بند کړ ، خو هغه تر اوسه پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویریدلی و ، ساه یې په سختۍ سره اخسته. اوذهن یې په پرلپسی توګه دهغو سرو سترګو د کتلو په کشمکش کې مصروف و. کله چې شاهي داروغه دشمالي دیوال څخه بیرته ستنیده اویو ځل بیا دتلو په وخت کې دقاسم دزندان خونې ته راغی نو قاسم دخپلې لمړۍ او اخرې پلان سره یو ځای هلته مستعد ولاړ وو.

قاسم د سلاخونو سره یو ځای ددهلیز سره نژدې په تیاره کې ولاړ و. په لاسو کې یې دشاګال کلکه امصا نیولې وه. کله چې شاهي داروغه د قاسم د خونې څخه تیریده نو د قاسم په لور یې وکتل خو پخوا ددې چې قاسم په دریدو باندې حیرانتیا ښکاره کړي اویا ورته څه ووایي نو د قاسم ډنډې خپل کار کړی و. دا د شاګال همغه امصا وه چې قاسم هلته په وښو کې پټه کړې وه ، قاسم دشاګال امصا په دواړو لاسو کې و نیوله او د شاهي داروغه په سر یې راپریښوده ، د ټس اواز راغی او شاهي داروغه په زمکه پریوت دهغه سر دوه ټوټې شوی و او ماغزه یې په دیوالونو باندې نښتي و . هغه جهنم ته رسیدلی و .د هغه جسد په خوزیدو خوزیدو سره په دهلیز کې شرقا اوغربا پریوت ، دلاسو څخه یې مشال و لوید او ومړ. قاسم سمدلاسه کیناست ، او د شاهي داروغه جسد یې دخپل ځان په لور راښکود. ددې ټولو پیښو څخه پاس موجود سپاهیان بې خبره وو. قاسم د شاهي داروغه لباس چاڼ کړ او دخپلې زنداني کوټې کونجي یې تری راوویستله. اوس نو دقاسم له پاره ددې ځایه د تیښتې ستونزه حل شوې وه. سمدلاسه را پورته شو او د اوسپنیزې دروازې قلف یې په کونجي پرانست ، د شاګال امصا هم د قاسم په لاسو کې وه ، قاسم څو میاشتې وروسته دخپل زندان اوسپنیزه دروازه په لغته ووهله او دخوشحالۍ نه مست دهلیز ته راووت.. په دهلیز کې یواځې یو مشال ، هغه هم د پاتخو په لور، روښانه و. قاسم په ډیر احتیاط سره د هغه مشال د رانیولو له پاره ورغی ،مشال یې راواخست او د پټې لارې د لټون پسې دشمال دیوال ته ورغی ، قاسم دغه تیرلوړه دیوال ته د ورسیدو سره سم و درید اوددیوال په څلورو خواو یې لاس وواهه تر څو هغه ښخته پیدا کړي چې ددې لارې د پرانستو له پاره د کونجي حیثیت لري.

دبله اړخه ، کله چې قاسم د پاتخو څخه مشال راواخست نو دپورته منزل عسکرو ته دا ډاګیزه شوه چې مشال یا خو تیاره شوی دی اویا دهغه ځایه لرې کړل شوی دی ، ځکه چې دتاخانې بیروني دروازه چې پورته منزل کې پرانستل کیده دکوچنیو کوچنیو سوریو په واسطه د تاخانې رڼا بیرون رسوله. خو کله چې سپاهیانو ته په تاخانې کې دغیر معمولي حرکتونو احساس وشو، متوجه شول ، خپلې توری یې را وویستلې خو د پیرې او دیو هیبت هغوی لاندې تاخانې ته دراښکته کیدو څخه منه کول ... یوعسکر جرئت وکړ او خپل شاهي داروغه ته یې اواز وکړ ،خو کوم ځواب یې تر لاسه نه کړای شو ، هغوی دری واړه د پیریانو او دیوانو په ویره کې اخته شوي وو. هغوی خو د ټس اواز اوریدلی و خو دهغوی په وهم او ګمان کې هم نه و چې دا جاسوس قیدی به ازادیږي ، قاسم لا تر اوسه پوری هم د دهلیز په دیوال کې د سورنګ کونجي لټوله ، هغه د سپاهیانو د چغو اوازونه اوریدل ، دهغه زړه درزیده ، هغه چې هر څه کول باید ډیر ژر یې کړي وی ، دقاسم په ښي لاس کې د شاګال امصا او مشال دواړه وو خو په چپ لاس یې ددیوال ښختې لټولې تر څو هغه ښخته را پیدا کړي چې سورنګ پری پرانستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيږي، قاسم د ډېره وخته راهيسې دا ښخته لټوله ،بلاخره هغه په خپل سر باندي دشته چت په ښختو باندي لاس وهل پيل کړل او بيا يې يو ناڅاپه د ګړګړاهټ اواز واوريد اودسرنګ دروازه پرانستل شوه.

کله چې قاسم سورنګ ته ور ننوت نه بيا يې خپل وخت د سرنګ د دروازې په بندولو باندي ضايع نه کړ او د مشال په رڼا کې په بيړه مخته ولاړ. دمخکې تلو په وخت کې ورته فکر را پيدا شو چې شونې ده چې مکروه شاګال هم همدلته وي..... اوبيا هغه وخت هم راغی چې شاګال يې مخکې ناست و. په حقيقت کې هغه دوه سترګې وې چې قاسم يې دلرې څخه کوت ، همدې دوه سرو سترګو شاهي داروغه تيښتې او شاتګ ته مجبور کړی و ، يعنې شاګال تر اوسه په سورنګ کې موجود و ، د قاسم اعصابو کار ورکړ او د شاهي داروغه هغه توره يې بې تيکې کړه چې دهغه څخه يې راختسې وه. په داسې حال کې چې د قاسم په چپ لاس کې مشال هم و او هغه ډنډه هم. ددې دواړو شيانو په يوه لاس کې نيول قاسم ته ستونزمن شوی و. په همدې خاطر قاسم د ډنډې او مشال څخه د يوه انتخاب وکړ او هغه هم د مشال دنيولو .د شاګال منحوسه ډنډه يې يوې لورې ته خطا کړه ، کله چې قاسم هغه ډنډه و غورځوله نو يو عجيبه پيښه يې وکتله چې په خپله هم ورته حيران پاته و. ويې کتل چې همغه ددوو سرو سترګو خاوند چې سترګې يې لکه د پيشو د سترګو په څير ځليدې يو ناڅاپه د ډنډې په لور ور ټوپ کړ، اوبيا قاسم و کتل چې يوه ستره تور رنګه شادو را ټوپ کړ او د شاګال امصا يې واخسته اوبيرته د برق په څير و تښتيده. په دغه تياره او تنګ سورنګ کې قاسم ددغسې شادو په کتلو سره نژدې بې هوشه شوی و ، خولې پرې راماتې وې ، خو ځان يې کنترول کړ ، توره يې په هوا کې وخوځوله او په شادو يې دحملې له پاره ځان تيارو. خو د زندان د سرنګ دغه د اسرارو ډکه شادو د سترګو په رپ کې ورکه شوه ، قاسم تر ډېره پورې دحملې له پاره مستعد ولاړ وو خو اوس په سورنګ کې پوره پوره خاموشي خپره شوې وه اوهغه سرې سترګې اوس دهغه ځايه غيب شوې وې.

قاسم فکر وکړ چې د شاګال په امصا کې کومه خاصه خبره وه. په همدې خاطر دهغې د اسرارو ډکه دغه شادو دلته په سورنګ کې دډنډې د تر لاسه کولو له پاره موجوده وه. تر يوه وخته پورې خو قاسم داسې انګيرله چې پخپله شاګال د شادو شکل اختيار کړې دی خوبيا يې خپل سر ټيټ کړ او خپل ځان يې وپوهاوه چې دا د شاګال پالل شوې شادو وه چې دهغه د امصا د اخستو له پاره دلته موجوده وه ، اوس نو قاسم محسوس کړه چې په سرنګ کې ځوک نه شته په دې خاطر په چټکۍ سره دسرنګ څخه بيرون ووت. اوڅو ساعته وروسته هغه ازاد شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدسه نقشه

دروم په قیصر دقاسم د تیښتې خبر د تندر په څیر راپریوت. د پخوانی او تجربه لرونکی داروغه مړینې د سلطنت ټولې ستنې سره وخوزولې ، کله چې د تیښتې دقصې حقیقت قیصر ته معلوم شو نوسترګې یې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوې اوبیا کله چې ساتونکو سپاهیانو ورته دا وویل چې تر ټولو د مخه تاخانې ته د سرو سترګو یو دیو را ننوتی وو نو دروم دقیصر فکر دخپل خوب په لور ولاړ ، مارسی قیصر ته دا تعبیر ویلی و چې تر هغې چې د سرو سترګو دیو شکله انسان دروم قیصر په خپله و نه وژنې د قسطنطنیې نجات ممکن نه د ی. قیصر هم شاګال ته د خپل خوب د دیو په سترګو کتل. دقاسم د نیولو په ورځ په ایا صوفیا کې کله چې قیصر شاګال وکوت نو هغه سمدلاسه د مارسی د ویل شوی تعبیر سره سم دهغه د وژلو له پاره راپورته شو خو دشاګال خطرناکو سترګو هغه ددی کار څخه منه کړ . او نن ورته خبر ورکړل شو چې د قاسم د تیښتې نه لږه شیبه مخته د سرو سترګو دیو شکله انسان د زندان په تاخانه کې کتل شوی دی ، اوس نو قیصر ته دمارسي تعبیر نور هم باوری څرګند شوی و ، ځکه په دی نازکو ورځو کی د قاسم تیښته د روم د قیصر له پاره ښه شګون نه درلود.

دقیصر جاسوسانو اوقاصدانو به د روم قیصر ته د سلطان محمد خان د لښکرو یوه یوه خبره رارسوله ، سلطانی لښکر د « اورنه » څخه را روان شوی و ، دیخنې شپې نوری ختمیدونکی وی ،کله چې د اورنه څخه دمسلمانانو لښکر را روانیده نو دهغه ځای خلکو خپل لښکر ته تر لرې لرې ځایو پورې خدای پاماني ویله. دهغوی محبوب پادشاه سلطان محمد خان د مرادخان ثاني زوی د یوه ستر تاریخي جنګ په لور روان و په دی اساس د سلطان دلښکر هر عسکر خپل ځان ددغې مبارک لښکر یوه برخه ګڼله چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته بهترین لښکر ویلی و . لښکر خپل لمړنی پړاو یوائې په پنځوس کوسه واټن کې کاوه، دسلطان لمړنۍ ډله عسکر چې دینې چرې د میړنو ځوانانو څخه جوړه شوی وه په خپلو اسونو سپاره د ټول لښکر دمخه په ډیره عجیبه شان باندی روان وو . د جاګیرلرونکو فوځ که ورسره یو ځای شي نو دسلطان د ټول لښکر شمیره تر سلو زرو پوری رسیده.

د سپروفوځونو تر شا د درنو وسلو او توپونو بګئ او ګاډۍ روانی وی ،دهغوی شاته دپیاده فوځونو او زره پوش فوځونو ډلې روانې وی، دینې چرې د لمړۍ دستې سپه سالار « اغاحسن » ښی اړخ کی « احمد کدک» چپ اړخ کی « محمود پاشا » ټول موجود و. د لښکر په قلب کې پخپله سلطان په یوه سپین لوړ قدی اسپ باندی سپور د ټولو فوځونو قومندانی یې کوله. د لښکر شاته په سلګونو غوایي ګاډی ، خرو ګاډی ، داوښانو ګاډی اوبې شمیره نورحیوانات را روان وو . په دی ټولو باندی د لښکر دخوراک څښاک سامانونه بار وو . دزخمیانو دمرهم پټۍ له پاره د « اورنه » دمسلمانو پیغلو او نجونو یوه ستره ډله هم روانه وه . ددی ډلې مشري د بوسنیا دشهزادګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

...حمیرا په غاړه وه. په دې ستر لښکر کې د ګډون دتبرک څخه د قاسم بن هشام مشر وړور طاهر بن هشام هم بې برخې نه و. په دې توګه د قاسم ټوله کورنۍ په دې مبارک لښکر کې موجوده وه. د طاهر دواړه زامن عمر او علي اوس ستر ستر ځوانان شوي و او دکوچنیو مجاهدینو په څیر یې دلښکر په خادمانو کې ځانونه ورګډ کړي و. د زاړه عباس لور مریم هم دزخمیانو دتداوۍ په ګروپ کې شامله وه.

په لښکر یک تر ټولو ستر او د ویاړ شی د پیتلو څخه جوړ شوی هغه ځلیدونکی توپ و چې تر څنګ یې په یوه ځای کې دهغه جوړونکی اهنګر «اربان» ناست و. دغه دیوه هیکله توپ به چې دهر ځای څخه تیریده نو سلطان محمد خان د سوبې خبر به یې روکاوه. اسلامی فوځونو به په لړلړ واټن کې پړاو کاوه ودقسطنطنیې په لور مخته ورتلل.

دا همغه لښکر و چې په قسطنطنیه باندې یې پریکنده یرغل وروست. ددې لښکر په اړه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، نو بهترین امیر به ددې لښکر امیر وي او بهترین لښکر به همدا لښکر وي»

دهمدې لښکر یوه برخه دعثماني بحریې ځواک څخه جوړه شوې وه چې امیرالبحریې د سلطان محمد خان له اړخه یو ډیر ستر ملاح «بلوط اغلن» ټاکل شوی و. د سلطان په بحری فوځ کې ډیري بیړۍ نوی جوړکړل شوی وی ، ددی بحری ځواکونو لمړۍ ډلې لا دمخه ابنای فاسفورس کلابنده کړي وه. دعثمانی لښکر دراتلو د اوازو سره په قسطنطنیه کې یو ډول اندیښنی را پیدا شوې وی ، د قسطنطنیې د فوځونو سپه سالار به دخپل غم دغلطولو له پاره شراب یو په بل پسې په سر را اړول ، شهنشاه د نورو هیوداونو دکومک منتظر و ، خو عامو خلکو دخدای تعالی په حضور کې ددې خطر د له منځه وړلو له پاره شپه او ورځ دعاګانی کولی. په ایاصوفیا کې به هم په دې ورځو کې دخلکو ګڼه ګونه زیاته شوې وه ، په ځانګړې توګه به د یکشنبې په ورځ په دې عبادتځای کې دخلکو د کیناستو ځای نه تر سترګو کیده.

او بیا کله چې د یکشنبې په یوه سهار چې د جنګ وریځې دقسطنطنیې په اسمانو کې ګرزیدې نو ایاصوفیاته د عبادتکونکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه چې اندازه لګول یې مشکل وو. سونیا هم دخپلې کمرې څخه را ووتله او سالون ته راغله. هغه تر اوسه هم دخپل خدای تر مخه په ژړا وه او دخپل محبوب د راخوشی کیدو دعاوی یې کولی. دهغې زړه مات مات وو.، دهغه وخته چې قاسم نیول شوی د سونیا د زړه دنیا تیاره شوې وه ، خو دا تاریکی یوازې په غم کې تیریده او که نه دقاسم سره د سونیا دکتلو وروسته دسونیا ژوند ته رڼا راغلې وه ، دهغې ورځې نه تر ننه پورې هغې خپل ځان دهیچا د بستری ښایست نه و ګرځولی ، هغه د قاسم پسې لیونۍ وه او ددې ثابتیدو وروسته هم چې قاسم مسلمان جاسوس دی دهغې په لیونتوب کې کوم کمی نه و راغلی. هغې شپه او ورځ د شاهی تاخانو د تورو زندانو څخه دقاسم دخوشی کولو له پاره دځانه سره پلانونه جوړول. خو هغې څه کولی شول ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوه معمولی خادمه وه ، دهغی سره یوآځی یوه وسله وه اوهغه وه دهغی ښایسته او ښکلی ځواني ..... خو په خپل زړه کی یی داپریکړه کړی وه چی پس له دی به د هیچا د هوس له پاره خپل ځان په ګناه کی نه اچوي. دهغه وخته چی سونیا په ښه اوبد پوه شوی وه نو مخی ته یی یواځی هوس پاله نارینه راتلل خو دقاسم سره دهغه لیدنه دهغی له پاره یوه نوی تجربه وه ، قاسم په هغی کی د یوی نیکی پیغلی خوی را وپاروو .... ددی سره هغه داسی شوه لکه نوي چی رابیداره شوی وی، هغه خو تر اوسه پوری د بدبویه راهبانو دهوسونو وسیله وه ، خو اوس هغی دقاسم نه پرته دبل چا له پاره ژوند نه کاوه. دهغی په ګوته کی دقاسم لخوا ورکړل شوی ګوته وه چی هغی به هروخت دخپلی سینی سره لګوله.

نن یوځل بیا دخپل خدای تر مخه د ژړا او فریاد له پاره هغه د ایاصوفیا سالون ته راغلی وه. ټول سالون د ویریدلو ښاریانو څخه ډک وو. هغوی دا ګمان کاوه چی د ایاصوفیا په شتون کی به هیڅوک هم قسطنطنیه سوبه نه کړای شي ...خلک ډلی ډلی دلته دعبادت له پاره راتلل .په حقیقت کی په خلکو کی دپیړیو راهیسی دا خبره مشهوره شوی وه چی یوه راهب ته دالهام په واسطه خدای تعالی ویلی وو چی په قسطنطنیه باندی به ترکان حمله کوي او ترکان به د رومیانو په تعقیب پسی دایا صوفیا دغی ستنی پوری رارسیږی چی د قسطنطین په نامه مشهوره ده. خو دهمدی ځایه به دترکانو په شاتګ او ماتی پیلیږی. نن سبا دهمدی زیری په خاطر په ایا صوفیا کی دمذهبی خلکوتګ راتګ ډیر زیات شوی و.

نن هم چرچ دعبادت کونکو څخه ډک شوی و، سونیا د عبادتځای دخالی چوکیو څخه په یوی سر ټیټ کړ او کیناسته. دهغی زړه مات مات و او سترګی یی دټولی شپی د ژړا په واسطه پړسیدلی وی، سونیا په خپل ښی او چپ اړخه کی ناستو ښځو ته هیڅ هم و نه کتل.....

د چرچ بشپ د چوتری په ممبر و درید اوپه لوړ اواز یی مناجات وویلی ، ټولو حاضرینو دغه مناجات په ډیر شوق سره اوریدل. هر چا په زړه کی د ترکانو د حملی څخه د خلاصون له پاره دعاوی کولی خو د سونیا دسترګو څخه را څڅیدونکی هری اوښکی د ایرون ایرون چغی وهلی.

د قاسم سره محبت د سونیا ژوند بدل کړی و ، هغه بلکل بدله شوی وه. اوس هغه هغه پخوانۍ سونیا نه وه ، خلکو د سلطان محمد خان د قهر څخه پناه غوښتله ، خو سونیادخپل قاسم دلیدلو له پاره دخداوند به حضور کی په ژړا کی ډوبه وه. هغی قاسم دهمغه ایرون په نامه پیژانده ، هغی ته قاسم د یوه راهب په شکل کی ورغلی و. او دیوه مسلمان په شکل کی تری جدا شوی و. خو دسونیا له پاره یی خپل خواږه یادونه پری ایښی و..... ایرون ، دقاسم جعلی نوم و. چی هغه د ایاصوفیا د جعلی راهبیت له پاره اختیار کړی و. سونیا دایرون د خوشي کیدو له پاره دعاوی کولی ، دهغی دواړه لاسونه مخته غوځیدلی و ، په یوه لاس کی یی د قاسم دلاس ګوته په ګوته د ورایه ځلیده. د سونیا تر څنګ ناستی ښځی تر ډیره پوری د سونیا په ګوته کی ګوتی ته په ډیر زیر زیر سره کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.دا ښځه «بریتها» وه. د رومیل ښځه ، چی هره یکشنبه به چرچ ته دعبادت له پاره را تلله. هغی سونیا مخته هم څو ځلی کتلی وه ، خو نن یی چی کله د سونیا په ګوته کی هغه ګوته وکتله نو حیرانه پاتی شوه. دا خو همغه ګوته وه چی دهغه ویل شوی ورور قاسم بن هشام ورته د «ډیمونان» ددعوت په شپه دی ته ورکړی وه. بریتها به کله ګوتی ته کتل او کله به یی دسونیا د سترګو څخه را څڅیدلو اوښکوته. په بریتها باندی سر و ګرزید . اوذهن یی په تیزۍ سره کار پیل کړ. هغی سوچ کاوه چی ایا دا همغه پیغله ده چی دقاسم سره یی لمړی محبت کړی و اوبیا قاسم دهغی د پیدا کیدو له پاره دلته د ډیمونان پسی راغی ، دبریتها په زړه کی سترو سترو موجونو ټوپونه وهل. سونیا همغسی په عبادت کی مصروفه وه خو بریتها د تجسس اوپلټنی له لاسه عبادت و نه شوکړای. او بیا کله چی بشپ اعظم دعا پای ته ورسوله نو بریتها په ډیره بی صبری سره د سونیا مړوند کلک کړ.

« ای نجلۍ ! ایا ستا نوم سسټر میری دی ؟...تا دا ګوته د کومه کړی ده ؟...ته خو سسټر میری کیدی نه شي... یوه مقدسه راهبه ګوتی نه په لاسوی ؟ دا وو ایه چی دا ګوته دی څنګه تر لاسه کړی ده ...؟

بریتها په یوی ساه څو پوښتنی را وورولی. هغه یوه عامه کورنۍ ښځه وه ، هغی ته د ژورو رازونو د ساتلو فن نه و زده . هغی په دیر احساساتی توګه د سونیا مړوند کلک کړی و او دسونیا څخه یی پوښتنی ګرویزنی پیل کړی وی خو سونیا ...... هلته نه موجود نه وه.....هغه چیری ورکه وه .... د سسټر میری معامله څه وه ، اودی ګوتی د سسټر میری سره څه اړیکی درلودل. اوهغی ته دا هم په یاد راغله چی سسټر میری څو ورځی دمخه دسونیا څخه ددی ګوتی دترلاسه کولو هڅی کړی وی ، دهغی په دماغ کی یو توپان را پیدا شو ،اوس نو هغه ته ایرون قصه نوره هم پیچلی شوی وه ، هغه نا ارامه وه..... هغی غوښتل چی ډیره ژر وپوهیږی چی د ایرون لخوا د ورکړل شوی ګوتی شاته کوم رازونه پټ دي...اودا ښځه څوک وه چی په ډکه کلیسا کی یی د هغی لاس ونیوه ....هغی د یوی شیبی له پاره فکر وکړ اوبیا یی په بیړه بریتها له لاسه و نیوه او له ځانه سره یی یوړه......

سونیا خپلی کمری ته درسیدو په وخت کی هم بریتها ته دا ونه ویل چی هغه څوک ده خوپخپله یی د بریتها څخه پوښتنی پیل کړی.

« خوری !.... ماته لمړی دا ووایه....چی دا ګوته.....ته د کومه درکه پیژنی.... او ددی ګوتی د سسټر میری سره تعلق دی.؟

سونیا خپله ګوته رامخته کړه او ویی ویل خواسو بریتها په خپلو احساساتو باندی کنترول پیدا کړی و ، دخپل زړه خبره یی پته کړه او لنډ شانته ځواب یی ورکړ.

« دا د سسټر میری ګوته د ه. ماته ددی نه اخوا نور څه نه دی معلوم. خو ته لمړی ماته دا ووایه چی ته څوک یی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پوه شوی وه چې اوس بریټا سهی حقیقت نه وایي ، په دې خاطر یې یو عجیب پلان جوړ کړ. او بریټا ته یې وویل:

« خور جانی !... زه په حقیقت کې سسټر میری یم ،زه یوه راهبه یم. او دا ګوته په د ی خاطر په ګوته کوم چې ددی ګوتی سره زه ډیر جذباتي اړیکی لرم.

بریټا د سونیا په دام کی راګیر شوی وه. د خوشحالۍ نه یې چیغی کړی او سونیا یې په غیږ کی راکلکه کړه.

« واه زما خوری ! .....مارسي ....بلاخره تاته خپل جداشوی محبت بیرته تر لاسه شوی دی.ما د مقدس ډیمونان څخه ستا ټوله قصه اوریدلی وه ، تا ډیر غم ګاللی دی.... مورګن زما ورور دی ،ماته معلومه ده چې هغه مسلمان دی ماته دا هم معلومه ده چې ته د هغه سره ډیره مینه کوی. ما غوښتل چې له تاسره ووینم. خو دهغه وخته راهیسی چې مورګن ډیمونان وواژه ، نو زه وویریدم او چرچ ته می تګ راتګ کم کړ. شکر دی چې تاته خپل محبت تر لاسه شو. ماخو اوریدلی دی چې مورګن یې دایا صوفیا څخه نیولی دی ، هغه له تاسره کله کتلی و ؟ څه خو راته ووایه !»

بریټا ډیره جذباتي کیدله خو سونیا د تیږی په څیر کرزیدلی وه ، دهغی په ذهن کی ټولی کړکیږ خلاصی شوی وی ، اوس نو هغی ته دا هم معلومه شوی وه چې هغه مسلمان جاسوس په حقیقت کی د سسټر میری محبوب و. دهغی زړه مات شوی و. دیوال ته یې تکیه وکړه او ودریده .....لکه چا چې ورسره دوکه اوفریب کړی وی. یواځې یو څوک و چې په دې دنیا کی یې دهغی زړه ګټلی و ،....هغه هم دوکه کونکی وخوت. هغه خو دلته دمارسي په چکر کی راغلی و ، دبطریق ډیمونان قتل کونکی مسلمان جاسوس و اوغوښتل یې یوه اوه کلنه عباد کونکی راهبه تر لاسه کړی، ایرون هغه هم استعمال کړی وه.او دیوی لوبی دالی په څیر یې استعمال کړی وه. هغی سونیا ته ګوته په دی خاطر ورکړی وه چې هغه دا ګوته واخلی او سسټر میری ته یې وښئی. اوسسټر میری هم دوکه ورکړی وه څکه چې اصل حقیقت یې ورته نه و ویلی. دسونیا زړه د غم او درد نه ډک شوی و غوښتل یې په چغو چغو وژاړی خو معلومه نه ده چې ولی یې خپله ژړا په سینه کی پټه کړه ، یواځې اوښکی وی لکه د سیلاب په څیر یې د سترګو څخه را روانی وی ، هغی خو یواځې څو ورځې دمخه دخپل ګناکونکی ژوند لاره بدله کړی وه او دا ټول بدلون یواځې او یواځې دقاسم په خاطر ترسره شوی و ، خو اوس دا څه پیښ شوی و .... دی چې څوک دخپل څان ګاڼه هغه دبل چا وخوت. هغی چې چاته خدایه وایه .... هغه د بل چا عبادت کونکی و.... دسونیا له پاره د ټولو غمونو څخه دا غم ستر غم او ټکان و. هغه بی هوشه کیدله. اوبریټایی تر څنګ ولاړه وه او هره شیبه یې دهغی بدلیدونکی حالت کوت. هغه حیرانیده چې دی نجلۍ ته څه ورپیښ شوی دی ، حقیقت دا و چې سونیا اوس هم دقاسم څخه نفرت نه کاوه. خو په زړه کی یې په خپل حیثیت باندی غور کاوه ، یو بیګانه څوان د سونیا په ژوند کی ور داخل شوی په حقیقت کی هغه د سسټر میری په څیر دیوی پاکی ښځی سره مینه کوله ....په داسی حال کی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سونیا دسسټر میري په مقابله کې خپل ځان یوه بازاري نجلۍ تصور کوله ، هغې ته خپل ځان سپک ښکاریده ، تر ډیره پورې یې د بریټا سره کومه خبره ونه کړه. بلاخره بریټا ورته پخپله وویل:

« سسټر میری ! څه خبره ده ، ته خو ډیره پریشانه شوی. فکر مه کوه. که مورګن مسلمان دی نو څه وشول. زه په ډاډمن زړه ویلی شم چې کله هم هغه د بندی خانې څخه ازاد شي نو نیغ به ستا خواته راشی ، زه پوهیږم چې مورګن ستا نه پرته ژوند نه شي کولی. هغه ماته ستا او خپل ټوله قصه په پوره تفصیل سره کړی ده.

دسونیا له پاره ددی نه زیاتی خبری اوریدل د زغم وړ نه وی. سر پری ګرزیده. د مخ رنګ یې الوتی و او شونډی یې وچې شوی وی ، په بستره باندی کیناسته. نن هغې په خپل ژوند کی تر ټولو سرګردانه اودغم نه ډکه ورځ تیره کړی وه، دهغې د سترګو تر مخه تیاره خپره وه.

بریټا تری ولاړه. خو د سونیا له پاره دغمونو نه ډکه دروازه خلاصه شوه. تر څو چې هغه نه پوهیده چې ایرون د سسټر میری سره مینه کوی نوخپل ځان یې د ایرون په مینه کی ور ستی کړی و. خوکله چې ورته حقیقت معلوم شو نوبیا د شیشی دګیلاس په څیر ټوټې شوه.

اوبیا په همدی شپه « د ایاصوفیا » پورتنی منزل کی د سسټر میري د دروازی مخی ته یو نقاب پوشه وکتل شو. د ایاصوفیا په پورتنی منزل کی دا وخت هیڅوک هم نه و. په فرش باندی دستنی دلویدو اواز هم اوریدل کیدی شو ، دګیلري په دیوالونو باندی دمعمول په مطابق مشالونه روښانه وو. نقاب پوشه دمارسی ددروازی تر څنګ و درید او دمارسی دخونی دروازه یې ور وهله. او دځواب په انتظار شو، خو دومره منتظر پاته نه شو ځکه مارسي سمدلاسه دخپلی خونی دروازه پرانسته. خو دیوه نقاب پوشه په لیدلو ډیره حیرانه شوه ، یو ناڅاپه تم شوه اوبیا څو قدمه شاته ولاړه ، او دغه نقاب پوش ته یې په بربنډو بربنډو سترګو کتل. دا څوک دی چې په نیمه شپه یې نقاب په مخ را خپور کړی او مارسی دخونی دروازه ورټکوی ؟

خو لږه شیبه وروسته دمارسي ذهن ډیر قوی ټکان وخوړ. دهغې تر مخه قاسم ولاړ و .....قاسم بن هشام ...د« اورنه» قاسم بن هشام. دسلطان مرادخان ثانی سراغ رسان ، دسکندربیګ په څیر یوه ماهر توره وهونکی ته په ډک ستیډیوم کی ماتی ورکونکی عرب ځوان چې د حجاز دودي اوسیدونکی دی ....قاسم بن هشام ....دنن څخه اوه کاله مخته ، دچا محبت چې مارسي د عیسویت نه د اسلام په لور راواړوله. همغه قاسم چې مارسی یې په ډول ډول غمونو او ازمیښتونو کی راګیر کړی وه ، نن د کلونو کلونو وروسته دهغې تر مخه ولاړ و. دهغې جدا شوی ملګری ، د چاسره یې چې دژوندانه د سختیو د یوځای تیرولو ژمنه کړی وه ، د قاسم مخ او سر په نقاب کی راپوښل شوی و خوبیا هم هغه مارسي وپیژانده. هغې دخپل غم او غمګساره خوشبویی محسوس کړه ، قاسم یې دسترګو درنګ نه وپیژانده ، هغې د همدی سترګو له پاره خپل ټول ژوند په داو کی ایښی و. دمارسي جسم وچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی و او د سکتی په حالت کی وه ، دهغی خوله خلاصه وه او شونډی یی پرانستی پاته شوی وی ، دمارسي ژبه ګنګه شوی وه اوسترګی یی په پرلپسی توګه په قاسم کی ورننښتی وی.

قاسم په کرار دهغی خونی ته ور ننوت .کمری ته د ورننوتلوسره سم یی دروازه د دننه څخه بنده کړه ، دی مقدسی حجری ته نن دلمړي ځل له پاره یو نارینه ور ننوتی و ، مارسی تر اوسه هم د سکتی په حال کی وه ، قاسم منتظر و چی مارسی به څه ووایی. لیکن مارسي .....مارسي د یوی تیږلوړه مجسمی په څیر بی حرکته اوساکته ولاړه وه. داوو کالو جدایی او د پرلپسی مصیبتونو دتیریدو نه وروسته مارسي دحالاتو سره یوځای کیدل زده کړی و . دخبرو څخه یی ځان لری ساته. خونن حالات بدل شوی و . کله چی قاسم دمارسی حالت وکوت نو دوه قدمه نور هم راوړاندی شو او دمارسي سره نژدی و درید ، لږه شیبه وروسته دهغه دواړه لاسونه دمارسي په اوږو ایښوول شوی و او مارسی یی خوزوله او ورته یی ویل:

« مارسي !.....مارسي !..... په هوش کی راشه.....مارسي ! زه قاسم یم ، ستا قاسم.....قاسم بن هشام.....»

د قاسم غږ ډیر اغیزمن و . دهغه د اواز داوریدو سره سم دمارسي په وجود کی دژوندانه څپی را ولاړی شوی. یودم رابیداره شوه. او په چغو چغو یی وژړل. د اوښکو سیلاب یی دسترګو څخه را روان و. داهغه سیلاب و چی دکلونوکلونو مصیبتونو ورته بندونه اچولی و . خو نن یی د سترګو له لاری دبیرون راوتلو لاره پیدا کړی وه. مارسی د خپل قاسم د سینی سره یوځای شوی وه ، دژړا په واسطه یی ټول وجود نور په لړزه کی راغلی و ، نن مارسي غوښتل د سترګو له لاری دزړه ټول داغونه پریمنځی. خو دقاسم سره ددی خوشحالیوله پاره ډیر وخت نه و. هغه خو دمارسي د وړلو له پاره راغلی و .دخپله ځانه سره د وړلو له پاره. هغه د مارسی اوږی په خپلو ګوتو لږ څه زور کړی او ورته یی وویل:

« مارسی !...زه راغلی یم، زه ستا د بوتلو له پاره راغلی یم ، تا خو ډیرغمونه تیر کړی دی ، خو اوس ستا ټولی دعاګانی قبولی شوی دی.... راځه زما سره یوځای راځه ، زه به هیڅکله هم له تا څخه جدا نه شم.»

مارسي اوس هم د ژړا ډکه وه ، تر اوسه یی په ژبه یوه کلیمه هم نه وه ویلی. د مارسي په خوبصورته جسم کی دزلزلی په څیر کیفیت جاری و. په دی خاطر قاسم هوډ وکړ چی مارسی د سمدستی بوتلو په ځای پریږدی لږ څه په حال کی راشي. مارسی یی له لاسه ونیوله اوخپلی بستری ته یی راوړه.خو اوس دمارسي حال هم لږ څه رابنه شوی و. په بستری باندی د کیناستو نه مخته یی دقاسم دواړه لاسونه په خپلو لاسو کی ونیول اوبیا قاسم ډیر حیران شو چی مارسي دهغه لاسونه یی په ډیره والهانه توګه ښکلول. هغی د قاسم ګوتی دخپلو لمدو ګوتو سره بیا بیا مښلی ، اوس نومارسي غوښتل خبری وکړی. خو الفاظ یی په ستونی کی ننښتی و. قاسم د مارسي والهانه محبت او مینه محسوسوله. نوپه زړه کی ډیر پښیمانه شو ، ځکه چی هغه خو یو واده هم کړی و او یوه ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناكه ښايسته لور يې هم درلوده ... يا الهي ! دا څه حال دی ؟ مارسي خو هغه د زړه له کومی غوښته. خو هغه دخپل زوند ملګری بل څوک ګرځولی وه ، خو په دی کی قاسم څه قصور درلود . هغه ته خو اوه کاله مخته همدا خبر ورکړ شوی و چی مارسی شهیده شوی ده ، بیا قاسم د بوسنیا دشهزادګۍ سره وکتل ،ریښتیا خو داو چی قاسم اوس هم مارسی همغسی غوښتله.

قاسم د مارسی سره په بستره کیناست. مارسی اوس دلمړی ځل له پاره خبری پیل کړی « زه ډاډمنه وم چی ته به خامخا زما د بوتلو له پاره دلته راځی ،ما ستا دانتظار له پاره اوه کاله خو پريږده چی اوه پیړۍ هم انتظار کولی شو .. قاسم ! ..... نن ستا په کتلو باندی زه نه پوهیږم چی په ما څه چل کیږی.....زه نه پوهیږم...... ته خو څو میاشتی مخته دلته په ایا صوفیا کی وی او زمونږ ترمنځه لیدل کتل هم شوی و لیکن .... » دمارسی خبرو دهغی سره ملګرتیا نه کوله. هغی غوښتل هره خبره یوځل وکړی ، په ایا صوفیا کی سکوت و . یواځی دمارسي په کمره کی یو مشال روښانه و . دمارسي رخسار په اوښکو لوند و اودقاسم په شونډو باندی نری شانته خندا و. مارسی ته یی وویل:

« مارسی ! اوس یی هیر کړه ....هغه وخت چی تیرشوی دی په هغی ژړا کول بی ګټی دی. زه راغلی یم ، اوراغلی یم چی تا له ځانه سره یوسم،ماته معلومه ده چی په تا ډیر غمونه تیر شوی دی ، مونږ باید دډیر څه په اړه خبری وکړو . اویو دبل څخه ډیر څه واورو . خودا ټولی خبری دلته شونی نه دی ،شاګال زمونږ دښمن دی ، او زما پسی ګرځی. په دا خاطر دا به ډیره مناسبه وی چی مونږ د دی ځایه سمدلاسه ووځو .

خو مارسی د قاسم په خوشبیو کی مسته وه. هغه ته په خپلو غوږونو او سترګو باندی باور نه راته ، هغه دپخوانیو یادونو په هره لحظه کی غوټه کیده ، قاسم یی دخپله ځانه سره نژدی وکوت نو هرڅه یی هیر کړل ، هغه به بیا بیا احساساتی کیدله او د قاسم لاسونه به یی په خپلو لاسو کی نیول اوژړل به یی.

قاسمه ! اوس نو زه له تا نه شم جدا کیدی. ما اوه کاله په سولۍ ځوړند تیر کړی دی. د سکندربیګ دهوس او دهغه د لاس اوږودونی څخه می دلته دراهبی شکل اختیار کړی دی او اوه کاله می په دی بنده خونه کی دزندانی په څیر تیر کړی دی. دلته می په خونه کی په پټه لمونځ کاوه ، قاسمه ! زه مسلمانه وم ، او اوس هم مسلمانه یم...»

مارسی یوځل بیا په چغو چغو ژړا پیل کړه ، دمارسی زړه داحساساتو څخه ډک و ، دقاسم په اوږو یی سرکیښودی و او سلګۍ یی وهلی. معلومه نه ده چی په دی وختو کی څه څه وشول ، نړۍ بدله شوی وه ، سلطان مرادخانی ثانی وفات شوی، دقاسم مور و پلار اوس په نړۍ کی نه و . بوسنیایی شهزادګۍ دقاسم سره واده کړی و او مارسي د تیرو اوو کالو راهیسی دیوی عیسوي راهبی په بڼه ، په حقیقت کی شپه او ورځ په اسلامی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عباداتو کی مصروفه وه ، دمارسی له پاره دقاسم سره دا لیدنه دمعجزی څخه کمه نه وه. هغی همداسی ژړل او سلګۍ یی وهلې. اوښکی یی بهیدی اوخبری یی کولی ، هغی یوائې خپلی خبری کولی ، اوس نو قاسم هم ارام ناست و ، ټول ګوابښونه یی له یاده ویستلی و ، دمارسی ترخنګ ناست و او د هغی خبری یی اوریدلی. دا لمړۍ ځل و چی مارسی دقاسم بدن مسحه کړ ، هغی نه غوښتل دا پاکیزه لمحی له لاسه ورکړی. هغی قاسم ته وویل:

«ابوجعفر زه په زخمی حالت کی د اورنه څخه البانیا ته راو ستلم. دالبانیه په شاهی محل کی سکندربیګ زمونږ انتظار کاوه ، لمړی خو سکندربیګ زما سره ډیره ښه رویه وکړه ،زما دزخمونو علاج یی وکړ اوما ته یی هر ډول اسانتیاوی را کړی ،خو زه پوهیدم چی سکندر بیګ دا هر څه زما د ترلاسه کولو له پاره کوی.هغه زه د کوچینوالی څخه خوښولم خو ما نه غوښتل دهغه منحوس شکل ووینم. زه ابوجعفر د سکندر بیګ له پاره را وتښتولم ، ما د ناروغتیا په ورځو کی را انګیرلی وه چی زما دروغتیا وروسته به سکندر بیګ ما خامخا خپلوی ، که څه هم هغه د زور او تزویر له لاری وی. خوما شپه او ورځ فکر کاوه چی څه ډول دسکندربیګ د لاسو څخه خپل عصمت اوعزت خوندي وساتم. بلاخره یوه ورځ زما په ذهن کی عجیب شانته فکر را پیدا شو ،ما ابوجعفر را وباله او ورته می وویل چی زه غواړم یوه راهبه واوسم. غواړم د عیسوی دین خادمه واوسم ، د ابوجعفر له پاره دا خبره ټکان ورکونکی وه. زما دا حربه ډیره بریالۍ ځکه وه چی یو پادشاه هم راهبه نه شي تر لاسه کولی. هماغه وچی ما دخپلی ابرو او ستا د امانت دخوندي ساتلو په خاطر د عیسوی راهبی ښه اختیار کړه. او ددی پرته ماته بله لار هم نه وه. ابوجعفر چی په حقیقت کی بطریق ډیمونان و زما ددی پریکړی څخه ډیر خوشحاله شو خو دسکندر بیګ له پاره زما پریکړه په هیڅ توګه دمنلو وړ نه وه.کله یی چی زما دراهبه کیدو خبر واورید نو ډیر قهرجن شو ، خوبطریق ډیمونان د ارتوډکس کلیسا ډیر ستر پادری و او زه په دی پوهیدم چی هغه به زما د خوندي کیدو په خاطر دسکندر بیګ سره ټکر ته هم تیار شی ، اوبیا همغسی وشول ،بطریق ډیمونان ګڼ شمیر پادریان له ځانه سره کړل او سکندر بیګ یی په خاموشه کولو مجبور کړ. بطریق ډیمونان زه دخپله ځانه سره دلته قسطنطنیی ته راوستم اوما دیوی راهبی په شکل دلته ژوند پیل کړ. دلته د هر راهب اوپادری سترګی په مالګیدی ، دا چی ما دهغوی دبدو سترګو او هوس څخه خنګه او څه ډول ځان خوندی وساته یوائې زما مالک پری ښه پوهیږی. که څه هم بطریق ډیمونان زه دلته راوستم خو دهغه نیت ماته پخپله خراب و .ما دبطریق ډیمونان دبدو سترګو څخه دخوند ي پاته کیدو په خاطر د بطریق اعظم لمن و نیوله. زوړ بطریق اعظم زما ډیر عزت اوتکریم کاوه ، ماته یی هیڅ ډول زیان و نه رساوه. په ایاصوفیا کی هر شخص زما د ښایست اوحسن اخستونکی وو. ما ستا دامانت د خوندی ساتلو په غرض ډیر څه کړی چی اندازه یی نه شی کیدی. ما په دی وختو کی د الله تعالی څخه یوازی یوه دعا غوښتله چی هغه دی تاله ماسره یوځای کړي ، نن ددومره اوږد وخت وروسته زما دعا قبوله شوی ده....قاسمه ! ما هیڅکله هم ځانته مه پریږده. زه ستا نه پرته ژوندۍ نه شم پاته کیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغم نه ډکې قصې په اوریدو سره قاسم دا هیر کړی و چې هغه یو مغرور قاتل دی.او په ایا صوفیا کې د شاګال په خیر تیز دشمن ورپسې نښتی دی ، یو ناڅاپه قاسم ته د ډیر زیات وخت دتیریدو احساس و شو . سمدلاسه یې مارسي ته وویل:

« مارسي ! اوس خو مونږ یو دبل سره یو ځای شوی یو . هیڅکله هم یو دبل څخه د نه جدا کیدو له پاره یوځای شوی یو .مونږ به ډیر خبری کوو . دا چې په دی وختو کې په مونږ څه تیر شوی اویا موڅه کړی دی ؟ خو اوس بایددی ځایه ووځو ،شپه د نیمایي څخه ډیره تیره شوی ده اومونږ ددښمن په کور کی ناست یو . ما شاهي داروغه وژلی او تری راتښتیدلی یم ،په ټول ښار کی زما لټون روان دی ، زه غواړم چې دشپې په تیارو کی ددی ځایه ووځم ،مونږ به ددی ځایه نیغ اورنه ته ورځو ، سلطانی لښکر دقسطنطنیې دسوبې له پاره راوتلی دی ،دا لښکر به مونږ ته په لاره کی مخی ته راشي. اوس باید مونږ ددی ځایه سمدلاسه ووځو .

اوس نو مارسي هم ځان پوره کنترول کی کړی و . دهغی د زړه ږراس دهغه داوښکو سره وتلی و . مارسي د حالاتو نزاکت ښه درک کړی و . سمدلاسه راپورته شوه ، دخپلی خونی څخه یې هیڅ شی را وانه خیست.یوازی دقران کریم هغه نسخه یې له ځانه سره راواخسته چې د تیرو اوو کالو راهیسې یې له ځانه سره درلوده. درهبانیت په ژوند کی مارسي تر ټولو زیاته فایده دا تر لاسه کړی وه چې قرانکریم یې ټکی په ټکی یاد کړی و ، اوس نو ددی ستر کتاب ټکی ټکی دهغی په ذهن کی موجود وو. هغه اوس قاریه وه. دوتلو څخه مخته مارسی دقاسم څخه وپوښتل:

قاسمه ! مونږ دکومی لوری څخه وځو .د نیغی لاری څخه خو مونږ ته وتل شونی نه دی ،مونږباید د عقبی زینو څخه ښکته شو او دباغ له لاری بیرون ولاړ شو . په دی لاره د تیښتی په وخت کی به مونږ د ایا صوفیا شاتنۍ دروازه پرانزو. اویا به ددیوال څخه ځان اچوو. خو دیوال ډیر پورته اولوړ دی.

قاسم دمارسي خبری په ډیر غور سره اوریدی . هغه پخپله غوښتل د عقبی لار څخه ولاړ شي ...خوکله چې هغه ایاصوفیا ته را ننوتی و نو هغه وخت د چرچ دروازی پرانستی وی، قاسم د شپې د لمړۍ برخی پوری په ایا صوفیا کی پټ ناست و او وخت یې تیراوه. خو اوس هغه ته ریښتیا هم د شاتنۍ دروازی اړتیا وه ، قاسم او مارسي خپل مخونه پټ کړل او دهلیز ته راغلل. په ډیر احتیاط سره روان وو ، قاسم په هر قدم کی خیال کاوه چې د شاګال سره به ټکر کوي ،دا د ایا صوفیا مانۍ وه ، دلته د قاسم له پاره په هر قدم کی مرګ منتظر و . او اوس خو دمارسي له پاره هم د بیرته ستنیدو لاره نه وه پاته. ځکه چې هغه د یوه مسلمان جاسوس سره دتیښتی په حال کی وه ، دواړه په ډیر احتیاط سره عقبی زینو ته ورسیدل ، قاسم به په هره زینه باندی داسی په احتیاط قدم ایښوده لکه مار یې چیچي . اوس نو قاسم خپله توره په لاس کی نیولی وه او اعصاب یې په ډیره سخته توګه ستومانه شوی و. په بریالیتوب سره د زینو څخه ښکته شول او باغ کی ور داخل شول ، دایا صوفیا تر څنګ یو څو سوه ګزه لوی باغ پروت و . په زمکه باندی شنه واښه لکه دفرش په څیر راشنه شوی و و.ګڼې ونی په کتارونو کی ولاړې وی ، ددی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونو په منځ منځ کی یوه پټه لاره تللی وه ، قاسم اومارسی په همدی لاره باندی روان شول ، دوی په بیړه او چټکۍ سره مخته روان و چی قاسم یو ناڅاپه تم شو . ځکه دهغی مخی ته شاګال ولاړ و ....ګنجی بطریق.... دهغه غټ پټ وجود د یوه دیوال په څیر د قاسم اومارسي په لاره کی خنډ ګرزیدلی و . قاسم سمدلاسه مارسي خپل شاته کړه اوپخپله یی توره راواخسته او په شاګال یی ورحمله کړه خو شاګال بی فکره و او مسکی مسکی کیده. دهغه دغه مسکا هم د مکر اوفریب نه ډکه وه. څنګه چی قاسم ورمخته شو نو د شاګال اوازیی دغوږونو سره ټکر وکړ.

« همدلته ودریږه. ته ددی ځایه دغه غداره حسینه له ځانه سره نه شی بوتللی.ددی ځای یوه یوه ذره به ستاسو تر مخ ددیوال په څیر خنډ جوړیږی ، خو که چیر ی ته غواړی نو خپل ژوند دی خوندي کولی شی. ځکه چی ته باید ماته یوا ځی دمقدسی نقشی په اړه معلومات راکړی.

اوس نو قاسم ته مقدسه نقشه په یاد راغله.ځکه شاګال تری ددویم ځل له پاره دمقدسی نقشی په اړه پوښتل. هغه به داسی کوم څیز و چی شاګال د قاسم له پاره د هغی دمعلوماتو د تر لاسه کولو وروسته دهغه د ژوند بښنه کوله، د قاسم په زړه کی د مقدسی نقشی د پیدا کولو له پاره ډیر تجسس را پیدا شو . په دی خاطر یی په شاګال دحملی کولو ترمخه یی غوښتل دهغه څخه په دی اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي ، هغه د شاګال څخه وپوښتل:

« په مقدسی نقشی کی څه شی د ی؟...ایا ته ماته ویلی شی ؟ ځکه چی که له ماسره کومه نقشه وی هم نو زه دهغی په اړه دومره معلومات نه لرم.»

« ته په هر څه پوهیږی ، ته درواغ وایی ، مقدس نقشه هم تاسره ده. اوهمتا نورټاس دمقدسی نقشی د غلاکولو له پاره هڅولی و. مقدسه نقشه اوس په خپل ځای کی نشته.نو څرګنده ده چی هغه به له تاسره وي. نو که چیری ته ماته هغه مقدسه نقشه راکړی نوزه به ستا ټولی ګناوی وبښم.»

دقاسم تجسس نور هم زیات شو. ځکه هر هغه څه چی شاګال ویل دقاسم له پاره نوي وو . قاسم به د سپه سالار نورټاس د غلولو هڅی حتما کړی وی خو قاسم دکومی مقدسی نقشی په اړه څه معلومات نه درلود. قاسم شاګال ته وویل: زما دلاری څخه لری شه. ستا نقشه له ماسره نه شته.که چیری تا زما دلاری دبندیدو هڅه وکړه نو زه به په خوشحالۍ سره تا له لاری لری کړم.

قاسم د دی خبر ی دکولوسره سم توره پورته کړه او مخکی ورغی ،خو پخوا تر دی چی هغه ورمخته شي دهغه د ښی ، چپ اود شا له لوری دری کوچنۍ ونی په حرکت کی راغلی ، قاسم اومارسی وویریدل ، دا چی د اکوچنۍ ونی ولی پخپله په حرکت کی راغلی ؟...هو !دا د ارنډ کوچنۍ کوچنۍ ونی وی خوپه حقیقت کی ددی ونو شاته د شاګال خپل کسان ناست و ، د شاګال کسانو خپلی توری را وویستی او په قاسم باندی یی یرغل راوست ، دا دری واړه سپاهیانو و چی د راهبانو لباس یی اغوستی و اوپه سرګنجیان وو . دوی دری واړه د توری د ګذار په فن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کی هم پوره پوهیدل. قاسم دری واړه پخپله توره و درول او دهغوی سره په جنګ کی مصروف شو ،قاسم د ځو میاشتو راهیسی دتوری وهلو د تمرین څخه بی برخه پاته شوی و په داسی حال کی چی دا دری واړه ډیر تورزن او پوه ځواکمن کسان وو. قاسم ددری واړو توری له ځانه لری ساتلی خو دهغوی دری واړو سره دمقابلی په وخت کی قاسم ته دلمړي ځل له پاره احساس وشو چی د توری وهلو دا مقابله به ونه ګټی. خوبیا هم قاسم خپل زړه ته تسلی ورکړه اودا فکر یی وکړ چی دا خو ډیر ستر شهادت دی.... په پوره بی پروایی سره یی جنګ پیل کړ. د ډیر اوږود کشمکش نه وروسته قاسم یو حجازی داو وچلوو. سمدلاسه په زمکه کیناست او دیوه سپاهی پښی یی ور وهلی. بله لمحه راپورته شو او ددوو نورو سره یی مقابله پیل کړه ، اوس نودهغه تر مخه دوه دښمنان وو،په دی یخه شپه کی د قاسم وجود دخولو څخه ډک و. په دی وخت کی قاسم داسی محسوس کړه چی شاګال اومارسي په خپلو ځایو کی نه شته. دمارسي نه موجودیت دقاسم قهر او غضب را وپاروو او دلیونی په څیر یی په دواړو توره وهونکو باندی ور حمله کړه اوپه ډیر لږ وخت کی یی ددواړو څټونه ورپری کړل. خومارسی تری بیا ورکه شوی وه.

کله چی قاسم د جنګ نه فارغه شو نو مارسي اوشاګال دواړه ورک وو. یقینا چی شاګال به مارسی له ځانه سره وړی وی ، قاسم په دی فکر کی شو چی دمارسی سره قرانکریم هم شته ، نو اوس خو به دمارسي د تیرو اوو کالو راز را ښکاره شی اوټولو ته به ډاګیزه شی چی دا راهبه نه بلکه مسلمانه جاسوسه وه. قاسم ډیر اندیښمن شو او فکر یی کاوه چی شاګال به دمارسي سره ښه سلوک ونه کړي ،شپه تر نیمایی زیاته تیره شوی وه، ټول مرغان اوخزندی په خپلو خپلو ځالو کی پټ شوی و خو د ایاصوفیا شاته قاسم د خپل تندی خولی وچولی. تر اوسه پوری په دی فکر کی و چی څه وکړی او څه و نه کړي... چی د ایا صوفیا د عمارت څخه د ځو سپاهیانو در اتلو اواز یی تر غوږو شو ،اوس نو دقاسم له پاره دلته پاته کیدل حماقت و. قاسم یو ناڅاپه پریکړه وکړه او د یوه زمری په څیر یی منډه کړه او دایاصوفیا بیرونی دیوال ته یی ځان ورساوه. قاسم دلته هم صبر ونه کړ او د انځر د ونو څخه یوه منتخب کړه او پری وخوت. هغه دمارسي پرته دایا صوفیا څخه په تیښته کی و ، مارسی دهغه سره دیوځای کیدو وروسته یوځل بیا جدا شوی وه. خو اوس ددی ځایه دقاسم تیښته ډیره اړینه وه. لږه شیبه وروسته د ایا صوفیا د چرچ ساتونکو د چرچ کونج کونج و لټاوه خو اوس قاسم بن هشام دهغوی دلاسو څخه وتلی و.خو بله ورځ قاسم د یونانی عسکر په کالیو کی د «رومیل» دکور تر مخه ولاړ و. دلته یی غوښتل دبریټا سره ووینی. هغه د شاهی ډلی لباس په ځان کړی و. چي په اسانۍ سره نه پیژندل کیده. دقاسم په سر باندی یو ستر اوسپنیز خول و چی په غاړو یی اوسپنیز زنځیرونه را ځوړل شوی و ، دقاسم ملا صلیب شکله توره را ځوړنده وه، راغی او د بریټا دکور دروازه یی ورووهله. بریټا هم په کور کی موجوده وه ، د ټک ټک نه وروسته یی دروازه پرانسته اودپرنستو سره سم هکه پکه و دریده ، ځکه دهغه ورور اوس دځومیاشتو بندی کیدو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. بریټا چی قاسم وکوت نو په احساساتی توګه یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته !...ته دلته څنګه راغلی یې؟...ته خو په بندی خانه کې وی ؟»

دبریټا په مخ باندی دخوشحالۍ ، ویری او حیرانتیا ګډوډ احساسات اوختل را اوختل. کله یې چې قاسم دسپاهیانو د سپاهیانو په لباس کې وکوت نوپوه شوه چې قاسم خپل ځان بدل کړی دی ،قاسم هم ورته په خند کې وویل:

« بریټا خوری !...ایا خپل ورور ته دی د کور ته در انوتلو نه وایې ؟»

معلومه نه ده چې د قاسم په لهجه کې څه راز پټ و چې بریټا سمدلاسه دروازه پرانسته او قاسم ته یې دکور دننه د راتلو وویل. په دې وخت کې دبریټا خاوند رومیل په کور کې نه موجود. قاسم لا د پخوا څخه د رومیل د نه موجودیت په اړه خپل ځان ډاډمن کړی و ، کله چې قاسم دننه راغی نوپخوا ددی چې خبره وکړی بریټا ورته په خبرو پیل وکړ.

« وروره ! ته باید دلته نه وی راغلی ، رومیل تا ته سخت په قهر دی. که چیری هغه خبرشي چې ته دلته راغلی یې نو سمدلاسه به دی بندی کړی.»

قاسم د بریټا دخبرو په اوریدو سره مسکی شو او ورته یې وویل: « ماته معلومه ده ، په همدی خاطر خو ستا سره د کتلو له پراه په دی وخت کی راغلی یم چې رومیل په کور کی نشته.»

بریټا قاسم ته د مینی او محبت نه په ډکو سترګو کتل ،هغه قاسم ته ورور ویلی و. هغه وخت چې قاسم دهغوی دکوره ووت نو هغې ډیر زیات ژړلی و. خو کله یې چې نن قاسم یو ځل بیا په کور کې وکوت نو سترګی یې د ژړا ډکی شوی خو ډیر ژربې خپلی اوښکی پټی کړی او په خندا یې وویل:

« وروره ! زه پرون ستا دمارسي سره ناسته وم. هغه له تا سره ډیره مینه کوی ، ترهغی چې زه ورسره ناسته وم نو ته یې یادولی او دسترګو څخه یې داوښکو سیلاب راروان وو. ما هغه دهغی ګوتی نه وپیژندله چې یو ورځ تا ماته هم را کړی وه.، وروره ! مارسی دی ډیر زیات غواړی.»

قاسم د بریټا په خبرو باندی حیران پاته شو، دا څه چل دی ؟ ایا بریټا بل څوک دمارسي په نامه پیژندلی ده؟ ځکه چې د مارسي ګوته خو د چرچ د خادمی سوینا په ګوته وه. هو ! په یقین سره چې بریټا به سونیا کتلی وی و د سسترمیری ګمان به یې پری کړی وی. قاسم د خبری اخر ته رسیدلی و. خو کله یې چې دسونیا په اړه واوریدل نو زړه یې بیا خفه شو. ځکه چې هغه په ناپوهۍ سره د سونیا زړه خپل ځان ته راښکودی وو. نن هغه د همدی مقصد له پاره راغلی و تر څو دبریټا سره په دی اړه خبری وکړی تر څو هغه د مارسي په پیداکیدو کی د هغه سره مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. خو دلته معامله څه بلمنګه وه ، بريټا د چرچ خادمه سونيا د سستر ميري په نامه پيژندلی وه. په همدی وخت کی دقاسم په ذهن کی يو فکر راغی او بريټا ته يی وويل:

« بريټا خوری ! تا چی دکومی پيغلی سره کتلی دی ،هغه له ماسره هم مخ کړه. ځکه چی زه اياصوفيا ته نشم تللی بلکه ته تللی شی. زه دلته دهمدی کار له پاره راغلی يم. زه غواړم خپله مارسي تر لاسه کړم ، تا له ما سره تر اوسه پوری دومره ښيګڼه کړی ده نو دا ښيګڼه راسره هم وکړه او دهمدی ګوتی لرونکی پيغلی سره می يو ځل بيا مخ کړه.

بريټا لا د پخوا څخه دخپل ويل شوی ورور او پخوانی محسن باندی ځان ځاراوه ، په دی خاطر يی سمدلاسه هوکړه وکړه خو دقاسم څخه يی وپوښتل:

« وروره ! ته به دهغی سره چيری ووينی ؟ په دی ښار کی خو هر ځای ستا له پاره خطرناک دی. ... » قاسم په بيړه د بريټا خبری غوڅی کړی او ورته يی وويل: « د هغی سره د کتلو ځای ما لا دپخوا څخه په نظر کی نيولی د ی.... ته هغی ته د پخوانيو بازنطينی کنډرو درک ورکړه او ورته ووايه چی دلمر دپريوتو څخه يو ساعت دمخه دی همغه کنډرو ته راشي زه به يی همتله انتظار کوم. »

که څه هم دا کنډری دښار په منځنۍ برخه کی پرتی وی ، خو هغه لوری ته هيڅوک نه ورته. قاسم په دی خاطر دپخوانيو بازينطينی کنډرو يادونه وکړه چی هغه به هلته د ټولو د نظرونو نه په پټه د سونيا سره ووينې. هغه په زړه کی دا هوډ کړی و چی هغه به سونيا ته هر څه وايي. او د دوی تر منځه د راپيدا شوی غلط فهمۍ په اړه به تری ښنه غواړی. هغه دا فکر هم کړی و چی د مارسی په اړه به هم دسونيا سره خبره شريکوي. بريټا دخپل ويل شوی ورور قاسم سره ډيره مينه کوله. هغی ددی نه مخته هم دقاسم له پاره خبره کړی وه. دا ځل هم بريټا د قاسم ملاتړ اعلان کړ او سمدلاسه اياصوفيا ته دتللو له پاره تياره شوه.

د لمر د پريوتو دمخه د پخوانۍ بازنطينی په کنډرو کی ، د تياره چتونو لاندی ، دخلکو د نظرونو څخه په پټه قاسم د چرچ دخادمی سونيا سره ليدنه کوله. دسونيا په ګوته د مارسي ګوته وه او په سترګو کی يی د زمردو په څير د اوښکو سيلاب. هغی نه سلګی وهلی او نه يی ژړا معلوميده ، بس يوائې اوښکی يی دسترګو څخه را روانی وی. هغی دخپل محبوب نه ګيله او شکوه کوله ، ځکه چی هغه دهغی زړه مات کړی و. نن هغه دخپل محبوب تر مخه ناسته وه او اوښکی يی تويولی. قاسم د سونيا څخه دخپلو غلطيو په اړه بيا بيا ښنه غوښتله. هغه سونيا ته د لمړۍ ورځی څخه تر دی وخته پوری دخپل ژوند ټول داستان ووايه. او په پوره تاکيد سره يی ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سونیا ! تاته یاد دی چی ما در ته ویلی و چی زه له تاسره روحانی محبت کولی شم. جسمانی محبت درسره نه شم کولی.تا ماته ډیره محبوبه یی او زما په زړه کی تا ته ډیر زیات ځای شته. زه به ستا نه پرته دقسطنطنیی ځخه ولاړ نه شم....خو زه له تاسره واده نه شم کولی. ... که شونی وی نو ما به وبښی....»

سونیاته خو لا دپخوا څخه د ټولو خبرو په اړه معلومات تر لاسه شوی و. هغی دبریتیا څخه ټول حقیقت را سپړودی وو. څومره یی چی د لاسه کیدل وییی ژړل ، خو نن ورته د خوشحالۍ وخت و چی دهغه محبوب په کتلوسره یی زړه یخ شوی و چی په دعاو کی یی غوښته. سونیا په خندا کی دقاسم خبرو ته ځواب ووایه.« زما د جسم او ځان مالکه !....زه له تانه هیڅ ګیله نه لرم. تقدیر زما په اړه دغه ټول هر څه لیکلی دی. ته خو اوس زما محسن یی. زما ژوند دی بدل کړی دی ، اوس زه د چا وینځه نه یم. ستا مینه او دا ګوته زما له پاره د ژوندانه لویه تکیه ده. زه به ستا انتظار کوم. کله چی هم ته په ماپسی راشی نو ما به دخپل ځان له پاره منتظره ومومی.

د سونیا دخبرو څخه د قاسم زړه ټکان وخوړ . خو هغه نور څه کولای شول ؟ خپلی اوښکی یی بیرته تیری کړی. دسونیا او قاسم تر منځه دا لیدنه ډیره اوږده وه. کله چی سونیا د قاسم دخولی څخه د سستر میری د تښتولو خبره واوریده نو حیرانه پاته شوه. سمدلاسه یی وویل چی د سستر میری په اړه به د ولاړو ساتونکو څخه معلومات تر لاسه کړي ، ډیوډ ته به ،چی ډیر وخت به د شاګال سره یوځای ګرزیده، خامخا په دی اړه څه معلومات وی.قاسم د ډیویډ په اړه لږ څه فکر وکړ اوبیا یی سونیا ته وویل:

«زه نن شپه یوځل بیا ایا صوفیا ته ورځم. نن به زه د ډیویډ سره دکتلو له پاره هملته ورځم. زه به د زوړبطریق دخونی پلټنه هم کوم....سونیا ته له ماسره په دی اړه څه مرسته کولی شی ؟»

دزاړه بطریق دخونی پلټنه ، مګر دڅه له پاره ؟....

زه د یوی نقشی په لټون پسی یم.... د مقدسی نقشي لټون.....

« مقدسه نقشه....لیکن هغه خو دبطریق اعظم سره نه شته. هغه دیوه بل چا سره ده ،.... دنقشی په اړه زه تاته ویلی شم چی هغه د بطریق اعظم سره نه شته.»

د سونیا څخه د مقدسی نقشی په اړه خبره اوریدل د قاسم د هیلو په خلاف خبره وه. هغه حیران پاته شوی و اوسترګی یی دحیرانتیا څخه برندی راوتلی وی.« ایا تا ته د مقدسی نقشی په اړه معلومات شته. لیکن څنګه ؟ ددومره مهم شیز په اړه تا څه ډول معلومات تر لاسه کړی دی ؟

سونیا مسکی مسکۍ کیده، په مخ یی دغم او مصیبت نښی د ورایه ځلیدی. سونیا په ماته ژبه وویل: « مالکه !.... زه په ډیرو مهمو خبرو باندی پوهیږم. له ما څخه په زیاتو پټو خبرو باندی دلته بل څوک نه پوهیږي. ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ما د ټولو مهمو خلکو سره دهغوی په بسترو باندی شپې تيرې کړې دی ....ستا سره د کتلو مخته به زما هره شپه دکوم بطريق يا حکومتی افسر سره تيريده . همداسی يوه شپه ما د خپل پلار په څير دزوړ سپه سالار نورټاس په بستره هم تيره کړې ده ،همغې ماته د مقدسی نقشې په اړه هرڅه ويلی دی. هغه ډير شراب څښلی و او ماته يې د نشې په حال کې وويل چې څه ډول يې د بازنطينی سلطنت مقدسه نقشه د شهنشاه د دربار څخه راوړې ده. سپه سالار نورټاس د قسطنطين مخالف دی ، هغه دغه مقدسه نقشه غلا کړه او د ارتودکس کليسا پخوانی زوړ روحانی مشر « مقدس بطليموس» ته ورکړې وه. مقدس بطليموس اوس د دنياوی ژوند څخه ګوښه شوی دی. او د تيرو شلو کالو راهيسی د «برج غلاطه» په اتم منزل کې د تجرد ژوند تيروي. سپه سالار نورټاس مقدس بطليموس د ارتوډکس چرچ ساتونکی او محافظ ګڼي . اوقسطنطين دخپلی ډلی دښمن. همدا علت و چې هغه مقدسه نقشه د شاهی دربار څخه غلا کړه او هلته په برج غلاطه کې يې مقدس بطليموس ته ور کړه. دا خبره په نړۍ کې يوازې سپه سالار نورټاس ، بطليموس او ستا دی خادمی ته معلومه ده. خو ما په دی اړه هيڅ علاقه نه درلوده چې وپوښتم چې دا مقدس نقشه څه شی دی ؟

سونيا په ډير تفصيل سره قاسم ته دمقدسی نقشې په اړه معلومات ورکړل. قاسم دحيرانتيانه جامد او ساکت ودريد. دهغه زړه دخوشحالۍ نه الوت. اوپه دی فکر کې و چې د چرچ معمولی خادمی سونيا دهغه له پاره څومره ستر او نادر معلومات وړاندی کړی دی. اوس نو هغه ته دشاګال خبره په ياد راغله. شاګال ورته ويلی وو چې مقدسه نقشه سپه سالار نورټاس غلا کړې ده. شاګال په شک کې و چې قاسم به دا نقشه د نورټاس څخه تر لاسه کړې وی. قاسم خپل ځان ډير د ښه نصيب خاوند ګاڼه چې د شاګال په څير د چالاکه انسان څخه يې هم مخته د مقدسی نقشې په اړه معلومات تر لاسه کړل. اوس يې نو اراده وکړه چې همدا نن شپه به د ډيويډ او مقدس بطليموس دواړو سره وينی ، قاسم د لمر د پريوتو سره سم سونيا دهغه ځايه رخصت کړه اوپخپله هم دپخوانيو بازنطينی کنډرو څخه ووت اودقسطنطنيې په بازار کې پيدل روان شو. هغه لا تر اوسه پوری هم د يونانی سپاهی په کاليو کې ملبس و. اوپه ډيره بی پروايی سره روان و. غوښتل يې خپل ځان د راتلونکی مشن له پاره تيار کړی ، په همدی خاطر د قسطنطنيې د يوی پخوانۍ محلی په لور ولاړ ، په دی محله کې دهغه دوست صلاح الدين اوسيده. صلاح الدين د يوه عرب تاجر په لباس کې د « محمد اول» په زمانی کې په قسطنطنيه کې ميشت شوی و، هغه په اصل کې دعثمانی سلطنت خير غوښتونکی اودهمدی سلطنت جاسوس هم و. قاسم به هم وخت په وخت د شيخ صلاح الدين څخه کار اخست.

قاسم دشيخ صلاح الدين په ميلمستون کې ناست و او دهغه د راتلو انتظار يې کاوه کله چې شيخ صلاح الدين راغی اوقاسم يې وکوت نو ډير په خوشحالۍ سره يې دهغه استقبال وکړ ، هغه دقاسم د نوی مشن له پاره ټول وسايل برابر کړل اودا يې هم ورته وويل چې دهغه په نامه د سلطان محمد خان له اړخه يو پيغام راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پیغام» قاسم تری په حیرانتیا سره وپوښتل.

« هو ! .... دا پیغام ماته څو ورځې مخته را رسیدلی دی. خو ماستا درک پیدا نه شو کړی..... د سلطان پیغام دادی چې کله هم درته فرصت پیدا شي دهغه په خدمت کې حاضر شه.»

«بس، ایا همدومره خبره وه ؟»

هو !....یوائې همدا خبره وه..... نور ته دلته ډیر مه تم کیږه. ځکه د ښار پولیس په تاپسې ګرځي »

قاسم د شیخ صلاح الدین د کوره ووت او دخپل راتلونکې پلان دعملی کولو له پاره په نامعلومو لارو روان شو .....

******

د ایا صوفیا خادم په خپلې خونې کې ویده و او خراټې یې دلری لری څخه اوریدل کیدې. قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په سینه ورکیښوده ، هغه سمدلاسه راپورته شو ، لا تراوسه پورې د شپې لمړني برخه وه چې قاسم د ډیوېډ په سر باندې سپور شو ،کله چې ډیوېډ قاسم وکوت نو غوښتل یې چغه ووهي خواواز یې په ستونی کې ونښت. ځکه دقاسم دتورې تیزه څوکه دهغه په سینه باندې ایښې وه ،په دې وخت کې قاسم خپلې وینه تویونکې سترګې د ډیوېډ په سترګو کې ورونښلولې او ورته یې وویل:

«ښښنه غواړم....ماته دسسټر میري په اړه ووایه. ریښتیا ووایه چې شاګال سسټر میري چیری پټه کړې ده ؟»

د ډیوېډ سترګې د ضرورت نه زیاتې خلاصې شوې وې ، دمرګ ویره یې په سر سپره وه ، خوبیا یې هم دمارسي په اړه دڅه ویلو څخه ډډه کوله....ډیوېډ د شاګال خاص سړی واوپه دومره اسانۍ سره دقاسم لاسو ته نه شو راتلای. قاسم د ډیوېډ په سینه باندې د خپلې تورې څوکه نوره هم ورزور کړه اوبیا یې تری وپوښتل: «ووایه !او که نه په داسې مرګ به دې ووژنم چې نه به مرکیږې اونه به ژوندی.»

ډیوېډ د ویرې څخه لړزیده. رنګ یې الوتی و. قاسم لږه شیبه کې پریکړه وکړه اوبیا دهغه توره په هوا کې پورته شوه او بیرته د را اخلاصیدو سره سم یې د ډیوېډ دښې اړخه غوږ پرې کړ. د ډیوډ غوږ لاندې پریوت او د تورې څوکه بیرته خپل ځای یعنې د ډیوېډ په سینې باندې و نښته. پخوا تر دې چې ډیوېډ چغې ووهی د قاسم لاسونو دهغه خوله ورټپه کړې وه، دقاسم په سر باندې وینه ختلې وه او دهغه فکر د ډیوېډ په مرګ باندې نښتې و. اوس نوقاسم یو ځل بیا د وینه تویونکې زمري په څیر و غرید :

«ژر ووایه ! شاګال سسټرمیری چیری وړی ده ؟اوکه نه ستا د بدن غړي به یو یو درڅخه پرې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دډیویډ د خولی څخه لاس لری کړ ،اوس نو د ډیویډ همت ځواب ورکاوه. خپل دواړه لاسونه یی یو ځای کړل او د قاسم نه یی د خپل ژوند غوښتنه کوله.

د خدای له پاره ماته څه مه وایه. زه به درته ووایم.....زه به تاته ټول حقیقت ووایم....چی بطریق شاګال سستړ میری چیری وړی ده....بطریق شاګال سستړ میری تورجهاز ته وړی ده. ددی جهاز ټول لرګی تور رنګه دي. دا د بطریق شاګال خپل جهاز دی. دبطریق شاګال جهاز به ډیر لری نه وی تللی. هغه به یا د «دردانیال» په اوبو کی وی او یا به د «مارمورا» په ساحل کی ولاړ وي. دبطریق شاګال سپاهیان ډیر خطرناکه دی ، ما به ووژنی.... اوهو ! ما خو تاته راز ووایه او خپل مرګ می پخپله واخست ...»

ډیویډ دمرګ په اړه عجیبی عجیبی خبری کولی ، قاسم د ډیویډ په خبره ډاډمن نه شو نو دمار په څیر ورته وپرشید او ورته یی وویل:

«ته درواغ وایی ، دا د جهاز مهاز خبره هسی درواغ دی.»

«نه ، د خداوند یسوع مسیح په نامه ، زه رینښتیا وایم.... وای له ماسره به څه کیږی ، زه خو له هره اړخه دمرګ سره مخ یم....»

ډیوید سخت په ویره کی و ، قاسم فکر وکړ چی ولی ډیویډ د ژوند ددی تکلیف څخه نه ازادوي ، همغه و چی قاسم خپله توره یوځل بیا پورته کړه او د ډیویډ سر یی د هغه د تن څخه جدا کړ. اوس نو قاسم ته ددی نه زیات ځنډیدل دعقل خبره نه وه. خپله توره یی په نیام کی کینبوده او د ډیویډ دخونی څخه راووت.نن هغه ایاصوفیا ته د چیتر په څیر ور ننوتی و. دډیویډ دکمری څخه د راوتلو وروسته هغه د دیوال ترڅنګ څنګ روان و، خو دلته په رارسیدو سره یو ځل بیا و درید. سونیا دهغه مخی ته ولاړه وه. خونن قاسم ایاصوفیا ته د سونیا سره دکتلو له پاره نه وراغلی. هغه خو غوښتل ډیویډ ته سزا ورکړی، دهغه سره وخت ډیر کم و. هغه غوښتل چی یوه شپه د غلاطی دبرج کار هم فیصله کړی.دسوینا په کتلو سره هغه پښه نیولی شو او په تیزۍ سره یی ورته وویل:

«سونیا !...ما خو ډیویډ ددی دنیا څخه رخصت کړی دی ،خو ته په دی وخت کی دلته ولی راغلی یی. که چیری ځوک دی زما سره ووینی نو بیا به ستا له پاره ژوند ډیر ستونزمن وګرځي.

خو په سونیا دقاسم خبرو هیڅ اغیز ونه کړ. هغه همغسی په خپل ځای ولاړه وه. قاسم مخ ته ورغی او دسونیا تر څنګ ودرید.دهغی سترګو ته یی وکتل او په ډیره نرمه لهجه یی ورته وویل:

سونیا ما له تاسره ژمنه کړی ده ،چی زه به راځم. ته د خپل خدای په دربار کی ماته دعا وکړه.چی ماته په خپل مقصد کی بریا راکړی ، په ما باور وکړه. زه به خامخا راځم...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نن د سونیا په سترګو کی بله کومه خبره وه. داسې ځرګندیده لکه د زمکې او اسمانونو خالق چې دنړۍ ټول حسرتونه او ناهیلۍ دهغې په سترګو کی را ټولې کړی وی. د سونیا په ځیره باندی دغمونو انبار پروت وو. سترګی یې وچی شوی وی اوشونډی یې خاموشه. هغې تر ډیره پوری دقاسم په سترګو کی سترګی ور ننویستی وی ، معلومه نه شوه چې په هغوی کی یې څه کتل. اوبیا یو ناڅاپه دلاری څخه لری شوه او په ډیر متانت سره یې قاسم ته وویل:

« ورځه ، ولاړ شه ، ...په تا ناوخته کیږی.. زه به ستا انتظار کوم.. ته چې کله هم راځې نو زما دغه د حسرتونو ډکی سترګی به منتظری بیامومی... زه هم ورځم.....شاید .... پرما هم ناوخته کیږی....

معلومه نه ده چې د سونیا په لهجې کی کومه داسې خبره وه چې قاسم خپل زړه همدلته پریښود. خو دقاسم سره په حقیقت کی وخت ډیر کم و. هغه د سونیا د غمناکه حالت دکتلو له پاره ددی نه زیات نه شو تم کیدی. همغه و چې قاسم د سونیا په اوږه باندی نرم شانته لاس کیښود او دچیتر په ځیر دهغه ځایه ووت.

اوس خو قاسم ته دمارسي په اړه معلومات تر لاسه شوی و، خو دا یې منلې وه چې اوس مارسي یو ځل بیا دهغه څخه لری وړل شوی ده. د شاګال تور جهاز به چیری وی ؟ په سمندر کی د یوه بحری جهاز لټون هم ستونزمن کار و. دبله اړخه قاسم ته دسلطان محمد خان پیغام هم را رسیدلی و . هغه د مارسي څخه ډیر خپل عظیم مقصد ته رسیدل محترم ګڼل. په دی اساس یې هوډ وکړ چې دمقدسې نقشې د ترلاسه کولو سمدلاسه وروسته به دسلطان محمد په دربار کی حاضری ورکوی .اوس نو قاسم ته دښاره دوتلو لاره د ګولډن هارن په لور د ښار ددیوال تر څنګ ، د ښار دستری دروازی څخه تیریده. دقاسم سره د شیخ صلاح الدین له اړخه تیار کړل شوی سامان او وسایل هم و، هغه په اسپ سپور و او د یویونانی فوځی عسکر لباس یې په ځان و. قاسم ته معلومه وه چې دښار په دروازی کی به تری سخته پوښتنه ګرویزنه کیږی خو په ذهنی توګه دهر ډول حالاتو له پاره تیار و. هغه غوښتل څومره ژر چې شونی وی د سلطان محمد خان لوری ته ځان و رسوی. هغ باید د قسطنطنیې دښاره دشپی په تیاره کی وتلی وای. په همدی وخت کی هغه دښار لویې دروازی ته ورسید ، دروازه بنده وه ، ددروازی دننه یونانی فوځي ډلګیو خپلو ځانو ته اورونه بل کړی و او شاوخوا ته یې ناست و ، خپلې خبری یې کولې او ساعت یې تیراوه. ددی ستری ماڼې دفترونه هم بند وو ، یوازی دساتونکو دډلې قومندان هملته ددروازی تر څنګ دیوه میز تر شاناست و او په پرلپسی توګه یې شراب ښبل ، کله چې قاسم دروازی ته ورنږدی شو نو دهغه د اسپ د سومونو په ټکار ټول سپاهیان متوجه شول ، دساتونکو د ډلې قومندان هم خپل شراب یوی خواته کیښوول او راپورته شو ، که څه هم د شپې په دی وخت کی دیو شاسوار عسکر دی لوری ته راتلل معمولی خبره وه خو بیا هم دساتونکی ډلې ټول پهره داران و دریدل ، د ساتونکو دډلې قومندان دقاسم دکتلو سره دهغه په لور ورغی او دقاسم دخبرو څخه مخته یې په خپله خبری پیل کړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ستا دلباس څخه خو څرګندېږي چې ته د شاهي ساتونکي ډلې عسکر يې خو په دې وخت کې ستا دلته راتلل زمونږ له پاره د حيرانتيا سبب ګرزيدلی دی»

قاسم لا دېخوا څخه همدا ډول فکر کړی و چې هغه به خپل ځان د شاهي ساتونکی ډلې عسکر څرګندوي ، دهغه لباس او خول هم د شاهي ساتونکو د عسکرو په څير وو . خو اوس د ساتونکو د ډلې د قومندان پوښتنې پخپله د قاسم کار اسانه کړ. قاسم ورته ځواب ورکړ.

« هو ! زه د شاهي ساتونکی ډلې عسکر یم . او دمعظم شهنشاه یو مهم پیغام د برج غلاطه تر اتم منزل پوری ، بطریق بطلیموس ته ور رسول غواړم.

قاسم قصدا په خپلې لهجې کی لږ څه کرليچ راپیدا کړ. ځکه چې د شاهي ډلې ساتونکی په همدې لهجې باندی خبری کوی. دساتونکو قومندا ن د قاسم دخبرو د اوریدو نه وروسته ګیچ شانته شو ، ځکه هغه ته حکم شوی و چې دلمر د پریوتو نه وروسته او یا د لمردر اختو نه مخکی هیڅوک د ښار ددروازی نه بیرون تلو اویارا ننوتلو ته پری نه ږدی. که څه هم داکس کوم لوی افسر هم وی. خو اوس د شاهي ساتونکی ډلې يو عام عسکر ددروازی دپرانستو خبره کوی. په دې خاطر يې لږ څه په تردد سره قاسم ته وويل:

« ګوره صاحبه ! مونږ د سهار دمخه هیڅا ته دروازه نه شو پرانستلی. د سهاره پوری دوه دری ساعته پاته دی ، ته لږ څه دلته زمونږ سره ځنډ وکړه ، د لمر خاته سره سم به تاته دروازه پرانیزو.

قاسم هم د همداسی خبری هیله درلوده ، سمدلاسه يې د جيب څخه يوه لفافه را وويستله چې په جعلی توګه يې ليکلی وه ، دا اجازت ليک و ، قاسم په دې ډول کارون کی ډير ماهر وو . هغه د شيخ صلاح الدين سره يو ځای دخپل دغه سفر له پاره ټولی اړتياوی تياری کړی وی..همغه و چې هغه په شاهي مهر مهرشوی اجازت ليک دساتونکو قومندان ته وښوده .سالار سخت وويريد . ځکه چې ستر ستر افسران هم کله کله همداسی اجازت ليکونه له ځانه سره لري.سالار سمدلاسه عسکرو ته د کړکۍ د پرانستلو حکم وکړ او پخپله يوی لوری ته ودريد. قاسم هغه شاهي اجازت ليک بيرته په جيب کی کيښود ،په خپل اس باندی ناست و ، سر يې لږ څه ټيټ کړ او دکړکۍ څخه بيرون راووت. اوس نو هغه د قسطنطنيې څخه بيرون راوتلی و او د برج غلاطه په لور ور روان و. ددی برج په لسم منزل کی ستر ستر مشالونه روښانه و. علت يې په سمندر کی په سلګونو ميله لری جهازونو ته لار ښوونه کول وو. برج غلاطه دقسطنطنيې ډير پخوانی برج و . دا برج په ۵۰۷ کال د رومی حکومت له اړخه د « رڼآ د برج» په نامه جوړ کړل شوی و . ددی برج په چاپيريال کی جوړو شوو کورونو ته يې د غلاطی کورنه ويل ، دا ځای قسطنطنيې ته د راتلونکو تجارانو ستر مرکز و. دی برج لس ستر ستر منزلونه درلودل . د غلاطه کلی خاموشه پراته و. قاسم برج ته د ورسيدو سره سم دخپله آسه راکيوت ، او خپل چاپيريال يې په ژوره توګه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو تیر کړ ، ددې برج لاندې منزل سره څنګ کې څو خیمې نصب شوې وې خو په دې خیمو کې چې هر څوک و و هغوی په خواږه خوب ویده وو. قاسم ته همغه وخت دقسطنطنیې په ساتونکې باندې حیرانتیا ښکاره شوه چې دهر خطر څخه بې خبره د شرابو په نشه کې مست ویده وو. کله چې قاسم د برج د لمړي منزل دروازې ته ورسید ، نو دروازه بنده وه . خو قاسم اندیښمن نه شو. دروازه یې و ټکوله ، خو دننه پهره دار هم ویده و. قاسم بیا بیا دروازه و ټکوله اوبیا لږه شیبه وروسته ددننه څخه یو څوک د دروازې لوري ته راغی.

په برج غلاطه باندې د ساتونکو شمیره دومره زیاته نه وه. ځکه دا د رڼا ورکولو ځای و. دلته هیڅ ډول وسله نه وه . دابرج د کشتیو اوبیړیو د لارښوونې له پاره جوړ شوی و ، په دې خاطر دلته د دښمن د راتلو هیله هم نه کیده. ددروازې دپرانستلو سره سم دپهره دار سترګې په قاسم ور ونښتې. هغه سمدلاسه خپل درنښت وکړ ، قاسم ورته په تحکمانه بڼه وویل: « ایا ته ویده وې ، ایا تاسې همداسې خپلې دندې تر سره کوئ...؟»

چوکیدار ګونګې شانته شو . څیره یې تکه ژیړه شوه . او پښې یې په رپیدا شوې. هغه داسې وپوهیده چې د شاهي ډلې یو افسر به ورته د خپلې دندې په نه ترسره کولو سزا ورکړي ، هغه لاسونه یو ځای کړل او عذر یې وکړ.

« صاحبه !..... په حقیقت کې مې هسې سترګې ورغلې وې ، اوکه نه ددې نه مخته ویخ ناست وم..»

د قاسم سره وخت کم و . نو په نرمه لهجه یې ورته وویل:

« پخوا ویخ وې.....ډیره ښه... نوبیا سهې ده. ته همدلته کینه ، دروازه بنده کړه اوترهغې چې زه بیرته نه یم راستون شوی هیڅاته هم دروازه خلاصه نه کړې.»

د قاسم د کړچار څخه پهره دار ډیر خوشحاله شو اوسمدلاسه یې دهغه دحکم تعمیل وکړ. قاسم هم مخته ولاړ .اوس نو هغه دغه لس منزله مینار ته ور ختوت. دهغه تر مخه یوه ستونزمنه او سخته دنده وه. د برج غلاطه دټولو زینو شمیره ۱۹۲ ته رسیده ، دا زینې لکه د مار په څیر تاوې راتاوې شوې وې ، قاسم اوس په دې زینو باندې پاس ورختوت. دشپې دریمه برخه پیل شوې وه ، دلږ څه ورختلو وروسته یې د درنو بوټانو ټک ټک لکه د مشینداري د ټکار په څیر تر غوږو کیده. قاسم نور پوره ستومانه شوی و. ساه یې تله راتله. خو هغه نه غوښتل چې تم شي، هغه د هیڅ شي پروانه کوله. هغه بلاخره د ۱۹۲ زینو د ختلو وروسته اتم منزل ته ور ورسید . هلته دکوټې تر مخه و درید . غوښتل یې همدلته د کمرې تر مخه لږ څه ساه سمه کړي خو کله یې چې اخرې زینه ووهله نو ویې کتل چې دکمرې مخې ته یو سپین ږیری معمر شخص مشال په لاس دهغه انتظار کوی. قاسم ته دا حالت دهغه دهیلو پر خلاف معلومیده. دغه سپین ږیری د قاسم ښه راغلاست وکړ اوپه ډیر حلیم اواز سره یې ورته وویل:

« رازه زویه !....دننه راشه... تا دا زینې په ډیره بیړه سر کړې..... دننه راشه او ساه دې سمه کړه. بیرون هوا یخه ده ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د یخنی احساس ځکه نه کاوه چی هغه دومره زینی په دومره بیړه سر کړی وی چی ټول وجود یی د خولو څخه لوند شوی و . هغه ددی زاړه سړی خبره هم په حیرانتیا سره واوریده خو باور یی پری ونه کړ .ځکه چی هغه فکر کاوه چی دا به په کوم جال کی د راګیریدو چال وی. قاسم سمدلاسه خپلی توری ته لاس کړ . هغه همدا فکر کاوه چی د زاړه بطلیموس ژوند ته به د پای ټکی ږدی او مقدسه نقشه به تری را اخلی . خو دلته حالات بلکل مختلف وو. په اتم منزل کی پروت بطلیموس د قاسم څخه دکومی پوښتنی پرته هغه ته خپلی کوټی ته د راننوتلو بلنه ورکړی وه. حال دا چی قاسم ته دشپی په دی تیاره کی برج غلاطه ته ور ننوتل پخپله د پوښتنی وړ وو. کله چی زاړه بطلیموس وکتل چی قاسم خپله توره راباسی نو مسکی شو او ورته یی وویل:

« نه زویه ! نه ، ددی د راویستلو اړتیا نه شته ....ما خو همستا انتظار کاوه ، یواځی نن نه بلکه د تیرو شلو کالو راهیسی می ستا انتظار کاوه. ما هره شپه همداسی مشال په لاس دروازه پرانستی ، ستا انتظار کاوه. ماته معلومه چی ته به راځی ، یوه ورځ به حتما راځی ...راځه اوس دننه راشه.

قاسم د حیرانتیا نه هک پک و درید . هغه ته داسی معلومه شوه چی بطلیموس پری کوم سحر کړی دی، دقاسم سترګی تیاره شوی. دیوال ته یی تکیه وکړه او و درید. بیا هملته کیناست. زوړ بطلیموس ډیر په ویره کی شو ، ژر یی مشال په دیوال کی نصب کړ او قاسم ته یی تکیه ورکړه. کله چی زاړه بطلیمو قاسم ددواړو اوږو څخه ونیو او پورته یی کړ نو د قاسم سترګی هم روښانه شوی ، سمدلاسه مستعد شو ، قاسم دبطلیموس په تکیه دهغه کوټی ته ورننوت. کوټی کی دننه د تاریک الدنیا بطلیموس یوه زړه بستره په یوه کونج کی ایښی وه .دکوټی په یوه بل کونج کی دلرګی یو زوړ صندوق ایښوول شوی و . هلته یی په یوه لوړ ځای رڼا ایښوول شوی وه چی تر څنګ یی مذهبی کتابونه خواره واره پراته وو. بطلیموس قاسم ته یو ځل بیا وویل:

« زویه ! ډیر ښه شول چی ته راغلی .اوس خو زه ډیر زیات کمزوری شوی یم ما ډیره اوږده موده ستا انتظار وکړ ، له ماسره ستا له پاره یو امانت دی. دا په ډیر امانت سره خپل امیر ته ورسوه ....دا دقسطنطنیی د زرګونو کلونو کونجیګانی دی. ماته یی اوس ساتل ستونزمن شوی و. شکر دی چی ته راغلی ، زه ډاډمن یم چی ستاسی سلطان به قسطنطنیه سوبه کړی ځکه چی ستاسی امیر بهترامیر دی او ستاسی لښکر تر ټولو غوره او بهتر لښکر دی.

دبطلیموس داخری خبرو د اوریدولو سره دقاسم په سینه کی یو ډول څپی څپانده شوی. دا خو دمبارک حدیث الفاظ دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو چی: « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، او ددی لښکر امیر به بهترین امیر وی اودا لښکر به بهترین لښکر وی.» ددی خبری داوریدو سره سم په قاسم باندی وجد شانته راغی . هغه ددی زاړه خبری په حیرانتیا سره اوریدلی. د نور په څیر د روښانه څیری دا شخص یقینا چی کوم رسیدلی انسان دی ، دقاسم له پاره دا هر څه د یقین وړ نه وو . داسی وو لکه څوک چی خوب وینی. غوښتل یی څه ووایی خو ژبه یی درنه وه. په دی وخت کی ورته زاړه بطلیموس وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زویه فکر مه کوه ....دقسطنطنیې انجام په اسمانو کې لیکل شوی دی ، اوس به په دې ښار باندې خدای تعالی رحمتونه را وورويي. ته خپل امانت له ځانه سره یو سه او په پوره ډاډ سره د خپل مالک لوری ته ورشه.»

قاسم په دې وخت کې دخبرو کولو جرئت وکړ اوویی ویل:

«مقدسه برزګه ! ماته دا هر څه د یقین وړ نه دی. زما زړه خو وایی چې ته د الله تعالی یو غوره شوی شخصیت یی. زه به خپل سلطان ته ستا د امانت په رسولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړم. خو زه دا خبره کول غواړم... »

هو ! زویه ! بې شکه.....ته خپله خبره وکړه.... ته څه ویل غواړي...؟

مقدسه بزرګه ! زه دلته دپخوانیو کونجیګانو پسې نه یم راغلی بلکه د مقدسې نقشې پسې راغلی یم.

دقاسم خبره لا نه وه خلاصه شوې چې هغه زاړه بزرګ ورته په خندا شو او ورته یې وویل:

مقدسه نقشه خو ماته را رسیدلې ده. هغه به هم تاته حواله کړم.. خو ته ډیر ځنډ مه کوه سمدلاسه دبیرته ستنیدو له پاره ځان تیار کړه ، خو د تللو تر مخه دې زه د خپلو څو الفاظو لپاره ګواه جوړوم.

دقاسم له پاره ددې مقدس بزرګ هره خبره حیرانونکې وه .هغه ورته پوره غوږ کیښود او دمقدس بزرګ خبرو اوریدو ته چمتو شو. بطلیموس ورته وویل:

« ای زما پروردګاره !..... زه ګواهي ورکوم چې ستا نه پرته بل څوک دعبادت وړ نه ګڼم ، اوګواهي ورکوم چې محمد صلی الله علیه وسلم ستا بنده او ستا استازی دی..»

دقاسم سترګې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوې ځکه چې بطلیموس د توحید کلیمه ویلې وه. اوهمدا دغه دمسلمانیدو له پاره ثبوت و. مقدس بزرګ دتوحید د کلیمې د لوست نه وروسته په ژبه څه ویل. دهغه مخ د قبلې په لور وو. اوسترګې یې بندې شوې وې. ډیره شیبه تیره شوې وه. قاسم په خپل ځای ناست و اوهغه یې کوت. اوبیا پوره ساعت وروسته مقدس بطلیموس خپلې سترګې پرانستې او د قاسم په کتلو سره یې وخندل. قاسم غوښتل څه ووایي. خومقدس بطلیموس هغه ته په شونډو ګوته کیښوده او دخاموشه پاته کیدو حکم یې ورته وکړ. بیا پورته شو او د لرګې دصندوق لوری ته ورغی او دهغې څخه یو دروند سند را پورته کړ او قاسم ته یې ورکړ.

« دا دقسطنطنیې کونجیګانې دی ، د اوه نیم سوه کالو راهیسې داکونجیګانې دیوه حجازي عرب ځوان دراتلو انتظار کوي. دا په همدې صندوق کې ایښې وې ، دا کونجیګانې د روم هرقل دخپلې مړینې نه مخته دې صندوق کې ایښودې وې ، ټول ددې خبرې څخه بې خبره وو. ان تر دې چې د قسطنطین شهنشاه هم په دې راز باندې ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده. په دی کی د ښار د پخوانیو دیوالونو نه علاوه د شاهی محل د نوم ورکو تاخانو کونجیگانی هم پرتی دی. په دی ځایو کی د پخوانیو رومیانو ستری ستری خزانی پرتی دی چی اصلی مالکان یی تاسی اوستاسی لښکر دی.

قاسم په پوره خاموشۍ سره د دی زاړه بطلیموس خبری اوریدلی. کله یی چی د روم د قیصر خبره واوریده نو ټکان یی وخوړ. دا د روم همغه پادشاه و چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته پخپله مکتوب را استولی و. هرقل د ایران د شهنشاه کسری (خسرو پرویز) په مقابل کی د رسالت د دی مکتوب اود هغه د قاصد ډیر درنښت کړی و. په داسی حال کی چی خسرو پرویز د ډیر خباثت نه کار اخستی و او د رسول الله صلی الله علیه وسلم مکتوب یی په ډیره بی باکۍ سره څیرلی و. زاړه بطلیموس اوس د هر قل خبره کوله. قاسم په پوره وجد سره د هغه خبری اوریدلی. مقدس بطلیموس د زمري په پوستکی باندی جوړه شوی مقدسه نقشه هم قاسم ته ور وسپارله. په دی نقشه کی د قسطنطنیې شاوخوا لاری، کوڅی، داوبو لاری او درکونه ټول په ډیره ښه توگه انځور شوی وو. په دی نقشه کی د هغو برجونو او دروازو په اړه هم معلومات درج وو چی په زرگونو کاله پخوا جوړ شوی وو.

د قسطنطین شهنشاه د دیوالو د مرمت کولو کار په پوره احتیاط سره تر سره کاوه. خو په هغی کی ډیر داسی ځایونه تر سترگو کیدل چی د خرابیدو اویا زړښت اثار هم په کی نه تر سترگو کیدل. او دا همغه ځایونه دی چی د بیرون څخه د درنو تیږو او د دننه څخه د ختیو اوخاورو څخه جوړ شوی وو. دوچی لوری ته، په کوم ځای کی چی د «سینټ رومانس» دروازه ولاړه ده، د ښار یو دیوال نه و بلکه یو په بل پسی دری دیوالونه په لړ لړ واټن کی جوړ کړل شوی وو. دننه هم دوه ستر ستر دیوالونه جوړ کړل شوی و، په دوی کی، په ۱۷۰ فټه فاصلی باندی یو مضبوط برج جوړ کړل شوی و. د دواړو دیوالونو تر منځه شپیته فټه واټن و. د بیرون له اړخه د دیوالونو تر منځه خندقونه کنل شوی و چی د هر خندق ژوروالی تر سلو فټو پوری رسیده. د داسی خندقونو څخه تیریدل د هیڅ فاتح له پاره شونی نه وو. دغه دریواړه دیوالونه نه سوه کاله مخته لمړي شهنشاه « دویم تیوډوسیس» جوړ کړی و. او تر اوسه پوری یی د دښمن د یوشت کلابندیو څخه قسطنطنیه خوندي ساتلی وه. د ټولی قسطنطنی څخه د سترو دیوالونو فاصله نژدی څوارلس میله جوړیده.

په دی مقدسه نقشه کی پخوانۍ بازنطینی ژبه استعمال شوی وه نو په دی خاطر زاړه بطلیموس قاسم ته د نقشی په اړه ټول معلومات ورکړل. قاسم دا نقشه دخپلی سینی سره وتړله. او د پاسه یی پری فوځی لباس واغوست. دخزانو کونجیگانی یی هم د خپلی ملا سره کلکی وتړلی. اوس نو قاسم د تللو له پاره تیار و. زاړه بطلیموس هغه په ډیره مینه او شفقت سره رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په بیړه د غلاطه دبرج څخه راکیوت ،کله چې لاندې منزل ته راغی نو ویې کتل چې سهار راښکاره شوی دی ،کله چې دقاسم اسپ قاسم وکوت نو به شړنهار یې پیل وکړ ، دا سهار و او مرغۍ رابیداری شوی وی اوس نو دقاسم منزل سلطانی لښکر واو دقاسم په لاره کی هیڅ خنډ خنډ نه حسابیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاتح یلغار

بلاخره د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه سلطان محمد خان د خپلو بهادرو فوځونو سره یو ځای د وچې له لارې د قسطنطنیې د دیوال سره را ښکاره شو ، په دې وخت کې د ښار ټولې دروازې بندې وې. او د ښار ګڼ شمیر خلک په دیوالونو راپورته شوي وو او د لرې څخه یې د سلطاني لښکر د راتلو ننداره کوله.

قاسم د تیرو پنځلسو ورځو راهیسې د همدې لښکر سره را روان و ،هغه اوس د خپل پخواني دوست سپه سالار حسن اغا سره په فوځ کې ماموریت تر سره کاوه. د قاسم تر لاس لاندې پخوانیو فوځیانو د قاسم په بیرته راتلو باندې ډیره خوشحالي احساسوله. دا ځل د سلطاني لښکر هر عسکر د فتح یا شهادت شعار له ځانه سره درلود، د اغا حسن په مخ کې د جهاد ولولې د ورایه ښکاریدلې.

کله چې قاسم سلطان ته ور ورسید نو سلطان د قاسم د استقبال له پاره د خپلې خیمې څخه بیرون راووت. او قاسم یې د اسې په غیږ کې و نیولکه د مدو مدو دوستان چې د جدا کیدو وروسته یو بل په غیږ کې نیسي. قاسم سلطان ته خپل ټول فعالیتونه په تفصیل سره بیان کړل او بیا یې ورته د مقدس بطلیموس په اړه راپور ورکړ او مقدسه نقشه یې د هغو کنجیګانو سره یوځای د هغه تر مخ کیښوده چې مقدس بطلیموس ورته ورکړې وه. سلطان د خوشحالۍ نه یو ځل بیا راپورته شو او قاسم یې په غیږ کې و نیو ، قاسم سلطان ته د نقشې ټول تفصیلات واورول او د ځوارلس میله ستر دیوال کمزوري ځایونه یې ورته په نښه کړل ، په هغه ورځ قاسم د سلطان سره پاته شو ان تر دې چې شپه پرې هم تیره شوه او مؤذن د سهار اذان وواېه. بله ورځ قاسم ولاړ او د خپلې کورنۍ د غړو سره یوځای شو، د هغه ښځه بي بي حمیرا د رضا کارو ښځو مشري په غاړه درلوده ، قاسم د حمیرا د دې کار څخه ډیر زیات خوشحاله شو. د لښکر کوچنی او د نوي عمر رضاکاران هر یو عمر او علی هم د خپل جدا شوی پلار په لیدو ډیر خوشحاله وو او سمدلاسه راغلل او د خپل پلار څخه را چاپیره شول. کله چې قاسم خپل وریرونه وکتل نو سمدلاسه ورته غزاله هم په یاد راغله ، د حمیرا څخه یې د هغې په اړه وپوښتل « حمیرا جانې ! ....غزاله دې په «اورنه » کې چاته پریښې ده .؟» حمیرا ورته وخندل او په شرارتي توګه یې ورته وویل « ستا څه فکر دی چې زمونږ لور به هلته په « اورنه» کې د چا سره پاته شوې وي ؟»

د حمیرا پلټونکې لهجې قاسم په فکر کې واچوو . هغه حیران پاته و چې اخر هغه شپږ کلنه کوچنۍ نجلۍ به زمونږ پرځای د چا سره ډیره خوشحاله وي... زه به درته ووایم چې غزاله چیرې ده..؟ .... هغه د غم ځپلې ملکې او د معظم سلطان د دویمې ښځې ملکه سروین په ځانګړې پالنه کې ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم دسینی څخه یو اوږود اوسیلی راووت. اوورته دا یاد شول چی د مرحوم سلطان ځوانی ښځی ملکه سروین چی اوس خو د تتاج خاونده ملکه نه ده خو په سلطانی قصر کی میشت وه ،په ریښتیا هم یوه زړه سوانده او غمځپلی ښځه وه. ځکه چی په همغه ورځ چی سلطان محمد د تاج دپه سرولو وخت و ملکه سروین دخپل تي خوړونکی ماشوم زوی څخه بی برخی شوه ، دهغه زوی یوه ظالم سالار وژلی وو ... قاسم په دی ډیر زیات خوشحاله شو چی دهغی لور دملکی سروین تر روزنی لاندی ده .... هغه ډاډمن شو .قاسم ورغی اودخپل ورور طاهر سره یی وکتل ، بیا دواړو ورونو تر ډیره پوری په خپلو منځو کی د نظریاتوبدلون رابدلون وکړ ، د زاړه عباس لور مریم هم چی اوس د طاهر ښځه وه په رضاکارو ښځو کی شامله شوی وه، بیا قاسم ولاړ او د اهنګر «اربان» سره یی وکتل ، دا همغه شخص و چی په اورنه کی یی د ټولو تر مخه د قاسم سره اړیکی ټینګ ګړی وو. د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی قاسم دلښکر سره یو ځای را روان و. اونن د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه د سلطان دلښکر سره یو ځای قسطنطنیی ته مخامخ را ورسید.

د بله اړخه ، هغه وخت چی دامیرالبحر بلوط اغلن جنګی جهازونه ابنای فاسفورس ته ورسیدل نودهغوی د استقبال له پاره زوړ عباس دخپلو ملګرو او جهازونو سره یو ځای موجود وو. بلوط اغلن د راتلو سره سم د نارمن بحری جهازونه تر ډیره پوری شاته و تمبول. او په ټوله ابنایی فاسفورس باندی یی ولکه وکړه. اوس نو د ښار په شاتنی سمندری اوبو باندی هم سلطاني بحریی خپله ولکه پوره کړی وه. اروپایی جهازونو ابنای فاسفورس خالی کړ او د مارمورا د بحر په لور و تښتیدل. اوس نو درومیانو له پاره یواځی ددانیال دره پرانستی وه او هغه هم په هغه وخت کی چی دعثمانی بحری بیړۍ کشتۍ په اوبو کی لا په ګشت نه وی مصروف شوی. خو په ګولډن هارن کی ستر وسله وړونکی مسیحی جهازونه تر اوسه پوری موجود وو. د رومی بحریی جهازونو به ټوله ورځ د عثمانی بحریی د جهازونو سره سپک ټکرونه کول. هغوی به کله کله د مارمورا دبحر څخه ابنا ته داخلیدل او عثمانی بحریی ته به یی زیان رساوه او بیا به بیرته تښتیدل.

د ګولډن هارن افسرانو به هم وخت په وخت د عثمانی بحریی سره لاس پنجه اچوله. ددی نه داسی معلومیده چی دقسطنطنی په چاپیریال کی د بحریی ځواکونو تر منځ اصولی جنګ پیل شوی و. دقسطنطنیی په دریم اړخ کی چی ګولډن هارن پروت و لا تر اوسه پوری خاموشي وه.

سلطان خپله شاهی خیمه د ښار مخی ته ، بلکل دسینټ رومانس ددروازی مخامخ نصب کړه. سلطان لښکر ته د پړاو کولو حکم وکړ او دقسطنطنیی کلابندی یی پیل کړه. تر څنګ یی سپاهیانو ته د خیمو د نصبولو حکم وکړ اوپه خپله په خپل سپین اس سپور شو او د قسطنطنیی د دیوالونو د جاج اخستو له پاره یی اوږود چکر وواهه. دسلطان سره په دی دوره کی دهغه نوموړي سپه سالاران ښی او چپ لوری ته موجود وو. هغه د کلابندۍ مختلف حالات تر کتنی لاندی راوړل ، هغه خپل میړنی فوځیان په ځای ځای کی و ټاکل اوپخپله یی د دیوال دکمزورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونو په لور دتوپونو دنصبولو حکم وکړ. همدا راز يې د بيل لرونکو سردار را وباله اوهغه ته يې دسرنګونو او لارو د جوړولو حکم وکړ. بيل لرونکو د سلطان دحکم سره سم د انځيرو ونی را وغورځولی او د سرنګونو په جوړولو يې پيل وکړ. دوی يو ډول ساباط هم جوړول چې دهغه شاته به سپاهيان پټيدل اودښار مهمو ځايو ته به يې ځانونه رسول. دغو ساباطونو به سپاهيان د غشو او تيږو د ويشتلو څخه هم خوندی ساتل. سپاهيانو به د همدی په کومک سره د ښار په ديوالونو باندی غشي ويشتل.

سلطانی لښکر خيمی ووهلی ، شپږم اپريل و. دسهار څخه تر ماښامه پوری ټول عيسويان دښار په ديوالونو باندی سپاره و او دعثمانی لښکر حالات يې کتل ، د ښار دننه قسطنطين دخپلو سرتيرو په جنګی تمرينو کی مصروف و ، د جينوا سپه سالار جان جستيمانی او دقسطنطنيی سپه سالار ډيوک نوټارس د ښار د ستری دروازی څخه ووتل اود جنګ په تياريو کی مصروف شول. اوبيا په همدی ورځ د ترکانو او روميانو تر منځ داسمان سترګو دهلال اوصليب د جنګ نظاره پيل کړه ،سلطان د پړاو په وخت کی دخپلی وړتيا ثبوت ورکړ اومحاصرينو په ډيره بيړه خپله دمحاصری کرښه راتنګه کړه يعنی دديوالونو څنګو ته يې ځانونه ور ورسول. منجنيقان او توپونه يې په مناسبو ځايو کی نصب کړل او د بارودو سره يو ځای يې دتيږو باران پيل کړ.

دقسطنطنيی په داخل کی د پنځم پوپ جان نکلسن نائب کارډينل اسيډرو هم موجود و. دکلابندی د پيل کيدو سره سم کارډينل اسيډرو او بطريق اعظم دعيسويانو دمذهبی جذبی د راپاريدو هڅی پيل کړی ، هغوی به خلکو ته د جنګ په لور دترغيب او د شهادت فضايل بيانول ، ټولو سترو سترو پادريانو او بشپانو به وعظونه او نصيحتونه کول. کارډينل اسيډرو په خپله دسپاهيانو لباس وا غوست او د ډيرو ښو عسکرو کمان يې په خپل لاس کی واخست. د ټولو عسکرو او سپه سالارنو څارنه د شهنشاه په لاسو کی وه. د اپريل په اومه د سينټ رومانس ددروازی شاته جان جستيمانی دخپلی اوسپنيزی ډلی دسپرو سره يو ځای ددروازی څخه بيرون راووتلو ته تيار ولاړوو. د لمر د راختو په وخت کی د جنګ دپيلامی له پاره ناکاره عيسوی عسکر دسينټ رومانس دروازه پرانسته او د توپان په څير تری بيرون راووتل. د راوتلو سره سم دهغوی روزل شوو عسکرو خپل ځانونه منظم کړ ل، او خپل صفونه يې جوړ کړل. دوی په مسلمانانو باندی دحملی کولو له پاره ناکاره و و. دعيسوی لښکرو د راوتلو سره سم د سينټ رومانس دروازه دهغوی تر شا بيرته وتړل شوه اوس نو هغوی د سلطان دلښکرو په مقابل کی په سپين ميدان ولاړ وو. مسلمانانو هم خپل فوځ منظم کړ خو پخوا تر دی چې په يوه بل باندی ورپريوځی ،په فوځونو کی د ينی چری د فوځ يو بهادر رامخته شو ، دميدان منځته راغی ، اوعيسويانو ته يې دمبارزی بلنه ورکړه. دهغه دمقابلی له پاره يو عيسوی ځوان ميدان ته راغی ، يو بل ته مخامخ شول ، مسلمان سپاهی عبدالله دخپل دښمن منتظر و. دراتلو سره سم يې خپل مخالف سره ټکر پيل کړ ، د اوسپنو ټکر پيل شو ، دواړو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی ، د عسکرو نه علاوه په ديوالو باندی ناستو خلکو هم د جنګ دا نظاره د ورايه کتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو ځوانانو یو د بله سره تر ډېره پورې ټکر وکړ خو بلاخره عبدالله د ټکر د پای ته رسولو پریکړه وکړه ،خپلې حملې یې تیزې کړې او رومي عسکر ته یې دخپل ځان څخه دفاع کول ستونزمن کړل په دې اساس هغه وتښتید . دهغه آس د خپل لښکر په لور په منډه ولاړ. دمبارزې دغه لړۍ تر ډېره پورې پاته نه شوه ، ځکه ددواړو خواو عسکرو خپلې خپلې نعرې وهلې اویو دبل په خلاف په جنګ کې مصروف شول ، د ښار دديوالونو څخه دخلکو شور وزوږ راپورته کېده ، عیسوي نجونو به دخپلو فوځونو د ګرمولو له پاره په هغوی اوازونه کول. په همدې وخت کې بهادر جسټیماني پخپله راووت او د مسلمانانو د لښکر په قلب یې حمله وکړه ، هغه دیني چرې بهادر فوځیان تتر بتر کړل او د عثماني بیرغ په لور ور مخته شو . د جسټیماني توره د برق په څیر ځلیده اودهغه یو یو ګذار د عثماني عسکرو له پاره د هغه میړانه اوبهادرۍ ښووله .سلطان په خپله په یوی غونډۍ ولاړ و او د جسټیماني بهادري یې کتله. دسلطان په مخ باندې د جسټیماني ددې بهادرۍ له پاره د تحسین اوخوښۍ نه ډک جذبات وو .

دقلب په کمزورتیا باندې دنظر پریوتو سره سم اغا حسن خپل خپاره فوځیان بیرته سره را ټول کړل تر څو د جسټیماني په مقابل کې و دریږي. دواړه لښکرې تر دوو ساعتو پورې یو دبل سره نښتې وې ، او بیا عیسوي فوځونه د پخوا څخه د جوړ کړل شوي پلان په مطابق شاته و تمبیدل. اودسترګو په رپ کې یې دجنګ میدان خالي کړ. دښار دروازې دخپلو سپاهیانو له پاره پرانستل شوې اوښاریانو دخپلو بهادرو فوځیانو په غاړو کې دګولو هارونه واچول. کله چې ټول عیسوي لښکر ښار ته ننوت نو د سینټ رومانس دروازه بیرته و تړل شوه اورومیان کلابند شول. دقسطنطین قیصر په خپله د دیوال په یوه برج باندې موجود وو . دديوال نه مخته یو اوږود خندق کندل شوی و اوهغه یې د اوبو څخه ډک کړی و .

دسلطان محمدخان فوځونو د اربان په لاسو د جوړو شوو توپونو په واسطه د ښار په دیوالونو باندې دګولیو ویشتل پیل کړل ، داربان ستر توپ چې ددې جنګ دناوې حیثیت یې درلود د سینټ رومانس مخامخ نصب کړل شوی و .ددې توپ هره ګولۍ دیرش انچه قطر درلود . اربان پخپله ددې توپ دویشتلو دنده درلوده. دبله اړخه د سلطان پیاده فوځ د ساباطونو په کومک سره خپل ځانونه دیوالونو ته ور رسول. خو دخندق په موجودیت کې هغوی نه توانیدل دیوالونه ته ور ورسیږي. په دې وخت کې دديوالونو د پاسه نصب شوي عیسوي توپونو په مسلمانانو باندې دنیا سور اور ګرځولی وه. سلطان محمد خان پخپله ټوله ورځ د فوځ قومنداني کوله ،دسهار نه تر ماښامه پورې د اس په شا ناست و اویوی لوری بلې ته یې ځغلاوه.

دلمر د پریوتو سره سم ددواړو خواو څخه جنګ بند شو ، دټولې ورځ جنګ ستومانه کړي عسکر بیرته خپلو خپلو ځایوته راغلل. خو هغوی دخپلو ځانو څخه د وسلې د لرې کولو پرته بسترو ته ځانونه ورسول. په دې ورځ چې مسلمانو سپاهیانو دښار دیوالو ته د ورسیدو څومره هلې ځلې کړې وې ټولې ناکامه وې . په همدې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان دمشاورت غونډه را وبلله ،اود خندق څخه د تیریدو مشوره یی تری واخسته. بله ورځ سهار وختی مسلمانانو خندق ځای ځای د ډبرو اوخاورو څخه ډک کړ ، دا دښار نه بیرون خندق و اودومره ژورتیا یی نه درلوده . تر غرمی پوری یی خندق په مختلفو ځانو کی وویشه او دتیریدو لاری یی راپیدا کړی ، په دی توګه عثمانی لښکر د ښار تر دیوالونو پوری ورسید. خو ددیوالو دپاسه یی زور نه رسیده . ځکه دپاسه به عیسویانو په غوړو کی مالوچ لمدول اوبیا به یی اور ورته کاوه او په مسلمانانو به یی راشیندل. دغی کار ترکانو ته ډیر زیان ور رساوه . په دی خاطر عثمانی فوځونه مجبور شول تر څو د دیوالونو څخه بیرته شاته شي. دا ورځ هم بی نیله اوبی مرامه تیره شوه.

بله ورځ هم په جوش او جذبی باندی ملبس عیسویانو مسلمانان هیڅ کار ته پری نه ښوول.

اوس نو سلطان یو بل پلان جوړ کړ. هغه د لرګیو مضبوطی تختی یوځای کړی او دهغوی څخه یی ستر ستر مینارونه جوړ کړل. ددی لوړوالی د ښار ددیوالو په اندازه و ، د لرګیو ددی مینارونو په سرونو کی یی پاتخی ونښلولی او ورلاندی یی ورته عربی نصب کړی تر څو په اسانۍ سره حرکت وکولی شي. سلطان خپلو بهادرو سپاهیانو ته حکم وکړ چی دا مینارونه دیوالو ته نژدی یوسی اوهلته یی پاتخی د دیوالو سره یوځای کړي په دی توګه به دوی ته د خندق څخه یوپل جوړ کړل شي. ددی ټول کار مسؤلیت اغا حسن په خپله په غاړه واخست ، هغه خپل مینار ان تر دیوال پوری ورساوه او هلته یی د دیوال سره ونښلاوه خو کلابندو عیسوي عسکرو هم پوره وړتیا وښوده ، هغوی دغه مینارونه په سور کی وسځول او په دی توګه عثمانی لښکر د ډیر زیات ځانی او مالی تاوان نه وروسته بیرته شاته راغی. اوپه دی توګه ددی مینارون په واسطه د ښار د نیولو دا ترکیب ناکام شو.

نن د جنګ دپیلامی اوومه ورځ وه ، قاسم بن هشام د څو ورځو راهیسی په لښکر کی نه لیدل کیده. نن چی کله د ټولی ورځی دکاروایی دکتلو وروسته ستړی ستومانه سلطان خپلی خیمی ته بیرته راستون شونو قاسم بن هشام یی منتظر وموند. قاسم هم ډیر ستومانه معلومیده. داسی ځرګندیده لکه دکوم ډیر مهم کار څخه چی راستون شوی وی...قاسم ستومانه سلطان ته یو خوشحالونکی خبر ورکړ او ورته یی وویل:

« درونده سلطانه ! زه ستا دحکم په مطابق د تیرو پنځو ورځو څخه په ښار کی وم ، ماته دخپلو سرچینو څخه دا خبر تر لاسه شوی دی چی د نن څخه دوه ورځی وروسته یعنی د اپریل په ۱۵ مه د جینوا نهه ستر جهازونه غله او بارود قسطنطنیی ته را وړي. دوی به د ابنای فاسفورس څخه دجنګ په واسطه را تیریږي او د ګولډن هارن بندګاه ته به ځانونه رسوي.

سلطان دخپل ماهر اوپوه ملګری ددی خبر په اوریدو سره دخوشحالیو نه په کالیو کی نه ځایده. هغه خپل امیر البحر ته سمدلاسه پیغام ولیږه چی هغوی دی هڅه وکړی چی هغه جهازونه سهي او سلامت ونیسي اوبیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم د اپریل همغسی وشول چې قاسم یې اطلاع ورکړې وه ، د جینوا څلور جهازونه د غلې او بارودو نه ډک ابنایي فاسفورس ته راورسیدل. دا جهازونه د عثماني جهازونو په نسبت ډیر غټ او ستر وو . امیر البحر اغلن بلوط هڅه وکړه دا جهازونه تم کړي خو د جینوا دجهازونو ملاحان د شهادت د جذبې نه ډک وو . هغوی د ترکي جهازونو کتار مات کړ او بیرون ترې راووتل. او ګولډن هارن ته ور ننوتل اوښاریانو ته یې دا ارزښتناکه هدیه په بري سره ور ورسوله.

سلطان ته چې کله دامیرالبحر بلوط اغلن دناکامۍ خبر ورغی نو ډیر په غصه شو، دهمدې غصې په حال کې پورته شو او په خپل اس سپور شو او پخپله د سمندر لورې ته ولاړ. په بری سره دجینوا د جهازونو تیریدل او ګولډن هارن ته ور رسیدل د ښاریانو په زړنو کې نوی روح راتازه کړی و. عوامو ته دا خبر هم ورسید چې تر اوسه پورې د جینوا پنځه نور جهازونه هم په مارمورا بحر کې موجود دي چې لړه شیبه وروسته به ابنای فاسفورس ته راننوځي. خلکو ددې جهازونو د لیدلو له پار دديوالونو سرونو ته منډې کړې او ډیره ګڼه ګوڼه هلته سره راټول شول ترڅو د جهازونو دراتیریدو نظاره وکړي ، سلطان په خپل آس سپور و اوخپل امیر البحر ته یې سخت احکام ور لیږل. هغه ورته ولیکل چې دغه پاته پنځه جهازونه په هیڅ قمیت پرې نږدې چې د ابنای فاسفورس څخه ور تیر شي.

په زرګونو سترګې د سمندر په لورمرکوزې وې ،خلکو وکتل چې کله چې دجینوا جهازونه سمندر ته را ننوتل نوعثماني بحریې په ډیر زور وشور سره په هغوی حملې پیل کړې ، دهغوی اوږود قطار یې مات کړ اوهغه ټول په یوه ځای کې مخکې وروسته اویا یو دبل سره یوځای و دریدل. عثماني بحریې دڅلورو خواو څخه دا جهازونه کلابند کړل او اوسپنه او اور یې پرې ور خوشي کړل. کله چې عثماني جهازونو په پوره توګه د جینوا جهازونه تر خپل کنترول لاندې راوستل نوبلوط اغلن خپل جهازونه د مسیحي جهازونو سره یو ځای کړل ، د مسلمانو مجاهدینو دا غوښتنه وه چې هغوی دې په دې جهازونو باندې سپاره شي اودهغوی ملاحان دې یا ووژني اویا دې یې و نیسي. خو د جینوا جهازونه دومره ستر او لوړ وو چې عثماني سپاهیان دخپلو ټیټواو کمزورو جهازونو په واسطه هغوی ته ور ونه ختلای شول.

په پیل کې ، هغه وخت چې عثماني جهازونو عیسوی بیړۍ په خپلې کلابندۍ کې راوستې نو لیدونکو سترګو ته دا یقین تر لاسه شوی و چې دا ستر پنځه جهازونه به خامخا ونیول شي. خو بیا یو نا څاپه د ښار د دیوالو څخه هغه وخت شور و غوغا راپورته شوه چې کلابند شوو جهازونو د ترکانو محاصره ماته کړه اوپه ډیره بیړه د ګولډن هارن بندرګاه ته را ورسیدل. سلطان محمد خان دخپلې بحریې دا ناکامی په خپلو سترګو کتله. او ډیر غمګین و. کله چې عیسوی جهازونه د ولکې څخه ووتل نو سلطان زغم له لاسه ورکړ اوسمدلاسه یې خپل آس په اوبو کې ور کیوست. ټوله فضا د قسطنطنیې دخلکو خوشحالۍ ډکه کړې وه ، د جینوا د جهازونو دا فتح د اخلاقي اړخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلابند شوو خلکو باندی ډیر مثبت اغیز درلود. سلطان د ډیری غصی په حال کی خپل امیر البحر را وباله ، او د ډیری غصی څخه یی په هغه لاس پورته کړ. خو په دی کی دامیر البحر کومه ګناه نه وه. هغه خو دخپلو کوچنیو جهازونو په واسطه د عیسویانو غول پیکره جهازونه کلابند کړی وو. خو د مسلمانانو له پاره هغو جهازونه ته ورختل شونی نه و. خوبیا هم دسلطان دقهر په واسطه امیر البحر نور هم مستعد شو ، ددی نه وروسته هیڅ جهاز دا جرئت نه کاوه چی د ابنایی فاسفورس څخه تیر شي او دمارمورا په بحیره کی ور داخل شي. په دی جهازونو کی چی کوم کومک را غلی و هغه د قسطنطنیی له پاره اول او اخری کومک و. سلطان دکلابندۍ کار په ډیره ښه توګه تر سره کړ. بیا بیا یی حملی وکړی ، بیا بیا یی ناکامی په برخه شوه اوهر څه بی نتیجی پاته شول. د کلابند شوو حوصلی نوری هم لوړی شوی ، هغوی ته د سامانو نو له پلوه هیڅ تکلیف نه و ،هغوی دکلونو کلونو له پاره دکلابندۍ تابیا کړی وه. هغوی دا هیله درلوده چی د هنګری پادشاه « هونیاډی» به خپله ژمنه ماته کړی او د شمال له لوری به حمله وکړی اود قسطنطنیی کلابندی به پای ته ورسوی.

که په دی حالاتو کی دسلطان محمدخان په ځای بل هر څوک وی نو خامخا به یی دا کلابندي پای ته رسولی وی او په خپله لاره به تللی. خوسلطان په خپله اراده کی کلک او په خپل عزم کی راسخ و.دهغه په عزم او استقلال کی هیڅ کمښت نه و اودهغه ارادی د هری ناکامي وروسته نوری هم کلکیدی.

هغه وخت چی سلطان محمد خان د اورنه څخه سفر پیلاوه. نودخپل ځان سره یی د علماو ، فضلاو اوعابدانو یوه ډله هم راوړی وه ، هغه به دهمدی خلکو د خبرو څخه ګټمن کیده. درویش صفته سلطان مرادخان ثانی دخپل ژوند په اخري شپږو کلنو کی سلطان محمد خان د «ایدین» دعلماو محفل ته لیږلی و . دهمدی نیکو خلکو د صحبت څخه دهغه په عزم او استقلال کی لوړوالی راپیدا شوی و. هغه به د محاصری په دوران کی هم ددی خلکوسره مشوری کولی ، دخپلی لمړنی بحری ماتی وروسته د کلابندۍ د لا زیاتی سختیدو له پاره یی یوه ورځ داسی تاریخی فکر په سر کی و ګرزید چی سلطان محمد خان یی د تل له پاره په «سلطان محمد خان فاتح» باندی بدل کړ.

سلطان محمد خان ته دا ډاګیزه شوی وه چی د ابنای فاسفورس دغی برخی کی ،چیری چی اوبه ډیری ژوری دی ، ترکی بیړه په مشکله توګه په عیسوي بیړۍ باندی بریالۍ کیدی شي. په دی خاطر یی پریکړه وکړه چی یو زیات شمیر کشتیۍ او ګڼ شمیر بحری جهازونه چی د عیسوی جهازونو څخه کوچنی دی دبندرګاه پاسنۍ برخی ته منتقل کړي. په دی ځآی کی اوبه تنګی دی ، او یونانی ستر جهازونه هم دلته نه دی بریالی شوی ،دبندرګاه پورتنی برخه ګولډن هارن پوری رسیږی او ګولډن هارن ته هیڅ ډول زیان نه رسیږی. د کلابندۍ ټول زور د وچی په لور مصرفیږی. په ځانګړی توګه د سینټ رومانس د دروازی په لور دکلا د سوبی ټول سامان اووسایل را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولیږي. په دې خاطر دقسطنطنیې خلک دنور خوا و څخه بې فکر اوسي او په همدې یوې لورې خپل دفاعي ځواک مصرفوي.

سلطان فکر وکړ چې که چیرې دګولډن هارن له لورې که په ښار باندې حمله وکړل شي نو دروميې فوځونو توجه به سره وویشل شي او په دې توګه مونږ ته هم ددیوال ماتول او ښار ته ننوتل اسانه شي ،خو دسمندر له لورې حمله هغه وخت شونې ده چې په ګولډ ن هارن کې اوسپنیز زنځیر نه وای ، اوهلته جهازونه ور ننوتلی شوای. په همدې وخت کې سلطان دخپل ذهانت او استقلال څخه کار واخیست اویو نمونه ی هوډ یې وکړ. دسلطان دغه وړاندیز اغاحسن ، احمدکدک پاشاه ، اومحمودپاشا په خیر پوه او تجربه لرونکې سپه سالاران هم حیران پاته کړل. سلطان د یوه ناشوني کار د شوني کولو هڅې کولې.

سلطان وویل چې د ابنای فاسفورس په زورو اوبو کې خپل ټول جهازونه ګولډن هارن ته ور ننباسي. خو دوی ته به په اوبو کې د تللو په ځای د وچې د لارې تلل په کار وي ، ددې کار له پاره هغه یو ډیر عجیب اوغریب وړاندیز وکړ. دغه وړاندیز د نړۍ په تاریخ کې ساری نه لري. هغه پریکړه وکړه چې ګولډن هارن ته دجهازونو د ورسولو له پاره به لس میله واټن په وچې وهل کیږي. ددې له پاره د ابنای فاسفورس دغربي ساحل څخه جنګي جهازونو وچې ته راوړل کیږي اوبیا به دغه جهازونه د یوې سختې غرنۍ او تیږلوړه لارې نه دګولډن هارن شمالي غاړې ته رسول کیږي او هملته به په ګولډن هارن کې ځای په ځای کیږي. د وچې دا لاره نږدې لس میله واټن درلود. سلطان دروان کال د جمادي الاول ځوارلسمه شپه چې په پوره توګه دسپوږمۍ په رڼا باندې روښانه وې و ټاکله. هغه حکم وکړ چې ان تر ګولډن هارن پورې د لرګیو تختې و غوړوې. دا د سلطان یو عجیب وړاندیز اودهغه محیرالعقوله تجربه وه. سلطان ددې کار د پای ته رسولو له پاره همدا یوه شپه ټاکلې وه ، دهغه دحکم سره سم په دغه لس میله واټن کې دلرګیو تختې و غوړول شوې ، ددې تختیو دپاسه یې غوړې واچول. د دغوړوالي په واسطه دا تختې پخپله یو سمندر وګرزید .

دښار ددیوالونو څخه ټوله ورځ سیل کونکو د سلطان عسکر کتل چې د لرګي تختې غوړوي او یو ځای کوي یې. خو هغوی حیران و چې اخر مسلمانان ددې څخه څه ډول کار اخستل غواړي ؟ دشپې درا ختلو سره سم مسلمانو سپاهیانو خپلې ۸۰ جنګي کشتۍ اوجهازونه را ښکودل او د لرګیو په تختیو یې ور وخیژول ، کله چې ددې اتیاو جهازونو ټرین په تختیو باندې سپور کړل شو نو په زرګونو عسکرو هغوی ټیله کولې. په دې شپه دهوا څپو هم دمسلمانو عسکرو سره پوره مرسته کوله ، په دې اساس د جهازونو ملاحانو بادبانونه پرانستل. د جهازونو ددې ټرین د پر مخ بوتلو له پاره دانسانانو نه علاوه حیواناتو هم خپله دنده تر سره کوله. لاره اوږده او ډیره سخته وه ، دسپوږمۍ رڼا هرې لورې ته خپلې وړانګې غوړولې وې ، په دې سپوږمیزه شپه کې هرې لورې ته شور ماشور ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحالۍ ناری او فوځی سندری په دیوالو ناستو عیسوی عسکرو اوریدی. او په دی سوچ اوفکر کی حیران و چی اخر مسلمانانو دکوم کار له پاره ملاتړلی ده.

پخپله قسطنطین هم دیوال ته راغی او دمسلمانانو ددی کار نظاره یی وکړه ، هغه دعثمانی فوځ د باجو غږ اوریده. خو ددی نه زیات په نور څه نه پوهیده. خومسلمانانو خوشحالی کوله. ټوله شپه دغو اتیا جهازونو سفر وکړ او دقسطنطنیی عیسویان تر اخری وخته پوری هم هیڅ و نه پوهیدل ، بلاخره د سهار رڼا د دی ستر راز څخه پرده پورته کړه ،په دی وخت کی دسلطان لښکر اتیا جهازونه او درنه توپخانه په ګولډن هارن کی ځای په ځای شوی وه.

کله چی دقسطنطنیی خلکو د سلطان دلښکر اتیا وسلوال جهازونه اودرنه توپخانه په ګولډن هارن کی وکتله نو دښاریانو ساه ګانی و دریدی....دا څه شوی دی ؟...دوی خو یا ناشونی خبره شونی کړی ده.... دقسطنطنیی خلکو په خپلو سترګو باور نه کاوه ، هغوی دا هم وکتل چی عثمانی فوځونو د دیوال تر څنګ یو پل هم درولی دی اوخپل توپونه یی په مناسبو ځایو کی نصب کړی او ددیوال دی لوری ته یی د ګولیو د ورولو له پاره هم ځانونه تیار کړی دی. عیسویان ډیر وارخطا شوی و ، د قسطنطین څومره جهازونه چی په ګولډن هارن کی موجود و ، هغوی ټول د زنځیر تر څنګ په یوه لیکه کی ولاړ و ترڅو پردی جهازونه دننه را داخل نه شي.کله چی دقسطنطین جهازونو دعثمانی بحری بیړۍ جهازونه په ګولډن هارن کی وکتل نوپرهغوی دحملی کولو له پاره رامخته شول. خو سلطان محمد خان د بندرګاه دواړو غاړو ته خپله توپخانه نصب کړی وه. عثمانی توپخانی په عیسوی جهازونو باندی ګوله باری پیل کړه او هر جهاز به چی مخی ته راته نو هغه به یی دهمدی ګولیو په واسطه په اوبو کی غرقاوه. د اربان توپونو سخته ګوله باری کوله اوهر لوری یی ګولۍ ویشتلی. دا د جنګ هغه اساس نقطه وه چی توپونو په کی ډیر بنسټیز اوپریکنده رول و لوبوو. په دی توګه د سمندر له لوری دحملی په واسطه عیسویان محبور شول چی خپل فوځ ځواک سره وویشي. دګولډن هارن اوبه ډیری ژوری نه وی. په دی اساس عثمانی جهازونو په ډیره اسانۍ سره هغه استعمالولی. سلطان په ګولډن هارن باندی دیوه پل د جوړولو حکم وکړ اوپه دی توګه یی دښار شمالی دیوال هم د سختی کلابندۍ لاندی راوست ږ

اوس نود ۱۴۵۳ کال د مئ دمیاشتی څلور ویشتمه ورځ وه. په همدی ورځ قسطنطین سلطان ته پیغام ولیږه: « ته چی پرما څومره خراج ټاکل غواړی زه یی ورکړی ته تیاریم. ما خپل باجګذار وګرزوه اوقسطنطنیه ماته پریږده»

خو اوس سلطان په دی ډاډمن شوی و چی هغه به ښار سوبه کوی. په دی خاطر یی قسطنطین ته ځواب ولیږه چی: « که چیری ته اطاعت قبلوی نوتاته به دیونان جنوبی برخه درکړل شي خو زه به په اسلامی دولت کی دقسطنطنیی د یوځای کیدو پرته بیرته ستون نه شم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې پوهېده چې ترهغې چې دقسطنطنې عیسوی سلطنت چې دعثمانی سلطنت ترمنځ خنډ گرزېدلی دی ، په خپل ځای پاته وی نو په گواښونو او خطرونو کی به کوم کمښت نه راځی. هغه دقسطنطین اودهغه څخه د پخوانیو قیصرانو د شرارت څخه پوره خبر و. او بیا خو اوس د قسطنطنیې په سوبه کی ډیر کم وخت پاته و. په دې خاطر د قیصر قاصد د سلطان دخیمې څخه نامراده اوناکام و گرزید. په دې وختو کی د وچې له لارې هم یو پر بل سختې حملې پیل شوی وی ، خود قسطنطنیې پر هغو دیوالونو چې د زرکالو راهیسې یې دهر ډول دښمن څخه دغه ښار خوندی ساتلی وه د عثمانی حملې کوم اثر نه ښکاریده. عثمانی توپونو د دیوالو په دواړو غاړو باندې په پرلپسې توگه گوله باری کوله ، بلاخره د اوو ورځو پرلپسې گوله باری نه وروسته دقسطنطنیې ددیوالونو په درې ځایو کی درزونو راپیدا شول.

هغه دیوالونه چې د پیړیو پیړیو راهیسې یې په پوره ځواک سره دهر دښمن مقابله کړې وه دعثماني توپونو په مقابل کی تم نه شول او په ځای ځای کی وشکیدل.... اوبیا داسې وخت هم راغی چې د سینټ رومانس ددروازی تر څنگ خلور واړه برجونه دتوپونو د ۳۰ انچه گولیو په مقابل کی تر ډیره و نه دریدل او په ځمکه راپریوتل. اوس نو سلطان محمد خان ته خپل اخری بری تر سترگو کیده (گبن)

سلطان قسطنطین ته پیغام ولیږه چې که چیری هغه دغه ښار په امنناکه توگه ورته حواله کړی نو دښاریانو ژوند ته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. ددې ترڅنگ به د موریا حکومت هم ده ته ورحواله کړی. خو قسطنطین دا وړاندیز و نه مانه. هماغه و چې سلطان محمدخان په خپل لښکر کی اعلان وکړچې دمئ په ۲۹مه به اخری اوپریکنده حمله کیږی. ددی نه مخته په ۲۸ دمئ سلطان یو ځل بیا خپل فوځ کی اعلان وکړ چې سبا سهار به د هره اړخه په ښار حمله کیږی ، فوځ ته به دښار د تاج او تاخت له پاره اجازه ورکول کیږی. خو سرکاری املاکو ته به څوک زیان نه ور رسوي ، ددې نه علاوه هیڅ عثمانی سپاهی به ، امن غوښتونکو ، وسله غورزونکو ، زړو ، کوچنیانو ، ښځو او ....ته زیان نه ور رسوی. ددې خبر سره سم دمسلمانانو په لښکرو کی دخوشحالۍ څپې خپرې شوی او دتکبیر غږونه پورته شول.

دبله اړخه په شاهی قصر کی قسطنطین خپل سپه سالاران ، دحکومت مسؤلین ، قومی مشران ، مذهبی مشران ټول راټول کړل اویوه غونډه یې جوړه کړه ،هغه ته ډاگیزه شوی وه چې سبا سهار مسلمانان یوه هر اړخیزه حمله کوی. په دې خاطر یې ښاریانو ته تر اخری ساعته پورې د جنگیدواو دفاع حکم وکړ. پخپله یې هم په ډکی مجمع کی په خداوند یسوع مسیح باندې سوگند یاد کړ چې دخپلې وینې د اخری قطرې پورې به دترکانو په مقابل کی جنگیږی. دغونډې د پای ته رسیدو سره سم ټول سالاران راپورته شو او داخری معرکی له پاره یې ځانونه تیارول پیل کړل. قیصر ددې غونډې د پای ته رسیدو څخه سمدلاسه وروسته ایا صوفیا ته راغی اوپه خپل اخری عبادت کی مصروف شو. په ای صوفیا کی په هر پادری باندې ویره اوخوف سپور شوی و ،قیصر دعبادتځای څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغیدو وروسته خپل ځای ته ولاړ، هلته یې دځو لمحې ارام نه وروسته په آس پښه واړوله اودسینټ رومانس په لور راغی ، دلته دکلابند شوو لخوا سخته حمله شوې وه.

عثماني فوځ هم ټوله شپه په ذکر و عبادت کې مصروف وو . پخپله سلطان محمد خان دسهار د لمانځه څخه د فاریغیدو وروسته د علماو اوروحانیونو غونډې ته ورغی اودخپلې اخرې حملې دبریا له پاره یې ترې دعاوغوښته. په دې غونډه کې دسلطان پیر « ایدنی رحمة الله» هم موجود وو. دغه پیر داخرې حملې دبرې له پاره ددعاکولو په نیت ځانته خیمه درولې وه ، دخیمې بیرون یې یو ساتونکی درولی و تر څو څوک یې مزاحم نه شي . په دې توګه د سلطان مرشد په خپله په دعاو کې مصروف وو. سلطان د لمر دراختو نه مخته د خپلو فوځونو لیکې سمې کړې ، اوهغوی ته یې یو په زړه پوره تقریر وکړ.

« نن به مونږ د ماسپښین لمونځ په ایاصوفیا کې ادآ کوو .»

سلطان د خپلې وینا د ختمولو وروسته خپلو سالارانو ته دحملې کولو حکم وکړ. نن د ۱۴۵۳کال د مئ د میاشتې ۲۹ مه ورځ وه ، عثماني فوځونو د مختلفو اړخونو څخه حمله وکړه ، توپونو او منجنیقونو دښار په دیوالونو ګولۍ ورولې ، دیوالونه ځای په ځای سورې شوي وو . خودحملې ډیر زور دسینټ رومانس ددروازې په لور و . عثماني فوځونو په ځای کې د خندقونو څخه تیر شول ، هغوی دخندقونو دپاسه پاټخې کیښودې ، کمندونه یې واچول اوپه دې توګه د لمر د راختوسره سم د وینو اواور دا پریکند جنګ پیل شو . دسینټ رومانس دیوالونه لا دېخوا څخه د ترکانو په توپونو سورې سوري شوي و. په دې اساس مسلمانو سپاهیانو ددیوالونو د همغه درزونو څخه ګټه پورته کړه اوښار ته دننوتلو هڅه یې وکړه . خو هر ځل به دهغوی هڅې دسختې مقابلې سره مخامخ کیدې . دعثماني فوځونو بهادرو ځو ځلې د لویدلو برجونو او ددیوالو د درزنو څخه دتیریدو هڅې کولې ، خوهلته دننه د جسټیماني اونورټاس فوځونو ، دقسطنطنیې عامو ښاریانو ، ان ښځو اوکوچینانو دخپلو ځانو څخه دفاع کوله ،هرې لورې ته همدا حال و .... د سمندر او وچې دواړو څخه په یوه وخت کې سختې حملې روانې وې ،یو عجیب اوحیرانونکې قیامت و . یو اړخ هم د تسلیمۍ له پاره تیار نه و ، قسطنطین په خپله په اس ناست و او د سهاره تر غرمې یې دځه خوړلو ځښلو پرته منډې ترړې وهلې ، جان جسټیماني توری کارولو داسې مهارت ښوده چې سلطان محمد ورته په خپله ګوته په خوله و.اوبې اختیاره یې دا خواهش کاوه چې کاشکې دا شخص زما په فوځ کې وای.«عثماني دولت» ... تر غرمې پورې دعثماني دولت یوعسکر هم ښار ته ورداخل نه شو . عیسویانو دخپل مرکز د خوندې ساتلو له پاره حیرانونکې شجاعت تر سره کاوو. هر سپاهی به دخپل ځان په قیمت دفاع کوله . هر ځل به یې د ترکانو حملې درولې ، تورې د تورو سره جنګیدې ، ترکې عسکر به د عیسوی عسکرو د وژلو اویا پخپله دشهید کیدو ....وروسته ددیوال څخه راغورزیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو سلطان محمد خان د خپلو لمړنیو ناکامیو څخه ناهیلی شوی نه و . په پوره عزم سره را پورته شو او د ښار ددیوال څنګ ته ورغی ، دوه رکعته لمونځ یې په جمعه وکړ ، دزمکی هغه برخه چې سلطان اودهغه ملګرو په کی لمونځ ادا کړ دتل له پاره د« فاتح د لمانځه ځای» په نامه مشهوره شوه .(جهان دیده) .... بلاخره سلطان د خپل نازولی فوځ ینی چری زرکسیزه ډله له ځانه سره کړه ، ددی ډلی په لمړی لیکه کی اغا حسن ، عبدالرحمن ، اوریاض بیګ په څیر تجربه لرونکی عسکر شامل و . تردی وخته پوری یونانی اورومی عسکر پوره ستومانه شوی وو . په هغوی کی د تازه حملو تاب نه وپاته. ددی تازه مهم د روانیدو نه مخته سلطان خپل پیرته یو قاصد ور ولیږه او ورڅخه یې وغوښتل چې ځانګړی دعا ورته وکړی. ځکه سلطان اندیښمن و چی که نن قسطنطنیه فتحه نه شی نوبیا به هیڅکله هم فتحه نه شي . ځکه چی نن حمله کونکو خپل ټول توان په کار اچولی و . کله چی دسلطان قاصد هلته ورغی نو ساتونکی هغه منه کړ خو عثمانی وزیر ساتونکی ته په قهر شو او ورته یې وویل چی هغه به پیر ته د سلطان پیغام هرومرو ور رسوی.

ددی خبری سره سم هغه خیمی ته ور ننوت ویی کتل چی پیر په سجده پروت دی او دعا کوی. دعثمانی وزیر په کتلو سره یې سر راپورته کړ او ورته یې په خندا کی وویل چی ورځه قسطنطنیه فتحه شوه ...(تاریخ اسلام).

عثمانی وزیر ته د دی بزرګ په خبرو باندی باور را نه غی اوبیرته یې منډی کړی. خو د هغه بزرګ د خیمی څخه د وتلو وروسته یې وکتل چی د ښار په دیوالونو باندی داسلام بیرغ رپانده دی . په حقیقت کی هغه وخت چی سلطان خپل پیر ته دا قاصد ور لیږه نو هغه وخت ډیر نازکه وه . اوبیا په دی وخت کی ددیوال هغه برخه د سلطان تر مخه وه یوناڅاپه را پریوته او د راپریوتو سره سم خندق ډک شو اوښار ته د ور ننوتلولاره پرانستل شوه . د بله اړخه بحري فوځ هم په همغه وخت کی په یوه ستر برج باندی ولکه وکړه اوسلطانی بیرغ یې پری نصب کړ. ددی بیرغ د پورته کیدو او د دیوال د راپرزیدو وروسته سلطان اودهغه ملګری چی په سر کی یې اغا حسن شامل و ښار ته ور ننوتل. خو عیسویانو تراوسه پوری خپله ماتی نه منله . په همدی وخت کی قسطنطین ته یو ډیر ژور زخم دا راپیداشو چی دهغه دجنګ نازولی جستیمانی سخت زخمی شو او اوجنګ میدان یې پریښود . سلطان په همدا سی وخت کی حمله کوله چی حستیمانی دخپلو ملګرو سره لاره پری ایښی وه . اوپه دی توګه یې ښار خپلو دښمنانو ته حواله کړی و. قسطنطین د جستیمانی دتم کولو له پاره ډیری هلی ځلی وکړی و خو هغه د مسلمانانو دتورو څخه ویریدلی و . هغه سمدلاسه د بندرګاه په لور ولاړ . دهغه د تللو سره سم په عیسویانو کی کمزورتیاوی راپیدا شوی ،په دی وخت کی قسطنطین په خپله قومنده په لاسو کی واخسته. خو دیني چری حمله ډیره سخته وه ، عیسویانو یې مقابله ونه شوه کړای.

دینی چری سردار اغاحسن په ډیره میړانه دخپلو ملګرو سره یو ځای په دیوال ور وخوت ....قسطنطین اودهغه ملګرو هڅه وکړه چی اغا حسن شاته و تمبوي. په دی وخت کی ددغو دری مسلمانانو دمقابلی له پاره سل کسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عیسویان راغلل ، خو اغا حسن د پایلونه بی پرواه د قسطنطین په فوځونو کی خپله توره وچلوله. په دی وخت کی داغا حسن وجود زخمی زخمی شو. بلاخره یی دزخمونو اوزیاتی وینی له لاسه هملته د شهادت کلیمه ولوسته او ځان یی خالق ته وسپاره ...... په دی جنګ کی دینی چری د دیرشو عسکرو څخه اتلس شهیدان شول. خو دانور بریالی شول ځکه دهغوی شاته نور ترکی فوځونه ور ورسیدل ، اوس نو حمله کونکی دهره اړخه ښار ته ور ننوتی و. هری لوری ته دعیسوی فوځیانو جسدونه پراته وو. اوس دښار په ستر دیوال باندی سور هلالی بیرغ رپانده وو.

قسطنطین چی تر اوسه پوری په پوره زړه ورتیا سره جنګیده دخپلو ډیر و مخلصو ملګرو په دلاسه ورکولو سره یی هیلی له لاسه ورکړی او په لوړ اواز یی وویل چی:

« ایا کوم عیسوی شته چی ما پخپلو لاسو ووژنی...؟ ایا کوم عیسوی شته چی ما پخپلو لاسو ووژنی؟»

خو کله چی دروم اخری قیصر ته کوم ځواب پیدا نه شو نو بیا یی د روم د قیصر لباس د ځانه لری کړ اودعثمانی فوځ په سیلاب کی ورګډ شو او دیو سپاهی په څیر په پوره میړانه و جنګید او ووژل شو.... په دی توګه دهغه دمرګ نه وروسته یولس سوه کلنه بازنطینی پادشاهی هم له منځه ولاړه ....ددی پادشاهی پیل دقسطنطین له خوا شوی و او اخریی هم قسطنطین و. اوددی نه وروسته .....دقیصر لقب یو تاریخی داستان پاته شو. دعالمیانو دسرور دا ارشاد پوره شو چی فرمایلی یی وو ....«اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ...»

څو شیبی وروسته قسطنطنیه د فاتحینو دلښکرو څخه ډکه شوه ، دعیسویانود مدافعت جوش د منځه ولاړ او حالات ارام شول. عثمانی فوځونو خپلی توری په نیامو کی کیښودی ، سلطان محمد خان دخپلو ملګرو سره یوځای په خپل اس سپور د دیوال د لویدلی برخی څخه راتیر اوښار ته راننوت اوځان یی دایا صوفیا چرچ ته ورساوه. دلته هغه ستنی ته چی د ترکانو ماتی یی ورسره تړلی وه په زرګونو عیسویانو پناه اخستی وه ورغی.

کله چی دسلطان آس دی ستنی ته ورسید نو په زرګونو عیسویانو خپل سرونه راپورته کړل اودا سمان په لور یی کتل چی هغه اسمانی فرشته به توره په لاس راکیوزی او ترک سلطان به دخپلو ملګرو سره یوځای ددی ځایه باسی او دماتی سره به یی مخ کوي، خو سلطان محمد خان دهغی ستنی څخه ور تیر شو اود ایا صوفیا دروازی ته ورغی ، په دی وخت کی نه کومه فرشته د اسمانه راښکته شوه او نه درومیانو ماتی په فتحه بدله شوه. په کلیسا کی را ټول شوی خلک په اخری وختوکی دغیبی کومک منتظر وو. ان تر دی چی ددی کلیسا په اړه دغه توهماتی عقیده دسلطان په لاسو د تل له پاره په خاورو بدله شوه.

نن هغه سلطان محمد خان نه و ....بلکه « سلطان محمد خان فاتح» و.

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام هم د سلطان سره یوځای د ایاصوفیا تر مخه د خپله اسه کوز شوی و ،هغه ددی نه مخته هم څو ځلی دلته راغلی و. لا تراوسه سلطان همدلته دایاصوفیا په دروازی کی و چی قاسم په ډیره بی صبری سره ایا صوفیا ته ور ننوت. د چرچ په هال کی دهغه پیژندونکی راهبانی او پادریان سره را ټول شوی و. ټول قاسم ته په حیرانتیا سره وکتل اودهغه په فاتحانه راننوتلو سره یی سرونه ټیټ کړل. خوقاسم غوښتل سوینا ته ځان ورسوی. هغه ته سوینا هیچری هم تر سترګو نه شوه. په منډه پاس منزل ته ولاړ. او په بیړه یی ځان دسونیا خونی ته ورساوه.

کله یی چی دسونیا دکوټی دروازه پرانستله نو بی اختیاره یی آه وویل ....ځکه سونیا دخپلی کوټی په منځ کی پرته وه ، دهغی په ګیډه کی یو توره ننویستل شوی وه. د سونیا وینه په فرش باندی بیدله. سونیا په وینو کی لت پت وه خو خپلی سترګی یی د دروازی په لور نیولی وی ،،،

قاسم ورمنډه کړه او سونیا ته یی ځان ور ساوه. خو هغه مړه شوی وه. دهغی سترګی پرانستی وی اوهغه د وعدی په مطابق اوس هم دقاسم منتظریوی. قاسم دهغی په سترګو باندی لاس کیښود او په لوړ اواز یی انا لله و انا الیه راجعون وویل. قاسم دحالاتو څخه داسی وانګیرله چی سونیا په خپله خپل ځان نه دی وژلی بلکه هغه وژل شوی ده . دهغه ذهن د شاګال په لور ولاړ او فکر وکړ چی دا دهمدی مکروه انسان کار دی. دقاسم په سترګو کی دشاګال انځور راګرزیده اوسترګی یی د وینو نه ډکیدی.

سلطان محمد فاتح دخپلو ملګرو سره وعده کړی وه چی دماسپښین لمونځ به په ایا صوفیا کی کوی .په دی اساس سمدلاسه دایاصوفیا د هال څخه چوکی لری کړل شوی اوپه ایا صوفیا کی دسلطان محمد د الله اکبر اواز پورته شو . سلطان اودهغه ملګری د الله په دربار کی په سجده پریوتل. په دی وخت کی په ایا صوفیا کی د زرګونو عیسویانو او پادریانو د سترګو څخه اوښکی روانی شوی ، دلمانځه څخه د فاریغیدو وروسته سلطان خپلو جنګیالیو ته حکم وکړ چی ولاړ شي اود قسطنطین لاش ولټوي ،....قسطنطین هلته د سینټ رومانس په دروازه کی د جنګ په جریان کی وژل شوی و. هلته د ډیرو لاشونو تر منځه دقسطنطین لاش وموندل شو چی په جسم یی یوازی دوه زخمونه وو. دسلطان سپاهیانو دقسطنطین سر پری کړ او د سلطان مخی ته یی راوست اوپه دی توګه د قسطنطنیی فتحه مکمله شوه .... بله ورځ سلطان دقیصرانو شاهی محل ته ورغی ، وبی کتل چی په دی پراخه محل کی هیڅ نوع حرکت نه شته. کله چی سلطان دا ورانی ویجاړی وکتلی نو بی اختیاره یی دا شعر له ځانه سره زمزمه کړ.

پرده داری می کند برقصر کسری عنکبوت

چغد نوبت می زند برګنبد افراسیاب (عثمانی دولت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی جنک کی دمسلمانانو په لاسو څلویښت زره عیسویان وژل شوی و. او شپیته زره عیسوی عسکر په بند کی اچول شوی و . دقیصر دکورني هیڅوک هم و نه نیول شول ځکه هغوی ټول په تیښته بریالی شوی وو . ډیر یی ایټالیی او یو شمیر نورو اروپایی هیوادونو ته تښتیدلی وو. دقیصر یو لمسی څو ورځی وروسته مسلمان شو اوهملته په قسطنطنیه کی واوسید. بلاخره ددی کورنی نوم اونښه ورکه شوه.

د شاهی محل دکتلو وروسته سلطان هلته داس ځغلولو په ستر میدان کی خپل لښکر را ټول کړ اود شکرانی لمونځ یی ادا کړ. (هیپوډ روم) یوازی د اس ځغلولو میدان نه وی بلکه دلته به د نوو پادشاهانو دتاج د په سرکولو اعلان هم کیده . همدلته به فاتحو جنرالونو خپله جشنونه جوړول. همدلته به مجرمانو ته سزا ورکول کیده او منحرف عیسویان به په کی سوزول کیده . په تاریخ کی څو ځله دحکومت پر خلاف بغاوتونه دهمدی میدان څخه پیل شوی و . معلومه نه ده چی دامیدان به څو ځله دانسانانو په وینو خړوبه شوی وي،

په هیپوډ روم کی دری ستنی نصب شوی وی ، لمړی یی دمسیح نه مخته په څلورمه پیړی کی بله یی په پنځمه عیسوی پیړی کی اودریمه یی په لسمه عیسوي پیړی کی. داستنی ددری بازینطینی شهنشانو له اړخه د یادګار په توګه نصب کړل شوی وی ، سلطان محمد خان فاتح د تر ټولو کوچنی ستنی تر څنګ خپل دربار جوړ کړ. په دی ستنی باندی ددریو اژدهاو انځورونه کندل شوی و . کله چی سلطان دا انځورونه وکتل نو دخپله ځایه راپورته شو اودخپلو جنګي غشو په واسطه یی دهغی اژدهاو سرونه ور پری کړل.

په هیپوډ روم کی دسلطان دربار جاری و ، هغه نوی احکامات ورکول ، په دی میدان کی دسلطاني فوځونو اومسلمانانو نه علاوه په زرګونو عیسویان هم موجود وو . نن دقسطنطنیی خلک دخپل نوی پادشاه دکتلو له پاره راغونډ شوی وو. عثماني فوځ د پرون راهیسی په ښار کی امن وامان قایم کړی و ، سلطان اعلان کړی و چی دقسطنطنیی دښاریانو هرڅه په امان او محفوظ دی. همدا علت و چی نن د مفتوح قوم هر کس په ویره ویره تر دی ځایه راغلی و .

قاسم بن هشام دسلطان دربار ته لږ څه ځنډن راغلی و . هغه ټوله ورځ په بندرګاه کی ګرزیده. هغه ته د شاګال د پیدا کیدو له پاره یو تیز بحری جهاز او څوکسه عسکرو ته اړتیا وه . خو تر ماسپښینه پوری قاسم کومه پریکړه نه وه کړی ،په حقیقت کی هغه اوس دقسطنطنیی څخه وتلای هم نه شو. ځکه سلطان هر وخت هغه ته اړتیا درلوده . خواوس قاسم پتییلی وه چی د مارسی دپیدا کیدو له پاره به د سلطان سره نیغ په نیغه خبره کوي. اوبیا به په دی مشن باندی دسلطان د اجازی سره سم کار کوي .دقاسم کورنۍ هم همدلته په قسطنطنیه کی مقیم شوی و . دهغه خلک چی خپل کورونه یی پری ایښی و دهغوی په کورونو کی د مسلمانانو کورنۍ ځای په ځای شوی وی. حمیرا هم ورسره همدلته یو ځای وه . خو قاسم غوښتل د مارسي لټون وکړی. قاسم د هیپوډروم میدان ته راغی...اونیغ د سلطنت د عمایدینو ټولی ته ورروان شو ، تر اوسه هغه څو قدمه اخستی و چی یو ناڅاپه ودرید. هغه ته یو پیژندل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی ځیره مخته راغله اوهغه مقرون وو . دا هغه یونانی سالار و چی قاسم ورسره د ماهی نیونکو په کلی کی لاس و ګریوان شوی و . ځکه همدی مقرون روزی تنبتولی وه او بیا قاسم دروزي دپیدا کولو له پاره په یونانی عسکرو حمله کړی وه . مقرون په عام لباس کی و اودعامو کلیوالو خلکو په ځیر یی په سر ټوټه راتاوه کړی وه . هغه ته د مقرون په ځیری کی یو ډول تجسس پیدا شو ، داسی معلومیده چی هغه په چا د لټی پسی دی . مقرون دسلطانی غونډی ځخه بی پرواه دقسطنطنیی په خلکو کی ګرزیده . هغه د یوه یوه شخص مخ ته کتل . دقاسم شبږم حس رابیداره شو په دی خاطر یی دسلطاني دربار په لور د تللو په ځای دمقرون په لور مخه کړه.

مقرون تر ډیره وخته پوری دچاپلټنه کوله.دحالاتو ځخه یی داسی ډاګیزیده چی په بیړه کی دی خوکله یی چی خپل مطلوبه کس پیدا نه کړ نوبیا د غونډی ځخه ووت.قاسم یی تر شا شو ، مقرون پیدل روان و اوقاسم په زړه کی دعا کوله چی همداسی پیدل ولاړ شي . ځکه که مقرون په اس باندی سپور شوی وی نوبیا قاسم هغه نه شو تعقیبولی. مقرون د ښار دکوڅو ځخه ووت او دشرق په لور روان شو ، دی لوری ته دښار ابادی کمه وه . ځکه چی په دیوال کی کومه ستره دروازه نه وه . دادقسطنطنیی شاتنی برخه وه . مقرون د اوږدی فاصلی وروسته دشمال شرق په لوری کنډراتو ولاړ . دقاسم تجسس نور هم زیات شو . په دی پوه شو هرومرو کومه خبره شته ....او خبره هم د راز ده... قاسم د مقرون اوخپل ځان ترمنځ دومره واټن پریښود چی مقرون د تعقیب احساس ونه کړی.

بلاخره قاسم ته یو مات اووران ویجاړ عمارت تر سترګو شو، دا دکوم پخوانی چرچ عمارت و . دعمارت په دروازی باندی صلیب نصب کړی شوی ، مقرون همدی کنډر شکله عمارت ته ور ننوت. قاسم چی وکتل مقرون هغه زوړ عمارت ته ور ننوځی نو لږ څه ګرندی شو ، ځکه هغه غوښتل وپوهیږی چی مقرون دلته د چا سره د کتلو اود څه مقصد له پاره ورغلی دی ، قاسم په ډیره منډه ځان د چرچ عمارت ته ورنژدی کړ.

دقسطنطنیی داسیمه د سترو ستر غونډیو د یوی لړی ځخه جوړه شوی وه . اودا کنډر شکله چرچ په همدی غونډیو کی پروت و. قاسم نیغ چرچ ته د ورننوتلو په ځای د چرچ خواته وګرزید او دشا له لوری چرچ ته راغی .دچرچ شاته هم یوه دروازه وه. خو دا دروازه بنده وه ، قاسم دروازی ته ورنژدی شو او د دروازی د سوریو ځخه یی ددننه ځای اندازه واخسته. هغه ته د وچو پاڼو او دغښو دجالو پرته نور څه تر سترګو نه شول.....هغه حیران شو چی مقرون چیری ولاړ. قاسم رامنډه کړه او د نیغی لاری ځخه چرچ ته راغی.توره یی را وویسته اودهر ډول حالاتو له پاره یی ځان تیار کړ.

قاسم په ډیر احتیاط سره چرچ ته ورننوت. خودلته هیڅوک هم نه وو. دا ډیر کوچنی چرچ و ، قاسم هلته په وچو پاڼو باندی پښی ایښودی او ددیوال تر څنګ ولاړ خو دغه چرچ دیوی ستری غونډۍ سره نښتی و .....یعنی د چرچ دروازه د غونډۍ لوری ته پرانستل کیده. قاسم په احتیاط سره دروازه پرانسته او هلته یی دیوی حجری په کتلو حیرانتیا احساس کړه خو هغه حجره هم خالی پرته وه . هغه دمقرون پسی ګرزیده خو دمقرون درک نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم. دا کوچنۍ حجره په حقیقت کی ددی غونډۍ د تراشلو څخه جوړه شوی وه. اودکوم پادری دعبادتځای له پاره استعمالیده. خو اوس دا خونه هم خالی وه . ددی ځای د خالی پیداکیدو سره دقاسم شپږم حس په حرکت راغی اودخطر احساس یی وکړ. ځکه قاسم په خپلو سترګو وکتل چی مقرون چرچ ته را ننوت. خو اوس هغه غائب شوی و.

په همدی وخت کی هغه فکر وکړ چی شونی ده چی ددی حجری دروازه بلی کومی لوری ته وتلی وی، په همدی خاطر یی دیوالونو ته په غور سره وکتل ، دحجری دفرش دپاسه په یوه کونج کی د وښو ډیری لګیدلی و، قاسم سمدلاسه مخته ورغی او هغه وابنه او ګیاه یی دهغه ځایه لری کړه .....دلته رینښتیا هم یوه لاره پیدا شوه. ددی دپاسه د لرګیو یوه کلکه تښته اینبوول شوی وه. قاسم دغه تخته لری کړه ، ورلاندی یو سرنګ و خو دفرش نه سرنګ ته باید قاسم اته فټه ټوپ وهلی وی. په سرنګ کی دومره تیاره وه چی قاسم که په کی ورکیوتی وی نو هر څه په کی شونی وو. ځکه هغه نه پوهیده چی مقرون به دسرنګ په کوم ځای کی پټ شوی وی. خو قاسم ددی خطر اخستو ته تیار و. نو هغه سرنګ ته دورټوپ کولو په ځای ځان په سرنګ کی را ځوړند کړ او لږه شیبه وروسته هغه په سرنګ کی وو .لمړۍ قاسم ته څه نه تر سترګو کیدل خو وروسته یی سترګی د تیاری سره عادي شوی اوخپلی مخی ته یی یو اوږود سرنګ کوت. دا سرنګ دشرق په لور ته او نژدی نیم کوس اوږودوالی یی درلود. قاسم داسی و انګیرله چی دا سرنګ به دديوال شرقی برخی لاندی تیریږی ، ددی معنی دا شوه چی دا سرنګ به قسطنطنیی څخه تیریږی او بیرون تر پاسفورس پوری په رسیږی، ځکه چی نژدی لږ مخته قاسم ته رڼا تر سترګو شوه. اوس قاسم په سرنګ کی هر څه کتل خو مقرون یی نه کوت. لږ څه وروسته قاسم بیړه وکړه او په منډه دسورنګ څخه ووت ، ځکه هغه نه غوښتل مقرون په کشتۍ کی کیني او ددی ځایه ووځی. هغه پریکړه کړی وه چی مقرون به نیسي او ډیرو شیانو په اړه به تری پوښتنی ګرویزنی کوي.

لږه شیبه وروسته قاسم د سورنګ نه بیرون ووت. دا د قسطنطنیی شاتنۍ برخه وه ، څنګه چی قاسم د سورنګ څخه راووت نو سمدلاسه یی سترګی په فاسفورس ابنا کی په یوی لنګر اچونکی جهاز ور ونښتی. د جهاز بادبانونه پرانستی و او دساحل څخه پنځوس ګزه لری ولاړ و. په دی جهاز باندی دهیچا بیرغ نه و. خو د جهازد رنګ د کتلو سره دقاسم تندي وغوړید. ځکه د جهاز ټولی تښتی توری کړل شوی وی ، کیدی شی دشپی په تیارو کی د نه په نښه کیدو په خاطر داکار کړل شوی وي خو دقاسم په ذهن کی د ډیوډ الفاظ راوګرزیدل. ډیوډ ورته ویلی و چی د شاګال جهاز تک تور دی ، دقاسم ټول حسونه رابیداره شول. ځکه هغه چی دکوم جهاز پلټنه کول هغه پخپله دهغه مخی ته ولاړ و. په قاسم باندی قدرت مهربانه شوی و. مکروه شاګال مارسي همدی جهاز ته راوړی وه. خو په دی وخت کی قاسم د خپل شاوخوا غونډیو لوری ته متوجه شو اوس نو قاسم مقرون له یاده ویستلی و. اود شاګال په اړه یی فکر کاوه. د غونډیو له اړخه قاسم یو اواز واورید. بلکل همداسی اواز لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک چې کوم شي په اوبو کې غورځوي....قاسم يو دم ښۍ لورې ته منډه کړه ، توره يې راوويسته ، او په لاس کې يې ونيوله. په يوه منډه يې ځان غونډۍ ته ورساوه.

قاسم د مقرون تر مخه ولاړ و....ددې غونډيو په منځ کې داوبو په غاړه دمقرون کشتۍ ولاړه وه. خوکله چې قاسم ور ورسيد نو مقرون په کشتۍ کې سپور شوی و. په يقيني توګه چې مقرون به دشاګال د جهاز په لور ورته. مقرون لا تراوسه پورې قاسم نه و کتلی. ځکه قاسم دمقرون څخه په لوړه ولاړ و او دهغه ځايه يې دجهاز څارنه کوله. قاسم پريکړه کړې وه او د لږ څه ځنډ پرته يې په مقرون باندې ور ټوپ کړ.... دوی دواړه په کشتۍ کې ور پريوتل. دټوپ د وهلو په وخت کې دهغه توره د هغه په لاس کې وه. د راټوپ کولو سره سم دهغه توری د مقرون سر دوه ځايه کړی و. خو مقرون لا تراوسه ژوندی و، قاسم يو ځل بيا خپله توره دهغه په وجود کې ورننويسته. مقرون چغې په ستونی کې وچې شوې ، هغه دمړينې نه مخته قاسم پيژندلی و ....مقرون له منځه ولاړ ، قاسم مقرون دکشتۍ نه لاندې په اوبو کې را پريوست ، او دپاسفورس اوبه يې پرې تکې سرې کړې.

اوس نو د قاسم کشتۍ د شاګال دجهاز په لور ور روانه وه. قاسم په زړه کې دا ويل چې که همدا جهاز دشاګال جهاز وي نودهغه مارسي به ورته همدلته تر لاسه شي. لمر ښه تيز و او قاسم په پوره بيړه خپله کشتۍ د شاګال د جهاز په لور ورځغلوله

اوبيا لږه شيبه همغه څه وشول چې قاسم ته ورپيښيدل. کوم چا د جهاز د عرشې نه قاسم کتلی و. دا دمقرون په خير کوم عسکر و چې د قاسم کشتۍ يې د جهاز په لور په حرکت کې ليدله، هغه په يوه منډه د جهاز د عرشې څخه راکيوت ، لږه شيبه وروسته قاسم وکتل چې ددې سپاهی سره يو ځای دقسطنطنې تر ټولو پراسراره انسان شاګال هم د جهاز عرشې ته را وخوت. قاسم ډير خوشحاله شو ، او ډاډمن شو چې دا جهاز همغه دشاګال جهاز دی. خواوس دقاسم له پاره تر ټولو ستره خطره پيدا شوې وه. کله چې شاګال وکتل قاسم يې د جهاز په لورې ور روان دی نو هغه کله غوښتل چې قاسم دې دهغه جهاز ته ور وخيژي. خو قاسم هڅه کوله تر مارسي ته ځان ور ورسوي ، هغه دهر ډول خطرې ګاللو ته ځان تيار کړی و. هغه لا د شاګال د جهاز نه کافی لرې و چې شاګال دخپل جهاز لنګر پورته کړ او جهاز يې په اوبو کې خوشې کړ،شاګال دمقابلې کولو په ځای د تيښتې لاره اختيار کړې وه. که شاګال دخپل جهاز بادبانونه هم پرانستي وي نو دهغه د جهاز رفتار به د قاسم د کشتۍ دوه برابره شوی وی اوقاسم به هيځکله هم نه وی توانيدلی د شاګال جهاز ته ور ورسيږي. خو قاسم هم خپله کشتۍ ګړندۍ کړه او دهغې رفتار يې دوه هومره زيات کړ او په ډيره چټکۍ سره يې هغې لورې ته ورځغلوله.

کله چې دقاسم دکشتۍ او هغې جهاز تر منځه واټن يوازې شل قدمه پاته شو نو دجهاز بادبانونه په يوه ټکان سره پرانستل شول.او جهاز په سمندر کې ور پريوت. دقاسم له پاره هغه وخت ډيره ستونزمنه شوه چې د جهاز څخه د قاسم په کشتۍ باندې د غشو باران پيل شو ، قاسم هڅه کوله ځان يوې لورې بلې لورې ته کړي ، په دې خاطر به

(c) ketabton.com: The Digital Library

غشي د کشتۍ په لرګيو کې ننبتل. خوپخوا تر دې چې قاسم ځان سنبال کړي دغشو بله حمله پرې راتله.د شاګال کسانو په پوره قوت سره خپل غشي ورول ، پخپله شاګال د جهاز په عرش باندې ولاړ واو ددې کار څارنه يې کوله، په دې وخت کې قاسم يوه عجيبه پريکړه وکړه، هغه يو ناڅاپه د کشتۍ څخه ټوپ کړ او په اوبو کې يې ځان وغورځاوه. اوس نو شاګال اودهغه کسان ډير وارخطا شول ځکه قاسم په اوبو کې غوپه خوړلې وه او ځان يې غايب کړی و.

اوبيا چې کله هغه را ښکاره شو نوهغه دتور جهاز په يوې څنډې باندې د ورختلو هڅه کوله. قاسم خپله توره په خوله کې نيولې وه. او په دواړو لاسو يې د جهاز جنګلې نيولې وې. دلږ څه کوشش نه وروسته هغه په جهاز کې سپور شوی و، د شاګال کسان هم دهمدې هيلې سره دجهاز خلورو اړخونو ته ځغليدل. ځکه هغوی پوهيدل چې دهغوی دښمن به کوم اړخه څخه جهاز ته را خيژي. خو هغوی ته هغه وخت معلومه شوه چې قاسم توره په لاس دهغوی تر مخه ولاړ و. په دې وخت کې د شاګال دوو کسانو په قاسم حمله راوړه خو د قاسم په څير تورزن ته ماتې ورکول څه اسانه کار نه و. ددوی څخه يو کس قاسم له منځه يوړ خو د بل سره دمقابلې په وخت کې د شاګال نور سپاهيان هم رامنځته شول ، خو قاسم زړه کوچنی نه کړ ، هغه په يوه وخت کې دشاګال د اوو کسو سپاهيانو سره جنګيده. قاسم په منځ کې ولاړ و او اوه کسه سپاهيان تر ی شاوخوا . هغه د طاهر ورور او د هشام زوی و. دعربو ډير تکړه ځوان او د توری وهلو ستر ماهر. د لږ څه وخت مقابلې وروسته اوو واړه سپاهيان ستومانه شول ، ځکه چې قاسم غوښتل هغوی په همدې ډول ستومانه کړي،په دې وخت کې قاسم دداسې يوه داو څخه کار واخست چې دشاګال دوه سپاهيان يوځای دخپلو تورو ښکار شول. په زمکه دهغوی دپريوتو سره سم قاسم د يوه بل کار هم وختم کړ.

دجهاز بادبانونه پرانستي و اوپه چټکۍ سره مخته روان و. په همدې وخت کې دقاسم په زړه کې يو فکر راپيدا شو ، د جنګ ځای يې پريښود او په يوه منډه يې ځان د جهاز هغې برخې ته ورسو چې هلته د جهاز اخرې تختې لګيدلې وې. پاته پنځه کسه سپاهيانو هم دهغه پسې ور منډې کړي ،هغه د جهاز داخرې کونج پورې منډه کړه ، په دې ځای کې د لرګيو کمزوري جنګلې لګيدلې وې ، دقاسم پسې راځغليدونکي پنځه واړو خپل ځانونه کنټرول نه شو کړای او د لرګيو جنګلې يې ماتې کړي اوپه اوبو کې ور پريوتل. اخرې دوه کسو سپاهيانو ماتې جنګلې نيولې وې او ځوړند شوي و. اوس نو قاسم ور مخته شو اودهغوی دواړو کاريې همله ورختم کړ.

جهاز په پوره قوت سره د بحر مارمورا په لور ور روان و. قاسم ويريده چې هسې نه چې هغه دری کسه په سمندر کې لويدلي کسان بيرته جهاز ته را ونه خيژي خو هيڅ پروا يې ونه کړه او بيرته د جهاز دننۍ برخې ته ورغی. قاسم دخپل ټول جنګ په دوران کې شاګال هيڅ و نه کوت. دلته دری کابينه جوړ کړل شوي و. قاسم دخپلې تورې سره بيل بيل کابين وکوت. خو شاګال يې تر سترګو نه شو. قاسم سمدلاسه د دننۍ برخې څخه راووت او د جهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرشي ته يې ځان ورساوه ، هغه وار خطا و تر څو وويني چې شاګال خو چيرې نه دی تښتيدلی. هغه په دی فکر کی و چې ايا شاګال به ځان پخپله سمندر ته ور غورځولی وی؟ ..

په دی وخت کی قاسم ته د جهاز د تاخانی په اړه فکر راپيدا شو ، سمدلاسه را ښکته شو او د تاخانی د زينی د پيدا کولو په هڅو کی شو. هلته لاندی هغه د لرګيو څخه جوړه شوی يوه پاتخه وکتله. اوس نو هغه د چيتاپه څير سخت متوجه و. د لاندی کيوتو په وخت کی قاسم هڅه کوله چې د پښو اواز يې څوک وا نه وري ،خو کله چې لاندی منزل ته ور ښکته شو نو يو برچه يې مخته وويشتل شوه. سمدستي په خپل ځای کيناست. برچه د هغه شاته ديوال باندی ونښته.

دا برچه دهغه سخت دښمن شاګال ويشتلي وه. په همدی وخت کی د قاسم سترګی په شاګال باندی و نښتی. شاګال د جهاز په تاخانی کی موجود و. خو دقاسم نظر دشاګال تر څنګ دهغه شاته په مارسی باندی هم ولګيدی. قاسم شاګال هير کړ او دمارسي په غم کی شو. دمارسی حال ډير خراب و. لږ څه دمخه شاګال د مارسي رسۍ پرانستی وی ، هغه غوښتل مارسی له ځانه سره وتښتوی خو په همدی وخت کی پری قاسم را ورسيد. شاګال د قاسم دکتلو سره سم په ديوال ځوړند د اوسپنی تبر راواخست. کله چې قاسم د شاګال په لاس کی تبر وکوت نو ورته په خندا شو ،څکه دی لرګی پريکونکی تبر د قاسم دتوری مقابله نه شوه کولی. اوس نو کله چې قاسم د شاګال په لور دحملی کولو له پاره ورته نو شاګال به سمدلاسه دمارسی شاته ځان پټاوه،دهغی ستونی به يې خفه کاوه او قاسم ته به يې ويل:

« قاسم بن هشامه توره وغورزوه او که نه د محبوبی څټ به دی ورمات کړم.»

کله چې قاسم مارسی ته وکتل نو دهغی سترګی د ډير درد نه بيرون راوتلی وی. دهغی ستونی ددومره فشار لاندی و چې اواز يې هم نه شو ويستلی. قاسم ددی منظر په کتلوسره سمدلاسه خپله توره وغورزوله. د توری د غورزولو سره سم شاګال مارسی پريښوده او لکه د وږي ليوه په څير يې په قاسم باندی حمله وکړه ، قاسم د شاګال د ګذار څخه دخوندی پاته کيدو له پاره تيار ولاړ و ، شاګال خپل تبر په دواړو لاسو ونيو او د قاسم سر ته يې راخلاص کړ قاسم خپل سر ښيټ کړ اود شاګال تبر په پوره قوت سره د جهاز په لرګی ولګيد او همهلته ونښت. دجهاز دلاندی برخی يوه ستره ټوټه ماته شوه. خو شاګال ډير ژر خپل تبر بيرته راوويست او په قاسم باندی دبل ګذار له پاره په دوو ثانيو کی ځان تيار کړ. د قاسم له پاره دشاګال ددويم ګذار څخه خوندي پاته کيدل ډير ستونزمن وو ،خوبيا هم د قاسم قسمت دهغه سره ياری وکړه اودشاګال دويم ګذار هم خالی ولاړ. د جهاز د تختو دماتيدو په اساس جهاز کی اوبه را ننوتی او رو رو داوبو نه ډکيده. خو شاګال د قاسم په خيال کی پاګل شوی و. په پرلپسی توګه يې په قاسم باندی حملی کولی او قاسم به هر ځل خپل ځان څنګ ته کاوه. داوبو د زياتوالی په اساس د قاسم پښه هلته وښويده. اوس نو د سمندر اوبه لکه دنلونو په څير په جهاز کی را روانی وی اودجهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرقیدو خطر وار په وار زیاتیده. داسی وخت راغی چی قاسم د شاګال د حملو نه شاته ورته. په دی وخت کی مارسي د شاګال د نظر څخه غايبه شوه. مارسی د موقع نه ګټه پورته کړه اوپه اوبو کی ولاړه او قاسم توره یی راواخسته. شاګال د مارسي ددی کار څخه پوره بی خبره و. اوس نو مارسی ته دشاګال د خبريدو پرته بله لاره نه وه. دبله اړخه وخت هم کم و. ځکه جهاز هر وخت ډوبيدی شو. په دی خاطر مارسي دشاګال په لور ور منډه کړه اوددی نه مخته چی شاګال په قاسم باندی اخری ګذار وکړی ...ځکه چی قاسم په ډیر بد ځای کی را ګیر شوی و ... کله چی شاګال خپل تبر پورته کړ ، نوبیرته یی تبر زمکی ته رانغی ، ځکه چی دمارسي توره د شاګال په ملا کی ور ننوتی وه.او دکوم حلال شوی غوايي په څیررمباړي کړی.

قاسم او مارسي په يوه منډه د تاخانی څخه راووتل او د جهاز سره يوی تړلی کشتۍ ته یی ځانونه راورسول. څنګه چی قاسم او مارسی دجهازه کشتۍ راپرانسته اوپه کی کیناستل په همغه وخت کی دجهاز ټوله برخه په اوبو کی ډوبه شو اوغرق شو. او قاسم اومارسي دواړه د شاګال د جهاز دغرقيدو نه وروسته دباسفورس په اوبو کی بیرون راوتل.

دبله اړخه د هیوډ روم په غونډه کی سلطان د ټولو عیسویانو له پاره دامن وامان اعلان کړی و. هغوی چی په خپلو کورنو اوشتمنيو باندی پراته دی اوهغوی چی په خوشحالۍ سره یی اطاعت قبول کړی و ، هغوی ته اودهغوی اموالوته به هیڅ ډول زيان نه ور رسيږی. دعیسویانو دنورو کلیساو تر څنګ به اياصوفيا په همغه شکل اوبڼه پاته وي. بطريق اعظم د سلطان مخی ته راوغوښتل شو او ورته وويل شول چی ته به همغسی بطريق اعظم اوسی.اوستا په مذهبی واکمنی کی به هیڅ ډول مداخله نه کيږي ،سلطان محمد فاتح په خپله د يونانی چرچ پالنه ومنله. اوبطريق اعظم ته یی همغسی واک ورکړ لکه عیسوی سلطنت چی ورکړی و .دکليسا د اخراجاتو د پوره کولو له پاره یی ستر ستر جاګيرونه وروبښل ، بندی فوځيان چی دجنګ په وخت کی نیول شوی ، سلطان دخپل فوځ څخه په پیسو واخستل اوازاد یی کړل. اوهغوی یی د قسطنطنيي په يوه خاص ځای کی اباد کړل. ددی سوبی نه وروسته سلطان محمد فاتح و کتل چی د قسطنطنی ډير کورونه وران ويجاړ پراته دي ، دهغوی د ابادیدو له پاره یی مسلمانانو ته د ورتلو بلنه ورکړه او دکوچنۍ اسيا څخه یی د پنځه زرو مسلمانانو کورونه هلته قسطنطنيي ته منتقل کړل. هغه خلک چی دقسطنطنيي څخه تښتیدلی و سلطان هغوی ته دبیرته راستنيدو بلنه ورکړه او هغوی یی دی ته تيار کړل تر څو بيرته خپلو پخوانيو کسبونو او کارونو ته راوګرځي او دښارپه اباديدو کی برخه واخلی.

د پخوانيو قرنونو د رواجونو په اساس مفتوحين مال او ځان ټول دفاتحينو په ملکيت کی راته .اروپايی سلطنتونو دهمدی رواجونو په پوره کولو کی هیڅ وخت نه ضايع کاوه او په دی لاره کی یی دهیڅ ډول ظلم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیری څخه دریغ نه کاوه خو ددوی په مقابله کی هغه وخت چی ترکان قسطنطنیی ته ور داخل شول هلته یی امن وامان قایم کړاو د مروت داسی بیلګی یی پریښودی چی دوستان اودښمنان یی ټول ځانته حیران پاته کړل.

د فتح په لمړۍ ورځ سلطان اعلان وکړ چی هر هغه څوک چی سیدنا ایوب انصاري رضی الله تعالی عنه قبر پیدا کړی نو هغه ته به انعامات ورکړل شی. د فتحی په دریمه ورځ یو ډیر زوړ بزرګ دوو مسلمانو عسکرو ته د ابوایوب انصاری مبارک قبر په ګوته کړ، خو بیا هغه زوړ شخص هیڅکله هم تر سترګو نه شو. سلطان محمد خان فاتح د ابو ایوب انصاری دمزار تر څنګ یو جومات جوړ کړ چی په تاریخ کی د «جامعه ابو ایوب» په نامه مشهور شوی دی. سلطان قسطنطنیه خپل دارالسلطنت وګرځاوه اود همدی ښاره یی نور پاته ممالک لکه یونان ، سربیا ، بوسنیا ، موریا ، طرابزون ، سنیوپ ، مجمع الجزایر ،کریمیا ، والیشیا ، البانیا ، هزریګونیا ، وینس ، روډس او اوټرانټو .... سوبه کړل . او په عثمانی سلطنت کی یی راګډ کړل.

قاسم دخپلی کورنۍ سره یوځای هملته په قسطنطنیه کی میشت شو ، او په قسطنطنیه کی یی کور د زوړ عباس تر سترګو لاندی شین او سمسور وګرزید . اوس د قاسم دوه ښځی وی ، دقاسم ښځی حمیرا د قاسم لمړۍ ښځه دسر په سترګو و منله ، مارسي دقاسم څخه ټول داستان اوریدلی و ، اوس نو هغی دقاسم په کور کی خپل ځان اوخپل ژوند د خپل وخت دبهترینو او خوشحاله وختونو څخه شمیرل.

دقسطنطنیی دسوبی نه پنځلس ورځی وروسته یوه عجیبه پیښه رامنځته شوه ، قاسم د شپی غذا دخپلی کورنۍ سره وخوړه اوبیا یی خپلی قصی پیل کړی. په دی وخت کی د کور په دروازه باندی ټک ټک وشو. دقاسم وریرونو علی اوعمر ددروازی په لور ورغلل. لږ څه وروسته دهغوی کمری ته یوه محجوبه ښځه را ننوته. زوړ عباس چی دغه په پرده کی ښځه وکتله نو خپلی کورنۍ ته یی وویلی: « ورشي او هغی ته ښه راغلاست ووایی. پوهیږئ چی دا څوک ده ، دا هم زما لور ده ، عباس دی پرده کونکی ښځی ته وویل « لوری نقاب دی لری کړه. داستا خپل کور دی.... ایا ته ځآنته راغلی یی ، عبدالله دی له ځانه سره نه دی راوړی.، عبدالله څه شو ؟ خو تاته زمونږ دکور پته چا درکړه ؟

عباس په پوره جوش سره لګیا و ، دکور ټول خلک حیران پاته وو. دعباس لور مریم ، مارسی ، حمیرا مخته راغلی او دخپلی میلمنی سره یی روغبړ وکړ او هغی ته یی دکیناستو له پاره وویل. هغه ښځی عباس ته وویل چی دهغه خاوند عبدالله هم دهغی سره یو ځای راغلی دی خو بیرون د بګۍ سره ولاړ دی.

عمر او علی دعبدالله پسی ور ووتل. قاسم چی ددی پرده کونکی ښځی اواز واورید نو ټکان یی وخوړ. ځکه هغه ته دا اواز پیژندونکی معلومیده. تر اوسه هغه په همدی فکر کی و چی هغه ښځی دخپل مخ څخه نقاب لری کړ. په همدی وخت کی د زاړه عباس غږ هم تر غوږو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا زما لور «روزی »ده، دا یوه معصومه ماهی نیونکی وه ، تیر کال په همدی ورځو کی د جان جستیمانی عسکرو په زور راپورته کړی وه، اتفاقا چی په هغه وخت کی مونږ هم هلته ور ورسیدو .... مونږ عیسوی ځواکونو ته درس ورکړ. اوبیا مو روزي له ځانه سره د « رومیلی کلا » ته یوړه. روزی هلته په رومیلی کلا کی دری ځلور میاشتی زمونږ خدمت کاوه ، ددی قصه ډیره دردناکه او د اوریدو لایقه ده.

دقاسم دماغ همداسی خوټیده. وجود یی په لړزان و. دا خو همغه روزي وه چی د ماهی نیونکو په کلی کی یی دقاسم له پاره هر ډول خطره په ځان اخستی وه. هغی هم دسونیا په څیر په قاسم باندی زړه بایلودی و.او دهغه په انتظار کی یی هر شپه دمینی اومحبت خوبونه کتل.

هو ! دا هماغه روزی ده ، د رومیلی په کلا کی کله چی زاړه عباس مختلفی قصی بیانولی په دی وخت کی د شهزادګۍ حمیرا نوم هم مخ ته راغلی و ، روزی هم دقاسم په اړه داخبری اوریدلی وی. او په دی پوه شوی وه چی دهغه محبوب چی د یوه رومي پادری په کالیو کی ددی سره یو ځای شوی و دحمیرا خاوند قاسم بن هشام دی. کله یی چی دا واوریدل چی قاسم بن هشام د بل چا شوی دی نوبیا روزی دهغه په اړه خوبونه کتل پریښودل او د زور عباس د لور په څیر یی په رومیلی کلا کی واړول. دری ځلور میاشتی وروسته بیا زوړ عباس خپل یو ډیر تکړه سپاهی عبدالله ته په نکاح کړه او دمسلمانیدو وروسته روزی خپل کور اباد کړ.

نن روزي د خپل خاوند سره یو ځای دعباس کتلو ته راغلی وه نو ناڅاپه یی قاسم مخی ته و درید. که څه هم روزی لږ څه وویریده خو قاسم په ډیره بده توګه ټکان خوړلی و. په څو لمحو کی د روزي سترګود قاسم څخه په زرګونو پوښتنی کړی وی چی د قاسم سره یی دیوه ځواب هم نه و.

کله چی حمیرا د عباس د خولی څخه د روزی قصه واوریده نوبه شرارتی توګه یی د خپل میړه په لور وکتل ،ځکه چی هغی دقاسم دخولی څخه د همدی ځوانی ماهی نیونکی داستان لا دپخوا څخه اوریدلی و. د قاسم څخه نور څه جوړ نه شول نو سر یی ټیټ کړ او دخپلی کمری څخه بیرون راووت.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پای څو ټکي

دسلطان محمد فاتح دوران په ۱۴۸۱ کال کی پای ته ورسید. د ۱۴۵۱ نه تر ۱۴۸۱ پوری ،په دیرشو کالو کی سلطان محمد فاتح په قسطنطنیه باندی حکومت وکړ. د سلطان په وخت کی اسلامی حکومت د اروپا تر لری لری ځایو پوری و غځید.

دسلطان فاتح نه وروسته عثماني حکمران « سلیمان اعظم قانونی » (۱۵۵۰ نه تر ۱۵۲۲) پوری ډیر شهرت وموند . مشهور امیر البحر (خیرالدین باربروسا) دهمدی سلطان په وخت کی مشهور شو ، دخادم الحرمین اا الشریفین لمړنی لقب تر ټولو دمخه « بایزید» خپل کړی و . خوپه عثمانی حکمرانانو کی د خلافت منصب تر ټولو دمخه (لمړی سلیم عثمانی) ته ورکړل شوی و .

اخری عباسی خلیفه « المتوکل» و چی په قاهره کی یی د سلاطین مملوک تر سیوری لاندی ظاهری شان وشوکت درلود خو په حقیقت کی دواکمنۍ شخه بی برخی وو ..... دخلافت پګړۍ (اول سلیم عثمانی) ته په سر اینبوول شوی وه . دمقدسو مقاماتو کنجګانی ، د انحضرت صلی الله علیه وسلم مبارکه توره ، علم او ځادر د خلافت دسند په توګه « سلیم » ته ورکړل شوی و . دهمدی وروسته د عثمانی خلفاؤ نومونه په خطبه کی اخستل کیدل.

عثماني سلطنت نژدی شپږ سوه کاله دوام وکړ او د عثمانی خلافت اخری بدنصیبه خلیفه « سلطان عبدالحمید خان ثانی » و ، چی حکومت یی د لمړۍ عمومي جنګ پا پایلو کی له منځه ولاړ. دغه خلیفه په ۱۹۱۸ کال د نظربندۍ په دوران کی ساه ورکړه.

پای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد قريب الرحمن سعيد نوري پښتو ژباړې:

1. اسلامي سيات.(مولانا گوهر الرحمن«رح») (چاپ شوی)
2. اسلامي رياست.(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(د چاپ لاندې)
3. خلافت او ملوکيت..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
4. پرده..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
5. د حديثو د انکار نه د قران تر انکاره پورې.(مولانا عبد السلام رستمي «رح»)(چاپ شوی)
6. دنبوت پائ.(مولانا عبد السلام رستمي «رح»)(چاپ شوې)
7. دصلاح الدين يوبي رينبتني پيښې (د ايمان پلورونکو داستان) (التمش) (چاپ شوې)
8. د رسول الله(ص) د انقلاب حکمت.(سيد اسعد گيلاني «رح»)(چاپ شوی)
9. يو شمير نورې کوچنۍ رسالې (په اردو او پښتوژبو) چې نومونه يې زما په ليکنو کې کتلای شئ.
10. د بايزيد يلدرم تاريخي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
11. دسلطان علاو الدين خلجيي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
12. دشيرشاه سورې مشهور ناول(همدا اوس دچاپ لاندې دې)
13. لاسوندونه او وثيقې: د رسول الله ص له وخته تر راشدينو خلفاؤ پورې(ترچاپ لاندې دې)
14. په هيواد کې د سولې د پايښت په اړه زمونږ آند (چاپ شوی دی)
15. (مونږ او توحيد) د بشير احمد لودهي ليکنه (د چاپ لاندې)
16. (دسلطان محمد خان فاتح ، دعثمانی سلطنت د ځوان سلطان ، په زړه پوری داستان) د چاپ لاندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.زيات شمير پښتو مضامين او دانګليسې او د اردو ژبو څخه ژباړل شوې او هم په انګليسي ژبه سياسې شننې ، مقالې او ليکنې چې په پښتو او نګليسي ژبو ورځپاڼو او يو شمير اونيزو او مياشتنيزو کې خپاره شوې دي.(په خواشينۍ سره چې ريکارډ يې له ژباړن سره نشته.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library